

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ ПРЕЗ КОМУНИЗМА

**НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!**
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание: & 17 от ПЗР на Здрдопбгдсрсбна
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSIBNAF)

**MILITARY INTELLIGENCE
DURING THE COMMUNIST ERA**

Collection of Records

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ ПРЕЗ КОМУНИЗМА

Документален сборник

София, 2012

Екип

Отговорен редактор
Екатерина БОНЧЕВА

Съставители
Екатерина БОНЧЕВА
Христо ХРИСТОВ
Момчил МЕТОДИЕВ

Технически сътрудници
Жени КИРИЛОВА
Гюрсел САЛИМ
Мария РУСИМОВА
Златина ПАНАЙОТОВА

Editor in charge
Ekaterina BONCHEVA

Compiled by
Ekaterina BONCHEVA
Hristo HRISTOV
Momchil METHODIEV

Technical assistants
Zheni KIRILOVA
Gyursel SALIM
Maria RUSIMOVA
Zlatina PANAYOTOVA

© Комисия за разкриване на документи и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2012 г.

ISBN 978-954-2986-06-5

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	6
<i>Екатерина БОНЧЕВА, член на КРДОПБГДСРСБНА</i>	
2. Предговор	14
<i>Христо ХРИСТОВ, Момчил МЕТОДИЕВ</i>	
3. Списък на документите с анотация	26
4. Факсимилета на документите	54
5. По-често срещани съкращения	544
6. Приложения	546

CONTENTS

1. Introduction	10
<i>Ekaterina BONCHEVA, Member of the CDDAABCSSISBNAF</i>	
2. Preface	20
<i>Hristo HRISTOV, Momchil METODIEV</i>	
3. List of documents with annotation	40
4. Facsimiles of documents	54
5. Frequently used abbreviations	545
6. Applications	546

ВЪВЕДЕНИЕ

Военното разузнаване на Народна република България продължава да бъде една от най-скритите институции на комунизма. Не само заради характера на своята дейност, но и по чисто политически причини. В продължение на повече от 20 години – по време на водения с различна интензивност обществен дебат за комунистическите тайни служби, военното разузнаване успя да остане в сянката на Държавна сигурност. Непосредствено след 10 ноември 1989 година публичното внимание манипулативно беше насочено основно към Шесто управление на Държавна сигурност, успешно представено като еманация на цялата дейност на ДС. Документите обаче сочат друго. Макар и да не се числи структурно към Държавна сигурност, военното разузнаване се оказва една от елитните и привилегирани структури на комунистическите тайни служби. Сред основните причини за това е директният контакт между него и останалите военни разузнавания от Варшавския договор, ръководени от ГРУ – военното разузнаване на Съветския съюз. Всъщност за първи път за Разузнавателното управление на Генералния щаб /РУ–ГЩ/ на Българската народна армия /БНА/ се заговори сериозно едва през 2001 година, когато 39-то Народно събрание включи тази структура в обхвата на Закона за достъп до документите на бившата Държавна сигурност и бившето Разузнавателно управление на Генералния щаб. Тази философия беше потвърдена, а обсегът на закона – разширен, и в приетия от 40-то Народно събрание през декември 2006 година **Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия**. Така, макар и със закъснение, Народното събрание причисли военното разузнаване към структурите на комунистическия режим, чийто архиви трябва да бъдат разсекретени, а щатните и нещатни сътрудници в различни позиции публично оповестени от създадената съгласно този закон Комисия по досиетата.

Разузнавателните служби на Българската народна армия се „реваншираха“ като включването им в обхвата на закона доведе до появата на няколко странни абревиатури. Така комисията получи официалното име **КРДОПБГДСРСБНА**, а нейният централизиран архив – всъщност унифициран архив на комунистическите тайни служби – получи също толкова странното и непроизносимо име **АКРДОПБГДСРСБНА**.

Сборникът **„Военното разузнаване през комунизма“** е 9-то документално издание на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на българските граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. С него, изпълнявайки задълженията си по закон, даваме възможност на всички, които се интересуват от историята на Народна република България, да я прочетат и през тези документи. Какво обаче отличава сборника **„Военното разузнаване през комунизма“** от останалите издания на комисията?

За първи път в историята на България се публикуват документи за личния състав, агентурния апарат, оперативния отчет, взаимодействието на военното разузнаване на БНА с ГРУ и военни разузнавания на страните от Варшавския договор и др. за периода 9 септември 1944 г. – 10 ноември 1989 г. За първи път тук е включен раздел, в който се представят документи за началниците на разглежданата структура – в случая на военното разузнаване. За първи път се публикуват откъси от техните лични кадрови дела, които дават вътрешен поглед върху проблемите на военното разузнаване и показват противоречията и конфликтите, от които и то е било разтърсвано (например арестът и разследването на първия началник на военното разузнаване полковник Вранчев във връзка със следственото дело от 1952 г. срещу „антипартийната, шпионска и заговорническа група на Трайчо Костов“).

Убедени сме, че тези документи ще разширят и задълбочат обществената дебат за наследството на тоталитарното комунистическо минало. Това е важно, тъй като до момента основният акцент продължава да бъде поставян върху Държавна сигурност – върху конкретни аспекти и факти от нейната дейност, както и върху нейните структури.

И като оставим настрана най-общите исторически бележки за военното разузнаване в сайта на служба „Военна информация“, обществото не знае абсолютно нищо съществено за дейността му по време на комунизма. Изключение правят някои мемоари като тези на най-дългогодишния началник на военното разузнаване ген. Васил Зикулов¹. Те обаче излагат един пристрастен и субективен поглед върху темата. В сборника **„Военното разузнаване през комунизма“** говорят документите.

В книгата на Георги Кръстев **„Разузнавателните служби на България – възникване, развитие, перспективи“**², някои промени, засягащи военното разузнаване в периода след 9 септември 1944 г., са отбелязани на базата на отделни решения на Политбюро на ЦК на БКП в Централния държавен архив, без да са използвани и цитирани други архивни източници от Държавния военноисторически архив във Велико Търново или от архива на РУ-ГЩ.

Показателно е, че дори към 2011 г. Уикипедия изглежда е затруднена в предоставянето на най-основна информация за българското военно разузнаване. Такава липсва за разлика от предоставяната информация за далеч по-мощното съветско Главно разузнавателно управление (ГРУ).

Какви са били целите и задачите на военното разузнаване по време на едностранното управление на БКП? На кого е било подчинено то? Как му е повлияла комунистическата идеология? Какви са били основните принципи за формиране на неговите кадри и агентурен апарат? Имало ли е и какви са били допирните му точки с Държавна сигурност? Предлаганите в сборника архивни документи дават възможност на читателите сами да си отговорят на тези въпроси.

Онова, което обаче ми се струва най-важно като извод е, че публикуваните документи до голяма степен демитологизират представата за военното разузнаване като орган, който не е бил повлиян и зависим от комунистическата власт и нейните цели в условията на тоталитарна комунистическа система. Напротив. Документите, които представяме, показват силната политизация и идеологизация на една такава структура като военното разузнаване на Българската народна армия. Макар че негов приоритет е югоизточният фланг на НАТО, т. е. съседните Турция и Гърция, то изгражда същите структури и прилага почти същите методи като ПГУ – външнополитическото разузнаване. Изводът, че неговата дейност е силно идеологизирана и подчинена на ръководството на БКП (тенденция, която впрочем през 80-те години намалява) се потвърждава и от материалите, включени в раздел **„Ръководни партийни и министерски документи“** (напр. секретни решения на Политбюро на ЦК на БКП).

Първата крачка по осветляването на дейността на военното разузнаване след 9 септември 1944 г. не беше направена лесно. Когато става въпрос за тайните служби от епохата на комунизма, проблемът винаги е бил свързан с достъпа до техните архиви.

Съставянето на сборника изпревари законодателно уреденото предаване в коми-

¹ Зикулов, В., „Военното разузнаване на България и студената война“, второ допълнено издание, издателство „Българска книжница“, София, 2007 г.

² Кръстев, Г., „Разузнавателните служби на България – възникване, развитие, перспективи“, Военно издателство, София, 2006 г.

сията на архивите на Разузнавателното управление на Генералния щаб от правоприменика му служба „Военна информация“. До този момент са постъпили предимно архивни материали, свързани с лица – сътрудници на РУ на ГЩ, чиято принадлежност комисията обявява по закон. Това до известна степен затрудни екипа при ориентирването за обема и съдържанието на документалното наследство на РУ–ГЩ.

В резултат от сътрудничеството със служба „Военна информация“ в комисията бяха предадени важни архивни материали за дейността на РУ–ГЩ. Основна част от тях намират място в настоящия сборник.

Съставителският екип не се задоволи само с изследването на този архивен масив, а потърси и включи в сборника и документи за военното разузнаване от периода на комунизма, съхранявани в Централния държавен архив и в Държавния военноисторически архив – Велико Търново. По този начин бяха допълнени важни моменти от историята на военното разузнаване.

В различните архиви бяха прегледани повече от **600 архивни единици**. За разлика от досегашната работа по проучването на архивите на ДС сега беше работено и с микрофилми. В комисията бяха дигитално обработени **260 архивни единици** на микрофилми, отговарящи на над **13 000 листа**.

След анализ и неколкостепенна селекция на най-важните материали те бяха систематизирани в предлаганата по-долу структура. Тя съдържа 9 основни компонента:

- **Ръководни партийни и министерски документи**
- **Вътрешнопартийни документи**
- **Оперативни ръководни документи**
- **Ръководство на военното разузнаване**
- **Личен състав и щат**
- **Агентурен апарат**
- **Оперативен отчет и секретност**
- **Оперативни документи**
- **Взаимодействие с ГРУ и други военни разузнавания на страни от Варшавския договор**

Структурирането на включените документи по тези тематични раздели позволява по-лесното им възприемане и анализиране. Всички архивни материали в разделите са подредени хронологично. Само **3 /три/** от общо **92 /деветдесет и два/** включени в сборника документа са анонимизирани – т. е. в тях са заличени данните за трети лица. Някои от тези документи са явни, получени от Държавния архив, но екипът прецени, че е коректно определени данни за трети лица, основно роднини на офицери от ръководството на военното разузнаване, да бъдат анонимизирани.

Както и в досегашната издателска практика на комисията в „*Списък на документите с анотация*“ първоначалният архивен източник на всеки документ е обозначен със специфично съкращение, предхождащо сигнатурата. Така документите от Централния държавен архив са обозначени с **А**, документите от служба „Военна информация“ – **ВР**, документите от Държавния военноисторически архив – Велико Търново – **ВА** и документите от МВР – **М**.

При съставянето на сборника беше използвана любезно предоставената на комисията от служба „Военна информация“ книга „В защита на отечеството. 100 години

българско военно разузнаване“. От нея сме ползвали данни за началниците на военното разузнаване и техни снимки.

В раздел „Приложения“ екипът се постара да представи графично еволюцията в структурата на военното разузнаване. За разлика от някои управления на ДС, в архива на военното разузнаване не бяха открити негови структури, които да проследяват развитието му в графичен вид.

При подбора на материалите екипът си постави за цел да включи колкото се може повече документи, както и те да отразяват многообразието на архивните източници. Така в сборника място намериха царски заповеди, заповеди на министъра на народната отбрана и на началника на РУ-ГЩ, инструкции, указания, учебни пособия, партийни решения, протоколи и доклади, оперативни информации и обзори, кореспонденции и документи от лични кадрови и агентурни дела.

Както и предишните документални сборници от поредицата „Из архивите на ДС“ и този сборник се издава в два варианта. Хартиеното издание съдържа 92 архивни документа /общо 490 страници/. Разширеният дигитален вариант на DVD ще включва значително по-голям обем архивни материали.

Съставителският екип благодари на служба „Военна информация“, Централния държавен архив и Държавния военноисторически архив във Велико Търново за оказаното от тяхна страна съдействие при подготовката на сборника.

Екатерина БОНЧЕВА
Член на КРДОПБГДСРСБНА

INTRODUCTION

The Military Intelligence of the People's Republic of Bulgaria continues to be one of the most secret institutions of the communism. Not only because of the nature of its business, but for purely political reasons. For over 20 years - during the public discussion on the communist secret services lead with a different intensity, the Military Intelligence remained in the shadow of the State Security. Immediately after November 10, 1989, the public attention was manipulatively drawn to the Sixth Directorate of the State Security, which was successfully introduced as an emanation of the whole activity of the State Security. However, documents indicate otherwise. Although not structurally attached to the State Security, the Military Intelligence proved to be one of the elite and privileged structures of the communist secret services. One of the main reasons for this is the direct contact between the Military Intelligence and other military intelligences from the Warsaw Pact led by the GRU – the Military Intelligence of the Soviet Union. Indeed, the General Staff Intelligence Directorate /GSID/ of the Bulgarian National Army /BNA/ was seriously mentioned for the first time in 2001 when the 39th National Assembly included this structure in the scope of the Access to the Former State Security and the General Staff Intelligence Directorate Files Act. This philosophy was confirmed and the scope of the law – expanded and adopted by the 40th National Assembly in December 2006 **Access and Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Armed Services Act**. Thus, albeit belatedly, the National Assembly classified the Military Intelligence among the structures of the communist regime, which records must be declassified, and regular and supernumerary employees holding different positions should be publicly announces by the Committee established pursuant to that Act.

The Intelligence services of the Bulgarian Nation Army “made it up” as their inclusion in the scope of the law has given rise to some strange abbreviations. Therefore, the Committee received the official name **CDDAABCSSISBNA** and its centralized archives - unified archive of the communist secret services – which is also strange and unutterable –**ACDDAABCSSISBNA**.

The collection “**Military Intelligence during the Communist Era**” is the ninth edition of the Committee for Disclosing of the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian National Army. With this collection, fulfilling our obligations under the law, we give everyone interested in the history of the Republic of Bulgaria the opportunity to read it through these documents. But what distinguishes the collection “**Military Intelligence during the Communist Era**” from the other editions of the Committee?

Documents about regular and supernumerary employees, secret agents, operative reports and cooperation between the Military Intelligence of the BNA and GRU and military intelligence of countries from the Warsaw Pact and others for the period September 9, 1944 - November 10, 1989 are published for the first time in the history of the Republic of Bulgaria. Here is included a section, which provides evidence of the heads of the structure under review – the Military Intelligence. Excerpts of their personal matters that give insight into the problems of the Military Intelligence and show the inside contradictions and conflicts (e.g. the arrest and investigation of the first head of the Military Intelligence - Colonel Vranchev in connection with a case from 1952 against the “anti-Party, espionage and conspiratorial group of Traicho Kostov”) are also published for the first time.

We believe that these documents will broaden and deepen the public discussion on the legacy of the totalitarian communist past. This is important because until now the main fo-

cus continues to be placed on the State Security – on concrete facts and aspects of its work, as well as on its structures.

Leaving aside the most common historical notes for the Military Intelligence on the website of the Military Information Service, the society does not know anything substantial about its activity during the Communist era. Exceptions are some memoirs as those of the longest working head of the Military Intelligence General Vasil Zikulov¹. However, it displays a biased and subjective view on the subject. In the collection “**Military Intelligence during the Communist Era**”, the documents speak for themselves.

In the book of Georgi Krastev “The Intelligence Services of the Republic of Bulgaria - Origin, Development, Perspectives”², some changes concerning the military intelligence in the period after September 9, 1944 are entered in the Central State Archive on the basis of individual decisions of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party, without using and quoting other archival sources from the State Military Historical Archives – in Veliko Tarnovo or from the archives of the General Staff Intelligence Directorate.

It is indicative that even in 2011, Wikipedia seems to have difficulties in providing the most basic information about the Bulgarian military intelligence. Such information is missing compared to the information provided for the more powerful Soviet Main Intelligence Directorate (GRU).

What were the aims and objectives of the Military Intelligence during the one-party rule of the Bulgarian Communist Party? Who was in control of it? How was it affected by the communist ideology? What were the basic principles for the formation of its personnel and agents? Was there a common ground with the State Security and what was it? The archives contained in the collection give readers the opportunity to answer these questions themselves.

However, what it seems to be the most important conclusion is that the published documents largely demythologize the idea for the Military Intelligence as a body, which was not influenced and dependent on the communist regime and its objectives in terms of the totalitarian communist system. On the contrary, the documents we present show the strong politicization and ideologization of the structure of the Military Intelligence of the Bulgarian National Army. Although its priority is the Southeast flank of NATO, i.e. the neighbors Turkey and Greece, it built the same structures and almost the same methods as the FMD - external political intelligence. The conclusion that its activity is highly ideological and subordinate to the leadership of the Bulgarian Communist Party (the trend which in fact has decreased in the 80s) is confirmed by the materials included in the “*Guiding party and ministerial documents*” (e.g. secret decision of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party).

The first step in highlighting the activities of the Military Intelligence after September 9, 1944 was not made easily. When it comes to the secret services of the communist era, the problem has always been associated with access to archives.

The compilation of the collection overtook the regulated transmission of the archives of the General Staff Intelligence Directorate from its successor - the Military Information

1 Zikulov, V. “Military Intelligence of the Republic of Bulgaria and the Cold War”, second additional edition, “Bulgarian Books” Publishing House, Sofia 2007.

2 Krastev, G. “The Intelligence Services of the Republic of Bulgaria – Origin, Development, Perspectives”, Military Publishing House, Sofia 2006.

Service to the Committee. We have received mostly archival material relating to people - collaborators of the General Staff Intelligence Directorate, whose affiliation the Committee announces by law. This largely hampers the team in the orientation in relation to the volume and content of the documentary heritage of the General Staff Intelligence Directorate.

As a result of the cooperation with the Military Information Service, the Committee received important archival material on the activity of the General Staff Intelligence Directorate. Most of it is included in this collection.

The editorial team was not satisfied with the study of this backup array and sought and included in the collection documents about the Military Intelligence from the communist period, held at the Central State Archives and State Military Historical Archive – Veliko Tarnovo. Thus were completed milestones in the history of the Military Intelligence.

More than **600 file units** were reviewed in the different archives. Unlike previous work on the study of the archives of the State Security, microfilms were used. In the Committee, **260 file units** were digitally processed on microfilms, which corresponds to over **13 000 pages**.

After analyzing and selecting the most important material, it was organized into the following structure. It includes 9 basic components:

- **Guiding party and ministerial documents**
- **Internal party documents**
- **Operational guidance documents**
- **Management of the Military Intelligence**
- **Personnel and regular employees**
- **Agents**
- **Operating reports and secrecy**
- **Operational documents**
- **Cooperation with GRU and other Military Intelligence of countries of the Warsaw Pact**

The structuring of the documents included in these thematic sections allows for easy perception and analysis. All archival material in the sections is arranged chronologically. Only **3 /three/** of total **92 /ninety-two/** documents included in the collection are anonymised – i.e. third party information is deleted. Some of these documents are obvious, received from the State Archives, but the team deemed correct certain information about third parties, mainly relatives of heads of the Military Intelligence to be anonymised.

As in the current publishing practice of the Committee, in the “*List of Documents with annotation*”, the original archival source of each document is labeled with a specific cut, which precedes the signature. Thus, the documents from the Central State Archives are labeled with **A**, the documents from the Military Information Service with **BP**, the documents from the State Military Historical Archive – Veliko Tarnovo with **BA** and documents from the Ministry of Interior with **M**.

The book “In Defense of the Fatherland. 100 Years Bulgarian Military Intelligence” was kindly presented by the Military Information Service for the purposes of compiling the collection. From this book we used information about and photos of the heads of the Military Intelligence.

The team tried to present graphically the evolution of the structure of the Military Intelligence in section “*Applications*”. Unlike some Directorates of the State Security, struc-

tures to monitor the development in graphical form were not found in the archives of the Military Intelligence.

In selecting the materials, the team tried to include as many documents as possible in order to reflect the diversity of archival sources. Thus, royal orders, orders issued by the Minister of National Defense and the Head of the General Staff Intelligence Directorate, instructions, guidance, textbooks, party decisions, records and reports, operational information and reviews, correspondence and documents of personal and agent matters found place in the collection.

Like previous documentary collections from the series “**In the archives of the State Security**”, this collection has also been issued in two editions. The paper edition contains 92 archival documents /total of 490 pages/. The advanced DVD digital version will contain a much bigger volume of archive material.

The editorial team would like to express special thanks to the Military Information Service, the Central State Archives and the State Military Historical Archives in Veliko Tarnovo for their cooperation in preparing the collection.

Ekaterina BONCHEVA

Member of the CDDAABCSSISBNAF

ПРЕДГОВОР

Христо ХРИСТОВ
Момчил МЕТОДИЕВ

Как може да бъде представена дейността на един от най-секретните органи в държавата в периода 1944–1989 г.? Отговорът се крие в архивите за и на Военното разузнаване, чието декласифициране и публикуване създава основата за разбирането на функциите на тази структура. Ограничената до момента публична информация за дейността на Военното разузнаване предопределя и целите, които си поставя настоящият документален сборник. Основната цел е да бъде извършена първоначалната стъпка към запълването на съществуващата празнина, свързана с мястото и ролята на Военното разузнаване в комунистическата държава и сравнението между него и другите, по-добре изучени тайни служби. Втората е чрез публикуването на основни документи, свързани с Разузнавателното управление на Генералния щаб (РУ–ГЩ), да се даде възможност за изграждане на по-пълноценна, макар и все още първоначална, представа за специфичните особености в дейността на тази структура. Косвено, публикуването на тези документи дава възможност за изпълнението и на третата цел – да се даде отговор на въпроса за причините, поради които Военното разузнаване успя да остане извън обсега на обществения дебат, посветен на комунистическите тайни служби и поне частично да обясни неговото митологизиране.

При подготовката на настоящия сборник екипът от съставители беше изправен пред предизвикателството за първи път (извън хората, свързани с Военното разузнаване) да се докосне до голяма част от тези документи. В хода на изследването обаче нашият екип се сблъска и с някои проблеми и ограничения, които дадоха своето отражение върху подготовката на сборника.

Основното ограничение е свързано с проблема с архивното наследство на Военното разузнаване, който продължава да стои нерешен. До започване на работа по сборника през 2011 г. архивът на Военното разузнаване все още не беше изцяло предаден на Комисията. Става въпрос основно за т. нар. служебен архив на Военното разузнаване, съдържащ документооборота за периода 1944–1989 г., който има историческа, оперативна или информационна стойност и на тази основа е запазен като ценен архив. Правоприемник на архива на РУ–ГЩ е служба „Военна информация“. През лятото на 2011 г. тя предаде на Комисията по досиетата част от този служебен архив, както и някои лични и работни дела на агенти и кадрови служители. Така и не беше предоставен обаче същинският справочен апарат на служебния архив на РУ–ГЩ в неговия класически вид – книги на фондовете, описите и архивните единици, какъвто съществува за всяка една структура на бившата Държавна сигурност. Липсата на такъв справочен апарат е причината и документите в настоящия сборник да не са цитирани съгласно общоприетата архивна практика по фонд, опис и архивна единица, а според поредния инвентарен номер от няколкото предадени от Службата описа. Работата по сборника беше затруднена и от липсата на най-обикновена историческа справка за архивния фонд на Военното разузнаване – каквито съществуват за структурите на Държавна сигурност.

В резултат на тази кореспонденция, служба „Военна информация“ предостави новосъздаден списък с архивни материали, който включваше основно документи от работата на Военното разузнаване през 70-те и 80-те години. При работата с него установихме важен сбор от архивни материали (инструкции, заповеди и указания), ко-

ито се отнасяха до работата на РУ–ГЩ, за задълженията на оперативните работници и за ръководството на агентурния апарат. Други материали от този масив съдържаха обобщени оперативни материали за разузнаваните страни, радиоразузнаването, наблюдавани учения на НАТО и др. В този единствен опис бяха предоставени и запазени на микрофилми архивни материали, които се отнасяха за оперативни заповеди на началника на РУ–ГЩ, за неговия личен състав, както и за вътрешния партиен живот в управлението по време на комунизма.

Но както се вижда от Инструкцията за работата по делата в секретните секции и архивите на РУ–ГЩ, утвърдена от началника на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Васил Зикулов през март 1989 г., във Военното разузнаване е съществувал много ясен регламент за отчетност, архивиране на документите и тяхното съхранение (*виж документ № 83*). Въпросът за наличността и достъпа до пълния справочен апарат и архивна колекция на Военното разузнаване вероятно ще бъде изяснен между Комисията по досиетата и служба „Военна информация“ в процеса на предаване на целия архив на бившето РУ–ГЩ.

Отсъствието на сравнително по-ранни документи за Военното разузнаване ни накарва да се обърнем към дирекция „Държавен военноисторически архив“ на Държавна агенция „Архиви“. Военноисторическият архив във Велико Търново (предимно фонд 23 за Разузнавателното отделение при Щаба на войската, надграждан с документи за Военното разузнаване след 9 септември 1944 г.) попълни важни празноти за дейността на Военното разузнаване през 40-те, 50-те и 60-те години. От дирекция „Централен държавен архив“ на Държавна агенция „Архиви“ пък бяха осигурени основните партийни документи за ръководство и контрол на РУ–ГЩ. Проучването на всички тези архивни масиви позволи да се селектират най-важните документи за Военното разузнаване в периода 1944–1989 г. и да се подберат онези, които позволяват да се формира представа за неговата дейност и роля.

Какво показва анализът на документите? На първо място може да се направи изводът, че дори такава структура като Военно разузнаване не е могла да се опази от силната идеологизация по време на тоталитарното комунистическо управление на България. Още веднага след 9 септември 1944 г. в Българската армия са въведени заместник-командирите по политическата част, изключително съставени от членове на БКП. Изградени са партийни и комсомолски комитети в различните войскове части, както и първични партийни организации.

Създаването на Главно политическо управление на народната армия (Гл.ПУНА) има за цел да обхване, централизира и подчини цялостния контрол върху армията. Разузнавателното управление на Генералния щаб не прави изключение от тези партийни форми на контрол. В каква степен този контрол се разпростира върху Военното разузнаване по време на комунизма говори една заповед на министъра на народната отбрана, в която се посочва, че пълен достъп до дейността на РУ–ГЩ имат само двама души – началникът на Генералния щаб и началникът на Гл.ПУНА (*виж документ № 79*).

Подобно на Държавна сигурност, основните ръководни документи и за Военното разузнаване са били утвърждавани от висшето ръководство на БКП – Политбюро на ЦК (*виж раздел „Ръководни партийни и министерски документи“*). В това отношение Военното разузнаване дори изпреварва във времето другите структури на ДС и дори Първо управление (външнополитическото разузнаване). Първият устройствен документ на Политбюро за дейността и задачите на Военното разузнаване датира от 1950 г. и той предхожда с няколко месеца аналогичния документ за Първо управление на ДС. Най-вероятната причина за това е относително ясната структура на Военното разузнаване, съществувала още от времето на войната, за разлика от проходащото в този период външнополитическо разузнаване.

Друг извод, който може да бъде направен от тези документи, е за силната кадрова,

тактическа, техническа и оперативна зависимост на българското Военно разузнаване от Главното разузнавателното управление (ГРУ) на Въръжените сили на СССР. Обучението на офицерския състав в РУ–ГЩ, неговата оперативна и техническа обезпеченост безспорно се основават на съветския опит. Принадлежността на Народна република България към Източния блок и водещата роля на Москва спрямо нейните сателити, наред с необходимостта от координация на действията в рамките на Варшавския договор, лесно могат да обяснят влиянието на ГРУ върху българското Военно разузнаване. Този факт е необходимо да бъде отбелязан и задълбочено изследван, а не премълчаван, каквато е практиката след промените в България.

Когато се говори за Военното разузнаване обикновено се изказва мнение, че то е работило само и единствено в интересите на отечеството, т. е. е служило на националните интереси. По-внимателният прочит дори и само на наличните документи обаче налага известна преоценка на тази теза, като дейността на Военното разузнаване трудно може да бъде изключена от работата на другите структури, които са били подчинени на Министерството на вътрешните работи, основно Държавна сигурност. От декласифицираните документи става ясно, че в началото на 70-те години РУ–ГЩ получава правомощия, за които никога досега не се е говорило. Едното от тях е да помага при осъществяването на политика на Москва за „износ на революция“, а другото важно правомощие е да извършва диверсии. Точните цитати са: „В съответствие с решенията и указанията на Централния комитет на БКП да решава задачи по осъществяване връзка и оказване на помощ на национално-освободителните движения“ и „да организира и провежда при необходимост, с разрешение на правителството на НРБ диверсии на вражески обекти на територията на разузнаваните страни“ (виж документ № 36). Годината е 1971 г. и предхожда секретното решение на Политбюро на ЦК на БКП от 1973 г., с което висшето партийно ръководство делегира права на Първо главно управление на ДС за извършване на „остри мероприятия“ (убийства, отвличания и саботажи) срещу вражески лица на територията на капиталистически или развиващи се страни (виж документ № 30 от сборника на комисията по досиетата „Държавна сигурност – структура и основни документи“, 2010 г.). За активността на Военното разузнаване сред т. нар. „национално-освободителни движения“ говори и заповедта на началника на РУ–ГЩ от 1981 г. оперативните работници да подхождат изключително внимателно към вербуването на активисти от „прогресивните среди“, тъй като евентуалното им задържане от местните полицейски власти може да доведе до излизането наяве и на техните конспиративни отношения с Военното разузнаване (виж документ № 70).

Друго разпространено мнение за РУ–ГЩ, създадено отново като следствие от факта, че то е било подчинено на Министерство на народната отбрана, е твърдението за липсата на допирни точки между Държавна сигурност и РУ–ГЩ. Наличните документи обаче ясно доказват както наличието на такива допирни точки, така и приликата в методите и средствата на работа на двете структури.

Първата допирна точка е свързана с общия контингент, от който се набират потенциални нещатни сътрудници, което намира израз в общата регистрация на всички нещатни сътрудници в оперативния отчет по инструкция на ДС. От публикуваните документи, а и от някои дела на сътрудници на РУ–ГЩ става ясно, че сътрудничеството с РУ–ГЩ не е обвързано единствено със събирането на сведения за потенциални заплахи срещу НРБ, а и със събирането от агентурната мрежа на лични данни за български и чужди граждани, които да бъдат разработвани или вербувани¹.

Втората допирна точка е подчиняването на РУ–ГЩ на председателя на Комитета за държавна сигурност при Министерския съвет през втората половина на 60-те години – напълно неизвестен до този момент факт. В един от публикуваните доку-

¹ Доказателство за това е и досието на бившия зам.-министър на външните работи и посланик в Лондон Любомир Кючуков, публикувано в специализирания сайт desebg.com, обявен като сътрудник на РУ–ГЩ. От досието става ясно, че една от задачите, които са му поставени от Военното разузнаване, е да събира сведения за чужденци (наводки), на което той се възпротивява с аргумента, че не може да „доноснич“).

менти (*виж документ № 31*) се подчертава, че РУ–ГЩ трябва да се подчинява на всички постановления на ЦК, както и на заповедите и инструкциите на председателя на КДС относно воденето на агентурно разузнавателната работа и положението на оперативните работници. Председателят на Комитета за Държавна сигурност (КДС) получава право на контрол върху вербовката и използването на лица без съгласието на началника на РУ; да изисква от началника на РУ доклади по всички интересувачи го въпроси на оперативно разузнавателната работа, както и да му се докладва цялата получена от РУ информация.

Този момент се свързва с отделянето на ДС от МВР и прякото му подчинение на правителството под ръководство на първия партиен секретар Тодор Живков като председател на Министерския съвет през 1965 г., след неуспешния опит за военен преврат срещу него от групата на Иван Тодоров-Горуня. Недоверието на Живков към военните очевидно намира израз и в безпрецедентното подчиняване на Военното разузнаване на председателя на КДС, а не на министъра на народната отбрана. Макар това да става за сравнително кратък период, този факт е показателен за стремежа да бъде наложен свръхцентрализиран контрол от страна на първия партиен ръководител върху всички секретни служби в страната, включително и върху Военното разузнаване.

Третата допирна точка е свързана с методите и средствата на работа на Военното и на Външнополитическото разузнаване (което е причина и за известна конкуренция между тях). На практика политическото и военното разузнаване ползват напълно идентична система на привличане на агентура, на работа с нея, както и на поддържането на връзка с агентите. Военното разузнаване действително има за задача да събира и специфична информация, свързана с въоръжените сили в разузнаваните страни, но то има също така и задачата да следи и доставя информация за политическата обстановка в тях, което практически води до припокриване на дейността на военното и политическото разузнаване.

Прегледаните документи създават впечатлението, че през комунистическия период Военното разузнаване се е стремяло да използва и нелегални разузнавачи. Това става ясно от публикуваните в сборника правилници, които уреждат статута на нелегалните разузнавачи, включително и правилата за тяхното пенсиониране. В хода на подготовката на сборника бяха прегледани и някои работни дела на нелегали – достъпните в момента дела обаче се отнасят за ранния комунистически период и за хора с ниско образование, ефектът от чиято дейност е бил много малък, поради което тези документи не са включени в сборника. Като цяло от разсекретените до момента документи не може да се направи категорично заключение дали Военното разузнаване е ползвало активно нелегалните разузнавачи в по-късните години, нито какъв е бил ефектът от тяхната дейност.

Далеч не на последно място, от гледна точка на дебата за достъпа до архивите на тайните служби на комунистическа България е, че както политическото, така и Военното разузнаване имат възможност да подпомагат кариерното развитие на своите агенти. Това може да стане не само чрез стимулиране на техния растеж в държавните институции, но и в ограничено съществуващите през този период бизнес структури, свързани със западните държави. Падането на комунизма не променя отношението на Военното разузнаване към тези сътрудници – както се вижда от публикуваното частично работно дело на агент Диоген, през 1990 г. водещият му офицер го успокоява, че ситуацията в България не е като в ГДР и че дори да се стигне до критична ситуация, документите по-скоро ще бъдат унищожени, отколкото да попаднат в чужди ръце. Въпреки че дейността на агента не е оценена много високо, само през 1990 г. той получава от Военното разузнаване 4 537,62 лв., а офицерът спокойно изготвя планове за неговата дейност и след 1993 г., когато агентът ще може да създаде собствена фирма след като излезе в пенсия от работното си място в Лондон (*виж документ № 73*).

Като се има предвид идеологизацията, подчинеността на Москва, както и несъмнените прилики в методите и начина на работа на военни и политически разузнавачи, как може да бъде обяснена легендата, че Военното разузнаване е „по-различно“? Обяснението на този факт може да бъде потърсено в няколко основни насоки, някои от които външни на службата, а други свързани със спецификата в нейната дейност. От една страна обяснението може да бъде потърсено в традиционно високия авторитет на българската армия. Наложила се като един от символите на модерната българска държава още в края на XIX век, тази символична стойност на армията продължава да съществува и в годините на комунизма, и дори нараства след неговия край. Въпреки че на Българската народна армия през Студената война не ѝ се налага да участва в реални бойни действия (с изключение на потушаването на Пражката пролет през 1968 г.), тя продължава да се ползва от този авторитет, утвърден в годините преди 1944 г. По презумпция високият авторитет на армията води след себе си и заключението за високия професионализъм на нейните разузнавачи.

Друго възможно обяснение на митологизацията на Военното разузнаване е външната институционална приемственост между съществуващите преди 1944 г. структури на Военното разузнаване и след това. Военното разузнаване съществува от 1908 г. под името Разузнавателна секция към Генералния щаб на армията, а някъде по това време български военни разузнавачи започват да бъдат изпращани и под прикритието на българските дипломатически мисии в чужбина. След подписването на Ньойския договор тази структура прераства в разузнавателно отделение с две секции, които обработват получаваните от военните аташета информации и правят предложения до началника на Генералния щаб. Военното разузнаване преживява особено бурен възход в годините на Втората световна война, когато службата носи името „Разузнавателен отдел към Щаба на войската“.

Следователно Военното разузнаване е една от малкото секретни структури в комунистическа България, която може да изведе своя исторически произход сравнително далеч във времето. А това подхранва убеждението, че е изключително национална структура, съхранила известна институционална автономия и в годините на Студената война. Сред външните причини за митологизирането на българското Военно разузнаване са и легендите около дейността на съветското Военно разузнаване (ГРУ) – то си спечелва тази известност в годините на Втората световна война, а неговата слава често механично се прехвърля и върху българското Военно разузнаване.

Третата и всъщност основна причина за митологизацията на Военното разузнаване са специфични особености в неговата дейност. Разузнаването на противника в зависимост от използваните средства обикновено се дели на два основни дяла – разузнаване чрез хора (или агентурно разузнаване, известно на английски като HUMINT – Human Intelligence) и техническото разузнаване (известно като SIGINT – Signal Intelligence). Не само в годините на Студената война, но и в съвременността съществуват спорове кое е по-ефективното от двете средства за разузнаване – техническото разузнаване дава възможност за ограничаване на субективния фактор (съответно – и на идеологизацията), докато разузнаването чрез хора, осъществявано чрез създаването на доверителни и агентурни връзки, дава възможност за набиране на информация не само за реалните действията, но и за намеренията на противника. Комунистическите държави имат много по-голяма възможност от демократичните да развиват агентурното разузнаване, тъй като в тоталитарната държава тази дейност се развива извън публичния контрол и постоянните изисквания за относителна прозрачност и отчетност, характерни за демократичните режими.

В случая на комунистическа България Първо главно управление на ДС (политическото разузнаване) разчита изключително на разузнаването чрез хора, извършвано от оперативни работници, които работят в центъра или под прикритието на дипломатическите мисии на страната зад граница, чиято цел е да набират агентурни връзки в разузнаваните страни. За разлика от Първо главно управление, Военното разузнаване

развива както агентурното, така и техническото разузнаване, като двата типа разузнаване за него са напълно равнопоставени. Техническото разузнаване е съобразено с технологичните възможности на България в годините на Студената война – не става дума за изключително сложни технически средства, а основно за радиотехническо разузнаване, което чрез прослушване на ефира на съседните държави може да следи движението на противниковите войски. Радиотехническото разузнаване разполага и със станции в някои страни в чужбина, най-често скрити в българските дипломатически мисии, както и с други, по-малко значими технически средства.

Тези очаквания се потвърждават и от разсекретените архиви на Военното разузнаване, които съдържат сравнително голям обем специализирана документация, свързана с техническото разузнаване или със спецификациите на различни въоръжения, които създават впечатление за много сложната и лишена от идеологизация дейност на Военното разузнаване. Необходимо е уточнението, че голяма част от тази техническа документация, особено посветената на новите образци военна техника на противника, са преводни документи, получени от разузнавателните служби на други страни (най-често на СССР), а не са били пряко придобити от българското Военно разузнаване.

Но това не означава, че Военното разузнаване развива единствено или предимно техническото и радиотехническото разузнаване, а пренебрегва агентурното разузнаване. В сборника са публикувани редица документи, които дават обща представа за разузнавателната информация, събирана и предоставяна от военните разузнавачи. Прегледът на тези разузнавателни сводки създава впечатлението както за наличието на твърде идеологизирани информации, така и за съществуването на сравнително обективни и вероятно същински полезни такива сводки. От първия тип са информацията, свързани с глобалното съотношение на силите в епохата на Студената война, а от втория – някои от информацията за съседни на България държави. Идеологизацията е видима в прекомерно оптимистичните данни за боеспособността на армиите на Варшавския договор. Сред най-забележителните примери за такъв тип документ е разузнавателната сводка от 1 декември 1989 г., посветена на събитията през изминалия месец в света, която изцяло „проспива“ случилото се в Източна Европа, като само споменава „промените в някои социалистически страни“ (виж документ № 87). Като пример за обективна информация може да бъде посочен анализът на положението в Югославия от 1987 г., създаден непосредствено преди Милошевич да се наложи като неоспорим ръководител на страната (виж документ № 84).

Принадлежността на Военното разузнаване в структурно отношение към Министерството на отбраната предпазва РУ на ГЩ от светлината на обществените прожектори, под която попадат структурите на Държавна сигурност веднага след края на комунизма. Наличните документи обаче не дават основание за твърдението, че тези структури трябва да останат встрани от дебата за наследството на тайните служби на тоталитарната държава. Специфичните особености на техническото разузнаване, което остава неподвластно на идеологизацията, не отменя факта, че Военното разузнаване на комунистическа България активно развива и агентурното разузнаване, което по нищо не се отличава от дейността на политическото разузнаване, извършвано от съответните структури в Държавна сигурност. Това заключение може да бъде направено дори и само въз основа на вече декласифицираните документи, част от които са публикувани в настоящия сборник, които се надяваме да допринесат за изграждането на един по-обективен образ на Военното разузнаване. Написването на цялостна история на тази структура обаче ще бъде възможно, когато архивите ѝ бъдат окончателно предадени от Служба „Военна информация“ в Централизирания архив на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (АКРДОПБГДСРСБНА).

P R E F A C E

Hristo HRISTOV
Momchil METHODIEV

How can the activity of one of the most secretive state bodies in the period 1944-1989 be presented? The answer lies in the archives for and of the Military Intelligence whose declassification and publication creates the basis for understanding the function of this structure. The public information about the activities of the Military Intelligence, which is limited to this date, determines the objectives set out in this documentary collection. The main objective is to carry out the initial step towards filling the existing gap associated with the place and role of the Military Intelligence in the communist state and the comparison between that intelligence and other better examined secret services. The second is by publication of key documents related to the General Staff Intelligence Directorate (GSID) to allow for creation of a complete, though still an initial, idea of the specifics of the activity of this structure. Indirectly, the publication of these documents allows for the implementation of a third objective - to answer the question why the Military Intelligence was able to remain outside the scope of the public debate on the communist secret services and at least partially explain its mythologization.

In preparing this collection, the editorial team faced the challenge (excluding the people related to the Military Intelligence) to reach most of these documents for the first time. In the course of the study, however, our team confronted with some problems and limitations that made their impact on the preparation of the collection.

The main limitation is related to the problem of the archival heritage of the Military Intelligence, which is still unresolved. Before starting work on the collection in 2011, the archives of the Military Intelligence have not yet been finally submitted to the Committee. It is the so-called official archives of the Military Intelligence containing the exchange of documents for the period 1944-1989, which has historical, operational or informational value and on this basis it has been preserved as a valuable archive. The Military Information Service is the successor of the archives of the General Staff Intelligence Directorate. In the summer of 2011, it submitted part of the official archives and some personal and official cases of agents and regular employees to the Committee. However, the actual inquiry mechanism of official archives of the General Staff Intelligence Directorate in its classic form - books of the funds, inventories and file units, which exist for each structure of the former State Security, has not yet been provided. The absence of such an inquiry mechanism is the reason why the documents contained in this collection are not cited according to the conventional archival fund practice, description and file unit, but according to the sequence inventory number of several descriptions submitted by the Service. The work on the collection was hampered by the lack of a simple historical reference for the archival fund of the Military Intelligence – such as the one for the structures of the State Security.

As a result of this correspondence, the Military Information Service submitted the newly created list of archive materials, which included mainly documents about the work of the Military Intelligence in the 70's and 80's. Dealing with it, we found out an important collection of archival materials (instructions, orders and guidance) relating to the work of the General Staff Intelligence Directorate, the duties of operative workers and management of the agents' mechanism. Other materials of this array contained operational consolidated materials on countries subject to intelligence, radio intelligence, NATO exercises examined, etc. This single list also contained archive materials stored on a microfilm, which

concerned operational orders of the Head of the General Staff Intelligence Directorate, its personnel and internal party management life during the communist era.

But as seen from the Instructions on the work on cases in the secret sections and archives of the General Staff Intelligence Directorate, approved by the Head of General Staff Intelligence Directorate, General Vasil Zikulov in March 1989, the Military Intelligence had very clear regulations for reporting, archiving and storing documents (*see document № 83*). The issue of availability and access to the complete inquiry mechanism and archival collection of the Military Intelligence is likely to be clarified between the Committee and the Military Information Service in the process of transmitting the entire archive of the former General Staff Intelligence Directorate.

The absence of a relatively earlier military intelligence documents made us turn to the State Military Historical Archives Directorate to the Archives State Agency. The Military Historical Archives in Veliko Tarnovo (mostly Fund 23 for the Intelligence Department to the Army Headquarters, upgraded with military intelligence documents after September 9, 1944) filled important gaps for the activities of the Military Intelligence in the 40's, 50's and 60's. However, the Central State Archives Directorate to the Archives State Agency provided the basic party documents about the leadership and control of the General Staff Intelligence Directorate. Studying all these archives made the selection of the most important military intelligence documents for the period 1944-1989 possible and to publish the document that allow you to get an idea of its activities and role.

What does the analysis of the documents show? On the first place, it can be concluded that even such a structure as the Military Intelligence could have not be protected from the strong ideologization during the totalitarian communist rule in Bulgaria. Immediately after September 9, 1944 the political deputy commanders, who are exclusively members of the Bulgarian Communist Party have been deployed in the Bulgarian army. Primary party organizations, Komsomol and party committees have been established in various military units.

The establishment of the General Political Directorate of the National Army aims to cover, centralize and take the whole control over the army. The General Staff Intelligence Directorate is not an exception to these forms of party control. The extent to which this control expanded over the military intelligence during the communist era is evidenced by an order issued by the Minister of National Defense, stating that only two people can have full access to the activity of the General Staff Intelligence Directorate – the Head of the General Staff and the Head of General Political Directorate of the National Army (*see document № 79*).

Like the State Security, the main guidance documents of the Military Intelligence have been approved by the senior leaders of the Bulgarian Communist Party - the Politburo of the Central Committee (*see section "Guidance party and ministerial documents"*). In this respect, the Military Intelligence even overtook in times the other structures of the State Security and even the First Directorate (the external political intelligence). The first constituent document of the Politburo about the activities and tasks of the Military Intelligence dates from 1950 and it preceded by several months the similar document of the First Main Directorate of the State Security. The most likely reason for this is the relatively clear structure of the Military Intelligence, which existed since the war, unlike the emerging external political intelligence.

Another conclusion that can be drawn from these documents is about the strong frame, tactical, technical and operational dependence of the Bulgarian Military Intelligence on the General Intelligence Directorate of the Armed Forces of the USSR (GRU). The training of the officers from the General Staff Intelligence Directorate, its operational and technical security is indisputably based on the Soviet experience. The affiliation of the People's Republic of Bulgaria to the Eastern Bloc and the leading role of Moscow against its satellites, along with the need for coordination of actions within the Warsaw Pact, can easily explain

the GRU influence on the Bulgarian Military Intelligence. This fact should be stated and thoroughly investigated, but not neglected, as is the practice after the changes in Bulgaria.

When speaking of Military Intelligence it generally means that it worked only in the interests of the fatherland, i.e. served the national interest. However, the more careful reading of the documents available requires some reassessment of that view, as the activity of the Military Intelligence can hardly be excluded from the work of other structures that were under the control of the Ministry of Interior, mainly the State Security. The declassified documents show that in the early 70's, the General Staff Intelligence Directorate acquired powers which have never been mentioned before. One of these powers is to assist in implementing the policy of Moscow for "exporting revolution", while other major powers is to carry out sabotage. The exact quotes are: "to accomplish tasks to connect with and assist to the national liberation movements in accordance with the decisions and instructions of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party" and "to organize and conduct, if necessary, with the permission of the Government of the People's Republic of Bulgaria sabotage of enemy sites in countries subject to intelligence" (*see document № 36*). The year is 1971 and preceded the secret decision of the Politburo of the Bulgarian Communist Party from 1973, by which the senior party leadership delegated rights to the First Main Directorate of the State Security to carry out "acute events" (murders, kidnappings and sabotages) against enemy persons within the capitalist and developing countries (*see document № 30 of the collection of the Committee "State Security - Structure and Basic Documents", 2010*). The activity of the Military Intelligence among the so-called "national liberation movements" is also evidenced by the order of the Head of General Staff Intelligence Directorate of 1981 according to which the operative workers should approach very carefully to the recruitment of activists from the "progressive communities" as their possible retention by local police authorities can lead to revelation of their conspiratorial relationship with the Military Intelligence (*see document № 70*).

Another common opinion about the General Staff Intelligence Directorate, established again as a consequence of the fact that it was subordinated to the Ministry of National Defense, is the lack of overlap between State Security and the General Staff Intelligence Directorate. The existing documents, however, clearly prove both the existence of such overlap and the similarity in the methods and means of operation of the two structures.

The first overlap is associated with the total contingent from where to recruit potential supernumerary collaborators, which is reflected in the general registration of all supernumerary collaborators in the operating statement on the instructions of the State Security. It becomes clear from some documents and cases of collaborators of the General Staff Intelligence Directorate that the cooperation with the General Staff Intelligence Directorate is not only associated with the collection of information on potential threats to the People's Republic of Bulgaria, but also with the collection of personal information about Bulgarian and foreign nationals to be recruited or developed¹ by the agents' network.

The second overlap is the subordination of the General Staff Intelligence Directorate to the Chairman of the Committee for State Security at the Council of Ministers in the second half of the 60's – a fact that was completely unknown until recently. In one of the documents published (*see document № 31*) is emphasized that the General Staff Intelligence Directorate must obey all the decrees of the Central Committee and the orders and instructions of the Chairman of the Committee for State Security in relation to agents' intelligence work conducted and the position of the operative workers. The Chairman of the Committee for State Security (CSS) acquired the right to control the use and recruitment of persons without the consent of the Head of the General Staff Intelligence Directorate; to require from

¹ Such evidence is the file of the former Deputy Minister of Foreign Affairs and Ambassador in London Lyubomir Kyuchukov, which was published on the specialized website desebg.com, who was named as a collaborator of General Staff Intelligence Directorate. The file shows that one of the tasks set by the Military Intelligence was to collect information about foreign nationals, to which he stood against, arguing that he cannot "make malicious reports").

the Head of the Intelligence Directorate compilation of reports on the questions concerning the operational intelligence work and report to him about all the information received by the Intelligence Directorate.

This moment is associated with the separation of the State Security from the Ministry of Interior and its direct subordination to the government under the leadership of the First Party Secretary Todor Zhivkov as Chairman of the Council of Ministers in 1965 after the unsuccessful military coup attempt against him by the group of Ivan Todorov-Gorunya. Zhivkov's distrust of the military was clearly reflected in the unprecedented subordination of the Military Intelligence to the Chairman of the Committee for State Security, and not to the Minister of National Defense. Although these events took place in a relatively short period of time, this fact is indicative for the ambition of the First Party Leader to establish an over-centralized control over all secret services in the country, including the Military Intelligence.

The third overlap concerns the means and methods of work of the Military and External Political Intelligence (which is a reason for a specific competition between them). In practice, the Political and Military Intelligence use completely identical system to recruit agents, to work and keep in touch with them. The Military Intelligence actually has the task to collect specific information related to the armed forces of countries subject to intelligence, but it also has the task to monitor and provide information about the political situation in these countries, which practically leads to overlapping the activities of the Military and Political Intelligence.

The documents reviewed give the impression that during the communist period the Military Intelligence has sought to use illegal intelligencers. It is evident from the regulations governing the status of illegal intelligencers, including rules for their retirement published in the collection. In preparation of the collection, the working files of few illegal employees were reviewed – the files currently available, however, relate to the early communist period and concern people with low education, the effect of whose activities was very small, so that these documents are not included in the collection. Generally, from the documents declassified at present it cannot be clearly concluded whether the Military Intelligence enjoyed the illegal intelligencers in later years or what was the effect of their activities.

Last but not least, in terms of the debate on access to the archives of the secret services of the communist Bulgaria is that both Political and Military Intelligence were able to support the career development of their agents. This can be done not only by stimulating their growth in state institutions, but also in the limited business structures associated with the Western countries that existed in that period. The fall of communism did not change the attitude of the Military Intelligence to these collaborators - as evidenced by publishing part of the working case of agent Diogenes that in 1990 his leading officer calmed him that the situation in Bulgaria is not like the one in GDR and even if a critical situation arises, the documents would rather be destroyed than to fall into foreign hands. Although the agent's work has not been marked as excellent, he received BGN 4537.62 from the Military Intelligence in 1990 and the officer calmly drew up plans for his activities after 1993, when the agent would be able to create its own company in London after his retirement (*see document № 73*).

Taking into account the ideologization, subordination to Moscow and the undoubted similarities in the methods and means of operations of the Military and Political Intelligence, how can we explain the legend that the Military Intelligence is "different"? The explanation of this fact may be sought in several directions, some of which are outside the office, and other specifics relate to its activities. On one hand, the explanation may be sought in the traditionally high prestige of the Bulgarian army. Defined as one of the symbols of the modern Bulgarian state, in the late nineteenth century this symbolic value of the army persisted in the years of communism, and even increased after its end. Although

the Bulgarian National Army did not have to participate in actual combat during the Cold War (except for the suppression of the Prague Spring in 1968), it continues to benefit from this authority, approved in the years before 1944. Presumably, the high prestige of the army entails a conclusion for the high professionalism of its intelligencers.

Another possible explanation of the mythologized Military Intelligence is the foreign institutional continuity between the structures of the Military Intelligence existing before and after 1944. The Military Intelligence has existed since 1908 under the name of Intelligence Section to the General Staff of the Army, and somewhere in that time Bulgarian military intelligencers began to be sent under cover on Bulgarian diplomatic missions abroad. After signing the Treaty of Neuilly, this structure grew into an intelligence unit with two sections which process the information received from the military attaches and make proposals to the Head of the General Staff. The Military Intelligence has experienced a very turbulent rise during the World War II, when the office was named Intelligence Department to the Army Headquarters.

Therefore, the Military Intelligence is one of the few secret structures in the communist Bulgaria, which can bring its historical origin relatively far away in time. This fact would nourish the belief that it is an extremely national structure that kept some institutional autonomy during the years of the Cold War. The legends about the activities of the Soviet Military Intelligence (GRU) are among the external reasons for the mythologized Bulgarian Military Intelligence – GRU earned that reputation during the World War II and its fame is often mechanically transferred on the Bulgarian Military Intelligence.

The third and in fact the main reason for the mythologized Military Intelligence is the specific features in its activities. Intelligence of the enemy depending on the means used is usually divided into two main parts – intelligence through people (or intelligence agents, known in English as HUMINT - Human Intelligence) and technical intelligence (known as SIGINT - Signal Intelligence). Not only during the Cold War, but in modern times there are disputes about which mean is more effective – the technical intelligence allows to reduce the subjective factor (respectively - the ideologization), while the intelligence through people carried out by setting of fiduciary and agents' informants allows to gather information not only for real action, but for the intentions of the enemy. The communist countries have a much greater opportunity than the democratic ones to develop agent's intelligence, as in the totalitarian state this activity is taking place outside of the public scrutiny and constant requirements for relative transparency and accountability, all characteristics of the democratic regimes.

In the case with the communist Bulgaria, the First Main Directorate of the State Security (political intelligence) relies heavily on intelligence through people carried out by operative workers working in the center or under the cover of country's diplomatic missions abroad, aiming to recruit intelligence agents in the countries under intelligence. Unlike the First Main Directorate, the Military Intelligence develops both intelligence through people and technical means, as the two types of intelligence are completely equal. Technical intelligence is consistent with the technological capabilities of Bulgaria during the Cold War - not talking about extremely sophisticated technical means, but mainly for radio intelligence, which by listening to the air of neighboring countries can track the movement of enemy forces. Radio intelligence has its stations in some countries abroad, often concealed in the Bulgarian diplomatic missions and other less important technical means.

These expectations are supported by the declassified Military Intelligence archives, which contain relatively large amounts of specialized documents related to technical intelligence or specifications of various weapons, which create the impression of a very complex and devoid of ideologization activities of the Military Intelligence. It is necessary to clarify that much of that documentation, especially that of the new models of military equipment of the enemy, represents documents translated and received from the intelligence services of other countries (USSR mostly) and was not directly obtained by the Bulgarian Military Intelligence.

But that does not mean that the Military Intelligence developed solely or primarily technical and radio intelligence and ignored the agents' intelligence. Several documents published in the collection provide an overview of the intelligence information collected and submitted to the Military Intelligence. The review of this intelligence information gives an impression both for having too ideological information and the existence of relatively objective and useful ones and probably real. The first type is information related to the global balance of powers during the Cold War and the second - some information about Bulgaria's neighboring countries. The ideologization is visible in overly optimistic data on the fighting capacity of the armies of the Warsaw Pact. Among the most notable examples for that type of documents is the intelligence summary of December 1, 1989, dedicated to the events from the last month in the world, which entirely "slept through" what happened in Eastern Europe, as it only mentions "the changes in some socialist countries" (*see document № 87*). As an example of objective information can be referred to the analysis of the situation in Yugoslavia from 1987, created shortly before Milosevic emerged as an undisputed leader of the country (*see document № 84*).

The affiliation of the Military Intelligence in structural terms to the Ministry of National Defence protects the General Staff Intelligence Directorate from the public spotlight, under which the State Security structures felt immediately after the end of the communism. The documents available, however, do not give rise to the claim that these structures must be kept away from the debate on the legacy of the secret services of the totalitarian state. Specific features of technical intelligence, which remain not amenable to ideologization do not reverse the fact that the Military Intelligence of communist Bulgaria was actively developing its agents' intelligence, which in no way differs from the political intelligence activities carried out by the structures of the State Security. This conclusion can be even made on the basis of documents already declassified, some of which were published in this collection and which we hope will contribute to building a more objective image of the Military Intelligence. However, writing the full history of this structure will be possible when the archives are finally submitted by the Military Information Service to the Centralized archive of the Committee for disclosing the documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and the intelligence services of the Bulgarian National Army (CDDAABCSSISBNA).

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

I. РЪКОВОДНИ ПАРТИЙНИ И МИНИСТЕРСКИ ДОКУМЕНТИ

1. **Секретно от особена важност решение „Б“ № 5 на Политбюро на ЦК на БКП от 12 април 1950 г. за мерките по подобрене и разширение на разузнавателната работа на органите на Военното разузнаване.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 78, л. 1-3.

Решението е във връзка с необходимостта на висшето партийно ръководство и на правителството на НРБ от подобряване на работата на военното разузнаване и получаването на по-качествени резултати от органите му. Набелязани са конкретни мерки за издигане на верни на партията офицери и сътрудници от средите на армията, организиране на курсове за обучение по военно разузнаване. Отпуснати са щатни длъжности в МВнР, МВР и Министерството на външната търговия за задграничния апарат на военното разузнаване. Партийните органи са задължени да указват съдействие на военното разузнаване при проучването на лицата, към които то проявява интерес. С „Б“ в Политбюро на ЦК на БКП са отбелязвали секретните решения, а с „А“ явните. Всички решения по линия на военното разузнаване са взети с протокол „Б“, т.е. те са секретни.

2. **Секретно решение „Б“ № 17 от 1 август 1950 г. на Политбюро на ЦК на БКП за одобрение на строго поверителна инструкция за взаимоотношенията между органите на Външното разузнаване и за отношенията на същите с учрежденията за прикритие.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 90, л. 1-3.

Документът определя кои обекти са цели на военното разузнаване и на външнополитическото разузнаване. Определени са начините на взаимодействие и задълженията на кадровите служители, работещи под прикритие зад граница.

3. **Строго секретен от особена важност доклад от зам.-председателя на Министерския съвет и министър на народната отбрана ген. Иван Михайлов до Политбюро на ЦК на БКП от 6 септември 1958 г. за издаване на постановление за правата и задълженията на Разузнавателното управление от Генералния щаб и разпореждане за уреждане положението на нелегалните разузнавачи, изпращани от Разузнавателното управление в разузнаваните страни.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 253, л. 12-13.

Докладът съдържа предложението на министъра на отбраната до висшето партийно ръководство за приемане на основните документи за работата на военното разузнаване и нелегалните разузнавачи. Документът е част от пакет от материали, свързани с разглеждането им в Политбюро и окомплектовани в а.е. 253.

4. **Строго секретна докладна записка от зам.-председателя на Министерския съвет и министър на народната отбрана Иван Михайлов до Политбюро на ЦК на БКП от 6 септември 1958 г. относно „Изпращане на подготовка в Съветския съюз на офицери от Разузнавателното управление при Генералния щаб на БНА“.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 253, л. 14-15.

С документа е направено предложение за обучение на кадри на военното разузнаване в СССР.

5. **Секретен протокол „Б“ №17 на Политбюро на ЦК на БКП от 18 септември 1958 г. за утвърждаване на постановление за „Положението, задачите, организацията на работа и взаимоотношения с други държавни ведомства на Разузнавателното управление от Генералния щаб на БНА“ и разпореждане за уреждане положението за преминаване на служба и материално осигуряване на нелегалните разузнавачи.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 253, л. 1.

С протокола висшето партийно ръководство утвърждава основните правила за дейност

на военното разузнаване и материалното осигуряване на нелегалните разузнавачи. С този документ започва целият пакет от материали, придружаващи партийното решение, които са описани по-долу.

6. **Строго секретен от особена важност проект на постановление на Политбюро на ЦК на БКП относно „Положението, задачите, организацията на работа и взаимоотношения с други държавни ведомства на Разузнавателното управление от Генералния щаб на БНА“ (без дата, но се отнася към протокол №17 на Политбюро от 18 септември 1958 г.).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 253, л. 2-7.

Документът представлява същностната част на основното положение за работа на военното разузнаване.

7. **Строго секретен от особена важност проект на разпореждане на Политбюро на ЦК на БКП относно „Уреждане положението за преминаване на службата и материалното осигуряване на нелегалните разузнавачи“, (без дата, но се отнася към протокол №17 на Политбюро от 18 септември 1958 г.).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 253, л. 8-11.

С разпореждането се утвърждава статутът на нелегалните военни разузнавачи.

8. **Строго секретно писмо на първия секретар на ЦК на БКП Тодор Живков до Президиума на ЦК на КПСС за възможността в СССР да се обучават кадрови служители на военното разузнаване (без дата и подпис).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 253, л. 16.

С писмото се иска съдействие от страна на висшето партийно ръководство на КПСС за обучение на офицери от българското военно разузнаване в Съветския съюз. Писмото не е датирано и не е подписано и е на руски език. Документът е част от цялата документация, свързана с предложението и утвърждаването на основните документи за работата на военното разузнаване.

9. **Препис от строго секретно от особена важност постановление №198 на Министерския съвет от 26 август 1959 г. относно уреждане положението, преминаването на служба и материалното осигуряване на нелегалните разузнавачи, изпращани от Разузнавателното управление при МНО в разузнаваните страни.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 38, л. 118-120.

Урежда пенсионирането на кадровите служители – нелегали.

10. **Строго секретен доклад от началника на Главно политическо управление при БНА ген. Мишо Мишев от 7 юни 1960 г. за уреждане на партийното положение на нелегалните разузнавачи в системата на военното разузнаване.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 276, л. 4-6.

Докладът хвърля светлина върху ролята на нелегалните военни разузнавачи и необходимостта от специална процедура за уреждане на партийния им статус, различен от партийния устав поради спецификата на дейността им.

11. **Докладна записка до Секретариата на ЦК на БКП от завеждащия отдел „Административни органи“ на ЦК на БКП Дико Диков за уреждане на партийния статут на нелегалните военни разузнавачи, 1960 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 276, л. 3.

Изложено е мнението на отдел „Административни органи“ на ЦК на БКП за приемането на решение за уреждане на въпроса с партийното положение на нелегалните военни разузнавачи.

12. **Секретно „Б“ решение №13 на Секретариата на ЦК на БКП от 23 декември 1960 г. за уреждане на партийното положение на нелегалните разузнавачи на Разузнавателното управление при Генералния щаб на БНА.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 276, л. 1-2.

С решението се утвърждава процедурата, по която се утвърждава партийната принадлежност на нелегалните военни разузнавачи.

13. **Строго секретен доклад от министъра на народната отбрана армейски генерал Добри Джуров до председателя на Държавния комитет по отбрана Тодор Живков от 5 ноември 1965 г. относно категоризиране труда на нелегалните раз-**

узнавачи оперативни работници, разузнавачи и други работници в Разузнавателно управление при МНО.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е 38, л. 351.

Съдържа предложение за уреждане положението на нелегалните разузнавачи – граждански лица при пенсионирането им. Същият въпрос, но за кадровите служители във военното разузнаване е уреден с друг документ.

- 14. Препис на строго секретно решение №112 на Министерския съвет от 29 март 1966 г. за уреждане на прослуженото време на нелегалните разузнавачи – граждански лица.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 38, (без лист).

Документът урежда въпроса с пенсионирането на нелегалните разузнавачи – нещатни сътрудници на РУ-ГЩ, използвани като нелегали.

- 15. Строго секретен доклад от члена на Политбюро на ЦК на БКП и министър на народната отбрана армейски генерал Добри Джуров до първия секретар на ЦК на БКП Тодор Живков от 6 ноември 1978 г. за увеличаване на задграничния щат на Разузнавателното управление при Генералния щаб на БНА.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 544, л. 2-4.

Докладът на министър Добри Джуров съдържа мотивите за увеличаване на задграничния щат на военното разузнаване.

- 16. Секретно решение „Б” №28 на Политбюро на ЦК на БКП от 30 декември 1978 г. за увеличение задграничния щат на Разузнавателното управление при Генералния щаб на БНА.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 544, л. 1.

Партийното решение утвърждава разпределянето по ведомства на 30-те бройки, с които е увеличен задграничният щат на военното разузнаване.

- 17. Секретен протокол „Б” №2 на Политбюро на ЦК на БКП от 13 януари 1981 г. за утвърждаване на Основните положения за работа с резервните кадри на задгранична дейност.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – А, ф. 1Б, оп. 64, а.е. 610, л. 1-2.

Документът се отнася до разработването на система за работа с резервните кадри от Разузнавателното управление при Генералния щаб на БНА и избягването на разконспириране на сътрудниците на военното разузнаване.

II. ВЪТРЕШНОПАРТИЙНИ ДОКУМЕНТИ

- 18. Секретна резолюция на Втората общоармейска партийна конференция, 27-29 март, 1952 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1044, л. 68-72.

Документът разкрива ръководната роля на ЦК на БКП върху развитието на армията в началото на 50-те години. Изведена е ролята и мястото на комсомолските и партийни организации в армията. Във времето на тоталното политизиране на войсковия живот общоармейската конференция отдава своята почит и признание на ЦК, първия секретар на партията Вълко Червенков, както и на „братската” помощ на Съветския съюз и лично на Сталин.

Документът съдържа и секретна Резолюция по работата на партийната комисия при Главно политическо управление на Народната армия. Архивирането на документа в архива на Разузнавателното управление показва, че то не е правило изключение от общия политически надзор, наложен от БКП в армията.

- 19. Секретна заповед №66 на командира на парашутно-разузнавателния батальон от 30 април 1952 г., гр. Плевен, за бойната и политическа подготовка през летния период на учебната 1951/1952 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1044, л. 83-84.

Направени са изводи за нивото на различните подготовки, като тези за политическата са особено красноречиви и не се нуждаят от коментар. Документът завършва с патетичен партийен призив в духа на сталинизма.

- 20. Секретна заповед №62 на заместник-началника по политическата част на Ра-**

зубнавателното управление при ГЩ полк. Гергов от 6 май 1953 г. за наказанието на политически офицери.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1045, л. 76.

От документа се разбират процедурата и пропуските при изготвянето на партийните документи на членовете и кандидат-членовете на БКП в управлението. Заповедта е сведена до знанието на всички зам.-командири по политическата част.

21. Секретна вътрешно-партийна информация от началника на политическия отдел при полк „ОСНАЗ“ – Мусачево до началника на политическия отдел при РУ-ГЩ за политико-моралното състояние на личния състав, 13 януари 1969 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 00785, л. 3.

Отчита провеждането на партийна конференция, организирането на социалистическото съревнование и провеждането на закрити комсомолски събрания.

22. Секретна информация от началника на Политотдела на Разузнавателното управление при ГЩ до началника на Главно политическо управление на Народната армия относно политико-моралното състояние на личния състав в поделенията на РУ, 20 април 1969 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 74-00785, л. 9.

Отчита идейно-възпитателната работа от страна на командирите, партийните и комсомолските организации в системата на РУ.

23. Секретен доклад-анализ за състоянието на политическите кадри при РУ-ГЩ и тяхното развитие от началника на политическия отдел на РУ-ГЩ полк. Цоков до началника на Главно политическо управление на народната армия, 8 март 1971 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 834-00782, л. 1-8.

Съдържа кратки биографии на офицерите в политическия отдел на РУ-ГЩ.

24. Секретен доклад относно „Някои страни на партийно-политическата, идейно-възпитателната и организационната дейност на Политотдела, Партийния комитет и партийните бюра“ от зам.-началника на РУ-ГЩ и началник на политическия отдел полк. Цоков, 27 април 1971 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 834-00782, л. 12-23.

Докладват се консултациите на политическия отдел с началника на Политотдела на ГРУ ген. Григорий Долин по следните въпроси: стил и метод на работа и ръководство от Политотдела и Партийния комитет; организационна структура и насоки на партийно-политическата и организационна работа на партийните бюра и организации; идеологическа работа – форми и ръководство от Политотдела, партийния комитет и партийните бюра.

25. Секретна вътрешнопартийна информация от Разузнавателното управление за четвъртото тримесечие на 1972 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 00791-195, дело 41, т. 1, л. 1-5.

Документът е подписан от зам.-началника на политическия отдел при РУ-ГЩ кап. Кювлиев до началника на Главно политическо управление на БНА, 8 януари 1973 г. и съдържа данни за партийните мероприятия, проведени в РУ за отчетения период.

26. Секретна партийно-политическа информация за РУ-ГЩ и подчинените му поделения от зам.-началника по политическата част и началник на политотдела при РУ-ГЩ полк. Цоков до началника на Главно политическо управление на народната армия, 10 юли 1973 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 00791-195, дело 41, т. 1, л. 65-71

Отчет за тримесечието и извършените задачи от партийните и комсомолските организации в управлението и подчинените му поделения.

III. ОПЕРАТИВНИ РЪКОВОДНИ ДОКУМЕНТИ

27. Секретна заповед № 20 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ полк. Илия Кръстев от 26 февруари 1952 г. за провеждането на занятия по Марксистко-ленинска, оперативна, бойна и специална подготовки.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1044, л. 33-34.

Документът съдържа указания към провеждането на учебния процес в управлението в резултат на констатирани пропуски и определянето на отговорници по различните подготовки.

- 28. Строго секретна заповед на министъра на народната отбрана на НР България № 0081 относно преименуването на Разузнавателния курс към Военното разузнаване, 25 април 1956 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, оп. 214, дело № 2, л. 18-21.

Заповедта предвижда увеличаването на срока на разузнавателния курс от 1 на 2 години. Приложена към заповедта е кратка историческа справка за разузнавателния курс, създаден през 1950 г. по разпореждане на Политбюро от 12 април 1950 г. Постановлението на Политбюро предвижда създаване на отделение „Войсково разузнаване“ във Военната академия в състав от 25 слушатели и на краткосрочен курс за подготовка на преводачи от турски, гръцки, сръбски и английски езици в НШЗО.

- 29. Секретна заповед на министъра на народната отбрана № 0426 относно оперативните задачи на радио и радиотехническото разузнаване, 2 ноември 1962 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, оп. 212, дело № 1, л. 30-33.

Заповедта формулира основните задачи на радиотехническото разузнаване от България към територията на противника, сред които като най-важна задача е посочено прослушването на късовълновия диапазон на радиовръзката, използвана от въоръжените сили на Гърция, Турция и НАТО. Задачата на отряда за радиолокационно разузнаване е да води наблюдение на радиолокационните станции и радионавигационните системи на въоръжените сили на Гърция, Турция и НАТО.

- 30. Секретна заповед на началника на РУ на ГЩ на БНА относно доставянето на военнополитическа информация от добиващите разузнавателни органи в БНА, 20 септември 1966 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, архив 14, дело № 2, т. 1, оп. 363, л. 183-187.

Заповедта констатира увеличение на информацията, изпращана през последните години от някои конкретни резидентури под прикритие. Същевременно като основен недостатък на всички резидентури, без изключение, се посочва, че изпращаната информация е свързана основно с политическата обстановка в наблюдаваната страна, основен източник за което е пресата, което прави информацията неточна и неконкретна. Следват указания за подобряване на работата.

- 31. Секретни въпроси за съвещанието на министъра на народната отбрана с председателя на Комитета на Държава сигурност, 19 април 1968 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 982, дело №3, том. 1, л. 11-13.

Изключително важен документ, който разкрива, че РУ-ГЩ е подчинено на всички постановления на ЦК, както и на заповедите и инструкциите на председателя на КДС относно воденето на агентурно разузнавателната работа и положението на оперативните работници. Председателят на КДС получава контрол върху вербовката и използването на лица без съгласието на началника на РУ; да изисква от началника на РУ доклади по всички интересували го въпроси на оперативно разузнавателната работа, както и да му се докладва цялата получена от РУ информация.

- 32. Строго секретна заповед на министъра на народната отбрана на НР България № 0031 относно формиране на 87 отряд за радиоразузнаване, 31 януари 1969 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, оп. 213, дело № 1, л. 9-11.

Заповедта предвижда отрядът да бъде разположен в Баня и дава допълнителни разпореждания за неговото окомплектоване с администрация, сгради и личен състав.

- 33. Секретно Положение за разузнавателната дейност на разузнавателния отдел на ВМФ чрез корабите на Българския търговски флот от 26 май 1969 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 0652, л. 22-23.

Посочени са задачите на разузнавателния отдел при щаба на ВМФ и взаимодействието му с РУ-ГЩ. Документът е утвърден от министъра на народната отбрана армейски генерал Добри Джурев.

- 34. Секретна инструкция за подготовката, запечатването и предаването (получаването) на дипломатическата поща от 10 юни 1969 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 0652, л. 17-19.

Документът е утвърден от началника на РУ-ГЩ ген. Васил Зиколов и създава единна практика за сигурността по пренасянето на дипломатическата поща, използвана от военното разузнаване за предаване на разузнавателни и агентурни сведения.

- 35. Секретни указания на зам.-началника на ГЩ-БНА и началник на Разузнавателното управление на ГЩ ген. Васил Зиколов от 15 април 1971 г. относно изнесените лекции пред оперативния състав.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, дело №0184, л. 9-16.

Указанията уточняват някои понятия като оперативна и агентурна обстановка и тенденцията в тактиката и действията на противниковите контраразузнавателни органи в разузнаваните страни.

- 36. Секретни указания за внасяне на изменения и допълнения във функционалните задължения на Разузнавателното управление при ГЩ, 19 юни 1971 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, дело №0184, л. 19-25.

Документът е особено ценен, тъй като съдържа нови постановки за ролята и мястото на военното разузнаване в началото на 70-те години на XX век. Сред новите правомощия се нарежда и възможността с решение и указания на ЦК на БКП да се подпомагат „национално-освободителни движения“ (износ на революция), както и „да организира и провежда при необходимост с решение на правителството на НРБ диверсии на вражески обекти на територията на разузнаваните страни“.

- 37. Строго секретни Указания на заместник-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ-ГЩ относно подобряване работата при организиране провеждането на мероприятие 9, 13 юни 1973 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 96, л. 25-28.

Заповедта регламентира начина на провеждане на Мероприятие 9 – проверка на кореспонденцията за чужбина. Документът предвижда оперативните работници да имат право да четат само фотокопия на изискваните документи, като само в изключителни случаи се допуска четене на оригиналите и тяхното връщане в срок от 24 часа.

- 38. Секретно разпореждане на Началника на ГЩ на БНА № 078 относно организацията и воденето на радио и радиотехническото разузнаване на БНА, 17 ноември 1973 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, оп. 213, дело № 1, л. 89-92.

Заповедта формулира как да бъде организирано радиотехническото разузнаване, какви са основните задачи пред него и как да бъде изпращана добиваната от него информация.

- 39. Препис на строго секретна инструкция за правата и задълженията на оперативния работник от РУ-ГЩ при организиране и водене на разузнаването, 1 февруари 1974 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 96, л. 49-60.

Указанията определят дейността на военното агентурно разузнаване като „отговорна държавна и партийна дейност, подчинена непосредствено на защитните функции на държавата“. Документът регламентира подготовката на оперативния работник преди замиването му в чужбина, правилата за конспирация, отношенията с ръководителя на дипломатическото представителство, който е представител на ЦК на БКП, без обаче да споделя с него информация, получена по агентурен път.

- 40. Строго секретна инструкция за правата и задълженията на резидента – ръководител на резидентурата под прикритие, 1 февруари 1974 г. (препис от 24 юни 1983 г.)**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 96, л. 33-48.

Заповедта регламентира задълженията на резидента, начина на ръководство на резидентурата, отношенията с ръководителя на дипломатическата мисия и отношенията със „сродните“ разузнавателни служби. Наред с организирането на работата, вербуването и прекъсването на контактите с ненадеждните агенти, резидентът има за задача да следи за моралния облик на семействата на оперативните работници. Резидентът има право да запознава ръководителя на мисията с военните и военнополитическите въпроси, както и да си взаимодейства с резидента на „сродната служба“.

- 41. Секретни указания на заместник-началника на Разузнавателното управление – ГЩ по агентурната работа относно подобряване на взаимодействието**

между отдел „Оперативна техника“ и оперативните отдели в планирането и осигуряването с легализационни документи и оперативно-технически средства, 12 ноември 1981 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 49, л. 1-10.

Указанията формулират реда за ползване на Оперативна техника от Разузнавателното управление. Според тези указания всяка година оперативните отдели заявяват своите перспективни и годишни заявки за легализационни документи, оперативни технически средства, специални материали и агентурни работници, които трябва да бъдат подготвени за работа с тях. От своя страна началникът на оперативната техника всяка година прави пред оперативните отдели своята заявка за документи, които трябва да бъдат получени, с цел последващото им използване. Документът детайлно регламентира изработката на легализационни документи за легендирането на оперативния състав и как да бъде проверяван двойникът, на чието име са издадени тези документи, както и ползването на тайнописа, доставката на контейнери за тайници, на фототехнически средства и други специални материали.

42. **Строго секретни организационно-методически указания за работата на оперативното агентурно разузнаване, утвърдени от началника на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Васил Зикулов, 17 септември 1986 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 95, л. 1-10.

Подробно описва целите и задачите на оперативното агентурно разузнаване, както и основните обекти и видовете разузнавателни органи.

43. **Строго секретно положение относно подбора и назначаването на оперативни работници на РУ-ГЩ измежду работещите в граждански прикрития служители и реда за протичане на службата им, утвърдено от началника на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Васил Зикулов, 16 май 1988 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 126, л. 1-8.

Документът регламентира използването като оперативни работници на кадрови служители от стопански предприятия и граждански учреждения и организации и задачите, които могат да изпълняват.

IV. РЪКОВОДСТВО НА ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ

44. **Поверителна царска заповед № 117 от 13 септември 1944 г. за уволнение на полк. Христо Тумбин, началник на отделение (разузнавателното) в Щаба на войската.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 1, оп. 1, а.е. 494, л. 220-221.

Заповедта представлява дълъг списък от уволнени офицери, в първите дни след 9 септември 1944 г., сред които е и тогавашният началник на Разузнавателното отделение при Щаба на войската полк. Христо Тумбин. Мотивът за заповедта е навършването на 25-годишна служба. Документът е публикуван частично в частта на Тумбин.

45. **Поверително писмо № 70 от Здравко Георгиев до началника на Генералния щаб за приемане на длъжността „Началник на поделение 1480“ (Разузнавателното управление) от полк. Кирил Игнатов, 4 юни 1948 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 22, оп. 1, а.е. 284, л. 780.

Сведение за приемането на ръководството на военното разузнаване от Здравко Георгиев.

46. **Поверителна заповед на началника на Генералния щаб Асен Греков от 15 февруари 1950 г. за назначаването на началника на Разузнавателния отдел при ГЩ ген. Здравко Георгиев за началник на Разузнавателното управление при ГЩ.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 22, оп. 1, а.е. 306, л. 44, 56.

Заповедта се позовава на предходна заповед на Президиума на Народното събрание за назначаването на ген. Здравко Георгиев за началник на Разузнавателното управление при ГЩ. През 1950 г. Разузнавателният отдел е издигнат в Разузнавателно управление при ГЩ и заповедта се отнася до тази промяна.

47. **Справка за следствията на отдел VII при ДДС (документи за разследването на Петър Вранчев, бивш началник на военното разузнаване), 20 април 1950 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 10, оп. Б, а.е. 6, т. 3, л. 1, 5-6.

Документът дава представа за поведението на бившия началник на военното разузнаване Петър Вранчев, разследван по процеса срещу Трайчо Костов. Документът е публикуван частично. Подписан е от началника на следствието Христо Боев, който през 30-те години работи като агент на съветските тайни служби в България.

- 48. Справка относно хода на следствието на антипартийната, шпионска и заговорническа група на Трайчо Костов към 22 април т.г., 23 април 1950 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 10, оп. Б, а.е. 6, т. 3, л. 15, 18-20.

Разкрива информация за разследването на обвинените по делото срещу Трайчо Костов, сред които е и бившият началник на военното разузнаване Петър Вранчев. Документът е публикуван в частта, отнасяща се за Вранчев.

- 49. Строго поверителна справка относно хода на следствието на антипартийната, шпионска и заговорническа група на Трайчо Костов към 2 май т.г., май 1950 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 10, оп. Б, а.е. 6, т. 3, л. 50, 52.

Частично публикуван документ за поведението на бившия началник на военното разузнаване Петър Вранчев, арестуван по делото срещу Трайчо Костов.

- 50. Поверителна заповед №17 от 16 април 1951 г. на министъра на народната отбрана ген. Петър Панчевски за обявяване на решения на Министерския съвет и Президиума на Народното събрание за промени във войската, сред които за преназначаването на тогавашния началник на Разузнавателното управление при МНО ген. Здравко Георгиев за зам.-командващ Втора армия и назначаването на полк. Велко Гатев за временно изпълняващ длъжността началник на Разузнавателното управление.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 7, оп. 3, а.е. 15, л. 69.

Документът указва смяната на ген. Здравко Георгиев с полк. Велко Гатев на поста началник на Разузнавателното управление при МНО.

- 51. Лично кадрово досие (ЛКД) на полк. Велко Цеков Гатев, началник на военното разузнаване (април 1951 г. – януари 1952 г.).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. ЛКД, оп. № 4730, л. 2-6, 10-11, 15, 19.

Съдържа някои по-интересни документи от личното кадрово досие на полк. Велко Гатев като служебен списък, автобиография, справка за дейността му и заеманите длъжности, атестация.

- 52. Секретен доклад от временно изпълняващия длъжността министър на народната отбрана ген. Здравко Георгиев до председателя на Министерския съвет Антон Югов от 17 май 1962 г. относно промени в личния състав на БНА, сред които и освобождаването на ген. Илия Кръстев от поста началник на РУ-ГЩ.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 1, оп. 9, а.е. 76, л. 217-219.

Документът илюстрира реда за освобождаване и назначаване на различни ръководни длъжности в БНА, сред които е и длъжността началник на РУ-ГЩ. В случая става въпрос за освобождаване от този пост на ген. Илия Кръстев.

- 53. Секретен доклад от министъра на отбраната армейски ген. Добри Джуров до председателя на Министерския съвет Тодор Живков от 23 май 1967 г. за освобождаване на началника на РУ-ГЩ ген. Петър Стоянов и назначаване на неговото място на ген. Васил Зиколов.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 1, оп. 10, а.е. 49, л. 74-75.

Докладът съдържа предложение за смяна на началника на РУ-ГЩ ген. Петър Стоянов с ген. Васил Зиколов с кратки биографични данни за двамата и кратка характеристика за Зиколов.

- 54. Препис на секретно решение №249 на Министерския съвет от 5 юни 1967 г. за освобождаване на началника на РУ-ГЩ ген. Петър Стоянов и назначаване на неговото място на ген. Васил Зиколов.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 1, оп. 10, а.е. 49, л. 73.

Съдържа предложение на правителството до Президиума на Народното събрание и Министерството на народната отбрана за назначаване на нов началник на РУ-ГЩ в лицето на ген. Васил Зиколов и освобождаване на предшественика му ген. Петър Стоянов.

- 55. Препис на Указ №403 на Президиума на Народното събрание от 6 юни 1967 г. за освобождаване на ген. Петър Стоянов от длъжността началник на РУ-ГЩ и за назначаване на неговото място на ген. Васил Зиколов.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 1, оп. 10, а.е. 49, л. 72.

Указът документира утвърждаването на ген. Васил Зиколов като началник на военното разузнаване на мястото на ген. Петър Стоянов.

- 56. Лично дело на началника на Разузнавателното управление на Генералния щаб ген. Васил Зиколов (1967–1991).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ЛД №23566, л. 1-4, 8, 10-15.

Подбрани документи от личното дело на най-дълго ръководил военното разузнаване началник ген. Васил Зиколов. Сред документите са: справка за ген. Зиколов (на руски); поздравително писмо от Тодор Живков по повод удостояването на Зиколов със званието „Герой на социалистическия труд“ и по случай 60-годишния му юбилей през м. октомври 1983 г.; поздравително писмо за награждаването му с орден Червена звезда от ген. В. Якушин; поздравление от името на ГРУ, подписано от началника му ген. П. Ивашутин; препис от указ на Държавния съвет за удостояването му със звание „Герой на социалистическия труд“; заповед на министъра на отбраната Добри Джурев от 1983 г. за награждаване и др.

V. ЛИЧЕН СЪСТАВ И ЩАТ

- 57. Поверителна заповед № 81 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Здравко Георгиев от 16 декември 1950 г. за изучаване на чужди езици от офицерите и чиновниците при управлението.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1040, л. 159-160.

Документът регламентира необходимостта от изучаването на руски език и един език на съседна или западна страна и реда, по който да се осъществява това.

- 58. Секретна заповед № 11 на началника на разузнавателното управление при ГЩ полк. Илия Кръстев от 7 февруари 1952 г. за подобрене на служебното ръководство.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1044, л. 14.

Заповедта регламентира подчинеността на различни служители от управлението, както и номериране на отделите и отделенията в управлението за запазването им в тайна.

- 59. Строго секретна заповед № 0052 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ полк. Илия Кръстев от 17 март 1956 г. за проверката и контрола по езиковата квалификация на задграничните оперативни работници и подготвящи се за задгранична работа.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1048, л. 71-72.

С документа се констатира редица слабости и недостатъци в езиковата подготовка на оперативните работници зад граница и се дават указания за отстраняването им.

- 60. Секретен анализ за състоянието на кадрите, 20 декември 1968 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 74-00539, л. 288-296.

Анализиран са резултатите от проведеното атестиране. Съдържа броя на оперативния състав на РУ (258 души). Коментирана е необходимостта от подмладяване на състава, стажът в системата, езиковата квалификация, военната и специалната подготовка, подготовката по прикритията.

- 61. Секретен доклад за атестирането на офицерския състав от Разузнавателното управление и подчинените му РГК части от началника на ГУ-ГЩ ген. Васил Зиколов до началника на управление „Кадри“ в МНО, 30 януари 1969 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 74-00539, л. 36-37.

Съдържа информация за проведеното атестиране и изводите от него.

- 62. Строго секретна заповед на зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ-ГЩ № 0122 относно обявяване на личния състав на РУ на ГЩ, 1 октомври 1971 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, Архив 21, дело 2, т. 2, оп. 88, л. 61-62, 63,65 гръб-71,75-77, 79 гръб, 81-82.

Заповедта представлява пълно щатно разписание на работещите в РУ-ГЩ, включително работещите вътре в страната (452 души, чиято основна заплата за длъжност е от 450 до 145 лева), задграничен щат от 25 души (предимно военни аташета, с най-висока заплата от 245 лева до най-ниската от 135 лева); школата на РУ-ГЩ за подготовка на кадри (88 щатни бройки, заплата от 230 лева до 65 лева), щата по подготовката и стажна на оперативни работници (20 души, със заплата от 140 до 130 лева) и резервен щат (7 души от 185 до 155 лева основна заплата). Поради големия обем, документът е публикуван частично.

VI. АГЕНТУРЕН АПАРАТ

- 63. Строго секретна заповед № 0033 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ полк. Илия Кръстев от 17 март 1954 г. за подобряване изучаването на агентурната обстановка в разузнаваните страни от оперативния състав в Разузнавателното управление.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1046, л. 58.

Съдържа реда на обобщаване и събиране на сведенията по агентурната обстановка по различни направления и срокове за издаване на агентурна сводка.

- 64. Строго секретна заповед № 0036 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ полк. Илия Кръстев от 23 март 1954 г. за подобряване плановостта и контрола в провеждането на срещите с агентурата.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1046, л. 62.

Дава указания за мероприятията, които всеки оперативен работник трябва да предприема преди отиване на среща с агент и след нея.

- 65. Секретни указания на началника на РУ-ГЩ ген. Васил Зиколов от 31 януари 1969 г. за реда и начина за разкриване и водене на разработка с цел вербовка на задгранична агентура и нелегални разузнавачи.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 0652, л. 1-6.

Документът съдържа подробни указания за начина на откриване на разработка и воденето ѝ.

- 66. Използването на жената в разузнаването, 1969 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 2, л. 1-12.

В документа, който е от категорията на учебните пособия и се е използвал в школата за подготовка на кадри в РУ-ГЩ, подробно се разглежда ролята на жената, която тя може да играе успешно в разузнаването. Описани са както положителните, така и отрицателните качества на нежния пол. Дадени са конкретни примери за жени агенти като Гертруда Бел, Мата Хари и българската Свобода Анчева. Поради по-големия му обем материалът се публикува частично. Целият документ ще бъде включен в електронното издание на сборника.

- 67. Строго секретни указания на зам.-началника на ГЩ-БНА и началник на Разузнавателното управление на ГЩ за някои изменения и допълнения в компетентността на различните длъжностни лица в РУ-ГЩ ген. Васил Зиколов от 4 януари 1971 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, дело №0184, л. 1-4.

Указанията са насочени към разработките за вербовка, работата с нелегалните разузнавачи, както и по разширяването на някои права на началниците на отдели.

- 68. Строго секретни указания на зам.-началника на Генералния щаб на БНА и началник на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Васил Зиколов от 31 август 1971 г. относно мероприятията, които следва да се проведат във връзка с изнесения курс лекции по вербовъчната работа.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, дело №0184, л. 34-35.

Указанията се отнасят до повишаване на ролята на оперативните отдели във вербовъчната работа и подобряване на изучаването на обектите за агентурно проникване.

- 69. Препис на строго секретна Инструкция за правата и задълженията на резидента – ръководител на резидентура под прикритие, 1 февруари 1974 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. №96, л. 33-48.

Важен документ за задачите на резидентурата под прикритие във военното разузнаване и правомощията и отговорностите на резидента – ръководител.

70. Копие на строго секретна заповед № А-0012 на зам.-началника на Генералния щаб на БНА и началник на Разузнавателното управление при ГЩ от 20 април 1981 г. относно насоки на оперативната работа с лица от контингента прогресивни среди.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. №96, л. 8-15.

В документа се излагат нови виждания за работата с агенти от чужди страни, ляво ориентирани и такива от т. нар. националноосвободителни движения от държави от Третия свят. Основният проблем е свързан с опасността разкриването на дейността им като членове на тези движения да доведе и до тяхното разкриване и като агенти на разузнаването. Заповедта предвижда подходът към членовете на тези движения и организации да е много внимателен и при пълно спазване на конспирацията.

71. Секретен сборник от образци документи по работата със сътрудници (Положение относно работата със сътрудническия апарат), 1983 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. №61, л. 3-11.

Сборникът съдържа Положение относно работата със сътрудническия апарат, който се публикува без образците на самите документи. В Положението са дадени условията за привличане към сътрудничество на български граждани; категориите на сътрудниците и изискванията към тях; изучаването, привличането и ръководството на сътрудниците и поощрителните и други мерки към тях.

72. Строго секретно Положение за реда на привличане и възнаграждение на лицата от сътрудническия апарат, утвърдено от началника на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Васил Зиколов, 10 май 1988 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 125, л. 1-7.

Документът урежда въпроса за вербуването на агенти и възнаграждението им, което не трябва да надвишава 1 440 лв. годишно.

73. Работно дело на агент „Диоген“.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, РД № 1386 Е, л. 18-20, 30-32, 36-39.

Агент „Диоген“ сътрудничи на РУ от Лондон с цел доставка на техническа информация. Въпреки незадоволителните резултати от неговата работа, през 1990 г. РУ решава да съхрани агента си и в отговор на негов въпрос дали има опасност да бъде разконспириран, водещият му офицер му обяснява, че ситуацията в България не е като в ГДР и че дори да се стигне до критична ситуация, документите по-скоро ще бъдат унищожени, отколкото да попаднат в чужди ръце. РУ планира съхраняването на агента след 1993 г., когато той ще се пенсионира и обмисля възможността да създаде собствена фирма. Приложена е справка за получените от агента средства през 1990 г., които възлизат на 4 537,62 лв. (Публикувани са откъси от работното дело на агента).

VII. ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ И СЕКРЕТНОСТ

74. Поверителна заповед №8 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ полк. Здравко Георгиев от 14 февруари 1950 г. по секретната служба.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1040, л. 10.

Документът дава указания за изучаване на нормативната база за работа с поверителни документи, поради констатираните слабости при проверка по съхранението и отчитането на секретната документация в управлението.

75. Секретна заповед № 032 на началника на Разузнавателното управление при ГЩ полк. Илия Кръстев от 23 февруари 1955 г. за подобряване на работата в Секретното отделение при управлението.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВА, ф. 23, оп. 1, а.е. 1047, л. 43.

Съдържа указания за изготвянето и работата със секретните документи в управлението.

76. Строго секретна заповед № Р-003 на министъра на народната отбрана от 24 февруари 1969 г. относно някои мерки за подобряване конспирацията в работата на оперативните работници на Разузнавателното управление при Генералния щаб, работещи под прикритие.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 0652, л. 27-28.

Съдържа указания за медицинското обслужване, осигуряването с квартири и необходимите

документи за служебно и семейно положение на оперативните работници от военното разузнаване под прикритие.

77. Строго секретно писмо на зам.-министъра на вътрешните работи ген. Мирчо Спасов до началника на Разузнавателното управление при МНО за утвърждаването на нова инструкция за оперативния отчет на органите на ДС от 14 август 1969 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 0652, л. 20-21.

В писмото се разяснява реда, по който РУМНО да използва оперативния отчет на Държавна сигурност.

78. Препис на секретна заповед на №047 на зам.-началника на Генералния щаб на БНА и началник на Разузнавателното управление при ГЩ от 1 декември 1970 г. относно подобряване на реда за отчитане на изразходваните специални средства.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. №96, л. 16-18.

Съдържа описание на реда за отчитане на средства, отпуснати за специални нужди по отделни разработки с цел подобряване на конспирацията.

79. Препис на заповед № Р-022 на министъра на народната отбрана армейски генерал Добри Джурув от 1 юли 1972 г. относно конспирацията и бдителността в работата на Разузнавателното управление при ГЩ.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. №96, л. 1-4.

Заповедта съдържа изисквания към спазване на секретността от щатния състав на Разузнавателното управление при ГЩ към дейността му. Кръгът на достъп до работата на военното разузнаване е сведен до началника на ГЩ и началника на Главно политическо управление на народната армия.

80. Препис извлечение на строго секретна Инструкция за опазване на конспирацията и бдителността, 25 април 1973 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 614, л. 1-6.

Документът урежда разработването и поддържането на легенди на кадровите служители в РУ-ГЩ с оглед на прикриване на действителната им дейност.

81. Секретни указания на зам.-началника на ГЩ и началник на РУ-ГЩ относно завеждане на отчет на гражданите от капиталистическите и развиващите се страни, с които оперативните работници и сътрудниците от РУ-ГЩ установяват лични запознанства, септември 1979 г., препис от 2 октомври 1986 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 96, л. 21-24.

Указанията регламентират реда, по който да бъдат завеждани на отчет гражданите на капиталистическите и развиващите се страни, с които контактуват оперативните работници от РУ-ГЩ. Предвижда се създаването на специална картотека в Архива на РУ-ГЩ, в която се води отчет на тези лица. От своя страна оперативните работници следва всеки месец да съобщават за чужденците, с които са установили контакти, като попълват специална бланка (приложена), в която се посочват името, гражданството, поведението, начина на установяване на контакта, характера на запознанството и др.

82. Строго секретна Инструкция относно задълженията на личния състав по поддържане легендата на сградата на РУ-ГЩ, 29 юли 1987 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. №115, л. 1-5.

Документът съдържа легендата за прикриване на сградата на военното разузнаване чрез твърдението, че в нея са настанени два института – Военен институт за координация и стандартизация и Централен институт за изследване и проучване на конюнктурата към Министерския съвет.

83. Секретна инструкция за работата по делата в секретните секции (деловодства) и архивите на РУ-ГЩ, утвърдена от началника на Разузнавателното управление при ГЩ ген. Васил Зикюлов, 28 март 1989 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, ф. НА, а.е. 135, л. 1-16.

Документът регламентира процедурата на преглед на архивните материали в различните секретни секции и специален архив (съдържащ оперативни дела на агентурни категории

лица) във военното разузнаване. Определя документите за вечно съхранение, архивирането чрез микрофилмиране и реда за унищожаване на документи в РУ-ГЩ.

VIII. ОПЕРАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

84. Секретна информация относно военно-политическата обстановка в СФРЮ към 16 ноември 1987 г., 17 ноември 1987 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 10-552 л. 1-8.

Анализът констатира повишаване на напрежението в Югославия. Наследените проблеми от времето на Тито и влошеното икономическо положение водят до задълбочаване на междунационалните и междурепубликанските противоречия, а основен източник на напрежение е Косово. Засилване на сръбския национализъм по повод положението в Косово и Войводина и задълбочаване на противоречията в югославското ръководство и по-конкретно между привържениците на Слободан Милошевич, който настоява за силови действия, и Иван Стамблич, привърженик на конституционните решения.

85. Секретна справка „Особености на военната доктрина на Гърция“, 18 декември 1987 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 10-231, л. 1-8.

Анализ на новата военна доктрина на Гърция, приета през януари 1985 г., която отразява интересите на „големия промишлен и финансов капитал“. Акцент върху факта, че за първи път една от страните членки на НАТО определя като основен източник на заплахата друга страна членка на НАТО – Турция. Доктрината оценява заплахата за Гърция от север единствените сили на световна война. Посочени са целите в модернизацията на въоръжените сили на Гърция.

86. Секретна справка „Особености на военната доктрина на Турция“, 18 декември 1987 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 10-231, л. 9-12.

Анализ на новата военна доктрина на Турция, утвърдена на 1 юни 1986 г. Доктрината предвижда създаването на фронтови командвания на базата на четирите съществуващи полски командвания на четирите основни армии. Доктрината подрежда околните на Турция страни според заплахата, която те представляват за националната сигурност на страната – Гърция, СССР и НР България, Сирия, Ирак и Иран. Заплахата от СССР е следствие от подкрепата за Кюрдското националноосвободително движение, а България представлява заплахата доколкото е най-предан приятел на СССР и заради „асимилационната политика“ към турците в България. Според доктрината България самостоятелно не представлява военна заплахата за Турция.

87. Секретна месечна разузнавателна сводка на РУ МНО, 1 декември 1989 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 10-490, л. титул, 5-10.

Пример за месечна разузнавателна сводка, разпращана до ръководството и управленията на МНО, ГЩ и КСВ, командванията на ПВО, ВВС и ВМФ, щабовете на обединенията и съединенията, както и на МВР. Сводката предоставя информация за събитията във военнополитическата област и събитията във въоръжените сили на някои страни, случили се през ноември 1989 г. Според сводката, на заседанието на групата за ядрено планиране на НАТО е била дадена положителна оценка на промените в „СССР и някои социалистически страни“, но било посочено, че въоръжените сили на Варшавския договор запазват своето превъзходство в Европа, особено по ядрените системи с малък обseg. В информацията за заседанието на Еврогрупата било отделено голямо внимание на „извършваните промени в някои социалистически страни“, но някои министри на отбраната отбелязали, че дори след едностранните съкращения „Варшавския договор все още има значително превъзходство над НАТО в конвенционалните въоръжения.“.

IX. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ГРУ И С ДРУГИ ВОЕННИ РАЗУЗНАВАНИЯ НА СТРАНИ ОТ ВАРШАВСКИЯ ДОГОВОР

88. Секретно писмо от началника на ГРУ ген. П. Ивашутин до началника на Разузнавателното управление на ГЩ ген. Васил Зикюлов, 20 юни 1970 г. (на руски език).

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 74-00539, л. 62.

Писмото съдържа положителен отговор от съветската страна на молбата на българската за посещението на 15 офицери на 10 месечен курс във Военнодипломатическата академия.

- 89. Секретно писмо от началника на Разузнавателното управление на ГЩ на Чехословашката народна армия ген. Йосеф Брок до началника на РУ-ГЩ ген. Васил Зикулов, 14 януари 1982 г. (на руски език).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 01395-864, дело 00402, т. 6, л. 1.

Кореспонденцията се отнася за организирането на работно съвещание по процесите на автоматизация на оперативното и тактическото разузнаване.

- 90. Секретна справка за двустранното сътрудничество между Разузнавателното управление на Генералния щаб при БНА и ГРУ на ГЩ на Въръжените сили на СССР в информационната област за 1981 г., 24 февруари 1982 г. (на руски език).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 01395-864, дело 00402, т. 6, л. 113-115.

Отчетен е информационният обмен на данни, сред който и представляващи за РУ-ГЩ на БНА сведения на ГРУ за 6-ти морски флот на САЩ в Средиземно море и учение ОВС на НАТО. В документа се посочва, че българското военно разузнаване не е получило от ГРУ нито една оценка за изпратените му материали.

- 91. Секретна справка за сътрудничеството с Разузнавателните управления на Генералните щабове на Въръжените сили на страните от Варшавския договор, 29 март 1982 г. (на руски език).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, микрофилм 01395-864, дело 00402, т. 6, л. 47-50.

Справката се отнася за сътрудничеството с военните разузнавания на страните от Варшавския договор за 1981 г.

- 92. Секретно изказване на заместник-началника на ГЩ на БНА и началник на разузнавателното управление на ГЩ ген.-полк. Васил Зикулов на съвещанието на началниците на разузнавателните управления на Генералните щабове на въръжените сили на страните – участници във Варшавския договор, април 1987 г., Будапеща (на руски език).**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – ВР, инв. № 10-203, л. 1-8.

В изказването, лишено от идеологически клишета, се говори за ученията на НАТО, за които е постъпила официална информация съгласно Стокхолмските договорености. Задачите пред БНА са да следи чуждите военни учения и да има на разположение подготвени офицери, които да могат да бъдат изпращани като наблюдатели.

LIST OF THE DOCUMENTS WITH ANNOTATION

I. GUIDING PARTY AND MINISTERIAL DOCUMENTS

1. **Secret crucial decision “B” № 5 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of April 12, 1950 on the measures for improvement and expansion of the intelligence work of organs of the Military Intelligence.**

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 78, p. 1-3.

The decision is related to the need for the senior party leadership and the government of People’s Republic of Bulgaria to improve the performance of the Military Intelligence and obtain better results of its organs. There have been identified concrete measures to promote the party faithful officers and collaborators from the ranks of the army, organizing training courses in military intelligence. They are granted permanent positions in the Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Interior and the Ministry of Foreign Trade for overseas military intelligence mechanism. The party organs are obliged to assist to the military intelligence in the investigation of persons of interest. The decisions marked with “B” of the Politburo of the Communist Party are secret decision and those marked with “A” are obvious. All decisions under the military intelligence are marked with “B”, i.e. they are secret.

2. **Secret Decision “B” № 17 of August 1, 1950 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party for approval of a strictly confidential instruction on the relationship between the External Intelligence and the agencies under cover**

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 90, p. 1-3.

The document determines which objects are targets of the Military Intelligence and the External Political Intelligence. There have been established the ways of interaction and obligations of the personnel working undercover abroad.

3. **Top secret crucial report of the Deputy Minister of the Council of Minister and Minister of National Defense General Ivan Mihailov to the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of September 6, 1958 to issue a decree on the rights and duties of the General Staff Intelligence Directorate and an order to settle the situation of illegal intelligencers sent by the Intelligence Directorate to countries subject to intelligence.**

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 253, p. 12-13.

The report contains a proposal of the Minister of Defence to senior party leadership to adopt the main documents for the work of the Military Intelligence and illegal intelligencers. The document is part of a package of materials related to their consideration in the Politburo and packed in file unit 253.

4. **Top secret memo from the Deputy Minister of the Council of Ministers and Minister of National Defense Ivan Mihailov to the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of 6 September 1958 on sending officers from the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army to the Soviet Union on training.**

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 253, p. 14-15.

A proposal to train cadres of the Military Intelligence in the USSR has been made in this document.

5. **Secret protocol “B” № 17 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of September 18, 1958 for approval of a decree on “position, tasks, organization of work and relationships with other state departments of General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army” and an order for moving to service and material welfare of illegal intelligencers.**

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 253, p. 1.

By this protocol the senior party leadership establishes the general rules for the activities of Military Intelligence and provision of material welfare of the illegal intelligencers. This document is the first of package of materials accompanying the party decision described below.

- 6. Top secret crucial draft decree of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party on the “position, tasks, organization of work and relationships with other state departments of General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army” (undated but refers to Protocol № 17 of the Politburo of September 18, 1958).**
(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 253, p. 2-7.
This document constitutes the essential part of the main operating position of the military intelligence.
- 7. Top secret crucial draft order of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party on “moving to service and material welfare of illegal intelligencers” (undated but refers to Protocol № 17 of the Politburo of September 18, 1958).**
(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 253, p. 8-11.
The order regulates the status of illegal military intelligencers.
- 8. Top Secret letter of the First Secretary of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party Todor Zhivkov to the Presidium of the Central Committee of the Communist Party of the Soviet Union on the possibility to train officers from the Military Intelligence in the USSR (without date and signature).**
(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 253, p. 16.
The letter requested cooperation from the senior party leadership of the CPSU for the training of officers of the Bulgarian military intelligence in the Soviet Union. The letter is not dated and not signed and is in Russian. The document is part of the whole documentation relating to the proposal and approval of key documents for the work of the Military Intelligence.
- 9. Copy of a top Secret crucial decree № 198 of Council of Ministers of August 26, 1959 on situating, moving to service and material provision of the illegal intelligencers sent by the Intelligence Directorate to the Ministry of National Defense to countries under intelligence**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 38, p. 118-120.
Governs the retirement of personnel – illegals.
- 10. Top secret report by the Head of the Main Political Department to the Bulgarian National Army General Misho Mishev of June 7, 1960 for setting party position for illegal intelligencers in the system of the military intelligence.**
(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 276, p. 4-6.
The report sheds light on the role of illegal military intelligencers and the need for a special procedure for settling party status other than the Party Constitution because of the specificity of their activity.
- 11. Memo to the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party from the Head of Administrative Organs Department of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party Diko Dikov to settle the status of illegal military intelligencers, 1960.**
(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 276, p. 3.
Contains the opinion of the Administrative Organs of the Central Committee of the Bulgarian Communist party on adopting the decision to settle the issue with the party status to illegal military intelligencers.
- 12. Secret “B” Decision № 13 of the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of 23 December 1960 to settle the party position of illegal intelligencers of the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army.**
(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 276, p 1-2.
The decision establishes the procedure for approving the party affiliation of illegal military intelligencers.
- 13. Top secret report by the Minister of National Defense - Army General Dobri Dzhurov**

to the Chairman of the State Committee for Defense Todor Zhivkov of November 5, 1965 concerning ranking the labor of illegal intelligence operatives, intelligencers and other workers from the Intelligence Directorate.

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 38, p. 351.

Contains a proposal for settling the position of illegal intelligencers - civilians in their retirement. Different document covers the same issue in relation to the personnel in the Military Intelligence

14. Copy of a top secret decision № 112 of Council of Ministers of March 29, 1966 setting the service of illegal intelligencers - civilians.

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 38 (no pages).

The document addresses the issue with the retirement of illegal intelligencers – supernumerary collaborator of the General Staff Intelligence Directorate used as illegals.

15. Top secret report by the member of the Politburo of the Central Committee of the Communist Party and Minister of the National Defense Army General Dobri Dzhurov to the First Secretary of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party Todor Zhivkov of November 6, 1978 on increasing the number of employees/workers of the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army abroad.

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 544, p. 2-4.

The report of Minister Dobri Dzhurov contains the reasons for increasing the number of employees/workers of the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army abroad.

16. Secret decision “B” № 28 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of December 30, 1978 on increasing the number of employees/workers of the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army abroad.

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 544, p. 1.

The party decision approves the allocation of 30 workers/employees by departments, thus increasing the number of employees/workers of the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army abroad.

17. Secret protocol “B” № 2 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of January 13, 1981 for approving the basics for working with reserve cadres of the cross-border activities.

(ACDDAABCSSISBNA) – A, f. 1B, op. 64, f.u. 610, p. 1-2.

The document refers to the development of a system to work with the reserve cadres of the General Staff Intelligence Directorate of the Bulgarian National Army and to avoid identification of the collaborators of the Military Intelligence.

II. INTERNAL PARTY DOCUMENTS

18. Secret resolution from the Second General Army Party Conference, 27-29 March 1952

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1 f.u. 1044, p. 68-72.

The document reveals the leadership of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party on the development of the army in the early 50's. The role and place of the Komsomol and party organizations in the army are also displayed. At the time of the total politicization of the army life, the General Army Conference pays homage and recognition to the Central Committee, the first secretary of the party Valko Chervenkov, as well as to the “brotherly” assistance of the Soviet Union and Stalin personally.

The document contains a secret resolution on the work of the party committee to the Main Political Directorate of the National Army. Archiving the documents in the archives of the Intelligence Directorate indicates that it was not an exception to the general political supervision imposed by the Bulgarian Communist Party on the army.

19. Secret Order № 66 of the parachute intelligence battalion commander of April

30, 1952, Pleven concerning combat and political training in the summer of the academic 1951/1952

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1044, p. 83-84.

Conclusions are made about the level of the various trainings, as the political ones are particularly eloquent and need no comment. The paper ends with a pathetic appeal in the party spirit of Stalinism.

20. Secret order № 62 of the Deputy Head of the political part of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Gergov of May 6, 1953 for the punishment of political officers.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1045, p. 76.

The document reveals the procedure and deficiencies in the preparation of documents of the party members and candidate members of the Bulgarian Communist Party in the management. The order is communicated to all deputy commanders on the political part.

21. Secret internal party information of the Head of the political department to regiment “OSNAZ” – Musachevo to the Head of the political department to the General Staff Intelligence Directorate about the politico-moral condition of the personnel, January 13, 1969

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 00785, p. 3.

Accounts the conduct of the party conference, the organization of socialist competition and conducting closed Komsomol meetings.

22. Secret information from the Head of Political Department to the General Staff Intelligence Directorate to the Head of the Main Political Department of the National Army on the political and moral condition of the personnel in the departments of the Intelligence Directorate, April 20, 1969

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, 74-00785 microfilm, p. 9

Accounts the ideological and educational work of the commanders, party and Komsomol organizations in the system of the Intelligence Directorate.

23. Secret analysis report of the political personnel to the General Staff intelligence Directorate and its development by the Head of the Political Department of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Tzokov to the Head of the Main Political Department of the National Army, March 8, 1971

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, 834-00782 microfilm, p. 1-8.

Contains brief biographies of officers in the political department to the General Staff intelligence Directorate

24. Secret report on “Some aspects of party-political, ideological, educational and organizational activities of the Political Department, Party Committee and Party Offices” from the Deputy Head of General Staff Intelligence Directorate and Head of the Political Department Colonel Tzokov, April 27, 1971

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, 834-00782 microfilm, p. 12-23.

Reports the consultations with the Head of the Political Department chief of the GRU General Grigoriy Dolin on the following matters: style and method of work and leadership of the Party Committee and the Political Department; organizational structure and lines of party-political and organizational work of Party Offices and organizations, ideological work - forms and guidance from the Political Department, the Party Committee and Party Office.

25. Internal secret information from General Staff Intelligence Directorate for the fourth quarter of 1972

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 00791-195, case 41, v. 1, p. 1-5.

The document is signed by Deputy Head of the Political Department to the General Staff Intelligence Directorate - Cap. Kyuvliev to the Head of the Main Political Department of the Bulgarian National Army, January 8, 1973 and contains data on party events held in the Intelligence Directorate during the period.

26. Secret party-political information for the General Staff Intelligence Directorate and its subordinate offices from the Deputy Head of political part and Head of the

Political Department to the General Staff Intelligence Directorate Colonel Tzokov to the Head of Political Department of the Bulgarian National Army, July 10, 1973
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 00791-195, case 41, volume 1, p. 65-71.

Report for the quarter and tasks performed by the party and Komsomol organizations in the directorate and its subordinate offices.

III. OPERATIONAL GUIDANCE DOCUMENTS

- 27. Secret order № 20 of the Head of General Staff Intelligence Directorate Colonel Iliya Krastev of February 26, 1952 to conduct classes in Marxist-Leninist, operational, combat and special training.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, .f.u. 1044, p. 33-34.

The document provides guidance on the education process within the directorate as a result of weaknesses and defining the responsible officials on the different trainings.

- 28. Top secret order of the Minister of National Defense of the People's Republic of Bulgaria № 0081 on the renaming of the intelligence course to the Military Intelligence, April 25, 1956.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, op. 214, case № 2, p. 18-21.

The order provides for increasing the duration of the intelligence course from 1 to 2 years. Brief historical reference is enclosed to the order concerning the intelligence course designed in 1950 by order of the Politburo of April 12, 1950. Politburo decree provides for the creation of Armed Forces Intelligence Department at the Military Academy in the composition of 25 listeners and a short training course for translators from Turkish, Greek, Serbian and English languages .

- 29. Secret order of the Minister of National Defense № 0426 on the operational tasks of radio and radio technical intelligence, November 2, 1962**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, op. 212, case № 1, p. 30-33.

The order outlined the key tasks of radio technical intelligence from Bulgaria to the enemy territory, among which the most important task is to set the hearing of the short range radio used by the armed forces of Greece, Turkey and NATO. The task of the intelligence squadron for radar intelligence is to keep monitoring the radar stations and radio navigation systems of the armed forces of Greece, Turkey and NATO.

- 30. Secret order of the Head of General Staff Intelligence Directorate on the provision of military political information from the intelligencers to the Bulgarian National Army, September 20, 1966**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP Archive 14, case № 2, volume 1, op. 363, p. 183-187.

The order noted an increase in information transmitted in recent years by some specific residents undercover. At the same time, as a main shortcoming of all residents without exception is stated that the information sent is associated mainly with political situation in the country observed, the main source of which is the press, which makes the information incorrect and inexplicit. Here are instructions to improve the work.

- 31. Secret questions about the meeting the Minister of National Defense and the Chairman of the Committee for State Security, April 19, 1968**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 982, case № 3, volume 1, p. 11-13.

Extremely important document which shows that the General Staff Intelligence Directorate is subordinated to all decrees of the Central Committee and to the orders and instructions of the Chairman of the Committee for State Security on conducting agents and operative workers intelligence work. The Chairman of the Committee for State Security receives the control over recruit and use of persons without the consent of the Head of the Intelligence Directorate; requires the head of the Intelligence Directorate to report on all his questions of operational intelligence work and report on him all information received by the Intelligence Directorate.

- 32. Top secret order of the Minister of National Defense of the People's Republic of Bulgaria № 0031 on the formation of 87th radio intelligence squad, January 31, 1969**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, op. 213, case № 1, p. 9-11.

The order provides for the squad to be located in Bankya and provides additional instructions for its completion with administration, buildings and personnel.

33. Secret position for the intelligence activities of the intelligence department of the Navy through ships of the Bulgarian Merchant Fleet since May 26, 1969

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 0652, p. 22-23.

Indicates the tasks of the intelligence department to the Navy General Staffs and its interaction with the General Staff Intelligence Directorate. The document is approved by the Minister of National Defense Army General Dobri Dzhurov.

34. Secret instructions for preparation, sealing and transmitting (receiving) diplomatic mail from June 10, 1969

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 0652, p. 17-19.

The document was approved by the Head of General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov and creates a uniform practice for the security in transmitting the diplomatic mail used by the military intelligence for the transmission of intelligence and agents' information.

35. Secret instructions from the Deputy Head of the of the Bulgarian National Army and Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov of 15 April 1971 on the lecture held before the operative workers.

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, case № 0184, p. 9-16.

The guidelines specify some concepts such as agents and operating environment and the trend in tactics and actions of enemy counter-intelligence authorities in the countries under intelligence.

36. Secret instructions for amendments and additions to the functional responsibilities of the General Staff Intelligence Directorate, June 19, 1971

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, case № 0184, p. 19-25.

The document is particularly valuable because it contains a new formulation of the role and place of the military intelligence in the early 70's of the twentieth century. Among the new powers are ranked the possibilities by decisions and instructions of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party to "support national liberation movements" (export of revolution) and "to organize and conduct, if necessary, with the permission of the Government of the People's Republic of Bulgaria sabotage of enemy sites in countries subject to intelligence."

37. Top secret instructions of the Deputy Head of the General Staff of the Bulgarian National Army and Head of the General Staff Intelligence Directorate on improving the work in organizing and conducting the event No. 9, June 13, 1973

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 25-28.

The order regulates the conduct of Event No. 9 – checking the correspondence for abroad. The document provides for the operative workers to be allowed to only read copies of the required documents, as in exceptional cases to be allowed to read originals under the obligation to return them within 24 hours.

38. Secret order of the Head of General Staff of the Bulgarian National Army № 078 on the organization and maintenance of radio and radio technical intelligence of the Bulgarian National, November 17, 1973

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, op. 213, case № 1, p. 89-92.

The order set out how to be organized radio intelligence, what are the main tasks and how extracted information to be sent.

39. Transcript of top secret instructions on the rights and duties of the operative worker of the General Staff Intelligence Directorate in organizing and conducting intelligence, February 1, 1974

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 49-60.

The instructions define the activities of the military intelligence agents as "responsible government and party activity subordinated directly to the protective functions of the state." The document provides for the preparation of the operative worker before his departure abroad, the rules of conspiracy, relations with the head of diplomatic representation, who is a representative of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party, but not providing him information obtained by the agent.

40. Top secret instruction on the rights and obligations of the resident - head of a resident undercover, February 1, 1974 (transcript of June 24, 1983)

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 33-48

The order regulates the obligations of the resident, the way of managing the resident, relations with the Head of the diplomatic mission and relations with “neighboring” intelligence services. Along with organizing the work, recruitment and breaking the contact with an unreliable agent - resident is aimed at overseeing the moral character of the families of the operative workers. The resident has the right to inform the head of the mission about military and policy issues and to interact with resident from the “neighboring services”.

41. Secret instructions from the Deputy Head of the General Staff Intelligence Directorate on the agents’ work on improving the interaction between the Operating Equipment Department and the operational departments in planning and providing legalized documents and operational and technical means, November 12, 1981

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 49, p. 1-10

The instructions formulated procedures for using operating equipment from the Intelligence Directorate. According to these instructions, each year operational departments say their perspective and annual applications for legalization documents, operating technical equipment, special materials and agents, which must be prepared to work with them. For its part, the Head of the Operating Equipment Department each year makes before the operational units its request for documents to be produced for subsequent use. The documents regulate the production of legalized documents in details in relation to operative workers and how to be checked the counterpart on whose name those documents are issued, as well as the use of cryptography, supply of containers for hiding places, technical photo means and other special materials.

42. Top secret organizational and methodical instructions on the work of operational intelligence agents, approved by the Head of General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov, September 17, 1986

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 95, p. 1-10.

Describes in detail the purposes and goals of operational intelligence agents, as well as the main types of objects and intelligence authorities.

43. Top secret position on the selection and appointment of operative workers of the General Staff Intelligence Directorate among the civil servants and procedures for conduct of their office, approved by the Head of General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov, May 16, 1988.

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 126, p. 1-8.

The document regulates the use of personnel from business and civil society as operative workers, as well as tasks they can perform.

IV. MANAGEMENT OF THE MILITARY INTELLIGENCE

44. Secret royal order № 117 of September 13, 1944 on the dismissal of Colonel Hristo Tumbin, Head of Department (Intelligence) to the Army General Staff.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 1, op. 1, f.u. 494, p. 220-221.

The order is a long list of officers dismissed in the first days after September 9, 1944, among which is the Head of Intelligence Department to the Army General Staff Colonel Hristo Tumbin. The reasons for the order are 25 years of service. The document is published partially in the section concerning Tumbin.

45. Confidential letter № 70 from Zdravko Georgiev to the Head of General Staff for accepting the position Head of Unit 1480 (Intelligence Directorate) from Colonel Kiril Ignatov, June 4, 1948

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 22, op. 1, f.u. 284, p. 780.

Data for the accepting management of the military intelligence by Zdravko Georgiev.

46. Confidential order of the Head of the General Staff Asen Grekov from February 15, 1950 on the appointment of the Head of General Staff Intelligence Department

General Zdravko Georgiev as a Head of the General Staff Intelligence Directorate.
(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 22, op. 1, f.u. 306, p. 44, 56.

The order refers to a previous order of the Presidium of the National Assembly for appointment of General Zdravko Georgiev as a Head of the General Staff Intelligence Directorate. In 1950, the Intelligence Department turned into Intelligence Directorate and the order refers to this change.

47. Information on the investigation of Division VII of the State Security Directorate (documents for the investigation of Petar Vranchev, former head of the Military Intelligence), April 20, 1950

(ACDDAABCSSISBNA) – M, f. 10, op. B, f.u. 6, volume 3, p. 1, 5-6

The document gives an overview of the behavior of the former head of the Military Intelligence Petar Vranchev investigated in relation to the Traicho Kostov trial. The document is published partially. It is signed by the Head of the Investigations Hristo Boev, who in the 30's worked as an agent of the Soviet secret services in Bulgaria.

48. Information about the course of the investigation of the anti-Party, espionage and conspiratorial group of Traicho Kostov as of 22 April, 23 April 1950

(ACDDAABCSSISBNA) – M, f. 10, op. B, f.u. 6, volume 3, p. 15, 18-20

Discloses information about the investigation of the case against the accused Traicho Kostov, among which is the former head of the Military Intelligence Petar Vranchev. The document was published partially where related to Vranchev.

49. Top secret confidential report on the progress of the investigation of the anti-Party, espionage and conspiratorial group of Traicho Kostov as of 2 May this year, May 1950

(ACDDAABCSSISBNA) – M, f. 10, op. B, f.u. 6, volume 3, p. 50, 52.

Partially published document for the conduct of the former Military Intelligence Head Peter Vranchev arrested in relation to the case against Traicho Kostov.

50. Confidential order № 17 of April 16, 1951 of the Minister of National Defense General Petar Panchevski on announcing the decisions of the Council of Ministers and the Presidium of the National Assembly for changes in the army, including the reassignment of the then Head of the Intelligence Directorate to the Ministry of National Defense General Zdravko Georgiev as Deputy Commander of Second Army and the appointment of Colonel Velko Gatev as Acting Head of the Intelligence Directorate.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 7, op. 3, f.u. 15, p. 69.

The document indicates the change of the General Zdravko Georgiev with Colonel Velko Gatev on the position Head of the Intelligence Directorate to the Ministry of National Defense.

51. Personal personnel file (IPL) of Colonel Velko Tsekov Gatev, Head of the Military Intelligence (April 1951 – January 1952).

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. IPL, op. № 4730, p. 2-6, 10-11, 15, 19.

It contains some interesting documents from the personal personnel file of Colonel Velko Gatev as the official list, resume, information about its activities and positions, attestation.

52. Secret report from the Acting Minister of National Defense General Zdravko Georgiev to the Chairman of the Council of Ministers Anton Yougov from May 17, 1962 on the changes in the personnel of the Bulgarian National Army, including the release from duty of General Iliya Krastev from the position Head of the General Staff of the Intelligence Directorate.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 1, op. 9, f.u. 76, p. 217-219.

The document illustrates the procedure for appointment and release of various managerial positions in the Bulgarian National Army, which includes the position of the Head of the General Staff Intelligence Directorate. In this case it is about the release of General Iliya Krastev from the abovementioned position.

53. Secret report from the Minister of Defense Army General Dobri Dzhurov to the Chairman of the Council of Ministers Todor Zhivkov from 23 May 1967 on the

release of the Head of General Staff Intelligence Directorate Petar Stoyanov and the appointment of General Vasil Zikulov.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 1, op. 10, f.u. 49, p. 74-75.

The report contains a proposal to change the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Petar Stoyanov with General Vasil Zikulov also containing brief biographical data and short characteristics of Zikulov.

54. Transcript of a secret decision № 249 of Council of Ministers of June 5, 1967 on the release of the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Petar Stoyanov and the appointment of General Vasil Zikulov.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 1, op. 10, f.u. 49, p. 73.

Contains a proposal of the Government to the Presidium of the National Assembly and the Ministry of National Defense to appoint a new Head of General Staff Intelligence Directorate in the face of General Vasil Zikulov and release of its predecessor General Petar Stoyanov.

55. A copy of the Decree № 403 of the Presidium of the National Assembly of June 6, 1967 on the release of General Petar Stoyanov from the position Head of the General Staff Intelligence Directorate and the appointment General Vasil Zikulov.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 1, op. 10, f.u. 49, p. 72.

The decree documented validation of General Vasil Zikulov as Head of the Military Intelligence on the place of General Petar Stoyanov.

56. Personal file of the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov (1967–1991).

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, Personal file № 23566, p. 1-4, 8, 10-15.

Selected documents from the personal file of the longest working head of Military Intelligence General Vasil Zikulov. Among the documents are: reference about General Zikulov (in Russian); congratulatory letter from Todor Zhivkov in connection with the awarding Zikulov the title Hero of the Socialist Labor and his 60-year anniversary - October 1983; a congratulatory letter for awarding him the Red Star Order by General V. Yakushin; congratulations on behalf of the GRU, signed by its Head General P. Ivashutin; copy of the decree of the State Council for awarding him the rank of Hero of the Socialist Labor; order of the Minister of Defense Dobri Dzhurov of 1983 in relation to the award, etc.

V. PERSONNEL AND REGULAR EMPLOYEES

57. Confidential order № 81 of the Head of the General Staff of the Intelligence Directorate General Zdravko Georgiev of December 16, 1950 for the study of foreign languages by officers and employees from the Directorate.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1040, p. 159-160.

The document regulates the necessity of studying the Russian language and a language of a neighboring or Western country and the procedures in which to perform it.

58. Secret order № 11 of the Head of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Iliya Krastev of February 7, 1952 to improve the service management.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1044, p. 14.

The order regulates the attachment of various management employees, and the numbering of sections and departments within the Directorate to keep them secret.

59. Top secret order № 0052 of the Head of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Iliya Krastev of March 17, 1956 on the verification and control of language skills of overseas operative workers and personnel preparing to work abroad.

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1048, p. 71-72.

The document identifies a series of weaknesses and deficiencies in language skills of operatives abroad and gives instructions for their removal.

60. Secret analysis on the personnel situation, December 20, 1968

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 74-00539, p. 288-296.

Analyzes results of the attestation. Contains the number of operative workers of the Intelligence

Directorate (258 people). The need to rejuvenate the composition, the service in the system, language skills, military and special training for undercover preparation were also discussed.

- 61. Secret report on the attestation of officers from the Intelligence Directorate and its subordinate reserve parts from the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov to the Head of Personnel Directorate to the Ministry of National Defense - January 30, 1969.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 74-00539, p. 36-37.

Contains information on the attestation and its conclusions.

- 62. Top secret order of the Deputy Head of the Bulgarian National Army General Staff and Head of the General Staff Intelligence Directorate №-0122 on the notification of the personal personnel of the General Staff Intelligence Directorate, October 1, 1971.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, Archive 21, case 2, volume 2, op. 88, p. 61-62, 63, 65 back-71, 75-77, 79 back, 81-82.

The order is a complete organization chart of the personnel of the General Staff Intelligence Directorate, including personnel working within the country (452 people whose basic salary for the position is from 450 BGN to 145 BGN), foreign personnel of 25 people (mostly military attaches; the highest salary of 245 BGN to the lowest - 135 BGN); the school of the General Staff Intelligence Directorate (88 positions, salary of 230 BGN to 65 BGN), personnel for preparation and years of service of operative workers (20 people, with a salary of 140 BGN to 130 BGN) and reserve personnel (7 people, basic salary from 185 BGN to 155 BGN).

The document is published partially due to its volume.

VI. AGENTS

- 63. Top secret order № 0033 of the Head of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Iliya Krastev March 17, 1954 to improve the examination of agents' intelligence situation in countries under intelligence by the operating personnel within the Intelligence Directorate.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1046, p. 58.

Contains procedures for collecting and summarizing information on the agents' intelligence situation in different directions and deadlines for issuing agents' summaries.

- 64. Top secret order № 0036 of the Head of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Iliya Krastev March 23, 1954 on improving the planning of and control over the conduct of meetings with agents.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1046, p. 62.

Provides guidance on activities that each operative worker must take before and after a meeting with an agent.

- 65. Secret instructions of the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov of January 31, 1969 on the terms and procedures for detecting and guiding development in order to recruit overseas agents and illegal intelligencers.**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 0652, p. 1-6.

The document contains detailed instructions on how to prepare and maintain a development.

- 66. The use of women in intelligence operations, 1969**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 2, p. 1-12.

The document, which is from the textbook category and was used at the school for training of personnel of the General Staff Intelligence Directorate, thoroughly examines the role of the woman which she can play well in intelligence operations. Both positive and negative qualities of women are described. There are given specific examples of women as agents - Gertrude Bell, Mata Hari and the Bulgarian Svoboda Ancheva. Due to the large volume, the document is published partially. The entire document will be included in the electronic edition of the book.

- 67. Top secret instructions of the Deputy Head of the Bulgarian National Army General**

Staff and Head of General Staff Intelligence Directorate Vasil Zikulov on some amendments and supplements to the jurisdiction of various officials in the General Staff Intelligence Directorate from January 4, 1971

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, case № 0184, p. 1-4.

The instructions are aimed at developments for recruitment, the work of illegal intelligencers, as well as the extension of certain rights of heads of departments.

68. Top secret instructions of the Deputy Head of the Bulgarian National Army General Staff and Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov of 31 August 1971 on the events to be held in connection with the famous lectures on recruitment work.

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, case № 0184, p. 34-35.

The instructions relate to increasing the role of the operational departments in recruitment work and improving the examination of objects as agents.

69. Transcript of top secret instructions on the rights and duties of the resident – head of the resident undercover, February 1, 1974

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 33-48

An important document concerning the tasks of the residents undercover in the military intelligence and the powers and responsibilities of the resident – supervisor.

70. Copy of a top secret order № A-0012 of the Deputy Head of the Bulgarian National Army General Staff and Head of the General Staff Intelligence Directorate of April 20, 1981 on guidelines for operational work with persons from the progressive media contingent.

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 8-15

The document sets out new ideas about working with agents of foreign countries, left-leaning and those from the so-called national liberation movements from countries from the Third World. The main problem relates to the risk of disclosure of their activities as members of these movements could lead to their identification as intelligence agents. The order provides for the approach to the members of these movements and organizations to be very careful and in full respect of the conspiracy.

71. Secret collection of sample documents on the work with collaborators (Position on working with collaborators), 1983

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 61, p. 3-11

The collection contains a Position on working with collaborators, which is published without the sample documents. In the Position provides the conditions to attract collaborators among the Bulgarian citizens; categories of collaborators and their requirements, examining, attracting and managing the collaborators, promotions and other measures.

72. Top Secret position pursuant on the procedures to attract and reward the people from the collaborative system, approved by the Head of General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov, May 10, 1988

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 125, p. 1-7.

The document addresses the issue of recruitment of agents and their remuneration, which shall not exceed 1440 BGN.

73. Working case of agent “Diogenes”

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, WC № 1386 E, p. 18-20, 30-32, 36-39.

Agent “Diogenes” cooperates with the Intelligence Directorate from London in order provide technical information. Despite the unsatisfactory results of its operation, in 1990 the Intelligence Directorate decided to keep its agent and in response to his question whether there is a danger of being identified, his leading officer calmed him that the situation in Bulgaria is not like the one in GDR and even if a critical situation arises, the documents would rather be destroyed than to fall into foreign hands. The Intelligence Directorate planned to retain the agent after 1993, when he will retire and considers the possibility of creating his own company. A statement of funds received by the agent in 1990, which amounted to 4537.62 BGN is also enclosed (excerpts from the working case of the agents have been published).

VII. OPERATING REPORTS AND SECRECY

- 74. Confidential order № 8 of the Head of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Zdravko Georgiev of February 14, 1950 in respect of the secret service**
(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1040, p. 10.
The document provides guidance for the study of the legal framework for dealing with confidential documents due to the identified weaknesses in the storage and reporting of confidential records.
- 75. Secret order № 032 of the Head of the General Staff Intelligence Directorate Colonel Iliya Krastev, February 23, 1955 on improving the performance in the Secret Department to the Directorate.**
(ACDDAABCSSISBNA) – BA, f. 23, op. 1, f.u. 1047, p. 43.
It contains instructions for preparing and working with secret documents within the Directorate.
- 76. Top secret order № P-003 of the Minister of National Defense of February 24, 1969 on certain measures to improve the conspiracy in the work of operative workers of the General Staff Intelligence Directorate working undercover.**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 0652, p. 27-28.
Contains instructions for medical care, provision of accommodation and necessary documents for service and marital status of the military intelligence operative workers undercover.
- 77. Top secret letter of the Deputy Minister of Interior General Mircho Spasov to the Head of Intelligence Directorate to the Ministry of National Defense to approve new instructions for operative reporting to the State Security of August 14, 1969.**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 0652, p. 20-21.
The letter explains the order under which the Intelligence Directorate to the Ministry of National Defense shall use the operative reports of the State Security.
- 78. Copy of a secret order № 047 of the Deputy Head of the Bulgarian National Army General Staff and Head of General Staff Intelligence Directorate of December 1, 1970 on improving the procedures for reporting of special funds spending.**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 16-18.
Contains a description of procedures for accounting the resources allocated to special needs of individual developments in order to improve the conspiracy.
- 79. Copy of an order № P-022 of the Minister of National Defense Army General Dobri Dzhurov of July 1, 1972 on the conspiracy and vigilance in the work of the General Staff Intelligence Directorate.**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 1-4.
The order contains the requirements to all personnel of the General Staff Intelligence Directorate to keep secrecy. The circle of access to the work of military intelligence is reduced to the Head of the General Staff and Head of Political Department of the National Army.
- 80. Transcript excerpt of top secret instructions to protect the conspiracy and vigilance, April 25, 1973**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 614, p. 1-6.
The document provides for the development and maintenance of the records of the personnel in the General Staff Intelligence Directorate in order to conceal their true activities.
- 81. Secret instructions of the Deputy Head of General Staff and Head of the General Staff Intelligence Directorate on filing a report of the citizens of capitalist and developing countries with which operatives and collaborators from the General Staff Intelligence Directorate establish personal acquaintances, September 1979, a copy from October 2, 1986**
(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 96, p. 21-24
The instructions govern the procedures under which citizens of capitalist and developing countries in contact with operative workers to be registered. It is provided the creation of a special file in the Archive of the General Staff Intelligence Directorate, which keeps a record of those persons.

On its part, operative workers should on monthly basis report on foreigners, with which they have established contact by completing a special form (attached) stating the name, citizenship, behavior, way of establishing contact, nature of relationship, etc.

82. Top secret instructions on the duties of personnel on maintaining the legend of the building of the General Staff Intelligence Directorate, July 29, 1987

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 115, p. 1-5.

The document contains the legend to disguise the building of the Military Intelligence by the statement that it hosts two institutes – the Military Institute for Coordination and Standardization, and Central Institute for Research and Survey of Economic Conditions to the Council of Ministers.

83. Secret instructions for casework in secret sections (registries) and the archives of the General Staff Intelligence Directorate, approved by the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov, March 28, 1989

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, f. HA, f.u. 135, p. 1-16.

The document regulates the procedure for review of archival material in different sections and the special secret archive (containing the operating cases of agents from different categories) in the Military Intelligence. Indicates the documents for permanent storage, archiving through microfilming and the order to destroy documents of the General Staff Intelligence Directorate.

VIII. OPERATIONAL DOCUMENTS

84. Secret information on the military-political situation in Yugoslavia as of November 16, 1987, November 17, 1987

(ACDDAABCSSISBNA) - BP, inv. № 10-552, p. 1-8.

The analysis found increased tensions in Yugoslavia. Problems inherited from the Tito era and deteriorating economic situation led to further international contradictions, while the main source of tension is Kosovo. Strengthening of Serbian nationalism in relation to the situation in Kosovo and Vojvodina and deepening contradictions in the Yugoslav leadership and in particular between supporters of Slobodan Milosevic, who insists on crackdowns, and Ivan Stambolic, a supporter of the constitutional decisions.

85. Secret report – Characteristics of the military doctrine of Greece, December 18, 1987

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 10-231, p. 1-8.

Analysis of the new military doctrine of Greece, adopted in January 1985, which reflected the interests of the “big industrial and financial capital.” Focuses on that fact that for the first time one of the members NATO defined other NATO member as a major source of threat, namely Turkey. The doctrine assesses the threat to Greece from the North only in terms of a world war. The purposes in the modernization of the armed forces of Greece were also indicated.

86. Secret report – Characteristics of the military doctrine of Turkey, December 18, 1987

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 10-231, p. 9-12.

Analysis of the new military doctrine of Turkey, established on June 1, 1986. The doctrine envisages the creation of a combat commands on the basis of four existing field commands of the four main armies. The doctrine ranks the countries surrounding Turkey according to the threat they pose to the national security - Greece, Soviet Union, People's Republic of Bulgaria, Syria, Iraq and Iran. The threat of the Soviet Union is a consequence of supporting Kurdish National Liberation Movement, and Bulgaria is a threat as far as it is the most devoted friend of the Soviet Union and because of the “assimilation policy” to the Turks in Bulgaria. According to the doctrine, Bulgaria itself does not poses a military threat to Turkey.

87. Secret monthly intelligence summary of the Intelligence Directorate to the Ministry of National Defense, December 1, 1989

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 10-490, p. title, 5-10.

Example of a monthly Intelligence summary, dispatched to the management and directorates of the Ministry of National Defense, General Staff, the commanders of the Air Defense, Air Force and Navy, the general staff of associations and connections, and the Ministry of Interior. The summary provides

information about events in the military-political sphere and events in the armed forces of some countries that took place in November 1989. According to the summary, during the meeting of the Nuclear Planning Group of NATO was given a positive assessment of the changes in the "Soviet Union and some socialist countries", but it was stated that the armed forces of the Warsaw Pact maintained its superiority in Europe, particularly in nuclear short-range systems. In the information about the meeting of the Europe group was devoted great attention to the "ongoing changes in some socialist countries", but some ministers of defense noted that even after the unilateral cuts "the Warsaw Pact still has a considerable superiority over NATO in conventional weapons."

IX. COOPERATION WITH GRU AND OTHER MILITARY INTELLIGENCE OF COUNTRIES OF THE WARSAW PACT

- 88. Secret letter from the Head of the GRU General P. Ivashutin to the Head of the General Staff Intelligence Directorate General Vasil Zikulov, June 20, 1970 (in Russian).**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 74-00539, p. 62.

The letter gives a positive response from the Soviet side to a Bulgarian request concerning a visit of 15 officers on a 10-month course at the Military Diplomatic Academy.

- 89. Secret letter from the Head of the General Staff Intelligence Directorate of the Czechoslovak People's Army General Joseph Brock to the Head of the General Staff Intelligence Directorate, General Vasil Zikulov, January 14, 1982 (in Russian).**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 01395-864, case 00402, volume 6, p. 1.

The correspondence relates to organizing a working meeting on the processes of automation of operational and tactical intelligence.

- 90. Secret report on the bilateral cooperation between the Bulgarian National Army General Staff and GRU of the General Staff of the Armed Forces of the USSR in the information area for 1981, February 24, 1982 (in Russian).**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 01395-864, case 00402, volume 6, p. 113-115.

Contains the information sharing of data among which is information for the Bulgarian National Army General Staff to the GRU on the sixth U.S. Navy in the Mediterranean and NATO exercises. The document states that the Bulgarian military intelligence has not received any assessment for the materials provided by the GRU.

- 91. Secret report on the cooperation with the Intelligence Directorates of the General Staffs of the Armed Forces of the Warsaw Pact, March 29, 1982 (in Russian).**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, microfilm 01395-864, case 00402, volume 6, p. 47-50.

The report refers to the cooperation with military intelligences of Warsaw Pact countries for 1981.

- 92. Secret speech of the Deputy Head of the Bulgarian National Army General Staff and Head of the General Staff Intelligence Directorate General-Colonel Vasil Zikulov during the meeting of Heads of intelligence directorates of the general staffs of the armed forces of the countries - participants in the Warsaw Pact in April 1987, Budapest (in Russian).**

(ACDDAABCSSISBNA) – BP, inv. № 10-203, p. 1-8.

In the speech, devoid of ideological cliches, he is talking about the NATO exercises, for which has received official information under the Stockholm agreements. The tasks of the Bulgarian National Army are to monitor foreign military exercises and to have available trained officers who can be sent as observers.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Решение б
5

ОСОБЕННА ВАЖНОСТ!

Екз. № _____

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е

/ на ПБ. на ЦК на БКП /

за мерките по подобрене и разширение на разузнавателната
работа на органите на Военното разузнаване

54

Във връзка с все по-нарастващата враждебност на правителствата на Турция, на Гърция и на предателската клика на Тито по отношение на Народна Република България, тяхната постоянна готовност да изпълнят своята предателска роля по осъществяване на агресивните планове на англо-американския блок, значително нараства ролята и отговорността на органите на Военното разузнаване по отношение на обезпечаването сигурността на страната от внезапни нападения от юг и запад.

Съвременното политическо положение изисква от органите на Военното разузнаване коренно подобрене на работата, повишаване на нейната оқтивност и получаване на добри качествени резултати от работата на всички нейни органи.

Основна задача в работата на Военното разузнаване се явява своевременно разкриване агресивните замисли на правителствата и на военните командувания на оказаните по-горе страни и своевременно, достатъчно пълна информация за командването и за правителството на Народна Република България по отношение на тези замисли и намерения.

За подобрене и активизиране на работата на органите на Военното разузнаване да се проведат следните мероприятия:

I. ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

- да се окомплектуват в най-близко време разузнавателните органи из средата на най-добрите, най-проверените и преданни на Родината и Партията офицери и сътрудници;

- да се организират самостоятелни разузнавателни курсове за подготовка на квалифицирани разузнавателни кадри за стратегическо и оперативно разузнаване;

- да се създаде във Военната Академия отделение Войсково разузнаване в състав до 25 слушатели за подготовка на войкови разузнавачи;

- 2 -

- да се създаде при НШ30 през 1950 год. краткосрочен курс за подготовка на военни преводачи на турски, гръцки, сръбски и английски езици. Укомплектоване и организация на този курс се възлага на РУ и Управление Кадри при МНО. На тази база да се развърне от 1951 год. на татък постоянен курс за военни преводачи;

- да се отпуснат незабавно 8/осем/разузнавателни машини ГАЗ необходими за приграничното разузнаване;

- да се осигури нужната материална база за специалната работа, като се отпуснат необходимите материали за облекло, обувки, храна и също така да се отпуснат нужното количество квартири.

II. ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТА НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ.

- Да се определят за Министерството на Народната Отбрана до три щатни длъжности във всеки задграничен апарат или ведомствени учреждения и организации в ранг съветник, секретар и различни видове референти. Най-напред да се определят такива длъжности в Турция, Югославия, Триест, Италия, Швейцария и Франция;

- разрешава се на министрите на указаните по-горе министерства, по договореност с Министъра на Народната Отбрана за всеки отделен случай, да откриват свръх щатни длъжности в своите задгранични апарати и учреждения, а също така да откриват по линия на Министерството на Външната търговия и неговите експортни-импортни организации самостоятелни кантори и представителства в пунктовете указани от Министъра на Народната Отбрана;

- из състава на завършващите специалните курсове по линия на Министерство на Външните работи и на Министерство на Външната търговия да се отделят в разпореждане на Министъра на Народната Отбрана по десет души, които да бъдат подбрани от упълномощено от Министъра на Народната Отбрана лице. Всички поставени в разположение на Министерството на Народната Отбрана слушатели се издържат по линия на Министерство на Външните работи и Министерство на Външната търговия и се назначават на длъжности в задграничните апарати на гореуказаните министерства съгласувайки назначенията с Министъра на Народната Отбрана. *Длъжностите по линия на тези министерства са длъжности за тълкуване, преводачество, езиковедството*

извършват екипедна-III. ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ри-влия възможна и
мера на максимално.
Министъра на Вътрешните работи да даде указания на всички свои подведомствени органи и учреждения, както в центъра, така и

ген-информ

- 3 -

по места да бъде указвано пълно съдействие на оперативните офицери на Военното разузнаване след представяне от последните специални удостоверения подписани от Началника на Генералния щаб.

Да се указва нужната помощ на РУ по отношение снабдяването на последното с необходимите му документи, шифри, а също така да се указва помощ и при подготовката на нужните за оперативната техника работници.

Всички получени сведения от военен характер или от характер интересущ Военното разузнаване да бъдат незабавно изпращани в РУ.

Да се разреши на органите на РУ да разпитват по интересущите военното разузнаване въпроси бегълците и други нарушители на границата от съседните нам страни.

IV. ПО ЛИНИЯ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ТРАНСПОРТА

Министъра на транспорта да постави в разпореждане на РУ два морски съда за специални задачи.

V. ПО ЛИНИЯ НА ПАРТИЙНИТЕ ОРГАНИ

Да се дадат указания/персонално/на секретарите на Окръжните комитети на партията да оказват пълна помощ на офицерите на Военното разузнаване в тяхната ежедневна работа, и преди всичко по отношение на изучаването на интересущите Военното разузнаване хора.

Отдел Кадри при ЦК на БКП да укаже необходимата помощ за укомплектуване на разузнавателните курсове и курсовете за военни преводачи с нужното количество верни и преданни на партията хора.

VI. ПО ЛИНИЯ НА ГРЪЦКИТЕ И ЮГОСЛАВСКИТЕ ЕМИГРАНТИ

За разширяване на работата разрешава се да бъдат привлечени и използвани от Военното разузнаване отделни лица из средата на гръцките и югославските емигранти.

К. Аиди
1950 год.

С о ф и я

Отпечатано в 2 екс.

№ 1

№ 2

Изпълнител: _____

Л. Зервски,
Р. Том
С. Том
В. Том

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§.17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Решение Б № 14 от 1. VII. 50 г.
Строго поверително!

ПРОЕКТ

Присъствували:
Др. Бр. В. Терзиев -
Т. Райков
Т. Давидов
Вл. Котинав
Р. Давидов
Д. Димитров
Д. Райков
Р. Христова
Ил. Райков.

И Н С Т Р У К Ц И Я
за

Взаимоотношенията между органите на
Външното разузнаване и за отношенията
на същите с учрежденията за прикриване.

1. Органите на Външното разузнаване на М-вото на Вътрешните работи и на М-вото на Народната отбрана вършат разузнавателна работа в странство самостоятелно, независимо един от друг в съответствие с поставените им задачи от ръководните инстанции.

2. а/ На Външно политическото разузнаване на М-во на вътрешните работи се възлага да води политическо, научно-техническо разузнаване, да разработва и разузнава централите на реакционната емиграция и вражеските разузнавателни централи и да обслужва оперативно българските официални учреждения и организации в чужбина.

б/ На органите на Външното разузнаване на М-вото на Народната отбрана се възлага да разузнава военните обекти, стратегическите ресурси и всички други въпроси, които се отнасят до военните приготовления на противника.

3. Органите на Външното разузнаване на споменатите министерства, както в центъра, така и в странство са подчинени само на съответните министри и нямат какъвто и да било приоритет, преимущества или взаимна подчиненост в отношенията си един към друг.

4. С разрешение на своите министри, органите на Външното разузнаване могат взаимно да си разменят информации по въпроси, отнасящи се непосредствено към областта на дейност на едното или другото министерство. Информационните източници при това не се разкриват, а само се указва до каква степен данните са достоверни. На задграничните резиденти на посочените разузнавателни органи не се разрешава да разменят помежду си непосредствено информации от какъвто и да било характер.

*Външен
разузнаване
и за отношенията
на същите с учрежденията
за прикриване*

- 2 -

5. По съгласуваност между Министра на вътрешните работи и Министъра на народната отбрана, допуска се взаимно предаване на агентура, ако това се налага от оперативни интереси.

6. Органите на Външното разузнаване на посочените министерства за избягване провали, разшифроване на агентура и други грешки в работата са длъжни взаимно да си дават обективни справки за интересуващите ги лица.

7. Задграничните резидентури на органите на Външното разузнаване на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на народната отбрана в оперативно отношение не са подчинени на ръководителите на учрежденията за прикриване.

8. Резидентите на органите на Външното разузнаване в чужбина са длъжни да информират устно само посланиците/пълномощните министри/по въпроси отнасящи се до тяхната дипломатическа дейност, като при това не разкриват източниците си.

9. Посланиците/пълномощните министри/от своя страна са длъжни да информират резидентите на органите на Външното разузнаване за положението в съответната страна.

10. Посланиците/пълномощните министри/са длъжни да създадат за резидента и неговия апарат необходимите условия за работа/помощ за установяване на връзки с чужденци, по възможност минимално заангажиране в работа на учрежденията за прикриване и т.н./

11. Резидента, в зависимост от обстановката и ако това не носи със себе си разшифроване на агентурата или провал на оперативния работник, може да изпълнява отделни поръчения на посланика/пълномощния министър/, с оглед на своите възможности.

12. Със санкция на съответния министър резидента може да информира само посланика/пълномощния министър/за персоналия състав на резидентурата си.

13. В случай, че резидента или неговия апарат има за прикритие недипломатическо учреждение, то те не поддържат делови контакт с ръководителя на своето учреждение за прикриване, а го държат такъв, както по-горе е посочено, само с посланика/пълномощния министър/ в съответната страна.

14. Резидента и неговия оперативен апарат са длъжни да изпълняват добросъвестно всички възложени им в учрежденията за прикриване служебни задължения.

15. Всички конфликти, които възникват между органите на Външното разузнаване и учрежденията за прикриване се разрешават от ЦК на БКП.

~~Да се добави пункт (или в някои от случаите да се каже), че резидентите в съответно учреждение (а подимени на мероприятия на учрежденията и отговорно в това отношение)~~

Април 14
да се изреже,
както е предложено
на стр. 11. Ит. т. т.

М Н О
СЕКРЕТАРИАТ НА МИНИСТЪРА

№ 00521
6 септември 1958 год.

С о ф и я

12
СТРОГО СЕКРЕТНО
ОТ ОСОБЕНА ВАЖНОСТ
Екз. № 1
Т У К - ПОЛИТБЮРО НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ
НА БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА
ПАРТИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

ОТ ЗАМЕСТНИК ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ
СЪВЕТ И МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

ОТНОСНО: Издаване постановление за правата и задълженията на Разузнавателното управление от ГЩ и разпореждане за уреждане положението на нелегалните разузнавачи, изпращани от Разузнавателното управление в разузнаваните страни.

ДРУГАРИ,

Разузнавателното управление от Генералния щаб на Министерството на народната отбрана, при изпълнение на стоящите пред него задачи, извършва следната агентурно-разузнавателна дейност:

- организира легални и нелегални резидентури зад граница;
- привлича на разузнавателна работа, подготвя и изпраща за нелегална дейност в разузнаваните страни български и чужди граждани, живеещи на наша територия;
- създава на територията на Народна република България агентурно-оперативни пунктове, конспиративни квартири;
- изготвя лични задгранични документи, необходими за легализиране на разузнавачи зад граница.

- 2 -

13

Цялата тази практическа дейност на Разузнавателното управление досега не е узаконена със съответни документи на Правителството и ЦК на БКП, освен постановлението на Политбюро на ЦК на БКП от 12.4.1950 година. Последното урежда взаимоотношенията на Министерството на народната отбрана с другите министерства по въпроси, свързани с военното разузнаване и се нуждае от подменяване.

Предвид необходимостта от узаконяване цялостната агентурно-разузнавателна дейност на Разузнавателно управление от Генералния щаб на Министерството на народната отбрана, предлагам, Политбюро на ЦК на БКП да разгледа и след одобрение да издаде следните постановления и разпореждане:

1. Постановление на Политбюро на ЦК на БКП относно задачите, организацията на работата и взаимоотношенията с другите държавни ведомства на Разузнавателното управление от Генералния щаб на Българската народна армия.

Настоящото постановление отменява постановлението от 12.4.1950 година.

2. Разпореждане на Политбюро на ЦК на БКП относно уреждане положението за преминаване на службата и материалното осигуряване на нелегалните разузнавачи.

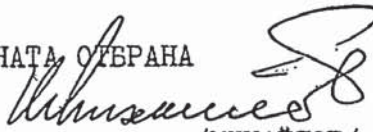
Контрола по изпълнение на горните документи се възлага на Министъра на Народната отбрана.

- ПРИЛОЖЕНИЕ:
1. Проект-постановление на ПБ на ЦК на БКП, един екз. от 6 листа, маш. № 2000 от 1958 г.
 2. Препис от постановление на ПБ на ЦК на БКП, един екз. от 4 листа, маш. № 2002/1958 г.
 3. Проект-разпореждане на ПБ на ЦК на БКП един екз. от 4 листа, маш. № 2001/58 г.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ:

/МИХАЙЛОВ/

М Н О
СЕКРЕТАРИАТ НА МИНИСТЪРА
№ 00523
"6" септември 1958 год.
София

14

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. № 1

Т У К - ПОЛИТБЮРО НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от Зам. председателя на Министерския
Съвет и Министъра на Народната отбрана

ОТНОСНО: Изпращане на подготовка в Съветския Съюз офицери от
Разузнавателното управление при Генералния щаб на
Българската Народна Армия.

ДРУГАРИ,

Задачите, които се поставят пред военното разузнаване
и повишените изисквания към разузнавателната работа налагат
основния ръководен състав на Разузнавателното управление при
Генералния щаб на Българската Народна Армия да придобие необ-
ходимата квалификация, за да може по успешно да организира и
ръководи своята работа.

От създаването на Разузнавателното управление до сега
не е имало възможност офицери от същото да бъдат изпращани на
агентурно-разузнавателни курсове в Съветския Съюз. През 1957 г
бяха направени постъпки от Министъра на Народната отбрана на
Народна Република България до Министъра на въоръжените сили
на Съветския Съюз, за предоставяне на такава възможност, но

- 2 -

на този въпрос не беше даден положителен отговор.

Предлагам въпроса за изпращане офицери от Разузнавателното управление на агентурно-разузнавателен курс в Съветския Съюз да бъде отнесен до Централния Комитет на Комунистическата Партия на Съветския Съюз.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Писмо на ПБ на ЦК на БКП до Президиума на ЦК на КПСС.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ: МИХАЙЛОВ/

ПРОТОКОЛ "Б" № 17.
НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ 18. IX. 1958 година

Присъствуват другарите: Димитър Ганев,
Иван Михайлов, Борис Тасков, Вълко Чер-
венков, Антон Югов, Димитър Димов, Митко
Григоров и Пенчо Кубадински.

ВЪПРОСИ
НА ДНЕВНИЯ РЕД:

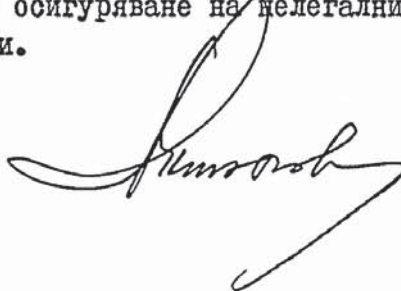
1. Предложение за подо-
бряване работата на
военното разузнаване.
Докладва др. Иван
Михайлов.

РЕШЕНИЯ:

За подобряване работата на военно-
то разузнаване утвърждава следните доку-
менти:

1. Постановление на Политбюро на
Централния комитет на Българската кому-
нистическа партия относно положението,
заданията, организацията на работата и
взаимоотношения с другите държавни ведом-
ства на Разузнавателното управление от
Генералния щаб на Българската народна
армия.

2. Разпореждане на Политбюро на
Централния комитет на Българската кому-
нистическа партия, относно уреждане сло-
женията за преминаване на службата и ма-
териалното осигуряване на нелегалните
разузнавачи.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
ОТ ОСОБЕНА ВАЖНОСТ

Екз. № 1

ПРОЕКТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

на Политбюро на Централния Комитет
на Българската Комунистическа Партия

ОТНОСНО: Положението, задачите, организацията на работата и взаимоотношения с другите държавни ведомства на Разузнавателното управление от Генералния щаб на Българската Народна Армия.

Нашата страна води последователна политика на мир и мирно съвместно съществуване между всички страни, независимо от техния обществен и икономически строй.

Българският народ под ръководството на Българската Комунистическа Партия постигна грандиозни успехи в изграждането на социализма в нашата страна.

Успехите на нашата страна и целия социалистически лагер в изграждането на новия обществен строй се посрещат от империалистите с нескривана злоба. Надявайки се да спрат историческото развитие на народите към социализма, те подготвят военни авантюри, насочени срещу социалистическия лагер.

За да могат разузнавателните органи на нашата страна да дадат своя дял в съвременното разкриване и проваляне на плановете на империалистите, необходимо е непрекъснато да се укрепва и подобрява тяхната работа.

С цел да се определи по-точно мястото, ролята, порядъка на взаимоотношения с другите държавни ведомства, протича-

- 2 -

нето на службата на личия състав на Разузнавателното управление, материалното обезпечение на същото, а така също за подобряване организацията на работата и по-голяма резултатност от същата, Разузнавателното управление следва да се ръководи от следните положения:

І. ЗАДАЧИ

В своята работа Разузнавателното управление от Генералния щаб се ръководи от решенията и указанията на Централния комитет на Българската Комунистическа Партия, правителството на Народна Република България и от заповедите, инструкциите, директивите и указанията на ръководството на Министерството на Народната отбрана.

Основните усилия на Разузнавателното управление от Генералния щаб са насочени за организиране и водене на разузнаването на територията на капиталистическите страни и преди всичко срещу Турция, Гърция, военните бази на САЩ и въоръжените сили на Западните страни в района на Средиземно море.

Във връзка с това Разузнавателното управление трябва да провежда следните основни мероприятия:

1. Да следи и редовно докладва на ЦК на БКП, Правителството на Народна Република България и командването на Българската Народна Армия за подготовката към вероятно нападение и преди всичко със средствата за масово унищожение, срещу нашата страна и другите страни от социалистическия лагер.

2. Да добива документални материали и достоверни агентурни данни, разкриващи военно-стратегическите планове, схващанията за водене на съвременната война и мобилизационната готовност на капиталистическите държави и на първо място на САЩ и Англия и техните сателити Турция и Гърция, насочени срещу Народна Република България и другите страни от социалистическия лагер.

3. Да следи за военно-икономическата подготовка към война на основните капиталистически страни и техните военни блокове. Да доставя секретни научно-технически документални

- 3 -

материали и достоверни агентурни данни относно икономиката, новите достижения в областта на въоръжението и преди всичко ядрените оръжия, управляеми и неуправляеми ракетни снаряди, авиацията, радарни и други предупредителни съоръжения, технологията на противохимическата, противовъздушната и противоатомната защита, нови открития във областта на физиката, химията, бактериологията и други важни области на науката и техниката.

4. Да разкрива организацията и дислокацията на въоръжените сили на противника и преди всичко на Турция и Гърция, а също така оборудването и подготовката на основните театри на военни действия.

II. ПРАВА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ

За изпълнение възложените му задачи на Разузнавателното управление се разрешава:

1. Да организира свои легални резидентури на територията на разузнаваните страни под прикритието на апарата на военните аташета, официалните учреждения зад граница по линия на Министерството на Външните работи, Министерството на Търговията и БТА.

2. Да създава нелегални резидентури на територията на разузнаваните страни под ръководството на надеждни и доверени офицери от Българската Народна Армия и цивилни граждани на Народна Република България за водене на разузнаване срещу същите страни.

3. Да създава на територията на Народна Република България агентурно-оперативни пунктове за водене на разузнаване в оперативната дълбочина на съседните капиталистически страни.

4. Да води радио и радиотехническо разузнаване по отношение армиите на близките капиталистически страни.

5. Да изгражда агентурен информационен апарат от агентура имаща постоянно местонахождение зад граница.

- 4 -

Да изпраща маршрутна агентура за установяване връзка с изведената или вербована зад граница агентура и за изпълнение на отделни разузнавателни задачи.

6. Да привлича за секретни сътрудници командировани в капиталистическите страни работници на Министерството на Външните работи, Министерството на Търговията, БТА и други ведомства, за ползуване възможностите на тези работници за разрешаване на разузнавателни задачи.

7. Да използва командироването на научни, стопански, културни, спортни и други делегации в капиталистическите страни, за да включва и свои работници или да привлича пригодните из състава на същите за изпълнение на отделни разузнавателни поръчения.

8. Да подготвя разузнавачи и агенти на наша територия в създадени за целта конспиративни и явочни квартири и да ги прехвърля на територията на разузнаваните страни по легални и нелегални начини.

9. Да набавя по различни начини и снабдява с необходимите лични задгранични документи агентите и разузнавачите, изпращани зад граница по изпълнение на разузнавателни задачи.

10. Да използва за оперативни цели вътрешни документи изготвени по заявка на Разузнавателното управление от съответните органи на Министерството на Вътрешните работи.

11. Да създава на наша територия и зад граница конспиративни адреси и пощенски кутии.

12. Да има на разположение необходимата материална база за своята специална работа като: валутни средства, конспиративни квартири, транспортни средства и др. за задграничните легални резидентури и на наша територия.

13. Да обезпечава материални средства за всички мероприятия провеждани от работниците на Разузнавателното управление зад граница или в страната по създаване на връзки, водене на разработки и за увеличаване на обекти в агентурна работа.

- 5 -

III. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДРУГИ МИНИСТЕРСТВА НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

1. Министерството на Външните работи и Министерството на Търговията предоставят на Разузнавателното управление от Министерството на Народната отбрана необходимите длъжности в нашите дипломатически и търговски представителства зад граница. Към настоящия момент се запазват длъжностите предоставени от горните Министерства на Разузнавателното управление. При необходимост от нови щатни единици за нуждите на Разузнавателното управление или за разместване на такива от една страна в друга въпросът се решава от ръководствата на двете заинтересувани министерства.

Всички работници на Разузнавателното управление от Министерството на Народната отбрана определени за задгранична работа след получаване на съответна подготовка и стаж със съгласието на Министерството на Търговията и Министерството на Външните работи се включват в системата на тези министерства.

Изпращането на работници от Разузнавателното управление на задгранична работа се извършва по предложение на Министерството на Народната отбрана, съгласувано с Министерството по линия на което ще работят.

2. Министерството на транспорта и съобщенията да създаде условия на Разузнавателното управление за използване възможностите на Българския Морски флот, ТАБСО и други подведомствени учреждения за изпълнение на разузнавателните задачи. Използуването на тези възможности от Разузнавателното управление да става съгласувано с органите на Министерството на Вътрешните работи.

3. Въпросите по взаимоотношенията на Разузнавателното управление със съответните органи на Министерството на Вътрешните работи да се уреждат с инструкция, подписана от Министъра на Народната Отбрана и Министъра на Вътрешните работи.

- 6 -

7

IV. ЛИЧЕН СЪСТАВ

1. Разузнавателното управление от Министерството на Народната Отбрана се комплектува от предани на Българската Комунистическа Партия и народа офицери и служители, с висока политическа, военна и обща култура, годни за изпълнение на разузнавателни задачи

2. Офицерите от Разузнавателното управление, работещи под прикритие зад граница или в страната, се водят на резервен щат в управлението и запазват своите права като действащи офицери.

Задължава се Разузнавателното управление от Министерството на Народната отбрана в своята практическа дейност по изпълнение на стоящите пред него задачи да се стреми да не допуска компроментирване на официалните наши задгранични представителства и най-зорко да пази престижа на Народна Република България.

Функционалните задължения на поделенията на Разузнавателното управление Министерърът на Народната отбрана утвърждава с отделни инструкции.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

8

СТРОГО СЕКРЕТНО
ОТ ОСОБЕНА ВАЖНОСТ

Екз. № 1

ПРОЕКТ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

на Политбюро на Централния Комитет
на Българската Комунистическа Партия

ОТНОСНО: Уреждане положението за преминаване на службата и материалното осигуряване на нелегалните разузнавачи.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Нелегален разузнавач е гражданин на Народна Република България, офицер, оперативен работник и свръхсрочнослужещ на действителна военна служба от ВНА или гражданско лице, привлечен от Разузнавателното управление, изведен по различни начини и устроил се под съответно местно прикритие и легенда в разузнаваната капиталистическа страна за изпълнение на разузнавателни задачи, в срок, не по-малко от една година.

ПРЕМИНАВАНЕ НА СЛУЖБАТА, НАГРАДИ И МАТЕРИАЛНО ОБЕЗПЕЧЕНИЕ НА РАЗУЗНАВАЧИТЕ-НЕЛЕГАЛИ

I. ПРЕМИНАВАНЕ НА СЛУЖБАТА И ПРИСВОЯВАНЕ НА ВОЕННИ ЗВАНИЯ

1. Нелегалните разузнавачи из средата на военнослужащи и оперативни работници изпратени зад граница, остават да

- 2 -

се числят на действителна служба и се зачисляват в специалния резерв на Разузнавателното управление и имат всички права и задължения на офицери и свръхсрочнослужещи на действителна военна служба.

2. На нелегалните разузнавачи из средата на свръхсрочнослужещите и гражданските лица, които добре са изпълнили задачите си и имат необходимите делови и политически качества, може да бъде присвоявано офицерско звание, като впоследствие им се осигурява възможност за получаване на необходимата военна подготовка.

II. НАГРАДИ И МАТЕРИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

1. Нелегалните разузнавачи се изпращат под прикритието на добре подработени легенди, снабдени с всички необходими документи и чрез подходящи комбинации легално или нелегално /по сухо, по море, по въздух/ при най-строгото спазване на конспирацията.

2. За изграждането на нелегални резидентури се осигуряват всички необходими средства. На нелегалните резидентури и отделни нелегални разузнавачи се осигурява възможност за свое прикритие и законспириране, за легендиране на своята дейност, да организират различни бюра, кантори, къщи, да се включват като сътрудници в някои действащи такива и пр., съобразно възложените им задачи.

3. На работниците командировани зад граница на работа в нелегални резидентури се осигурява пълна екипировка, съответстваща на страната, в която ще работят, легендата с която се прикриват и положението, което ще трябва да заемат.

По време на командировката на нелегална задгранична работа всеки офицер, оперативен работник или свръхсрочнослужещ, продължава да получава тук в страната от 50% до пълна месечна заплата, в зависимост от резултатите в неговата работа, която се използва по негови указания.

- 3 -

Освен това, семейството му се обезпечава с ежемесечна издръжка в сума равна на пълната месечна заплата на работника и се осигурява най-близка грижа и всестранна помощ.

4. На нелегалните разузнавачи из средата на гражданските лица да се изплаща тук в страната от Разузнавателното управление ежемесечно сума не по-малко от заплата, която са получавали при привличането им.

Освен това ежемесечно на негово име се внася в спестовен влог сума до 50% от месечното му възнаграждение преди заминаването му зад граница в зависимост от резултатите от неговата работа. Този влог се съхранява изцяло или се използва по негови указания.

5. За безупречна служба и добро изпълнение на задачите, нелегалните разузнавачи могат да бъдат предлагани за награждаване с правителствени награди и присвояване предсрочно офицерско звание.

6. При определяне пенсията на нелегалните разузнавачи прослужените години на задгранична работа да им се считат един месец за два. Прослужил необходимото време за пенсия нелегалния разузнавач, получава право на пълна пенсия, независимо от възрастта.

7. Квартирата на нелегален разузнавач, на наша територия, докато същия се намира зад граница, се запазва. Ако семейството, което е оставил в България се нуждае от квартира, Разузнавателното управление се задължава да го обезпечи с такава преди заминаването му зад граница.

8. Материалното обезпечение на нелегалния разузнавач и това на семейството му се запазва и в случай, че той попадне в затвора зад граница при изпълнение на задачата.

9. При нужда, Министерството на Народната отбрана издава на нелегалните разузнавачи документ за прослужено време в Разузнавателното управление, който да им послужи за уреждане на пенсия и за класиране.

10. Нелегалните разузнавачи, които след изпращането им зад граница станат предатели, се третират като такива, съгласно законите на Народна Република България.

- 4 -

11. Удостояването с военно двание и повишение в длъжност на нелегалните разузнавачи, се извършва на основание фактически прослужените, календарни, години и на постигнатите резултати в работата.

III. МАТЕРИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ В СЛУЧАЙ НА СМЪРТ И ЗАГУБВАНЕ НА ТРУДОСПОСОБНОСТ

1. В случай, че нелегалният разузнавач при изпълнение на задачи зад граница загине, на членовете на семейството, които той е издържал, се отпуска: за тези от средата на военнослужащите - еднократна помощ в размер, предвиден в Закона за всеобщата военна служба и за тези из числото на гражданите - еднократна помощ в размер на тримесечно парично възнаграждение, което е получавал до този момент.

2. При загубване на трудоспособност и смърт на нелегалния разузнавач, той или наследниците му получават инвалидна пенсия в размер 20% по-голям от този предвиден в Закона за пенсиите.

IV. ПОЛОЖЕНИЕ В ПАРТИЙНИТЕ И ОБЩЕСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

По време на пребиваването на нелегалните разузнавачи зад граница, стажа им като членове на БКП и масовите обществени организации у нас, където са членували преди изпращането им на задгранична работа, не се прекъсва, като партийните им документи се съхраняват в ЦК на БКП или в сектор "Партиен билет и партийно стопанство" към Политотдела на Разузнавателното управление при Генералния щаб на Българската Народна Армия.

Настоящото разпоредение се отнася и за Министерството на Вътрешните работи.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

16
СОВ. СЕКРЕТНО

Экз. № _____

ПРЕЗИДИУМУ ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА К П С С

гор. М О С К В А

Товарищи,

Исходя из возросших требований к агентурно-разведывательной работе, мы считаем необходимым дальнейшее повышение квалификации основного руководящего состава Разведывательного Управления Болгарской Народной армии.

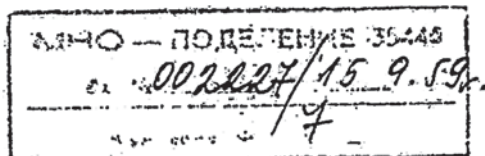
Однако с момента создания Разведывательного Управления ни разу не представилось возможности послать наших офицеров на агентурно-разведывательные курсы в СССР.

В связи с этим обращаемся к Вам с просьбой рассмотреть и по возможности положительно решить вопрос о приеме офицеров Разведывательного Управления Болгарской Народной армии на агентурно-разведывательные курсы в СССР.

ПЕРВЫЙ СЕКРЕТАРЬ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА
БОЛГАРСКОЙ КОМУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ

/ЖИВКОВ/

1. ем.

Препис!

СТРОГО СЕКРЕТНО ОТ
ОСОБЕНА ВАЖНОСТ
Екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е № 198
НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

ОТНОСНО: Уреждане положението, преминаването на службата и материалното осигуряване на нелегалните разузнавачи, изпратени от Разузнавателното управление при МНО в разузнаваните страни.

По доклад № 00378 от 11 август 1959 год.
на Министъра на Народната отбрана

Т У К - МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ ПОСТАНОВИ:

1. Нелегалните разузнавачи из средата на военнослужащи и оперативни работници, изпратени зад граница, остават да се числят на действителна служба и се зачисляват в специалния резерв на Разузнавателното управление и имат всички права и задължения на офицери и свръхсрочнослужащи на действителна военна служба.
2. На нелегалните разузнавачи из средата на свръхсрочнослужащите и гражданските лица, които добре са изпълнили задачите си, и имат необходимите делови и политически качества, може да им бъде присвоявано офицерско звание, като впоследствие им се осигурява възможност за получаване на необходимата военна подготовка.
3. Нелегалните разузнавачи се изпращат под прикритието на добре подработени легенди, снабдени с всички необходими документи и чрез подходящи комбинации легално или нелегално (по сухо, по море, по въздух) при най-строго спазване на конспирацията.

= 2 =

④ За изграждането на нелегални резидентури се осигуряват всички необходими средства. На нелегалните резидентури и отделни нелегални разузнавачи се осигурява възможност за свое прикритие и законспириране, за легендиране на своята дейност, да организират различни бюра, кантори, къщи, да се включват като сътрудници в някои действащи такива и пр., съобразно възложените им задачи.

⑤ На работниците, командирвани зад граница на работа в нелегални резидентури, се осигурява пълна екипировка, съответстваща на страната, в която ще работят, легендата с която се прикриват и положението, което ще трябва да заемат.

По време на командировката на нелегална задгранична работа всеки офицер, оперативен работник или свръхсрочнослужещ, продължава да получава тук в страната от 50% до пълна месечна заплата, в зависимост от резултатите на неговата работа, която се използва по негови указания.

Освен това, семейството му се обезпечавя с ежемесечна издръжка в размер, равен на пълната месечна заплата на работника, и се осигурява най-близка грижа и всеотдайна помощ.

⑥ На нелегалните разузнавачи из средата на гражданските лица да се изплаща тук в страната от Разузнавателното управление ежемесечно сума не по-малко от заплатата, която са получавали при привличането им.

Освен това ежемесечно на негово име се внася в спестовен влог сума до 50% от месечното му възнаграждение преди заминаването му зад граница в зависимост от резултатите от неговата работа. Този влог се съхранява изцяло или се използва по негови указания.

7. За безупречна служба и добро изпълнение на задачите, нелегалните разузнавачи могат да бъдат предлагани за награждаване с правителствени награди и присвояване предсрочно офицерско звание.

⑧ При определяне пенсията на нелегалните разузнавачи прослужените години на задгранична работа да им се считат един месец за два. Прослужил необходимото време за пенсия, нелегалният разузнавач получава право на пълна пенсия, независимо от възрастта.

= 3 =

✓ 9. Квартирата на нелегален разузнавач на наша територия, докато същият се намира зад граница, се запазва. Ако семейството, което е оставил в България, се нуждае от квартира, Разузнавателното управление се задължава да го осигури с такава преди заминаването му зад граница.

✓ 10. Материалното осигуряване на нелегалния разузнавач и това на семейството му се запазва и в случай, че той попадне в затвора зад граница при изпълнение на задачата.

✓ 11. При нужда, Министерството на народната отбрана издава на нелегалните разузнавачи документ за прослужено време в Разузнавателното управление, който да им послужи за уреждане на пенсия и за класиране.

12. Нелегалните разузнавачи, които след изпращането им зад граница станат предатели, се третират като такива съгласно законите на Народна република България.

13. Удостояването с военно звание и повишение в длъжност на нелегалните разузнавачи се извършва на основание фактически прослужените календарни години и на постигнатите резултати в работата.

✓ 14. В случай, че нелегалният разузнавач при изпълнение на задачата зад граница загине, на членовете на семейството, които той е издържал, се отпуска: за тези от средата на военнослужащите – еднократна помощ в размер, предвиден в Закона за всеобщата военна служба и за тези из числото на гражданите – еднократна помощ в размер на тримесечно парично възнаграждение, което е получавал до този момент.

✓ 15. При загубване на трудоспособност или смърт на нелегалния разузнавач, той или наследниците му получават допълнително възнаграждение от МНО в размер на 20% от отпуснатата му пенсия.

Настоящото Постановление се отнася и за Министерството на вътрешните работи.

София, 26 август 1959 година.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Г.Трайков

ЗА СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) П.Владев

В Я Р Н О,

ЗАВ.СЕКРЕТАРИАТА НА ЗАМ.ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МС ДР.АРМ.
ГЕНЕРАЛ ИВ.МИХАЙЛОВ – ПОЛКОВНИК (п) Карлузов

В Я Р Н О,

НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ

ПОЛКОВНИК - *Иванов* (ИВАНОВ)

*Карлузов изписан в
текст за Иван Михайлов
на 10.59г.*

МНО
РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ
№ 00456
7 юни 1950 г.
СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. № 1

Д О К Л А Д

за уреждане партийното положение на нелегалните разузнавачи в системата на военното разузнаване

Нелегалните разузнавачи са най-сигурният и верен източник на разузнавателна информация както в мирно, така и особено във военното време. Нелегалното разузнаване е сложна и отговорна дейност и основите за неговия успех се залагат от мирно време.

Нелегалните разузнавачи са граждани на Народна Република България, членове, кандидат-членове на Българската комунистическа партия или безпартийни, беззаветно предани на Българската комунистическа партия, на нейния Централен комитет и българския народ, готови да изпълняват трудни и тежки задачи. Отивайки в името на Партията и народа на нелегална работа, те искат да запазят членството си в Партията, а мнозина от безпартийните да постъпят в нейните редове.

Като се изхожда от особеното положение на нелегалните разузнавачи, въпросите, свързани с тяхното партийно положение, не могат да се решават точно съгласно устава на Партията, а с известни отклонения от него. За начина на решаване въпросите по партийното положение на нелегалните разузнавачи предлагам Секретариатът на Централния комитет на Българската комунистическа партия да вземе следното решение:

По партийното положение на нелегалните разузнавачи

1. Български граждани, членове и кандидат-членове на Българската комунистическа партия, привлечени от Разузнавателното управление при Генералния щаб на Българската Народна Армия за нелегални разузнавачи до вземането им на подготовка с откъсване от работа за срок до 6 месеца продължават членството си в партийните ор-

- 2 -

ганизации, откъдето са взети.

Ако привлечените за нелегални разузнавачи са безпартийни, приемането им за кандидат-членове и членове на Българската комунистическа партия става съгласно устава на Партията от партийните организации в предприятията, учрежденията и други, откъдето идват.

2. Нелегалните разузнавачи, членове и кандидат-членове на Българската комунистическа партия, взети на подготовка за срок повече от 6 месеца с откъсване от производството или изпратени зад граница, се водят на партиен отчет в Политотдела на Разузнавателното управление и техните документи се съхраняват лично от началника на Политотдела при Разузнавателното управление. Същите не се зачисляват в партийните организации на Разузнавателното управление.

Началникът на Политотдела на Разузнавателното управление в специална книга завежда партийните документи на нелегалните разузнавачи и събира членския им внос от оперативните работници, които ги ръководят.

3. Нелегални разузнавачи, нечленове на Българската комунистическа партия, взети на подготовка за срок повече от 6 месеца с откъсване от производството, ако имат необходимите качества, се приемат за кандидат-членове и членове на Българската комунистическа партия от Партийната комисия при Политотдела на Разузнавателното управление. Същите подават изискваните от устава на Партията документи до началника на Политотдела при Разузнавателното управление, който ги внася в Партийната комисия за разглеждане. Разглеждането на документите им може да става и в тяхно отсъствие. Партийният стаж на приетите се счита от датата, определена от Партийната комисия. Оперативните работници на общо основание могат да дават препоръки на нелегалните разузнавачи за встъпване в Партията.

Нелегалните разузнавачи, подали документи за приемане в Партията и заминали зад граница, се приемат в Партията след завръщането им в страната, а партийният им стаж се счита от датата на подаване на документите.

4. Прехвърлянето на партийните документи на нелегалните разузнавачи от Партийния комитет, където са били, в Политотдела на Разузнавателното управление се урежда от секретаря на Партийния комитет и началника на Политотдела при Разузнавателно управление.

- 3 -

5. Провиненията на нелегалните разузнавачи се разглеждат— от Партийната комисия при Политотдела на Разузнавателно управление и се утвърждават от началника на Политотдела.

Ако нелегалният разузнавач е зад граница, разглеждането на неговото дело става след завръщането му в страната.

6. Начинът за уреждане партийното положение на нелегалните разузнавачи се отнася и за уреждане партийното положение на агентите.

НАЧАЛНИК НА ГЛ. ПОЛИТ. УПРАВЛЕНИЕ ПРИ БНА
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: Винищев /ВИНИЩЕВ/

ДО
СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

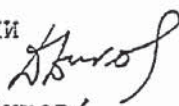
От началника на Главното политическо управление на народната армия генерал-лейтенант Мишо Мишев е получен доклад, с който моли съгласието на Секретариата на ЦК на БКП да вземе решение за уреждане партийното положение на нелегалните разузнавачи използвани от разузнавателното управление при Генералния щаб.

Като изхожда от особеното положение на нелегалните разузнавачи - работа в чужди страни и в дълбока нелегалност - отдел "Административни органи" на ЦК на БКП счита, че за уреждане на тяхното партийно положение се налагат някои отклонения от Устава на Партията, поради което направеното предложение е целесъобразно.

Отдел "Административни органи" на ЦК на БКП предлага съответно проекторешение, съгласувано с отдел "Партийни и младежки органи" на ЦК на БКП.

София,
1960 г.

Зав.отдел "Административни
органи" на ЦК на БКП:

/Д.Диков/

Т. Веласкис

23 XII 1960

РЕШЕНИЕ "Б" № 13.

НА СЕКРЕТАРИАТА НА ЦК НА БКП ОТ 23 XII 1960 Г.

Партийното положение на нелегалните разузнавачи, привлечени като такива от разузнавателното управление при Генералния щаб на Българската народна армия, да се урежда по следния начин:

1. Когато са в период на подготовка за разузнавачи с откъсване от производството до 6 месеца, членовете и кандидат-членовете на БКП продължават членството си в партийните организации от където са взети. Ако разузнавачите са безпартийни, приемането им за кандидат-членове на Партията става съгласно Устава на БКП от същите организации.

2. Нелегалните разузнавачи членове и кандидат-членове на БКП, взети на подготовка за срок повече от 6 месеца с откъсване от производството или изпратени зад граница се водят на партиен отчет в политотдела на разузнавателното управление, без да се зачисляват в партийната организация при управлението. Началникът на политотдела лично съхранява партийните им документи и ги завежда в специална тетрадка. Чрез оперативните работници, които ги ръководят той събира и членският им внос.

Прехвърлянето на партийните документи на нелегалните разузнавачи от партийния комитет, където са били, в политотдела на разузнавателното управление, се урежда от секретаря на комитета и началника на политотдела.

2.-

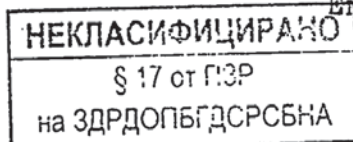
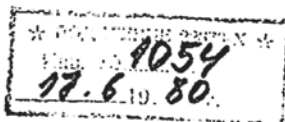
3. Нелегални разузнавачи, нечленове на БКП, се приемат за кандидат-членове и членове на Партията от партийната комисия при политотдела на разузнавателното управление. За целта същите подават необходимите документи до началника на политотдела, който ги внася в партийната комисия за разглеждане. Нелегалните разузнавачи, подали документи за приемане в Партията и заминали зад граница, се приемат след завръщането им в страната.

Партийният стаж на същите се счита от датата, определена от партийната комисия, а разглеждането на документите може да става и в тяхно отсъствие.

4. Провиненията на нелегалните разузнавачи се разглеждат от партийната комисия при политотдела на разузнавателното управление. Провиненията на онези от тях, които се намират зад граница се разглеждат след завръщането им в страната.

5. Начинът за уреждане партийното положение на нелегалните разузнавачи се отнася и за уреждане партийното положение на агентите.

6. Политотделът на разузнавателното управление осъществява партийно ръководство на нелегалните разузнавачи членове и кандидат-членове на БКП.

Т У К - ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ДЪРЖАВНИЯТ КОМИТЕТ
ПО ОТБРАНАТА ДР.ТОДОР ЖИВКОВ

Д О К Л А Д

от Министъра на Народната отбрана
армейски генерал ДОБРИ ДЖУРОВ.

ОТНОСНО: категоризиране труда на нелегални разузнавачи оперативни работници разузнавачи и други работници от Разузнавателно управление при МНО.

ДРУГАРЮ ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Със строго секретно постановление № 198/26.VIII.1959 г. на Министерският съвет е уредено положението на нелегалните разузнавачи - военнослужащи из средата на граждански лица. Пенционирането на нелегалните разузнавачи - граждански лица в цитираното постановление на Министерският съвет е уредено в смисъл, че прослуженото им време като нелегални разузнавачи се зачита за двойно и, че те имат право да получават пенсия за изслужено време независимо от възрастта. Не решен обаче въпроса от коя категория да се зачита труда на нелегалните разузнавачи при пенсионирането им за изслужено време.

По отношение изпълнение на специалните задачи те са поставени при равни условия с военнослужащите - нелегални разузнавачи.

Трудът на военнослужащите при пенсиониране се счита първа категория, а за гражданските лица - нелегални разузнавачи не е указано в постановлението трудът им по коя категория ще се зачита за пенсия.

Като се изхожда от естеството и значението на тяхната работа, смятам, че ще бъде правилно труда на нелегалните разузнавачи - граждански лица да се счита I-ва категория за пенсиониране.

Освен нелегалните разузнавачи из средата на гражданските лица, има оперативни работници разузнавачи и други работници в Разузнавателно управление чиито труд се налага при особени условия и е от голямо значение за успешното изпълнение на специалните задачи на Управлението. Трудът на тези работници не е категоризиран с общия правилник за категоризиране труда при пенсиониране, утвърден с 161-о постановление на Министерският съвет от 11.VII.1960 г. Не е целесъобразно тяхните длъжности да се изброяват в списъка към общия правилник който се обнародва.

Смятам, за правилно съобразно характера и особените условия - труда им да се счита за I категория.

Като Ви докладвам горното, моля да занимаете с въпроса Министерският съвет, който ако одобри да издаде следното

РАЗПОРЕЖДАНЕ:

1. Прослуженото време от нелегалните разузнавачи из средата на граждански лица пребиваване зад граница в капиталистическа страна да се счита за I-ва категория труд при пенсиониране.

2. Прослуженото време в Разузнавателното управление - МНО от оперативни работници, разузнавачи и др. работници които работят при особени условия по изпълнението на специалните задачи на Управлението да се зачита първа категория труд по Правилника за категоризиране труда при пенсиониране.

Списъка на длъжностите от Разузнавателното управление, чиито труд се счита от I категория се утвърждава от Министъра на Народната отбрана.

Изпълнението на настоящето разпореждане се възлага на Министъра на Народната отбрана и Министъра на Финансите.

№ АО- 003824/5.11.1965 г.

Отпечатано в 2 екз.

ЗС

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ: Димитър /Д. ДИМИТРОВ/

РАЗРЕШАВАМ	
Да се размножи в	
.....	
.....	
Подпис:	
..... 19	

МНО-СЕКРЕТАРИАТ НА М-РА - Вх.№ 00408/30.3.66г.

ПРЕПИС ОТ ПРЕПИС

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 1

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

РЕШЕНИЕ

№ 112

София, 29 март 1966 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Долучия:

Стоянов

ръководство

Службеник: (п) Семерджиев

1.3.66 г.

ДО

МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ РЕШИ:

1. Прослуженото време в капиталистически страни от нелегалните разузнавачи - граждански лица да се зачита за трудов стаж от първа категория.

2. Прослуженото време в Разузнавателно управление при Министерството на народната отбрана от оперативни работници-разузнавачи и от други работници, които работят при особени условия по изпълнението на специалните задачи на управлението, да се зачита за трудов стаж от първа категория.

Списъка на длъжностите от Разузнавателното управление, чиито труд се счита за първа категория, се утвърждава от министъра на народната отбрана.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Ж.Живков

ГЛ.СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Н.Манолов

Н-К НА ОТДЕЛ ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ: (п) Ст.Цонев

Вярно,
Отпеч. в 4 екз.
№ 1-2 - адресантите
№ 3-4 - към оригинала
НП

Препис за РУ-ГЩ
в 1 екз.

№ 001141/С.4.1966 г.

ВЯРНО,

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: Стоянов (СТОЯНОВ)

40-5/14

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 1

29 XII 79 - 16143

Сомневани

[Handwritten signatures and initials]

Т.У.К. - ДО ПЪРВИЯ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП
ДРУГАРЯ ДОДОР ЖИВКОВ

ДОКЛАД

2.1.79

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРБНА

ОТ ЧЛЕНА НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
И МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ ДОБРИ ДЖУРОВ

ОТНОСНО: Увеличаване задграничния щат на
Разузнавателно управление при
Генералния щаб на БНА.

ДРУГАРЮ ЖИВКОВ,

Влошаването на международната обстановка, настъпило
в резултат на възприетия от сегашната администрация на САЩ
външнополитически курс и на рязкото усилване на антисъвет-
ската подстрекателска роля на Китай на международната арена,
налагат усилване дейността на стратегическото военно разуз-
наване.

007458

- 2 -

Особеностите на географското разположение на България, сложността и противоречивостта на обстановката на Балканите, непрекъснатите изменения във въоръжените сили, възгледите и в схващанията на нашите вероятни противници, усложняването на контраразузнавателния режим в капиталистическите страни и засилването на дезинформацията предизвикват голямо увеличение на обема на разузнавателните задачи и усложняват условията за тяхното изпълнение.

Ограниченият задграничен състав на РУ-ГЩ в официалните представителства обаче затруднява изпълнението на сложните и отговорни разузнавателни задачи и не позволява усилването на разузнавателната дейност в съответствие с изискванията на международната обстановка и международните задължения на НРБ в рамките на Варшавския договор.

Като изхождам от гореизложеното

П Р Е Д Л А Г А М :

Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия да утвърди увеличение с 30 (тридесет) бройки на утвърдения, с Разпореждане № П-211/29.5.1972 г. на Бюрото на Министерския съвет, щат на Разузнавателно управление при Генералния щаб на БНА в задграничните представителства на гражданските министерства и ведомства в капиталистическите страни и Югославия както следва:

- в системата на Министерството на външните работи - 10 бройки;
- в системата на Министерството на външната търговия - 14 бройки;
- в системата на Министерството на транспорта - 6 бройки.

007458

- 3 -

У

Новоразкритите 30 щатни бройки да се усвоят през 1979, 1980 и 1981 г. по 10 бройки ежегодно. Разпределението на същите по страни да се извърши по предложение на Министерство на народната отбрана съгласувано със съответните ведомства и отдел "Военен" на ЦК на БКП.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ *Джуров* (ДЖУРОВ)

МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА
/В. Цанов/
ЗАМ.-МИНИСТЪР НА ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ
/Г. Вутев/
№ 007458/5. 10. 1978 г. ЗАМ.-МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ
Отпечатано в 1 екз. /Ж. Попов/

Отдел "Военен" на ЦК на БКП е съгласен с предложението на министъра на Народната отбрана и внася проект за решение.

6 ноември 1978 г.
София

Завеждащ отдел "Военен"
на ЦК на БКП. *Палин*
(ген.-полк. В. ПАЛИН)

РЕШЕНИЕ "Б" № 28

НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП ОТ .30.XII.. 1978 Г.

Дава съгласие да се увеличи с 30 (тридесет) бройки задграничния щат на Разузнавателно управление при Генералния щаб на Българската народна армия. Същите да се разпределят в задграничните представителства на гражданските министерства и ведомства в капиталистическите страни и Югославия както следва:

- 10 бройки; в системата на Министерството на външните работи -
- 14 бройки; - в системата на Министерството на външната търговия -
- 6 бройки. - в системата на Министерството на транспорта -

Новоразкритите щатни бройки да се усвоят през 1979, 1980 и 1981 г. по 10 бройки ежегодно. Разпределението им по страни да се извърши по предложение на министъра на Народната отбрана съгласувано със съответните министерства и отдел "Военен" на ЦК на БКП.

ПРОТОКОЛ "Б" № 2

НА ЗАСЕДАНИЕТО НА ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП
ОТ 13 ЯНУАРИ 1981 ГОДИНА

Присъствуват другарите:

Тодор Живков, Александър Лилев, Гриша Филипов, Пеко Таков, Пенчо Кубадински, Петър Младенов, Тодор Божинов, Цола Драгойчева, Георги Йорданов, Дража Вълчева, Кръстю Тричков, Тодор Стойчев, Стоян Караджов, Георги Атанасов, Петър Дюлгеров, Стоян Михайлов и Милко Балеv.

ВЪПРОСИ
НА ДНЕВНИЯ РЕД:

- I. По приложението на Основните положения за работа с резервните кадри за задгранична дейност.

РЕШЕНИЯ:

- I. С оглед при приложението на Основните положения за планиране, подбор, подготовка и развитие на резервните кадри за дипломатическа, външно-икономическа, научно-техническа, културна и пропагандна дейност в чужбина да се избегне създаването на възможности за разконспириране на сътрудниците на Първо Главно управление при Министерство на вътрешните работи и Разузнавателното управление при Генералния щаб на Министерство на народната отбрана Политбюро на ЦК на БКП реши:

- 2 -

2

Министерството на вътрешните работи и Министерството на народната отбрана да разработят системи за работа с резервните кадри на Първо Главно управление при МВР и Разузнавателно управление при Генералния щаб на МНО. Системите да се обвържат с разработваните от Министерството на външните работи, Министерството на външната търговия, Държавния комитет за наука и технически прогрес и Комитета за култура системи за работа с резервните кадри за дипломатическа, външноикономическа, научно-техническа, културна и пропагандна дейност в чужбина.

Контролът по изпълнение на настоящето решение се възлага на отдел "Военно-административен" на ЦК на БКП.

Ръч. вх 4641/52. 3168

ДЕКЛАСИФИЦИРАНО 68

Секретна

68

№ 000672

ДВИА
Ф. 23
Оп. 1
а е 1044

РЕЗОЛЮЦИЯ

на Втората общоармейска партийна конференция,
състояла се на 27, 28 и 29 март 1952 год.

След като изслуша доклада на другаря генерал-полковник Петър Панчевски за „Работата и задачите на политорганиците и партийните организации по укрепване на воинската дисциплина и установяване на строг уставен ред в Народната армия“ и изказванията на делегатите, конференцията констатира:

Под непосредственото ръководство и грижи на ЦК на БКП и народното Правителство и лично на другаря Червенков, с братската помощ на Съветския Съюз и другаря Сталин, нашата млада Народна армия възмажа и укрепна още повече, стана още по-богата и боеспособна.

Политорганиците и партийните организации, ръководейки се от постановленията на ЦК на БКП от 17 март 1950 год. и 16 март 1951 год. и постановленията на Главния военен съвет, подобриха своята работа. Партийно-политическата работа се свързва по-здраво с насъщните задачи на бойната подготовка.

В резултат на проведената партийно-политическа работа от командирите, политорганиците и партийните организации в редица части дисциплината се повиши, подобри се дисциплинарната практика. Голям брой партийни организации се занимават по-системно с въпросите на дисциплината, мобилизират комунистите и безпартийните за нейното повишаване, за установяване на строг уставен ред в Народната армия.

Подобри се работата по марксистко-ленинската и политическа подготовка на личния състав. Повиши се нивото на вътрешно-партийния живот.

Редица партийни организации подобриха партийното ръководство в организациите на ДСНМ и правилно ги насочват към системна работа за повишаване на дисциплината.

Немалко комунисти и членове на ДСНМ заеха челно място и служат за пример в борбата за висока воинска дисциплина и укрепване авторитета на командирите-единоначалници.

Наред с тези успехи конференцията отбеляза, че състоянието на дисциплината не отговаря на изискванията, които Партията и Правителството предявяват към Народната армия.

2

ДВИА
Ф. 23
Оп. 1
№ 1044

08

Все още съществуват в армията недопустимо голям брой чрезвичайни произшествия и дисциплинарни нарушения, като измяна на Родината, кражба на боеприпаси и оръжие, самоволни отлъчки, загубване на секретни документи, нарушение Устава за караулната служба, аморални деяния, небрежно отношение към оръжието, бойната техника, конския състав и др., които влияят неблагоприятно за повишаване боеспособността и боеспособността на Народната армия.

Редица политоргани в своята ежедневна работа не правят задълбочен анализ на състоянието на дисциплината и не насочват партийните организации на борба за намаляване на дисциплинарните нарушения и предотвратяване чрезвичайните произшествия. Те недостатъчно подпомагат командирите, комунисти и безпартийни, за укрепване на техния авторитет, не вършат достатъчно възпитателна работа сред тях, не им помагат за правилното прилагане на уставите. Особено слаби са грижите за активизиране на сержантите и старшините в обучението и възпитанието на подчинените им и повишаване на техния авторитет.

Много политоргани и партийни организации не вземат всички мерки за обезпечаване авангардната роля на комунистите във всестрания живот на армията и в укрепване на дисциплината. Слабо работят за предотвратяване на чрезвичайните произшествия и дисциплинарните нарушения и не винаги използват изпитаните партийни методи за въздействие на комунистите, нарушаващи войсковата дисциплина, не привличат към партийна отговорност тия от тях, които вършат груби нарушения.

Някои политоргани и партийни организации лошо обезпечават мероприятията на командирите по установяване желязна съзнателна дисциплина и строг уставен ред. Не насочват своята работа по осигуряване пълното използване правата на командирите, предоставени им от законите и уставите.

Отделни партийни бюра, организации и комунисти се вмесват в служебната работа на командирите, критикуват на партийните събрания техните заповеди и разпореждания.

Политико-възпитателната работа се провежда в много поделения на низък идеен уровень, без връзка със стоящите пред народа, армията и поделенията задачи, недостатъчно подпомагат командирите в обучението и възпитанието на личния състав и в укрепване на военната дисциплина.

Недостатъчна работа се провежда за възпитание на военнослужащите в духа на социалистическия патриотизъм и строго спазване на социалистическата законност. Слабо се популяризират патриотичните прояви на военнослужащите.

Не се разобличава достатъчно политиката и идеологията на американо-английските империалисти и техните лакеи на Балканите—титовските провокатори, гръцките монархофашисти и турските реакционери, и техните агресивни планове за под-

готовката на нова световна война срещу Съветския Съюз и страните с народна демокрация.

Не се използва достатъчно военният печат за пропагандиране изискванията на уставите, за установяване на военната дисциплина в частите и поделенията.

Много политоргани и партийни организации не са обезпечили висока активност и възличане на комунистите в партийна работа, не са обезпечили разгръщане на вътрешно-партийната демокрация, критиката и самокритиката срещу недостатъците в работата на политоргани и партийните организации, което не способствува за укрепване на дисциплината.

Бюрата на първичните партийни организации, като органи на колективно ръководство, не отделят достатъчно внимание за обезпечаване челната роля на комунистите и оказват слаба помощ на командирите за изпълнение на всички техни заповеди и изисквания на уставите.

Много политоргани и партийни организации не са обезпечили чрез ежедневно ръководство примерността на всеки член на ДСНМ в бойната и политическа подготовка и укрепване на дисциплината. Конференцията счита за нетърпимо това положение — повече от 70% от дисциплинарите нарушения да се вършат от членовете на ДСНМ.

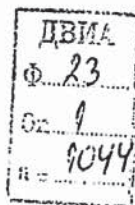
Политоргани недостатъчно изучават, обобщават и най-широко разпространяват положителния опит на партийно-политическата работа в Народната армия, недостатъчно пропагандират и внедряват в нея богатия опит на строителството, обучението и възпитанието на Въоръжените сили на Съветския Съюз.

За отстраняване на допуснатите слабости и бързо подобряване на работата на партийните организации и комунистите по укрепване на дисциплината и установяване на строг уставен ред в поделенията и частите, съединенията и обединенията и за издигането ѝ до нивото на задачите, стоящи пред Народната армия, конференцията

РЕШИ:

1. За основна задача на партийните организации и комунистите в Народната армия да се счита сплотяването на всички войници, матроси, сержанти, офицери и генерали около Партията и народното Правителство начело с другаря Червенков, възпитаването им в дух на гореща любов и беззаветна преданост към великия Съветски Съюз и другаря Сталин, непрекъснато повишаване на боевата мощ и боеготовността на армията, подобряването на дисциплината и укрепването политикоморалното състояние на личния състав.

2. Задължава партийните организации и комунистите да оказват ежедневна помощ на командирите за установяване на желязна съзнателна дисциплина и строг уставен ред, за предо-

4

23

4

4644

твърдяване чрезвычайните произшествия, за успешно решаване задачите по бойната и политическа подготовка през 1952 год., поставени от другаря министър на народната отбрана пред армията и флота.

До края на месец април всички партийни организации да разгледаат отново на партийни събрания постановлението на Главния военен съвет от 28 юнември 1950 год. и взетите за неговото провеждане решения, като набележат допълнителни мероприятия за неговото изпълнение. Да се разглеждат от бюрата и партийните организации основните задачи, поставени от Партията, Правителството и Главния военен съвет, министъра на народната отбрана и командирите, като насочват комунистите на активна работа за тяхното обезпечаване.

3. Задължава комунистите на отговорна работа в армията, партийните бюра и партийните организации да повишават непрекъснато нивото на марксистко-ленинската подготовка на комунистите и възпитават всички военнослужащи в дух на социалистически патриотизъм и безпределна преданост към нашата социалистическа Родина, в дух на смъртна омраза към американо-английските подналъвачи на нова световна война и техните агенти на Балканите; да възпитават военнослужащите на висока революционна бдителност за осуетяване на всеки опит на агентите на империалистите в нашата страна да отслабват боеготовността и боеспособността на Народната армия.

Да популяризират най-широко изискванията на военната клетва и военните уставни, да разгърнат широка политическа работа за воинското възпитание на офицерите, сержантите, войниците и матросите, за насаждане в тях високи добродетели на повия воин --- страж на социалистическото строителство на нашия народ; да вземат всички мерки, щото всеки комунист да бъде за пример на безпартийните в спазването на дисциплината, бойната и политическа подготовка, в изпълнението на всички свои служебни задължения. Партийните организации да отделят специално внимание за възпитанието и марксистко-ленинската подготовка, особено на младите офицери.

Да не остават без партийно въздействие нито едно дисциплинарно нарушение на комунист, като привличат към строга партийна отговорност комунистите, допускащи груби нарушения.

Систематически да обсъждат на партийни събрания и заседания на първични партийни организации въпроса за авангардната роля на комунистите в дисциплината, бойната и политическа подготовка.

4. Конференцията задължава партийните организации да подобряват ръководството над организациите на ДСЧМ, да им помагат да възпитават своите членове и цялата армейска младеж в гореща любов към нашата Родина, към Българската комунистическа партия и Правителството на Народна република България, да ги възпитават като мъжествени, волеви, уверени в

5

своите сили и готови да преодолеят всички трудности, защитници на Родината.

Като една от най-важните задачи на партийните организации по ръководството на организациите на ДСНМ да се счита обезпечаването примерността на всички членове на ДСНМ в дисциплината, бойната и политическа подготовка.

Конференцията задължава първичните партийни организации не по-малко от веднъж на три месеца да обсъждат на общи партийни събрания и заседания на бюрата мероприятия за обезпечаване примерността на всички членове на ДСНМ в бойната и политическа подготовка и спазване на военната дисциплина.

През месеците април и май партийните организации да обсъдят работата на организациите на ДСНМ през зимния период и набележат мероприятия за нейното подобряване през летния период.

5. Партийните организации да насочат цялата вътрешно-партийна работа към повишаване на комунистическата съзнателност на членовете на Партията, за възпитанието им в непримиримост към недостатъците, да ги възпитават на болшевишко отношение към работата, на честност и преданост към Партията и държавата.

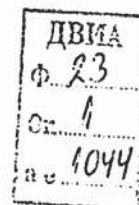
Конференцията задължава партийните организации да разгръщат в пълен обем критиката и самокритиката, като я насочат към отстраняване на слабостите в работите на политоргани и партийните организации и укрепване авторитета на командирите. Да се счита за недопустимо на партийни и младежки събрания да се критикуват изискванията на уставите, заповедите и распореданията на всички командири и началници.

Конференцията задължава бюрата на първичните партийни организации да организират и ръководят непрекъснатата работата на ротните партийни организации и ги направят център за комунистическо възпитание на личния състав на ротата. Ротните партийни организации да поведат системна борба за рота-отличник по бойната и политическа подготовка.

Конференцията задължава бюрата на партийните организации в частите в своята работа по укрепване на дисциплината да се опират на широк партиен и безпартиен актив, като водят ежедневна работа за неговото възпитание и издигане неговата роля в живота на партийните организации и частите.

Конференцията задължава отговорните комунисти от съединенията не по-рядко от веднаж в три месеца да свикват събрания на партийните активи, на които да набелязват мерки за мобилизиране партийните организации и комунистите за подобряване на партийно-политическата работа и обезпечаване примерността на комунистите и членовете на ДСНМ в обучението, възпитанието и дисциплината.

6. Конференцията счита за едно от най-важните условия за изграждането на желязна съзнателна дисциплина и уставен ред повишаването на активността на комунистите и тяхната

ДВИД
Ф. 23
С. 1
а е 1044

70 57

6

лична отговорност пред Партията и Правителството за политико-моралното състояние, дисциплината, бойната и политическа подготовка на частите и поделенията.

Конференцията изисква решително да се подобри работата на бюрата на първичните и ротни партийни организации като органи на колективно ръководство. Всички бюра и секретари на първични и ротни партийни организации систематически да обсъждат мероприятия по обезпечаване на точното изпълнение на заповедите на командирите и плановете по бойната и политическа подготовка; да оказват помощ на командирите и особено командирите на отделения, разчети, екипажи и взводове в тяхната работа по точното изпълнение от всички военнорслужващи на решенията на Партията и Правителството, законите на Народна република България, изискванията на клетвата, военните устава и заповедите на командирите.

7. Конференцията задължава партийните организации и комунистите в Народната армия щателно да изучават личния състав и неговите настроения, да полагат непрекъснато грижи за бита и културния отдих на военнорслужващите, като сдво от важните условия за обезпечаване на висока дисциплина.

8. Конференцията задължава комунистите на ръководна работа в армията, бюрата и секретарите на партийните организации да повишават уровня на партийните събрания, като полагат всички усилия те да станат истинска школа за комунистическо възпитание на членовете и кандидат членовете на Партията.

Конференцията задължава комунистите-ръководители да излизат систематически на партийни и младежки събрания, на общи събрания на военнорслужващите с доклади по международното и вътрешно положение, по въпросите за бойната и политическа подготовка, дисциплината и уставния ред.

Конференцията задължава бюрата и партийните организации да се занимават с въпросите за овладяване на оръжието и бойната техника и за грижливото им съхранение, като набелязват конкретни мероприятия за внедряване на социалистическото отношение у военнорслужващите към държавното и военно имущество. Да повишават непрекъснато революционната бдителност у личния състав.

Конференцията обръща особено внимание на комунистите във Военно-въздушни сили, ПВО, ВМС и БТМВ за овладяването на техниката и опазването ѝ, спазване уставите и правилата на летателната служба и експлоатацията на бойната техника, обезпечаване висока боеготовност и боеспособност на частите и съединенията и повишаване бдителността сред личния състав.

9. Задължава отговорните комунисти и партийните бюра да организират най-широко обобщаване опита на партийно-политическата работа в Народната армия, да внедрят в рабо-

тата на партийните организации опита на строителството, обучението и възпитанието на Съветската армия.

Конференцията задължава комунистите, работещи във военния печат, да организират чрез военните вестници пропагандирането на военните вестници и популяризирането положителния опит в работата на политорганиците и партийните организации по укрепване на дисциплината и установяване на строг уставен ред в частите и поделенията. Да популяризира високопатриотичните прояви на военнослужащите.

Партийната конференция задължава първичните партийни организации и всички комунисти в Народната армия да разгърнат всестранна работа за най-точно изпълнение изискванията на военната клетва, на всички заповеди на командирите, на инструкциите и наставленията, да разгърнат действена възпитателна работа сред личния състав за предотвратяване на чрезвичайните произшествия, аморални деяния и нарушенията на воинската дисциплина.

Партийната конференция приканва комунистите, работещи в Народната армия, да вложат всичките си сили за изпълнение на високо-отговорните задачи, които поставят Партията, Правителството и народа пред Народната армия, за непрекъснато повишаване нейната боеспособност и боеготовност, за да бъде тя готова да даде достоен отговор на всички провокатори, които биха посмели да посегнат на свободата и независимостта на нашата социалистическа Родина.

Отпечатана в 1101 екз.

№ 1 — към дело.

Останалите изпратени по списък.

Изпълнител: полк. Чернев

Написала: С. Василева

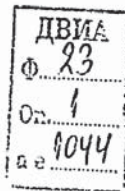
№ 3709/1. 4. 1952 г.

Секретна

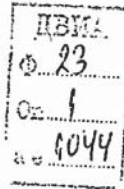
РЕЗОЛЮЦИЯ

на Втората общоармейска партийна конференция по работата на партийната комисия при Главното политическо управление на Народната армия, състояла се на 27, 28 и 29 март 1952 година.

Втората общоармейска партийна конференция, след като изслуша отчетния доклад за дейността на партийната комисия при Главното политическо управление на Народната армия за периода от м. май 1950 г. до м. март 1952 г. и след станалите разисквания, констатира:

8

Партийната комисия е извършила задоволителна работа за запазване чистотата на партийните редове в Народната армия от чужди, вражески империалистични елементи.

Наред с това, обаче в работата на партийната комисия са допускани много сериозни недостатъци.

Партийната комисия в своята работа не всякога се е ръководила от указанията на ЦК на БКП за най-внимателно и най-грижливо отношение към комунистите при разглеждане на техните персонални дела. В някои случаи е допускала извращение на партийните методи и е раздувала грешките и недостатъците на отделните комунисти, с което вместо да им помага е внасяла смут в тях.

Секретарят на партийната комисия, другарят Кирков, в редица случаи е действувал самоволно, без да уведомява членовете на партийната комисия за своите действия, с което грубо е нарушил колективния метод на работа.

Партийната комисия не всякога задълбочено и всестранно е разучавала партийното положение на комунистите, в резултат на което е налагала тежки и не добре обосновани наказания.

Партийната комисия не всякога е искала разрешение от началника на Главното политическо управление за разглеждане партийното положение на отделни другари, с което грубо е нарушила директивата на ЦК на БКП за организационната структура и задачите на политорганите и партийните организации в Българската народна армия. Тя също е разглеждала партийното положение на някои другари, номенклатурни на ЦК, без да има разрешение за това.

Партийната комисия е работила недостатъчно по укрепване партийната и войскова дисциплина. Не е правила анализ и изводи на основата на разгледаните дела и не е излизала с предложение пред началника на Главното политическо управление за вземане мерки по отстраняване на констатираните грешки и слабости.

Партийната комисия не е използвала партийните наказания като мощно средство за провеждане на широка възпитателна работа. Малко е работено с наказаните другари и не е снемала своевременно наказанията на тези, които са се поправили.

Партийната конференция реши:

1. Партийната комисия при Главното политическо управление и партийните комисии по места строго да съблюдават член 10 от Устава на БКП, в който се казва: „При решаване на въпроса за изключване из Партията или за възстановяване членството на изключени из Партията трябва да се осигури най-голяма внимателност и другарска грижа, като се проверява щателно до колко са обосновани обвиненията срещу даден партнен член.

За по-малки простъпки и нарушения на партийната дисциплина трябва да се прилагат предвидените в устава мерки за партийно

възпитание и морално въздействие, а не да се прибегва направо до изключване от Партията, което е най-високата мярка за наказание“.

2. За подобряване методите на своята работа партийните комисии да анализират резултатите от разглежданите дела, да обобщават своя опит и да предлагат на началника на Главното политическо управление и началниците на съответните отдели практически мерки за подобряване числения и социален състав и възпитателната работа на партийните организации в Народната армия.

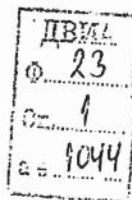
3. Партийната комисия при Главното политическо управление и партийните комисии по места да насочат своите усилия към укрепване на партийната и войскова дисциплина и партийния морал, като привличат към партийна отговорност онези комунисти, които нарушават програмата и Устава на Партията, партийната дисциплина и партийния морал. Да привличат към партийна отговорност нарушителите на социалистическата законност, военната дисциплина и военния порядък.

4. Партийните комисии и партийните организации непрекъснато да се интересуват от работата на комунистите, получили партийно наказание, като на поправилите се снемат своевременно наложените им санкции, по тяхно заявление или по почин на комисията.

Партийните комисии да бдят най-зорко за чистотата на партийните организации в армията.

Партийната конференция призовава комунистите в Народната армия на неуморна работа за укрепване на партийната и войскова дисциплина, за повишаване на революционната бдителност. На непримирима борба с трудностите и слабостите в своята ежедневна работа.

Отпечатана в 1101 екз.
№ 1 — към дело.
Останалите изпратени по списък.
Изпълнител: полк. Новачков
Написала: С. Василева
№ 4057/7. IV. 1952 г.

ДВИА
Ф. 23
Оп. 1
ае. 1044

ИНО
1889
17.V.1952

Зр. № 3607
19.5.1952 год

Секрет
Екз. № 11
ДЕКЛАСИФИЦИРАНО

ЗА П О В Е Д

*Ст. 1-1
набрив
за доклад*

НА КОМАНДИРА НА ПАРАШУТНО-РАЗУЗНАВАТЕЛНИЯ БАТАЛЙОН
30 април 1952 год. гр. Плевен.

83
83

ОБЪРНАТИЕ: По бойната и политическа подготовка през летния период и I-ия етап от летния период на учебната 1951/52 година.

I. ИЗВОДИ ОТ ПОДГОТОВКАТА ПРЕЗ ЗИМНИЯ ПЕРИОД.

Извършеният преглед на подготовката на батальона показва, че батальона е останал почти на същото ниво на което е бил през време на инспекторския преглед 1951 год. По известни подготовки действително има напредък, но по други има изоставане и намаление на успеха.

а/По политическа подготовка.

Занятията не се водят правилно. Ръководителите на политическите занятия не винаги се явяваха с достатъчни знания. Не бяха редки случаи където бойците да имат повече знания по преподавания материал от колкото самия преподавател. Малко място се отдели за текущите политически събития. Поставените оценки не съответствуват на знанията на бойците. Оценките са много високи, въобще нереални. Ръководителите на политически занятия не се готвеха задълбочено и основно по темите. Слаб контрол се укаваше от всички командири.

б/По строевата подготовка.

По тази подготовка има известен напредък. Командите по новия строеви устав са усвоени и се подават правилно. Слабо е отработено извършването на хватките с автомат едновременно. Не всички командири застават точно на определеното от устав място при различните строеве. Маршировката е добре усвоена. Необходимо е малко повече устрем в движението напред.

в/По огневата подготовка.

Превъзрѣжаването с новите автомати "Судзев" понижи извънредно много резултатите с автомат. Това идва да покаже, че по стрелкова подготовка трябва да се вложат още повече усилия за пълното овладяване стрелбата с автомата и постигане на предишните отлични резултати. Хвърлянето на ръчна граната е все още слабо. По измерването на разстоянията на око и с бинокъл трябва да се работи още повече за да се постигнат твърди и положителни резултати. Стрелбата с пистолет на кадър е слабо.

г/По разузнавателна подготовка.

В тази подготовка има успехи, но все още недостатъчни за всеобщото и отлично овладяване на разузнавателното дело. Бойците с желание и интерес участвуват в тези занятия. Необходимо е командирите с повече ентузиазъм и по-голямо умение да ръководят занятията. Предварителната подготовка от страна на командири е недостатъчна.

ДВИА
Ф. 23
Оп. 1
№ 1044

- 27 - 8310
 Д/По физическата подготовка.

Резултатите по тази подготовка са отлични. Необходимо е да се затвърдят и задържат постигнатите успехи.

Всеки офицер и сержант трябва активно да участва в физическата подготовка. За съжаление има другари офицери и сержанти, които едностранчиво участвуват в тази подготовка, а други които въобще избягват да вземат участие, когато се наложи само ръководят подготовката.

2/По познаване на уставите.

Уставите все още не се познават основно и прилагат в ежедневиия живот. Когато ще се провежда изпит по някой устав, другарите офицери и сержанти се готвят и получават добри оценки, а веднъж на практика допускат редица пропуски, особено по уставе за вътрешната служба. Това идва да покаже, че уставите се изучават не задълбочено и че предобитите знания са неутрайни.

3/По свързочна подготовка.

Радиковзвода е постигнал добри успехи по приемането на знаците. Изостанал е обаче по предаване с ключ на морзовите знаци. В тази насока трябва да се хвърлят повече усилия и подобри подготовката.

4/По сапборната подготовка.

Отсъствието по болест на командири на сапборния взвод се отрази върху подготовката на взвода по тази специалност. Сериозни усилия трябва да се положат през летния период да се навексе загубеното.

II. ЗАДАЧИ ЗА ЛЕТНИЯ ПЕРИОД.

1. Задачи по подготовката на офицерите.

- Да продължават с настойчивост да изучават разузнавателното дело, като непрекъснато се свършенствуват.
- Да разширят и задълбочат Маркс-Ленинските си познания.
- Да работят упорито върху своята общовойскова подготовка.
- Да подобрят ръководеното и метода при провеждането на занятията по бойната и политическа подготовка, като се обърне особено внимание на качеството на занятията и материалното осигуряване на същите.
- Да продължават да изучават организацията, тактиката и взоръжението на вероятните наши противници.
- Да спазват отчетността по подготовката на отделния боец, отделението и взвода във връзка с МЗ 155.
- Да повишат грижите си по въхраняването на оръжието и войсковото имущество.
- Да свършенствуват личната си стрелкова подготовка.
- Да подобрят политико-възпитателната работа и дисциплинариятата практика.
- Да се научат да работят с радиостанциите в батальона.
- Да осъществяват системен контрол.
- Да четат военните списания и изучават опита на съветските разузнавачи.

2. Задачи на сержантите.

- Да продължат непрекъснато да повишават политическите си и военни знания.
- Да изучават непрекъснато уставите и приучват подчинените си да ги спазват.
- Да се научат да командват разузнавателни групи и взвод и се практикуват в командването на същите по различните методи на войсковото разузнаване.

= 3 =

- Да съвършенствуват познанията си по материалите част от оръжието
- Да могат образцово да действат с оръжието, като добре и бързо изпълняват всички стрелби.
- Да се съвършенствуват в строежите и физическа подготовка, образцово да показват всички хватки с оръжието и упражненията на уредите.
- Да бъдат бдителни и пазят строго военното тайнство.
- Да бъдат високо дисциплинирани и взиискателни към себе си и своите подчинени.

3. Задачи на войниците

- Да продължават да развиват в себе си качествата на боен разузнавач.
- Да се съвършенствуват в специалната подготовка в състав на разузнавателните групи и взвод, по всички методи на войсковото разузнаване и особено по действие в тила на противника след парашутен скок.
- Да се съвършенствуват в огневата подготовка и по специално да станат добри и отлични стрелци с автомат и ръчна граната.
- Да се закалят и изградят като физически здрави и издръжливи бойци, умещи да преодоляват всички видове препятствия.
- Да извършат запланираните парашутни скокове.
- Непрекъснато да се учат от опита на съветските разузнавачи.

III. ЗАДАЧИ ЗА ПЪРВИ ЕТАП

- Да продължат да се възпитават бойците упорити без-ветно преднии на делото на Партията на Ленин и Сталин, на Българската комунистическа партия, на Българската народна република и Съветския Съюз.
- Да се затвърдят добитите навики при специалната разузнавателна подготовка, като отделни бойци и в групата.
- Да се обучат боците да действуват в състав на отделнието и във взвода/групата/.
- Да се обучат да действуват в планински условия и при неблагоприятни атмосферни условия.
- Да се съвършенствуват в стрелковата подготовка.
- Да извършат парашутен скок в състав на групата при тактическа обстановка.
- Да се проведе летния подвижен лагер.

IV. ОРГАНИЗАЦИОННИ УКАЗАНИЯ

1. Летният период обхваща 5 месеца - от 1.5.1952 год до 30.9.52 год. Съдия се разпределя на следните етапи:
 - 1-и етап - от 1.5. до 24.8.52 год. подготовка на отделнието и взвода/групата/.
 - 2-ри етап - от 24.8. до 12.9.52 год. - подготовка на ротата.
 - От 12.9.52 год до 20.9.52 год. - инспекторски преглед.
 - От 20.9.52 год до 30.9.52 год. - съвместни учения.
2. Изначаянето на лагера да се извърши от 5 до 11 май т.г. за целта началник лагер да подготви подробно заповед до 29.т.м.
3. Ежедневно разпределение на времето за летния период е дадено в приложение № 1.
4. Политическата информация и стрелковата тренировка да се водят както до сега.
5. Да се запланират всяка вечер в извънслужебно време за културно просветна работа и спортувание по 60 минути.
6. В празнични дни да не се провеждат никакви програмни занятия и домакинска работа. Същите да се използват за почивка, провеждане на състе занятия, спортни игри, екскурзии и други културни мероприятия.
7. физкультурните състезания да се провеждат съгласно приложение № 2
8. Маркс-Ленинската подготовка на офицерите и политическите занятия с сержантите и войниците да продължат да се водят съгласно д-дените указания в заповедта ми № 106 от 51 год.
9. С младите сержанти и сержантите оставци на сарьхорочно служба

= 4 =

23.04.1952

да се премине 15 дневен опреснителен методически курс под ръководство на началник щаба. Последния до 15.5.52 год. ми представи програма за курс за удобрение.

10. Инструкторо-методическите занятия и ежедневните инструкторски да се провеждат редовно.

11. В периода до 20 май най-късно на лагеря да се завършат всички необходими полигони и площадки за водене на подготовката.

Другари войници, сержанти и офицери,

Нека използваме всички благоприятни условия които ни предлага летния период и лагерната обстановка. Да разгърнем всичките си сили и знания и се подготвим като отлични бойци и командири. Така ние ще изпълним най-добре дългът си към Родината.

С напрегната работа и болшевишка упоритост да подготвим отделения взводове роти и батальон отличници, способни във всяко време да защитят интересите на социалистическата ни Родина, Съветския Съюз и страните с народна демокрация.

Приложение: № 1 Разписание за разпределение на времето.
№ 2. Календар за физкултурните състезания.

КОМАНДИР ПАРАШУТНО РАЗУЗНАВАТЕЛЕН БАТАЛЬОН

МАЙОР-парапутист; Добринов /Добринов/

ВР.Н-К ЩАБ ПАРАШУТНО РАЗУЗНАВАТЕЛЕН БАТАЛЬОН

Ст. лейтенант-парапутист; - Гублеков /Гублеков/.

Отпечатано в 2 екс.

№ 1 Н-ку Р.У.

№ 2 към дело

Изпълнител:

Добринов

Майор Добринов

Написал: Весилева

№ 410/ 30 април 52 год.

Секретно

Екз. № 13

З А П О В Е Д

На Заместник Началника по политическата част
на Разузнавателното управление

. 6.V.1953 год.

№ 62 ✓

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно наказанието на политически офицери.

Оформяването на партийните документи на членовете и кандидат-членовете на БКП е важна и отговорна задача стояща пред секретарите на партийните организации и Зам.Командирите по политическата част. При изработването на такива документи трябва да се полага най-голямо старание и бдителност за да не става възможност да се използват документите на един член на Партията за друго лице което няма нищо общо с Партията. Не така гледат на този въпрос обаче Зам.началника по политическата част на Народното Военно Училище за преводачи капитан Иван Илиев ПЕЙКОВ и секретаря на партийната организация капитан Чавдар Ангелов КАЛАЙДЖИЕВ. В протоколите които се изпращат от тази партийна организация въпреки дадените указания от П.О. за писането на трите имена на хората и ясно формулиране на решенията по отделните въпроси, това все още не се прави.

На 4 май 1953 година капитан Калайджиев изпраща протокол № 2 от събранието на партийната организация от 16 март 1953 год. от който трудно е да се разбере за какво се праща. В него не е отразено решението на партийната организация и е подработен нехайно. Капитан Пейков препращайки протокола в ПО на Разузнавателното управление не обръща никакво внимание на съдържанието на протокола като въобще не го е прочел и с това се солидаризира с него.

Във връзка с това

З А П О В Я Д В А М:

Наказвам капитан Иван Илиев ПЕЙКОВ Зам.началник по политическата част на Народно Военно Училище за преводачи с "Мъмрене" за това, че упражнява слаб контрол по изработването на партийните документи.

Обръщам вниманието на капитан Чавдар Ангелов КАЛАЙДЖИЕВ, а също така и на всички останали партийни секретари и Заместник командири по политическата част за най-добросъвестно и цялостно изработване на всички документи които изпращат до Политотдела и

761P

Партийната комисия.

Настоящата ми заповед да се прочете пред всички ЗКПЧ на поделенията и партийните секретари срещу подпис.

ЗАМ.НАЧАЛНИК ПО ПОЛИТ.ЧАСТ НА Р.У.

ПОЛКОВНИК Дж. Гергов /ГЕРГОВ/

5 V.1953 г.

Отпечатано в 13 екс.
№ 1 - 12 по списък
№ 13 - нъм дело № 20
изпълнител: В. Станев

/ Станев /
написано от тетрадка
№ 750
написала:ТС
№ 03489 5.V.1953 г.

ДВИА
№ 23
1
1045

Екз. №	1 -	Подписи	85420	отпух
" "	2 -	"	80990 -	Икономист
" "	3	"	25140 -	Табел
" "	4	"	35440 -	Видик
" "	5	"	15440 -	Сейджуров
" "	6	"	35440 -	Сейджуров
" "	7	"	35440 -	Сейджур
" "	8	"	35440 -	Хирожант
" "	9	"	35440 -	Бурган
" "	10	"	35440 -	Софич
" "	11	"	85420-А -	Софич - Папува
" "	12	"	35440-31 -	Софич

085 14.1.1969
41

СЕКРЕТНО
Екз. № 4

3

СОФИЯ - ДО НАЧАЛНИКА НА ПО ПРИ РУ-ГД

Секрет

ВЪТРЕШНО-ПАРТИЙНА ИНФОРМАЦИЯ

КЛАСИФИЦИРАНА
317
ВЪТРЕШНО-ПАРТИЙНА

за политико-моралното състояние на личния състав
към 18.1.1969 год.

Секрет

През този период вниманието на личния състав беше насочено към подготовката и провеждането на партийните конференции, организиране на социалистическото съревнование, осигуряване на оборовите със сержантите и провеждане на вътрешните организационни комсомолски събрания.

Партийната конференция се проведе по наше мнение на добро равнище. Материалите са изпратени при Вас. Предстои полит. отдела и ПБ да направят изводи за своята работа от конференцията.

Съревнованието е организирано във всички подразделения. Пояха се реални обещания в чест на 25-тата годишнина от социалистическата революция в България. Във връзка с това бяха проведени партийни събрания и беседи с отделни комунисти и комсомолци. Предстои сега да се омагледи съревнованието.

Оборовите със сержантите се провеждат на добро теоретическо и методическо равнище. В резултат на отправената критика на ръководителите на занятията на годишните събрания те се подготвиха за оборовите добре.

В осигуряването на оборовите ПБ проведе беседи с ръководителите и други мероприятия.

Навреме и добре се изготвиха годишните доклади и справки от ОКП. Сега са в процес на планиране на работата за 1969 год.

Партийните организации водят редовен организационен живот. През този период те провеждаха мероприятия целени повишаването на бойната готовност, правилното организиране на съревнованието и качествено провеждане на учебния процес.

Секрет
24.11.1

КРДОВБГДРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН

Политотдела организира проверка на организационното състояние на комсомолските дружества и уставни редица слабости като неправилно планиране, нередовно водене на протоколите и неизпълнение на някои от решенията от годишните събрания.

Проведено беше съвещание със секретарите на което им се обърна внимание по тези въпроси и се насочиха в бъдещата им работа.

Предстои провеждане на съвещание на командири на полка с командирите на подразделения, за обсъждане тяхната работа с комсомолските дружества.

Организирана бе и проверка на партийно-политическата работа в групите Варка и Г.Далчев. За което ще Ви информираме в следващата информация.

Морално-политическото състояние на личния състав е добро. Няма сериозни нарушения на дисциплината и дисциплинарната практика.

Има опит във втора рота за налагане на неуставно наказание от ефрейтора АСЕН ИВАНОВ АСЕНОВ на редник ДИМИТЪР ТОДОРОВ ИВАНОВ.

Във връзка с това се проведе от началника на политотдела и командира на ротата беседа с ефрейтора АСЕНОВ и останалите воиници. По тези въпроси бе обърнато внимание и на командири на подразделения, партийните и комсомолски секретари.

Настъпило е известно отчаяние в сержантския състав във връзка с това, че не може да се уреди закупуването на жилищен блок в гр. Елин Пелин.

Предлагам този въпрос наново да се постави от ръководството на управлението пред първи секретар на Окръжния комитет на партията.

НАЧАЛНИК ПО ПРИ ОТД. ПОЛК "ОСНАВ" - РТК - МУСАЧЕВО

ПОДПОЛКОВНИК St. Stankov (ДЖОКОВ)

№ 047/13 .1.1969 год.

Отпечатамо в 2 екс.

КРДОВБГДРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 21.10.1969

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕЛНО КОМУНИСТАН
817
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

9
СЕКРЕТНО
Кл.ч. 6

ТУК - До Началника на Гл. Политическо управление
на Народната армия

И Н Ф О Р М А Ц И Я

на началника на Подотдела на Разузна-
вателно управление при Генералния щаб

ОТНОСНО: Политико-моралното състояние на личния състав
в поделението на Разузнавателно управление
към 18.1.1969 г.

Дейността на личния състав на Разузнавателно управле-
ние и подчинените му поделения бе насочена за изпълнението на
следните задачи: Отчитане изпълнението на информационните и ор-
ганизационни задачи за 1968 г. и планирането на същите за 1969
година; укрепването на дисциплината и политико-моралното състо-
яние на личния състав; организиране на социалистическото съревно-
вание и чест на 25-та годишнина от социалистическата революция
в България; провеждането на командирските занятия; организира-
нето и провеждането на отчетно-изборните конференции на партий-
ните организации и по изпълнението на решението на ЦК на ДКМС за
проверка на членството и подмяна на документите в комсомола.

Извършена бе значителна организаторска и идейно-въз-
питателна работа от страна на командирите, партийните и комсо-
молски организации, в резултат на което личния състав бе моби-
лизиран и работи съзнателно и упорито. В основни диний задачите
се изпълняват успешно. Организирането на съревнованието във
всички поделения завърши. Командирските сборове преминаха орга-
низирано. Отчетно-изборните конференции в партийните организации
се проведоха на добро равнище. Във всички комсомолски организа-
ции бе извършена проверка на членството, беседи с комсомолците

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 21.1.69 Експерт [Signature]

- 2 -

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

и закрити събрания в дружествата.

В полка "ОСНАЗ" бе организирана проверка на организационното състояние на дружествата на ДКМС и се констатираха редица слабости по планирането, воденето на архивата и организацията по изпълнението на решенията. П.О. на полка взе конкретни мерки за отстраняването на констатираните слабости.

Груби дисциплинарни нарушения и извържения на дисциплината и дисциплинариятата практика не са допускати.

Политико-моралното състояние на личния състав е удовлетворително.

Усилията на ПО и на партийните организации в управлението са насочени към организирането на теоритическата конференция на тема: "Социални корени и съдност на съвременния ревизионизъм", която ще се проведе на 28.1.1969 г. и партийната конференция на Политотдела на 13.2.1969 година.

НАЧАЛНИК НА ПОЛИТОДЕЛА ПРИ РУ-ГЩ
ПОЛКОВНИК: Гърков (ГЪРКОВ)

В/65 / 20.7.1969 г.

Отпечатано в 2 екс.

XX/

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРМИНАЛА
Дата: 21.10.11 Експерт: <u>Кеел</u>

38. 1

101

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗПРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
№ 2

Т У К - ДО' НАЧАЛНИКА НА Гл.ПУВА

„ПОДЛЕЖИ НА МИНИСТЕРСТВОТО“
Печалба на редакцията

ДОКЛАД-АНАЛИЗ

за състоянието на политическите кадри при РУ-ГЩ
и тяхното развитие

Управлението и подчинените му части са попълнени с политически кадри по щата, с изключение на един ЗДПЧ на отряд в ОП "ОСНАЗ". Или от всички 24 щатни длъжности са попълнени 23.

Състоянието на политическите кадри е следното:

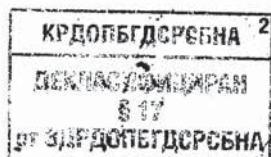
Звеното Политотдел на Управлението.

Заместник-началник на ПО, той и инструктор по партийно-организационните въпроси. Длъжността се изпълнява пета година от капитан 1 ранг ПАНАЙОТ ВАСИЛЕВ КОВЧЕВ, на възраст 46 г., със стаж на политработник в армията 23 години. Има средно гражданско образование, политически факултет на ВА "Г.С.Раковски" и две и половина годишен курс в СССР. Като се изхожда от неговото образование, практически опит и делови качества в бъдеще може да му се възложи самостоятелна работа, да бъде издигнат за началник на политотдел.

Инструктор по пропаганда и агитация при Политотдела.

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА

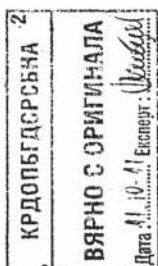
- 2 -

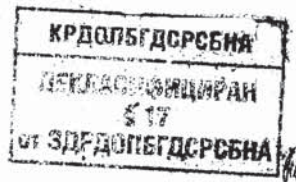
Длъжността се изпълнява от полковник САБА ТОДОРОВ ВАСИЛЕВ на възраст 43 години, със стаж на политработник в армията от 21 години. Има завършено средно гражданско образование и политически факултет на ВА "Г.С.Раковски". Като се има предвид образованието му, опита и деловите качества, съдият в перспектива трябва да се развива като пропагандистки работник. Може още да изпълнява заеманата длъжност, а за в бъдеще да премине на работа в пропагандния отдел на Гл.ПУИА.

Старши инструктор в "олитотдела по работата с членовете на ДКМС. Длъжността се изпълнява втора година от майор СТОЯН ИЛИЕВ ВАСИЛЕВ, на възраст 38 години, със стаж на политработник в армията 12 години. Има завършено средно гражданско образование, НВПУ "Васил Левски", 10-месечен курс за ротни командири и политически факултет на ВА "Г.С.Раковски". Изхождайки от неговото образование, добра обща култура, авлечение към културно-просветната дейност и възраст, следва след не повече от 1-2 години работа на сегашната длъжност да продължи да се развива по линията на културно-просветните учреждения.

Звено партийни комитети. За сега има само един партийен комитет, този при оперативния сектор на Управлението. В съдия има щатна длъжност - секретар на комитета, която се изпълнява пета година от полк. ВЕЛИ ЛЮКОВ СТАНЕВ, на възраст 45 години, със стаж на политработник от 8 години и на оперативна ^{работна} работна от 11 години. Има завършено средно гражданско образование и Военнополитическа академия. Като се има предвид, че съдият преди да бъде избран за секретар на ПК (преди 4 години) в продължение на 11 години е бил на оперативна работа, където има натрупан опит, целесъобраз-

- 3 -

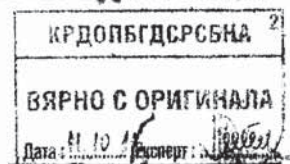

но е след изтичане на настоящата година отново да бъде прехвърлен в оперативния сектор, с оглед по-нататъшното му развитие.

Редактор към служба "Информация". Длъжността се изпълнява за първа година от полк. ИВАН ПЕТРОВ УЗУНОВ. Завършил е средно образование и 3 годишен курс на военното училище през 1949 г., пренаващо се за високо военно образование. Съдият идва от ДМ и има необходимият опит за заеманата от него длъжност. Възраст - 43 години. Стаж в армията - 22 години. Перспектива за друга политическа длъжност няма

Подотделът на ОП "ОСНАЗ" е попълнен по щата - всичко 4 човека. За началник на ПО и помощника на комсомолската работа данни ще отразим съответно когато разглеждаме ЗКПЧ на части и комсомолски работници. Другите двама са: 1) Подп. АНГЕЛ ТОДОРОВ МИТЕВ - Зам.-началник на ПО и инструктор по организационно-партийната работа. Съдият е завършил 9 клас и 3 месечен курс към военнополитическото училище. Въпреки добрите му делови качества, поради липсата на военно и политическо образование, не може да се издигне на по-висока длъжност. Следва до навършване на години за пенсия (още 9 години) да остане на същата длъжност или да премине на подходяща административна работа в тила на БНА, където е работил по-рано, като политрабтник. Стажът в армията му е над 20 години, а на длъжността 3 години. Възраст - 41 години. Пресрочил е за по-горно звание.

2) Подполковник ПЕТЪР ИЛИЕВ ДАЛЕВСКИ - инструктор по агитация и пропаганда в ПО на полка "ОСНАЗ". Завършил е средно образование, военнополитическо училище, 6 месечен курс и полити-

- 4 -

78
134

КРДОПБДРСБНА 2
ДЕУСАДВОФОННАРАМ
6 17
от ЗДРДОПБДРСБНА

Оливер

чески факултет на ВА "Г.С.Раковски". В рамките на Управлението освен в Ю на полка може да бъде назначен за ЗКПЧ на Учебния център, но и там не му се решава въпроса за повишаване в по-горно звание, тъй като съдия е пресрочен вече с 4 години. Следва да му се решава въпроса извън рамките на Управлението. Има отак в армията над 20 години, а на длъжността 4 години. Възраст - 41 д.

Звено на ЗКПЧ на самостоятелни части, всичко 7 длъжности е попълнено по щата. Всички имат средно-гражданско образование. Завършили са политическия факултет на ВА "Г.С.Раковски" 4 души, а именно: подп. ТОДОР ИВАНОВ ДЖОКОВ - ЗКПЧ на полка "ОСНАЗ", той и началник на Политотдела, подп. ИВАН ЦВЕТКОВ ИВАНОВ - ЗКПЧ на 86 УПРБ, подп. ДИМИТЪР МИЛЕВ ДИМИТРОВ - ЗКПЧ на ООРТР и полковник ИВАН ИЛИЕВ БАЛЕВ - ЗКПЧ на Учебния център. Един - подп. ИВАН ИВАНОВ ДРАГИЕВ - ЗКПЧ на 68 УПРБ през тази година (1971) завършва задочно политическия факултет на Академията.

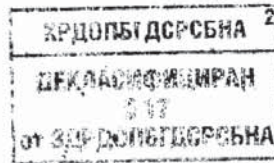
Другите двама: подп. ИВАН СТОИЧКОВ ПАУНОВ - ЗКПЧ на Свързочния възел и подп. ВЛАДО ИВАНОВ ИЛИЕВ - ЗКПЧ на ООРР са заършили съответно НИЗО "Хр.Ботев" и Военнополитическото училище. И двамата са заършили 6 месечни курсове за политически офицери във ВА "Г.С.Раковски".

По възраст ЗКПЧ на части се разпределят: полк. БАЛЕВ на 48 години, подп. ПАУНОВ на 43, а останалите от 38 до 41 години. Всички ЗКПЧ на щати имат отак в армията 20 и над 20 години, а по отак на заемната длъжност съответно - подп. ИЛИЕВ - 15 год., подп. ДРАГИЕВ - 7, а останалите от 1 до 4 години.

Като нахождаме от образованието и възрастта на ЗКПЧ на

КРДОПБДРСБНА 2
ВЯРНО В ОРНИКАЛА
Дата: 10.10.71 Експерт: <i>Оливер</i>

- 5 -

Свързочния взел подп. ПАУНОВ и на ООРР подп. ИЛИЕВ, не могат да бъдат надигнати на по-високи длъжности, което означава, че до навършване на възраст за пенсиониране, същите ще трябва да останат на заеманите сега от тях длъжности (за ПАУНОВ още 7 години, а ИЛИЕВ още 10). Извода е, че те ще задържат изцялото и равнието на по-младите политработници.

По отношение на останалите ЗКПЧ на части перспективата е следната:

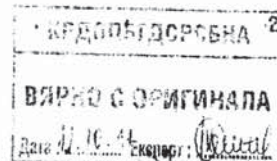
Подполковник ДЖОКОВ, с добри делови качества, академично образование, на възраст 43 години, може да се издигне за напред в ПО на РУ. Пресрочил е за звание полковник.

Подполковник ЦВЕТКОВ, с добри делови качества, академично образование, на възраст 41 години, може да се издигне за началник на ПО на ОП "ОСНАЗ" (предвид това, че е служил 8 години в радиочасти) или в ПО на РУ.

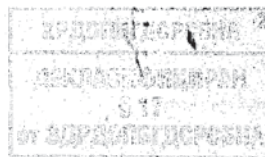
Подполковник ДМИТРОВ, с добри делови качества и академично образование, предвид това, че е от настоящата година в поделението му предстои да работи за утвърждаването си към 4-5 години.

Подполковник ДРАГИЕВ, с добри делови качества и предвид предстоящо успешно завършване на задочно академично образование може да се издигне в ПО на РУ или в части извън РУ (тъй като същият преди 7 години е служил в танкови поделения).

Полковник БАЛЕВ - предвид напреднала възраст и разклатен здравословно състояние няма възможност да се развива в рамките на РУ. Перспективата е до навършване години за пенсиониране да продължи да работи на същата длъжност.

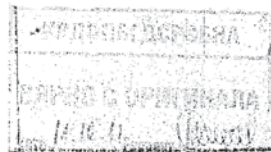
- 6 -

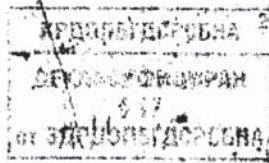
Звено преподаватели по обществени дисциплини. На тази длъжност единствена към Учебния център от една година е майор ИЛИЯ ИЛИЕВ ТИХОВ. Същият е завършил ВА "Г.С.Раковски" - политически факултет, възраст 34 години. Стаж в армията 14 години. Перспективата е той да се развива като преподавател.

Друго звено са ЗКПЧ на отряди в ОП "ОСНАЗ". По щат - две длъжности. Попълвена е една. На тази длъжност е подп. ХРИСТО ДИЖОВ ХРИСТОВ. Същият е завършил средно образование, Военнополитическо училище и 6 месечен курс за ЗКПЧ на батальони във ВА "Г.С.Раковски". Тази година кандидатствува за задочно обучение във военната академия - политически факултет. В армията има стаж над 20 години, а на длъжността 11 години, възраст 40 години. Съответствува на заеманата длъжност. До завършване на академично образование не му предстои издигане. В последствие може да работи в ПО на полка. Същият шакар, че няма образование на журналист е активен сътрудник на в. "Народна армия" и може да работи в редакцията.

Звено ЗКПЧ на отделни специални радиотехнически групи. По щат и на лице двама: майор ИВАН ГЕОРГИЕВ ИВАНОВ и капитан БОЧО БОЕВ БОЧЕВ. И двамата имат средно гражданско образование. Майор ИВАНОВ освен това е завършил пълен курс на артилерийско училище и 6 месечен курс за командири на свързочни батальони към ВА "Г.С.Раковски". Понастоящем е на 6 месечен курс за ЗКПЧ на батальони към академията. Същият се предвижда да завърши задочно академично образование. Перспектива за издигане - ЗКПЧ на отряд в ОП "ОСНАЗ" или на ООРТР. Стажът в армията му е 15 години, а на длъжността - 5 години. Възраст 38 години.

- 7 -

Капитан БОЧЕВ е завършил свързочно училище и 6 месечен курс за комсомолски работници. Предвижда се през 1972 година да учи в политическия факултет на ВА "Г.С.Раковски". Същият сега е на 30 години. Има стаж на длъжността 2 години. В перспектива се предвижда за ЗКПЧ на ООРТР или ООРР или ЗКПЧ на отряд в ОП "ОСНАЗ

И двамата ЗКПЧ на отделни специални радиотехнически групи съответствуват на заеманите от тях длъжности.

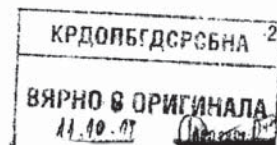
Звено комсомолски работници. По щат и на лице имаме: двама секретари на базови комитети на ДМС към 86 и 68 УПРБ. Един секретар на комитет към ООРТР. Към ПО на полка "ОСНАЗ" имаме помощник на началника на Политотдела по работата с членовете на ДМС.

И четиримата са завършили средно гражданско образование и военни училища, както следва: лейтенант ГАБРИЛ МЛАДЕНОВ ГАБРИЛОВ - секретар на Комсомолския комитет при ООРТР и лейтенант ПЕТЪР СТОЯНОВ ПЕТРОВ - помощник-началник на ПО по работата с членовете на ДМС към ОП "ОСНАЗ" са завършили тригодишен курс на военните училища - свързочен профил и са подходящи за комсомолски работници в радиочасти.

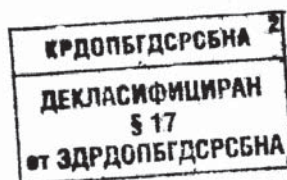
Другите двама: лейтенант ДИМИТЪР БРАТОВАНОВ КАРАКАШЕВ и мл.лейт. ДИМИТЪР АНГЕЛОВ ТАЧЕВ са завършили мотострелкови профил на военното училище.

Лейтенант ПЕТРОВ и лейтенант КАРАКАШЕВ са завършили 6 месечни курсове за комсомолски работници във ВА "Г.С.Раковски". Последният е завършил и 10-месечен курс по гръцки език.

Лейтенант ГАБРИЛОВ и мл.лейт. ТАЧЕВ се предвиждат да

- 8 -

28

преминал курса за комсомолски работници съответно през 1971 и 1972 година.

Мл.лейт. ТАЧЕВ е секретар на базов комитет на ДЮО в първа година, а останалите трима имат по две години стаж като комсомолски работници.

По възраст се разпределят както следва: мл.лейт. ТАЧЕВ, лейт. ГАВРИЛОВ и лейт. ПЕТРОВ са по на 23 години, а лейтенант КАРАКАШЕВ е на 26 години.

И четиримата комсомолски работници отговарят на заеманите длъжности и за сега се развиват добре, като такива.

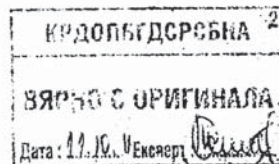
Перспективи за развитие в бъдеще - завършване на академично политическо образование, ЗНЧ на отряди и бази.

НАЧАЛНИК НА ПОЛИТОТДЕЛА НА РУ - ГЦ
ПОЛКОВНИК *У. Ц. О К О В*

№ 0516/К.З.1971 г.

Отпечатано в 2 екс.

СТ

КРДОПЕГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОНБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
№ 2

80
19

„ПОДЪБИ НА МЕНЕ СЪСТАВЛЯВАТ“
Началник на отдела: [Signature]
[Signature]

ДОКЛАД

ОТНОСНО: "Някои страни на партийно-политическата, идейно-възпитателната и организационната дейност на Политотдела, Партийния комитет и партийните бира"

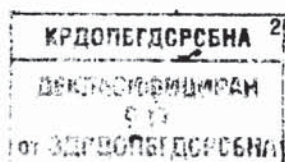
В продължение на 5 дни - от 31 март до 5 април 1971 г. работниците от Политотдела проведоха консултация със зам.-началника по политическата част, той и началник на Политотдела на ГРУ - генерал-майор ДОЛИН ГРИГОРИ ИВАНОВИЧ. Беседите бяха проведени около три групи въпроси:

1. Стил и метод на работа и ръководство от Политотдела и Партийния комитет.
2. Организационна структура и насоки на партийно-политическа и организационната работа на партийните бира и организации.
3. Идеологическата работа - форми и ръководство от Политотдела, Партийния комитет и партийните бира.

По първата група въпроси - Стил и метод на работа и ръководство на Политотдела и Партийния комитет - информации направиха полковник ЦОКОВ и генерал ДОЛИН. В информацията си полков-

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 11.10.71 Екземпляр: [Signature]

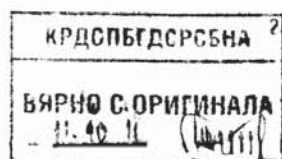
- 2 -

51
13

C. J. J.

ник ЦОКУВ се спря на три основни въпроса: организационна структура на политическият апарат в РУ; перспективност в работата на Политотдела – годишни и месечни планове; форми на работа за мобилизиране на комунистите за качествено изпълнение на информационни задачи, повишаване успеха в бойната и политическата подготовка, укрепване на дисциплината и морално-политическото състояние на личния състав. Сподела и някои трудности, които срещаме – съчетаване на двата принципа в партийната организация – колективизъм, а в разузнавателната работа – конспирация; политическата работа с хората от задграничния апарат и оперативните работници под прикритие в страната. Сподела и за оформящото се у нас мнение за изграждане на партийна група в резидентурата, въз основа на специалното решение на Секретариата на ЦК на БКП.

В информацията си генерал ДОЛЖИН се спря в същата последователност на структурата на политическия апарат при тях, перспективността в работата и върху формите на работа. При тях за разлика от нас има два политотдела – единият за стратегическото разузнаване, а другият за войсковото разузнаване (у нас Политотдел и Партиен комитет). Той е началник на Политотдела за стратегическо разузнаване и зам.-началник на ГРУ. Като зам.-началник по политическата част на ГРУ той е ръководител и на другия Политотдел – за войсковото разузнаване. Те също работят по перспективен годишен план и месечни планове. В перспективния план мероприятията са отразени в по-окупшен мащаб и сроковете не са по месеци, както при нас, а по тримесечия и се конкретизират в месечните планове. Организирант и провеждат повече партийни акти-

- 3 -

КРДОПБГДСРСЕНА	2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН	
§ 77	
от ЗДРДОПБГДСРСЕНА	

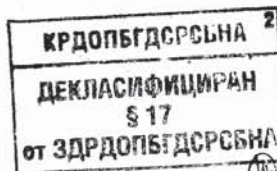
82
14
(10/11)

ви - годишно 3-4 (у нас две партийни конференции и два актива). Сборовете с партийните секретари и комсомолските секретари провеждат по-често от нас (ние два пъти годишно а те на 2-3 месеца веднъж, но за по-кратко време). Политотделът се опира в работата си и на нодатни инструктори, които се предлагат от парт. бюро и се утвърждават от Политотдела. За своята работа инструкторите отговарят освен пред Политотдела и пред партийните бюро. Главно Политотделът работи с партийния актив и в първичната партийна организация. Политотделът отдава особено внимание на партийното ръководство на задграничния апарат - работниците в РП и нелегалния апарат. В заседанията на Политотдела изискват на доклад по отделни въпроси военните аташета, резиденти и други оперативни работници. Началникът на Политотдела посещава резидентите и военните аташета в съответните страни и у тях е имало изпитие за изграждане на партийна група в резидентурата, но тъй като не са решени още този въпрос, те използват служебно-партийното събрание като форма, която отговаря на тази потребност. Като правило негласно използват зам.-резидентът като партиен отговорник. В служебно-партийните събрания разглеждат такива въпроси като: заслушвано работата на отделни оперативни работници за тяхната инициативност и организираност в работата; информация от Центъра; директиви на ГРУ и началника на Политотдела за новата година; обмяна на опит; измененията в работата на КРО и др.

Използват резидентите като политически дейци. В годишните доклади резидентът в специален раздел прави оценка на партийно-политическата и възпитателната работа в резидентурата.

КРДОПБГДСРСЕНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 11.10.11 Експерт: (10/11)

- 4 -

53
15

Maced

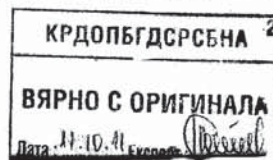
Политотделът обръща особено внимание и на работата с жените и децата на работещите зад граница и оперативните работници под прикритие в страната. Изпращат материали по международното и вътрешното положение в резидентурата. Оказват помощ на младите оперативни работници чрез закрепването им към по-опитни работници. Добре използват като форма за работа и личните среди с работниците от задграничния апарат при служебни командировки, отпуски и други.

От проведената консултация по първата група въпроси - стил и метод на работа и ръководство - могат да се направят следните изводи и препоръки за нашата работа:

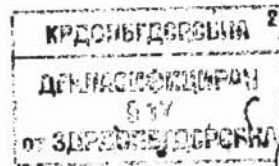
1. Политотделът правилно организира и провежда партийно-политическата работа в РУ и подразделенията му. Използва почти всички форми на работа, както и Политотделът в ГРУ. Насоките на работа са правилни.

2. Политотделът трябва да обърне сериозно внимание на подобряване политическата работа със задграничния апарат и работниците под прикритие в страната. Да внедри в своята работа формите, които използва Политотделът на ГРУ: в резидентурата - по-пълно използване на резидента и зам.-резидента за политическа работа; да разшири политическата работа сред семействата на задграничния апарат; да внедри формите за политическо ръководство над нелегалите чрез оперативните работници-ръководители.

3. Политотделът да внесе предложение в Гл.ПУНА за подобряване на организационната структура на Политотдела и Партийния комитет. Ген.ДОЛИН изказа мнение, че нашата структура: Полит-

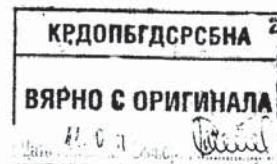
- 5 -

24
16

отдел и Партиен комитет е подходяща. Счита, че трябва да се усили щатният състав на Партиения комитет. Да бъде открита длъжност - зам.-секретар. Началникът на Политотдела да отдели 70 % от времето си на Партиения комитет. Изказа и мнение, че може да се помисли зам.-началникът по политическата част на РУ да не е и началник на Политотдела, а самостоятелна длъжност, като на него да са подчинени Политотдела и Партиения комитет. При това положение ще са нужни два сектора - партиен билет и партийно стопанство.

Ние - Политотделът считаме за целесъобразно да се обсъди и друг вариант на организационна структура на Политотдела и Партиения комитет: един Политотдел, който да ръководи политическата работа в РУ с два сектора: агентурно разузнаване и войсково разузнаване.

Партиеният комитет да се разформира и Политотделът добие следната организационна структура: зам.-началник по политическата част на РУ, той и началник на Политотдел; двама зам.-началници на Политотдела (единият за агентурно разузнаване, а другият за войсковото разузнаване); двама инструктори по пропаганда и агитация (един за агентурно разузнаване, а другият за войсково разузнаване); един инструктор за работа с Комсомола и един "Партиен билет" и партийно стопанство. При тази организационна структура към Политотдела да се оформят фактически два почти самостоятелни сектора - агентурно разузнаване и войсково разузнаване, като съставът се увеличи с един офицер. Главното звънание на началника на Политотдела да бъде агентурното разу-

- 6 -

КРДОПБГДСРСБНА 2	85
ДЕКЛАСИФИЦИРАН	17
§ 17	
от ЗДРДОПБГДСРСБНА	

наване (около 70 % от времето му). Ще се наложи да се изберат две партийни комисии за двете направления в работата на Политотдела. Ако остане и занаяпред Политотдел и Партиен комитет, то необходимо е към Партийния комитет да се открие още една длъжност - зам.-секретар на партиен комитет. Така че и при двата варианта се налага увеличаването на състава с един офицер.

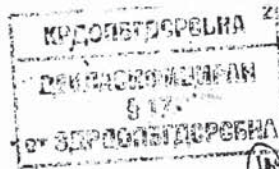
По втората група въпроси - за работата на първичните партийни организации - информации направиха полковник СТАНЕВ - секретар на Партийния комитет и капитан 1 ранг КУМЛИЕВ - зам.-началник на Политотдела. В информацията си те се спираха на няколко основни въпроса: организационна структура на първичните партийни организации; главно съдържание в работата на първичните партийни организации; форми за оказване на помощ от Политотдела и Партийния комитет и върху някои трудности в работата на Политотдела и Партийния комитет по ръководството на първичните партийни организации, произтичащи от разпръснатостта на първичните партийни организации на територията на цялата страна.

Бяха поставени и следните въпроси: как се съчетава в първичната партийна организация принципът на колективност и конспиративност; политическата работа с нелегалите и оперативните работници под прикритие; включване на всеки член от Партийното бюро и Партийния комитет в активна политическа работа; формите за работа със семействата на оперативните работници.

Генерал ДОЛИН се спира подробно на политическата и организаторската работа в първичната партийна организация от агентурните отдели. Основните насоки на политическата работа и при тях

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 11.10.11 Експерт: [Signature]

- 7 -

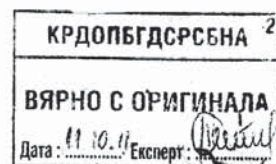

са такива, каквито и при нас в отделите: насоченост към изпълнение на служебните задачи, за проявяване на по-голяма възискателност, отговорност, дисциплинираност и други. Като докладчици те често използват началниците на отдели или техните заместници, които по-умело могат да оценяват кои въпроси могат да стават достояние до всички комунисти, кои задачи са най-актуални и къде да насочват работата си. Докладите не са служебни, а партийни. Спря се по-обширно върху работата с нелегалните разузнавачи, чието ръководство Политотделът осигурява чрез оперативния работник - ръководител на нелегала, който се използва от Политотдела като нещатен миструктор; за работата с комунистите под прикритие, за работата със семействата на оперативните работници зад граница и в страната; за отговорността на всеки комунист за изпълнение на партийните поръчения.

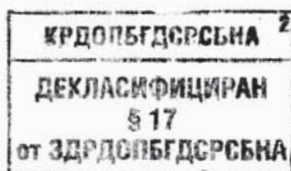
От проведената консултация по втората група въпроси - за политическата работа в първичната партийна организация - могат да се направят следните изводи и препоръки за нашата работа:

Политическата работа в първичната партийна организация е правилно организирана и ръководена. Необходимо е да се обърне по-голямо внимание на следните въпроси:

1. Използуване по-конкретно резидентурата като организационна форма и за политическа работа. Да се дадат указания на резидентите (където има повече от 3-4 оперативни работници) за използване формата служебно-партийно събрание, за използване зам.-резидента като партиен отговорник. Да се обсъди въпросът за изграждане на временна партийна група в резидентурата. Да се по-

- 8 -

87
19

видат изискванията към резидента и зам.-резидента като политически ръководители. В годишните си отчети да дават оценка и за политико-възпитателната работа в резидентурата.

2. Да се използват оперативните работници-ръководители на нелегалните разузнавачи - като инструктори на Политотдела за политическа работа с нелегалите.

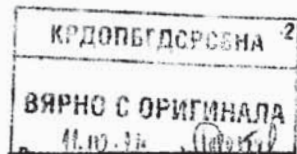
3. Да се въведе практика в Политотдела да се извикват на доклад за политическата работа в резидентурата резидентите, зам.-резидентите и други оперативни работници, идващи в Центъра.

4. При командировки на работници от Центъра зад граница, Политотделът да им възлага партийно поръчение за работа в резидентурата и при задръждане да отчита изпълнението на поръченията и повдигнатите въпроси за партийно-политическата и възпитателна работа от резидентурата.

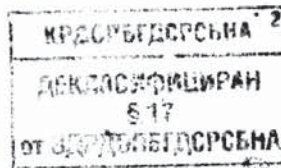
5. Политотделът и партийните бюра да използват като форма писането на писма до отделни работници или резидентурата за изказване благодарност, поздравления и други.

6. Политотделът да преразгледа организационната структура на някои първични партийни организации и оцени целесъобразността от обединяването им. Да прецени и възможностите за изграждане на партийни групи по направления за оперативните работници в прикритията в страната.

По третата група въпроси - идейно-възпитателната работа и нейното ръководство от Политотдела, Партийният комитет и партийни бюра - информация направи полковник ВАСИЛЕВ - инструктор по пропаганда и агитация в Политотдела. В информацията си

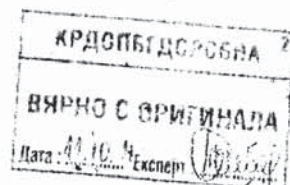

- 9 -

58
20

той се спри на организацията, съдържанието, основните направления и ръководството на идеологическата работа: за доизграждане на марксистко-ленински мироглед на офицерския състав и за масово-политическата работа по комунистическото възпитание, интернационалното възпитание, яравственото и естетическото възпитание и за възпитание в любов към професията военен разузнавач. Сподали и някои трудности при масово-политическата работа и марксистко-ленинската подготовка, особено за оперативните работници зад граница и работниците под прикритие в страната, за трудности при организиране и провеждане на възпитателната работа със семействата, за конкретното обвързване на възпитателната работа със задачите, решавани от оперативните работници, за борбата срещу идеологическата диверсия.

Генерал-майор ДОДИН се спри подробно на организацията, съдържанието и основните насоки на идеологическата работа при тях. Той подчерта, че принципна разлика по формите и по ръководството няма. По-различно е положението с идеологическата работа с работниците зад граница и тия под прикритието. "За тези работници ние не се задоволяваме, че учат по план на ЦК - външен отдел, а допълнително даваме за нашите работници три-четири основни теми по тези, които учат офицерите в отделите. Проверяваме и отчитаме изпълнението на възложените теми. Резидентът е отговорен за изпълнението на дадения от нас план и плана на ЦК - външния отдел. Особено внимание отделяме за запознаване оперативните работници с най-новите буржоазни течения в областта на философията, политическата икономика и социологията и за тяхното разобли-

- 10 -

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

59
21
[Signature]

чаване в периода, когато ги готвим за заминаване зад граница - в учебната база или по индивидуален план. С работниците под прикритието в страната сме улеснени от това, че четири пъти в месеца ГРУ ги събира на подготовка, в това число и по план за марксистко-ленинската подготовка и за запознаване по основните въпроси от политиката на Партията. Използуваме колективните форми за културен отдих. По-целенасочено работим със семействата на офицерите в страната и зад граница. Използуваме добре Музея за история на военното разузнаване и статите на славата за възпитание на младите оперативни работници в любов към военното разузнаване. Срещаме ги с изтъкнати разузнавачи, запознаваме ги с подвига на военните разузнавачи, особено във Великата отечествена война и други. Изградил сме информаторски апарат - по двама във всяка първична партийна организация: единият за външно политическа информация, а другият за вътрешно политическа информация".

Бяха подигнати и някои други въпроси, като партийно-политическата работа при адигане по бойна тревога и други.

Какви изводи и препоръки правим от проведената консултация по въпросите на идеологическата работа:

Политотделът, Партийният комитет и партийните бюра правилно са ръководили идеологическата работа с личния състав в РУ. Необходимо е да се обърне по-конкретно внимание на следните въпроси:

1. Ръководството на идеологическата работа на оперативните работници зад граница и прикритие вътре в страната. Ежегодно Политотделът да определя теми за изучаване от оперативните ра-

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 10.11.1958 Екземпляр: [Signature]

- 11 -

КРДОПБГДСРСБНА ?
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
ОУ ЗДРДОПБГДСРСБНА

ботници зад граница и в страната под прикритие. Резидентите в отчетите си да дават оценки как работниците повишават марксистко-ленинската подготовка - как изпълняват плана на ЦК и плана на Политотдела. Отчет за работата на работниците под прикритие в страната да прави началникът на отдела и партийният секретар.

2. Политотделът да обсъди форми на идейно-възпитателна работа сред семействата на оперативните работници.

3. Началникът на Политотдела да утвърждава плановете за марксистко-ленинската подготовка на офицерите във временните курсове на учебната база и Центъра.

4. Политотделът да направи предложения до Гл.ПУНА към учебната база да се открие длъжност ст.преподавател по обществените науки.

5. Политотделът да утвърди нещатни инструктори и информатори.

Общи изводи и предложения:

Консултацията с генерал ДОЛИН, беседите му с партийните секретари и началниците на отдели, с целия личен състав, са от изключително значение за подобряване на политическата, идейно-възпитателната и организаторската работа. Такива срещи трябва да се провеждат поне на една-две години веднъж.

За по-нататъшното подобряване на нашата работа е нужно:

1. Началникът на Политотдела да изготви предложение до началника на Гл.ПУНА за изменение на организационната структура

КРДОПБГДСРСБНА ?
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 1. 6. 60 ! Експерт: <i>Велик</i>

- 12 -

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

4
23

Велик

на Политотдела и Партийния комитет в срок до 15 май 1971 година.

2. Началникът на Политотдела да направи предложение до началника на Гл.ПУНА - въз основа на количеството часове да се отпусне щатна бройка преподавател по обществените науки в учебната база.

3. Началникът на Политотдела да информира началника на Гл.ПУНА и зам.-заведващ отдел "Военен" при ЦК за резултатите от консултацията с генерал ДОЛИН и в месечните планове на Политотдела да се включват мероприятия за изпълнение на направените препоръки от консултацията.

4. С изводите и препоръките от консултацията да бъдат запознати зам.-началниците на управлението и началниците на отдели, резидентите и партийните секретари.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
И НАЧАЛНИК НА ПОЛИТОТДЕЛА:

ПОЛКОВНИК

Велик

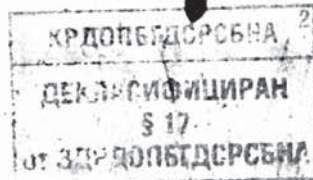
(Ц О К О В)

№ 01032/21.4.1971 г.

Отпечатано в 3 екз.

СТ

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 21.4.71 Експерт: <i>Велик</i>

СЪРЪТНО
Екз. № 2

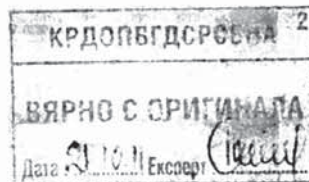
L
Т У К - НАЧАЛНИКА НА ГЛАВНО ПОЛИТИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА Б Н А

Вътрешнопартийна информация от
Разузнавателно управление за
четвъртото тримесечие на 1972 г.

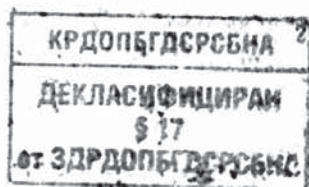
133

През този период личният състав с голям интерес следеше станалите у нас и в чужбина политически събития. С особена радост и чувство на благодарност бяха посрещнати решенията на Декемврийския пленум на ЦК на БКП за подобряване материалното благосъстояние на народа. С възхищение и гордост др. Л. Брожнов, др. Л. Ливков на тържественото заседание в Москва посветено на 50-годишнината от създаването на СССР.

Но даде своевременно указания за задълбочено изучаване решенията на Декемврийския пленум, а в партийните и комсомолски организации се правеха и някои мероприятия като беседи, доклади и срещи с партийни ръководители. Политико-моралното състояние на личния състав в управлението и подчинените му части е добро. Военнослужещите се отнасят с загриженост и разбиране към поставените задачи и проявяват активност и съзнаемост при изпълнението им.

- 2 -

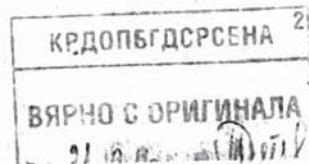
2

В резултат на по-ефективната работа на командирите, ЗКПЧ, партийните и комсомолски организации са създадени добри другарски взаимоотношения между бойците от двата набора. Създадена е атмосфера на другарство и взаимопомощ, което е предпоставка за по-качествено изпълнение на задачите. Проведат се мероприятия за укрепване на колективите сред офицерския и сержантския състав. Извършения на дисциплинарната практика и на другарски прояви не са констатирани. Неотроения и смущения в личния състав няма. За да се постави социалистическото съревнование в съответствие с новите повишени изисквания ПО проведе системно от мероприятия с началниците на отдели, командири от всички степени, ЗКПЧ и секретарите на комсомолски организации и дружества за изясняване тяхната роля и място при поемане на обещанията за новата година.

Във всички части се провежда широка разяснителна работа за вкл чването на всеки комунист и комсомолец в социалистическо съревнование, за приемане на обещания съответстващи на повишените изисквания продивени от партията, ^{и р. н.} народната отбрана и началника на РДБНА.

Общо за частите от управлението, обещанията са както следва:

- индивидуални отличници	917	- 74%;
- отлични отделения	98	- 68%;
- отлични взводове (групи)	61	- 73%;
- отлични роти	12	- 60%.

- 3 -

КРДОПБГДСРБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§:17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

- класни специалисти I и I кл. - 969 - 96,5%
- първи клас 368 - 36,5%
- втори клас 601 - 60%.

Активно се включиха в работата по новите почини - "подразделения от отличници", и "подразделения от класни специалисти" и някои от подразделенията от нашите части. Обещанията да работят по тези почини са:

- роти от отличници 1;
- взводове от отличници 16;
- екипажи от отличници 4;
- роти от класни специалисти 1;
- взводове от класни специалисти 4.

Положителни са усилията на командирите, ЗКПЧ за воденето на социалистическото съревнование в ежедневния учебен процес по всяка тема и във всяко занятие.

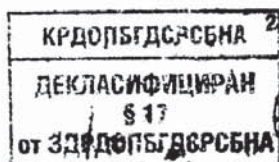
По този въпрос ЦК извърши проверки в няколко подразделения и проведе мероприятия за изясняване мястото на командирите партийните и комсомолски организации в организирането, воденето и разгарянето на социалистическото съревнование.

За работата на партийните и комсомолските организации са изпратени в ГДРБНА изводи от проведените отчетно-изборни събрания.

Чрез този период бяха допуснати следните по-характерни нарушения:

КРДОПБГДСРБНА 2
ВЯРНО С ОРГИНАЛА
Дата 24.10.44 Експерт: <i>Стефан</i>

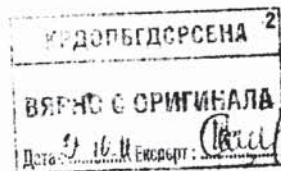
- 4 -

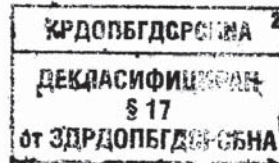
1. На 29.XI.1972 г. беше спукан блока на ЖИЧ-157 в поделение 90480. Това произшествие се допусна в резултат на недобросъвестното изпълнение на служебните задължения от сержант Дочинев, ст.лк. Николов, р-к Георгиев и р-к Валков, които не са проверили източването на водата от автомобила. Определена вина има и ЖИЧ подп. Колев, който не е контролирал как-во изпълняват дадените от него указания. Този случай е разяснен пред целия личен състав на специално съвещание с шофьорите се обърна още един път внимание на експлоатацията на техниката при зимни условия. Случаят се постави на анализ на комсомолско събрание и се потърси отговорност от виновните. По командна линия виновниците са привлечени към отговорност и им са наложени дисциплинарни наказания.

2. В поделение 90450 на 4 ноември 1972 г. се допусна авария със специален автомобил с шофьор редник Стефан Страхилев Янгов. Автомобилът се връщал от района на с. Аврамов, Слив нево, където се е провело показано занятие с групата на министъра. Съдият се удря в друг правилно спрял специален автомобил от същото поделение в резултат на което има повреди и сега се намира на ремонт в Глоддивската база.

Причините са коренят в не правилното действие на шофьора, който отначало решава да спре, а в последния момент решил да задминава спрялия автомобил, но настреща му излиза друго превозно средство. Редник Янгов не употребява спирачка,

- 5 -

а се сблъска в спирания автомобил. Ударът е попаднал в резервната гума на спирания автомобил, която е предотаратила напълно ~~гумата~~ на същия с изключване на стъклото на левия стоп и инструменталния сандък. Случаят е разследен пред целия личен състав. Комсомолското дружество при 3 завод - шофьори проведе събрание и наказа комсомолеца Митев с порицание.

Във връзка с тези нарушения при работа с техниката, работниците на политотдела и ОДС провели са делови разговори с командирите и АЖП на съответните подразделения и ги подпомогнаха във вземане на практически мерки за недопускане на подобни случаи в бъдеще.

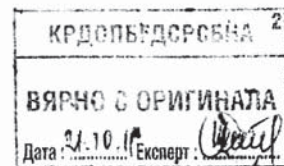
Сек. Начальник по ДП/РУ - ГЦ

КАТЕТА: 1 РАНГ

(Сволев)
(СВОЛЕВ)

№ 070 / 8. 1. 73 г.

Отпечатано в 2 екс.

кн. дело № 41 / 1947

65

СЕКРЕТНО
Екс. К. 2

Т У К - ДО НАЧАЛНИКА НА ГЛ.ПУНА

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Uziel

ПАРТИЙНО-ПОЛИТИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА
РУ-ГЩ И ПОДЧИНЕНИТЕ МУ ПОДЕЛЕНИЯ

През тримесечното усилията на политотдела политра-
ботниците, партийните и комсомолски организации бяха насоче-
ни за мобилизиране личния състав в успешното завършване ани-
ния период на обучение качествено изпълнение на разузнава-
телните задачи, укрепване на дисциплината и изпълнение на обе-
щанията по класната специалност.

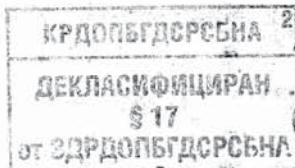
За решаването на тези задачи, както политотдела та-
ка и ЗКПЧ партийните и комсомолски организации проведоха ши-
рока организаторска работа. Проведени бяха партийни и комсо-
молски събрания посветени на тези задачи.

Използуване се метода на социалистическото съревно-
вание за повишаване активността на комунистите и комсомолци-
те в изпълнение на задачите.

През този период политотдела организира и проведе
партиен актив за работата на командирите, партийните и ком-
сомолски организации за формиране на морално-политически и
бойни качества у войните разузнавачи.

Проведената през м.кни теоретическа конференция бе
посветена на критиката на съвременните буржоазни и ревизио-
нистични теории в областта на военната теория и практика.

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРГИНАЛА
Дата 21.10.11 Експерт: *Uziel*

Политотдела взе участие в комплексната проверка на поделение 95450 и ежесечно организираше контрол и подпомагане на поделенията за успешното изпълнение на задачите.

В резултат на проведената работа задачите за зимния период на обучение са изпълнени. Личния състав от поделенията се представи добре на изпита за класни специалисти. По предварителни данни с малки изключения обещанията са изпълнени.

Значително се увеличи процента на класните специалисти 1-ви клас.

Значителен напредък е постигнат от някои първични партийни организации в осигуряване авангардната роля на комунистите в борбата за висока класна специалност.

Например в партийната организация на свързочния взвод на управлението от 15 комунисти, които следва да имат класна специалност 13 са първи клас, 1 втори клас и само един не е покрил нормативите поради заболяване.

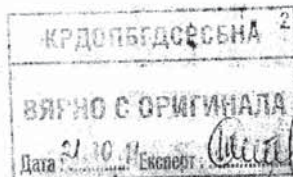
Добре е решен този въпрос и в 1-ви отряд на полка "ОСНАЗ" където от 39 комунисти 34 са първи клас и 5 втори клас.

Личния състав от учебния център - РК изпълни обещанията за индивидуални отличници с 82 %. От 6 взвода 5 завършиха учебната година с отличен успех.

Общото изпълнение на обещанията в социалистическото съревнование за зимния период е 69 %.

Това показва, че на този етап една значителна част от личния състав не изпълнява поетите обещания.

Личния състав от управлението и подчинените му поделения с повишен интерес и разбиране посрещнаха поставените въпроси на партийния актив на МНО за надигане отговорност-

- 3 -

КРДОПБГДСРСБНА - 21
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

та на кадрите в изпълнение на задачите.

В изпълнение указанията на Гл.ПУНА политотдела ЗКПЧ и партийните бюра своевременно информираха комунистите и набелязаха мероприятия за изпълнение на поставената задача. Разяснителна работа и мерки се набелязаха и по линия на служебното ръководство.

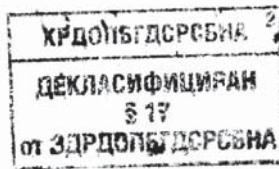
Партийните бюра и комсомолските комитети бяха подпомогнати в подготовката на събранията за отговорността на комунистите в изпълнението на задачите.

По наша преценка в болшинството от организациите се проведе сериозен партийен разговор по въпросите свързани с отговорността на комунистите в духа на проведенния партийен актив. Те преминаха в критичен и самокритичен дух и можаха действително да предизвикат размисъл и тревога сред комунистите. Сериозно бе поставен на събранията въпроса за високия критерий и изискателност към работата и поведението на комунистите. Положително беше това, че още на самите събрания бе потърсена отговорност и проявено изискване към някои комунисти, които допускат нарушения и не служат за пример. Таква изисквания бяха отправени към мл.лейт.Стоянов от надделение 90450, лейт.Тачев и сержант Велев от под. 95450 и др. През месец или партийните бюра почти на всички организации ще проведат беседи с онези комунисти които не играят за сега авангардна роля, движат се в златната среда и не чувствуват достатъчно отговорност за изпълнение на задачите. Редица от организациите вземаха решение да организират до края на годината самоотчети на комунисти пред организациите партийните бюра и групите което също ще повиши отговорността в комунистите.

Проведените събрания показаха и някои негативни страни от работата на партийните организации. Те напълно пот-

КРДОПБГДСРСБНА - 21
 ВЪВЕДЕН С ОРЪЖИЕНА
 Дата: 21.11.1950г. Експорт: [Signature]

- 4 -

върдик в това отношение изводите направени в доклада на началника на ГЛ.ПУНА. Те се свеждат до следното:

- недостатъчно целенасочена и системна е идейно-въпитателната работа, провеждана в първичните партийни организации за надигане чувството на отговорност в комunistите;

- принизен е критерия и високателността към комunistите, това е най-голямата сила важи за полка "ОСНАЗ" и 68 УПРЕ-Пловдив;

- не е решен докрай въпроса с авангардната роля на комunistите. Например в първичната партийна организация в 68 УПРЕ 24 % от комunistите на този етап не изпълняват личните си обещания.

Подобно е положението и в 86 УПРЕ.

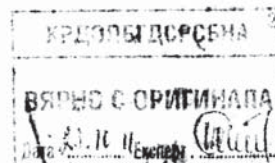
Събранията показваха, че в някои партийни организации не е създадена напълно обстановка на принципност и непримиримост към отрицателните прояви и явления. В колективите на конструкторско-експериментална база и конструкторския отдел се чувствуват известни смущения.

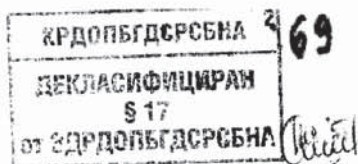
Политотдела предвижда този месец проучване на обстановката в тези колективи и вземане мерки за създаване ведра и принципна атмосфера в тях.

По указание на политотдела партийните бора с участието на работник от политотдела в началото на месеца ще направят изводи за собствената дейност и ще приемат конкретни мерки за реализиране указанията на актива на МНО решенията, критичните бележки и предложения направени на събранията за отговорността.

Личният състав с задоволство и разбиране посрещна посещението на ЛЕОНИД БРЕЖНЕВ в САЩ, ГЕР и ФРАНЦИЯ.

Тези посещения се оценяват като друмф на мигро-

любивата политика на съветското правителство в изпълнение на приетата на 24-ти конгрес на КПСС програма за мир в света.

Чрез изнасянето на доклади по международното положение информация, беседи и организирано следене предаванията на радиото и телевизията личния състав своевременно се информира за тези събития.

С одобрение се посреднаха и законите приети от седмата сесия на народното събрание свързани с изпълнението решението на декемврийския пленум на ЦК на КПС. Разясняването и изпълнението решенията на декемврийския пленум продължава да бъде наша основна задача.

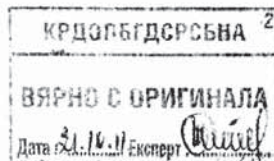
Обърнато бе вниманието на командирите, политработниците партийните и комсомолски организации за подобряване работата им по изпълнение на решенията в рамките на техните възможности.

Политико-моралното състояние на личния състав е добро. Налице е желание и ентузиазъм за изпълнение на поставените задачи и обещанията в социалистическото съревнование.

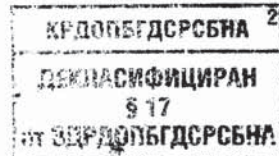
През тримесечието се допуснаха следните по-характерни нарушения и прояви които до известна степен влияят отрицателно на политикоморалното състояние.

В първа пеленгаторна група - гр.Силистра подчинена на поделение 90450 - гр.Баня се допусна нарушение във взаимоотношенията между командира на групата лейт.Стоян Иванов Стоянов и старшина Кольо Иванов Иванов. През месец май лейт.Стоянов разпорежда на старшина Иванов да облече бойната си форма тъй като са били тогава на тактико-специално занятие. Старшината обаче отказва да се облече и обижда командира си.

Испаднал в ефектно състояние лейт.Стоянов изважда пистолета си с цел да го респектира. По повод на това стар-

- 6 -

шина Стоянов прави оплакване до министъра на Народната отбрана в което изнася редица факти за допуснати нарушения в групата в това число и лично от командира на групата. От проучването което бе направено се установи, че макар и да са пресилени, някои от изнесените факти са верни.

Те се свеждат до формално провеждане на някои занятия, до отменение на такива от командира на групата и други слабости в учебния процес.

Освен това с разрешение на лейт. Стоянов е внесен алкохол в поделението за почерпка по случай рожден ден на войник и др.

Установи се също, че старшина Иванов е допуснал груби нарушения на дисциплината и несъзнателно изпълнение на информационните задачи.

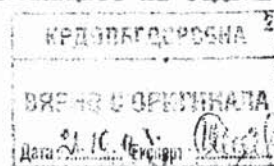
Във връзка с това лейт. Стоянов беше наказан от командира на поделението с "предупреждение за непълно служебно съответствие" и "гьмрене" от първичната партийна организация. Старшина Иванов е уволнен от ИНА в интерес на службата.

Тези мерки се възприеха правилно от личния състав на поделението.

Началника на политотдела обърна внимание на командването на поделението за по действения контрол и помощ което следва да указват на крайните групи и особено на младите командири.

Във връзка с нежелателното нараняване на старшина Димитров от ст. сержант Белев от поделение 95450 са взети следните мерки:

Командира и ЗКПЧ на базата са наказани от началника на управлението със "строг гьмрене". Обърнато им бе внимание да вземат строги мерки за ликвидирање предпоставките за допускане на подобни случаи и особено по отчетността на боеприпасите. Случая беше анализират пред началниците на отдели

ЖА

КРДОПБГДСРБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

09/12/73

командирите и ЗКПЧ на поделения.

Виновникът за произвеждането на изстрела от сержант Велев е даден за подвеждане под съдебна отговорност. Но за сега още няма решение.

Лейтенант Тачев в присъствието на когото е произведен изстрела е наказан от партийната организация с "гъмрене" затова, че не е взел мерки за предотвратяване на изстрела.

Затова, че сержант Иван Стамоев Арекийски от под 90480 на 12 май е ударил плевник на стрейтор Деталин Йорданов Кунин който не е искал да застъпи в наряд е наказан от командира на поделението с "предупреждение за напълно служебно съответствие". Със случая се е занимавал и сержантския съвет на поделението и е взето отношение на сержантско събрание.

Във връзка с този случай за които сме донесли в системата на седмичната информация, политотдела взе съответни мерки. На партийните активни, на срещите на началника на политотдела и останалите работници с командуванията на поделенията партийните бюра и комсомолските комитети се проанализираха въпросите свързани с ликвидиране предпоставките за извъррдените произшествия и грубите дисциплинарни нарушения и бяха насочени в бъдещата им дейност. Подпомогнаха се командирите, ЗКПЧ, партийните бюра и комсомолските комитети в набелязване и провеждане през летния период конкретни мероприятия за недопускане на произшествия.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК ПО ПОЛИТИЧЕСКАТА ЧАСТ И
НАЧАЛНИК НА ПОЛИТОТДЕЛА ПРИ РУ - ГЩ
ПОЛКОВНИК Р. П. Кочов (КОКОВ)

№ 01354/10.7.1973 г.
Отпечатано в 2 екз.

кп

КРДОПБГДСРБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 21.10.11 Екземпляр <u>Виница</u>

Вж № 1612. ✓

1.ii.1952 год.

ЗА П О В Е Д

НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ

26 февруари 1952 год. № 20 гр. С о ф и я

Секретно

вж. №

НЕКЛАСИФИЦИРАНО 33

ДВИА
Ф. 23
Ол. 1
1044

Съдържание: Относно провеждането на занятията по Маркс-ленинска-
та, оперативна, бойна и специална подготовки.

От направената частична проверка за хода на занятията в Управлението се вижда, че в много случаи са били допускани сериозни пропуски по изпълнението на директива № 570 и секретна МЗ № 420. Така например има случаи на пропуснати занятия, на отсъствия без важни причини и др. Общо взето, отчетността за присъствието на офицерите на занятията и за тяхната успеваемост е недостатъчна. Има даже отговорници на групи, които все още не са завели дневници за отчитане. Подготовката към отделните занятия, особено към щабните тренировки не е достатъчна. Отговорниците на групи не напомнят своевременно на офицерите за предстоящите занятия.

Секретното отделение не е завело лични дела на офицерите, в които да вписват просявите и успеха на офицерите през време на провежданите занятия.

С цел да бъдат ликвидирани тези пропуски в политическата, оперативната, бойната и специална подготовки,

З А П О В Я Д В А М:

1. Всички занятия, предвидени в план-програмата на Управлението и в моята заповед относно изучаването на езиците, да се проведат точно в указаните срокове, като не се допуска нито едно отлагане без мое разрешение.
2. За отговорник на занятията по Маркс-ленинската подготовка назначавам ст.лейтенант Пейков.
3. За отговорник за занятията с групите на командир на полк, командир на батальон, командир на рота, назначавам капитан Тончев.
4. За отговорник за занятията по оперативна подготовка назначавам подполковник Данов.
5. За отговорник за занятията по стрелкова, строева и физическа подготовка назначавам капитан, Тончев, а като негов заместник капитан Тодоров.

6. Отговорни за учебната тренировка остават началниците на отдели.

7. За отговорник на щабните тренировки в службите и отделите в сградата на бул.Димитров, назначавам майор Джоргов.

8. За общ отговорник по занятията назначавам полковник Семерджиев.

9. Отговорниците на отделните групи по разните дисциплини до 1.3.т.г. да заведат дневници за занятията, като ги водят най-редовно в съответствие с установения ред.

10. Указаните по-горе отговорници по специалните дисциплини редовно да следят за предстоящите занятия, своевременно да предупреждават за това отговорниците на групите и участниците, като обезпечат добра подготовка към занятията.

11. За всяко отложено и провалило се занятие, а така също за неподготвеност към занятието да се докладва от съответния отговорник по дисциплината като за изключително произшествие.

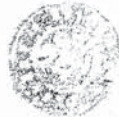
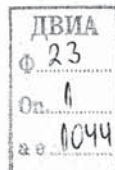
12. Отчетността за занятията от страна на ръководителите да се води най-редовно като строго се спазват директивата на Главното Политическо управление, организационните указания на управление Бойна подготовка и сл.писмо № 1357 на Оперативното управление.

По конкретно:

а/ Ст.лейт. Пейков към всяко 30 число на месеца да прави отчет за хода на занятията по Маркс-ленинската подготовка, който да представи на полковник Семерджиев. Към 5.3. и 15.5. т.г. ст.лейт. Пейков да изготви обобщени тримесечни отчети, които да представи в Главното Политическо управление. Копие от същия да представи на полк. Семерджиев.

б/ Капитан Тончев към всяко 30 число да представя на полковник Семерджиев общ месечен отчет за всички групи по бойната, строева, физическа и стрелкова подготовка. Към 3.4., 3.6. и 3.8.т.г. същия да представи в управление Бойна подготовка обобщени двумесечни отчети за всички групи, като копие от тях представи и на полковник Семерджиев.

в/ Подполковник Данов да представя в Оперативното управление отчети за занятията с групата на н-ка на Управлението съгласно служебно писмо № 1357 на Оперативното управление. Към всяко 25 число да представя в Оперативното управление също така и план-програма за мероприятията по оперативната подготовка за следващия месец. Към 30.4. и 30.11. подполковник Данов да представи отчети за оперативната подготовка съответно през зимния и летния периоди.

- 3 -

34

34

г/ Майор Митков след всяка проведена щабна тренировка да взема сведения от подполк. Данов и майор Джоргов и в еднодневен срок да прави донесение в Оперативното управление. Към всяко 25 число да представя на полковник Семерджиев месечен отчет за щабните тренировки в Управлението.

д/ Полковник Семерджиев към всяко 5 число на месеца да дава писмен доклад за хода на занятията по всички дисциплини.

13. Всички ръководители на групи да представят най-късно до третия ден след занятието писмени бележки за подготовката на офицерите на тяхния пряк началник, който от своя страна веднага да ги впише в тяхните лични дела.

14. Предупреждавам, че за нередовно водени лични дела на подчинените, най-строго ще взисквам от всички началници.

15. Ст. лейтенант Проинов да заведе до 5.III т.г. лични учебни дела на всеки офицер съгласно заповед 565 от 1951 година.

16. Всички отговорници на групи по дисциплини да са направят извадки от общата план-програма за занятията най-късно до 3.III т.г.

17. Специалната подготовка в служба "А" се ръководи и отчита не непосредствено от полковник Гатев, а в служба "Б" от полковник Семерджиев.

18. Полковник Семерджиев да проведе до 5.III т.г. съвещание с всички отговорници на групи, с които да уточни всички въпроси по изпълнението на настоящата ми заповед.

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ

ПОЛКОВНИК _____/Кръстев/

_____ февруари 1952 год.

Отпечатано в 2 екз.

№ 1 -

№ 2 -

Изпълнител: _____/Семерджиев/

Написал: Дончева

№ 788/26.2.52 г.

ДВИА
Ф. 23
Оп. 4
ае 1044

35440

СТРОГО-СЕКРЕТНА

39
18

Екз. № 2

ЗАПОВЕД

ОТДЕЛЕНИЕ МАК
00794/26.4.56
2 V

25 април

НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА СЪБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

195 г.

№ 0081

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно преименуването на РКУК при Разузнавателното управление.

БОЛГАРИ НА МИКРОФИЛМИРАНЕ
на отдел
[Signature]
г.

За подобрене работата на военното разузнаване е необходимо офицерите, работещи агентурно-разузнавателна работа да бъдат високо квалифицирани. Наред с добрата военна и марксистко-ленинска подготовка те са длъжни да имат солидни теоретически знания по агентурно-разузнавателната работа, да изучат добре езика на една от разузнаваните страни и да овладеят необходимите им за работа допълнителни сръчности.

С цел да се подобри подготовката на оперативния състав на Разузнавателното управление

ЗАПОВЯДВАМ:

Срокът на обучението на разузнавателния курс при Разузнавателното управление да бъде две години.

Щата на Разузнавателния курс да остане същия, както на едногодишния, като преподаватели за допълнителни дисциплини: радиодело, автодело, фотодело и тайнопис, бъдат определени от Началника на Разузнавателното управление от личния състав на управлението.

Слушателският състав на Разузнавателния курс да се назначава от Началника на Генералния щаб по представление от Началника на Разузнавателното управление.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

- 2 -

Изпълнението на настоящата заповед, възлагам на Началника на Разузнавателното управление.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ -

Тришкова

НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЦАБ

ГЕНЕРАЛ КЕЙТЕНАНТ -

Бобчев

Отпечатано в 2 еза.
№ 1 - Секретариат М-ра
№ 2 - Разузн.у-ние
Изпълнител:

полковник/

Написаха Георгиева Цй
от маш.№ 423/56 г.

№ 483/17.4.56 г.

Км. №. 00794/56

НАЧАЛНИК НА МИКРОФИЛИМНИТЕ	СЕКРЕТНО
ИМЕНА НА ОТДЕЛ	ЕКЗ. №
12.10.56	

19

С П Р А В К А

относно създаването на Разузнавателна школа
за усъвършенстване на командния състав при
Разузнавателното управление - ГЩ

1. За пререстването на РКУКС при РУ от едногодишен курс в двегодишна разузнавателна школа няма да са необходими допълнителни парични и материални средства и щатни промени в числения състав по отношение на съществуващия досега Разузнавателен курс.

2. РКУКС при РУ е създаден въз основа на решение на Политбюро на ЦК на БКП от 12 април 1950 год. и заповед на Министъра на Народната отбрана № 704 от 9 декември 1950 год. към Народното военно училище за преводачи за нуждите на Разузнавателното управление при ГЩ.

Първоначално курсът е бил от два месеца и половина. През 1953 год. преминава щатно в шестмесечен курс, а от 1954 год. в едногодишен курс, какъвто продължава да бъде. След разформироването на Народното военно училище за преводачи към 1 октомври 1954 год. курса премина по щат към Разузнавателното управление.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Постановление на ПБ на ЦК на БКП и МЗ № 704/50 г.

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ
ПОЛКОВНИК: Кръстев /Кръстев/
12. 4 1956 год.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 00794/16r 7A
Препис-извлечение
ОССБЕНА ВАЖНОСТ 20
Екз. единствено
на отряд

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е

/на ПБ на ЦК на БКП/

за мерките по подобрене и разширение на разузнавателната
работа на органите на Военното разузнаване

.....

I П О Л И Н И Я Н А М И Н И С Т Е Р С Т В О Т О Н А Н А Р О Д Н А Т А О Т В Р А Н А

.....

- да се организират самостоятелни разузнавателни курсове за подготовка на квалифицирани разузнавателни кадри за стратегическо и оперативно разузнаване;
- да се създаде във Военната академия отделение Войсково разузнаване в състав до 25 слушатели за подготовка на войскови разузнавачи;
- да се създаде при НШЗО през 1950 год. краткосрочен курс за подготовка на военни преводачи на турски, гръцки, сръбски и английски езици. Укомплектоване и организация на този курс се възлага на РУ и Управление "Кадри" при МНО. На тази база да се възвърне от 1951 год. нататък постоянен курс за военни преводачи;

.....

12 април 1950 год.
С о ф и я

ПОДПИСАЛИ:

- В. ЧЕРВЕНКОВ
- Г. ЧАНКОВ
- Р. ДАЖАНОВ
- Вл. ПОПТОМОВ
- Д. ГАНЕВ
- Р. ХРИСТОЗОВ.

В Я Р Н О,

НАЧАЛНИК СЕКР. ОТДЕЛЕНИЕ ПРИ РУ
СТ. ЛЕЙТЕНАНТ: Чалъков /Чалъков/
17, 4 1956 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 61 вх. 00 794/166
ПРЕПИС
Поверително
Екз. единствен

Подобри на микрофилмиране
... на отдел: *СВ*
... 11.12.50

ЗА П О В Е Д
НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА СЪБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

9 декември 1950 г. № 704 гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Формиране на постоянно действащ курс за усъвършенствуване на разузнавателните кадри на Разузнавателното управление.

С цел да се подобри военно-разузнавателната подготовка на офицерите от Разузнавателното управление при ГЩ и от подчинените му поделения

ЗА П О В Е Д В А М:

1. От 15 декември 1950 год. при Народното военно училище за преводачи да се организира постоянно действащ курс за усъвършенствуване подготовката на офицерите - разузнавачи.
2. Разчетите на времето за подготовка и на учебното време по дисциплини за всеки курс да се изработват от Началника на Разузнавателното управление и утвърждават от Началника на Генералния щаб.
3. Въз основа на утвърдените от Началника на Генералния щаб разчети, Началника на Народното военно училище за преводачи да разработи програмата за занятията, която да бъде утвърдена от Началника на Разузнавателното управление.
4. Преподавателите в курса да се определят от Началника на Разузнавателното управление и утвърдят от Началника на Генералния щаб.
5. Броя на курсистите офицери за всеки курс да се определя от Началника на Разузнавателното управление и утвърждават от мен.

- 2 -

6. Материалното обзавеждане на курса и мерки за осигуряване тайната по подготовката да се организират от Началника на Разузнавателното управление.

7. На курсистите, които не са от Софийския гарнизон да се требват курсови пари, а на всички преподаватели лекционни пари.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕН.ЛЕЙТЕНАНТ: /п/ Панчевски

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ
ГЕН.МАЙОР: /п/ Георгиев

В Я Р Н О,

НАЧАЛНИК НА СЕКР.ОТДЕЛЕНИЕ ПРИ РУ
СТ.ЛЕЙТЕНАНТ: Маринов /Чалъков/
17, 4 1956 г.

Отпечатано в 1 екз.

№ 1 - ГЩ

Изпълнител: Маринов

Написала: Маринова ДН

от оригинала

№ 866 16.4.1956 г.

МНО - ИНТЕРИОРНИ ДЕКРЕТИ
№ 15. 03281/10.11.62г.
Кл. № 12.1

СЕКРЕТНО
Екз. № 3

„ПОДСТАВА НА ВИДЕОФИЛМИРАНЕ“
Инициален номер: [Signature]

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ПРИ НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Л. М. 1962 г. № 0426

гр. София

ДЕКЛАСИФИЦИРАНО

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно оперативните задачи на радио - и радиотехническото разузнаване в БНА.

Поделенията за радио - и радиотехническо разузнаване в БНА са предназначени да водят разузнаване главно на въоръжените сили на Турция, Гърция и НАТО. При изпълнение на своите задачи

ЗАПОВЯДВАМ :

Командният състав на РУ-ГЩ, щабовете на видовете въоръжени сили и обединенията, а също и частите за радио - и радиотехническо разузнаване да се ръководят от следните положения:

[Redacted]

1. [Redacted] а има за главни задачи:

а/ Да води наблюдение на организираната за управление на войските в КВ диапазон съществуваща и новоразкрита радиовръзка на въоръжените сили на Турция, Гърция и НАТО с цел да получи данни за:

- подготовката на противника за агресия срещу НРБ;
- движението, дейността и състава на [Redacted] с особено внимание на авионосците;

- 2 -

- наличието, организационния състав, назначението, номерацията, подчинеността, дислокацията, състоянието на бойната готовност, укомплектоваността, дейността и складовете на подразделенията, предназначени за действие с оръжие за масово поразяване;

- състоянието на мобилизационната готовност, бойната подготовка и оперативно-тактическите схващания на въоръжените сили на разузнавателните страни;

- полетите на самолети над турска и гръцка територия, с особено внимание на тези с разузнавателна цел и в приграничните райони;

- организацията, дислокацията, номерацията, укомплектоваността, въоръжението и дейността на въоръжените сили и настъпилите изменения в тях;

- новата бойна техника, постъпила на въоръжение, нейните тактико-технически данни и степен на познаване от личния състав;

- числения и личния състав на съединенията и частите и промените в него;

- посещения в Турция и Гърция на политически и военни лица, а също и на военни делегации;

- театъра на военните действия /аеродруми, склдове, пътища, отбранителни съоръжения и др./;

- охраната на българо-турската и българо-гръцката граница;

- морално-политическото състояние на личния състав от въоръжените сили на разузнавателните страни.

Получените данни се анализират ~~и~~ гват, като срочните от тях са изпращат незабавно в РУ-ГЩ. Въз основа на полученния радиоразузнавателен материал да се изготвят и изпращат в РУ-ГЩ следните документи: радиоразузнавателни сводки, справки по отделни въпроси, технически сводки по организацията на радиосвързките и отчети за изпълнение на оперативните задачи. Утразените данни ~~и~~ да се нанасят в съответните работни и отчетни документи.

б/ Да организира и води поиск за разкриване на нови радиомрежи /радионаправления/, обслужващи щабовете на обединенията, съединенията и частите от въоръжените сили на разузнаваните страни.

в/ Да разработва и води наблюдение на новите видове радиопредавания, използвани от противника.

г/ Да пеленгува радиостанциите от новоразкритите и съществуващите радиомрежи /радионаправления/.

д/ Да изучава и разработва схващанията на противника по организацията и ръководството на свръзките.

2. Радиоразузнаването да се води в следните граници и дълбочина:

- дясна граница - ВИДИН, ГЕВГЕЛИ, о-в КОРЧУ;
- лява граница - ВАРНА, СКИНОП, ТРАВЗОП;
- дълбочина на радиоразузнаването - цялата територия на Турция и Гърция, Средиземноморския басейн и Италия. Дълбочина на радиопеленгацията - от 600 до 700 км.

3. Като основни източници за добиване на радиоразузнавателни данни за [REDACTED] да се считат:

- радиомрежите /радионаправленията/, обслужващи средствата за масово поразяване;
- радиомрежите /радионаправленията/, обслужващи [REDACTED] с особено внимание на тези на авионосците;
- радиомрежите /радионаправленията/ на бойната авиация;
- радиомрежите /радионаправленията/, обслужващи дивизия и по-висши звена и други източници, представляващи интерес за ГЩ - БНА.

Отделният отряд за радиолокационно разузнаване

1. Отрядът да има за главни задачи:

- а/ Да води наблюдение за работата на съществуващите и новоразкрити радиолокационни станции и радионавигационни системи във въоръжените сили на Турция, Гърция и НАТО с цел да се получат данни за:

- 4 -

- подготовката и намеренията на разузнаваните страни за агресия срещу НРБ;
- наличието, предназначението и дислокацията на средствата за масово поразяване;
- полетите на самолети, с особено внимание на атомосносната и разузнавателна авиация;
- радиолокационната обстановка и ЦВО на турска и гръцка територия и измененията в нея;
- наличието, състава, дислокацията, бойната готовност, въоръжението, числения и личен състав и дейността на органите за управление на авиацията;
- летателната подготовка на личния състав;
- новата радиолокационна и радионавигационна апаратура, постъпила на въоръжение, нейните тактико-технически данни и познаването ѝ от личния състав.

б/ Да извършва поиск за разкриване на нови радиолокационни станции и радионавигационни системи.

2. Радиотехническото разузнаване да се води в следните граници и дълбочина:

- дясна граница ;
- дълбочина - от 200 до 250 км за земни и от 300 до 350 км за самолетни цели;

3. Като основни източници да се считат:

- радиомрежите и радиотехническите станции на средствата за масово поразяване;
- радиолокационните станции /земни и самолетни/;
- радионавигационните системи;
- радиомрежите, обслужващи органите за управление на авиацията;
- радиомрежите осигуряващи радиосвързката "БОРД-ЗЕМЯ".

4. Получените данни се анализират и обработват, като срочните от тях се изпращат незабавно в РУ - ГЩ. Въз основа на получения радиоразузнавателен материал да се изготвят и изпращат в РУ - ГЩ следните документи: радиоразузнавателни сводки, справки по отделни въпроси, технически сводки по радиолокационната обста-

новка и отчети за изпълнение на оперативните задачи. Отразените данни в тях да се нанасят в съответните работни и отчетни документи.

Армейският отряд за радиотехническо разузнаване

Армейският отряд да изпълнява задачи, каквито стоят пред [] и отделния отряд за радиолокационно разузнаване [] но в мащаб и обем, интересувачи щаба на армията. При изпълнение на задачите си отрядът да се ръководи и от следните положения:

1. Радиоразузнаването да се води в КВ и УКВ диапазон.
2. Основни източници за отряда да бъдат:
 - радиомрежите /радионаправленията/ и радиолокационните станции на средствата за масово поразяване;
 - радиолокационните станции на сухопътните войски и на тяхната ПРС;
 - радиомрежите / радионаправленията/, обслужващи щабовете на звената армейски корпус и надолу;
 - радиомрежите /радионаправленията/ на авиацията, действаща в полосата на армията и други източници, интересувачи щаба на армията.
3. Радио - и радиотехническото разузнаване да се води в границите на полосата на армията. дълбочина на радиоразузнаването в УКВ диапазон - от 40 до 60 км.
4. Получените данни да се анализират и обработват, като срочните от тях се изпращат незабавно в РУ - Гщ. Въз основа на получения радиоразузнавателен материал да се изготвят и изпращат в РУ - Гщ радиоразузнавателни и технически сводки и справки по отделни въпроси. Отразените данни в тях да се нанасят в съответните работни и отчетни документи.

Отрядът за радиотехническо разузнаване при ВМФ

1. Главни задачи на отряда да бъдат:
 - а/ Отрядът да води наблюдение на радиомрежите /радионаправленията/, радиолокационните станции и радионавигационните

- 6 -

системи, обслужващи ВМС на Турция, Гърция и НАТО с цел да се получат данни за:

- подготовката и намеренията на разузнаваните страни за агресия срещу ИРБ;
- наличието, назначението, състава, базирането, състоянието на бойната готовност и укомплектуваността на средствата за масово поразяване във ВМС на разузнаваните страни;
- организацията, базисната аплектуваността, бойната готовност и подготовката оперативно-тактическите схващания на ВМС и измененията в тях;
- радиолокационната обстановка по черноморското крайбрежие на Турция, в това число въоръжението и местонахождението на радиолокационните постове;
- движението на военни кораби и полетите на самолети на разузнаваните страни в районите на Черно, Мраморно и Егейско морета;
- числения и личния състав от ВМС на разузнаваните страни и промените в него.

б/ Да дублира разузнаването на основния състав на 6 САФ в района на Средиземно море.

в/ Да извършва поиск за разкриване на нови радиомрежи, радиолокационни станции /корабни, самолетни и брегови/ и радионавигационни системи, обслужващи ВМС на разузнаваните страни.

г/ Да пеленгува радиостанциите от новоразкритите и съществуващите радиомрежи /радионаправления/.

2. Радио - и радиотехническото разузнаване да се води по цялата дълбочина на турското и гръцкото крайбрежия, с основно внимание на Черно море и по направление на ПРОЛИВИТЕ и Егейско море.

3. Основни източници за отряда да бъдат:

- радиомрежите /радионаправленията/ и радиотехническите средства на оръжията за масово поразяване;
- радиомрежите /радионаправленията/, обслужващи ВМС на Турция, Гърция и 6 САФ;
- бреговете, корабните и самолетните радиолокационни станции;

282
33

- радионавигационните системи в Черно и Средиземно море.

4. Получените данни да се анализират и обработват, като срочните от тях се изпращат незабавно в РУ - ГЩ. Въз основа на получения радиоразузнавателен материал да се изготвят и изпращат в РУ-ГЩ радиоразузнавателни и технически сводки и справки по отделни въпроси. Отразените данни в тях да се нанасят в съответните работни и отчетни документи.

Задграничното радиоразузнаване.

Задграничното радиоразузнаване да се организира от РУ - ГЩ на основните направления с цел изпълнение на задачи, които не могат да се решат от подразделенията за радиоразузнаване на наша територия.

Същото се организира и води предимно в УКВ и частично в КВ диапазон.

Общото ръководство на задграничното радиоразузнаване относно отношението от Отдел "Радио - и радиотелевизионно предаване" при РУ - ГЩ.

Като основни източници за задграничното радиоразузнаване да се считат:

- радиомрежите /радионаправленията/ в УВ диапазон, обслужващи средствата за масово поразяване;
- радиомрежите /радионаправленията/ в УКВ диапазон, осигуряващи свързка на щабовете на НАТО с генералните щабовете и обединенията от турските и гръцките въоръжени сили;
- радиосвързката "БОРД-ЗЕМЯ";
- радиомрежите /радионаправленията/ в УКВ и КВ диапазон, които се използват през време на учения;
- при нужда радиомрежите /радионаправленията/ в КВ диапазон.

Полученият радиоразузнавателен материал да се анализира, обработва и изпраща в РУ по план на резидентурата.

Отчет по изпълнение на задачите да се извършва в

- 8 -

срокове и форми установени от РУ - ГЩ и съответната резидентура.
Контрол по изпълнението на настоящата заповед възлагам на началника на ГК-БИА.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕН.ПОЛКОВНИК: Димитър Димитров

№ 02135/____ 62 г.
Отпечатано в 3 екз.

НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ
ГЕН.ЛЕЙТЕНАНТ: Симеон Семерджиев

№ 02350/____ 1962 г.

Препис в 6 екз. *по заповед на мар. Лузун*
Да се направят изпращания до пункти задгранично радиоразузнаване
(Смр. № 1/30)

- 4/ [redacted]
 - 5/ - [redacted] радиолокационното разузнаване *повзрел*
 - 6/ - [redacted] за радиотехническо разузнаване *Д. Димитров*
 - 7/ - [redacted] " " " " *Д. Димитров*
 - 8/ - [redacted] " " " " *Д. Димитров*
 - 9/ - Отряд за радиотехническо разузнаване в ВМФ - *арно*
- мар. Димитров / Димитров*

Раздел за заповедта
№ 1 Секрет на Министъра
№ 2 Канц. по ГЩ.
№ 3 - РУ - ГЩ.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО
Екз. единствен

З А П О В Е Л

НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ

20.9.1966 г. № 01755 гр.София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно доставянето на военнополитическа информация от добиващите разузнавателни органи в БНА.

Добиването на военнополитическа информация е важна задача на разузнавателните органи в БНА. Значението на тази задача порасна още повече в последно време, когато международната обстановка се изостри чувствително вследствие активизиране на агресивния курс на световния империализъм и преди всичко на САЩ, които тръгнаха по пътя на открита агресия срещу други страни, служат си с провокации и диверсии, въоръжени интервенции и брутални агресивни актове. Поощрявани и поддържани от САЩ, значително се активизираха и реакционните кръгове в други капиталистически страни. Всичко това изисква от разузнавателните органи в БНА най-внимателно да следят за провежданите от нашите вероятни противници военнополитически мероприятия, да засилят дейността си по добиване и отработване на военнополитическа информация.

В последно време се увеличи обемът на получаваната информация по военнополитически въпроси. Положителен е стремежът на някои добивачи органи като РП в АНКРА, АТИНА, ИСТАНБУЛ и АЛЖИР своевременно да информират Центъра за по-важните военнополитически събития, да правят анализ на обстановката и изводи за нейното развитие. В резултат на това РУ редовно е информирало нашето партийно и държавно ръководство, ръководството на МНО и основния команден състав в БНА за военнополитическата обстановка в Турция, Гърция и някои други страни. Наред с РП в последно

- 2 -

време зачести постъпването на военнополитическа информация и от други разузнавателни органи (ОАДР, граничното разузнаване, РТР).

Въпреки постигнатите резултати обаче, в дейността на разузнавателните органи в това отношение съществуват редица слабости, по-характерни от които са следните:

1. Основен недостатък на получаваната военнополитическа информация от всички органи, без изключение, е, че в повечето случаи в нея се отразява главно политическата обстановка в дадената страна, без да се свързва тя с военната политика на съответното правителство, политическите партии и групировки. Малко са сведенията от военнополитически характер. Почти липсват данни за влиянието, което международната и вътрешна политическа обстановка оказват върху военностратегическите планове на разузнаваната страна, върху строителството на въоръжените ѝ сили, тяхното въоръжение и подготовка за война, върху оперативното оборудване на ТВД и т.н.

2. Поради това, че като основен източник разузнавателните органи (главно резидентурите) използват пресата, военнополитическата информация в много случаи е неконкретна, обща и недостатъчно точна и обективна. Обикновено се отразяват минали събития. Доколкото в някои случаи се правят прогнози за евентуалното развитие на дадени събития в перспектива, това се обосновава не на конкретни данни, а на предположения. Информацията страдат от редица неточности и противоречия.

3. Някои резидентури (РП в РИМ, ЛОНДОН, ПАРИЖ) не могат да обхванат главното във военнополитическия живот на страната, а се придържат към описание на отделните събития, отразени вече в пресата.

4. За някои важни събития резидентурите не винаги съобщават своевременно с грами, а чакат това да направят с пощата в информационните донесения, когато всичко вече е история.

Основните причини за горните недостатъци са следните:

1. Недостатъчно целенасочено е организирана работата на добиващите органи по събирането на военнополитическа информация от разговори по приемите с наши и чужди дипломати, от пресата, чрез осведомление от сътрудници и доверителни връзки, в резултат на което не се използват напълно съществуващите възможности в това отношение

- 3 -

и не се прави необходимото за създаването на нови такива.

2. Оперативният състав, който работи от наша територия не следи редовно военнополитическата обстановка в разузнаваните страни, няма поглед върху най-важните и актуални събития, в резултат на което не използва в достатъчна степен всички източници за събиране на информация, не се стреми достатъчно да получава информации от агентурни източници, осведомление и др.

3. Липсва умение на голяма част от оперативния състав задълбочено да анализира отделните събития и в обобщен вид, сбито, ясно и в логическа последователност да развие основните моменти, които характеризират същността на военнополитическата обстановка в разузнаваната страна, като се направят изводи за нейното перспективно развитие.

За да се подобри работата на добиващите органи в БНА по доставянето на военнополитическа информация

З А П О В Я Д В А М :

1. Отдел "ИНФОРМАЦИЯ", наред с подготвянето на годишни информационни задачи, изхождайки от развитието на военнополитическата обстановка в разузнаваните страни, в течение на годината да насочва дейността на добиващите органи за съвременното изясняване на актуалните военнополитически въпроси. За целта на всяко информационно донесение да се изготвя оценка, в която да се дават и конкретни указания за основните военнополитически въпроси, които трябва да бъдат изяснени в следващото информационно донесение. Наред с това при необходимост да се дават и допълнителни указания, в това число и с грами (до РП), с които на добиващите органи да се указва на какво те трябва да обърнат внимание при изготвянето на поредната информация.

2. За получаването на военнополитическа информация РП да използват най-широко и целенасочено всички източници, като обърнат основно внимание на осведомлението от всички и всякакви източници и на сведенията от агентурен източник. В своята информационна дейност РП да се ръководят от поставените им годишни

- 4 -

информационни задачи и от дадените им допълнителни указания. Добитите сведения да се обработват и анализират задълбочено, да се обобщават и систематизирано да се отразяват в периодическите информационни донесения, в които на основата на фактическия материал да се правят изводи за характера и същността на военнополитическата обстановка и за насоките на военнополитическото развитие на дадена страна. РП в АТИНА, АНКАРА, ИСТАНБУЛ, ОДРИН, НИКОЗИЯ, АЛЖИР и ДАМАСК да отразяват военнополитическата обстановка в ежемесечни, а РП в РИМ, ПАРИЖ, ЛОНДОН, ВАШИНГТОН и др. - в двумесечни информационни донесения. За по-важните събития да се донася незабавно в Центъра с грами.

3. Дейността на разузнавателните органи и оперативния състав на наша територия за събиране на информация по военнополитическото положение да се насочи главно към Гърция и Турция, като се изхожда от следното:

а) Оперативните пунктове на отдел ОАДР да изготвят двумесечни информационни донесения за военнополитическото положение в разузнаването от тях страни, като се използват най-рационално създадените агентурни възможности, а също така и осведомлението от неагентурните контакти с чужденците. Донесенията да се представят в Центъра в десетдневен срок след завършване на двумесечието, а по-важните информации - веднага след получаването им,

б) РО при щаба на ВМФ да активизира дейността си за получаване на военнополитическа информация, като използва всички създадени възможности, включително неагентурните контакти и радиоразузнаването. Получените сведения да се отразяват и оформят като първи раздел на периодическите ежемесечни донесения, а по-важните да се съобщават незабавно;

в) РО при УГВ и подчинените му органи да обръщат по-голямо внимание за системно следене и изясняване на военнополитическата обстановка в приграничната полоса. Въз основа на данните от органите на граничните отряди РО на УГВ да изготвя и изпраща в Центъра двумесечни донесения по военнополитическата обстановка в съответните страни, а за по-важните сведения да донася незабавно;

- 5 -

г) Всеки оперативен работник на наша територия да ползува най-пълно създадените агентурни възможности и когато това е възможно и целесъобразно контактите си с чужденци за добиване на военнополитическа информация. На месечните планирания началниците на отдели да докладват за получената информация. Най-строго да се взисква от ония оперативни работници, които, въпреки възможностите си, не проявяват необходимата активност за получаване на сведения от военнополитически характер.

4. Отдел "ИНФОРМАЦИЯ" и отдел Р и РТР да разработят и ми дадат за подпис до края на т.м. необходимите указания на подразделенията от радио и радиотехническото разузнаване (РГК и в армиите и флота) с цел да се подобри организацията на тяхната работа, да се осигури системно наблюдение на съществуващите и разкрият нови източници, от които да се получават данни по военнополитическото положение.

Получената информация да се отразява на първо място в периодическите радиоразузнавателни донесения, а по-важните сведения да се съобщават незабавно в Информационния център при РУ.

5. С цел да се събира по-целенасочено военнополитическа информация преди провеждането на срещи с агенти, сътрудници и при други подобни случаи началниците на отдели и отделения предварително да се свързват с началниците на отделения и началника на отдел "ИНФОРМАЦИЯ" за уточняване на въпросите, по които да се провеждат разговорите със съответните лица.

6. При месечните планирания полковник Марков и полковник Захов да канят полковник Узунов и полковник Попов при докладите на началниците на отдели за добитата през месеца и за очакваната през следващия месец информация.

На всяко тримесечие пред мен в присъствие на заместниците ми и началниците на отдели да се обсъжда работата по добиване на информация. Тези съвещания да се организират от полковник Узунов.

При заслушване на резидентите по добитата от тях военнополитическа информация да се канят полковник Узунов и полковник Попов.

- 6 -

Настоящата заповед да се сведе до всички агентурни отдели, отдел РТР, оперативните пунктове, резидентурите, РО във ВМФ и управление гранични войски.

Контрола за изпълнението на настоящата заповед възлагам на полковник Узунов, полковник Марков и полковник Захов.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Примерен план за донесение по военно-политическото положение в Гърция за времето от 1 до 30 август 1966 година, един екземпляр от 2 листа, маш.№ 01754/1966 г.

Отпечатано в 1 екз.
НД

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - I
ГЕН.-ЛЕЙТЕНАНТ: Стоянов (СТОЯНОВ)

1. полк. Узунов - *[Signature]*
2. полк. Марков - *[Signature]*
3. полк. Захов - *[Signature]*
4. полк. Трънков - *[Signature]* 21.9.66 г.
5. полк. Исидев - *[Signature]* 8.10.66 г.
6. полк. Райков - *[Signature]* 29.9.66 г.
7. полк. Масаров - *[Signature]* 22.9.66 г.
8. полк. Мундур - *[Signature]* 22.9.66 г.
9. полк. Митко - *[Signature]* 28.9.66 г.
10. полк. *[Signature]* 5.10.66 г.
11. полк. *[Signature]* 5.10.66 г.
12. полк. *[Signature]* 6.10.66 г.
13. полк. *[Signature]* 8.10.66 г.
14. полк. *[Signature]* 8.10.66 г.
15. полк. *[Signature]* 11.10.1966 г.
16. *[Signature]* 29.11.66

СЕКРЕТНО

136

Екз. единствен

ПРИМЕРЕН ПЛАН

за донесение по военнополитическото положение
в Гърция за времето от 1 до 30 август 1966 г.

В началото на донесението накратко се посочва с какво се характеризира военнополитическата обстановка в страната през отчетния период в светлината на засилващия се агресивен курс на САЩ в света. След това подробно се осветляват основните въпроси, а именно:

1. Мероприятия на правителството и военното командване за по-нататъшното обвързване на Гърция към НАТО и повишаване на нейната роля в агресивните планове на НАТО на Балканите:

- приемане на 5-годишна военна програма на НАТО за развитието на гръцките въоръжени сили и оперативното оборудване на ТВД;

- преговори между гръцкото правителство и представители на НАТО за преместване на някои тилови служби на НАТО от Франция в Гърция;

- провеждане на учение с мобилните сили на НАТО на гръцка територия.

2. Мероприятия на правителството по укрепване на въоръжените сили:

- продължаване чистката в офицерския състав от прогресивно настроени офицери и заменянето им с реакционни офицери - привърженици на ЕРЕ, двореца и САЩ;

- вземане допълнителни мерки по засилване идеологическата обработка на личния състав в дух на преданост към НАТО и борба срещу комунизма и "заплахата от север";

- създаване на специално управление за психологически операции към главния щаб на сухопътните войски;

- опити на двореца и военната хунта за създаване на тъй наречена "национална армия", стояща над "класовите интереси" и вън от контрола на правителството и политическите партии.

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН

§ 17

от ЗДРДОПБГДСРСБНА

- 2 -

3. Мерки на САЩ за укрепване на югоизточното крило на НАТО и ликвидиране противоречията между Гърция и Турция:

- натиск на САЩ върху гръцкото правителство за разрешаване на кипърския въпрос в рамките на НАТО;

- двустранни преговори между Турция и Гърция по кипърския въпрос;

- засилване на антибългарската пропаганда за опасността от "север" и др. с цел насочване вниманието на гръцкото правителство и военно командване срещу НРБ, а не срещу Турция.

4. Мероприятия на правителството на СТЕФАНОПУЛОС за по-нататъшното стабилизиране на своето положение:

- засилване борбата срещу демократичните сили в страната след солунските събития;

- приемане от правителството на някои мерки по осигуряване на обществения ред в страната (формиране на нови поделения ТЕА - части за национална сигурност и др.);

- икономически мероприятия на правителството през отчетния период.

5. Положение в отделните политически партии и тяхното отношение към продължаващата криза в страната и провеждането на нови избори:

- положението в ЕРЕ. Изостряне на противоречията между групата на КАНЕЛОПУЛОС и РОДОПУЛОС - ПИПИНЕЛИС;

- положението в Обединения център. Стремещт на реакцията за откъсване на нови депутати от Центъра. Ролята на А.ПАПАНДРЕУ в обединяването на здравите сили в Центъра и на МАВРОС за обединяването на десните сили в Центъра;

- противоречията в партията на отцепниците.

6. Въпросът за военната диктатура и отношението на отделните политически партии, двореца и военното ръководство към него.

ИЗВОДИ :

1. Засилва се натискът на САЩ за по-нататъшно обвързване на Гърция към НАТО и за повишаване на нейната роля в провеждането на агресивните планове на НАТО на Балканите.

- 3 -

2. Полагат се непрекъснато усилия от САЩ и НАТО за укрепване на югоизточното крило на този блок.

3. Засилва се антибългарската и антикомунистическа истерия в страната.

4. Вземат се непосредствени мерки за повишаване бойната готовност на въоръжените сили и оперативното оборудване на ТВД.

5. Перспективи за развитието на военнополитическата обстановка в Гърция в близко бъдеще:

- продължаване на досегашния политически курс на обвързване на страната към НАТО и САЩ;

- активизиране усилията на САЩ и реакционните сили за разрешаване на политическата криза в техен интерес и в интерес на укрепване югоизточното командване на НАТО.

№ 01754/20.9.1966 г.

Отпечатано в 1 екз.

НД

02049 24.10.1944

40/11
СЪКРЕТНО
Бв.Б.д.
Де

ВЪПРОСИ

за съвещанието на Министъра на народната отбрана с Председателя на Комитета на Държавна сигурност

КРДОПБГДСРБНА 2
ДЕКОМКОДИЦИРА
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Ведущ орган и организацията и воденето на агентурно оперативната разузнавателна работа се явява Комитета на Държавна сигурност.

Председателя на Комитета на Държавна сигурност определя формите на взаимоотношение и взаимодействие между органите на КДС с оглед най-ефективното изпълнение на разузнавателните задачи.

Върху Разузнавателно управление на МНО се разпространява действието на всички постановления на ЦК, заповеди и инструкции на Председателя на КДС относно воденето на агентурно разузнавателната работа и положението на оперативните работници.

Заповедите и разпорежданията на Председателя на КДС и постановленията на ЦК на БКП се довеждат до знанието на началника на Разузнавателно управление в касаещия го обем.

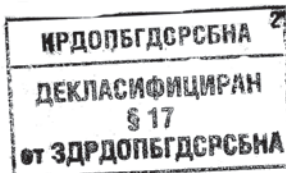
С цел да се отчете спецификата на военното разузнаване, подработването на предложения до ЦК на БКП по въпроси на агентурно разузнавателната работа се привлича и началника на Разузнавателно управление.

На наша територия РУ осъществява вербовка, привличане и подготовка на:

- чужди граждани временно пребиваващи на територията на НРБ за обекти на военното разузнаване;
- български граждани - за нелегални разузнавачи, агентни наводчици и военновременен резерв;

КРДОПБГДСРБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 11.10.11. Експерт: Де

- 2 -

41
12

- сътрудници - с оглед последващото им използване в чужбина.

Решение за вербовка (привличане) на агенти и нелегални разузнавачи взема началника на Разузнавателно управление. Влизането в оперативен контакт с чужди граждани, тяхното изучаване, а също и привличането на български граждани за сътрудници се осъществява от РУ съгласувано с КДС по реда определен от председателя на КДС с оглед най-ефективно изпълнение на разузнавателните и контраразузнавателни задачи.

Лицата използвани от РУ се картотекират освен в картотеката на РУ и в единната картотека на КДС по ред определен от Председателя на КДС, като се отчитат изискванията на конспирацията. Делата на агентурата се съхраняват в РУ.

Използуване на лица, картотекирани в едно от подразделенията на КДС или РУ-МНО от друг разузнавателен или контраразузнавателен орган става само със съгласието на съответното управление.

Вербовка и използване на лица, картотекирани към РУ без съгласие на началника на РУ когато интересите на безопасността на страната налагат това, да се осъществява по изключение само с лично разрешение на Председателя на КДС.

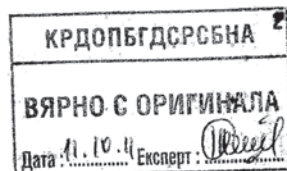
Председателя на Комитета на Държавна сигурност има право да изисква от началника на РУ доклади по всички интересоващи го въпроси на оперативно разузнавателната работа.

Цялата получена от РУ информация се докладва на Председателя на КДС по реда определен от същия. Особено ценни данни добити по агентурен път и характера на които разкрива ценна агентура се докладват лично.

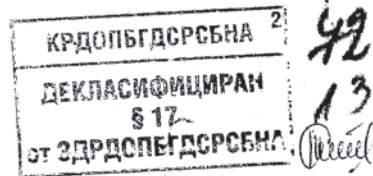
Разузнавателните управления на КДС и МНО си обменят пълни данни по оперативната обстановка в разузнавателните страни.

Председателя на КДС по свои оценки привлича за участие на занятията по специална подготовка и инструктивните съвещания и семинари в КДС оперативния състав от РУ-МНО.

Вътрешната информация на Комитета на Държавна сигурност да се разпространи и върху оперативния състав на МНО.

- 8 -

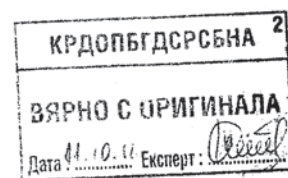
В приграничната полоса - органите на КДС провеждат мероприятия след съгласуване времето и мястото с началниците на РО на граничните отряди.

РУ-МНО и КДС осъществяват обмен на информация и съгласуват плановете си в областта на развитието на специалната агентурно разузнавателна техника и техниката за агентурна свързка.

Осигуряването на технически мероприятия на наша територия в интереса на РУ се осъществява от КДС по реда съществува за органите на КДС.

Ръководството и контрола над оперативната работа на РУ-МНО Председателя на КДС осъществява чрез началника на Разузнавателно управление - МНО.

№ 0785/19.4.1968 г.
Отпечатано в 2 екс.
ХХ/

0005 и/и 7асв

35440

18
9

00378 8.2.1969

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 2

ПОДЛЕЖИ НА КРИМИНАЛИЗАЦИЯ
СНИЖАВАЩА СЕ
НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛА
<i>Димитров</i>

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

31 януари 1969 год. № 0031 гр. С о ф и я

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно формиране на 87 отделен отряд за радиоразузнаване - РРК

С цел подобряване разузнаването в БНА

ЗАПОВЯДВАМ:

1. До 15.2.1969 година да се формира по щат № Н-2074, 87 отделен отряд за радиоразузнаване с военнопощенски номер 90450. Отрядът да се дислоцира в района на лагера Банки, в част от сградите вземани от подразделения на 1 армия и Военнохимическо управление, като едната група за КВ пеленгация се дислоцира в Силистра, а другата - в Ивайловград.

За военно време отрядът да се развърне, като необходимата допълнителна специална техника се планира за доставка по перспективния план 1971-75 години.

2. До 15.2.1969 година Командувачият 1 армия и началникът на Военнохимическо управление да освободят и сдадат на Разузнавателно управление - ГЩ сгради № № 3,4,5, 6,7,8,9 по ситуационния план на района на лагера Банки.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

19
10

- 2 -

Командуваният 1 армия да осигури за Разчетно-аналитичната станция - МНО три канцеларии, два кабинета, спално помещение за 14 срочнослужещи и пет единични автомобилни влетки в района на 65 утп - Суходол. Срочнослужещите да бъдат зачислени на всички видове доволствия към 65 утп.

3. До 15. 2 1969 година началникът на Главно политическо управление и началникът на Управление кадри, съвместно с началника на Разузнавателно управление - ГЩ да окомплектуват стряда с офицерски състав.

4. До 15. 2 1969 година началникът на Организационно-мобилизационно управление - ГЩ, съгласувано с началника на Разузнавателно управление - ГЩ да окомплектува отряда със срочнослужещ състав за сметка на армейските и РКК свързочни полкове и разузнавателните части - РКК.

5. До 25. 2 1969 година началникът на Тиле на БНА, началникът на Мобилизационно-планово управление - ГЩ и началниците на доволстващите управления /отдели/ - МНО да окомплектуват стряда с необходимото въоръжение, техника и имущество.

Началникът на Оперативно управление - ГЩ до 20. 2 1969 година да сдаде на началника на Разузнавателно управление - ГЩ един автомобилен радиопеленгатор Р-301 за нуждите на отряда.

Началникът на Управление свързочни войски до 25. 2 1969 година да окомплектува стряда с най-необходимите радиосредства за свързка и осигури телефонно-телеграфната свързка между отряда и Разузнавателно управление - ГЩ.

20
11

- 3 -

6. До 15.4.1969 година началникът на Строително-експлоатационно управление - МНО да извърши необходимия текущ ремонт на всички сгради, които ще се използват при настаняването на отряда и за разместване имуществата на 156 армейски химически склад с работилница.

Контролът по изпълнението на настоящата ми заповед възлагам на Първия зам.министър на народната отбрана и началник на Генералния щаб.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ: *Джуров* /ДЖУРОВ/
ПЪРВИ ЗАМ.МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА
ОТБРАНА И Н-К НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК: *Семеджиев*
/СЕМЕДЖИЕВ/

№ 00293/ 5.4.1969 г.
Отпечатено в 2 екз.
В.Ц.

100-7

.22

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ Димитър (ДЖУРОВ)
Со. 6 .1969 г.
СОФИЯ

СЕКРЕТНО
Екз. № 1

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОЛОЖЕНИЕ

за разузнавателната дейност на разузнавателния отдел на ВМФ чрез корабите на Българския търговски флот

1. Разузнавателният отдел при щаба на ВМФ в мирно време организира и води разузнаване, като използва възможностите на българския търговски флот. За целта той изгражда, подготвя и използва сътруднически апарат сред екипажите на българските търговски кораби.

Разузнавателните задачи изпълнява изключително чрез наблюдение и използване на технически средства.

2. Разузнавателният отдел (ВМФ) не разработва и не вербова агентура из средите на чужди граждани, не създава сътруднически апарат на територията на НРБ и не използва сътрудниците от корабите за изпълнение задачи в НРБ.

3. Разузнавателната работа чрез сътрудническия апарат се организира и води съгласно изискванията, залегнали в основните ръководни документи по оперативната работа в БНА и указанията на Началника на Разузнавателно управление.

4. Основните планиращи документи на отдела и обобщените справки за привличане на нови сътрудници и изоставянето на такива се утвърждават от началник щаба на ВМФ.

5. Получената информация от РО на ВМФ се предоставя в обработен вид и на РУ-ГЩ.

За извършената организационна и разузнавателна работа началникът на РО се отчита, освен пред командувачия и началник щоба на ВМФ, и пред началника на РУ-ГЩ.

6. Разузнавателно управление осъществява периодически и при нужда контрол и помощ на отдела по организирането и воденето на разузнавателната работа със сътрудническия апарат. То контролира за спазването на основните принципи в оперативната работа и свежда указания при настъпване на съответни изменения. Поставя задачи на РО-ВМФ за изпълнение чрез сътрудническия апарат.

7. За осъществяване ръководство на сътрудническия апарат РУ-ГЩ предоставя в разположение на ВМФ необходимите щатни бройки по щат 15 за назначаване на оперативни работници под прикритие в системата на Българския търговски флот.

8. Сътрудническия апарат, който създава разузнавателният отдел, се води на оперативен отчет в картотеката на РУ-ГЩ. За целта отделът ползва и изпраща своевременно картони-образец № 2 и № 4.

Преди разкриването на разработка за привличане на нови сътрудници разузнавателният отдел задължително извършва проверка чрез РУ-ГЩ по оперативния отчет с образец № 1.

Оперативните дела на сътрудниците се завеждат по регистъра на РУ-ГЩ. Те се съхраняват в секретното деловодство на щоба на ВМФ в отделен шкаф. До делата нямат достъп служителите от секретното деловодство.

Делата на изоставани сътрудници се сдъват в архива на РУ-ГЩ.

9. Задачите на разузнавателния отдел се осигуряват със финансови средства за специални нужди от РУ-ГЩ. Средствата се получават от финансовата служба на РУ-ГЩ и се отчитат в нея.

- 3 -

Изразходват се изключително за оперативни нужди.

Предложенията за изразходване на специални средства се утвърждават от командувачия и началник щаба на ВМФ.

Финансовите отчети се утвърждават от финансовата служба на РУ-ГЩ и се съхраняват в неговия архив.

Всички указания и разпореждания на началника на РУ-ГЩ относно целесъобразността, реда и начина за изразходване и отчитане на средствата за специални нужди са задължителни за РО-ВМФ.

10. Разузнавателно управление - ГЩ планира и осигурява фотолабораторията на РО-ВМФ с фотоматериали и фототехника.

Фотолабораторията се използва и от разузнавателния пункт на РУ-ГЩ във Варна.

11. За осигуряване подготовката и работата със сътрудническия апарат РО-ВМФ използва конспиративна квартира, която се предоставя от командването на ВМФ. Наемът за същата се заплаща от специалните средства. Квартирата се оборудва с кечово имущество от тила на ВМФ.

12. Военноморският флот осигурява разузнавателния пункт на РУ-ГЩ във Варна и Бургас със служебни помещения, кечово имущество, отопление, осветление, почистване и охрана.

Осигурява също и техническото обслужване на транспортните средства.

ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА ВНА
ГЕН.-ПОЛКОВНИК: Семерджиев (СЕМЕРДЖИЕВ)

№ АО-01609/26.5.1969 г.

Отпечатано в 2 екз.

ХЖ/

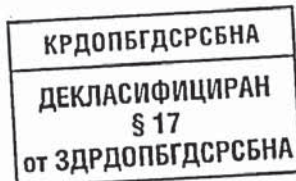
СЕКРЕТНО

Екз. № 1

УТВЪРЖАВАМ:
ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕТО
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: *Р. З. Зарков*
(ЗАРКОВ)

16.6.1969 г.

СОБНЯ

ИНСТРУКЦИЯ

относно подготовката, запечатването и пре-
цаването (получаването) на дипломатическа-
та поща

С цел да се установи единна практика, порядък и мак-
симална сигурност при пренасянето на пощата до РП (Центъра),
като се предотврати и изключи възможността от провал в това
отношение за в бъдеще да се има за най-точно изпълнение след-
ното:

По подготовка на пощата

1. Щялата поща касаеща организационната работа, като
организационното писмо и указания, отчети и справки за прове-
дени срещи и мероприятия, материалите по АО, информационните
и организационни задачи, финансовия отчет по специални сред-
ства, информационните донесения и справки и др. да се подгот-
вят за опаковане в плик, който ще се носи на ръка от куриери-
те.

Материалите, които не касаят пряко организационната
работа, като финансови описи по бюджетните средства, въпроси
от материално-технически и битов характер както и други слу-
жебни въпроси от общ характер да се подготвят за опаковане в
отделен плик.

- 2 -

2. Такова разделяне в подготовката и опаковката на пощата на организационна и служебна да се прави задължително в резидентурите където има военни представителства и ОР работещи под прикритие, а където няма военни представителства, и от Центъра към РП при нужда.

3. Да не се допуска в никакъв случай щото в плика с организационната (служебната) поща да има на едно място едни материали с псевдоними, а други с явните имена на ОР. В плика с организационната поща всички материали да са с псевдоними, а в плика със служебната поща да бъдат само с явните имена. -

4. С цел да не се допусне провал дори при пропадане на пощата при отпечатването на материалите касаещи организационната работа да се шифрират онези места, които позволяват да се разкрие агента (разраотвания обект) или да се правят догадки за него. Документите да се шифроват до такава степен, че без зашифровките същите да са безценни. За целта да се шифрира следното:

- име, презиме и фамилия на обектите;
- дата на раждането и местораждане;
- местожителство, адрес, телефон;
- месторабота - фирма, адрес и специалност;
- завършено образование - година и специалност;
- начин на запознанство - наводка, лична среща, случайна среща, среща по линия на прикритието;
- дата и място на срещата;
- агентурна ценност - ДЪ, агент-информатор, наводчик или вербовчик и свързаните с това наименование учреждения, военни обекти, лица, фирми и др.;
- народност и страните с които има връзка;
- семейно положение и биографичните данни за членовете на неговото семейство;
- данните по горните въпроси се отнасят и за близките и познаните на обектите;

- по усмотрение на ОУ и резидента могат да се зашифрират, в зависимост от конкретния случай и други данни от материалите.

Не се шифрират само писма изпращани с цел проверка на конспиративен адрес и указанията до някои наши сътрудници. Случаите на изпращане нешифрирани материали по организационната работа се санкционират от началника на РУ или от отговарящ за случая негов заместник.

д. В текста скритите места да се номерират, а откритото им съдържание се шифрира, като шифрограмата не се изпраща по радиото, а се поставя в плика с организационните материали.

е. Както и до сега, в организационните писма, отчетите и справките за проведени мероприятия, агентите, ДБ, обектите на разработка и оперативните работници да се обозначават с псевдоними.

По запечатването на пощата

1. Към запечатването на пощата да се пристъпва само след утвърждаването на същата от началника на РУ или от съответния заместник началник.

2. Организационната поща да се запечатва с три плика. Най-вътрешния плик да се подшива с конци на кръст с четири бода през изпращаните материали, като изведения край на края се завързва и запечатва с червен восък с печата на запечатващия пощата ОР. На този плик се написва само сигнатурата "АС" и номера на експедиционната бележка, който да започва с две нули. По такъв начин сигнатурата и номера добиват следния вид: № АС-00... Втория плик се надписва със същия номер и сигнатура, като в горния десен ъгъл на същия се пише "строго поверително". Този плик се запечатва с пет печата на същия ОР.

Най-горният плик да бъде с бланката на Министерството на външните работи или на съответното посолство, а ако такива няма да се надписва по същия начин, както и дипломатическа поща по линия на Министерството на външните работи. Този

- 4 -

плик се надписва със същия номер и сигнатура, като допълнително под надписа "Строго поверително" се пише носи се на ръка". Този плик да се запечатва с пет восъчни печата, като в РП се запечатва с печата на посолството (легацията), а в центъра с печата на ОФ запечатващ пощата.

Пликовете с организационната поща от РП към Центъра да се надписват не ръкописно, а с шрифт от печатни букви.

3. Служебната поща (когато има такава) да се опакова и надписва по същия начин, както и организационната. За номер на плика се взема номера на експедиционната бележка на служебната поща, като за разлика от този на организационната да започва с една нула.

4. Личните писма за ОФ работещи под прикритие да се изпращат и получават чрез прикритието. За целта след получаването на писмата от пощата, в Центъра същите да се отделят от съответния направленец и чрез куриера на РУ да се предават в съответното прикритие, за тяхното експедиране.

5. Плика с организационната поща да не се поставят никакви лични писма. Личните писма на ОФ от военното представителство да се изпращат в плика със служебната поща, а когато материали за такава няма, то личните писма да се изпращат с писмата на хората от Министерство на външните работи.

6. Пликовете с организационната и служебната поща не се поставят в един плик, а се изпращат като отделни пликове с една сигнатура, но с различни номера (номерата на съответните експедиционни бележки).

7. Когато организационната (служебната) поща не може да се събере в плик, то тогава същата се опакова във формата на пакет, като се надписва и подпечатва по същия начин както и при опаковането с пликове.

8. Когато освен така опакованата поща, която се носи на ръка от курьерите, има и материали, които могат да се таксуват като обикновен багаж, като военни списания, държавни вестници,

- 5 -

изрезки и други, то същите се опаковат като пакет, като на външната опаковка която се адресира до Министерството на външните работи се пише към № _____ като се поставя сигнатурата и номера на плика със служебната поща.

В резидентури където няма военно представителство военните списания и изрезките от вестниците да се изпращат със служебната поща, а не в пакет като обикновен багаж, който се таксува.

8. Шифровите материали да се опаковат както и до сега и да се поставят в плика с организационната поща.

9. Пощата да се оформя и запечатва по гореуказания начин от съответния направленец и началник на отдела, като преди предаването ѝ в секретна секция се проверява нейната изправност от началника на отдела, а в негово отсъствие от заместника му.

По предаването (получаването) на пощата

1. Запечатаната в съответствие с настоящата инструкция поща се предава от съответния направленец в секретна секция, където след като се провери изправността на опаковката и печатите, пликите и пакетите се подготвят за експедиция.

2. Веднага след получаването на пощата в секретна секция пликите и пакетите се описват в разносната книга за изпращане поща в чужбина като се отбелязва датата на получаване, номерата на пакетите поотделно за всеки и за къде се изпращат.

3. Куриера на РВ, в установените срокове взема пощата от секретна секция и я предава срещу подпис в служба "Дипломатически куриери" на Министерството на външните работи. При предаването на пощата куриера иска срещу всеки пакет да се впише датата, трите имена и подписа на получаващия.

4. При бележки или претенции от страна на служба "Дипломатически куриери" относно опаковката или обема на пощата, куриера на РВ веднага след завръщането си да докладва на началника на секретна секция, а той от своя страна да разговаря по

- 6 -

случая със съответния направленец.

5. При пристигане на пощата от резидентурите куриера на РУ получава пощата от министерството на Външните работи като след като се увери в изправността на опаковката и печатите се подписва в разносната книга на служба "Дипломатически куриери" и занася получената поща направо в секретната секция на РУ. Пощата веднага се завежда в разносната книга като се вписва датата на пристигането, номера на плика и от къде пристига.

6. От секретната секция, пристигналата поща имат право да получават само съответния направленец, началника на отделението и началника на отдела, а в негово отсъствие заместника му. При получаването на пощата да се вписва датата на получаване, трите имена и подписа на получаващия, като това се прави за всеки пакет поотделно.

7. След получаването на пощата същата се отваря от началника на отдела (резидента), а при негово отсъствие от заместника му, като за констатирани нередности и нарушения в подготовката и опаковането на пощата се взисква.

8. С настоящата инструкция да се запознаят всички работници и служби имащи отношение към подготовката, опаковането и изпращането на "дипломатическата поща".

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ
ПОЛКОВНИК: Младков (МАРКОВ)

№ АО-01820/10 .6.69 г.

Отпечатано в 4 екз.

ХЖ/

211

СЕКРЕТНО
Екз. единствен

9

У К А З А Н И Я

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

НА ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ

ОТНОСНО: Изнесените лекции пред оперативния състав на РУ.

От 22.3. до 27.3. т.г. пред оперативния състав бяха проведени курс-лекции по ръководството на агентите и по агентурната връзка. Взети са мерки, лекциите да бъдат преведени и отпечатани, с което ще се даде възможност, те да бъдат изучени, да се проведат по тях. зчоти, от целия оперативен състав, в това число и този работещ зад граница.

Наред с това в лекциите бяха засегнати редица практически въпроси, които имат актуално значение, поради което се налага на тях да се обърне специално внимание:

1. По уточняване понятията "Оперативна обстановка" и "Агентурна обстановка".

Оперативна обстановка - под това понятие се разбира цялата съвкупност от условията (политически, икономически, национални, географски, битови, религиозни, полицейски, контраразузнавателен режим и др.), при които се провежда агентурно-оперативната работа, в дадена страна или група страни.

Агентурна обстановка - включва онези елементи, които оказват влияние върху конкретната агентурна операция. Агентурната обстановка е част от оперативната обстановка.

Тенденциите в развитието на оперативната обстановка в основните капиталистически страни и тези,

- 2 -

10

членки на НАТО се определят от изострянето на борбата между силите на прогреса и силите на реакцията. Тази борба в наше време се развива по всички направления. КРО на капиталистическите страни има определено важно място и задачи в тази борба.

Главната тенденция в измененията на оперативната обстановка, в задачите и дейността на КРО на капиталистическите страни в последно време е преминаването от отбранителни действия против разузнаването в активни настъпателни действия. Преди години КРО на капиталистическите страни, продължително време набираше материал, и използваше своите разкрития само при политически нужди или при реално застрашаване на сериозни негови класови интереси.

В последно време по принцип, тази методичност е изоставена и провокациите по правило не се подготвят много и дълго време. Те са необходими на КРО.

Втората тенденция в развитието на оперативната обстановка и в работата на КРО, е насищането на тези органи с нова техника и нейното приложение в практическата работа. Достиженията на науката и техниката, в областта на електрониката, на лазерите и др. веднага намират приложение в практическата дейност на КРО. Поради това дейността на КРО става все по-скрита и по-коварна. Подобно на айсберг, от който само малка част се подава над водата, основната дейност на КРО остава скрита за разузнавача.

По тези причини оперативния състав, който работи зад граница започва все по-рядко да разкрива проследяване. Същото се извършва по начини, които не всякога могат да бъдат разкрити. Това обстоятелство ни задължава да повишим подготовката на офицерите, които се изпращат на задгранична работа. Системно да изучаваме методите и формите на работа на КРО, на техниката, която използва.

Друга тенденция в развитието на оперативната обстановка е редовната оперативна и бърза взаимна информация между КРО на главните капиталистически страни и тези членки на НАТО.

КРО съсредоточава своята дейност не толкова около посолствата и официалните представителства на нашите страни, а на местата, които се посещават от нашите представители и местата, където са съсредоточени секретите.

Все по-развиващата се шпиономания и антисоциалистическа пропаганда е друга характерна тенденция в развитието на оперативната обстановка и дейността на КРО на капиталистическите страни.

Въпреки тези отрицателни тенденции в развитието на оперативната обстановка и в дейността на КРО, непреодолими пречки за разузнаването не могат да бъдат създадени. Главното оръжие на разузнаването е инициативата и конспирацията, във всяка страна има винаги ще има прогресивни сили или такива недоволни от режима; твърде често КРО са заети и със свои вътрешни проблеми, които създават благоприятни възможности за разузнаването.

Изложените мисли, налагат да се обръща сериозно внимание на въпросите свързани с изучаването на оперативната обстановка в разузнавателните страни. Началниците на отдели да дадат необходимите указания на подчинените им резидентури по този въпрос.

Да задължат същите да заведат карта на оперативната обстановка в страната, на която да отчитат всички събрани данни по този въпрос.

Да провеждат системен контрол по решаването на тази востоянна задача. Своевременно да довеждат до знанието на РП всички данни по оперативната обстановка за страната, в която работят, получени в отделите по други пътища.

2. По въпроса за отговорността и самочувствието на офицера, когато се изпраща на задгранична работа.

Занапред да се счита за неправилно и вредно за офицерите, които се изпращат на задгранична работа да се говори, че нямали задграничен опит; нямали достатъчно практически опит; нямали необходимата подготовка.

12

- 4 -

Това не е в интерес на работата, защото създава комплекс за малоценност в офицера и му дава основа да се оправдава и за това, което обективно е можел да изпълни, но не го е изпълнил.

От само себе си се разбира, че офицери без необходимата подготовка, специална и езикова, не следва да се изпращат на задгранична работа.

3. Изказаните в хода на лекциите мисли за възпитанието и въвеждането в работа на младите оперативни работници имат за управлението актуално значение, особено сега и в следващите няколко години, когато приемаме сравнително голям брой млади работници.

Началниците на отдели да отделят голямо внимание на тяхната подготовка, на ангажирането им в практическа работа, като се върви от по-простите към по-сложните задачи. Младите оперативни работници да се прикрепват към опитни и активни работници с оглед да се учат и възпитават от тях, когато правят първите си стъпки в работата.

Да се упражнява системен контрол, над работата и развитието на младите работници и над тези, към които те са прикрепени.

4. Някои задгранични работници при провеждане на лични срещи агенти получават материали, предават пари и др. Занемяването и предаването на агентурните материали на лична среща да се счита за крайно нежелателно и да се прави всичко възможно, за да не се допуска.

Този обмен на материали да се осъществява на безлична връзка. Може да се съчетава личната среща с използване на тайници. Когато тръгват за лична среща ОР или агента остават материалите в тайник подбран не далече от мястото на срещата. Вземането на материалите се осъществява след завършване на срещата.

При неотложна необходимост за приемане и предаване на материал на лична среща, то продължителността на такава среща да се сведе до минимум. За тази цел да се практикуват мигновените срещи.

5. В хода на лекциите при разглеждане на основните способности за изучаване и проверка на агентите, беше засегнат въпроса за ползуване официалните източници за тази цел.

Обръщам внимание на този въпрос.

Събирането на информация, чрез официалните източници да се практикува широко, както за изучаване на агентите, с които работим, така и за предварителни проучвания на лица, които представляват интерес за нас. Задочното изучаване на лицата, представляващи оперативен интерес, като се използват за целта и официалните източници, да се утвърди, като основен канал за събиране на наводъчен и биографичен материал, за отпочване на разработки.

Да се ползува пресата и други открити източници за обществена информация.

За тази цел да се използва особено справочната литература, различни годишници, телефонни указатели, рекламни издания на различни фирми, радиото и телевизията, различни бюра за проучвания, обявления и списъци при промени във въоръжените сили и др.

Отделите да дадат подробни указания до подчинените им РП и да взискват от последните, да си изяснят каналите за задочно изучаване и за практическото използване на тези канали.

6. В лекциите подробно беше развит въпроса за ползуването на радиовръзката на близки разстояния – сигнална и информационна радиовръзка. За осъществяване на този вид радиовръзка се използват освен специални сигнализатори и ултракъсовълнови битови радиостанции, които се продават на свободния пазар в много капиталистически страни.

Обръщам внимание на началниците на оперативните отдели, да се заемат с внедряването в практическата работа на този вид радиовръзка. Да вземат мерки за обучаването на оперативния състав, още на наша територия, с оглед пълното и свободно усвояване на този вид радиовръзка. Да задължат подчинените им задгранични работници, да изучават намиращата се на местния пазар апаратура, която може

- 6 -

да се използва за тази цел, да излизат с предложения, да изпращат каталози, проспекти и образци от такава техника.

Началника на научния отдел полковник НОНЕВ да ми доложи съображенията си за доставката или изработването на необходимата апаратура с оглед обезпечение изпълнението на горната задача.
Срок 5.5.71 г.

7. Създаване микроклимат, от всеки ОР, който работи в официално прикритие зад граница.

Наличието на стационарни постове за наблюдение позволява на КРО да контролира излизането от местоработата и местоживеене на всеки разузнавач.

При тези условия голямо значение придобива не толкова скритостта, отколкото естествеността в поведението на разузнавача, когато на същия предстои агентурна среща или излизане на друго агентурно мероприятие. Всеки работник да си създаде режим на отиване и връщане от работа, на естествени движения по маршрута, когато се слива с общия поток. Без необходимост да не предприема действия, които могат да предизвикат подозрение в КРО.

Създаването на микроклимат, на естествено протичане на ежедневието на ОР, е важно условия, за осигуряване безопасност в неговата оперативна работа.

Началниците на отдели да обърнат сериозно внимание на този въпрос при подготовката на задграничните работници.

8. По използването на тайниците за връзка.

Взетите през миналата година мерки за подготовка на състава при работата на тайник дадох положителни резултати.

Изнесените сега лекции по този въпрос ще разширят теоретическите познания, ще създадат още по-голяма увереност при ползването на този вид връзка.

При разглеждането на този въпрос началниците на отдели да се спрет по-подробно на въпроса на преносимите тайници, с оглед създаване на вици в оперативния състав, при практическото използване и главно по подготовката на такива тайници.

В системата на оперативно-тактическата подготовка на офицерите, да се поставят задания за изработване на такива тайници от подръчни средства и се организират практически занятия по предаване и получаване на агентурни материали чрез тях.

Началникът на отдел "Оперативна техника" да вземе мерки за увеличаване и разнообразяване на образците от този вид тайници, както и за оказване необходимата помощ на оперативните отдели при решаването на тази задача.

При разглеждането на въпроса за работата на тайник бяха подсказани интересни мисли за разнообразяване на сигнализицията, за нейната методичност, за използване на технически средства, като телефона, радиосигнализатори и др.

При изучаването на ликциите от оперативния състав, на този въпрос да се обърне особено внимание.

9. Доверителни връзки и доверени лица.

В духа на изнесеното по този въпрос необходимо е да се разграничат тези две понятия. На въпроса за доверителните връзки няма да се спираме, защото в оперативния състав има яснота по него.

Необходимо е да се обърне внимание на работата с доверените лица.

Това са лица, на които ние вярваме. Те могат да бъдат комунисти, прогресивни лица или такива, които са се държали лоялно и не са ни подвеждали с това, което са казали пред нас. С тях ние нямаме никакви агентурни или други специални отношения. С тях поддържаме нормални официални отношения.

Такива лица се използват за събиране на данни или за

изучаване на лица, от които се интересуваме, за проверка на определен факт, който ни помага да си изясним един или друг въпрос. Обикновено събиране на необходимите ни данни от такива, става в легендарни разговори, без да се разкриват нашите интереси пред тях, или се разкрива само в допустимата степен, според конкретния случай, за да получим онова към което се стремим.

Да се обърне сериозно внимание на използването на тази форма на работа, при задочното изучаване на лицата, представляващи оперативен интерес за нас.

10. В лекциите беше засегнат въпроса за създаване в различните страни, резерв от спомагателна агентура, конспиративни квартири, конспиративни адреси, конспиративни телефони, предавателни пунктове и др.

Зам.-началниците на управление и началниците на отдели да пререзгледат задачите за 1971 г. и предложат необходимите изменения с оглед решаването на тази задача.

В тази връзка при разглеждане работата, сега в края на първото тримесечие да се направи преценка на цялата налична агентура. Онези агенти, които нямат информационни възможности, да се прецени за какви други спомагателни задачи могат да се използват и се направи необходимото за тяхното използване. Тези, които не могат да се използват и за такива спомагателни задачи да се законсервират, за да не се губи напразно време с тях.

11. В лекциите беше отделено необходимото внимание на заплащане труда на агентите. Разбирането, че следва да се заплаща труда на всички агенти, независимо от мотива на вербовката и то по такъв начин, че да създава стимулиране, заслужава да бъде отбелязано.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕТО ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: [Signature] ЗИКУЛОВ/

№ 01872/15.4.71 г.
Отпечатано в 1 екз.
РХ/

*Найрвенен прелист в един екз. 1
№ 03490 от 2.8.71 за амден II
2.8.71 г. м.п.н. [Signature]*

*Вм. дело по
отдел. "Планиране"
чк Динев
13.12.11г.*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

19
СЕКРЕТНО
Екз. единствен

Из архивите на

У К А З А Н И Я

за внасяне на изменения и допълнения
във функционалните задължения на РУ-ГЩ

194

1. За основа при преработването на функционалните задължения на РУ-ГЩ за мирно време да се вземат досега съществуващите такива, като се изменят съществуващите и добавят нови задачи в строго съответствие с приетата нова организационна структура.

2. Основни задачи на РУ-ГЩ за мирно време:

а) Да следи и редовно докладва на Централния комитет на Българската комунистическа партия, правителството на Народна република България и командването на Българската народна армия за измененията във военнополитическата обстановка в разузнавателните страни и за подготовката от нашите вероятни противници на внезапно нападение, преди всичко със средства за масово поразяване, срещу нашата страна и другите страни от социалистическия лагер.

Да следи и изучава вътрешнополитическото положение в разузнавателните страни и моралнополитическото състояние на населението и въоръжените сили.

Да съдействува за укрепването на социалистическата общност, като разкрива плановете и мероприятията на капиталистическите страни за разкол в социалистическия лагер.

20

- 2 -

б) Да добива документални данни и достоверни агентурни сведения и сведения от други източници, разкриващи военностратегическите планове на разузнаваните страни, насочени срещу Народна република България и другите страни от Варшавския договор, а така също схващанията за воденето на съвременната война и мобилизационната готовност на капиталистическите държави.

в) Да разкрива насоките на строителството на въоръжените сили на разузнаваните страни, техният числен състав, организация, въоръжение, дислокация, бойна подготовка и боеготовност, както и подготовката на територията им, на първо място териториите на Турция и Гърция, за война.

г) Да разкрива военноикономическия и научния потенциал на разузнаваните страни и набавя данни за работата по създаването на принципно нови средства за водене на въоръжената борба, а така също на нови видове и образци въоръжение, бойна техника и технически средства.

д) В съответствие с решенията и указанията на Централния комитет на Българската комунистическа партия да решава задачи по осъществяване връзка и оказване помощ на национално-освободителните движения, както и задачи в интерес на активната външна политика, външнотърговската дейност и научно-техническия прогрес на Народна република България.

Да организира и провежда при необходимост, с разрешение на правителството на Народна република България диверсии на важни обекти на територията на разузнаваните страни.

Да оказва съдействие на контраразузнаването в борбата му срещу подривната дейност срещу Народна република България.

в) Като функционален орган на Генералния щаб на Българската народна армия, отговаря за строителството и общото ръководство на разузнавателните органи, части и подразделения в Българската народна армия и ръководи агентурната работа на разузнавателните органи на Гранични войски.

ж) Информира партийното и държавно ръководство и ръководства на заинтересованите министерства и ведомства в необходимия обем.

3. Кои са новите изменения в организационната структура, подчиненост и ръководство на отделите, отделенията и службите:

а) Един от зам.-началниците на РУ се издига като пръв зам.-началник на управлението. Същият непосредствено ръководи дейността на отдел "Кадри", отдел "Подбор и подготовка на НР", отдел "Планиране, развитие и координация", отдел VIII, Учебната база и отделението за "архив и специална секретна картотека". Освен това той е в течение на цялата разузнавателна работа, поддържа връзките с ръководителите на прикрития и решава въпроси от общ характер в обем определен от началника на РУ.

На отдел VIII се подчиняват ОРП - Варна и ОРП - Бургас.

б) Ръководството на цялата задгранична дейност се съсредоточава в ръцете на един зам.-началник на РУ по агентурната работа

- 4 -

22

Предвижда се създаване в състава на отдел Турция още едно (трето) отделение с оглед създаване условия за ръководство работата в страните на Близкия Изток.

Също така предвижда се създаване на ново отделение в отдел Западни страни предвид предвижданото усиление работата чрез западните страни.

Отделението за "изучаване на агентурната обстановка" се преименува в отделение "оперативно-агентурна обстановка в разузнаваните страни" и се подчинява пряко на зам.-началника на РУ по агентурната работа.

в) Създава се нова длъжност зам.-началник на РУ-ГЩ по въоръжението и техниката. Той непосредствено ще организира и ръководи дейността на отделите "Оперативна техника", "Военно-научния и технически", отделението по ръководство на свръзките, отделението МАУВ, отделение "Дешифър" и "Административно-домакинското отделение". Предвижда се известно увеличение на "Военно-научния и технически" отдел. С оглед по-точно да се изразят неговите функции същия ще се нарича заанапред "Отдел материално-техническо снабдяване и научно-техническо развитие".

Има известно увеличение и на административно-домакинския състав. Същото е продиктувано от особеностите при разполагането на РУ-ГЩ в полеви условия и необходимостта от домакинско-битово осигуряване.

г) Създава се нов отдел "Подбор и подготовка на НР". Практиката на РУ показва, че без наличието на такъв орган управлението не може да отговори на високите изисквания за подготовката на НР.

д) За обединяване и координиране дейността при обработка на информацията и развиване на аналитичната и проучвателна работа съществуващите отделения към служба "Информация" се групират в три отдела - "Балкански страни, Азия и Африка", "Европа, Америка и НАТО" и "Анализ и стратегически проучвания". Началникът на служба "Информация" се издига като зам.-началник на РУ по информацията.

е) Принципно нов елемент е създаването на ново подразделение (по самостоятелен щат) - Пункт за управление на РУ-ГЩ. Този орган ще бъде създаден в минимален състав от мирно време с назначение да осигури развърщането във военно време на Пункт за управление на РУ-ПУ и Пункт за управление на РУ-ГЩ.

ж) На основата на сега съществуващата Учебна база за подготовка на агентурни кадри се създава "Школа за подготовка на агентурни кадри", като самостоятелно подразделение на РУ-ГЩ.

з) Обсъжда се въпроса отдела за "Международни връзки" на ГЩ да влезе в състава на РУ, с оглед създаване по-благоприятни условия за водене на разузнавателна работа.

и) Има известно увеличение на отдел "Оперативно-тактическо разузнаване", отдел "Радио и радиотехническо разузнаване" и отдел "Планиране" с оглед създаване условия за развърщане на военно време отдел "Радиоразузнаване на ГЩ" и осигуряване условия за планиране и ръководство на цялостната разузнавателна дейност от РУ-ГЩ.

к) За развитие и ръководство на въздушното разузнаване в подчинение на Зам.-началника по ОТР се създава самостоятелно

24

- 6 -

отделение "Въздушно разузнаване" в състав от 4 офицера.

л) Към партийния комитет се създава още една щатна длъжност "Заместник-секретар на партийния комитет" за по-целенасочена работа сред агентурните отдели.

м) В пряко подчинение на началника на РУ остават: отдела "Специални поръчения", отдел "Международни връзки", финансовото отделение и отделение "Шифър".

4. Функционалните задължения се разработват за ръководството на РУ (началник и зам.-началници на РУ), за отделите (началник, зам.-началник), отделенията и службите и за всяка отделна щатна длъжност.

5. Разработване на функционалните задължения да се извърши с молив на отделна работна тетрадка (като се пише само на едната страница) и се утвърдят от съответния зам.-началник на РУ в срок до _____.

6. До _____ т.г. утвърдените функционални задължения да се представят в отдел "Планиране".

7. До _____ т.г. отдел "Планиране" да обобщи предложенията за функционалните задължения и ми ги докладва.

Тяхното окончателно оформяне и отпечатване да стане един месец след утвърждаване на мирновременния щат на РУ.

25

- 7 -

8. В същата последователност след утвърждаване на военновременния щат на РУ да се разработят и функционалните задължения за военно време.

№ 02892 /19.6.1971 г.

Отпечатано в 1 екз.

НА

25

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕПИС

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № .. 6

У К А З А Н И Я

№ 004275

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно подобряване работата при организиране провеждането на мероприятия 9.

С цел да се подобри работата по организиране провеждането на мероприятие 9 и отстранят допусканияте слабости, които създават реална възможност чуждите контраразузнавателни органи да се ориентират към кои лица се провеждат такива мероприятия в бъдеще при организиране провеждането на мероприятие да се има за изпълнение следното:

1. Оперативните отдели имат право да правят заявки за провеждане на мероприятие 9 в следните случаи:

- за вербована агентура, с която са организирани агентурни връзки посредством кореспонденция;
- за лица, които се използват за конспиративни адреси;
- за лица от състава на задграничната агентура, състоянието на които се следи посредством проверка на личната им кореспонденция и тази на техните близки;
- за агентура на наша територия, на която се изучават връзките посредством кореспонденцията й;
- за агентура с цел проверка честността;
- за лица, които се изучават или разработват с цел

вербовка за разкриване връзките, по-пълното изучаване или с цел проверка честността;

- за агентурни работници, за които има опасност чрез кореспонденцията на близките им да се получи осветяване или разконспириране;

- за всички изпратени на задгранична работа оперативни работници, включително и тези по военна линия;

- за сътрудници, изпратени на задгранична работа, когато оперативните интереси налагат това.

2. При попълване на картон образец 3 оперативните отдели да указват ясно за кои лица материалите да се доставят в оригинал и за кои във вид на фотокопие.

Получаване на материали в оригинал се разрешава само в следните случаи:

- когато материалите са адресирани за конспиративен адрес;

- когато материалите са адресирани до адрес или са подател, в които се очаква да има тайнопис, кодове, знаци или микроточки;

- цялата кореспонденция от НРБ за чужбина, предназначена за наши задгранични оперативни работници;

- за агентурни работници или разработки само в случаите, когато оперативните интереси налагат да се следи кореспонденцията в оригинал с цел недопускане осветяване, разконспириране или компрометиране пред чуждите контраразузнавателни органи.

Във всички останали случаи при поставяне на задача за провеждане на мероприятие 9 да се указва материалите да се представят във вид на фотокопие.

3. Оперативните органи задължително вземат оперативно отношение по доставени в оригинал материали в срок от 24 часа, считано от момента на експедиране на същите от отдел I при МВР.

4. Цялата кореспонденция, предназначена за оперативни работници на задгранична работа, се задържа и изпраща да адресантите със служебната поща, като се спазват изискванията на Инструкция № 01820/10.6.1969 г.

5. Получените материали във вид на фотокопии да се преглеждат в деня на получаването им с цел да не се допусне пускане на кореспонденция, която може да увреди на оперативната работа или интересите на страната. При оперативна необходимост такива материали могат да се получат в оригинал, ако се поискат чрез телефон 24-39 по МВР, в срок 24 часа, считано от момента на експедиране на фотокопията.

6. Заявките за провеждане мероприятие 9 (картони образец № 3) да се подписват от началниците на оперативни отдели, а тези за които се искат материалите в оригинал от мен, или заместника ми по агентурното разузнаване.

7. В срок до 30.6.1973 г. оперативните отдели да прегледат наличните заявки за мероприятие 9 и ги приведат в съответствие с изискванията на настоящите указания.

8. Началниците на оперативни отдели да организират отчет на мероприятие 9 и вземат своевременни мерки за снемането им щом отпадне оперативната необходимост.

- 4 -

Контрола по изпълнение на настоящите указания възлагам на заместника ми по агентурното разузнаване.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (п) (ЗИКУЛОВ)

№ 004275/13.6.1973 г.

Отпечатано в 1 екз.

НД

Размножено на Ксерокс в 10 екз.

№ ~~04995/24~~.06.1983 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 6 екз.

МТ

№: 009244/02.10.86г.

ПОДЕЛЕНИЕ 35440 - ГЩ
 Вх. № 02122/19.11 1973 г.
 Към д-ло № 1

35440

СЕКРЕТНО

Екз. единствен

244
89

КРДОПБГДСРСБНА
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОДПИСАНО ОТ: Министър-председател
 Началник на Главното управление
 [Signature]

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА

17 ноември 1973 г.

№ 078

гр. София

=====

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно организацията и ръководене на радио и радиотехническо разузнаване в БНА.

=====

За правилното организиране и ръководене на радио и радиотехническото разузнаване в мирно време и максималното използване на получената информация Министъра на народната отбрана,

ЗАПОВЯДА:

1. Информационните задачи и обектите за разузнаване от подразделенията и органите за радио и радиотехническо разузнаване на видовете въоръжени сили да се поставят ежегодно с бойно разпореждане на началника на Генералния щаб.

2. Разпределението на диапазона за поиск и определяне начина за наблюдение на източниците да се извършва от началника на РУ-ГЩ с документ адресиран до началника на Разузнавателно управление (отдел) на видовете въоръжени сили.

При необходимост за уточняване на методиката на работа, организиране на взаимодействие при изостряне на международната обстановка, разузнаване на големи учения на капиталистическите страни и други, началника на РУ-ГЩ да провежда съ-

215
90

вещание с ръководните длъжностни лица от радио и радиотехническото разузнаване на БНА.

3. Преустановяване воденето на радио и радиотехническо разузнаване на заповяданите обекти или изменение начина на наблюдение на определените източници на разузнавателни сведения, да се извършва само със съгласие на РУ-ГЩ.

4. Подделенията за радио и радиотехническо разузнаване докладват в информационния център на РУ-ГЩ незабавно:

а/ Сигналите и сведенията за привеждане на въоръжените сили на разузнаваните страни в бойна готовност, чрез телеграми или по телефона не по-късно от 3 минути от тяхното приемане.

б/ По-важните данни за дейността на въоръжените сили и военно-политическата обстановка в разузнаваните страни (съществени изменения във военно-политическата обстановка, провеждане на учения, промяна в организацията и дислокацията, (базирането) на съединенията и частите, полети на самолети от бойната авиация и др.) чрез телеграми.

5. Подразделенията за радио и радиотехническо разузнаване да разработват и изпращат следните документи:

а/ Разузнавателни сводки:

- от отделната бригада "ОСНАЗ"-РГК и отрядите за радиотехническо разузнаване на армиите и ВМФ не по-малко от един път в седмицата;

- от групите за радиоразузнаване на УКВ на дивизиите 7 дни след завръщането им от водене на радио и радиотехническо разузнаване в приграничната полоса;

б/ Разузнавателно донесение от органите на въздушното радиотехническо разузнаване на ПВО и ВВС 2-4 дни след изпълнение на задачата.

- 3 -

216
91

в/ Справки по отделни въпроси за изпълнението на информационните задачи по распоредяване на РУ-ГЩ или по инициатива на подразделенията. Справките (оперативни и технически) по оперативно-тактическите учения да се изготвят не по-късно от 10 дни след завършване на същите от отделната бригада "ОСНАЗ"-РТК, отрядите за радиотехническо разузнаване на армиите и флота и групите за радиоразузнаване на УКВ на дивизиите.

г/ Техническа сводка към 5-то число на всеки месец от отделната бригада "ОСНАЗ"-РТК и отрядите за радиотехническо разузнаване на армиите и флота.

д/ Годишен доклад за изпълнение на информационните задачи към 15 септември от всички подразделения за радио и радиотехническо разузнаване в БНА.

е/ Технически доклад за състоянието и измененията в съвръсчните и радиотехническа системи на разузнаваните страни към 15 октомври ежегодно от отделната бригада "ОСНАЗ"-РТК, отрядите за радиотехническо разузнаване на армиите и флота и групите за разузнаване на УКВ на дивизиите.

ж/ Сводките, донесенията, справките и докладите да се изпращат, както следва:

- от отделната бригада "ОСНАЗ"-РТК в РУ-ГЩ;
- от армейските отряди за радиотехническо разузнаване в РУ-ГЩ, РУ-КСВ и РО на армията;
- от отряда за радиотехническо разузнаване на ВМФ в РУ-ГЩ и РО на флота;
- от органите за въздушно радиотехническо разузнаване на ПВО и ВВС в РУ-ГЩ, РУ-КСВ и РО на ПВО и ВВС;
- от групите за радиоразузнаване на УКВ на дивизиите в РУ-ГЩ, РУ-КСВ, РО на армиите и разузнавателните отделения на дивизиите.

6. Предоставя се право на РУ-ГЩ да осъществява контрол и прави оценка на информационната дейност на подразделе-

- 4 -

218
92

нията за радио и радиотехническо разузнаване в БНА.

Контрола по изпълнение на настоящото разпореждане възлагам на началника на РУ-ГЩ.

ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК *Семерджиев* (СЕМЕРДЖИЕВ)

№ 02821/2 .11.1973 г.

Отпечатано в 1 ~~екз.~~

ХД

Размножено на Нсерокс

в 4 екз.

ПРЕПИС

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 6

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н С Т Р У К Ц И Я

за правата и задълженията на оперативния работник от РУ-ГЩ, при организиране и водене на разузнаването

Дейността на военното агентурно разузнаване е отговорна държавна и партийна дейност, подчинена непосредствено на защитните функции на държавата.

Основна и крайна цел на тази дейност е осъществяване на разузнавателно проникване в определените обекти и своевременно доставяне на партийното и държавното ръководство на страната и ръководството на МНО необходимата военна, военно-политическа, икономическа и друга информация за вероятните противници с оглед осигуряване сигурността и отбраната на НРБ и завоеванията на социалистическата общност.

В системата на агентурното разузнаване оперативният работник заема важно място. На същия са възложени високо отговорни задачи и е гласувано голямо доверие от страна на партийното, държавното и военното ръководство на страната и ръководството на МНО.

Разузнавателните и организационните задачи оперативният работник изпълнява в състава на определен от ръководството на РУ-ГЩ орган, който може да работи на територията на разузнаваната страна, територията на трета страна и на територията на НРБ.

ПОДГОТОВКА И КВАЛИФИКАЦИЯ НА ОПЕРАТИВНИЯТ
РАБОТНИК

За да е в състояние да изпълнява успешно функционалните си задължения в системата на агентурното разузнаване при съвременни условия, оперативният работник е длъжен:

- да работи и усъвършенствува непрестанно специалната, военната и езиковата си квалификация. Да обогатява и разширява общата си култура и задълбочава познанията си по марксистко-ленинската наука. Необходимо е да проявява любознателност и овладява полезни сръчности;

- да познава и задълбочава непрестанно познанията си по страната (страните), срещу които и в които решава разузнавателни задачи. Това предполага той да има познания в удовлетворителна степен по: историческото развитие на страната; структурата на икономиката и нейните основни проблеми; външната политика и съвременните концепции и цели на същата, както международните договори, с които е обвързана; целите и задачите на политиката, която се провежда по отношение на СССР, НРБ и останалите социалистически страни; целите и задачите на политиката, която провежда СССР, НРБ и останалите социалистически страни по отношение на разузнаваната страна; вътрешната политика, политическите програми на различните политически партии и групировки; състоянието на въоръжените сили и тенденциите за тяхното развитие и др.

С оглед на конкретното организиране и осъществяване на агентурно-разузнавателната дейност е необходимо оперативният работник да изучи и познава в необходимата степен: изисванията, залегнали в ръководните и регламентиращи документи на РУ-ГЩ по организиране и воденето на разузнаването; информационните и организационните задачи, които са поставени лично на него; основните елементи и условия, които предлага кон-

- 3 -

51

кретно сложилата се оперативна обстановка; личните и работните дела на агентурните работници, които ще приеме на ръководство.

Да изучи в оптимална степен опита на РУ в агентурно-разузнавателната работа срещу тази страна и др.

В случаите, когато заминава на задгранична работа, въз основа на тази опознавателна работа, разработва доклад, в който излага своите схващания и съображения за организиране изпълнението на поставените задачи. Докладът се разглежда и съдържащите се в него концепции се утвърждават на съвещание при началника на РУ-ГЩ.

ПО ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТАТА

Основно задължение на оперативния работник е да организира своята лична работа, така, че да осигури пълноценно и ефективно използване на наличните сили и средства, всички възможни източници и целесъобразни форми и методи на работата с оглед осигуряване своевременно и успешно изпълнение на поставените разузнавателни задачи.

Това го задължава:

- да работи целенасочено и планово в съответствие с дадените указания от непосредствения му ръководител;
- да проявява инициатива и творчество в своята дейност, непрестанно да търси пътища и възможности за успешно изпълнение на задачите, като проявява настойчивост и упоритост за срочното им изпълнение;
- да подработва и подготвя всестранно и задълбочено предложенията по оперативните мероприятия и ги докладва своевременно на непосредствения си ръководител;

- да търси своевременно помощта на непосредствения си ръководител в случаите, когато има неяснота по дадени въпроси;

- да спазва стриктно войнската и оперативната дисциплина.

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ ЗАДАЧИ И
ЗАДАЧИТЕ ОП АО И ОТ

Цялата разузнавателна дейност на оперативния работник има за основна и крайна цел добиване на необходимата информация с оглед своевременно и цялостно осветляване на едни или други въпроси, поставени от ръководството на РУ-ГЩ.

Това го задължава:

- да познава и да бъде винаги в курса на развитието на военнополитическата обстановка в разузнаваната страна или страната, в която работи;

- непрестанно да търси и създава източници (агентурни, доверителни и др.) за изпълнение на оставените информационни задачи и тези по АО и ОТ;

- в ежедневната си дейност да проявява инициатива и творчество, да се стреми да извлича необходимата му информация от всички установени контакти;

- да проявява упоритост и настойчивост за изпълнение на поставените информационни задачи от непосредствения си ръководител, особено при усложняване на военно-политическата обстановка;

- да докладва незабавно добитата информация след собствен анализ и ясно изразено мнение за надеждността на източника и нейната достоверност;

- да отработва културно-информационните документи.

- 5 -

Оперативният работник няма право да споделя за добитата информация от агентура и ДВ със свои колеги и други лица. Добитата информация (документ) докладва на своя непосредствен ръководител.

ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ ЗАДАЧИ

За успешно и целенасочено изпълнение на тези задачи оперативният работник е задължен:

- да планира, организира и провежда активни и целе насочени мероприятия за осъществяване на агентурно проникване в западните обекти, като непрекъснато създава резерви и възможности за това;

- да разширява непрестанно кръга на перспективните лица, из средата на които могат да се намерят подходящи за осъществяване на проникване или за изпълнение на спомагателни задачи;

- да разширява непрестанно кръга на доверените общи връзки с лица, които са информирани и могат да бъдат полезни за изпълнението на разузнавателните задачи.

Създаването на предпоставки за осъществяване на агентурно проникване и изграждане на заповяданата агентурна мрежа предполага ОР непрестанно да прониква във вербовъчната база и да я разширява, като се съобразява с конкретната агентурно-оперативна обстановка.

При организиране изпълнението на поставените организационни задачи ОР е длъжен да се ръководи от следните основни принципи:

- 6 -

- ОР трябва да излиза с предложение за вербовка на агентура, която има качества и възможности за осъществяване на проникване и е носител на ценна стратегическа информация. Вербовката на агентура въобще, без реално да е обосновано нейното място и предназначение, трябва да се счита за формално изпълнена задача, за работа на празен ход, и в крайна сметка за дейност, замърсяваща агентурната мрежа и застрашаваща дейността на САР като цяло;

- при издирването, насочването, предварителното изучаване и разработката на ПЛ и кандидатите за вербовка цялата дейност да се провежда скрито и легендирано с оглед да не се разкрива предварително оперативният интерес и създават застрашаващи хоризонтални връзки;

- данните от изучаването на ПЛ и разработването на кандидатите задължително да проверява чрез други източници, да излиза с предложения за разкриване на разработка и вербовка тогава, когато задачите на отделните етапи на агентурната разработка са изпълнени и данните от изучаването са проверени и чрез други източници;

- в оперативните предложения да излага обективно и ясно резултатите от изучаването и оперативните изводи. Недопустимо е оперативния работник да завишава съзнателно качествата и възможностите на предлаганите кандидати. Престъпление е да се укриват съзнателно неблагоприятни факти и обстоятелства;

- в предложенията за вербовка (използват) да разработва и излага ясно и обосновано идеята за оперативното използване на кандидатите;

- да разработва оперативната документация задълбочено, акуратно и съобразно изискванията;

- 7 -

- недопустимо е оперативният работник да създава агентурни отношения с лица без знанието и санкцията на непосредствения ръководител и Центъра;

- оперативният работник трябва да се учи непрестанно от обобщения опит на РУ и съветските разузнавачи и да бъде непримирим към шаблона в организационната работа.

При организиране и осъществяване ръководство на агентите, ДВ и ДЛ е длъжен да спазва и да се ръководи от следните основни принципи:

- да организира изпълнението на мероприятията, залегнали в годишните планове за работа с агентурата, в заповядания обем и срокове;

- да поставя задачи на агентурата и да използва ефективно възможностите ѝ;

- да организира надеждни лични връзки с агентурните категории, които ръководи, с цел осигуряване надеждно ръководство и постъпване поток на информация при нормална и сложна агентурно-оперативна обстановка, както и висока бойна готовност на агентурната мрежа;

- да организира и провежда целенасочени мероприятия за възпитание на агентурата, за повишаване на нейната разузнавателна подготовка и умение да се пази;

- да организира и провежда системни мероприятия за проверка на агентурната и лицата, които разработва. Да не допуска предоверяване. Изграждането на приятелски отношения между ОР и агента са недопустими. Да докладва обективно и изчерпателно на своя ръководител и в Центъра за всички благополучия и неблагополучия при работата с агентурата. Да предлага мероприятия за изоставяне, отсичане и законспириране на агентурни работници, които не допринасят съществена полза или опасни за РУ-ГЩ.

- при осъществяване ръководството на агентурата оперативният работник е длъжен да спазва и изпълнява стриктно дадените указания от непосредствения ръководител и Центъра.

При организиране и провеждане на отделни агентурни операции и мероприятия оперативният работник е длъжен:

- да изучи и си уясни в необходимата степен условията на агентурно-оперативната обстановка преди да пристъпи към планиране на дадено оперативно мероприятие;

- да планира и подготвя старателно и задълбочено оперативните мероприятия и операции, като представя предложенията си за утвърждаване в регламентирания срок. Да не поставя ръководството в условия да взема спешно решения. Да планира и предлага агентурни мероприятия, които са оперативно целесъобразни и оправдани;

- да не провежда мероприятия, когато открие проследяване или съмнителни моменти;

- след провеждане на всяко агентурно мероприятие (операция) оперативният работник е длъжен да представи в регламентирания срок акуратно и задълбочено подготвен отчет с ясно изразени изводи и предложения;

- оперативният работник трябва да знае, че без разрешението (санкцията) на непосредствения си ръководител и Центъра няма право да провежда агентурни мероприятия и операции.

ПО КОНСПИРАЦИЯТА И БДИТЕЛНОСТТА В РАБОТАТА

Конспирацията и бдителността в агентурно-разузнавателната дейност е основен принцип и вид организационна дейност без които оперативният работник не може да изпълнява успешно поставените му разузнавателни задачи. Спазването на този принцип задължава оперативния работник за следното:

57

- 9 -

- лично той и членовете на неговото семейство да изпълняват стриктно изискванията, зелегнали в инструкциите и други документи в РУ по тези въпроси;

- да изучава системно и задълбочено организацията, силите и средствата, формите и методите на работа на КРО. Да използва всички възможности източници за добиване на информация по горните въпроси за КРО. В практическата работа да се опира главно на задълбочения анализ, да не допуска субективно надценяване и подценяване възможностите на КРО;

- да не споделя с никого (освен ръководителите) за принадлежността си към разузнаването, характера на дейността, която извършва и други данни за РУ-ГЩ. Да укрепва непрестанно легендата си;

- да не провежда необмислени и необосновани действия, нарушаващи законите в страната на пребиваване, които могат да улеснят КРО в организирането и провеждането на шантажи и провокации;

- да пази в дълбока тайна мероприятията, които организира и провежда. Да не се предоверява на никого, без да има разпореждане за това;

- да проявява висока бдителност при работата с агентурата и контактите с ДВ, ДЛ и общи връзки, както и при работа с оперативни документи;

- да информира незабавно непосредствения си ръководител устно и писмено за: получени сигнали, уличаващи сътрудници, агенти, ДВ и общи връзки в сътрудничеството с КРО и установени съмнителни моменти; скрито или явно задържане на ОР и членове на неговото семейство или направени опити за това; извършена провокация или направен опит срещу ОР или членове на неговото семейство; установено, че е извършен скрит

обиск в жилището на ОР; направено предложение за сътрудничество с КРО (разузнавателна служба) на ОР или член на семейството проява на особен интерес и внимание на определени лица към ОР или членове на семейството и др.

ПО ПОВЕДЕНИЕТО НА ОПЕРАТИВНИЯ РАБОТНИК И ЧЛЕНОВЕТЕ
НА НЕГОВОТО СЕМЕЙСТВО

Поведението, моралът и етиката на оперативният работник и членовете на неговото семейство тук и зад граница трябва винаги да бъдат на високо ниво и в съответствие с изискванията, зелегнали в регламентиращите тези въпроси документи.

Оперативният работник е задължен да провежда системна възпитателна работа в семейството си с оглед изграждане и утвърждаване на това поведение. В случаите, когато чувства, че не му достигат силите, следва да потърси помощта на партийното и службено ръководство.

Оперативният работник и членовете на семейството са длъжни с поведението и непосредствената си дейност и участие да съдействуват за създаването и поддържането на здрав, единен и боеви колектив, да бъдат непримирими към рушителите на това единство.

ПО ИЗРАЗХОДВАНЕ И ИЗПОЛУЗАВАНЕ МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКИТЕ СРЕДСТВА

Основно задължение на оперативния работник е да се отнася държавнически към средствата, които се предоставят за финансиране на разузнавателната дейност. Това предполага:

да планира реално необходимите средства и да ги изразходва строго по предназначение; да представя в определения срок надлежно и акуратно оформени отчетни документи. При никакви обстоятелства да не ползува служебни средства за лични нужди без разрешение на непосредствения ръководител.

Да пази и съхранява като свои предоставените му за използване за служебни нужди технически средства. Да бъде непримирим към разхитителите.

ПО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО С РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ПРЕДСТАВИ-
ТЕЛСТВОТО

Ръководителят на представителството (посолството, търговското представителство) е началник на целия личен състав, първият се явява и представител на ЦК на БКП зад граница. От горното произтичат и служебните отношения, които се изграждат между оперативния работник и ръководителя, а именно:

- оперативният работник е длъжен да изпълнява разпореденията на ръководителя, произтичащи от функциите и задачите, които изпълнява представителството;
- с работата и поведението си оперативният работник трябва да съдействува за установяване и поддържане на необходимия ред, дисциплина и сплотеност на колектива в представителството. Участието във фракции и групировки, насочени срещу ръководството на представителството, е недупостимо както за оперативния работник, така и за членовете на неговото семейство.
- възникнали недоразумения с ръководителя трябва да се изглаждат своевременно на принципна партийна и служебна основа и положението, третиращо взаимоотношенията между ръководители и подчинени;

- оперативният работник няма право да дава отчет на ръководителя на представителството за специалната дейност, която извършва и да споделя с него информация, получена от аген- тура на ДВ.

- въпроси за отсъствие от работа по оперативни съоб- ражения, за пътувания по страната и др. се уреждат само чрез резидента.

Настоящата инструкция задължително се изучава от всеки оперативен работник, който постъпва на работа в РУ-ГЩ и който се готви за задгранична работа.

ЗАБЕЛЕЖКА: Инструкцията отразява основни положения, залегнали в ръководните документи по агентурно-разузнавателната работа.

~~№ 00703/1.2.1974 г.~~

~~Отпечатано в 4 екз.~~

~~РХ~~

~~№ 084996 / 24.06.1983 г.~~

~~Отпечатано в 1 екз.~~

~~МТ~~

~~Размножено в 6 екз.~~

№: 009248/02.10.86г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕПИС

СТРОГО СЕКРЕТН

Екз. № 6

И Н С Т Р У К Ц И Я

за правата и задълженията на резидента-
ръководител на резидентура под прикритие

Резидентурата под прикритие има основна задача да организира и осъществява агентурно проникване в определените военни и граждански обекти на разузнаваната страна и своевременно да доставя на партийното, държавното и военно ръководство необходимата военна, военно-политическа, икономическа, научно-техническа и друга информация с оглед осигуряване сигурността и отбраната на НРБ и завоеванията на социалистическата общност.

Ръководителят на резидентурата под прикритие - (резидентът) се явява представител на Центъра в разузнаваната страна.

Резидентът е непосредствен ръководител на РП и отговорен за организирането и воденето на разузнаването в определена страна (страни) в съответствие с поставените цели и задачи от страна на ръководството на РУ-ГЩ и конкретно сложилата се военно-политическа обстановка.

На резидента са подчинени непосредствено всички оперативни работници, включени в състава на РП, а в оперативно отношение - сътрудниците на агентурата, намираща се под непосредствено ръководство на РП.

- 2 -

По своето официално служебно положение в разузнавателната страна (страната, на чиято територия действа РП) резидентът може да заема длъжност в гражданско официално представителство или в състава на военното представителство на БНА.

При организиране на разузнавателната дейност и осъществяване ръководството на РП резидентът се ръководи от решенията и политиката на ЦК на БКП и правителството на НРБ; правните нормативи, залегнали в конституцията, и законите на НРБ; указанията на министъра на народната отбрана и началника на ГЩ, уставите и заповедите на МНО; основното положение за работа на РУ-ГЩ и специалните инструкции и указания на ръководство на РУ-ГЩ.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РЕЗИДЕНТА В ПРОЦЕСА НА ПОДГОТОВКАТА МУ ЗА ЗАДГРАНИЧНА РАБОТА

В периода на непосредствената подготовка за замиване на задгранична работа резидентът е задължен да изучи и добие затвърдени познания по следните основни въпроси: историята и историческото развитие на страната (страните), в която осъществява агентурно-разузнавателна дейност РП; външната политика на разузнаваната страна и съвременните концепции и цели на същата; същността и целите на международните договори с които е обвързана страната, и тяхното практическо влияние на политиката, която тя осъществява; целите и задачите на външната политика, която тя провежда по отношение на СССР, НРБ и останалите социалистически страни; политиката, която провеждат СССР, НРБ и останалите социалистически страни по отношение на разузнаваната страна; вътрешната политика, разслоението и групировката на вътрешнополитическите сили, политически платформи, програми и цели на отделните политически партии; със-

Bf

тоянието на въоръжените сили и тенденциите за строителството на същите ; целите и задачите на политиката, която провеждат САЩ и останалите империалистически страни по отношение на разузнаваната страна и др.

С оглед конкретното организиране на агентурно-разузнавателната дейност на РП и осъществяване ръководство резидентът е задължен всестранно и задълбочено да се запознае с: конкретните информационни и организационни задачи, които са поставени на РП; делата на наличната в РП агентура, ДВ, ДЛ и дела за изучаване на ПЛ, разработки, базата от общи връзки; плановете и замислите за по-нататъшното им използване; кадровите оперативни дела на оперативните работници и сътрудническия апарат; конкретно сложилата се агентурно-оперативна обстановка и условията за организиране на разузнавателна дейност на територията на разузнаваната страна; историческия опит на РУ-ГЩ (САР) по организирането и воденето на разузнаване в тази страна; наличните ръководни документи и указания по строителството и организацията на агентурно-разузнавателната дейност и др. съобразно конкретните указания на ръководството на РУ-ГЩ

Въз основа на тази опознавателна работа резидентът разработва доклад, в който излага своите съображения за организиране разузнавателната дейност на РП, пътищата и каналите за осъществяване на агентурно проникване в заповяданите обекти и др.

Докладът се разглежда и съдържащите се в него съображения и концепции се утвърждават на съвещание при началника на РУ-ГЩ преди отпътуването на резидента в предназначенията страна.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РЕЗИДЕНТА ПО ОРГАНИЗИРАНЕ
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОСТАВЕНИТЕ ЗАДАЧИ

По организацията на работата

Основно задължение на резидента е да създаде такава организация на работа в РП, която да осигурява пълноценно и ефективно използване на наличните сили и средства, всички възможни източници и целесъобразни форми и методи на работа с крайна цел своевременно, изчерпателно и достоверно осветяване на основните въпроси, които са обект и цел на САР в тази страна.

Това задължава резидентът да строи и организира работата на РП планово, съобразно определените цели и поставените задачи от Центъра. Плановостта в работата на РП да бъде гъвкава, да разполага с резерви с оглед своевременно реагиране на конкретно сложилата се военно-политическа обстановка и рязко изменение на агентурно-оперативната.

Плановата организация на работа в РП изисква от резидента той да осъществява своевременно и компетентно ръководство на РП като цяло (и на отделните негови подчинени). Това го задължава: *да се отнася за работата на РП* да се отнася задълбочено и критично към плановете и предложенията на своите подчинени; да поставя своевременно и изчерпателно нововъзникнали задачи; в процеса на беседите и устните доклади да уяснява възгледите, схващанията и подхода на отделните негови подчинени при изпълнение на конкретно поставените задачи, да дава конкретни и изчерпателни указания, когато е убеден, че няма необходимата яснота по дадени въпроси; да осъществява контрол в хода на изпълнение на поставените задачи и в крайния срок на изпълнение;

да контролира как ОР уплътняват работното си време; да взисква за неизпълнените в определения срок и съгласно дадените укзания задачи; да създава благоприятна обстановка в колектива за творческо обсъждане на въпросите.

По информационната работа

Резидентът е задължен:

- да организира и провежда системни мероприятия за следене развитието на военно-политическата обстановка и военните мероприятия на вероятните противници с цел своевременно разкриване и предупреждаване на Центъра за подготовка на агресия срещу НРБ, други социалистически страни и социалистическата общност като цяло.

- да организира разузнавателната дейност на РП с оглед разкриване крайните цели и замисли на зараждащите се военно-политически и други събития, които имат международно значение. При рязко усложняване на обстановката да организира и провежда активни мероприятия с цел осветляване на обстановката, без да чака нареждания от Центъра.

- да организира изпълнението на поставените информационни задачи по ВС,ТВД, военно-техническия прогрес и икономиката и тези по агентурно-оперативната обстановка и по линия на отдел "Оперативна техника" в заповядания срок;

- да организира отработването на информационните документи културно и съобразно уточнените образци и указания на Центъра и ги изпраща в заповядания срок.

Под ръководството на резидента се анализира и обобщава добитата информация от РП. По негово решение се включват в съответните информационни документи отделните информацион-

ни документи и отделните информационни сведения. Резидентът е отговорен пред Центъра за правдоподобността и достоверността на информацията, която изпраща в Центъра.

При изпращането на информация в Центъра, (независимо по кой канал) резидентът е длъжен да отрази: от кой източник, кога е получена и от кой оперативен работник е информацията; надеждност на източника, оценка и мнението на РП за достоверността на информацията и на кои други лица, братски органи е направена достояние.

По специалната връзка резидентът е длъжен да изпраща информация само по въпроси посочени в документа "Указания по реда за обработването и изпращането на информационните документи в Центъра".

По изграждане на агентурната мрежа и проникване
в заповяданите обекти

Освен ^{но}метод за добиване от РП на необходимата военна, военнополитическа и друга информация от оперативно-стратегически характер се счита агентурният. От горното произтичат следните основни права и задължения на резидента:

- непрестанно да организира и провежда целенасочени и активни организационни мероприятия с цел: своевременно осъществяване на агентурно проникване в определените (заповяданите) за разузнаване обекти по всички възможни и оперативно целесъобразни канали и направления; непрестанно разширяване на агентурната мрежа в желаното направление и подобряване на нейния качествен състав; разширяване на спомагателната агентура

и активно използване на същата в интерес на изпълнението на информационните и организационните задачи с оглед осъществяване целенасочено агентурно проникване; разширяване кръга на ДВ и общо полезните връзки от оперативните работници и сътрудниците с оглед създаване на широка информационна и вербовъчна база; полагане на необходимите грижи за непрестанно разширяване на базата от ПЛ.

При организирането и ръководството на агентурната дейност на РП резидентът е длъжен да се ръководи и спазва следните основни принципи:

- при издирването, насочването и предварителното изчаване на перспективни лица, оперативната дейност да се провежда скрито и легендирано с оглед да не се разкрива предварително оперативният интерес и създават застрашаващи хоризонтални връзки;

- изучаването на ПЛ и разработването на кандидатите за вербовка да се осъществява скрито от погледа и мероприятията на КРО. Добитите установъчни и други оперативни данни в процеса на изучаването обезателно да се проверяват чрез няколко източника;

- с предложение за разкриване на разработка и вербовка да излиза само в случаите, когато задачите на отделните етапи на агентурната разработка като цяло са решени;

- да предлага и вербова агентура, която има качества съобразно поставените задачи за агентурно проникване, и такава, която реално е носител на ценна оперативно-стратегическа информация. Вербовката на агентура въобще, без реално да е обосновано нейното място и предназначение в агентурната мрежа на РП (Центъра), трябва да се счита за формално изпълнена задача, за работа на празен ход, и в крайна сметка за

дейност, замърсяваща агентурната мрежа и застрашаваща дейността на САР като цяло.

Недопустимо е резидентът да излиза с предложение за вербовка на лица, които не са изучени достатъчно задълбочено и за такива, чиито проучвателни данни не са потвърдени от други надеждни източници; да не допуска да се завишават съзнателно качествата на кандидатите. В предложенията за вербовка на кандидатите ясно и обосновано да се разработва идеята за оперативното използване на същите за в бъдеще.

Резидентът трябва да знае, че личният състав на РП няма право да създава агентурни отношения с лица без санкция на Центъра.

За постигане на необходимата ефективност при организиране изграждането на агентурно-разузнавателната мрежа резидентът е задължен:

- непрекъснато да изучава развитието на агентурно-оперативната обстановка като цяло, да търси и разкрива подходящи канали и контингенти като база за вербовъчна работа и излиза с обосновани предложения пред Центъра по организационната работа;

- да обобщава крайните резултати от практическата работа на РП и излиза периодически пред Центъра със съответни изводи и предложения;

- да обобщава опита на личния състав на РП и го прави достойно на Центъра в подходяща форма;

- да води борба срещу шаблона в работата;

- периодически обстойно и своевременно да информира Центъра за настъпили резки и съществени изменения в агентурно-оперативната обстановка, които могат да доведат до нарушаване плановете на РП по агентурно-разузнавателната дейност и които налагат въвеждане на изменения във формите и методите на работа или набяляване на допълнителни мероприятия

- 9 -

При организиране и осъществяване ръководство на агентурата, ДВ и ДЛ резидентът е длъжен да се ръководи от следните основни принципи:

- да се организира стриктно изпълнение на мероприятията, залегнали в годишните планове за работа с агентурните категории;

- да се организират стабилни лични и безлични агентурни връзки с агентурата, които да осигуряват надеждно ръководство и постъпване на информация при нормална и сложна агентурно-оперативна обстановка, както и висока бойна готовност на агентурната мрежа при усложнена и военновременна обстановка.

- да се изучават възможностите на агентурата, въз основа на това редовно и своевременно да и се поставят реални задачи и да се взисква за тяхното изпълнение;

- да се планират, организират и провеждат целенасочени мероприятия за непрестанно възпитание и въздействие на агентурата в зависимост от мотива за вербовка и провеждат мероприятия за повишаване на нейните информационни възможности и квалификация;

- да не се допуска предоверяване на агентурата. Да се планират, организират и провеждат системни превантивни мероприятия за проверка на нейната агентурна честност;

- да се провеждат системно мероприятия за прочистване на агентурната мрежа от съмнителни агентурни работници и такива, които са изчерпали възможностите си;

При организиране на различни агентурни операции и мероприятия резидентът е длъжен да се ръководи от следните основни принципи:

- мероприятията да се планират и подготвят старателно и задълбочено. Да се обръща особено внимание на практичес-

кото им реализиране от изпълнителите. При наличие на неясности и нецелесъобразни съображения резидентът е длъжен да даде изчерпателни компетентни указания. Да не се провеждат мероприятия, които не са подготвени достатъчно или не са съобразени в достатъчна степен с конкретната агентурна обстановка;

- РП няма право да провежда мероприятия с агентура без санкции и уведомление на Центъра. РП е длъжна да планира своевременно мероприятията, които се утвърждават от Центъра, и да представи документацията в заповяданите срокове. Мероприятията в плана, които са номенклатура на резидента, се съобщават в общи линии с грама. Отчетите за проведените мероприятия да се представят в утвърдения срок;

- резидентът е задължен да взема ясно и категорично отношение към всяко оперативно предложение на ОР от състава на РП по отчетите за проведените мероприятия .

По конспирацията и бдителността

Конспирацията и бдителността в агентурно-разузнавателната дейност е основен принцип и вид организационна дейност, без която е немислимо успешно изпълнение на поставените задачи. Спазването на този основен принцип задължава резидента за следното:

- да организира системно и задълбочено изучаване на организацията, силите и средствата, формите и методите на работа на КРО. Да набелязва и провежда мероприятия за скрито преодоляване на тяхното противодействие и да информира своевременно и изчерпателно Центъра за това;

- да не допуска нито подценяване, нито надценяване на възможностите на КРО. Да организира и провежда системни мероприятия с оглед свеждане до минимум възможностите на КРО да прониква в агентурната мрежа;

- да организира и провежда системни мероприятия за укрепване на легендите на ОР под прикритие и пресича своевременно всички източници и предпоставки, които могат да осветят и разкрият принадлежността на ОР към военно разузнаване; при организиране и провеждане на агентурни мероприятия да отчита реално конкретно сложилата се агентурно-оперативно обстановка и да не допуска провали и осветяване на агентурата. При констатирано проследяване да не разрешава провеждане на агентурни мероприятия;

- да предотвратява необмислени и необосновани действия от страна на ОР, които могат да създадат благоприятни предпоставки за КРО да организират и проведат шантажи и провокации по отношение на оперативните работници;

- да информира незабавно Центъра с грами за: получени сигнали за осветяване или уличаващи агенти, ДВ, ДЛ и перспективни лица в сътрудничество с КРО, като в тях прави оперативни изводи и предложения; получени сигнали, опити и проведени провокации на КРО срещу ОР и членове на тяхните семейства; установени скрити обиски в домове на ОР и сътрудници; осъществено скрито или легендирано задържане от КРО на ОР, сътрудници и членове на тяхните семейства; направени предложения за сътрудничество от страна на КРО на ОР, сътрудници и членове на техните семейства; получени сведения и сигнали относно арестувани лица, обвинени в шпионаж в полза на НРБ и други социалистически страни; извършени нарушения на законите на страната от ОР и членове на техните семейства;

- да организира воденето на секретното деловодство, отработването, съхраняването и експедирането на оперативната и разузнавателната документация в съответствие с инструкциите и специалните разпореждания;

- 12 -

- да организира и провежда мероприятия по противодействие на техническите средства на КРО;

- да организира и провежда системни възпитателни мероприятия с агентурата, ОР и сътрудниците по спазване на принципите на конспирацията и бдителността в работата. Да взиска строго от нарушителите на оперативната дисциплина и информира своевременно Центъра за всички допуснати нарушения.

Резидентът отчита дейността на РП, състоянието на работата и резултатите от същите само пред Центъра. Без санкция от ръководството на Центъра няма право да споделя и дава информация по тези въпроси на никакви органи и юридически лица.

По поведението и възпитанието на ОР, членовете на техните семейства и единството на колектива

Успехът на агентурно-разузнавателната дейност в рамките на РП се обуславя преди всичко от наличието на високи партийни морални качества и принципиалност в личния състав на РП, съзнателна воинска и оперативна дисциплина, осъзнато чувство за лична отговорност и сплотен боеви колектив на партийна и служебна основа. Наличието, съхраняването и непрестанното повишаване на тези обективно необходими предпоставки задължават резидента:

- на основата на ръководните партийни и служебни документи и инструкции, да организира и провежда системни и целенасочени мероприятия за възпитанието на ОР, членовете на техните семейства и колектива като цяло;

- да следи за поведението и моралния облик на оперативните работници и членовете на техните семейства. При констатиране на съмнителни и чужди на нашия морал увлечения и еснафски потребителски настроения да организира и провежда решителни служебни и партийни мерки за тяхното своевременно отстраняване.

УЛ

- 13 -

- да знае реалните доходи на своите подчинени и съответствието им с разходите, които извършват, какви спестявания правят и с каква цел.

- да осъществява системен контрол и проверки върху служебните сметки на ОР, които водят служебни каси и боравят с държавни средства, като периодически информира Центъра;

- да осъществява контрол върху частните пътувания на ОР, членовете на семействата им и техните гости;

- да води непримирима борба срещу моралната разпуснатост, прекалената употреба на алкохол и др;

- да провежда мероприятия за сплотяване на колектива на принципна партийна и служебна основа. Да води непримирима борба срещу рушителите на това единство. За всички сигнали и неблагоприятия в това отношение и взетите мерки да информира своевременно Центъра.

По материално-техническото осигуряване разузнавателната дейност

Резидентът е задължен:

Да планира реално всички необходими за РП материално-паричини, технически и други средства. Да организира и контролира изразходването на материалните средства в строго съответствие с указанията и санкциите на Центъра и на финансовите органи, като води финансова отчетност в РП съгласно заповед № 047 от 1.12.1971 г;

- да организира периодически проверки на касата в съответствие с финансовите разпоредби и указанията на Центъра. Да информира своевременно Центъра за констатирани нарушения в изразходването на материални средства и за финансовата дисциплина.

- 14 -

- да води непрестанно борба за икономии.

По взаимоотношенията и взаимодействието с
ръководителя

Независимо по коя линия работи зад граница резидентът е подчинен на ръководителя. Това го задължава:

- да изпълнява поставените му задачи във връзка с провеждането на политическата и икономическата линия на нашата страна, укрепването на колектива, безопасността, морално-политическото единство на задграничния състав и др. Да мобилизира силите на останалия оперативен състав от РП за срочно и безупречно изпълнение на задачите по линия на прикритието.

- да запознава ръководителя на представителството с получената информация по военно-политическото положение в случаите, когато тя не е от агентурни източници и ценни ДВ;

- да консултира ръководителя на представителството по военните и военно-политическите въпроси, ако същият поиска мнение и помощта на резидента по дадени въпроси;

- резидентът няма право да информира ръководителя на представителствата по агентурно-разузнавателната дейност на РП;

- да урежда взаимодействието с ръководителя на представителството на принципна основа и по въпроси като: освобождаване на ОР от някои служебни задължения с оглед осигуряване изпълнението на агентурно-разузнавателни задачи на територията на разузнаваната страна, в трета страна и на територията на НРБ; заангажирането на други работници от представителството в спомагателни мероприятия с оглед отвлечане вниманието и силите на КРО; укрепване на легендите на ОР в случаите, когато са създадени предпоставки за осветяване на даден работник в прикритието. Осигуряване възможности на ОР по линия на прикритието за осъществяване на контакти и връзки в среди, представляващи оперативен интерес и др.

- 15 -

Резидентът е задължен да изгражда здрави служебни партийни и другарски взаимоотношения с ръководителя на представителството. Изострянето на отношенията с ръководителя на представителството и други негови заместници и помощници трябва да се счита за недопустимо. Възникналите спорни въпроси, които увреждат интересите на оперативно-агентурната работа трябва да се решават в спокойна атмосфера и при необходимост със съдействието (намесата) на Центъра. При възникването на спорове резидентът е длъжен да информира своевременно и обстойно Центъра. При допускане на агентурен провал, в който е намесен ОР, резидентът е задължен да информира в общи линии ръководителя на дипломатическото представителство и съвместно с него да обсъдят и предложат на диспечерските инстанции мерки за ограничаване последствията от провала.

По взаимодействието с резидента на сродната служба

При осъществяване взаимодействието с резидента на сродната служба резидентът е длъжен: да обменя информация по настъпили съществени изменения в агентурно-оперативната обстановка и разкрити форми и методи на работа на КРО; да информира същия за получените сигнали за готвеци се провокации и шантажи срещу работници на задграничното представителство и членове на тяхните семейства; за получени сигнали за извършени арести на лица, обвинени в шпионаж в полза на НРБ, в случаите когато те не са от състава на РП.

Съвместно с резидента на сродната служба да участва в изработването на плана и мероприятията за охрана на сградата и хранилището на секретните документи. Съвместно да организират и провеждат мероприятия по повишаване бдителност-

- 16 -

та и конспирацията сред личния състав на представителството и др.

По осигуряване бойната готовност на РП

- да разработи реален план за разузнавателната дейност на РП в условия на усложнена военно-политическа обстановка и във време на война. Да поддържа и освежава плана БГ съобразно конкретната обстановка и конкретно сложилите се възможности на РП;

- да предлага, организира и провежда организационни мероприятия, осигуряващи висока бойна готовност на наличната агентура и създава реални предпоставки същата да бъде поета своевременно на директно ръководство от Центъра;

- да предлага, организира и провежда мероприятия по материалното и техническото осигуряване на агентурната мрежа за работа във военна обстановка.

~~№ 00702/1.2.1974 г.~~

~~Отпечатано в 4 екз.~~

~~КП~~

~~№ 004997/И. 06.1983 г.~~

~~Отпечатано в 1 екз.~~

~~Размножено в 6 екз.~~

~~МТ~~

№ 009247 /ог. 10.860

НЕКЛАСИФИЦИРАНО

§ 17 от ПЗР
на ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО

Екз. № 1

У К А З А Н И Я

НА ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ПО АГЕНТУРНАТА РАБОТА

ОТНОСНО: Подобряване взаимодействието между отдел "Оперативна техника" и оперативните отдели в планирането и осигуряването с легализационни документи и оперативно-технически средства.

През последните години отдел "Оперативна техника" повиши оперативно-техническите си възможности, което позволява по-пълно да се удовлетворяват нуждите на оперативните органи от легализационни документи и технически средства.

Повечето от задачите, които отдел "Оперативна техника" изпълнява за нуждите на оперативния сектор, изискват не само усилията на неговите специалисти, но и активното участие и помощ на оперативните отдели.

За подобряване на взаимодействието между отдел "Оперативна техника" и оперативните отдели и за отстраняване

07906

на някои слабости да се изпълнява следното:

І. ПО РЕДА ЗА ПЛАНИРАНЕ, ЗАЯВЯВАНЕ И ОСИГУРЯВАНЕ
НУЖДТЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОТДЕЛИ

1. Ежегодно до 20 ноември въз основа на своите перспективни и годишни планове, както и на плановете за пребиваване или подготовка на агентурни работници, оперативните отдели представят в отдел "Оперативна техника" перспективни и годишни заявки за необходимите им през съответния планов период легализационни документи, оперативно-технически средства, специални материали и видове подготовка на агентурни работници. Перспективните и годишните заявки се утвърждават от зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа.

За възникналите конкретни нужди оперативните отдели изготвят заявки, предварително съгласувани и уточнени с отдел "Оперативна техника". Когато заявените нужди произтичат от мероприятията, залегнали във вече утвърдени документи (план за пребиваване, план за подготовка и др.), заявките се утвърждават от началника на съответния оперативен отдел, а в останалите случаи – от зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа.

При съгласуване на заявките отдел "Оперативна техника" консултира заинтересувания оперативен орган по въпросите на оперативно-документалната обстановка и го подпомага във вземане на решение. Възникнали несъгласия се решават от

- 3 -

зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа. Заявката се поднася за утвърждаване, след като има подписа на длъжностното лице от отдел "Оперативна техника", с което се съгласуват въпросите (Съгласувано с: _____ (фамилия).

2. Всички заявки и искания към отдел "Оперативна техника" за следващия месец да се заявяват до 25-то число на текущия, а допълнително възникнали и непредвидени задачи - по възможност най-малко една седмица преди срока за тяхното изпълнение.

Спешни оперативни нужди като обработка на филми, писма с тайнопис, контейнери и др. се удовлетворяват незабавно и с предимство, като се записват в дневника за поръчки.

3. Въз основа на постъпилите перспективни и годишни заявки началникът на отдел "Оперативна техника" изготвя задачи на оперативните отдели за добиване на образци документи и знаци, информация по агентурно-оперативната и фотоагентурната обстановка и доставяне на специална техника и материали, които след съгласуване с тях представя за утвърждаване от зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа.

Той изготвя и годишните оценки за работата на оперативните отдели по изпълнение на задачите, като се ръководи от регламентиращите документи по този въпрос.

При възникване на допълнителни нужди от образци документи и материали началникът на отдел "Оперативна техника" поставя допълнителни задачи по указания по-горе ред, а при по-незначителни случаи - след устно съгласуване с началника на съответния отдел-изпълнител.

07906

4. Началникът на отдел "Оперативна техника" най-малко един път в годината информира ръководния състав на оперативния сектор за всички новопридобити възможности в областта на основните и спомагателни оперативни документи и оперативно-техническите средства.

5. Въз основа на утвърден и предварително съгласуван с началника на отдел "Оперативна техника" план за пребиваване или подготовка на агентурен работник отдел "Оперативна техника" провежда съответните видове подготовка. Необходимото за целта време се определя от оперативния отдел, съгласувано с отдел "Оперативна техника".

За проведената подготовка отдел "Оперативна техника" изготвя протокол в един екземпляр и го предава на отдела-заявител.

6. След използване в оперативната практика на оформени или изработени от отдел "Оперативна техника" документи, контейнери и фототехнически средства съответният оперативен отдел информира отдел "Оперативна техника" (в работен ред, на ниво началници на съответните отделения) за всички забелязани особености при преминаване през контролните органи на разузнаването и трети страни.

II. ПО ОСИГУРЯВАНЕТО НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОТДЕЛИ С РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ЛЕГАЛИЗАЦИОННИ ДОКУМЕНТИ

1. Изпълнението на документални задачи да става както следва:

а/ цялостно оформяне и преправяне съдържанието на легализационни документи за мирнозременни оперативни нужди – по заявка образец № 1.

- 5 -

б/ цялостно оформяне и преправяне съдържанието на легализационни документи за легендиране на оперативния състав – по заявка образец № 2;

в/ цялостно оформяне и преправяне съдържанието на легализационни документи за военновременни оперативни нужди – по специализирани комплексни заявки, образците на които се изработват периодично от отдел "Оперативна техника".

2. Всеки оперативен орган, който представя заявка за цялостно оформяне или преправяне на легализационни документи по легенда на неконтролиран двойник, е длъжен да извърши следните проверки по отчета:

- отношение на РУ-ГЩ към двойника;
- отношение на МВР към двойника, в това число и дали не е издирван като закононарушител;
- отношение на КРО на страната, чийто гражданин е двойникът, и на "Интерпол" към него или други лица със съвпадащи и сходни лични данни.

Въз основа на резултатите от проверките се прави кратка оперативна оценка, която се отразява в заявката.

3. При оформянето на легализационни документи заинтересуваният оперативен отдел при нужда да осигурява квалифициран преводач и необходимата информация за изясняване на документалната обстановка.

4. Когато отдел "Оперативна техника" не разполага с необходимите образци от легализационни документи и няма възможност да ги набави, оперативните отдели оказват необходимото съдействие за тяхното доставяне.

07906

5. След цялостното оформяне и състаряване на задгранични паспорти за мирновременен оперативен използване същите се приемат от комисия в състав: председател – началникът (зам.-началникът) на отдел "Оперативна техника" и членове: началникът (зам.-началникът) на съответния оперативен отдел и началникът на отделение "Агентурно-оперативна документация".

Комисията оценява цялостно оформения задграничен паспорт като "годен" или "негоден" за оперативен използване и отразява оценката си в заявката.

Ако комисията установи негодност на задграничния паспорт за оперативен използване, незабавно уведомява за това зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа, като прави съответните изводи и предложения.

Всички цялостно оформени документи и такива с направено съдържание за мирновременен оперативен ползване се фотографират на цветен диапозитивен филм, който, заедно с документите, заявката и всички работни материали, се предава на съответния ОР-заявител срещу подпис.

6. За своевременното изготвяне на документи по поддържане легендите на оперативния състав отдел VIII да следи непрекъснато измененията на документалната обстановка в основните и междинните прикрития и своевременно да доставя на отдел "Оперативна техника" необходимите документи и знаци в съответствие с настъпилите изменения.

7. Оперативните отдели да представят за обработка в отдел "Оперативна техника" задграничните паспорти на всички оперативни работници и сътрудници, пътували зад граница.

- 7 -

III. ПО ОСИГУРЯВАНЕТО НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОТДЕЛИ
С ХИМИЧЕСКИ СРЕДСТВА ЗА ВРЪЗКА (ХСВ)

1. Даване на ХСВ и подготовка по тайнопис да се извършва въз основа на заявка образец № 3. Тя се изготвя и в случай на преподготовка или смяна на материали с преминаване към тайнопис от по-висока категория в рамките на установените три степени – за международна поща, за вътрешна поща и за предаване чрез тайник или на ръка.

2. Подготовката на агентурните работници да се извършва при непосредственото участие на ОР-ръководител, който осигурява необходимите условия за нормално и резултатно протичане на подготовката. Оперативният отдел е длъжен да се съобразява с трайността и капацитета на дадените тайнописни материали и отговаря за своевременното им подмяне и опресняване.

3. За нанасяне на таен текст в отдел "Оперативна техника" се представя заявка образец № 4. Ако тайният текст съдържа указания по тайнопис, формулировката да се съгласува с отдел "Оперативна техника".

4. Исканията за проявяване на тайнопис, поставяне на химически секрети за проверка и изготвяне на тайнописни материали (хартия, индиго, проявители и др.) да се изпълняват срещу заявка на оперативните отдели в специалния за целта дневник в отделение "Химически средства за връзка".

5. При проявяване на тайнописни материали извън отдел "Оперативна техника" да се спазват точно дадените указания. Материалите и способите за проявяване да се пазят като строго секретни, а някои от проявените тайнописни ма-

07906

териали при необходимост, определена от началника на съответния отдел, да се представят в отделение "Химически средства за връзка" за оценка на техническото изпълнение.

6. При провал, съмнителни моменти при прекратяване на тайнописната връзка с кореспондент или ХКА оперативният отдел след съгласуване със зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа информира писмено отдел "Оперативна техника" за вероятността тайнописните материали и начинът на работа да са станали достояние на КРО.

7. След запознаване с вида на предлаганите тайнописни материали за даване на агентурни работници оперативните отдели се задължават да предлагат и подпомагат отдел "Оперативна техника" при подбора и осигуряването на целесъобразни, разнообразни и надеждни предмети за маскиране на материалите.

IV. ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОРГАНИ С ФОТОТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА И СПЕЦИАЛНИ ФОТОМАТЕРИАЛИ

1. Отдел "Оперативна техника" непрекъснато следи и изучава фотоагентурната обстановка и нуждите от фототехнически материали, а чрез РП и тенденциите в развитието на фотокино-техниката.

Следенето на обстановката и доставянето на материали да става съгласно т.3 на раздел I.

- 9 -

2. Фотоподготовката на агентурните работници се извършва по указания по-горе ред (раздел I, т.5).

3. Оперативните нужди от текущ характер (обработка на филми и материали) да се изпълняват само срещу заявка в дневника. Големи поръчки(над 1000 копия)да се изпълняват след разрешение от зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа.

V. ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОТДЕЛИ С КОНТЕЙНЕРИ ЗА ТАЙНИЦИ

1. Отдел "Оперативна техника" осигурява оперативните органи с контейнери за тайници за поддържане на агентурната връзка и съхраняване на различни агентурни материали въз основа на заявка образец № 5. Оперативните отдели се задължават да предлагат и подпомагат отдел "Оперативна техника" при подбора и осигуряването на целесъобразни, разнообразни и надеждни предмети за контейнери. Представител на съответния оперативен орган участва в изработката на контейнера като консултант.

2. Готовият контейнер се предава на оперативния отдел с протокол, в който се вписват неговите основни данни и евентуално характерни особености.

3. В случаите, когато изработката на контейнера изисква участие на специалисти от два и повече отдела (камуфлирани радиостанции, сигнализатори, зарядни и други устройства), се създава работна група начело със специалиста

07906

- 10 -

от отдел "Оперативна техника". Съставът на работната група се определя от началниците на участващите в задачата отдели.

Готовият контейнер се приема от комисия, която съставя протокол за неговата оперативна пригодност. В комисията влизат: председател – началникът (зам.-началникът) на оперативния отдел-заявител, и членове – представители на отделите, участвували в изработката на контейнера. Когато контейнерът представлява общ интерес за целия оперативен сектор, комисията за приемането му се назначава от зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа.

В духа на тези указания да се решават и всички непредвидени и допълнително възникнали въпроси по взаимодействието между отдел "Оперативна техника" и оперативните отдели.

ПРИЛОЖЕНИЕ: пет образци за заявки (явни).

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗН.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ ПО АР
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР (ДОБРЕВ)
12.11.1981 г.

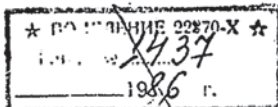
№ 07906/10.11.1981 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 8 екз.

НД

УТВЪРЖДАВАМ:

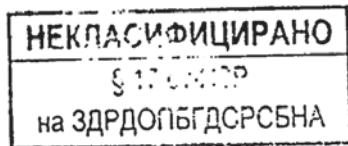
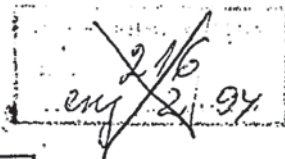

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 2

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК *rs (цел)* (ЗИКУЛОВ)

18.9.1986 г.
СОФИЯ

95
2005

ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА РАБОТАТА
НА ОПЕРАТИВНОТО АГЕНТУРНО РАЗУЗНАВАНЕ

1. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЗАДАЧИ НА ОАР

Основното предназначение на ОАР е да добива и своевременно да доставя на командуването и войските необходимата информация за противника в интерес на подготовката и воденето на операциите.

За целта ОАР изпълнява следните основни задачи:

1. Непрекъснато изучава и анализира военно-политическата обстановка в разузнаваните страни и разкрива настъпващите изменения в нея.
2. Своевременно разкрива непосредствената подготовка на противника за война, способа и началото на нейното започване.
3. Разкрива началото на оперативното развързване на войските, групировката и вероятния замисъл за действие на противника в първите операции.

007903

- 2 -

4. Непрекъснато следи за състава, местоположението и характера на действията на първостепенните обекти на противника на Балканското стратегическо направление с главно внимание на ракетно-ядрените средства, високоточните оръжия и основните пунктове за управление на войските и оръжията.

5. Разкрива състава и настъпващите изменения във въоръжените сили на противника, състоянието на бойната им подготовка и степента на бойна готовност, мобилизационните планове и възможности на разузнаваните страни.

6. Следи за състоянието и разкрива мероприятията на противника по подготовката на ТВД за война, характера на инженерното оборудване, отбранителните рубежи и комуникациите на Балканското стратегическо направление.

7. Изучава морално-политическото състояние на войските и населението на разузнаваните страни.

8. Усилва разузнаването при усложнена обстановка и осигурява командването и войските на Фронта с необходимите данни за противника до началото и в хода на бойните действия.

II. ОСНОВНИ ОБЕКТИ ЗА РАЗУЗНАВАНЕ

Основни обекти за разузнаване от ОАР са:

1. Средствата-носители на ядрено оръжие в сухопътните войски.

2. Стационарните складове за ядрени боеприпаси и полевите подвижни пунктове за снабдяване с тези боеприпаси.

3. Ескадрилите-носители на ядрено оръжие.

007903

- 3 -

4. Елементите на разузнавателно-ударните комплекси и системи и другите високоточни оръжия.

5. Пунктовете за управление на обединенията и съединенията.

6. Частите за радиоелектронна война.

7. Съединенията в районите за съсредоточение, авиацията на аеродрумите и корабните групировки във военноморските бази.

8. Инженерното оборудване и инфраструктурата на ТВД и тиловите бази и райони.

249

III. РАЗУЗНАВАТЕЛНИ ОРГАНИ, ИЗГРАЖДАНИ ОТ ОАР

Разузнавателните органи на ОАР се подразделят на действаща агентурна мрежа (ДАМ) и агентурен резерв.

Към ДАМ се отнасят:

- груповоди - ръководители на нелегални агентурни групи в мирно и военно време;

- агент-информатори - с възможности да доставят разузнавателна информация по конкретни задачи или обекти в мирно и военно време или само във военно време;

- агент-вербовчици - изпълняват вербовъчни задачи в мирно и военно време;

- агент-радисти - подготвени да поддържат двустранна радиосвързка с Центъра;

- агент-наводчици - с качества и възможности да изпълняват наводъчни задачи в разузнаването или трети страни;

007903

- 4 -

- хазаи на конспиративни квартири и убежища – с възможности да осигурят подслон и условия за работа на различни органи на ОАР в усложнена обстановка и във време на война;

- ХКА, ХПП, ХКТ, агенти свързочници и маршрутници – за решаване на различни спомагателни задачи;

- КВ във военно време – лица, изучени и определени като подходящи за разузнавателна работа, вербовката на които в мирно време поради различни причини е нецелесъобразна;

- доверителни връзки и доверени лица.

Вербовъчната база за изграждане на действащата агентурна мрежа на ОАР обхваща следните основни контингенти:

- граждани на разузнаваните и трети страни, живеещи в разузнаваните страни;

- граждани на разузнаваните и трети страни, живеещи в трети страни или у нас;

- лица без гражданство, живеещи у нас или в чужбина.

В усложнена обстановка и във време на война се използват още прибежчици, военнопленници и местни граждани от завладените територии.

За осъществяване на ръководство в плановете за бойна готовност се предвижда при усложнена обстановка и във време на война действащите агенти, които в мирно време се ръководят от Центъра и не са осигурени с радиосредства, да бъдат обединени в нелегални агентурни групи

007903

- 5 -

и агентурни двойки, а някои от тях, след снабдяване с радиосредства, да продължат да действуват самостоятелно.

При необходимост НАГ могат да се създават и в мирно време.

Агентурният резерв включва:

- агентурен резерв първа степен на бойна готовност, който се състои от: разузнавачи, живеещи в НРБ, и агенти, пребиваващи продължително време у нас или живеещи в трети страни, осигурени с документи и легенди и имащи готовност и възможности да преминават и пребивават на територията на разузнаваната страна в мирно време. Предназначението му е да решава разузнавателни задачи в мирно време и усложнена обстановка, да попълва, усилва, а в определени случаи и да ръководи агентурно-разузнавателните органи в хода на тяхното формиране и действие;

- агентурен резерв втора степен на бойна готовност, който се състои от: разузнавачи и агенти на наша територия, привлечени и подготвени да изпълняват разузнавателни задачи на територията на противника в усложнена обстановка и във /военно време. Предназначението на този резерв е да осигури нарастване на усилията на разузнаването непосредствено преди, в началото и в хода на бойните действия.

От агентурния резерв втора степен на бойна готовност се формират следните разузнавателни органи:

- агентурни разузнавателни групи (АРГ);
- агентурни парашутно-разузнавателни групи (АПРГ).

Съставът на всяка от тези групи е обикновено трима души - командир, радист и разузнавач.

007903

IV. ПОДГОТОВКА И ОСИГУРЯВАНЕ НА ОРГАНИТЕ

а) Подготовка

Подготовката на органите на ОАР се води в пълно съответствие с предназначението и замисъла за тяхното използване.

Тя включва:

- подбор, вербуване на агенти и привличане на разузнавачи в съответствие със замисъла за изграждане и използване на органите;
- оперативно осигуряване (легенди, легализационни документи, конспиративни квартири и убежища) и организация на агентурните връзки;
- материално-техническо и финансово осигуряване;
- (- обучение и възпитание на личния състав;
- осъществяване на контрол и проверка.

Обучението на агентите (разузнавачите) от ОАР включва:

- изучаване на легендата и задачите, условията и способите за прехвърляне (внедряване), способите за изпълнение на разузнавателни задачи;
- организация на агентурните връзки;
- контраразузнавателна подготовка;
- миноподривна и огнева подготовка, топография;
- проверка на знанията.

*Там дотам
на място
се работи*

Обучението се осъществява по индивидуална програма.

Обемът и съдържанието на всяка програма са съобразени с конкретните особености на обучаемия, задачите, които изпълнява, и условията на обстановката. В хода на подготовката особено внимание се обръща на възпитанието на агентите и разузнавачите и на тяхната пригодност и готовност за работа.

- 7 -

Подготовката на агенти от състава на действащата агентурна мрежа и агентурния резерв първа степен на бойна готовност се извършва предимно в НРБ, но при необходимост или целесъобразност и на териториите на разузнаваните или трети страни.

Подготовката на агентурния резерв втора степен на бойна готовност по своята тематичност, насоченост и методика е подобна на подготовката на агентурния резерв първа степен на бойна готовност и също така съобразена с индивидуалните особености на разузнавача. Тя се провежда само на наша територия, като част от нея може да преминава във войскови части и подразделения.

Материално-техническите средства, необходими за дейността на разузнавачите и агентите, може да им се дават преди отпътуването за изпълнение на задачите, да се забавят предварително в района за действие или да се предават за съхранение на агенти от действащата агентурна мрежа.

Оперативното и материално-техническо осигуряване на резерва втора степен на бойна готовност се определя от способите за действие на формираните разузнавателни групи.

Способите за действие и оперативното осигуряване на групите са следните:

- от легални позиции - разузнавачите се осигуряват с документи (по възможност закрепени) и легенди, които в съчетание с езиковата им подготовка позволяват те да се представят за желани чужденци или за местни, по възможност освободени от мобилизация граждани. При необходимост се осигуряват с квартири или убежища;

- от полулегални позиции - разузнавачите се осигуряват с документи и легенди, които да издържат на елементарна проверка в разузнаваната страна. При този

007903

- 8 -

случай на разузнавачите са необходими конспиративни квартири или убежища;

- от нелегални позиции - разузнавачите се осигуряват с фалшиви документи и легенди и се укриват в квартири, убежища или на местността.

V. БОЙНА ГОТОВНОСТ И ДЕЙСТВИЯ НА ОРГАНИТЕ НА ОАР

Бойната и мобилизационната готовност на оперативното агентурно разузнаване се заключава в способността на неговите органи да изпълняват разузнавателни задачи в мирно време и усложнена обстановка, бързо да преминават от мирно във военно положение и с нараснали сили да продължат разузнавателната си дейност и във военно време.

Тя изисква:

- наличие на действаща агентурна мрежа с качества и възможности да изпълнява разузнавателни задачи в мирно и военно време;

- добра подготвеност и всестранна осигуреност на органите за преминаване от мирно във военно положение;

- създаване на добре подготвен и всестранно осигурен агентурен резерв;

- готовност да се използват нови вербовъчни контингенти, форми и методи на работа за нарастване на усилията в хода на бойните действия.

Постигането на необходимата бойна готовност на ОАР изисква решаване на следните основни задачи:

а) В нормална обстановка

Разширяване, доизграждане и подготовка на действащата агентурна мрежа и агентурния резерв.

007903

- 9 -

Надеждно ръководство на ДАМ.

Провеждане на мероприятия по поддържане и повишаване на бойната и мобилизационната готовност на ДАМ и резерва.

б) При усложнена обстановка

Привеждане на органите на ОАР от мирно във военно положение, което включва:

- организационно обединяване на отделно действащите агенти и разузнавачи в нелегални агентурни групи, агентурни двойки, както и снабдяване с радиосредства ония агенти, които ще продължат да действуват самостоятелно;

- доподготовка на агентурния резерв първа степен на бойна готовност, прехвърлянето и внедряването му на територията на разузнаваните страни и в районите по предназначение. Прехвърлянето като правило се извършва по легални канали;

- усилване на изградените нелегални групи и създаване на нови от състава на резерва, кандидатите за вербовка във военно време, агенти от трети страни и законсервирани агенти;

- мобилизиране на агентурния резерв втора степен на бойна готовност.

За ръководството на разузнавателните органи със заповед на началника на РУ се създава Отдел за оперативно-агентурно разузнаване. В подчинение на отдела преминават ОРП-1 и ОРП-2 заедно с целия си организационно-щатен състав и имущество. Със заповед на началника на ГЩ отделът преминава в подчинение на РУ на Фронта.

007903

- 10 -

в) В началото и в хода на бойните действия

Усилване на разузнаването посредством прехвърляне на групите от агентурния резерв втора степен на бойна готовност и на групи, изградени в хода на бойните действия на наша и чужда територия. Групите се прехвърлят на територията на разузнаваната страна в началото и в хода на бойните действия през линията на фронта по суша, въздух и вода. Необходимите материално-технически средства и въоръжение разузнавачите носят със себе си.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗН.УПРАВЛЕНИЕ ПО АР
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР *ЛДМ* (ДОБРЕВ)

12. 9 .1986 г.

№ 007903/14.8.1986 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 5 екз.

НД

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ

ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК (ЗИКУЛОВ)

10.5.1988 г.

СОФИЯ

10.5.1988

Строго секретно!

Екз. № 1

ПОДЕЛЕНИЕ 46 380-Х
Изм. № 272
екз. 1 1994

ПОДЕЛЕНИЕ 46 380-Х
Изм. № 126
2005 г.

СЕКРЕТНО
26.5.1988 г.
Чл. 28, ал. 2, т. 2 от ЗЗКИ 2

ПОЛОЖЕНИЕ

НЕКЛАСИФИЦИРАНО
на ЗИКУЛОВ ДЕСЕВЪА

относно подбора и назначаването на оперативни
работници на РУ-ГЩ измежду работещите в граждан-
ски прикрития служители и реда за протичане на
службата им

Подборът, назначаването и статутът на приеманите на
действителна военна служба като оперативни работници на РУ-ГЩ
служители в гражданските прикрития се основава на заповедите
на министъра на народната отбрана № Р-02 от 28 февруари 1976 г.
и № Р-019 от 30 ноември 1987 г.

І. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Приемането на действителна военна служба и ползува-
нето като оперативни работници на кадрови служители от сто-
панските предприятия и други граждански учреждения и органи-
зации се осъществява за решаване на следните задачи:

1.1. Събиране на информация за въоръжените сили, военно-
политическото положение, агентурно-оперативната обстановка и

оперативното оборудване на ТВД на разузнаваните страни чрез:

- изграждане на агентурни източници;
- изграждане на информационни източници на доверителна основа;
- наблюдение и осведомление;
- издирване и доставяне на различни видове документи (информационни, легализационни, регламентиращи, правни), които представляват интерес за разузнаването;
- закупуване (пряко или чрез трети лица) образци на военна и военноприложна техника, снаряжение и техническа документация.

1.2. Вербовка и ръководство на агентура чрез:

- издирване, изучаване и разработване на перспективни лица и кандидати за вербовка до завършващия етап на агентурната разработка;
- легендирано въвеждане на кадрови оперативни работници в изучаването или разработката, а в определени случаи и със санкция на ръководството и за самостоятелно завършване на вербовъчния цикъл;
- ръководство на агенти, при преценка за целесъобразност;
- издирване, изучаване, изграждане и ръководство на ДВ и ДЛ за решаване на разузнавателни задачи;
- участие в изграждането и поддържането на агентурните връзки.

1.3. Подпомагане на агентурно-разузнавателната работа чрез:

- оказване на помощ и съдействие за внедряване на оперативни работници и сътрудници в прикритията, подпомагане на тяхното служебно развитие и заемането от тях на длъжности

- 3 -

у нас и зад граница, които са благоприятни за изпълнение на разузнавателни задачи;

- насочване и участие в изучаването на български граждани с оглед на тяхното привличане за оперативни работници или сътрудници на РУ-ГЩ;

- изпълнение на други спомагателни задачи.

2. Основните изисквания към кандидатите за оперативни работници измежду служителите в гражданските прикрития са същите като към всички офицери от РУ-ГЩ и се заключават в притежаването на:

2.1. Високи идейно-политически и нравствени качества.

2.2. Личностна характеристика и степен на интелигентност, определящи пригодността за разузнавателна работа.

2.3. Подходяща професионална квалификация, добра езикова подготовка и доказани перспективи за професионално развитие.

2.4. Желание за оперативна работа и развито чувство за отговорност и дълг.

3. Към конкретните изисквания се отнасят:

3.1. Да имат подходящо служебно (социално) положение за изпълнение на разузнавателни задачи: да заемат или да им предстои да заемат такива длъжности у нас и особено зад граница, които предлагат условия за изпълнение на разузнавателни задачи; да посещават често разузнаваните страни и да поддържат лични и делови контакти с техни граждани; да бъдат посещавани и търсени от представляващи интерес за разузнаването чужди граждани.

3.2. Да са членове на БКП, да имат необходимото образование и по възможност да са запасни офицери.

3.3. Да бъдат семейни и членовете на семейството им да притежават положителни политико-морални качества.

3.4. По възможност да имат стаж и опит в агентурната работа като сътрудници.

3.5. Като правило да са на възраст, която позволява по-продължително използване (минимум 8-10 години).

II. ПОДБОР И НАЗНАЧАВАНЕ НА ОФИЦЕРИ ЗА ОПЕРАТИВНИ РАБОТНИЦИ ОТ ПРИКРИТИЯТА

1. Подбирането на подходящи кандидати за оперативни работници измежду служителите в представляващите интерес за РУ-ГЩ граждански ведомства се извършва от оперативните отдели на основата на положителна предварителна преценка за качествата и възможностите на служителя и прикритието и установена по оперативния отчет непринадлежност към сродните служби.

Въз основа на предварителното изучаване началникът на отдела, съвместно със своя заместник и секретаря на ППО, изготвя предложение за изучаване на кандидата, което се предава на отдел "Кадри".

2. Отдел "Кадри" организира и осъществява цялостното проучване на кандидата в пълно съответствие със заповедите и разпореденията за приемане на действителна военна служба на офицерите в БНА и специфичните изисквания за оперативния състав на РУ-ГЩ.

По преценка на началника на отдел "Кадри" в проучването могат да бъдат включени и офицери от оперативните отдели.

При положителни резултати от проучването отдел "Кадри" изготвя предложение за приемане на действителна военна служба, което след разглеждане от мандатната комисия се предлага за утвърждаване от началника на РУ-ГЩ.

- 5 -

3. Назначаването на офицери измежду служителите в гражданските прикрития става със заповед на министъра на народната отбрана по предложение на началника на РУ-ГЩ.

Привличането на кандидата се осъществява при съблюдаване на изискванията за индивидуален подход и след конкретна оценка на всеки отделен случай. В зависимост от това то може да бъде възложено на оперативен работник, началник на отделение или отдел, на заместниците на началника на РУ-ГЩ.

III. РЕД ЗА ПРЕМИНАВАНЕ НА СЛУЖБАТА И ОСОБЕНОСТИ

Назначените от прикритията оперативни работници се ползват с правата и задълженията на офицери, работещи под прикритие. Службата им в състава на РУ-ГЩ се урежда в съответствие с изискванията на правилника за преминаване на военната служба със следните особености:

- не ползват услугите на медицински и санаториално-лечебни заведения, както и на почивни станции на Министерството на народната отбрана;
- не носят военна униформа и не ползват военно-кредитни билети за пътуване;
- не получават удостоверение за самоличност, служебна карта и други документи на офицер от БНА и РУ-ГЩ;
- ползват годишен отпуск в съответствие с Кодекса на труда и нормите на ведомството, в което служат;
- не участвуват в проверките на бойната готовност на РУ-ГЩ, учебни сборове и други мероприятия;
- в кадровия, оперативния и финансовия отчет и военновременния щат на РУ не се завеждат поименно, а под оперативен номер;

- 6 -

- пенсионни документи за прослужено време (трудов стаж I-ва категория) в състава на РУ-ГЩ получават в годината на пенсиониране.

Освен в случаите, посочени в т.96 на Правилника за преминаване на военната служба, офицерите от тая категория се предлагат за уволнение и при следните случаи:

- изявено собствено желание;
- отпадане на целесъобразността от по-нататъшно използване;
- изчерпване на възможностите за ефективна работа;
- понижена активност и нежелание за работа;
- груби нарушения на оперативната дисциплина и конспиративността в работата.

С министерска заповед по предложение на началника на РУ-ГЩ всеки оперативен работник се назначава на определена длъжност (степен) и му се присвоява офицерско звание. По-нататъшното издигане в длъжност (степен) и повишаване в звание става по общия ред, установен от Правилника за преминаване на военната служба.

Месечното възнаграждение се изчислява на базата на заплата за длъжност и звание с всички останали прибавки, които получават оперативните работници. Трудовият стаж на офицера до датата на назначаване се трансформира в първа категория в съотношение 5:3 и 5:4 от трета и респективно от втора категория. За изплащане на възнаграждението за владение на чужд език са валидни следните документи:

- диплома за завършено филологическо образование или езикова гимназия с преподаване на съответния език;
- документ за издържан изпит за преводач с оценка най-малко добър (4,00).

На оперативния работник РУ-ГЩ изплаща само разликата в повече между заплата му в прикритието и тази, която има

- 7 -

като офицер (пример: разузнавачът VI степен капитан № 0127 има заплата 400 лв. В прикритието той получава 280 лв. РУ-ГЩ изплаща разликата в повече от 120 лв.).

Вещевото доволствие на оперативния работник се изплаща в пари. За изравняване с размера на годишния си отпуск като офицер той взема неплатен отпуск от прикритието. За дните, които представляват разликата между размера на двете отпуски, РУ-ГЩ му изплаща възнаграждението в пълен размер. Всички права на безплатно пътуване по време на годишен отпуск се осигуряват чрез заплащане на полагаемите се пътни разходи. от сметката на специалните средства.

Условията за постъпване на редовна военна служба като офицер от Разузнавателно управление се разясняват на кандидата предварително. При съгласие от негова страна той написва и подписва декларация със следното съдържание:

Д Е К Л А Р А Ц И Я

Долуподписаният (име, презиме и фамилия), декларирам, че съм съгласен да постъпя на действителна военна служба като офицер от Разузнавателно управление на Генералния щаб на БНА.

Точно ще изпълнявам всички задължения, произтичащи от военната клетва и специфичните изисквания на разузнавателната работа:

- да работя активно и целенасочено за изпълнение на поставените ми разузнавателни задачи;

- да позя в пълна тайна принадлежността си към военното разузнаване и да изпълнявам всички заповеди и указания по спазване на бдителността и конспиративността в работата.

- 8 -

Приемам условието, че при изчерпване на моите или на прикритието възможности да изпълнявам оперативни задачи, по преценка на РУ-ГЩ мога да бъда освободен от действителна военна служба.

Подпис: _____

264

София, 12 март 1988 г.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗН.УПРАВЛЕНИЕ ПО АР
ПОЛКОВНИК

Нинев
11.5.1988 г.

(НИНОВ)

№ 004159/11.5.1988 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 11 екз.

НД

Повѣрителна

НЕКЛАСИФИЦИРАНО

218

ДВИА
Ф. 1
Оп. 1
№ 494

Царска заповѣдь

№ 117

ст. София, 13 септември 1944 год.

Уволняватъ се

по навършване на 25 годишна служба:

ПО ПЕХОТАТА

Главниятъ инспекторъ на войската генералъ-лейтенантъ
Константинъ Лудвигъ Лукашъ;

Командирътъ на IV отдѣлна армия генералъ-лейтенантъ
Атанасъ Атанасовъ Стефановъ;

Командирътъ на I отдѣлна армия генералъ-лейтенантъ
Никола Кочевъ Наковъ;

Офицерътъ за поръчки — инспекторъ въ кабинета на
министра на войната, генералъ-майоръ Александъръ п. Ди-
митровъ;

Командирътъ на 9 пех. плѣвенска дивизия генералъ-
майоръ Димитъръ Ивановъ Янчевъ;

Инспекторътъ на пехотата генералъ-майоръ Петъръ Ди-
митровъ Каровъ;

Командирътъ на 5 пех. дунавска дивизия генералъ-
майоръ Христофоръ Стояновъ Серафимовъ;

Началникътъ на Канцеларията при Министерството на
войната генералъ-майоръ Василь Цанковъ Баларевъ;

Командирътъ на 2 пех. тракийска дивизия генералъ-
майоръ Кирилъ Николовъ п. Божиловъ;

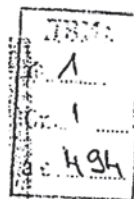
Началникътъ на Школата за запасни офицери генералъ-
майоръ Петъръ Ивановъ Цанковъ;

Командирътъ на 24 пех. дивизия генералъ-майоръ Си-
меонъ Григоровъ Симовъ;

Командирътъ на 28 пех. дивизия генералъ-майоръ Ми-
хаилъ Тодоровъ Бѣджевъ;

Командирътъ на 17 пех. щипска дивизия генералъ-майоръ
Никола Христовъ Алексиевъ;

Инспекторътъ на Държавната жандармерия генералъ-
майоръ Борисъ Ивановъ Димитровъ;

Интендантът на 16 пех. бълморска дивизия полковник Георги Кюстендилски Василев;

Командирът на 56 пех. велешки полк полковник Любен Константинов Апостолов;

Командирът на 18 пех. етърски полк полковник Богдан Петков Велизаров;

Командирът на 11 пех. сливенски полк полковник Иван Петров Гинчев;

Командирът на 21 пех. средногорски полк полковник Борис Иванов Петров;

Началникът на Щаба на 2 пех. тракийска дивизия полковник Стою Георгиев Стоев;

Командирът на 10 пех. родопски полк полковник Кирил Димитров Христов;

Помощник-началникът на Школата за запасни офицери полковник Игнат Кочев Кандев;

Командирът на 6 пех. търновски полк полковник Цоню Божов Киров;

Заместник-началникът на дивизионната област при Щаба на 6 пех. бдинска дивизия полковник Ангел Новкиршки Костов;

Командирът на 47 пех. ардински полк полковник Иван Михайлов Пожаревски;

Командирът на 46 пех. добрички полк полковник Радой Димитров Чингаров;

Командирът на 3 пех. бдински полк полковник Михаил Георгиев Ангелов;

Началникът на отделение в Щаба на войската полковник Христо Зашев Тумбин;

Началникът на Щаба на 6 пех. бдинска дивизия полковник Христо Димитров Бакърджиев;

Началникът на Щаба на 8 пех. тунджанска дивизия полковник Станю Василев Панчев;

Началникът на Щаба на 15 пех. охридска дивизия полковник Нено Желъзков Христов;

Командирът на 27 пех. челински полк полковник Герман Манчев Еленков;

Комендантът на Столицата полковник Антон Марков Кожухаров;

Командирът на 23 пех. шипченски полк полковник Никола Петков Чалъков;

Командирът на 42 пех. полк полковник Еню Цветков Каролев;

Командирът на 51 пех. вардарски полк полковник Стойно Цветков Бачийски;

Командирът на 31 пех. варненски полк полковник Димитър Христов Векиларчев;

Командирът на 68 пех. полк полковник Свѣтослав Ангелов Будинов;

ДВИА
Ф 22
Оп. 1
а е 284

Повоентелно
НЕКЛАСИФИЦИРАНО

Т У К - Началнику Генералния щаб

Донаям, че на 1 яни 1948 година приех във всяко
отношение длъжността "Началник на отделение 1400" от пол-
ковник Кирил Георгиев ИГНАТОВ.

№ 70 4 яни 1948 г., ст. София

Полковник Здравко Белев Георгиев
/ Здравко Белев Георгиев /

М-ВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ
№ 10
15 февруари 1950 година
С о ф и я.

44
Поверително.

ДЕЛАСКОПИРАНО

22

1

306

З А П О В Е Д

1. НАЗНАЧАВАТ СЕ:

в интереса на службата:

Съгласно поверителна Президиумска заповед № 2 от 27.1.т.г. Началникът на Генералния щаб генерал-лейтенант Асен Кирилов ГРЕКОВ - за 1-ви помощник на Министъра на Народната отбрана.

Съгласно поверителна Президиумска заповед № 5 от 9.1.т.г. Началникът на Оперативния отдел при ГЩ генерал-майор Димитър Николов ПОПОВ - за началник на Оперативното управление при ГЩ, той заместник началник на Генералния щаб, считано от 1.1.т.г.

Началникът на Разузнавателния отдел при ГЩ генерал-майор Здравко Велев ГЕОРГИЕВ - за началник на Разузнавателното управление, той и заместник началник на Генералния щаб, считано от 1.1.т.г.

Началникът на отдел Война подготовка при ГЩ генерал-майор Димитър Братанов БРАТАНОВ - за началник на управление Война подготовка, той и заместник началник на Генералния щаб, считано от 1.1.т.г.

Началникът на оперативното отделение в Оперативния отдел при ГЩ полковник Стамен Димитров СТОЯНОВ - за началник на отдел в Оперативното управление при ГЩ, считано от 1.1.т.г.

Началникът на отделение оперативна подготовка, контрол и оперативни проучвания в Оперативния отдел при ГЩ полковник Ради Янков ТОМОВ - за заместник началник на Оперативното управление при ГЩ, считано от 1.1.т.г.

Съгласно поверителна Президиумска заповед № 6 от 9.1.т.г. Временния командир на Бронетанковите войски полковник Янко Боянов ЯНКОВ - за командир на Бронетанковите и механизирани войски /к-р на корпус/, считано от 1.1.т.г.

Временния началник щаб на Бронетанковите войски полковник Асен Маринов СУРДОЛОВ - за началник щаб на Бронетанковите и

ОБЩА - 22 1 306 50
- 7 -

в О.В.болница и на 17.II.т.г.се изписал с 20/двадесет/ дневна почивка в Бельово и 10/десет/дневен домашен отпуск по болест /вх.№ 30 -ГЩ и докл.кн.пор.№ 23 и 24/.

От.Организационно-мобил.отдел ГЩ:

На чиновничката Гюлка Ванчова ВЛАДИМИРОВА 60/шесдесет/ дневен полагаем отпуск за майчинство и болест,считано от 21.I. т.г.,съгласно медиц.свидетелство № 462 от 21.I.т.г.на 1-ва областна държавна болница/

9.ВЪЗПОЛЗУВАЛИ СЕ ОТ ОТПУСК:

Подполковник Иван Иванов ДРАНДАРОВ от от управление Бойн. подготовка при ГЩ от 26.XII.49 г до 24.I.т.г.се възползувал от полагаемия му се отпуск за 1949 год/вх. № 99 - УВП/.

Началника на ШЗО "Хр.Ботев" генерал-майор ГАНЕВ,на 30.I. т.г.се завърнал от разрешения му 25/двадесет и пет/домашен отпуск/вх.№ 846 - УВП/

Полковник Ради Янков ТОМОВ от Оперативното управление при ГЩ е бил в домашен отпуск от 5 до 10.I.т.г.от полагаемия му се отпуск за 1949 год.

10.ПРОДЪЛЖАВА СЕ СРОК ЗА ПРЕНАСЯНЕ НА ПОКЪЩНИНА.

Преведения с поверителна Министерска заповед № 823/49 г подполковник Тони Тодоров ТОНЕВ от Тила на конната дивизия в отдел Бойна подготовка при ГЩ,да пренесе покъщнината си от гр.Ямбол в гр.София,до 1.II.1950 г.

НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ

ГЕНЕРАЛ

Греков /Греков/

С П Р А В К А

за следствията на отдел VII при ДДС

Ц е н т р а л н о с л е д с т в и е .

1. **ИВАН НИКОЛОВ МАСЛАРОВ:** Подследствения бе поет в края на м. март т.г. в следното състояние: в продължение на повече от два месеца той не бе направил никакви признания. След това той е бил подложен на систематични побоища, придружени с непрекъснати внушения от страна на ръководителя на следствието, в резултат на които е направил признания, в които имаше редица безсмислени и явно неверни моменти. На втория ден след започване на новото следствие Масларов отрече изцяло показанията си, заявявайки, че били изтръгнати с насилие и че той нямал никаква вражеска дейност. След предупрежденията, направени му от др. др. Митев и Коен, Масларов се върна пак към старите си показания, като поддържа и явно бессмислените моменти в тях. Повикан при др. Боев, Масларов направи пак опит да отрече показанията си, но след това поиска наново да бъде заведен при него и направи декларация, че ще разкрие цялата истина. От тогава Масларов пише общи показания за вражеската си дейност, в които посочва като свой ръководител в заговорническата дейност Георги Чанков. В новите си показания Масларов отрича да му е известно, кои военни са участвували в заговора; заявява, че не му е било съобщено изрично за участието в заговора на Добри Терпешев, но той бил уверен в неговото участие. Като нов момент се явяват показанията на Масларов, че в заговора е бил привлечен и **АСЕН ПАБЛЮВ**, тогавашен околийски секретар в Лом. Масларов е физически изтощен и с разстроени нерви, поради което при следствието се взимат мерки за засилване на ходката му, успокояването му и укрепяване у него вярата, че ако каже цялата истина, той може да разчита на спасение. Особено благотворно подействува в това отношение повикването му при др. министър Христозов. Сега показанията му са много по-конкретни и в някои моменти вече се потвърждават от направените проверки.

2. **ПЕТКО ГЕОРГИЕВ КУНИН:** подследствения до края на м. март бе направил няколко признания за вражеската си дейност и ги беше отрекъл наново. При започване на следствието Кунин се беше укрепил на един последен вариант, че е започнал заговорническата си дейност през пролетта на 1948 г.

кан при др. Боев, пред когото отрече показанията си. В сегашните си показания Николчев сочи отделни свои грешки в службата и партията, без да признава съзнателна вражеска дейност.

13. ТОДОР СТЕФАНОВ ТОШЕВ: подследствения бе приет от новото ръководство на следствието в началото на април. Първите си показания е направил два-три дни след задържането му, които веднага отрича. След това на няколко пъти прави признания за участието му в вражеската организация на Трайчо Костов в различни варианти, които след това отрича. Едва през януари прави целостни признания, които отрича на няколко пъти, после застава на тях до поемането му през април т.г. от нов следовател. Режима на разпита му е бил не особено тежък. Удряни са му малко шамари, стоял е прав и с вързани с белезници ръце. Сега подследствения продължава да отрича напавините до сега признания, които отрече веднага при започването на следствието му на 3 април. Твърди че няма никаква вражеска дейност.

14. ЛЕВ НИКОЛОВ ГЛАВИНЧЕВ: подследствения бе приет от новото ръководство на следствието на 3 април, когато бе и започнат разпита му. Първите си показания е на вражеска дейност е дал на 39-тия ден от задържането му, след доста побоища и непрекасан разпит. Разпита е преминал през няколко етапа, видно от показанията на подследствения а също така и от справките на водещите следствието следователи. Били са му поставани конкретни въпроси, давани са му покозанията на осъдените по процеса на Костов да чете. Искано му е поименно да говори за генерали от армията, искан му е също отговорен голям човек, познаващ македонските работи. Така се е дало до признанието за Югов.

При новото поемане на Главинчев, последния твърдеше че всичко каквото е писал било верно, нищо не скрил и нищо повече не казал. Когато започнахме уточняването по връзките му с Югов, подследствения изведнаж отрече показанията си, касателно участието му в вражеската организация. Твърди и сега че за такава никой не му е говорил и не знае.

15. ПЕТЪР АТАНАСОВ БРАНЧЕВ: подследствения бе приет от новото ръководство на следствието на 3 април. Първите си признания Бранчев е направил на дванадесетия ден от задържането му, доста неубедителни, след което се разболява тежко. След лечението му, веднага е отрекъл прочетените му признания, които той не помни да е давал.

6. 6

След това е бил подложен на интензивен разпит, връзвани са му тухли на краката, а също така е и бит. През цялото това време не е признал никаква вражеска дейност, в каквото състояние го заваря и новия следовател.

Подследствения понякога се държи доста дръзко. Твърди открито че следователите и тези които са го вкарали служат на чужди сили, че знае съдбата си - да умре в следствената стая, понеже ако излезе ще разкрие истината, която била в негова полза.

20. април 1950 година.
гр. София.

ОТГОВОРНИК НА СЛЕДСТВИЕТО:
/Хр. Боев/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО-ПОВЕРИТЕЛНО!

15

С П Р А В К А

ОТНОСНО: хода на следствието на антипартиз-
ната, шпионска и заговорническа група на
Трайчо Костов към 22 април т.г.

ПЕТКО ГЕОРГИЕВ КУНИН

- продължава да пише показания, като описва как е извършил вербовката на Никола Йотов - сега съветник при Министерство на Външната търговия, Стефан Йотов - съветник при легацията в Берлин и Марин Левичарски - съветник при Държавната Планова комисия.

За Петко Кунин говори свидетеля Енчо Стайков. В показанията си той пише, че през 1934 година, Кунин имал среща с провокатора Петко Стоев и след тази среща Кунин съобщил на Стайков и Съби Димитров, че според него Стоев не бил провокатор.

Задържания в ДС Георги Пеев - шурей на Кунин и бивш юрист-консулт в Министерство на индустрията дава следните показания:

В началото на 1948 година, Кунин му доверил, че в партията има група начело с Трайчо Костов, която цели постепенното економическо отделяне на България от СССР. Групата очаквала помощ от югославните и Кунин ходил в Югославия, за да уговори с тях конкретно каква помощ ще получат от същите. През лятото на 1947 година, Кунин заминал за Югославия, като взел със себе си Георги Пеев и Ефтим Стоицев. В Белград, Кунин имал срещи с Кардел и Ранкович, на които Георги Пеев не е присъствувал. В Скопие имал среща с Кулишевски, който се изказал отрицателно за БКП. Кунин предупредил Пеев да не говори никому за тези срещи.

По донесение на камерната агентура в Кунин е настъпило общо успокоение. Казал, че понастоящем пише показания, но данните, които съобщавал, не били верни. Очаква скоро да започне разпита по вредителската му дейност, като предполага, че върху него по този въпрос ще бъде упражнен голям натиск.

ИВАН НИКОЛОВ МАСЛАРОВ

- продължава да пише общи показания, като уточнява и конкретизира вражеската си дейност. Масларов признава, че през лятото на 1947 година по внушение на Чанков направил опит да подмени тогавашния секретар

Мария Гостева и Иванка Ковачева, да подслушват телефонните разговори на др. др. Димитров и Коларов и защо не бил осъден на смърт за връзките си със съветското разузнаване. Отрича да е давал такова нареждане на двете телефонистки. Смята, че е спасен от смърт, благодарение на това, че съветското разузнаване е дало няколко стотин хиляди лева за подкуп и най-вече благодарение на ген. Бикифоров.

Предвид на това, че отрича да е виновен, да допускат, че може да бъде ликвидиран без съд.

НИКОЛАЙ СПАСОВ ЗАДГОРСКИ - признава, че е враг, промъкнал се в партията, взел отговорен пост в държавния апарат, вредител в службата в услуга на английското разузнаване и Тр. костовската организация.

Пред камерника съобщил, че го обвинявали в заговорничество срещу партията за връзките си с Тр. костовци.

ОРИСЛАВ НИКОЛОВ НИКОЛЧЕВ - даде показания, че от резидент на службата, научил, че един студент в Чехия с фото-апарат и пари бил изпратен с цел да върши разузнаване, в порцелановата индустрия. За това той се отнесъл към Каприелов, който му отговорил, че това е станало със знанието на Югов.

Донесението на камерника не представлява интерес.

СТЕФАН ЙОТОВ ПЕТКОВ

- не прави нових признания.

Пред камерника не съобщава нищо съществено.

ТОДОР СТЕФАНОВ ТОШЕВ

- не прави признания.

По донесение на камерника, смята, че немците са симпатична нация. Тяжна грешка е била, че нямали добро организирано разузнаване и закъснели с "Фау-3" - атомната бомба.

ЕВ НИКОЛОВ ГЛАВИНЧЕВ

- не прави признания.

По донесение на камерния агент, предполага че следователите са пуснали хора навсякъде да търсят уличаващи го материали. Обвинявали го, че е освобождавал от Дирекцията германски агенти, че е бил свързан с чужди радио-станции и др. Прочели му дори писмото на радио-телеграфиста, който му изпратил радио-станцията. Той обаче не вярва на това писмо да е действително, защото в кореспонденцията си, те никога не са се обръщали фамилиарно, а "Левчо" и "Петчо". Действително след 9 септември той е освободил една жена, срещу която един "глупав инженер" е бил направил донос, че е германска агентка. Анкетата установила, че това не отговаря на истината.

Обвинявали го също така, че преди 9 септември в дома му са идвали полицаи. Това се потвърждавало от съквартирантите му - Свиначков и един доктор по бактериология.

ПЕТЪР АТАНАСОВ ВРАНЧЕВ

- не прави признания.

Пред камерника съобщава, че е бил заведен при двама по-големи началници. Единия от тях му казал, че ако продължава да не признава, ще полу-

чи най-тежката присъда. На това той отговорил, че е съгласен да получи такава присъда, но по-скоро да го махнат от тук. Следователя поискал да му разправи за македонското революционно движение, понеже познавал съдот от 50 години. Разправял доста много работи. Накрая следователя поискал да разправи за участието си в Тр.костовата банда, на което той реагирал силно и започнали да се карат.

Признава, че е виновен за легионерската конспирация, обаче не се признава за виновен за връзки с Дамли Белчев.

Счита, че повод за арестуването му е протеста, който е отправил до Политбюро във връзка със задържането на Кузман Гюкин.

ХРИСТО ИВАНОВ ГУЦОВ

- отрече една част от показанията си: за получавани инструкции от Габровски да влезе във връзка със звенарите; да са били образували някаква група "приятели на Англия", с цел за разпространяване английското влияние и за разузнаване; да е говорил с Тр. Доброславски в Бургас по провеждане английско влияние и разузнаване; да е давал писмени сведения на Тр. Доброславски за еленска околия и получавал пари.

Потвърждава показания за срещите с Кинон Георгиев и че сам е искал да бъде назначен за чиновник в легацията Анкара, без да са говорили за някаква неофициална мисия в легацията.

Потвърди също показанията си за сътрудници на полицията и за дейността му в борбата с партизаните, за срещите със звенарите в Бургас и София.

Съобщил на камерника, че бил извикан от някой началник и разпитван за палехите и интернирванията.

7.БОРИС МИМЕВ

- не даде нови показания.

8.ЦВЕТКО ПЕТРОВ БАЙКУШЕВ

- даде показания за полицейската си дейност в Назарджик и преследването на партизаните в с. Батак.

19.ИВАН ГЕОРГИЕВ п.ИВАНОВ

- даде подробна схема на службите и служителите на полицията, за времето от 1942 до 1944 година.

20.АНДРЕЙ ИВАНОВ ПРАМАТАРОВ

- посочи един сътрудник протогоеровист на име Петко Стоянов, който бил личен сътрудник на бившия директор на полицията Асен Голхбов.

21.КОСТА ГЕОРГИЕВ БЕЛЧЕВ

- продължава да дава показания за дейността на полицията по македонска линия. Описа случая с един покръстен еврейин на име Борис Петков, виден протогоеровистки деец, мошеник, изнудвач, женен четири пъти, който ограбвал дените си и след 9 септ. 44 г. го видял в Соф. Център. затвор, в качеството му на служител в ДДС. Показал му пистолета си и му казал: "сега ние ги носим, както по-рано вие".

22.МАРИН ХРИСТОВ МИТЕВ

- не даде нови показания.

20

6.-

- 3.ИВАН МАНЕВ - не даде нови показания.
- 4.ИВАН ТОДОРОВ ПУСКОЧИЕВ - дава показания за полицейската си дейност.
- 5.ИВАН БОЖИЛОВ - даде показания за дейността си в отделение "А" при Дирекция на полицията, в което е служил от 1934 г. непрекъснато до 9 септ.44 г.

23.IV.1950 г.
София

РЪКОВОДИТЕЛ НА СЛЕДСТВИЕТО:

/Kr. Боев/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО-ПОВЕРИТЕЛНО!

50

С П Р А В К А

ОТНОСНО: хода на следствието на вражеската, антипартийна и фракционна група на Трайчо Костов към 2 май т.г.

МКО ГЕОРГИЕВ КУНИН

- дава показания, че през м. октомври 1947 година, Добри Терпешев му обяснил, че те ще могат да вземат властта след осъществяването на Федерацията с Югославия. Членовете на ЦК, участващи във вражеската организация, щели да поставят въпроса за смената на членовете на правителството, което би ха се обявили против изменяне политиката на България. При съпротива от страна на тези министри властта щела да бъде осигурена чрез тлъжните хора във Вътрешното и Военното министерства, а можело да се разчита и на помощ от Югославия.

При втора среща през март 1948 година, когато вече се очаквало скъсване отношенията между СССР и Югославия, Терпешев наново поставил въпроса за начините за присъединяване на България към Югославия. Един път бил - след смъртта на др. Г. Димитров да се наложи Трайчо Костов или някой друг участник от фракцията за негов заместник. След това, когато вражеската организация въ вече би провеждала политиката на откъсване страна та ни от СССР да се сподави евентуалната съпротива на другите членове от ЦК, с помоща на спечелените ръководни лица от държавния апарат. Другия път, според Терпешев, бил без да се чака смъртта на др. Димитров, да се използва некое негово отсъствие от страната и чрез относителното болшинство в ЦК да се наложи смяната на др. Димитров от поста главен секретар и министър-председател, като на негово място поставят Костов. При този случай, те пак щели да използват вербованите лица в държавния апарат, за сподавяне на евентуална съпротива.

Камерното донесение не представлява интерес.

МБАН НИКОЛОВ МАСЛАРОВ

- не прави нови признания.

Камерното донесение не представлява интерес.

ПЕТЪР ПАВЛЕВ СЕМЕРДЖИЕВ

- не прави нови признания.

Пред камерния агент съобщава, че нямал намерение да укрива нищо от това, което знае. Това, което е писал до сега е доста много и верно според Семерджиев. На въпросите, които му поставяли за структурата на заговора и за конгреса на партията, той не е бил в състояние да даде такива отговори, каквито следователите искали, тъй като ако отговори така, то трябва да излъже. Изказва предположение, че Масларов може да хвърли по-

3.-

които разобличиха Богданов за връзките му с полицията. След всека очна ставка Богданов изпаднаше в силно раздразнено състояние, но въпреки това до края на разпита, той продължи на отрича, че е агент провокатор.

Камерният агент съобщава, че Богданов не се храни. Изказва желание да умре. Изказва също мнение, че хората от ДС, са зле информирани, че врагът е успял умело да разцепи партията, че това е можело да доведе до арестуването на още много невинни хора. Пред следователя изказва желание да се срещне с др. Вълко Червенков или др. В. Коларов и разкаже истината.

- ОЛАЙ СПАСОВ ЗАДГОРСКИ - не прави съществени признания.
Донесението на камерния агент не представлява интерес.
- ИС НИКОЛОВ НИКОЛЧЕВ - не прави съществени признания.
Донесението на камерния агент не представлява интерес.
- РАН ЙОТОВ ПЕТКОВ - не прави нови признания.
Донесението на камерния агент не представлява интерес.
- ОР СТЕФАНОВ ТОШЕВ - не прави признания.
Донесението на камерния агент не представлява интерес.
- НИКОЛОВ ГЛАВИНЧЕВ - не прави признания.
Донесението на камерния агент не представлява интерес.
- ЪР АТАНАСОВ БРАНЧЕВ - не прави признания.
Пред камерния агент се заканва, че като излезе навън ще разобличи хората на ДС за "зверилницата", която са организирали тука.
- ДРЕЙ МВ. ПРАМАТАРОВ - не даде нови показания.
- ТОДИ ПЕНЧЕВ - не даде нови показания.
- РИС ВАНГЕЛОВ - не даде показания.
- АН БОЖИЛОВ - не даде нови показания.
- ЕТКО БАЙКУШЕВ - разпита му приключи.
- АН ПОДСКОЧИЕВ - даде показания за сътрудниците, които е имал в селата Мъглиж, Крън и Енина, казанлъжка околия.
- ИСТО п. ДИМИТРОВ - даде показания за сътрудниците на полицията през 1942 година в Казанлък и за провала на Околийския комитет в същия град. Посочи сътрудниците Петър Калайджиев, Кольо Цанев, Здравко Емануилов и др.

1.V.1950 г.
София

РЪКОВОДИТЕЛ НА СЛЕДСТВИЕТО:

/Хр. Колев

ЦВА
7
3
15

ПОВЕРИТЕЛЕН

ЕКЗ. № 1

НЕКЛАСИФИЦИРАНО

69
69

ЗА П О В Е Д

№ 17

ст. София, _____, 10. Април 1951 година.

ЦВА
Ф 7
Сп. II
15

Обявявам, че по решение на Министерския съвет, с разпореждане № П-300, взето в заседанието му на 29 март т.г., Президиума на Народното събрание подписа указ № 154 от 3 април т.г., с който се правят следните промени във войската:

НАЗНАЧАВАТ СЕ:

В интереса на службата

1. Помощник началника на Г.Щ. по общите въпроси генерал-майор ДЯКО МАТЕЕВ ДЯКОВ - за командващ II. армия.
2. Командващия II. армия генерал-майор ДОБРИ МАРИНОВ ДЖУРОВ - за командващ III. армия.
3. Началника на Разузнавателното управление - МНО генерал-майор ЗДРАВКО ВЕЛЕВ ГЕОРГИЕВ - за зам. командващ II. армии по строевата част /зам. командващ армия/.
4. Командира на дивизия в Разузнавателното управление - МНО полковник ВЕЛКО ЦЕКОВ ГАТЕВ - за врем. изпълняващ длъжността началник на Разузнавателното управление, той и зам. на началника на Генералния щаб по разузнаването /командир на дивизия/.

ПРИЕМА СЕ НА ЛЕЙДСТВОМНА СЛУЖБА,

НАЗНАЧАВА И ПРИСВОЯВА ЧИН "ГЕНЕРАЛ-МАЙОР"

5. Жителя на гр. София, Тодор Иванов НЕНОВ - за началник на Политическото управление на войската, той и зам. на Министра на Народната отбрана.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: Матеев Панчевски/

Отпечатана в 3 екз.

в упр. "Кадри"

ИЗПЪЛНИЛ:

Матеев
/кап. Яншков-/

МБС/513.

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ
ПРЕЗ КОМУНИЗМА

51

Из архивите на

280

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
УПРАВЛЕНИЕ „КАДРИ“

2

ДВИА
Ф А К Д
Оп. № 4730
а е

СЛУЖЕБЕН СПИСЪК
НА ОФИЦЕРА И ГЕНЕРАЛА

Г А Т Е В
(фамилия)

ВЕЛКО ЦЕКОФ
(име и презиме)

Генералско, адмиралско и офицерско звание	Указ (заповед) номер и дата	Генералско, адмиралско и офицерско звание	Указ (заповед) номер и дата
МЕЙОР	УЗ № 7/12.1.48		
ПОДПОЛКОВНИК	УЗ № 281/7.2		
ПОЛКОВНИК	МЗ УР № 61/ 6.2.1950 год		

серия АС № 036619 дата на издаване 6.7.1953г.

серия № дата на издаване

Удостоверение за самоличност: серия № дата на издаване

серия № дата на издаване

серия № дата на издаване

Съставен на „ „ 19 г.

„ „ (наименование на честа)

200

1. Ден, месец и година на раждане	21 март 1915 година	
2. Месторождение — град (село), околина (по последното адм. деление)	гр. Бяла Слатина ул. "Дондуков" №	
3. Националност	българин	
4. Гражданство — по-ранно (от—до) и настояще	българско	
5. Социален произход	работнически	
6. Семейно положение до постъпване в Народната армия	партиен работник	
7. Какви чужди езици владее (говоримо или писмено, степен на владение — добре, отлично)	не владее	
8. Основна гражданска специалност	гимназиален учител—по образование	
9. Образование	а) Общи (укажи се пълното наименование на учебното заведение, точно кой клас и курс е завършил по единич. система, кога е завършил и местонахождение на учебното заведение)	Средно реално—мъжка гимназия град Врша— 1935 година
	б) Специално — гражданско (укажи се пълното наименование на учебното заведение — точно кой клас или курс е завършил, кога е завършил и местонахождение на учебното заведение)	Висше—историко—филологически факултет—отдел философия гр. София— държавен университет — 1941 година
	в) Политическо (наименование на учебното заведение, кога и къде го е завършил)	няма
	г) Военно (в това число и политическо; какви училища, курсове и академии е завършил, кога и къде — № и дата на диплома, а за завършване на учебното заведение)	ОВА "Г.С.Ришовски"—София— 1954г. НШЗО "Хр.Борис"—София— 1945г. заповед по НШЗО № 122/30.9.45г.
	д) Бил ли е на учене и специализации в чужбина, къде, кога, колко време и кой го е изпратил, какво военно учебно заведение и каква специалност е завършил?	не е бил

ДВИА
Ф. 122
Op. 24730
а е.....

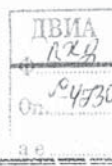
Историческите архиви на ДС

ДВИА
Ф. АХД
Оп. № 4730
а е.....

10. ЧЛЕНСТВО В ДСНМ (РМС)		РМС - 1932г., гр. Вълча Слатина КОМСОМ - 1934г., гр. Вълча Слатина. Не е прекъсвал до 9.9.1944 г.г.
	а) Членувал ли, или обичунал ли е в ДСНМ (РМС)? Кога и в коя организация е приет. Прекъсвал ли е членството си, кога и по какви причини	
	б) Номер на членската книжка и от комитет или политотдел е издадена	
	в) Кандидат-член ли е на БКП, откога и в коя организация е приет	
	г) Номер на кандидат-членската книжка и от кой партийен комитет или политотдел е издадена?	
	в) Член ли е на БКП, откога и в коя организация е приет? -- Коя партиейна организация, в която, кога и от кои партийни органи са издадени документите? -- Участвувал ли е в организации, в антипартийни групировки, банди и в член на други партии, кога, къде, откога, докога	Член на БКП от 1934г., гр. Вълча Слатина Комунистически съюзник Не е участвувал
	д) Номер на партийната членска книжка и от кой партийен комитет или политотдел е издадена	Изд. по № 525/1954 г.г.
	д) Членувал ли е в братски комитет, кога, къде и кого издава?	не е членувал
	е) Прекъсвал ли е членството си в БКП, откога, докога и по какви причини	не е прекъсвал
	ж) В кои антипартийни организации и политически групировки е членувал преди 9 IX, 1944 г.	РМС, Комсомол, ВОНС, БКП
	з) В кои антипартийни организации и политически групировки е членувал след 9 IX, 1944 г.	не е членувал
	и) В кои антипартийни организации и политически групировки е членувал след 9 IX, 1944 г.	не е участвувал
	л) Участие в борбата против фашизма и против буржоазния пролетариат през 1925 г., периода 1940-1941 г. и след това в партизанския и революционния борба	не е участвувал в борбата против фашизма и буржоазния пролетариат
	м) Бил ли е в карибата. Кога, откога, къде, по какви причини и е лищо се е ползвало, как е работило и за каква цел е работило	не е бил

300

<p>14. Фамилия, име, презиме, възраст и занятие на родителите на офицера: а) До 9. IX. 1944 година (с какво са се занимавали и къде) б) След 9. IX. 1944 г. досега (с какво се занимават и къде)</p> <p>Местожителство на родителите</p>	<p>Баща - [REDACTED] общ работник гр. В. Слатина, починал 1945 г. Майка - [REDACTED] домо-киля - преди и след 9.9.44 г. родена 1898 г. гр. Бяла Слатина ул. "В. Коларов"</p>
<p>15. Семейно положение (срещен или женен), име, презиме и фамилия на съпругата преди брака и след брака, възраст и местожителство; номер и дата на удостоверение за гр. брак и от кого е издадено; имена и година на раждане на децата; номер и дата на удостоверение за раждане на децата и от кого е издадено.</p> <p>При повторен брак - да се укаже кога и от кого е издаден документът за развод.</p> <p>Фамилия, име и презиме, възраст на бащата и майката на съпругата.</p>	<p>Женен за Надежда Дечкова Русева - след брака Надежда Дечкова Гатерова - родена 12.5.1920 г. гр. Разград. Удостоверение за гр. брак № _____ издадено Нар. съвет гр. Враца.</p> <p>Дъщеря - [REDACTED] род. 29.9.1949 г. Удостоверение № 132/13.10.1949 г. - Враца</p> <p>Дъщеря - [REDACTED] род. 26.10.1950 г. Удостоверение № 534/31.10.50 г. VI район град София</p> <p>Дъщеря - [REDACTED] род. 16.11.1954 г. Удостоверение № 694/29.11.1954 г. Кирковски район град София.</p> <p>[REDACTED] род. 1897 година [REDACTED] - род. 1899 г.</p>
<p>16. Адрес на семейството му, ако то живее отделно.</p>	<p>[REDACTED]</p>
<p>17. Участие в революционното движение от 1923/25 г. до 9. IX. 1944 година -- партизанин, подпътничник, конспиратор, ятак и т. н., кога, къде и каква длъжност е изпълнявал</p>	
<p>Политически затворник, разкрит като организатор на Комсомола Мъжка и Девическа гимназия гр. Враца от м. декември 1935 г. до м. май 1936 год. Излежава предварителен затвор /арест/ - Враченския затвор.</p> <p>Интерниран 6 месеца през 1939 г. за ръководене на училище на демонстрация на студентите по случай окупацията на Чехословакия в бой с полицията в гр. Бяла Слатина, интерниран от София.</p> <p>Конспиратор от 3.9.1941 г. до 3.9.1943 г. в Ени-Кьой, Ксантийско.</p> <p><i>Удостоверен за ДБПОВК - вж № 0193/10.1.64 г. м. р. от 15. IV. 1960 г.</i></p> <p style="text-align: right;">ДВМА О. А. Х. Д. Оп. № 4730 а. е. _____</p>	

18. Служил ли е в Съветската армия и в армията на останалите демократични страни, от кога до кога и на каква длъжност и звание		не е служил	
19. Раняван ли е, кога, в коя част на тялото и при какъв случай			
не е раняван			
20. Трудова дейност до постъпване на военна служба и служба в царската войска (от 14 годишна възраст)			
Време		Наименование на предприемното, учреденото и местонахождение им (село, град, околина) или войскава част	Вид на занаятите и длъжност
от кога (мес. и год.)	до кога (мес. и год.)		
6.29г.	9.30г.	"Модерна печатница"- гр.Бяла Слатина	работник
9.30г.	9.34г.	Смесена гимназия-град Бяла Слатина	ученик
9.34г.	6.35г.	Мъжка гимназия - Враца	ученик
6.35г.	9.35г.	гр.Бяла Слатина	тухларски работник
9.35г.	2.41г.	Държавен университет - София	студент
2.41г.	9.41г.	гр.Бяла Слатина	тухларски работник
9.41г.	9.43г.	Ковцлагера-Ени-Кьой, Ксантийско.	ковцлагерист
9.43г.	9.44г.	Медицински факултет- Държавен университет- град София	студент
9.44г.	12.44г.	Околийски комитет на БКП, град Бяла Слатина	секретар на ОК на БКП
12.46г.	11.47г.	ЦК на БКП гр.София	в агит.пропагандския отдел

ДВМА
ЛК
№ 4730

5,4

21. В какви изборни партийни и държавни органи е бил или е сега (указва се къде, от кога до кога е бил)

ОК на БКП гр. Вела Слатина от 9.44г. до 12.1944 година
Врачевски ОНС – съветник от 1949г. до следващите избори
Член Партийната комисия. 2 сд Град Хасково от 1945г. до 1955г.

22. Представителни награди

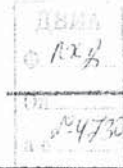
а) Къкви ордени и медали (Български и чуждестранни) е получил, кога и за какво

Наименование на ордена и медала и за какво е награден с тях (указва се за какво отличие или прослужени години)	От кого е награден	Указ (заповед) за награждането, № и дата
Орден "За народна свобода" ^{II ст.} за участие в антифашисткото движение	Президиума на НС	П.З. № 50/48г.
Медал "За боева заслуга" за прослужени години	Президиума на НС	УЗ № 702/1954г.
Медал "За участие в антифашистката борба"	---	УЗ № 32/51
Медал "За участие в Отечествена война"	Президиума на НС	---
медал за българска сл. служба 30.10.1950	УЗ № 759/14.12.59	УЗ № 352/14.12.59
орден "9.9.1944" I ст.	Президиума на НС	Указ № 620/29.12.59
орден "9.9.1944" II ст.	---	Указ № 257/9.4.1965г.

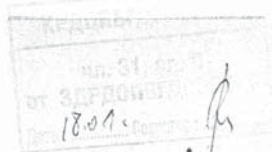
б) Други награди и благодарности, обмени (лично или в състав на отличили се подразделения и части) в заповед на министъра на Народната отбрана.

С какво и защо е награден или му е обявена благодарност	С чия заповед, № и дата на заповедта	С какво и защо е награден или му е обявена благодарност	С чия заповед, № и дата на заповедта
За успешно представяне на инспекторския преглед – 6 сд – с Часовник	МЗ №		

23. Участие в Отечественната война, в коя фаза, с кой част, с кога дълга и какви длъжности е изпълнявал. Мобилизиран или доброволец. В какви боеве е участвал		Не е участвал		ДВИА в ЛХВ Окв. № 4730	
24. Кога (дата, месец и година) е постъпил на военна служба в Народната армия и къде. По призив от военното окръжие или доброволно. Ако е постъпвал няколко пъти, то да се укаже последователно		12. 1944г. НШЗО "Хр. Ботев" по призив на Врачанско Военно окръжие. 21. 11. 1947г. курс за политически офицери - гр. София			
25. Преместване на военна служба в Българската народна армия					
Од кога (дата, месец и година)	До кога (дата, месец и година)	Длъжност	Част, учреждение, ВУЗ и др. и местонахождението на в мирно време	С чия заповед, № и дата на заповедта	
12. 49г	1. 1. 1945г	Е войник	35 пех. полк гр. Враца		
1. 1. 1945г	30. 9. 1945г	школьник	НШЗО "Хр. Ботев" София		
30. 9. 1945г	14. 11. 1946г	пом. взводен командир /стажант ур. школьник/	НШЗО "Хр. Ботев" София		
21. 11. 1947г	1. 1. 1948г	курс за политически офицери в НШЗО - София	ЦУ- 4 Арм.		
1. 1. 1948г	30. 4. 1950г	Начальник ПО-дивизия	6 Бдинска-сп гр. Вреша	МЗ № 7/48	
30. 4. 1950г	1. 4. 1951г	Зам. началник разузнавателно управление	М Н О	МЗ № 5/50	
1. 4. 1951г	1. 1. 1952г	Вр. началник разузнавателно управление	М Н О	МЗ № 17/52	
1. 1. 1952г	1. 11. 1952г	Зам. началник на разузнавателно управление	М Н О		
11. 11. 1952г	31. 12. 1954г	Слушател	ОВА "Г. С. Раковски" - София	МЗ № 77/52	
31. 12. 1954г	27. 12. 1955г.	заместник командир	2 ед - Хасковско	МЗ-1449/54	
27. 12. 1955г.	3. 9. 958	Командир бригада	16 пл. стр. бр. с. Звезден	МЗ УН № 01628/27. 12. 55г	
 КОМАНДИР 16 ПЛ. СТР. БРИГАДА ПОЛКОВНИК ГАТЕН					

Премияване на военна служба в Българската народна армия				
Откога (дата, месец и година)	Докога (дата, месец и година)	П л я ж н о с т	Част, учреждение, БУЗ и др. и место- находението им в мирно време	С чия заповед, № и дата на заповедта
3. 9. 1958.	15. 7. 1959	Касалник на отдел "Извън- войскава подготовка", този и по подготовката на запасните офицери	Учреж. "Б. Тв." № 160	МВМ-741 3. 9. 1958.
15. 7. 1959		в разпоредба на председа- теля на Централния комитет на	Дого	МВМ 357 15. 7. 1959.

Имплеза се собственолично в произволна форма с мастило.

40-9

АВТОБИОГРАФИЯ

На..... Полковник Велко Цекор Галев
Командир на 16 п.л.стр.бригада - с.Звездец

ДВИА
Ф. П. Г.
Опн. 4730
а е

Роден съм на 21 март 1915 година. Произхождам от бедно семейство. Баща ми беше общ работник, майка ми домакиня. Притежавам само дворно място в гр. Бяла-Слатина.

Встъпих в граждански брак през 1949 година. Жена ми Надежда Дечкова Русева от град Разград. Родена е през 1920 година. Понародност е българка. Преди да се оженим беше студентка, а после лекарка.

Член е на РМС от 1939г. Като студентка беше член на централното ръководство на студентите-БОНСС.

През 1943г. след провал в университета беше интернирана в Говда-Вода. Сега е член на Партията. Работи като лекарка - асистентка в София-институт по детски болести.

Имам три деца:

1. [REDACTED] - родена на 29.9.1950г.
2. [REDACTED] - родена на 26.10.1951 година
3. [REDACTED] - родена на 16.11.1954 година.

Деяството ми живее в София.

Баща ми [REDACTED] от гр. Бяла-Слатина - беше общ работник. Още от първата война се беше пропил и до края на живота си 1945г. си остава алкохолик, поради което се разделиха с майка ми и аз оставах на улицата без издръжка. Това ме принуди сам още в детска възраст на 9 години да се ценувам, да продавам вестници, за да се издържа. Майка ми от начало беше домашна прислужница, после се ожени втори път.

Сестра ми [REDACTED] е член на РМС от 1934/35г. Изключвах я от гимназията за участие в ученическите кръжоци-1935г. По професия е прогимназиална учителка. Сега е инструкторка в Кирковския районен партиен комитет.

Зет ми [REDACTED] е членувал преди 9 септември в ученическите кръжоци. Член е на ВКП от 1944г. Сега е чиновник в министерството на земеделието.

Сестрата на жена ми - [REDACTED] беше член на БОНСС преди 9 септември. Сега е химичка в химкомбината в Димитровград.

- 2 -

1017

град. Мисля, че е член на Партията.

Братът на жена ми - [REDACTED] - мивен инженер, член на ВКП. Преди 9 септември е бил ученик и наш симпатизатор.

[REDACTED] - електротехник в цевцелиновия завод 4 Разград. Беше член на РМС, предполагам че сега е член на ВКП.

Бащата на жена ми - [REDACTED] - среден селянин. Преди 9 септември беше наш симпатизатор. Той е инвалид от Първата световна война. Не е участвал в политическия живот. На млади години е бил учител, после са го уволнили. Сега е член на ТКЗС.

Майката на жена ми - [REDACTED] - домакиня.

Нямам роднини и Олизки, които да са засегнати от мероприятията на Народната власт.

Никой от моите роднини не е ходил зад граница. Нямам роднини в други държави.

Завърших Гимназия 1935 година.

Завърших държавния университет - философия - I специалност и физика II специалност - 1941г.

Военно образование:

Завърших: 1. ИШЗО - 1945г.; 2. общовойсковая академия "Г. Сива Раковски" на 30.12.1954г.

Ползвам руски език и слабо френски език.

Завършил съм за гимназиален учител по философия и физика - 1941 година, но не съм учителствувал.

До 9 септември не съм бил на държавна служба. Издържал съм се като ученик и студент като общ работник, работех тухли, печатарски работник, по вършачките и като келнер в студентски стол.

След 9 септември бях партиен работник - секретар на околийския комитет - вр. Вяла-Слатина. После постъпих в ИШЗО. След това през 1947г. бях в агитпропа отдел на ЦК-ВКП и после постъпих във войската.

Преди 9 септември не съм служил в Царската армия.

В армията като офицер постъпих през м. 21. XI. 1947г. от апарата-агитпропа отдел на ЦК на ВКП и досега непрекъснато служа като офицер.

В армията постъпих като началник полкисидел на Брачанската дивизия /6 Вдинска дивизия/. След това бях преведен в МНО като заместник началник на разузнавателното управление. След това бях една година вр. началник на управлението. През 1952г. постъпих в академията. От 1955г. изпълнявах длъжността заместник командир по строевата част на 2 од - град Хасково.

От м. февруари 1956г. съм командир на 16 пл. стр. бр. - С. Звездец.

Б. 2/4

[Handwritten signature]

- 3 -

През време на Отечествена война се учех в ВШЗО.

Не съм участвал в антипартийни борби. Не съм служил в казармата преди 9 септември 1944г. Не съм участвал в корпуси.

В партизанското движение не съм бил. Работел съм по същото време партийна работа. През 1943г. бях член на неформалното ръководство на студентската организация БОНСС, а до 1943г. бях в комитатер.

Непосредствено преди 9 септември бях секретар на Градската партийна организация в гр. Бяла Слатина, поддържах връзки с Окръжния комитет чрез другаря Аврам Митев /сега старши и заместник председател на комитета за поддръжане на комунистически/.

През 1935/36г. бях във Бургаския затвор. Попадах в затвора след разкритието на КМС в Гимназията - мъжките и девическите. Арестувах "Бор" и Сидих. Разкритието на ръководството бе вече направено, когато ми арестуваха. В съдия процесът беше разкрит и сестра ми Сидиха и по чл. 2 - 33 Д-чиния 1, като организатор на КМС в мъжките и девически Гимназии.

В полицията не съм два пъти, с които не стана процесът. Арестувах никого. С държавното си в полицията организирах процес в прекиях връзката нагоре. Окръжния комитет в гр. Чарново бряг-спени държавното ми като добро. Не процесът през 1936г. бях оправдан заедно с всички подседими.

В съдия процес участвувах другарите: [REDACTED] от с. Талеш, Плевенско-сега може би е в окръжния комитет гр. Плевен; [REDACTED] от с. Бреница, Бяло-Слатинско; [REDACTED] от с. Рабарково-Младренско.

Интерниран съм през 1939г., след което ме изключиха от университета за ръководене на ~~Самодвижение~~ демонстрации и бой с полицията, послучай окупацията на Чехословкия.

В концлагера Ени Кьой-Ксантинско попаднах през 1941г. Арестувах ме от квартирата ми гр. Бяла-Слатина. Не ме разпитвах, а направо ме изпратиха в лагера.

Не съм давал антипартийни декларации в полицията.

От лагера излядох заедно с всички концлагеристи през 1943г.

Не съм ринявал през Отечествена война.

Награден съм с ордена "За народна свобода"; с медал "За антифашистка борба"; с медал "За остра заслуга".

С часопис от МНО във връзка с инспекторския преглед на 6 ст.

В РМС съм през 1932г. в гр. Бяла-Слатина. 1934г. бях през в КМС

18.01. 19

ДВИА
Ф. 172
Сп. № 4730
ав

- 4 -

Мбр

и после в БКП - гр. Бяла Слатина.

1932г. станях член на РМС в Бяло-Слатинската гимназия, после станях член на ръководството на Гимназията. На другата година бях стоговорник на районния комитет и участвах в организиране на РМС в града и околността. Поддържах връзка с окръжния комитет чрез [REDACTED] и [REDACTED] от с. Сухаче, Бело-Слатинско. През 1934г. бях приет в БКП и бях член и после секретар на районния комитет.

През 1935г. бях член на районния комитет на КМС - гр. Враца. Там поддържах връзка с [REDACTED] и [REDACTED] - Ганли-от Первомайско, който тогава се нелегален и беше изпратен от ЦК на КМС, катъ пълномощник.

През 1936г. бях привлечен като студент в централното ръководство на Бюрото, което ръководеше РМС във всички гимназии в страната.

На следващата година бях включен в централното ръководство на БОНСС/РМС в университета/.

До края на следващото ми в университета съм бил член на централното ръководство, като през 1940/41 година бях секретар на БОНСС, а през 1939г. бях секретар на БКП в университета.

През същото време периодически бях в родния си край, където участвах в изграждането на Партията и РМС и КМС.

Не съм наказван от Партията.

Не съм членувал в други партии.

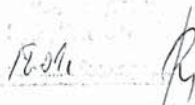
Избиран съм след 9 септември за член на Околийския комитет на БКП-1944г. гр. Бяла-Слатина и съветник в Околийския народен съвет гр. Враца през 1949 година.

Не съм съден от народната власт.

Полковник: /GATEB/

19 април 1956 година
с. Звездец, М. Търновско.

ДВИА
Ф. Л. В.
Оп. № 4730
а е.....

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДВИА
Ф. № 122
От. № 4730
а е

СЕКРЕТНО

Екз. № 15

СПРАВКА

* за полковник Велко Цекев ГАТЕВ - зам.началник на у-ние той и началник на отдел Общовойскова подготовка в управление "Извън войскова подготовка"

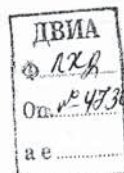
Роден на 21.3.1915 година в гр.Бяла Слатина.
Образование: общо - средно реално през 1935 година след което продължава и завършва философия като първа специалност и физика втора специалност; военно НШЗО "Хр.Ботев" през 1945/45 г. и ВА "Г.С.Раковски" през 1954 г.
Произхожда от бедно семейство. Баща му е бил общ работник починал 1945 г. Майка му се занимава с домакинство.
Има една сестра по професия е учителка.
Женен е другарката му е лекарка. Членка на РМС от 1936г като студентка е била членка на Централното ръководство на БОНСС. Сега е членка на БКП.
Член на РМС от 1932 година и на БКП - 1934 г.

Дейност преди 9.9.1944 г.

- 9.1929 - 6.1935 г. Бяла Слатина - гимназията ученик. През 1932 г. е приет за член на РМС. Бил е включен в организацията на гимназията.
- 6.1935 - 7.1941 г. София - студент следва философия и физика. Секретар на факултетното ръководство на БОНСС, а по-късно член на Централното ръководство. Взел е активно участие във всички акции провеждани от БОНСС.
- 7.1941 - 10.1943г. Интерниран в концлагер Ени-Къой. Член е на Партията и отговорник на РМС в ротата. Имал е добро държание. Проявявал се е като верен и предан член на Партията.
- 10.1943 - 9.1944 г. Поради бомбардиров.се евакуира от София По-късно работи по партийна линия в гр.Бяла Слатина. 9.9.1944 г. го заварва като секретар в гр.Бяла Слатина

Дейност след 9.9.1944 г.

- 9.1944 - 5.1945 г. Бяла Слатина - секретар на БКП, честен, работлив, упорит и предан на Партията другар.
- 5.1945 - 12.1945 г. София - НШЗО "Хр.Ботев" школьник.
- 1.1946 - 12.1947 г. Сътрудник в ЦК на БКП в "А" отдел

- 2 -

- 1.1948 - 1.1950 г. Враца 6 пехотна дивизия ЗКПЧ
- 1.1950 - 4.1951 г. София - началник отдел в Разузнавателно управление ГЩ, а по-късно и врид началник на Разузнавателно управление.
- 4.1951 - 12.1952 г. София - началник отдел в Разузнавателно управление - ГЩ
- 12.1952 - 12.1954 г. София - ВА "Г.С.Раковски" слушател
- 12.1954 - 12.1955 г. Хасково - зам.командир на 2 стрелкова дивизия
- 12.1955 - 9.1958 г. Звездец - командир на 16 пл.стр.бригада
- 9.1958 - 7.1959 г. София - началник отдел "Извън войскова подготовка", той и по подготовката на запасните офицери в управление "Бойна подготовка" - МНО.
- 7.1959 - 3.1968 г. София - в разпореждане на председателя на ЦК на ДССО.
- 3.1968 - до сега Зам.началник, той и началник на отдел "Общовойскова подготовка" в управление "Извън войскова подготовка".

НАЧАЛНИК НА УПРАВЛЕНИЕ "КАДРИ" - МНО

ГЕНЕРАЛ ЛЕЙТЕНАНТ: Ураш (ПОНЕВ)

№ 01582/24.8.1971-г.
Отпечатано в 3 екз.
Екз. № 3 - л.д.

АТЕСТАЦИЯ

ДВИА
Ф. ЛХЛ
Оп. № 4730
а в

За периода от 1 юли 1951 г. до 20 декември 1951 г.

На Началника на Разузнавателното управление при Генералния щаб
(указва се длъжността, войсковата част, съединението)

(ВУЗ-а или учредението)

Полковник ГАТЕВ БЕЛКО ЦЕКОВ
(военно звание, фамилия, име и презиме)

Година на раждане 21.3.1915. Партийност и стаж Националност Българин

Службен стаж в армията от 1948 г. Стаж в длъжността от 1951 година

Общо образование Висше - философия

Военно образование Н.Ш.З.О.; Курс за политически офицери

Недостатъци, отбелязани в предишната атестация от 19... г.

Изводи от атестацията за 19... г.

I. ТЕКСТ НА АТЕСТАЦИЯТА

Полковник Гатев съзнателно и упорито работи за решението на възможните пред-управлението задачи. Проявява съзнание за отговорност към възложените му от командването задачи. Работи за повишаване на военните си и политически знания.

Наред с тия положителни страни полковник Гатев страда и от серисани недостатъци.

Самомнителен за себе си. Не приема критика и съвети. Болно реагира на тях. С подчинените си е груб. У него се е смесила виска-телността с грубостта и невнимателността към подчинените му.

Военната му подготовка е слаба вследствие на това, че той не е имал възможност да се учи нито в курсове, нито в практиката.

Като се имат предвид положителните страни на полковник Гатев, ако успеем системно и чувствително /осезателно/ да бием по неговите недостатъци и го изпратим да се учи, то той ще израстне като добър офицер - ръководител.

За сега полковник Гатев не е в състояние цялостно да се справи с работата на Началник на Разузнавателното управление.

НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР Бъчваров /Бъчваров/

27.12.1951 г.

ДВИА
Ф. 1
Оп. 9
в.с. 76

СЕКРЕТНО
Екз. № 2
НЕКЛАСИФИЦИРАНО

Т У К - ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДРУГАРЯ АНТОН В Г О В

217

Д О К Л А Д

ОТ ВРИД МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ ЗДРАВКО ГЕОРГИЕВ

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно промени по личния състав в Българската народна армия.

295

ДРУГАРО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във основа на Решения № 136 от 16.5.1962 година на Политбюро на ЦК на БКП и № 161 от 16.5.1962 година на Секретариата на ЦК на БКП и на основание член 13, буква "д" от Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, моля Министерския съвет

ДА ПРЕДЛОЖИ НА ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
ДА ИЗДАДЕ УКАЗ

1. ДА СЕ НАЗНАЧАТ

1. Началника на военната академия "Г.С.Раковски" генерал-лейтенант Славчо Стаменов ТРЪНСКИ - за заместник-министър на Народната отбрана, той и командувач ПВО и ВВС.

Роден на 22.10.1914 година в с.Бохова, Пернишки окръг.

Образование: общо - средно реално; военно - ВА "Фрунзе" - СССР.

Член на БКП от 1938 година.

В революционното движение е участвувал като командир на Първа Софийска партизанска бригада.

Генерал Трънски има необходимите организаторски качества и е целесъобразно да бъде назначен на предлаганата длъжност.

ПВМА
1
9
76

218

2. Началника на Организационно-мобилизационно управление при Генералния щаб генерал-майор Петър Ренгелов СТОЯНОВ - за началник на Разузнавателно управление при Генералния щаб.

Роден на 27.12.1921 година в с.Церетелово, Пловдивски окръг.

Образование: общо - средно реално; военно - НВУ "В.Левски" и едногодишен курс през 1945 година и Генерал-щабна академия в СССР през 1954 година.

Член на РМС е от 1936 година, а на ВКП от 1941 година.

В революционното движение е участвувал от 7.5.1943 година до 9.9.1944 година във Втора Средногорска бригада "В.Левски" като командир на чета, командир на дружина и заместник-командир на бригадата.

11. ДА СЕ ОСВОБОДЯТ ОТ ЮСЕГА ЗАЕМАНИТЕ ДЪЛЖНОСТИ
ПОРАДИ ПРЕМИНАВАНЕ НА ДРУГА РАБОТА

3. Командувачия ПВО и ВВС генерал-майор Добрин Димитров ДИМИТРОВ, който ще бъде назначен за заместник-командуващ ПВО и ВВС, той и командуващ ВВС.

Роден на 29.7.1923 година в гр.Сливен.

Образование: общо - средно реално; военно - ВА "Г.С.Раковски" и военна академия при Генералния щаб - СССР.

Член на ВКП от 1945 година.

В ВНА служи от 1945 година

Генерал-майор Димитров има добра военна подготовка и е подходящ за предлаганата длъжност.

4. Началника на Разузнавателно управление - ГК, генерал-майор Илия Динчев КРЪСТЕВ, който ще бъде изпратен на учение във Военната академия при Генералния щаб - СССР.

Генерал Кръстев е роден през 1923 година.

Образование: общо - средно реално; военно - ВА "Крунзе"- СССР.

Член на ВКП от 1943 година

В революционното движение е участвувал като партизанин.

Генерал Кръстев има опит като началник на Разузнавателно управление, след завършване на академията може да се използва като началник щаб на армия.

- 3 -

ДВИА
Ф. 1
Оп. 9
а. е. 76

На основание член 13, буква "г" от Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, моля Министерския съвет да приеме следното

219

РАЗПОРЕЖДАНЕ:

I. ДА СЕ ОСВОБОДИ ОТ ДОСЕГА ЗАЕМАНАТА ДЛЪЖНОСТ
И СЕ НАЗНАЧИ

1. Командира на 1 корпус ПВО полковник **Мордан Морданов СТЕФАНОВ** - за началник щаб на ПВО и ВВС.

Полковник Стефанов е роден през 1923 година.

Образование: общо - средно реално; военно - БА "Монино"-СССР.

Член на БКП е от 1946 година.

В революционното движение е участвувал като партизанин.

Като имам предвид добрата му обща и военна култура и авиационна подготовка, целесъобразно е да бъде назначен на предлаганата длъжност.

II. ДА СЕ ОСВОБОДИ ОТ ДОСЕГА ЗАЕМАНАТА ДЛЪЖНОСТ
ПОРАДИ ПРЕМИНАВАНЕ НА ДРУГА РАБОТА:

2. Началник щаба на ПВО и ВВС полковник **Карл Христов ВИНАРОВ**.

Полковник Винаров е роден през 1922 година.

Образование: общо - средно; военно - БА "Дзержински" и Военна академия при Генералния щаб - СССР.

Член на БКП е от 1946 година.

От 1942 година служи като офицер в Съветската армия, а от 1945 година в Българската народна армия.

Полковник Винаров е назначен на длъжността началник щаб на ПВО и ВВС от 2.3.1961 година. Като началник щаб не прояви достатъчно организаторски и волеви качества и не може пълноценно да оглави и ръководи щаба, поради което е целесъобразно да бъде освободен от длъжността, след което ще бъде назначен на друга подходяща длъжност.

ВРИД МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: _____ / ГЕОРГИЕВ /

№ _____ / 5.1962 г.
Отпечатано в 3 екз.
№ 01577

ИЗХ. 0502 / 17.5.62

Вярно, ПОМ. НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ В УК - МНО

ПОДПОЛКОВНИК: _____ / НАНЧЕВ /

ДВИА
Ф. 1
Оп. 10
кв. 49

РЕКЛАМИРАНЕ

СЕКРЕТНО

Екз. № 2

Т У К - ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ДРУГАРИ ТОДЪР ЖИВКОВ

ДОКЛАД

ОТ МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ-ГЕНЕРАЛ ДОБРИ ДЖУРОВ

249
Реш. № 0557/5.6.67
Указ № 403/6.6.67

На основание решение № 192 на Политбюро на ЦК на БКП от 18 май 1967 година и решение № 258 на Секретариата на ЦК на БКП от 18 май 1967 година, член 13, буква "д" от Закона за всеобщата военна служба в Народна република България, моля Министерския съвет

ДА ПРЕДЛОЖИ НА ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ ДА
ИЗДАДЕ УКАЗ

I. ДА СЕ ОСВОБОДИ ОТ ДОСЕГА ЗАЕМАНАТА ДЛЪЖНОСТ:

1. Началника на Разузнавателно управление - ГЩ генерал-лейтенант Петър Рангелов СТОЯНОВ.

Роден е на 27.12.1921 г. в с.Еротелово - Пловдивски окръг.
Образование: общо - средно реално; военно - НВУ "В.Левски" в ВА на ГЩ - СССР.

Член на БКП е от 1941 година.

В съпротивителното движение е участвувал като партизанин.
Утвърден е за активен борец против фашизма и капитализма.

В БНА служи от 1944 година като офицер.

Предлага се за освобождаване от длъжността по здравословни причини.

II. ДА СЕ ОСВОБОДИ ОТ ДОСЕГА ЗАЕМАНАТА ДЛЪЖНОСТ
И НАЗНАЧИ:

2. Командувачия 2 армия генерал-лейтенант Васил Савов ЗИКУЛОВ - за за естник-началник на Генералния щаб, той и началник на Разузнавателно управление - ГЩ.

Роден е на 17.10.1923 г. в с.Ячера - Сливенски окръг.

- 2 -

ДВИА
Ф. 1
Оп. 10
зе 49

45

Образование: общо - средно реално; военно - БА "Фрунзе" и ВА на ГЩ - СССР.

Член на БКП е от 1942 година.

В съпротивителното движение е участвувал като партизанин. Утвърден е за активен борец против фашизма и капитализма.

В ВНА служи от 1944 година като офицер.

Генерал-лейтенант Зикюлов има добра военна и марксистко-ленинска подготовка и работи настойчиво за повишаване на същата. Натрупал е значителен опит като началник щаб и командувач армия. Има добри организаторски качества и умее да работи с хората. В работата е задълбочен, инициативен и експедитивен.

Дисциплиниран е и води борба за изпълнение на плановете на същата и политическата подготовка и за създаване на дисциплина в командваните от него съединения и части.

Подходящ е за предлаганата длъжност.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

РЪМЕЙСКИ-ГЕНЕРАЛ: Джуров ДЖУРОВ/

0214 / 23. 5.1967 г.
печатено в 3 екз.
0861.

ДВИА
Ф. 1
От. 10
№ 49

ДЕКЛАСИФИЦИРАНО

Препис
 Секретно
 Екз. № 2

73

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

РЕШЕНИЕ
№ 249

МНО - КАПИТЕЛ на М - РА
СЕКРЕТНО
Вх. № 0557 / 5.6 1967 г.

София, 5 юни 1967 г.

ДО

ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
МИНИСТЕРСТВОТО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

Т-403. 6.6. 1967. 109.

Предлага на Президиума на Народното събрание:

1. Да освободи генерал-лейтенант Петър Рангелов Стоянов от длъжността началник на Разузнавателно управление при Генералния щаб на Българската народна армия.
2. Да освободи генерал-лейтенант Васил Савов Зиколов от длъжността командувач 2 армия и да го назначи за заместник-началник на Генералния щаб на Българската народна армия и за началник на Разузнавателно управление при Генералния щаб.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
 МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Ж. Живков
 ГЛ. СЕКРЕТАР НА
 МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: (п) Н. Манолов

Вярно,

Н-К НА ОТДЕЛ ОБЩА КАНЦЕЛАРИЯ:

Сидяков
 (Ст. Цолев)

Отпеч. в 4 екз.
 № 1-2 - адресантите
 № 3-4 - към оригинала
 НП

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНИЕ
ПРЕЗ КОМУНИЗМА

55

МНО-КАБИНЕТ на М.С.С.
СЕКРЕТНО
№ 0024 4.6.1967

Препис

72

НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

У К А З

№ 403.

ДВИА
Ф. 1
Он. 10
а е. 49

Президиумът на Народното събрание въз основа на чл.35, точка 15 от Конституцията на Народна република България и чл.13, буква "д" от Закона за всеобщата военна служба в Народна република България

ИЗУК № 0204. 4.6.1967

ПО С Т А Н О В Я В А :

ОСВОБОЖДАВА генерал-лейтенант ПЕТЪР РАНГЕЛОВ СТОЯНОВ от длъжността началник на Разузнавателно управление при Генералния щаб на Българската народна армия.

ОСВОБОЖДАВА генерал-лейтенант ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ от длъжността командувач Втора армия и го НАЗНАЧАВА за заместник-началник на Генералния щаб на Българската народна армия и за началник на Разузнавателно управление при Генералния щаб.

Изпълнението на настоящия указ се възлага на министъра на народната отбрана.

София, 6 юни 1967 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРЕЗИДИУМА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ: (п) Г.Трайков

СЕКРЕТАР НА ПРЕЗИДИУМА
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ: (п) М.Минчев

Вярно с оригинала
НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА

Сверил: [подпис]

[подпис]
(С.Панов)

Историческите на ДС

301

044285

СПРАВКА

на генерал-полковника ЗИКУЛОВА ВАСИЛА САВОВИЧА

Родился 17.10.1923 г. в д. Ичера, Сливенского округа. Происходит из бедной сельской семьи. Его отец до 9.9.1944 г. занимался овцеводством и другой сельской работой. В период 1941-1944 г. оказывает активную поддержку антифашистскому движению. После освобождения, его отец работает в торговле, служащим. Член БКП с 1919 г.

Его мать занималась земледелием и другой сельской работой. Активно включается в антифашистскую борьбу, организует снабжение политзаключенных Сливенской тюрьмы одеждой и продуктами питания. В настоящее время на пенсии. Член БКП.

Его брат был политзаключенным. Погиб во время Отечественной войны, в которой принимал участие в качестве добровольца.

Его состра член БКП.

Ген.-полковник Зикулов закончил гимназию в 1942 г. в городе Ямбол.

Еще школьником он был принят в ряды РМС. Был членом руководства РМС школы, а позже и его председателем. Поддерживал также связи с городской организацией РМС.

В 1942 г. был принят членом БКП.

Розыскиваемый полицией, в начале апреля 1942 г., он переходит на нелегальное положение. В июне 1942 г. участвует в создании первого партизанского отряда 6-й оперативной зоны. В дальнейшем он был направлен на партийную работу в

- 2 -

околию г. Ямбола для восстановления партийных организаций в деревнях. В начале 1944 г. под его руководством создается партизанский отряд "Смерть фашизму" и он был назначен его комиссаром, а затем и его командиром.

Показал себя твердым, смелым и сообразительным командиром. На него возлагались самые трудные и ответственные задачи, которые он выполнял успешно. Без колебания шел на самое трудное задание.

После 9.9.1944 г. отдает все свои силы делу строительства и укрепления народной армии.

С сентября 1944 г. по декабрь 1944 г. – принимает участие в Отечественной войне в качестве помощника командира дружины.

Затем назначается:

- командиром роты – с 12.44 по 9.47 г.;
- командиром дружины – с 9.47 по 12.47 г.;
- слушателем ВА "Фрунзе" – СССР. Заканчивает ее с отличием – 12.47 г. по 12.50;
- с 12.50 г. по 11.1954 г., – Заместителем начальника отдела, а затем начальником отдела в оперативном управлении – МНО;
- с 11.1954 по 7.1958 г. – Начальником штаба ПВО и ВВС;
- с 7.1958 по 8.1960 г. – слушателем ВА ГШ СССР. Заканчивает ее с золотой медалью;
- с 8.1960 по 12.1962 г. – Начальником штаба объединения;
- с 12.1962 г. по 6.1972 г. – Командующим объединением;
- с 6.1967 г. по настоящее время – на занимаемой должности.

ОРДЕНА

- . Народная Республика Болгария - I степень
- . Народная Республика Болгария - I степень
- . Народная Республика Болгария - II степень
- . 9 Сентября 1944 г. - I степень
- . За народную свободу
- . Красное знамя
- . За храбрость
- . Дружба народов (Советский) - 1974 г
- . Отечественная война - I степень (советский) - 1969 г.
- Чарлсеза звезда (Советски) - 1983 г.*
- Герой на соц. труд - 1983 г.*

МЕДАЛИ

- . За участие в антифашистской борьбе
- . Отечественная война 44/45 г. (болг.)
- . За 15 лет безупречной службы - II степень
- . За 20 лет безупречной службы - I степень
- . 20 лет БНА
- . 25 лет народной власти
- . 25 лет БНА
- . 25 лет Гражданской обороны
- . Г. Димитров - 90 лет
- 0. 30 лет социалистической революции в НРБ
- 1. 30 лет БНА
- 2. 30 лет победы над фашистский Германией
- 3. 30 лет МВР
- 4. 30 лет строительных войск
- 5. За заслуги по охране границы
- 5. 100 лет Освобождения Болгарии от османского ита
- 7. 100 лет Апрельского восстания

- 2 -

18. За победу над Германией в ВОВ (советский)
19. 20 лет победы в ВОВ
20. XXX лет победы в ВОВ (советский)
21. 60 лет Вооруженных Сил СССР
22. XXX лет 1944-1974 г. (румынский)
23. За укрепление братства в збрани (чешский)
24. 1921-1971 (монгольский)
25. Гринвальд-Берлин (однакне братства брони) - польский
26. Унгарский орден
27. Братство по оружию - немецкий юбилейный
28. За укрепление боевого сотрудничества - Братство по оружию советский юбилейный

До

ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ
ул. "Марин Дринов" № 5 А

С О Ф И Я

Другарю Зикюлов,

Най-сърдечно Ви поздравявам по случай
удостояването Ви със званието "Герой на социалистическия
труд" и Вашия 60-годишен юбилей.

Високата награда е още едно достойно признание
за активното Ви участие в борбата против фашизма и капи-
тализма и в изграждането на социализма.

Във Ваше лице приветствувам верния и неустрашим
комунист преминал през нелегалната работа на партията и
РМС, който с оръжие в ръка взе участие в героичната борба
срещу монархофашизма и в Отечествената война. Във Ваше
лице приветствувам изпитания воин, командир и строител
на БНА, който дълги години всеотдайно дава своя принос
за нейното изграждане и укрепване като несломим щит на
свободата и социалистическите завоевания на народа и
родината.

Искрено желая на Вас и Вашето семейство,
уважаеми другарю Зикюлов, здраве, сполуки и щастие.
Пожелавам нови успехи във високоотговорната Ви работа.

Честито и за много, години!

17 октомври 1983 г.

/Т. Живков/

8

УВАЖАЕМЫЙ ВАСИЛЬ САВВИЧ!

От имени генералов, адмиралов и офицеров Преосвященнейшего ГК ОВС в БНА горячо и сердечно поздравляю Вас со знаменательной датой в Вашей жизни — 60-летием со дня рождения, присвоением Вам высокого звания Героя Социалистического труда и награждением Советским орденом Красной звезды.

Всю свою сознательную жизнь Вы посвятили беззаветному служению Болгарской коммунистической партии, болгарскому народу и Болгарской Народной Армии.

Пройденный Вами большой боевой и жизненный путь от активного участника партизанского движения до Начальника Разведывательного Управления ГШ БНА — яркий пример преданности идеям марксизма-ленинизма.

С особой силой Ваши способности как военного руководителя раскрылись после Сентябрьской революции 1944 г., в осуществление которой и Вы внесли свой весомый вклад.

Молодой Болгарии нужны были грамотные защитники своих социалистических завоеваний и Вас в числе первых, направляют на учебу в Советский Союз. Получив высшее военное образование Вы работаете в оперативном управлении ГШ, в течение ряда лет возглавляете штаб ПВО и ВВС. После этого опять трудные годы учебы, на этот раз уже в Академии Генерального Штаба. Блестяще закончив ее, Вы проводите в жизнь все полученные теоретические знания, проходя службу вначале как начальник штаба, а в дальнейшем и как командующий армией.

Высоко оценив Ваши глубокие знания, умение руководить крупным воинским объединением, принимая во внимание практический боевой опыт, Партия, Правительство и руководство Министерства Народной Обороны, доверяют Вам один из самых сложных участков работы — возглавить Разведывательное Управление Генерального Штаба.

Находясь на этом ответственном посту более полутора десятка лет, Вы своим трудом внесли огромный вклад в дело повышения боеготовности и боеспособности Болгарской Народной Армии, стоящей на страже социалистической общности на важном Балканском стратегическом направлении.

Ваши личные качества человека, партийного и государственного деятеля, военачальника, чуткость к людям, требовательность и принципиальность снискали Вам глубокое уважение воинов Народной Республики Болгарии и стран социалистического содружества.

От всей души желаю Вам, уважаемый Василь Саввич, большого личного и семейного счастья, крепкого здоровья и новых успехов в повышении оборонной мощи НРБ, в деле дальнейшего укрепления дружбы и сотрудничества между нашими братскими странами и армиями Варшавского Договора.

С искренним уважением

ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК

В. ЯКУШИН

11 октября 1983 г.

Уважаемый товарищ Генерал!

От имени коллектива сотрудников Главного управления Генерального штаба Вооруженных Сил СССР и от себя лично сердечно поздравляю Вас со знаменательной датой в Вашей жизни — шестидесятилетием со дня рождения.

Всю сознательную жизнь Вы посвятили делу служения своему народу и его передовому опряду — Болгарской Коммунистической партии. Активно участвовали в антифашистском движении сопротивления, с оружием в руках боролись с гитлеровскими войсками в рядах партизан, были комиссаром, а затем и командиром партизанской бригады. В составе болгарской армии вели боевые действия против фашистов на территории Венгрии.

Вот уже около 40 лет Вы находитесь на службе в Болгарской Народной Армии. Удостоены высокого воинского звания — генерал-майор, отмечены правительственными наградами Народной Республики Болгарии и Советского Союза.

Избраны членом Центрального Комитета Болгарской Коммунистической партии и депутатом Народного Собрания. Ведете активную партийно-государственную и общественную работу.

С 1967 года возглавляете Разведывательное управление, являетесь заместителем начальника Генерального штаба БНА.

Свои силы, знания и накопленный опыт постоянно отдаете делу укрепления обороноспособности Народной Республики Болгарии, повышению боевой готовности Болгарской Народной Армии, совершенствованию деятельности военной разведки.

В этот знаменательный для Вас день мне доставляет большое удовольствие отметить Ваше постоянное стремление укреплять и расширять сотрудничество и взаимодействие между М. ГШ БНА и ГРУ ГШ ВС СССР, с другими братскими Управлениями, всемерно добиваться выполнения поставленных перед военной разведкой задач.

В день Вашего 60-летия от всего сердца желаем Вам, уважаемый товарищ ЗИКУЛОВ, новых успехов в Вашей ответственной деятельности по выполнению заданий Партии, Правительства, Командования БНА, а также крепкого здоровья и большого счастья Вам и Вашей семье.

С глубоким уважением

ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
НАЧАЛЬНИК ГЛАВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА
ВООРУЖЕННЫХ СИЛ СССР
Генерал армии

П. Ивашутин

П. ИВАШУТИН

октябрь 1981 года
г.р. Москва

НАЧАЛЬНИКУ УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА БОЛГАРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИКУ

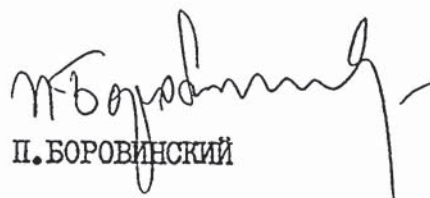
товарищу ЗИКУЛОВУ В.С.

Уважаемый товарищ Генерал!

В связи со знаменательной датой в Вашей жизни –
Пятидесятилетием со дня рождения примите мои самые сердечные
поздравления и искренние пожелания крепкого здоровья, большого
счастья и новых успехов в работе по решению поставленных задач,
а также в укреплении взаимодействия между нашими службами в
интересах дальнейшего повышения боеготовности вооруженных сил
Советского Союза и Народной Республики Болгарии.

С глубоким уважением

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР

П. БОРОВИНСКИЙ

12го октября 1983 года.

Препис

12

ДЪРЖАВЕН СЪВЕТ
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

У К А З

№ 3101

Държавният съвет на Народна република България
за основание чл.93, точка 24 от Конституцията на Народна
република България

П О С Т А Н О В Я В А :

УДОСТОЯВА със звание "Герой на социалистическия
труд" генерал-полковник ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ за активно
участие в борбата против фашизма и капитализма, за голе-
мите му заслуги за изградването и подготовката на Българ-
ската народна армия и във връзка с неговата 60-годишнина.

София, ¹⁴ октомври 1983 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ: /п/ Т.Живков

СЕКРЕТАР НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ: /п/ Н.Манолов

Верно с оригинала,

НАЧАЛНИК НА КАНЦЕЛАРИЯТА:

Т. Томов
/Т. Томов/

Зверил: *ccc*

Б:

~~БЕЖИМНО~~

Екз. №.

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

мври 1983 г.

№ УК

гр. София

Н И С :

Относно награждаването на генерал-полковник
Васил Савов ЗИКУЛОВ

Генерал-полковник ЗИКУЛОВ още от ранна възраст свързва живота си с делото на Българската комунистическа партия. От 1939 г. е член на РМС, а по-късно и отговорник за гимназиалното ръководство. През м. април 1942 г. преминава в нелегалност и участва активно в създаването на първия партизански отряд в 6-та оперативна зона, в който отряд е приет за член на БКП. По поръчение на партията през февруари 1944 г. организира партизански отряд източно от Ембол, на който е избран за комисар и от м. август е командир на отряда.

След Деветосептемврийската победа генерал-полковник ЗИКУЛОВ участва в Отечествената война като помощник-командир на полк, а впоследствие отдава силите си за изграждането и развитието на Българската народна армия.

На всички отговорни длъжности, които са му поверявали партията и командването, той е проявявал трудолюбие и високо чувство на отговорност.

За големия принос в изграждането и укрепването на Българската народна армия и във връзка с навършване на 50-годишна възраст

ЗАПОВЯДВАМ:

ОБЯВЛЯВАМ служебна благодарност и НАГРАЖДАВАМ генерал-полковник Васил Садов ЗИКУЛОВ с 6,35-мм обикновен пистолет.

Оспигуряването и написаниемето на наградата възлагам на началника на отделение 22970 - М Н О.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ /к/
(ДЕУРОВ)

НАЧАЛНИК НА ПОДЕЛЕНИЕ 24080 - МНО
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ /п/
(БАКАЛОВ)

Вярно,

СТ. ПОС. НАЧАЛНИК ОТДЕЛ. В ПОДЕЛ. 24080 - МНО
М А И О Р: _____/ОРИТНОВ/

Отпечатано в 4 екз.
Екз. №3 - под. 22870
Екз. №4 - под. 22970

15. Допълнителни данни, характеризиращи офицера от запаса

16. Кога (месец, година), откъде (предприятие, учреждение) и от когото (име) е извикан в Народната армия

17. Служба в Народната армия

Именное на длъжността	Местослужение (част учреждение, съединение, объединение флот или флотилия)	С чия заповед	№ на заповедта	Дата, месец година
запас	Сибирски партизани	от 6. 1948 г.	112	9.9. 1944 г.
в рота	2 пренес. полк Сибир.	РЗ	213	31.12.44-15.11.49г.
в рота	24 пех. п. - Езрас	РЗ	213	31.12. 1944 г.
в рота	24 п.п. - ЧРС НВУ В. Ленин "МЗ"	МЗ	218	30.5.45 - сч. от 4.45г.
в рота	1-ва пех. гв полк			2.10. 45 г.
в рота	29 пп. - Шидел	МЗ	53	1.2. 1946 г.
в рота	214 пп - Шидел	МЗ	365	16.11. 1946 г.
в рота	214 пп	Пр.З	78	9.9. 1947 г.
в рота	история п.п.	МЗ	409	24.11. 1947 г.
в рота	ВА "Сррунзе" СССР	МЗ	113	1947 г.
в рота	ВА "Сррунзе" СССР	МЗ	66	1948 г.
в рота	ВА "Сррунзе" СССР	МЗ	33	25.1. 1949 г.
в рота	Специал. д. н. с. МЗ	МЗ УК	1887	8.12. 1950 г.
в рота	— " —	МЗ УК	767	4.10. 1952 г.
в рота	— " —	МЗ УК	1248	21.7. 1953 г.
в рота	ПРС на станицата	МЗ УК	1270	22.11. 1954 г.
в рота	РЗ и ПЗ с.п.с.	МЗ УК	934	26.11. 1956 г.
в рота	Хайри - МНО	МЗ	1110	23.7. 1958 г.
в рота	ВДА "Воронингов"	МЗ УК	729	20.8. 1956 г.
в рота	ВДА "Воронингов"	Р.пер.	43203	15.6. 1960 г.
в рота	ВДА "Воронингов"	на МС	1399	1.8. 1960 г.
в рота	3-та армия	МЗ УК	395	13.8. 1960 г.
в рота	2-ра армия	Указ	564	8.12. 1962 г.
в рота	— " —	МЗ УК	697	14.12. 1962 г.
в рота	и командир	Указ	403	6.6. 1967 г.
в рота	ка ГЩ на ВНК	МЗ УК	76	7.6. 1967 г.
в рота	— " —	МЗ	Р-024	21.3.1984 г.
в рота	53000, с.п.с.	от 1.9.	1984 г.	

Имя, име и презиме: *Димитър Васил Савев*
 № на личното дело: *1211*
 Година на раждане: *1912*
 Длъжност: *Член на БКП от 1912*
 Промяна (по последното администр. деление): *Литер. сгр. Сибирски*
 Професия, социално положение, професия: *Член на ДКМС от 1912*
 Членство в други партии: *Член на ДКМС от 1912*
 10. Участие в Отечествената война (когато, къде и кога време) и колако време: *Участие в Отечествената война (когато, къде и кога време) и колако време*
 11. Участие в народосвободителните движения (партизанни, партизански отряди, партизански отряди, партизански отряди) и колако време: *Участие в народосвободителните движения (партизанни, партизански отряди, партизански отряди) и колако време*
 12. Правителствени награди (дата на награждаването): *Правителствени награди (дата на награждаването)*
 13. Военно образование: *Военно образование*
 14. Политическо образование: *Политическо образование*
 15. Образование за самоличност: *Образование за самоличност*
 16. Образование за самоличност: *Образование за самоличност*
 17. Образование за самоличност: *Образование за самоличност*
 18. Образование за самоличност: *Образование за самоличност*

АЗБУЧНА СЛУЖБЕНА КАРТА
 (ОСНОВНО ОТЧЕТНА КАРТА)

№ на личното дело:
 Година на раждане:
 Длъжност:
 (с дума)
 (звание, фамилия, име и презиме)

19. Род войска: ВОС разред:
 20. Къде и какво работи
 Длъжност:
 21. Къде се води на отчет:
 военно с
 местожителство: гр. (с-)
 улца. № (окръг):
 22. Ранявания и контузии (кога, къде и характер на раната): *ранен при стрелба - 1942 г.*
 23. Бил ли е в плен (кога, къде и колко време)
 24. Научно звание:
 25. Научна степен:
 26. Съден ли е (кога, от кои съдебни органи, за как колко. Снета ли е присъдата): *15 сеп. 1942 г. от Военен съд*
 27. Бил ли е зад граница (кога, къде и колко време): *СССР от 11. 1947 г. - 11. 1950 г.*
 28. Семейно положение: фамилия, име и презиме на жената, година на раждане, име и година на раждане на децата.
 Адрес на семейството: *ж. п. 11, Битолски Стамболиевски прелез, София, Радомир*
 29. Служил ли е в старата армия (последна длъжност и армия):
 30. Участие в окупационния корпус или чуждестранна армия:
 31. Особени забележки: *11. 1949 г. - 11. 1950 г.*

ДВНА - Ф. 23 Оп. 0 дд 1040

159 159
Поверително
Екз. № 1
Класифицирано

ЗАПОВЕД
НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ

16 декември 1950 година, № 81, С о ф и я

СЪБЪРЖАНИЕ: Относно изучаване на чужди езици от офицерите и чиновниците при управлението.

За да могат офицерите и чиновниците от управлението да изучат руски език и един език на съседна или на някоя от западно-капиталистическите страни което е крайно необходимо в интереса на службата в управлението

Вторник ЗАПОВЯДВАМ
понеделник

Всеки ~~вторник~~ и четвъртък през службено време от 14.00 до 16.00 часа да се водят редовни офицерски занятия, съгласно групите означени в приложения план.

не Освен тези занятия, всеки понеделник, сряда и петък по половин час от 7.30 до 8.00 часа да се водят ~~занятия~~ езикови *трениров* ~~занятия~~ в групите под ръководството на преподавателя по съответния език. *да няма да се провеждат само* ~~Не се водят занятия~~ *в дните, когато има други офицерски занятия, предвидени в поверителна Министерска Заповед № 210/1950 г.* При възможност занятията да се провеждат в друг ден.

Офицерите при нужда могат да бъдат освобождавани от тези занятия, само с мое разрешение.

Старшите на групите и преподавателите докладват на всяко 30 число на месеца за дисциплината, редовното водене на занятията и резултатите от тях.

В началото на месец *януари* ~~април~~ 1951 г. да се проведе проверочен изпит, а през края на юни 1951 година - годишен проверочен изпит.

Резултатите от изпитите да се впишат в личните дела на офицерите и чиновниците.

При изучаването на чуждите езици преподавателите да определят необходимите учебници.

Същите да съставят планове за занятията при *1/2* часа за

ДВПА - Ф. 23 Оп. 1 а в 1040

- 2 -

160

изучаване на всеки чужд език, ~~а преподавателство на руски език при~~
~~40~~ часа.

Плана и първата програма да ми се представят до 20.00 часа на
18.12.т.г. *да* ~~разделени на две части~~

Руски език ще изучават всички офицери и чиновници при управле
нието по два часа всеки понеделник от 17.00 до 19.00 часа с пре
подавател Вяра ЛИСИНСКАЯ.

Занятията да започнат от 20.XII т.г.

Преподачите от "бюро преводачи" при информационния отдел все
ки ден от 7.30 до 8.00 часа да провеждат езикови занятия под
ръководството на подполковник РАДУЛОВ.

НАЧАЛНИК НА УПРАВЛЕНИЕТО
Генерал-майор: *Гео. Геворкян* /Георгиев/

Отпечатено в 2 екз.
№ 1 -
№ 2 - *Учр. В. Н. В. Учр. "Преводачи"*
Изпълнител: *Зам*
2111 КП

[Handwritten signature]

Во. № 2914 / 14 14
8. II. 52

Секретно.
Екз. №...
НЕКЛАСИФИЦИРАНО

З А П О В Е Д
НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ
7 февруари 1952 г. № 11 гр. С о ф и я

ДЕВА
23
1044

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно подобрене служебното ръководство.

Съгласно заповедта на др. Министър на Народната отбрана за първи заместник началник на Разузнавателното управление/ по агентурните въпроси/ е назначен полковник Велко Цекв ГАТЕВ.

С оглед подобрене на служебното ръководство на отделите и службите в Управлението и разпределението на работата между полковник ГАТЕВ и полков. СЕМЕРДЖИЕВ

ЗАПОВЕДАМ:

1. От 10. II. т. г. на полк. ГАТЕВ да се считат пряко подчинени Оперативния отдел, отдел "Пригранично разузнаване", отдел оперативна техника, следственото отделение, радиовъзела и домакинството, които се свеждат в служба "А".

От същата дата на заместник началника на Разузнавателното управление по информацията полков. СЕМЕРДЖИЕВ да се считат пряко подчинени, информационния отдел, отдел дешифър, отделение радио-разузнаване, "РАДРОН" и архивната секция, които се свеждат в служба "Б".

2. Политотдела, отдел "Бойсково разузнаване", и отделенията шифър, кадри, секретно и финансово, а така също отделение Военни аташета, НБУ-ще за преводачи, курса и парашутния батальон остават под мое пряко подчинение.

3. Служебната преписка в Управлението за напред да се води като се има предвид свеждането на част от отделите и отделенията в Разузнавателното управление в служби "А" и "Б".

Писмата и документите предназначени за отделите и отделенията, пряко подчинени на др. полк. ГАТЕВ или полков. СЕМЕРДЖИЕВ да се адресират съответно до началника на служба "А", или до началника на служба "Б".

4. С оглед облекчаването на служебната преписка и запазването на тайната отделите и отделенията в Управлението да се номерират както следва:

ЛКГР

- 2 -

1. Оперативен отдел - отдел I
2. Отдел "Пригранично разузнаване" - отдел II
3. Отдел "Оперативна техника" - отдел III.
4. Отдел "Войсково разузнаване" - отдел IV
5. Информационния отдел - отдел V.
6. Отдел дешифър - отдел VI
7. Отделение радио-разузнаване - отделение VII
8. Отделение кадри - отделение VIII
9. Следствено отделение - отделение IX
10. Отделение шифър - отделение X

ДВИА
 23
 6
 1044

Останалите служби запазват своето наименование.

Настоящата заповед да се прочете среду подпис пред всички началници на отдели и отделения.

НАЧАЛНИК НА УПРАВЛЕНИЕТО

ПОЛКОВНИК: Крив /Кръстев/
 4. февруари 1952 год.

Отпечатано в 1 екз.

№ 1 - РУ;

Изпълнител: Семорджиев /Семорджиев/

Написал: Иванова

502/7.11.52 год.

1. <u>Крив</u>	1 майск	<u>Сид. Иван</u>
2. <u>Крив</u>	2 майск	<u>Семорджиев</u>
3. <u>Крив</u>	3 майск	<u>Крив</u>
4. <u>Крив</u>	4 майск	<u>Крив</u>
5. <u>Крив</u>	5 майск	<u>Крив</u>
6. <u>Крив</u>	6 майск	<u>Крив</u>
7. <u>Крив</u>	7 майск	<u>Крив</u>
8. <u>Крив</u>	8 майск	<u>Крив</u>
9. <u>Крив</u>	9 майск	<u>Крив</u>
10. <u>Крив</u>		

ДВМ - 0.23 Дел. 1. 1048

НЕКЛАСИФИЦИРАНО
СТРОГО СЕКРЕТНО!
Екз. единствен.

71
81

ЗАПОВЕД
НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ

24. 2... 1956 год.

№ 0052173/56

гр. С О Ф И Я

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно проверката и контрола по езиковата квалификация на задграничните оперативни работници и подготвящи се за задгранична работа.

От досегашната работа по езиковата квалификация на задграничните оперативни работници и тези готвеци се за задгранична работа са констатирани редица слабости и недостатъци, които убедително показват, че е подценена една от най-важните и основни подготовки на оперативния състав, каквато е езиковата.

Задграничните оперативни работници не водят системни занятия с учители. Нередовно и откъслечно се извършва самоподготовката. Допълнителните форми за подготовка и усъвършенствуване на изучавания език, като преводи на ежедневната и периодична преса, четене художествена и научна литература, посещение на кина, театри, спектакли, слушане лингвафон и провеждане разговори в местна среда, не са станали ежедневен метод в постоянното повишаване езиковите познания. Контролът и проверката не се използват като средство за добиване на все по-големи резултати в това отношение.

Не всички ръководители на легални резидентури са обхванати от грижата, щото оперативния състав да получи във възможно най-кратък срок добра и отлична подготовка, което значи и добро и отлично изпълнение на поставените пред резидентурата задачи.

Голяма част от готвещите се за задгранична работа оперативни работници подценяват предварителната подготовка на езика, погрешно осланяйки се на грешното схващане, че "езикът се усвоява само в чуждата страна". Слаба е посещаемостта на учебните занимания, а още по-слабо внимание се обръща на един от най-важните раздели при обучението, какъвто е фонетиката. Не е въведен строг контрол, отчетност и пълна използваемост на преподавателя по пряката му учебна работа.

В резултат на всички посочени слабости са констатирани печални и с нищо неоправдани факти и резултати в агентурно-разузнавателната работа, което налага преоценка на целостната работа по езиковата квалификация и вземане на ефикасни мерки, щото във възможно най-кратък срок да се достигне високо ниво в езиковите познания на целия задграничен оперативен състав и тоя готвещ се за задгранична работа, съответно на стоящите пред тях най-важни и отговорни задачи за изпълнение.

Опита показва, че онзи оперативен работник, който не може добре да си служи с езика на страната в която работи, не може да бъде добър и ценен оперативен работник.

Може с пълно основание да се каже, че оперативния работник

ЦВИА - Ф. 23. Оп. 1. Д. 1048 - 2-

ЗЛГР

непознаващ в необходимата степен езика на страната в която работи и неполагащ достатъчно усилия в езиковата си подготовка, остава глух и сляп за най-важните събития и явления около него, не е в състояние да изпълни възложените му задачи и следователно не оправдава високото доверие което му е гласувано да бъде задграничен оперативен работник.

От досегашната практика се вижда, че и в онези резидентури в които работата по усвояване и усъвършенстване чуждия език е стояла на по-високо стъпало, не е съществувала необходимата целенасоченост за получаване в най-кратък срок на добри резултати. Не е въведена системност, последователност и достатъчен контрол в усвояване на предавания материал. Много време се отделя за научаване на непознати думи при слабо познаване строежа на изреченията, граматическите правила и фонетиката. Като най-голяма слабост в системата на езиковата подготовка с оперативния състав е подценяване значението на необходимостта от овладяване фонетиката на чуждия език. Не е нужно да се доказва от какво огромно значение за нашата работа зад граница е оперативните работници, макар и незнаещи в детайлност всички тънкости на езика, да са овладели в най-висока степен фонетичните правила и при добро познаване граматиката на езика да съставят безпогрешно в необходимите случаи правилни изречения и да ги произнасят с вежливостта и сръчността на местния гражданин. В такъв случай задграничните оперативни работници с лекота и естествено могат да установят ценни връзки, събират сведения на тъмно, информации от всякакви източници, внедряване в желани среди и пр. пр.

С цел да се отстранят досегашните слабости в езиковата квалификация на задграничния оперативен състав и той готвещ се за задгранична работа и с оглед в близко време да се получат добри резултати в това отношение:

ЗАПОВЯДВАМ:

А. Относно готвещите се за задгранична работа оперативни работници.

Определените часове по езикова подготовка съгласно инструктивното писмо да бъдат пълно използвани. Отсъствия да не се допускат. Последните могат да стават в изключителен случай, само след разрешение на съответния ръководител при неотложни задачи. Пропуснатите часове да се вземат извънредно следващите дни.

-под отговорността на началника на отдел I-ви да се открие учебно досие с графи-- 1/ № по ред на занятиято; 2/ Дата на занятиято; 3/ Материал за преминаване; 4/ Бележки по усвояване материала и домашни задания.

-преподавателя, според степента на подготовката и времето определено за нея, да изготвя план за езиковата подготовка на оперативния работник с конкретно обозначение на темите и въпросите за изучаване.

-контролът от страна на преподавателя да бъде ежедневен, съобразно дадените от предния ден за разработка въпроси.

-ежеседмично преподавателя да изготвя доклад за езиковата подготовка на оперативните работници на началника на отдел I-ви.

ДВМ - Ф. 23 Об. 1 1048

u 72
72

- началника на отдел първи в часовете на езиковата подготовка на офицерите да извършва проверка за протичането на последната и добитите резултати. Да беседва с преподавателите за добиване впечатления за развитието на всеки оперативен работник.

- в края на всеки втори месец да се провежда изпит по езика с оценка как е усвоен материала и какви слабости са допуснати.

- преди всяко заминаване на оперативен работник зад граница да се провежда изпит от комисия назначена от началника на отдел I-ви и утвърдена от мен.

Същото се отнася и при идването на задграничните оперативни работници в Центъра.

- изпитните въпроси да се отработят в присъствието на комисията, а оценката се извършва по отделно за разговор, граматика, военна терминология, фонетика.

- за проведения изпит да се съставя протокол от председателя на комисията подписан от членовете на същата.

- за председател на комисията да се предлагат началници на отдели и зам. началници на управления.

Б. Относно задграничните оперативни работници.

С цел подобряване езиковата квалификация на задграничните оперативни работници и повишаване контрола от Центъра, отдел първи да подготви и предложи за утвърждаване отделно инструктивно писмо.

В. Материално осигуряване.

- да се отпечати на циклостил кратка българска граматика за нуждите на обучаващите се.

- да се закупят 20 учебника по френски, 10 по немски, 5 по английски, 5 по турски и 5 по гръцки езици.

- да се закупят необходимите речници по два за всеки език.

- да се закупят плочи за турски, гръцки, немски и английски езици и такива с песни.

- да се закупи електрически грамофон.

*Измението на настоящото заповед
важност на подполковник Тресчанов-наг.
мин на отдел първи*

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ

ПОЛКОВНИК: *Кростин*

Подсл. 35300-ЛО - ДИО
 Д. № 8402-12-11-69
 К. № 01574

288

СЕКРЕТНО

Бка. Единствен

01574 25.6.69

А Н А Л И З

за състоянието на кадрите

КРДОПБГДСРСБНА 4

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17

КРДОПБГДСРСБНА

1. Общият брой на оперативния състав в РУ сега е 258 души. *pl*

По възраст същите се разпределят както следва:

До 30 г. - 20 души

От 30-35 г. - 28 души

От 35-40 г. - 90 души

От 40-45 г. - 95 души

Над 45 г. - 25 души.

От тези данни е видно, че основната част - 70% от оперативния състав на Управлението се групира главно във възрастта от 35 до 45 години. Около 10% са над и около 20% са под тази възраст.

Това показва, че основният състав на Управлението 80% са хора със значителен житейски и войскови опит. Огромната част от тях са хора, които имат и богат опит в Управлението.

Това обстоятелство е благоприятно тъй като се явява сериозна предпоставка за едно зряло виждане и отношение по въпросите, рутинна в тяхното решаване и устойчивост в борбата с трудностите. Същевременно това обстоятелство се явява неблагоприятно за да се отговори на някои особени изисквания в оперативно-разузнавателната работа. Какви?

КРДОПБГДСРСБНА 4

ВЪРНО С ОРИГИНАЛА

Дата: 24.09.2011 Екземпляр: *pl* 119

КРАДОВЕГДРСОВНА
 ПОДПИСАНО И ПРОВЕРИ
 6 17
 100 КРАДОВЕГДРСОВНА

- 2 -

Това са хора с нараснали семейни задължения и грижи, които се явява спънка за тяхното непрекъснато мобилизиране в изпълнение на задачите. Възрастта в случая се явява ограничение за проявление на високо творчество и активност и работата и предпоставка за известно шаблонизиране във формите, които разулзавянето не търпи. Същите фактори влияят отрицателно и на напоритостта и готовността да се приема разумния риск, а така също и в оперативността и продуктивността в работата на ОП. Една значителна част от този състав в резултат на продължителната и тежка работа са в значителна степен физически и психически износени хора. Поради това и голям брой имат предписания от медицинските органи за ежегодна лечение.

Всичко това въпреки взето, а в някои други моменти за които ще стане дума по-долу поставят с големи остри проблеми за поддържането на оперативен състав, а едновременно с това дава отговор за някои сериозни слабости в работата на ~~оперативния състав~~ в управлението.

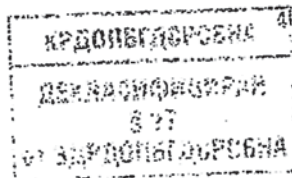
Как ръководството на РУ счита, че трябва да бъде решаван този проблем?

1. Чрез привличане на оперативна работна млада офицери от военните училища, В.А. и частите на ВНА и подготовките им за оперативна работа. Но този път се върви вече. От 2-3 години са привлечени 20 души млади офицери, болшинството от които се готвят.

а) Една част от тях ще се готвят за военните представителства. За тяхната подготовка като ОП е нужно:

КРАДОВЕГДРСОВНА
 ВАРИО С ОПРИГМАЛА
 22.01.80

- 3 -

289

M

- да получат специална подготовка в курсове тук или в СССР 3-6-10 месеца;

- да получат езиковна подготовка, които нямат такива - да научат един език ония, които знаят 1 език да изучат втори език - най-малко 1 година;

- да работят най-малко 2 години в системата на Центъра или ОП-ве за получаване практически опит и покажат качества на ОР-ци.

Това значи, че младите офицери от този профил ще могат да се оценяват и използват на резултатна оперативна работа едва след $3\frac{1}{2}$ - 4 години от тяхното постъпване в РВ.

За да оцелят те пълноценни ОР във военните представителства трябва да завършат и ВВА. Следователно квалифицирана работа от тях може да се очаква едва след $6\frac{1}{2}$ - 7 години.

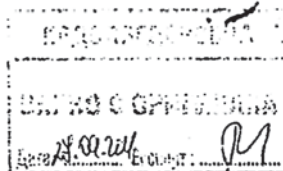
б) Друга част от постъпилите млади офицери ще се готвят за оперативна работа от позицията на прикритието - главно по линията на СВТ и СВР и някои други.

За тази цел се приемат обикновено офицери с инженерна подготовка и такива, които следват някаква гражданска специалност. За тяхното изграждане като ОР-ци е необходимо:

- да получат специална подготовка 3-6-10 месеца тук или в СССР;

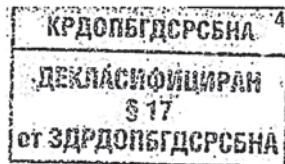
- да получат езикова подготовка, подобно на първите;

- да се устроят и наложат в прикритието, като специалисти и утвърдят легендата си - поне 1-2 години. Следовател-

120

M

- 4 -

но тази категория ще могат да изпълняват ограничени оперативни задачи едва след 2-2¹/₂ години.

Какви трудности среща Ръководството на РУ при решаване на този проблем?

1. Преди всичко това са трудности от характер. РУ не разполага с резервен щат за да може да набира необходимото количество млади офицери ежегодно.

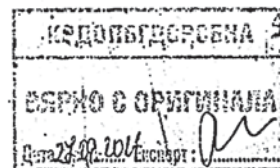
2. Големи затруднения среща РУ при устройването на офицерите под прикритие - пак поради липса на щат в прикритията, както тук, така и зад граница.

3. Ограничен е изборът на млади офицери, поради големите нужди за армията и недостатъчният брой на завършващите, особено завършващите инженерен профил.

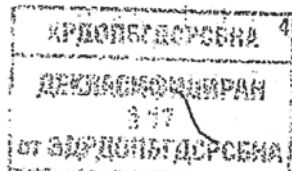
4. Слабата езикова подготовка на младите офицери удължава значително сроковете за тяхната езикова квалификация като ОР.

5. Невъзможно е освобождаването от Управлението на хората с напреднала възраст:

- а) Не могат да се върнат в частите
- б) Не могат да се пенсионират - все още нямат години за пенсия
- в) Една значителна част от ОР са АБНОК - 68 души, т.е. повече от 25%.
- г) Трудно е устройването им на някаква работа вън, поради липса на специалност.

- > -

290

PM

За да се реши този въпрос т.е. освобождаването на офицери, които са работили вече 15-20 и повече години в РУ и устрояването им на подходяща работа вън, поради ^{възможност} ~~не~~ ^{възможност} ~~не~~ възможност да бъдат използвани повече в РУ, до са необходими някои специални мерки, които са вън от възможностите и компетенцията на РУ.

II. ПО СТАЖ В РУ

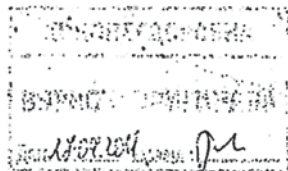
По стаж в системата на РУ оперативния състав се разпределя както следва:

- до 5 г. - около 1/3;
- над 5 г. - 2/3, като хората, които имат над 15 г. стаж в РУ са 64, т.е. ^{срещу общият сич} ~~само~~ 1/3.

На оперативна работа от тях до 5 г. са били около 60 души и към 130 души са били на оперативна работа, над 5 г. (около 35 души служещи в СД се ^{набавя} ~~набавя~~ от общия брой). Над 15 г. стаж имат 5 души, т.е. около 2%.

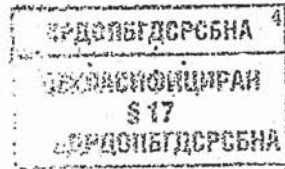
От горното следва, че основната маса от оперативния състав е със солиден стаж в разузнавателната работа.

Това значи обаче, че наборането на този състав в значителната му част е станало в периода 51-56 г. и то главно по признака преданост към делото на Партията. Трябва да се приеме, че в много от тези хора са липсвали качества без които сега е трудно да се отговори на порасналите изисквания в разузнавателната работа.

221

- 6 -

III. ПО ЕЗИКОВА КВАЛИФИКАЦИЯ

Картината по езиковата квалификация на оперативния състав е следната:

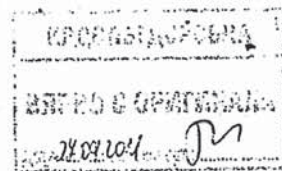
- един език владеят - около 140 души;
- два езика владеят - около 60 души;
- повече от два езика около 16 души;
- знания преводач имат над 70 души.

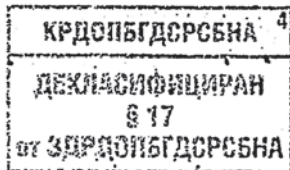
Без езикова подготовка (като се изключат руски, сърбо-хърватски, чехски, полски) - над 40 души.

Обстоятелството, че повече от 50% от оперативния състав владеят само един чужд език и само 60 души, т. е. малко повече от 20% владеят 2 езика и само 16 души, т. е. малко повече от 5% владеят повече от 2 езика, създава значителни трудности на ръководството на Управлението по маневрирането с оперативния състав съобразно нуждите на работата.

Хората от 1-та група могат да бъдат използвани ограничено - само в едно направление (в смисъл използването им зад граница), а това значи, че след едно излизане, най-вече две (в случай на избягване провал при първото излизане) тези ОР-ци трябва да останат тук в страната и се готвят по нов език или остават за постоянно. Само 26-27% от оперативния състав дава възможност за два-три и повечекратно използване зад граница. А това е вече значително ограничение за ръководството.

За решаване този проблем ръководството провежда следната линия:

- 7 -

291

Подбира предимно офицери знаещи поне 1 чужд език.

Изпраща на курс за езикова квалификация чрез откъсване от производството групи офицери. В периода 1967-68 г. са минали през такива курсове 26 души.

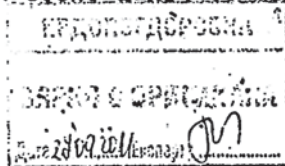
Организира изучаването на чужди езици в Управлението без откъсване от производството. През 1967-68 г. са изучавали по този метод 95 души.

Застава офицерите имащи известна езикова подготовка да поддържат и повишават квалификацията си.

Във връзка с разработените планове за развитие на кадрите се поставя задача на всеки офицер-ОР изучаваното на един или друг език по целесъобразност.

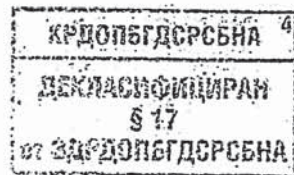
В резултат на приложението на тази система в продължение на 1-2 години ще бъде решен и този проблем. Без езикова квалификация ще останат онези офицери, които ще са неспособни да изучават езици, поради възраст или липса на данни и такфа, които ще ги мързи да работят. Това значи, че ще възникне проблем за освобождаване на такива офицери от Управлението по тази причина или в краен случай при твърдо положителни други данни, като разузнавачи, могат да бъдат използвани само на наша територия. Факт, който сам по себе си влияе върху качеството на работата в отрицателен смисъл.

Всички гореназброени мерки за повишаване и поддържане на езиковата квалификация на оперативния състав обаче при сегашните битови условия и материална база на Управлението в значителна степен се съвпадат до *понапълнително* и *стоят далеч от желания*

724

- 8 -

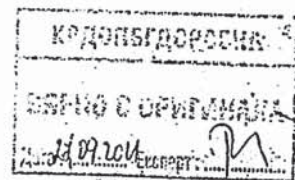
минимум. За едно съвременно решаване на този въпрос да са необходими някои мерки за внедряване на техниката в тази област и обезпечаване условия, които да се използва всяко свободно време за целта. Такова решение ние виждаме със построяването на нова сграда за КУ.

IV. ПО ВОЕННАТА ПОДГОТОВКА

Около 150 души са завършили В. Академия и около 90 души са завършили военни училища. Следователно може да се счита, че основната част от оперативния състав има необходимия минимум военна подготовка за да решава удовлетворително задачите на военното разузнаване. Една част от завършилите военни училища не имат възможност да получат академично образование, но има един процент около 10% които поради възраст ще бъдат лишени от тази възможност. Тяхното използване следователно ще бъде насочено главно по линия на прикритията (доколкото има данни за това) и то предимно за спомогателна вероувъчна и наводъчна работа, а онези от тях, които имат положителни организаторски качества и богат практически агентурен опит - за ръководна работа тук и зад граница.

За издигане нивото на военната подготовка на оперативния състав е създадено профилно отделение във В.А. "Раковски" от 10 д.

Предвижда се също така създаване на профилен ВАК към същата, а така също привличане на офицери от разузнавателните части в ВНА обладали положителни качества и имали академично образование.

КРЕДИТОБЕГДРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от БИРОДОБЕГДРСБНА

292

Ом

За да може ръководството на РУ да постави оперативната работа на военните представителства на нужната висота, трябва да се обезпечи с такъв брой хора от тази категория ОР ~~сега~~, че за смината на всеки инмираж се зад граница, тук в Центъра да се готви човек във всяко отношение (езиково, специална подготовка, страноведение, оперативна обстановка и пр.). Като се има предвид, че среду нашите военни представители често се провеждат провокации, ~~пошияно~~ трябва да се мисли и за наличието на подготвен за смината човек. Картината сега е следната:

- Заграница доб военни представители се работи
- Тук в центъра, се дават всички видове

VI. ПО СПЕЦИАЛНАТА ПОДГОТОВКА

Специалната подготовка по агентурно-оперативната работа се провежда главно чрез организираните курсове - 3 и 6 месеца до 1-2 години (в миналото) и 10-месечните курсове в СССР.

През тези курсове до сега са минали около 150 души, от които само в СССР - 73.

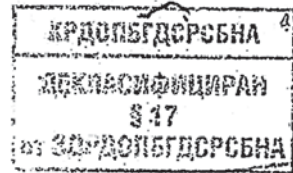
Следователно основния оперативен състав има сравнително добра специална подготовка, което съчетано със солидният практически стаж обезпечават едно компетентно решаване на въпросите от агентурно оперативната работа.

Линията, която се провежда от ръководството на РУ е, без преминаване на курс по специална подготовка да не се включват на оперативна работа ОР-ци, не само в Центъра, но и до прикритията. През курсовете по специална подготовка следователно ще минат всички ОР с изключение на онези, които показват предпа-

КРЕДИТОБЕГДРСБНА
ЗАГНО С ОРИГИНАЛ
21.09.1961

223

Ом

рително някои данни прочети им да се разбиват като такива.

Опресняването на специалната подготовка ще става чрез периодичното включване в краткосрочни курсове, организирани при Центъра за запознаването им с новите моменти в агентурно-оперативната работа.

При провеждането на специалната подготовка също могат някои офицери да покажат отрицателни данни за ОР, което значи, че те ще трябва да се откомандироваат от РУ.

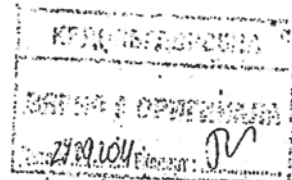
Провеждането на курсовете за специална подготовка в настоящия момент е под изискванията за научна организация на учебния процес, главно поради лошите битови условия и недостатъчна материална база.

Особено в това отношение се правят отстъпления от принципите на конспирацията, поради липса на конспиративни квартири за провеждане на диференцирана и индивидуална подготовка на някои хора с строга конспиративност.

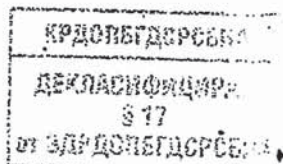
VII. ПОДГОТОВКА ПО ПРИКРИТИЯТА

Главните прикрития за нашите ОР са МВТ и МВР, Балкантурист и др.

Квалифицирани ОР за работа под прикритие на МВТ в момента РУ има общо около 30 души. Зад граница работят - 27 души, а в системата на МВТ в страната работят 37 души. Това значи, че в това прикритие РУ е изкратило една значителна част ОР-ци без необходимата квалификация (образование). По-голямата част от тях

- 11 -

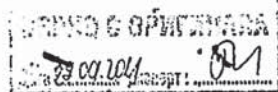
обаче са се наложили на своите места, като добри работници, главно поради своите лични организаторски качества. Но изискванията към работниците в СВТ растат с разрастването на задачите и все по-остро ще се постави въпросът за високата квалификация и специализация, което само по себе си ще постави на изпитание РУ по използването на прикритието. Ето защо, все по-остро се налага въпросът за приемане на новъ хора в РУ, обезателно с висше образование, което ще гарантира на нашите ОР-ци не само лесното приемане в системата на СВТ, но и тяхното бързо израстване като специалисти там и заемането на по-отговорни длъжности, което пък СВТ създава по-благоприятни позиции за изпълнение на нашите задачи.

Как считаме да решаваме този въпрос?

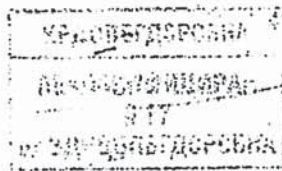
Главна чрез подбиране млади офицери с военно инженерно образование, което скъсва пъти до целта, и чрез даване възможност на млади офицери да добият висше гражданско образование, който път е значително по-дълъг.

Към изпълнение на тази задача вече са направени известни стъпки и в РУ има вече 23 инженери, от които 7 са съвсем млади офицери.

Разбира се имаме друг път за увеличаване нашите ОР в системата на СВТ - чрез вербовка на млади специалисти растящи в прикритието, показали ценни лични качества, да да бъдат развивани като разузнавачи. Тези хора обаче ще куцат със своята военна подготовка, а специална таква би могло да им се даде в системата на нашата работа по специалната подготовка в конспиративни квартири. РУ и сега използва някои такива хора, но главно като

- 12 -

сътрудници, а не като ОР. Ако се възприема тази линия на решаване, проблема, би могло РУ да увеличи значително своите възможности по изпълняване на това прикритие.

По линии на СВР ние сега имаме в момента 10 души за граница, а подготвени като дипломати и юристи имаме 10 души плюс 2 души журналисти, а с други специалности, които могат да се ползват по линии на разни културни и др. институти около 10 души.

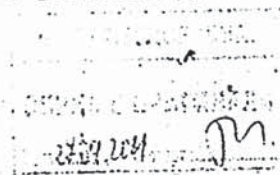
Това прикритие за сега не дава големи възможности на РУ главно поради ниските длъжности, които заемат по места нашите ОР, факт, който има изключително значение за ранга на хората, с които ще контактуват като дипломати.

Една значителна част от ОР работещи под това прикритие са без съответната квалификация и най-често заемат консулски и близки до тях служби.

Ев на се реши проблема за издигане ранга на ОР в системата на СВР трябва да се реши принципно въпросът от най-високо ниво за назначаването им на високи длъжности в дипломатическия апарат, с цел улесняване на военно-разузнавателната работа.

На второ място да се реши при нас въпросът за подготовка на наши ОР за такава работа.

Недостигът от висококвалифицирани кадри и за давете големи ведомствата често пъти затруднява ръководството на РУ при извършване на смените на едни ОР, чийто престой зад граница е изтекъл с други. В тези случаи за сега, или се праща човек с кратка подготовка за прикритието, или се праща човек подготвен за прикритието, но със сериозни празноти в неговите възможности като ОР.

КРАДОВЕГДОРСЕНА
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 ЗАКОНЕГДОРСЕНА

294

OM

ъто се има предвид голъмото значение на прикритието за нашата работа, налага се РУ да има достатъчно ътни възможности за решаване успешно на проблема за подготовката на кадри за тях.

VIII. ДРУГИ ВЪПРОСИ ПО КАДРИТЕ

1. От гледна точка на възпитанието ~~на~~ в спазване конспирацията:

а) Значително затруднение за сега се среща поради необходимостта да работят по 4-5 души в една канцелария. Самият този факт в значителна степен принижъва чувството към конспиративна работа на ОР. Този въпрос за сега не може да се реши и ще получи кадрово своето разрешение с постръвяването на новата сграда на РУ.

б) Липсата на достатъчно самостоятелни служебни квартири в София затруднява в значителна степен конспиративната работа на ОР, както с обекти, с които работят (чужденци) и за пръвеждане на срещи със лица и сътрудници за разговор по разни въпроси, ~~и~~ също така и за отделната индивидуална подготовка на агентура, ОР и сътрудници.

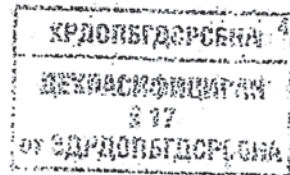
За решаване на този проблем ще е необходимо поне на първо време да се подменят старите, непригодни и станали известни на много лица служебни квартири с нови такива - 7-8 самостоятелни едностайни апартаменти. Същите трябва да се подменъват през 2-3 години с нови такива.

За нуждите на РУ за по-особени случаи ще е необходима и единка' отделна постройка, ~~не~~ самостоятелна, макар и не голяма вилъ с каквато Управлението за ~~я~~ не разпо

ОЛДОВЕГДОРСЕНА
 ВЪПРОС С ОРИГИНАЛА
 Дата 21.02.2011 Експерт: OM

225

- 14 -

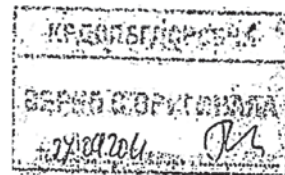
в) За предпазване на нашия оперативен състав, както този тук, така и намиращия се зад граница ползуващ легенди, необходимо е да се уреди въпроса за почивните на тези хора не във ВПС-станции, а във почивни станции на граждански ведомства, НК, ЦСНС и др. Това би могло да става на обменни начала от наше медицинско управление.

г) Необходимо е да се подменят квартирите на наши ОР които живеят във военни блокове. Тези квартири те са получили когато са били нани, като офицери. Сега когато те ползуват легенди, за закрепването на легендите би трябвало да се изместват в други блокове, където живеят цивилни граждани, а техните сегашни квартири да бъдат дадени на други офицери или пък на граждани, чрез замина обезпечена съгласувано с МНО и съответното ведомство или СГНС.

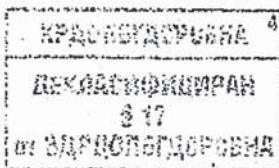
В РУ има един значителен брой офицери, които живеят в квартири малки, неудобни и пр. в които те са влезли преди 10-15 и повече години когато и условията у нас са били ограничени, а и семействата на тези офицери са били малки т.е. задоволявали са се с наличното.

Сега семействата на тези хора са порцели и квартирите нано не могат да ги задоволят. Много от тях са били по 4-5 и повече години зад граница. Нани да строят или купят нови жилища имат, но трудно се връждат. Този факт влияе отрицателно във всяко отношение на тези ОР.

Разрешението на този проблем ръководството на РУ вижда чрез помощта на ръководството на МНО:

- 15 -

295

m

а) Като се даде преимущество на ОР-ци да закупят от построяните от разни ведомс-ва и СГНС *квотирани*.

б) Като се отдели петно - строителна площадка по архитектурния план и се организира легандирано строителство чрез строително управление на ИНО на специален блок за ОР срещу средствата, които те имат или заемат, които ще получат от ИМБ.

в) До сега всички кадрови дела на офицерите от РУ се водят в управление "Кадри" на ИНО. Там са и делата на ОР. В тях се вадат атестации и други данни, което създава предпоставка за разконспирането на хората. За промените в служебното положение ИМБ също минават там.

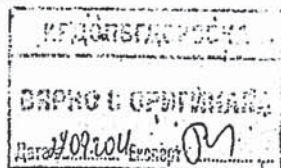
С оглед укрепване легендите и скриване на нашия оперативен състав от погледите на хора, които нямат отношение към оперативната работа считаме за целесъобразно:

а) - да се изземат всички дела на ОР от управление "Кадри" в ИНО и останат на съхранение само в отдел "Кадри" на РУ и тук се държат и попълват, в управление "Кадри" да изготви заповед за освобождаването на тези офицери от БНА;

- всички заповеди по промените в служебното положение на ОР-ци да се изработват в РУ и се докладват лично от Н-ка на РУ на ИМБ или К-ра на ИНО;

- да се укрепят отдел "Кадри" в РУ, за да може да поеме цялостната горна работа;

- за в бъдеще за офицерите, които се вземат от частите на БНА с перспектива да се развиват в РУ като ОР под прикрития да се издават ИМБ за извеждането им от БНА.

726

КРЕДИТЕГДОРСБНА ⁴
ДЕКЛАРАЦИОНЕН ФОРМ
8 17
КРЕДИТЕГДОРСБНА

- 10 -

е) Да се уреди въпроса със охраната и обслужването на РУ от щатни лица. С тази мисъл ще се пресече възможността сменящите се всяка година войници, които изпълняват горните задачи сега, да опознават личния състав на РУ по което сигурно след това споделят в различни краища на страната и създават възможност за проникване на врага в Управлението.

ж) Да се реши въпроса щото решенията на РУ по парт. положение на оперативния състав да се разглеждат и утвърждават направо от ЦК ~~Камисия~~ при ЦК на ВКП. По този начин ще се избегне една инстанция каквато се явява партийната комисия при ЦНО и ще се икономиса разконспирирането на работата на РУ пред по-голям кръг от хора.

з) Да се утвърди положение за окончателното разглеждане партийните дела на оперативния състав в РУ, само от ЦК без да се прибегна и до Партийната комисия при ЦО на същата. Работата на подведнати да се простира само за разглеждане партийните дела на комунистите от поделенията и неоперативните отдели и служби.

2. За да може ръководството на РУ да маневрира при движението на оперативния състав идващ от честите в Управлението и се спазва последователност в развитието на всички съобразно опита, стаж, качеството и количеството на изпълнените задачи, да се приеме като правило в щата за всяка длъжност от Н-к на отдел и надолу използването *на всички* в заплата.

3. На учения и подготовка през настоящата година се насират 18 ОР. От тях във ВА 17 души, на курс за специална подготовка

КРЕДИТЕГДОРСБНА ⁴
ВЕРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 28.09.1951 (Екземпляр: <i>РМ</i>)

КРЕДИТНО-ДЕПОЗИТНА
КАСА
БЪЛГАРСКО-СОЦИАЛИСТИЧЕСКА

296

PM

ка - 26 души, от които 9 в СССР и на езиков курс с отказване от произвоцството - 2 души.

4. В горната цифри 258 души са включени и ОР, които по разни причини се явяват непригодни и непълноценни за използване на оперативна работа над граница. Искане от тях пък могат да бъдат използвани само на територията на НРБ - в Центъра или прикритие.

Шошова отразаване: по базисен иконом - - - 5
горски работници - - - 9
подручни работници - - - 7

Л АО-03661/30. 12.08 г.

Отпечатано в 1 екз.

XX/

КРЕДИТНО-ДЕПОЗИТНА
КАСА
БЪЛГАРСКО-СОЦИАЛИСТИЧЕСКА
24.09.104

128

СЕКРЕТНО
Екс-31

Г У К - НАЧАЛНИКА НА УПРАВЛЕНИЕ "ВАПРИ"-УНО

КРДОПБГДСРБНА 4
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Д О К Л А Д

за атестирането на офицерския състав от
Разузнавателно управление и подчинените
му РГК части

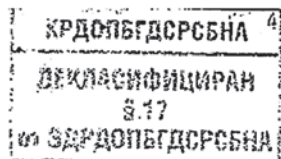
DM

Атестирането на офицерския състав от Разузнавателно управление и подчинените му РГК части се извърши на основание глава V от "Правилника за приемане на военната служба и за отговорността на офицерския състав на действителна военна служба и от запаса в БНА в мирно и военно време и министърска заповед № 0260/1965 г.

За правилното и своевременно изготвяне на атестациите през м. яни 1966 г. беше изградена атестационна комисия към Управлението и изготвен план за подготовката и провеждането на атестирането. В плана бяха заложени мероприятия по изучаването на министърските заповеди и глава V от Правилника третиращи въпросите по атестирането. Също така бяха посочени сроковете за изготвянето, разглеждането и утвърждаването на атестациите. Такива комисии и планове бяха изградени и във всички подчинени подразделения. Не беше изградена комисия само в Конструкторско-оперименталната база-РУ, тъй като повечето от атестациите се изготвят от началника на базата и техните атестации се разглеждат от комисията при Разузнавателно управление.

Преди изготвянето на атестациите на всички офицери, които ще атестират бяха дадени подробни указания и се запознаха обстойно с материалите по атестирането. Повечето от атестиращите офицери се отнесоха сериозно към поставената задача, изучиха надълбоко материалите и предварително се запознаха с изводите и слабостите от предшлящите атестации.

ВЯРКО С ОРИГИНАЛА
Дата: 29.01.67
Курсът: [signature]

Всички атестации в Управлението и подчинените части бяха изготвени в определените срокове, а атестациите на подеделенята които се разглеждат от комисията при Управлението бяха изпратени навреме.

Повечето от изработените атестации са обективни и изразяват пълно лични и делови качества на офицерите. В тях са залегнали почти всички въпроси необходими за атестирането. Отразени са марксвиство-ленинската, военната и специална подготовка на офицерите, изпълнението на поставените задачи, успехите и недостатъците в работата им, тяхното здравословно състояние и др. Изводите са пълни и правилни.

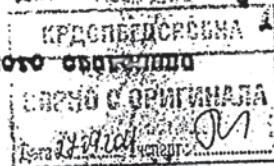
Но някои от атестиращите не се отнесоха с нужната сериозност, не се запознаха задълбочено с материалите по атестирането и изготвените от тях атестации не бяха пълни и не отговаряха на изискванията на правилника и заповедите. Такова бяха атестациите на Учебната база, отделни атестации на другите отдели и няколко атестации на ОКП в ОБ "ОСНАЗ" - РГК.

След изготвянето, атестациите бяха разглеждани от комисията при Управлението и подчинените части. Комисията при Управлението се отнесе с чувство на отговорност, старателно и задълбочено при разглеждане на атестациите. Членовете на комисията предварително самостоятелно се запознаха с атестациите, а след това всяка отделна атестация се разглеждаше от цялата комисия.

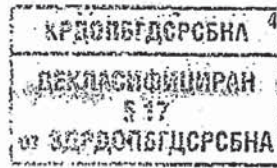
Някои непълни и необективни изработени някои атестации бяха върнати за преработване.

Някои по-о.новни слабости допуснати при изработването на атестациите:

- невярно отразяване цялостната дейност, личните и делови качества на офицерите;
- необективно отразяване на слабостите и достойнствата на атестираните. В някои атестации бяха отразени само положителните страни и не бяха посочени никакви слабости и недостатъци. В други бяха отразени само силите и недостатъците в резултат на което се създава неправилна представа за офицери като работници;
- в някои отделни атестации правилно бяха отбелязани недостатъците в личните и делови качества и подготовката на офицера, но не се правеше извод, че не съответствува на заеманата длъжност или за изпращане на обучение;
- в някои атестации е отразено здравословното състояние на офицерите.

- 3 -

37

211

След заключението на комисията атестациите бяха утвърдени съответно по от Началника на Разузнавателно управление и от командирите на частите.

Накратко атестациите бяха обявени на атестираните офицери. Поради отсъствието на голяма част от офицерите, при Разузнавателно управление атестациите не им бяха обявени и това до стана след като се завършат.

Жалби по атестациите постъпили от офицерите в Управлението няма, а в подчинените части само в ОП "ОСНАЗ" има жалби от 3 офицери. На двама души жалбите са основателни и атестациите са върнати за преработване.

В Управлението са атестирани 273 души. Не са атестирани 5 офицери поради това, че по-малко от 6 месеца са на работа в Разузнавателно управление.

От атестираните 8 души не съответствуват на заеманите длъжности 5 по лични и делови качества 1 - по неподцензурност и 2 - по здравословни причини.

За изпращане на обучение 74 души. От тях за повишаване на военната си подготовка във Военната академия 14 души в краткотрайни курсове - 15, за повишаване на езиковата си и специална подготовка 45 офицери. Достоянни за издигане в длъжност 18 души.

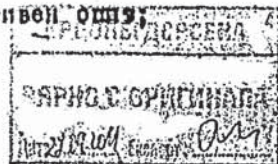
В подчинените части на Разузнавателно управление бяха атестирани 169 офицери, от тях 23 души са достоянни за издигане в длъжност; 34 души за изпращане на обучение от които 30 по военна подготовка и 14 по специална подготовка.

ИЗВОДИ:

- От вестествените офицери в Разузнавателно управление и подчинените части 98% съответствуват на заеманите длъжности;

- Една част от оперативните работници имат добра специална подготовка и оперативен опит, но военната им и езикова подготовка са недостатъчни, а възрастта им не позволява да бъдат изпратени на обучение;

- Други офицери имат военна и езикова подготовка но нямат достатъчно специална подготовка и оперативен опит.

118

КРДОНЕГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17

КРДОНЕГДСРСБНА
Отдел РГН РГН

- Офицерите от Информационната служба, другите неоперативни отдели с малки изключения имат добра военна подготовка /завършили ВА/, дългогодишен опит в информационната работа и успешно се справят с поставените им задачи;

- Командирите на роти и командирите на групи в У ебно-парашутно-разузнавателните бази съответствуват на заеманите длъжности. Тримя са завършили ИКБЮ "Хр. Готев" и в момента продължават военното си образование като екстернати в ИВУ-ща "В. Левски".;

- Някои командири на групи и командири на роти в ООРТИ и ОП "ОСНАЗ" са с недосъщща техническа и оперативно-тактическа подготовка.

Многите млади офицери, постъпнали в подчинените части последните 1-2 години все още нямат достатъчно командирски практически опит и недостатъчна изискваност към подчинените си допускани дисциплинарни нарушения.

В ОП "ОСНАЗ" има офицери от отрядите и ОКП, които имат практически опит, но нямат академично образование, но поради това, че на, оговарят на изискванията на министерските заповеди не могат да сло ват.

ОРТИ ИЗВОДИ: Аттестирането на офицерския състав от Разузнавателно управление и подчинените му РГН-части се извърши в съответствие с изискванията на Правилник за преминаване на военната служба на офицерите и министерските заповеди третиради аттестирането.

- Необходимо е на някои офицери от РУ и подчинените части не отговарящи по възраст да се разреши да слагват ВА "Г. Траковски" за повишаване военната си и техническа подготовка.

По възможност да се организират краткосрочни курсове за опресняване и повишаване военната подготовка на някои офицери от Разузнавателно управление.

№ 0246 / 30 .1.69 г.
Отпечатано в 2 екз.

ЗАМ. НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГП
ГЕНЕРАЛ ЛЕЙТЕНАНТ

Владимир ВИНУДОВ
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата: 02.01.69 Екземпляр: 01

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

61
СТРОГО СЕКРЕТНА
Екз. единствен

ЗАПОВЕД

НА ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ — ГЩ

1. / 10 1970 г.

№ 0122

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно обявяване на личния състав на Разузнавателно управление - ГЩ

Бъв връзка с член 10-ти от Правилника за паричното доволствие на военнослужещите в БНА и влизане в сила от 1.10.71г. на щат № А-218 за Разузнавателно управление с обслужващи подразделения-ГЩ, щат № А-220 за Задграничния апарат на РУ-ГЩ, щат № А-224 за Действащ оперативен резерв-РУ и щат № 228 за Школа за подготовка на кадри /РУ/

ОБЯВЯВАМ ЛИЧНИЯ СЪСТАВ

№-р по ред	Звание, име, презиме и фамилия	Длъжност по щата	Основна заплата за длъжност
1	2	3	4
ПО ЩАТ № А-192 ЗА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ			
1.	Генерал лейтенант ВАСИЛ САВОВ ЗИКУЛОВ	Зам.началник на Генералния щаб, той и началник на управлението	450
2.	Полковник АНГЕЛ МАРКОВ КУРТЕВ	Първи зам.началник на управлението	280
3.	Полковник ИЛИЯ ВИДОЛОВ ЗАХОВ	Зам.началник на управлението по агентурното разузнаване	280

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 1901 Секретар: [Signature]

1	2	3	4
4.	Полковник ИВАН ГЕОРГИЕВ УЗУНОВ	Зам.началник на управлението по оперативно-тактическото, радио и радиотехническо разузнаване	280
5.	Вакантна	Зам.началник на управлението по техниката и въоръжението	280
6.	Полковник ГЕОРГИ ПРОДА- НОВ ПОПОВ	Зам.началник на управлението, той и началник на служба информация	280
7.	Полковник ЦВЕТАН ГЕОР- ГИЕВ ЦОКОВ	Зам.началник на управлението по политическата част, той и началник на Политотдела	300
8.	Вакантна	Партиен секретар	225
9.	Вакантна	Зам.партиен секретар	185
10.	Воен.служител [Redacted]	Секретар-машинописец I ст.	78
11.	Капитан I р. ПАНАЙОВ ВАСИЛЕВ КЮВЛИЕВ	Зам.началник на Политотдела	230
12.	Полковник ТОДОР ИВАНОВ ДЖОКОВ	Инструктор по орг. въпроси	185
13.	Полковник САВА ТОДОРОВ ВАСИЛЕВ	Инструктор по пропаганда и агитация	185
14.	Капитан ПЕТЪР НИКОЛОВ ХРИСТОВ	Ст.инструктор за работа сред членовете на ДИМС	160
15.	Воен.служител [Redacted]	Инспектор I ст. по отчета на парт. стопанство	145
16.	Полковник ГЕОРГИ ЦОТОВ ДАНОВ	Началник на отдел "Планиране, развитие и координация"	245
17.	Полковник НИКОЛА ИВАНОВ ГЕОРГИЕВ	Зам.началник на отдел "Планиране, развитие и координация"	205
18.	Полковник ЙОРДАН ТАСЕВ СЮЖКОВ	Ст.пом.началник на отдел "Планиране, развитие и координация"	185
19.	Вакантна	Ст.пом.началник на отдел "Планиране, развитие и координация"	185

62

- 3 -

1	2	3	4
20.	Вакантна	Пом.н-к на отдел "Планиране, развитие и координация"	175
21.	Вакантна	Пом.н-к на отдел "Планиране, развитие и координация"	175
22.	Вакантна	Пом.н-к на отдел "Планиране, развитие и координация"	175
23.	Вакантна	Зам.началник на служба "Информация"	230
24.	Полковник ДИМИТЪР СТОЯНОВ ПРАГАНОВ	Началник на отдел "Балкански страни, Азия и Африка"	220
25.	Полковник ЕМЧО ЛЕЧЕВ ЕНЧЕВ	Зам.н-к на отдел "Балкански страни, Азия и Африка", той и н-к отделение "Гърция"	200
26.	Полковник ГЕОРГИ АСЕ- НОВ ЦИЦАРСКИ	Ст.пом.началник на отделение "Гърция"	175
27.	Подполковник ДАНАИЛ ПЕТКОВ СТЕФАНОВ	Ст.пом.началник на отделение "Гърция"	175
28.	Подполковник ИВАН ДИ- МИТРОВ ПЕНКИН	Ст.пом.началник на отделение "Гърция"	165
29.	Полковник РУСИ ИВАНОВ ГЪРБАЧЕВ	Ст.пом.началник на отделение "Гърция"	185
30.	Вакантна	Ст.пом.началник на отделение "Гърция"	
31.	Капитан ИЛИ КОСТОВ ЛЕВ	Пом.н-к на отделение "Гърция"	155
32.	Полковник КИРИЛ ЛЕЧЕВ КИРОВ	ВРИД началник на отделение "Турция"	195
33.	Полковник БОРИС ТОДОРОВ ЖЕКОВ	Ст.пом.началник на отделение "Турция"	185
34.	Вакантна	Ст.пом.началник на отделение "Турция"	
35.	Подполковник СТОЯН ТОДОРОВ СТОЯНОВ	Ст.пом.н-к на отделение "Турция"	165

1	2	3	4
36.	Полковник ДОРЖАН ТРИЗОНОВ КАМЕНОВ	Ст.пом.н-к на отделение "Турция"	185
37.	Капитан 2 р. ЕРИСТ КРИКОВ БЪЧВАРОВ	Ст.пом.н-к на отделение "Турция"	185
38.	Вакантна	Пом.началник на отделение "Турция"	
39.	Полковник КИРИЛ БАЗАРОВ РАДЕВ	ВРИД.н-к на отделение "Азия-Африка"	195
40.	Полковник ЗИЛИМ ГЕОРГИЕВ ЛОВЧЕВ	Ст.пом.н-к на отделенке "Азия-Африка"	175
41.	Полковник ХРИСТО ЦВЕТНОВ ИЛИЕВ	Ст.пом.н-к на отделение "Азия-Африка"	175
42.	Вакантна	Ст.пом.н-к на отделение "Азия-Африка"	
43.	Капитан ЛЮБЕН АНГЕЛОВ КИПРОБ	Пом.началник отделение "Азия-Африка"	155
44.	Вакантна	Началник на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	220
45.	Полковник АТАНАС ИВАНОВ ЖЕЛЯЗКОВ	Зам.началник на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	200
46.	Полковник НИКОЛА ЯНЕВ ПЕТРОВ	Ст.пом.началник на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	183
47.	Подполковник ИВАН НИКОЛОВ ГЕОРГИЕВ	Ст.пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	190
48.	Полковник БОЯ СТОЙНОВ БОЕВ	Ст.пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	195
49.	Полковник НИКОЛА МАРИНОВ ИВАНОВ	Ст.пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	185
50.	Капитан 1 р. ХРИСТО СТОЙНОВ АНГЕЛОВ	Ст.пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	195
51.	Вакантна	Ст.пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	
52.	Вакантна	Пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	
53.	Капитан НИКОЛА ХРИСТОВ ГОСПОДИНОВ	Пом.н-к на отдел "Анализ и стратегически проучвания"	155

1	2	3	4
54.	Полковник ПЕТКО ВЕЛЧЕВ МОЛОВ	Началник на отдел "Европа и НАТО"	220
55.	Полковник НИКОЛА АНГЕЛОВ ХИНОВ	Зам.началник на отдел "Европа и НАТО"	200
56.	Полковник ГАНЧО КОСТАДИНОВ ГАНЧЕВ	Ст.пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	175
57.	Полковник ЗЛАТКО МЕДЯЛКОВ НИКОЛОВ	Ст.пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	185
58.	Капитан 1 р. РАЙКО ТОДОРОВ ПРОКОПОВ	Ст.пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	195
59.	Полковник АЛЕКСАНДЪР СПАСОВ ИЛИЕВ	Ст.пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	185
60.	Подполковник КОСТАДИН ГЕОРГИЕВ КАЦАРОВ	Пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	165
61.	Подполковник АНГЕЛ ДИМИТРОВ АНГЕЛОВ	Пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	185
62.	Капитан ИЛИЯ ЛОЗАНОВ АМЗОВ	Пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	155
63.	Вакантна	Пом.н-к на отдел "Европа и НАТО"	
64.	Полковник ЗЛАТКО ТОМОВ КАМЕНОВ	Началник на Информационен център	235
65.	Полковник ЦАЧКО КАЛИСТРАТОВ НИКОЛОВ	Зам.н-к на Информационен център	195
66.	Полковник ИВАН ГЕОРГИЕВ КЪРТЕВ	Ст.пом.началник на Информационен център	185
67.	Майор ИЛИЯ СТЕФАНОВ ГРИГОРОВ	Ст.пом.началник на Информационен център	165
68.	Полковник ПЕНЧО ЦОНЕВ ИЛЕВ	Ст.пом.началник на Информационен център	175
69.	Подполковник ПЕНЧО ФИЛЕВ КАРАДЖУНКОВ	Ст.пом.началник на Информационен център	165
70.	Полковник ИВАН ПЕТРОВ УЗУНОВ	Началник на секретен издателски център	195

1	2	3	4
117.	Подполковник ИВАН МИЛУШЕВ САПУЦИДЖИЕВ	Пом.началник на отдел II "Радио и радиотехническо разузнаване"	165
118.	Инж.к-н ИВАН СИМОВ ТОПАЛОВ	Пом.началник на отдел II "Радио и радиотехническо разузнаване"	165
119.	Вакантна	Пом.началник на отдел II "Радио и радиотехническо разузнаване"	165
120.	Инж.полковник ИОНЕВ ВАСИЛЕВ ИОНЕВ	Началник на отдел за научно- техническо развитие и мате- риално-техническо осигурява- не	230
121.	Полковник ЦВЕТАН НИКОЛОВ МАРИНОВ	Ст.пом.началник на отдел за научно-техническо развитие и материално-техническо осигуряване	185
122.	Полковник ГЕОРГИ ПЕДЕВЧЕВ ШОПОВ	Ст.пом.началник на отдел за научно-техническо развитие и материално-техническо осигуряване	185
123.	Подполковник ГРИГОР МИХАЙ- ЛОВ ЯНЕВ	Ст.пом.началник на отдел за научно-техническо развитие и материално-техническо осигуряване	185
124.	Инж.подполковник БРАТАН ВЪЛБОВ ПОТОВ	Пом.началник на отдел за научно-техническо развитие и материално-техническо осигуряване	165
125.	Вакантна	Пом.началник на отдел за научно-техническо развитие и материално-техническо осигуряване	165
126.	Вакантна	Ст.лаборант по съхраняване и използване на специална техника	95
127.	Вакантна	Ст.лаборант по съхраняване и използване на специална техника	95
128.	Вакантна	Икономист II-I ст./т.к.С, пер.: 2/	

66

- 11 -

1	2	3	4
129.	Инж.майор ХРИСТО ДИМИТРОВ ДИМИТРОВ	Началник на отделение механизация и автоматизация управлението на войските	195
130.	Вакантна	Ст.пом.началник на отделение механизация и автоматизация управлението на войските	185
131.	Вакантна	Оператор V-I ст.-програмист /т.3, пор.№ 92/	
132.	Вакантна	Оператор V-I ст.-програмист /т.3, пор.№ 92/	
133.	Вакантна	Механик на изчислителни устройства и устройства за предаване на данни V-I ст. /табл.3, пор.№ 91/	
134.	Подковник КОЛЮ ИВАНОВ ПЕТРОВ	Началник на отдел III "Оперативно-тактическо разузнаване"	245
135.	Полковник КОЛЮ РАДЕВ МИЛЕВ	Зам.началник на отдел III "Оперативно-тактическо разузнаване"	205
136.	Полковник СТОЯН НЕДЯНКОВ НЕДЕВ	Направленец по оперативно-тактическо разузнаване в отдел III "ОТР"	195
137.	Полковник ИВАН ГЕОРГИЕВ СКАКАЛОВ	Направленец по оперативно-тактическо разузнаване в отдел III "ОТР"	195
138.	Полковник АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВ ДИМИТРОВ	Направленец по оперативно-тактическо разузнаване в отдел III "ОТР"	195
139.	Полковник ХРИСТОСКО ПАВЛОВ ТОНЕВ	Направленец по оперативно-тактическо разузнаване в отдел III "ОТР"	195
140.	Вакантна	Направленец по оперативно-тактическо разузнаване в отдел III "ОТР"	195
141.	Вакантна	Направленец по оперативно-тактическо разузнаване в отдел III "ОТР"	195

1	2	3	4
142.	Полковник ИЛИЯ ИВАНОВ ИЛИЕВ	Началник на отдел "Специално разузнаване"	230
143.	Полковник МАТЕЮ БАЕВ МАТЕВ	Зам.н-к на отдела по планиране и отчитане на тактико-спец. подготовка	200
144.	Полковник КОЛЮ ВИШЕВ КОЛЕВ	Направленец по специално разуз- наване в отдел "Специално разузнаване"	195
145.	Вакантна	Направленец по специално разуз- наване в отдел "Специално разуз- наване"	195
146.	Полковник ПЕТЪР КОСТАДИ- НОВ ПАРАПУЛОВ	Направленец по въздушно-десан- тната подготовка в отдел "Специално разузнаване"	195
147.	Полковник РАШКО НЕДЯЛКОВ РАШКОВ	ВРИД началник на отдел "Въздушно- разузнаване"	230
148.	Полковник Иван Тодоров АНГЕЛОВ	Ст.пом.н-к на отдела по опера- тивното въздушно разузнаване	185
149.	Вакантна	Ст.пом.н-к на отдела по такти- ческото въздушно разузнаване	185
150.	Вакантна	Пом.н-к на отдела по аерофото- графирането /инженер-химик/	175
151.	Полковник ДИМИТЪР ВЪЛКОВ КАБАКОВ	Началник на отделение "По ръко- водство на свръзките в управ- лението"	195
152.	Вакантна	Ст.пом.н-к на отделението по проводната свръзка и ЗАС	165
153.	Подполковник КОСТАДИН ВЕЛИКОВ ТУНЧЕВ	Ст.пом.началник на отделение "По ръководство на свръзките в управлението"	165
154.	Вакантна	Пом.началник на отделение "По ръководство на свръзките в управлението"	160
155.	Полковник ПЕТЪР СТОЯНОВ СИВКОВ	Началник на отделение -20-	190
156.	Подполковник ИВАН ПЕНЕД ГЕРЧЕВ	Ст.пом.началник на отделение "20"	165

67

- 13 -

1	2	3	4
157.	Подполковник ПЕТЪР ГЕОРГИЕВ ДЕРНЕВ	Ст.пом.началник на отделение "20"	165
158.	Подполковник ТОДОР ПАНАЙотов ТОДОРОВ	Ст.пом.началник на отделение "20"	165
159.	Подполковник ИЛИЯ АТАНАСОВ ИЛИЕВ	.пом.началник на отделение "20"	135
160.	Полковник ТАНЧО ГРУЕВ ФИНГАРОВ	Началник на отдел V "Турция"	245
161.	Полковник ТОДОР ИВАНОВ ВЪЛКОВ	Зам.началник на отдел V "Турция"	205
162.	Полковник ДИМИТЪР КИРИЛОВ МИТЕВ	Началник на отделение № 1 в отдел V "Турция"	195
163.	Полковник ЛЮБЕН ЖЕКОВ МАРКОВСКИ	Ст.оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	185
164.	Полковник МАРИН НАНОВ ГЕРГОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	185
165.	Полковник НИКОЛАЙ ИВАНОВ ПАВЛОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	185
166.	Подполковник ВАСИЛ КУЗМАНОВ ЛАЗАРОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	185
167.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	
168.	Майор ДИМИТЪР СИМЕОНОВ КАЗНАЧЕВ	Оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	160
169.	Майор ЕМИЛ ДИМИТРОВ СТОЯНОВ	Оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	160
170.	Вакантна	Оперативен работник в отделение № 1 на отдел V "Турция"	
171.	Вакантна	Началник на отделение № 2 в отделение № 2 на отдел V "Турция"	195
172.	Полковник СТАМО ГЕОРГИЕВ ПЕТКОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 2 на отдел V "Турция"	185
173.	Вакантна	Ст.операт.работник в отделение № 2 на отдел V "Турция"	
174.	Подполковник ДОБРИ ТОДОРОВ ТОДОРОВ	Ст.операт.работник в отделение № 2 на отдел V "Турция"	165
175.	Подполковник ДИМИТЪР ПЕТКОВ ТОСНОВ	Оперативен работник в отделение № 2 на отдел V "Турция"	155

1	2	3	4
176.	Вакантна	Началник на отделение № 3 в отдел V "Турция"	
177.	Полковник ПЕНЧО ЕНЧЕВ РУСАНОВ	Ст. оперативен работник в отделение № 3 на отдел V "Турция"	185
178.	Вакантна	Оперативен работник в отделение № 3 на отдел V "Турция"	
179.	Инж. ст. лейт. КОЛЮ ИОРДАНОВ КАРАБАШЕВ	Мл. оперативен работник в отделение № 3 на отдел V "Турция"	150
180.	Полковник ИВАН ПЕТРОВ ИВАНОВ	Началник на Оперативно разузнав. пункт към отдел V "Турция"	195
181.	Полковник ИВАН ДИМИТ- РОВ КОВАЧЕВ	Зам. н-к на Оперативно-разузнав. пункт към отдел V "Турция"	190
182.	Полковник АСЕН ПЕТ- КОВ АЛЕКСАНДРОВ	Ст. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	185
183.	Полковник ВАСИЛ МИР- ЧЕВ ЦОЧЕВ	Ст. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	185
184.	Подполковник РУСИ БЕЛЧЕВ ЖЕКОВ	Ст. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	165
185.	Подполковник АТАНАС ПЕТРОВ ХРИСТОВ	Ст. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	185
186.	Вакантна	Ст. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	
187.	Инж. подполковник СТОЯН КИРОВ ИВАНОВ	Оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	160
188.	Вакантна	Оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	
189.	Инж. капитан. ПЕТЪР ИЛИЕВ ТАСЕВ	Оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	155
190.	Инж. капитан. АЛЕКСЕН- КЕБОРК КИЗИРЯН	Оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	155
191.	Ст. лейт. ХРИСТО ДИМ. МИТКОВ	Мл. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	150
192.	Лейтенант ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ КОЛАРОВ	Мл. оперативен работник в ОРП към отдел V "Турция"	150
193.	Шейтенант ГЕОРГИ МИЛЕВ ГЕОРГИЕВ	Мл. оперативен работник, той и шифровчик в ОРП към отдел V "Т"	130

КРДОПЕГДОРСБНА

чл. 21, ал. 6
от ЗЗРДОПЕГДОРСБНА

Дата: 1900 Секретар: [Signature]

- 15 -

68

1	2	3	4
194.	Старшина [Redacted]	Ст. радиотелеграфист в ОРП към отдел V "Турция"	95
195.	Старшина [Redacted]	Зав. склад, той и домакин на ОРП към отдел V "Турция"	95
196.	Ст. сержант [Redacted]	Старши шофьор, той и радиотелеграфист в ОРП към отдел V "Турция"	94
197.	Старшина [Redacted]	Ст. шофьор, той и радиотелеграфист към ОРП в отдел V "Турция"	94
198.	Воен. служител [Redacted]	Зав. секретно целоводство, той и машинописец	90
199.	Старшина [Redacted]	Зав. "М" картотека и МНЗ имущество в ОРП към отдел V "Турция"	95
200.	Воен. служител [Redacted]	Чистач за цял ден - I ст. в ОРП при отдел V "Турция"	65
201.	Вакантна	Пазач въоръжена охрана II-I ст. в ОРП към отдел V "Турция"	
202.	Вакантна	Пазач въоръжена охрана II-I ст. в ОРП към отдел V "Турция"	
203.	Полковник ЗАХАРИ ПЕТРОВ ХРИСТАНКОВ	Началник на отдел VI "Гърция"	245
204.	Полковник ТИШО СТОЕВ ВЪЛБЕВ	Зам. началник на отдел VI "Гърция"	205
205.	Подполковник ГЕОРГИ НИКОЛОВ КОЛИБАРОВ	Началник на отделение № 1 в отдел VI "Гърция"	195
206.	Капитан 2 р. МИХАИЛ СЛАВОВ МАРИНКОВ	Ст. оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	185
207.	Полковник ИЛИЯ ПЕТРОВ ГЕЛЕВ	Ст. оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	185
208.	Полковник СТОЙЧО ПАСКОВ ШИШКОВ	Ст. оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	185
209.	Майор СТОЙЧО ДИМИТРОВ ДАСКАЛОВ	Ст. оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	165
210.	Вакантна	Ст. оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	

1	2	3	4
211.	Майор ДЯНКО ХРИСТОВ КУРДОВ	Оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	160
212.	Майор МИТО ДИКОВ БРАНКОВ	Оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	155
213.	Вакантна	Оперативен работник в отделение № 1 на отдел VI "Гърция"	
214.	Полковник АТАНАС АНГЕЛОВ СЪБЕВ	Началник на отделение № 2 в отдел VI "Гърция"	195
215.	Полковник ЖЕЛЪО ДИМИТРОВ ПРАМАТАРОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 2 към отдел VI "Гърция"	185
216.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отделение № 2 на отдел VI "Гърция"	
217.	Подполковник ЦВЕТАН БОРИСОВ РАШКОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 2 към отдел VI "Гърция"	185
218.	Вакантна	Оперативен работник в отделение № 2 на отдел VI "Гърция"	
219.	Инж.ст.лейт. ИВАН КИРИЛОВ ВАЧЕВ	Мл.оперативен работник в отделение № 2 към отдел VI "Гърция"	140
220.	Полковник СПАС КОСТАДИНОВ ЖЛЕМИНКОВ	Началник на Оперативно-разузнавателен пункт към отдел VI "Гърция"	195
221.	Полковник НЕЙКО ЙОРДАНОВ БРАТОВЕВ	Зам.н-к на ОРП към отдел VI "Гърция"	190
222.	Вакантна	Ст.оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	
223.	Полковник МИРКО ИЛКОВ СВИЛЕНОВ	Ст.оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	185
224.	Вакантна	Ст.оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	
225.	Подполковник ЛАКО КОЦЕВ СТОЯНОВ	Ст.оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	165
226.	Подполковник КИРО ГРОЗЕВ КИРЕВ	Ст.оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	165

КРДОПЕГДСРСБНА
 чл. 31, ал. 6
 от ЗДРДОПЕГДСРСБНА
 Дата: 1900 г. Секретар: [Signature]

- 17 -

69

1	2	3	4
227.	Капитан ИВАН ТОДОРОВ КИРИН	Оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	160
228.	Инж. майор СТОЯН ДОРДАНОВ СТОЯНОВ	Оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	155
229.	Вакантна	Оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	
230.	Вакантна	Оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	
231.	Ст. лейтенант ЛАЧО МЕНОВ ДАЧЕВ	Мл. оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	130
232.	Лейтенант БОРИС ТАНЧОВ МИНГАРОВ	Мл. оперативен работник в ОРП към отдел VI "Гърция"	130
233.	Вакантна	Мл. оперативен работник, той и шифровчик в ОРП към отдел VI "Гърция"	
234.	Старшина [Redacted]	Старши радиоинструктор в ОРП към отдел VI "Гърция"	95
235.	Вакантна	Старши радиотелеграфист в ОРП към отдел VI "Гърция"	
236.	Старшина [Redacted]	Заведущ склад, той и домакин на пункта в ОРП към отдел VI "Гърция"	95
237.	Вакантна	Старши шофьор, той и радиотелеграфист в ОРП към отдел VI "Гърция"	
238.	Старшина [Redacted]	Зав. секретно дежурство, той и машинописец в ОРП към отдел VI "Гърция"	95
239.	Старшина [Redacted]	Заведущ "М" картотека и НКЗ имущество в ОРП към отдел VI "Гърция"	95
240.	Воен. служител [Redacted]	Общ работник I ст. в ОРП към отдел VI "Гърция"	65

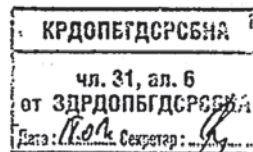
1	2	3	4
241.	Полковник ИВАН ГЕОРГИЕВ КОЧОВСКИ	Началник на отдел VII "Западни. страни"	245
242.	Полковник ГЕОРГИ КРЪСТЕВ ИЛИЕВ	Зам.н-к на отдел VII "Западни страни"	205
243.	Полковник БОРИС МИТКОВ ИВАНОВ	Началник на отделение № 1 в отдел VII "Западни страни"	195
244.	Полковник МИНЧО МИТОВ НАЙДЕНОВ	Ст.оперативен работник в отделение № 1 на отдел VII "ЗС"	135
245.	Полковник ЛЪЗБЕН ДОВРЕВ ДИМИТРОВ	Ст.оперативен работник в отде- ление № 1 на отдел VII "ЗС"	185
246.	Подполковник ДОРДАН РАДЕВ БОРГОВ	Оперативен работник в отделе- ние № 1 на отдел VII "ЗС"	160
247.	Майор КАЛЧО ВАСИЛЕВ ВЪЛКОВ	Оперативен работник в отделе- ние № 1 на отдел VI "ЗС"	130
248.	Полковник ЛАЗАР АФРИКАНОВ ЛАЗАРОВ	Началник на отделение № 2 в отдел VII "ЗС"	195
249.	Полковник НЕНО НИКОЛОВ БАТАХОВ	Ст.оперативен работник в отделе- ние № 2 на отдел VII "ЗС"	195
250.	Подполковник ТОДОР ХРИСТОВ ПЕТКОВ	Старши оперативен работник в отделение № 2 на отдел VII "ЗС"	195
251.	Полковник СТАНКО НЕДЕЛЧЕВ ВАРТОЛОМЕЕВ	Ст.оперативен работник в отделе- ние № 2 на отдел VII "ЗС"	105
252.	Вакантна	Оперативен работник в отделе- ние № 2 на отдел VII "ЗС"	
253.	Полковник ТОДОР ГУРКОВ ТОРОМАНОВ	Началник на отделение № 3 в отдел VII "ЗС"	195
254.	Полковник ТОДОР ПЕТКОВ ПАПАРКОВ	Ст.оперативен работник в отделе- ние № 3 на отдел VII "ЗС"	125
255.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отделе- ние № 3 на отдел VII "ЗС"	
256.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отделе- ние № 3 на отдел VII "ЗС"	
257.	Капитан ИВАН АЛЕКСАНДРОВ НАЦАНОВ	Мл.оперативен работник в отделе- ние № 3 на отдел VII "ЗС"	150

- 19 -

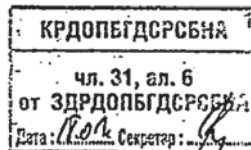
КРДОПЕГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 1/10/84 Секретар: [Signature]

40

1	2	3	4
258.	Полковник ЦОНЮ ГАКЕВ ИВАНОВ	Началник на отдел VIII	245
259.	Вакантна	Зам.началник на отдел VIII	205
260.	Полковник АТАНАС ПЕТКОВ БАХЧЕВАНОВ	Началник на отделение № 1 в отдел VIII	195
261.	Полковник СТЕФАН ПАНАЙО- ТОВ МИЛАНОВ	Ст.оперативен работник в отде- ление № 1 на отдел VIII	185
262.	Полковник ИВАН ДУНЧЕВ ВЛАСКОВСКИ	Ст.оперативен работник в отде- ление № 1 на отдел VIII	185
263.	Полковник СПАС НИКОЛОВ ВУЧКОВ	Началник на отделение № 2 в отдел VIII	195
264.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отделение № 2 на отдел VIII	
265.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отделение № 2 на отдел VIII	
266.	Полковник ИВАН ЙОРДАНОВ КОКАЛОВ	Началник на отделение № 3 в отдел VIII	195
267.	Капитан 2 р. ДИМИТЪР АЛЕК- САНДРОВ ЧАТМАЛИЙСКИ	Ст.оперативен работник в отделение № 3 на отдел VIII	185
268.	Полковник ПЕТЪР СПАСОВ ХАДЖИЙСКИ	Началник на отделение № 4 в отдел VIII	195
269.	Полковник ИВАН ТОДОРОВ ДОЙЧИНСКИ	Ст.оперативен работник в отделение № 4 на отдел VIII	175
270.	Старшина [Redacted]	Зав.секретно деловодство, той и машинописец в отдел VIII	95
271.	Капитан 1 ранг НЕДЯЛКО ДРАГАНОВ НЕДЯЛКОВ	Началник на Оперативно-разуз- навателен пункт - Варна	210
272.	Вакантна	Зам.началник на ОРП-Варна	190
273.	Подполковник ВАНГЕЛ ХРИС- ТОВ МИХАЙЛОВ	Ст.оперативен работник в ОРП - Варна	185
274.	Капитан 2 ранг ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ МАРКОВ	Ст.оперативен работник в ОРП - Варна	165
275.	Подполковник НИКОЛА ТРИ- ФОНОВ ДОБРЕВ	Ст.оперативен работник в ОРП - Варна	175
276.	Вакантна	Ст.оперативен работник в ОРП - Варна	

1	2	3	4
277.	Вакантна	Оперативен работник в ОРП - Варна	
278.	Капитан 2 ранг ГЕОРГИ ГРИГОРОВ ГОРБАТЕНКО	Оперативен работник в ОРП - Варна	160
279.	Вакантна	Мл.оперативен работник в ОРП - Варна	
280.	Вакантна	Мл.оперативен работник в ОРП - Варна	
281.	Старшина [REDACTED]	Заведущ секретно деловодство, той и машинописец в ОРП-Варна	95
282.	Главен старшина [REDACTED]	Радиотелеграфист, той и радиоинструктор в ОРП-Варна	95
283.	Сержант [REDACTED]	Старши шофьор в ОРП-Варна	94
284.	Воин.служ. [REDACTED]	Общ работник в ОРП-Варна - I ст.	65
285.	Капитан 1 ранг РАЧО ДИМИТРОВ РАЧЕВ	Началник на Оперативно-разузнавателен пункт - Бургас	195
286.	Капитан 1 ранг ГЕНО ИВАНОВ КРИВИНЕДЕВ	Зам.началник на ОРП-Бургас	190
287.	Капитан 1 ранг СТАНЧО ДИМИТРОВ СТАНЕВ	Ст.оперативен работник в ОРП-Бургас	185
288.	Капитан 2 ранг МАРКО ПЕТРОВ МАРКОВ	Ст.оперативен работник в ОРП-Бургас	165
289.	Вакантна	Ст.оперативен работник в ОРП-Бургас	
290.	Вакантна	Ст.оперативен работник в ОРП-Бургас	
291.	Подполковник ПЕТЪО КОСТОВ ДЕСПОТОВ	Оперативен работник в ОРП-Бургас	160
292.	Вакантна	Оперативен работник в ОРП-Бургас	
293.	Инж.капитан ПЕТЪР ГАНЕВ ПЕТРОВ	Мл.оперативен работник в ОРП - Бургас	140
294.	Вакантна	Мл.оперативен работник в ОРП - Бургас	

21

- 21 -

1	2	3	4
295.	Старшина [Redacted]	Заведущ секретно деловодство, той и машинописец в ОРП-Бургас	95
296.	Вакантна	Радиотелеграфист, той и радиоинструктор в ОРП-Бургас	
297.	Мл.сержант ГАНЧО ИСАЕВ ВЪРБАКОВ	Старши шофьор в ОРП -Бургас	94
298.	Волн.служител [Redacted]	Пазач въоръжена охрана I ст. табл.3, пор.№ 66, в ОРП-Бургас	70
299.	Волн.служител [Redacted]	Пазач въоръжена охрана I ст. табл.3, пор.№ 66, в ОРП-Бургас	70
300.	Волн.служител [Redacted]	Чистач за цял ден I ст. табл.3, пор.№ 43 в ОРП - Бургас	30
301.	Полковник ВЕЛЮ ЛУКОВ СТАНЕВ	Началник на отдел IX	245
302.	Полковник ДИМИТЪР ИВАНОВ БАХЧЕВАНОВ	Зам.началник на отдел IX	205
303.	Полковник КОСТА КОЛЕВ ТОДОРОВ	Ст.оперативен работник в отдел IX	185
304.	Вакантна	Ст.оперативен работник в Отдел IX	
305.	Вакантна	Ст.оперативен работник в отдел IX	
306.	Вакантна	Оперативен работник в отдел IX	
307.	Вакантна	Оперативен работник в отдел IX	
308.	Вакантна	Оперативен работник в отдел IX	
309.	Полковник РАДОЙ СЕРАФИМОВ КРЪСТЕВ	Началник на отдел "Оперативна техника"	230
310.	Полковник АНГЕЛ СПАСОВ СТАНКОВ	Зам.началник на отдел "Оперативна техника"	190
311.	Вакантна	Завеждащ секретно деловодство-машинописец в отдел "Оперативна техника"	95
312.	Волн.служител [Redacted]	Машинописец-специалист II кат. в отдел "Оперативна техника"	83

КРДОПЕГДСРСБНА

чл. 31, ал. 6

от ЗПРДОПБГДСРСБНА

Дата: 1904 Секретар: [Signature]

- 22 -

1	2	3	4
313.	Вакантна	Началник бюро-пропуски в отдел "Оперативна техника"	
314.	Старшина [Redacted]	Завеждащ склад с материали в отдел "Оперативна техника"	95
315.	Вакантна	Пазач-въоръжена охрана II-I ст. в отдел "Оперативна техника"	
316.	Вакантна	Пазач-въоръжена охрана II-I ст. в отдел "Оперативна техника"	
317.	Вакантна	Пазач-въоръжена охрана II-I ст. в отдел "Оперативна техника"	
318.	Воен. служител [Redacted]	Общ работник I ст. в отдел "Оперативна техника"	65
319.	Полковник [Redacted]	Началник отделение "Агентурно-оперативна документация" в отдел "Оперативна техника"	185
320.	Подполковник [Redacted]	Старши оформител в отделение "Агентурно-оперативна документация" в отдел "ОТ"	180
321.	Вакантна	Старши оформител в отделение "Агентурно-оперативна документация" в отдел "ОТ"	
322.	Вакантна	Старши оформител в отделение "Агентурно-оперативна документация" в отдел "ОТ"	
323.	Мл. лейтенант СТОЯН АНГЕЛОВ КОЛЕВ	Оформител в отделение "Агентурно-оперативна документация" в отдел "ОТ"	125
324.	Подполковник ГЕОРГИ ТОДОРОВ ГЕОРГИЕВ	Началник на Химическо отделение в отдел "Оперативна техника"	185
325.	Ст. лейтенант СИМЕОН ВАСИЛЕВ ДОЩИНОВ	Ст. помощник, началник на Химическо отделение - инженер химик в отдел "Оперативна техника"	140
326.	Вакантна	Ст. помощник началник на Химическо отделение - инженер химик в отдел "Оперативна техника"	
327.	Лейтенант АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВ ЦЕКОВ	Пом. н-к на Химическо отделение в отдел "Оперативна техника"	130
328.	Лейтенант ПЕТЪР ТОДОРОВ САНДОВ	Пом. началник на Химическо отделение в отдел "Оперативна техника"	130

КРДОПЕГДСРСБНА
 чл. 31, ал. 6
 от ЗДРДОПЕГДСРСБНА
 Дата: 19.04. Секретар: [Signature]

75

1	2	3	4
420.	Волн.служител [Redacted]	Началник административно- стопанско отделение I кат., началник на Обща секретна секция	105
421.	Волн.служител [Redacted]	Технически сътрудник I ст. в Обща секретна секция	83
422.	Волн.служител [Redacted]	Технически сътрудник I ст. в Обща секретна секция	83
423.	Волн.служител [Redacted]	Картограф-чертожник I ст в Обща секретна секция	95
424.	Волн.служител [Redacted]	Картограф-чертожник V ст. в Обща секретна секция	78
425.	Волн.служител [Redacted]	Зав.служба I кат., той и ма- шинописец-специалист в Маши- нописно бюро при Обща сек- ретна секция	90
426.	Волн.служител [Redacted]	Машинописец-специалист I кат. в Машинописно бюро на Обща за секретна секция	88+5 руски
427.	Вакантна	Машинописец специалист III--I кат. в Машинописно бюро на Обща секретна секция	
428.	Волн.служител [Redacted]	Зав.служба I кат. -началник на Специална секретна сек- ция	90
429.	Волн.служител [Redacted]	Технически сътрудник I ст. в Специална секретна секция	83
430.	Волн.служител [Redacted]	Машинописец-специалист I кат.- началник на Машинописно бюро за в Специална секретна секция	88+5 руски
431.	Волн.служител [Redacted]	Машинописец-специалист I кат. в машинописно бюро на Специал- на секретна секция	88
432.	Волн.служител [Redacted]	Машинописец-специалист I кат. в машинописно бюро на Специал- на секретна секция	88

Р.О.А. Р.

1.	2	3	4
433.	Полковник КОЛЮ РУСЕВ КОЛЕВ	Началник на отдел "Кадри"	230
434.	Вакантна	Зам.началник на отдел "Кадри"	200
435.	Полковник ДИМИТЪР НИКОЛОВ ЕВТИМОВ	Ст.пом.началник на отдел "Кадри", ст.оперативен работник	185
436.	Полковник ПАВЕЛ ПЕТРОВ СТЕФАНОВ	Ст.пом.началник на отдел "Кадри", ст.оперативен работник	185
437.	Полковник ГЕОРГИ ВЕЛИЧКОВ КОЛИЧЕВ	Ст.пом.началник на отдел "Кадри", ст.оперативен работник	185
438.	Вакантна	Ст.пом.началник на отдел "Кадри", ст.оперативен работник	
439.	Вакантна	Пом.началник на отдел "Кадри" "оперативен работник"	
440.	Полковник ЕНЧО ДРУМЕВ ИОРДАНОВ	Ст.пом.началник на отдел "Кадри" по войсковите кадри	185
441.	Полковник ЦВЕТАН СТОЯНОВ ПЕТРОВ	Ст.пом.началник на отдел "Кадри" по мобил.въпроси	185
442.	Старшина [REDACTED]	Ст.писар по мобил.въпроси в отдел "Кадри"	95
443.	Волн.служител [REDACTED]	Инспектор I ст., зав.мобил.картотека в отдел "Кадри"	100
444.	Полковник ЖЕЛЮ ПЕНЕВ ЖЕЛЕВ	Началник на отделение "25"	185
445.	Подполковник ВЪРБАН СТАН- ЧЕВ ВЪРБАНОВ	Ст.пом.началник на отделение "25"	155
446.	Подполковник ИВАН АТАНА- СОВ КРЪСТЕВ	Ст.пом.началник на отделение "25"	155
447.	Майор ИЛИЯ ХРИСТОВ УСТА- БАШИЕВ	Пом.началник на отделение "25"	140
448.	Вакантна	Пом.началник на отделение "25"	140

- 31 -

КРДОПЕГДСРБНА

чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПЕГДСРБНА

Дата: 1901 Секретар: [Signature]

78

1	2	3	4
449.	Полковник ПЕТЪР СТЕЪАНОВ ГЕОРГИЕВ	Началник на секретно финансово отделение	195
450.	Воен.служител [Redacted]	Икономист III ст. в Секретно финансово отделение	145.50
451.	Воен.служител [Redacted]	Счетоводител I ст. в Секретно финансово отделение	145
452.	Воен.служител [Redacted]	Счетоводител I ст. в Секретно финансово отделение	145
<u>ПО ПЛАН № А-220 ЗА ЗАДГРАНИЧНИЯ АПАРАТ НА РУ-ГЧ</u>			
1.	Полковник ДМИТЪР НЕДЪЛКОВ КИРОВ	Военен аташе във военното представителство - Турция	185
2.	Полковник КАЛОФЕР ТОДОРОВ РАИЧЕВ	Военновъздушен аташе във военното представителство - Турция	185
3.	Полковник ГЕОРГИ КИРОВ ГЕОРГИЕВ	Ст.пом.военен аташе във военното представителство - Турция	185
4.	Капитан СТЕЪАН БЪРИСОВ БЪРОВ	Преводач във военното представителство - Турция	135
5.	Подполковник АНГЕЛ ПЕТРОВ СИДОВ	Военен аташе във военното представителство - Сирия	160
6.	Майор ИВАН СТОЛЧОВ НИКОЛОВ	Секретар на военния аташе във военното представителство - Сирия	155
7.	Полковник КАМЕН ДРАГАЦОВ ПЕТРОВ	Военен аташе във военното представителство - Гърция	195
8.	Полковник ТОДОР ЮНЕВ ТОДОРОВ	Военновъздушен аташе във военното представителство - Гърция	185
9.	Капитан I ранг ИЛИЯ ГОРАЦОВ ИЛЧЕВ	Секретар на военния аташе във военното представителство - Гърция	185
10.	Майор СЛАВЧО ЦЕНКОВ ПЕТКОВ	Радиоразузнавач във военното представителство - Гърция	140
11.	Полковник ИВАН ЦЕНКОВ КОЛЕВ	Преводач във военното представителство - Гърция	185

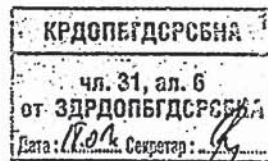
1	2	3	4
12.	Капитан ИЛИЯ ВЕЛИЧКОВ ВЕЛИЧКОВ	Военен аташе във военно предста- вительство - ОАР	160
13.	Полковник ВАЛЕН ПЕТРОВ ПЕНДЪКОВ	Военен аташе във военно предста- вительство - Кипър	185
14.	Вакантна	Секретар на военния аташе във военно представителство-Кипър	
15.	Полковник ДОРЧАН СПАСОВ ИВАНОВ /ГАЛИН/	Военен аташе във военно пред- ставителство - САЩ	245
16.	Подполковник ДИМИТЪР ИВАНОВ ЗЛАТЕВ	Ст.пом.военен аташе във военно представителство - САЩ	185
17.	Полковник МИТКО МИЛОВ МИТКОВ	Военен аташе във военно пред- ставителство - Италия	280
18.	Полковник ДИМИТЪР ЛАРИ- НОВ КУТРОБЕСКИ	Секретар на военния аташе във военно представителство - Италия	185
19.	Полковник ДИМИТЪР СТЕФАНОВ СИКОВ	Военен аташе във военно пред- ставителство - Англия	135
20.	Подполковник ТОДОР БОГОСЛОВОВ ИВАНОВ	Секретар на военния аташе във военно представителство- Англия	160
21.	Полковник ДИМИТЪР ГЕОР- ГИЕВ ГАТЕВ	Военен аташе във военно пред- ставителство - Франция	175
22.	Подполковник ГЕОРГИ ДОРЧАНОВ СОФИРОВ	Ст.пом.военен аташе във военно представителство- Франция	160
23.	Вакантна	Военен аташе във военно пред- ставителство - Белгия	
24.	Полковник СТОЙНЕ ХРИСТОВ ДИНОВ	Военен аташе във военно пред- ставителство - Алжир	185
25.	Вакантна	Секретар на военния аташе във военно представителство-Алжир	

77

- 33 -

1	2	3	4
	<u>ПО ШТАТ № А-224 ЗА ТЕЛЕСИМУРАИ ОПЕРАТИВЕН РЕЗЕРВ - РУ</u>		
1.	Полковник ЯНКО КОЛЕВ ДИМОВ	Началник на отдел	230
2.	Полковник ИВАН КУЗМАНОВ ДОЛКОВ	Зам.началник на отдел	205
3.	Полковник МЛАДЕВ ХРИСТОС МЛАДЕНОВ	Началник на отделение	195
4.	Подковник НИКОЛА ХРИСТОС НИКОЛОВ	Началник на отделение	195
5.	Полковник НЕДИЛКО БОГДА- НОВ МЕТИЕВ	Ст.оперативен работник	185
6.	Подполковник ПЕТЪР ТИМИТ- РОВ НЕЖКОВ	Ст.оперативен работник	175
7.	Полковник НЕЗО ТАНЧОВ КАБАДЖОВ	Ст.оперативен работник	185
8.	Полковник ПЕТЪР ИВАНОВ БОСЕВ	Ст.оперативен работник	185
9.	Майор НИКОЛА ИВАНОВ НИКОВ	Оперативен работник	160
10.	Майор КЕЛЮ АТАНАСОВ ГОРДАНОВ	Оперативен работник	155
11.	Капитан ЛЮДМИЛ ИВАНОВ РЕЗАНСКИ	Оперативен работник	160
12.	Майор Петър ВЪЛКОВ ЛОТКОВ	Оперативен работник	160
13.	Млж.капитан ГОРДАН СПАСОВ ГОРДАНОВ	Мл.оперативен работник	150
14.	Млж.ст.лейт. ВАСИЛ СТОЯНОВ ТИМИТРОВ	Мл.оперативен работник	135
15.	Майор ЛАЗАР НЕЖОВ ВАСИЛЕВ	Мл.оперативен работник	150

1	2	3	4
<u>ПО ШТАТ № А-228 ЗА ШКОЛА ЗА ПОДГОТОВКА ЗА КАДРИ-РУ</u>			
1.	Полковник ПЕТЪР ИВАНОВ БЪЧВАРОВ	Началник на школа за подготовка на кадри	230
2.	Полковник ПЪРВАН ЛАЗАРОВ ПЪРВАЛОВ	Зам.началник на школата по учебната част	205
3.	Полковник ПЕЛЧО СТЕФАНОВ ЧАНБРОВ	Началник на цикъл по специална подготовка и страноведение	195
4.	Полковник КАМЕН МИТОВ БЛЪЧКОВ	Ст.преподавател по специална подготовка, контраразузнавателна подготовка и страноведение	185
5.	Полковник ГЕОРГИ ДИМИТРОВ РАДЕВ	Ст.преподавател по специална подготовка, контраразузнавателна подготовка и страноведение	185
6.	Капитан 2 ранг ЛЕДМИЛ ГЕОРГИЕВ СРЕДКОВ	Ст.преподавател по специална подготовка, контраразузнавателна подготовка и страноведение	185
7.	Вакантна	Ст.преподавател по специална подготовка, контраразузнавателна подготовка и страноведение	
8.	Вакантна	Ст.преподавател по специална подготовка, контраразузнавателна подготовка и страноведение	
9.	Полковник ДИМИТЪР БОРДАНОВ ЛИЧЕВ	Ст.преподавател по политическа подготовка и по международно право	185
10.	Полковник АНГЕЛ АЛЕКСИЕВ ХРИСТОВ	Ст.преподавател по въоръжените сили на капиталистическите страни, военна топография и геодезия	185
11.	Полковник АТАНАС АТАНАСОВ КАШАРОВ	Ст.преподавател по въоръжените сили на капиталистическите страни, военна топография и геодезия	195
12.	Подполковник ГЕОРГИ МАРКОВ КЛИСУРСКИ	Началник на цикъл "Оперативна техника", той и ст.преподавател по оперативна техника/тайнопис, микро-фотография и т.н./	185

1	2	3	4
51.	Старшина [Redacted]	Началник на секретна секция в школата за подготовка на кадри	95
52.		Машинописец-специалист III-I кат.	
53.		Картограф-чертожник VI-I ст. в Секретна секция при школата за подготовка на кадри	
54.	Подполковник ИВАН ГЕОРГИЕВ ЦВЕТКОВ	Началник на отделение за проследяване в школата за подготовка на кадри	185
55.	Подполковник МАРИН САВОВ МАРИНОВ	Ст.пом.началник на групата за проследяване в отделение за проследяване в школата за подготовка на кадри	160
56.	Капитан КИРИЛ ТОДОРОВ ГЪЛЪБОВ	Ст.пом.н-к на групата за проследяване в отделение за проследяване при школата за подготовка на кадри	160
57.	в.	Ст.пом.н-к на групата за проследяване в отделение за проследяване при школата за подготовка на кадри	
58.	в.	Ст.пом.н-к на групата за проследяване в отделение за проследяване при школата за подготовка на кадри	
59.	Полковник РУСИ ДРАГАНОВ РУСЕВ	Началник на центъра за подготовка на военновременен агентурен резерв при школата за подготовка на кадри	195
60.	Полковник МИЛЮ ЕНЕВ-БОЯДЖИЕВ	Ст.преподавател по специална подготовка в центъра за подготовка на военновременен агентурен резерв	190
61.	Полковник МАРИН НЕНКОВ МАРОВ	Ст.преподавател по специална подготовка в центъра за подготовка на военновременен агентурен резерв	175
62.	Вакантна	Ст.преподавател по специална подготовка в центъра за подготовка на военновременен агентурен резерв	

1	2	3	4
88.		Чистач за цял ден I-II ст./табл. 3, пор.№ 60/ в Центъра за подготовка на военновременен резерв	
<u>ПО ЩАТ № А-194 ЗА ПОДГОТОВКА И СТАЖ НА ОПЕРАТИВНИ РАБОТНИЦИ-РУ-ГЩ</u>			
1.	Инж.капитан ДИМИТЪР СТОИЛОВ ЦЕНКОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	140
2.	Инж.к-н лейтенант ЗЛАВКО ИВАНОВ ГРИГОРОВ	Оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	165
3.	Лейтенант КОЛЪО МИНЧЕВ КОЛЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
4.	Мл.лейтенант АНГЕЛ ЛЮБЕНОВ БОЗЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	125
	Инж.ст.лейтенант АНГЕЛ БЛАТИСЛАВОВ КАРАБОНЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	140
6.	Инж.ст.лейтенант МЕЛЮ КОЛЕВ ВАСИЛЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	135
7.	Инж.ст.лейтенант ДОБРИ СТОЙ- КОВ ДОБРЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
8.	Лейтенант СТОЙО ПАНЧЕВ ДУЖЕЛОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	135
9.	Инж.ст.лейтенант ГЕОРГИ ВАСИ- ЛЕВ КОЗАРОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
10.	Инж.ст.лейтенант КОЛЪО ВЕЛКОВ КОЛЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	140

- 42 -

1	2	3	4
11.	Инж.ст.лейтенант ЛЕБОМИР ДИКОВ ГЕЧЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
12.	Инж.ст.лейтенант ЧАВДАР ВЕЛЪОВ ЧЕРВЕНКОВ	Мл. оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	150
13.	Инж.ст.лейтенант СТЕФАН ПЕТРОВ МАНЧЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	140
14.	Инж.ст.лейтенант ГЕОРГИ ПАНАЙОТОВ ГЕРОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	150
15.	Инж.ст.лейтенант ХРИСТО АТАНАСОВ ХРИСТОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	150
16.	Инж.ст.лейтенант СТОЯН ДИМИТРОВ ГЪРДЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	135
17.	Инж.ст.лейтенант ДИМО ПЕТРОВ НАЛБАНТОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
18.	Лейтенант ПЕТЪР ЮДОРОВ ПАНИЧАРОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
19.	Капитан ЛЕЧКО ГЕНЕВ ПАЗЪРОВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници със заплата за длъжност 140 лева	140
20.	Ст.лейтенант ГЕНАДИ СТЕФАНОВ ГАНЧЕВ	Мл.оперативен работник в щата за подготовка и стаж на оперативни работници	130
<u>ПО РЕЗЕРВЕН ЩАТ № А-20 НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ</u>			
<u>ОТДЕЛ 15-ТИ</u>			
1.	Полковник КОРНАЛ СТАЛЕВ ИВАНОВ	Зам.началник на отдел по направ- ление	185
2.	Полковник ИЛИЯ РАЧЕВ ИВАНОВ	Зам.началник на отдел по направ- ление	185

1	2	3	4
3.	Подполковник ВАСИЛ НИКОЛОВ ИВАНОВ /ЧУКАРСКИ/	Зам.началник на отдел по направление	165
4.	Полковник ХРИСТО ПЕТКОВ ХРИСТОВ	Зам.началник на отдел по направление	175
5.	Подполковник РУСИ ХРИСТОВ БЕРОВ	Зам.началник на отдел по направление	160
6.	Подполковник КИРИЛ ИВАНОВ ЧАЛЪКОВ	Зам.началник на отдел по направление	155
7.	Майор РАШКО БОРИСОВ РАШКОВ	Зам.началник на отдел по направление	155

ЗАМ.НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ ЛЕЙТЕНАНТ: Владимир /ЗНКУЛОВ/

002230 / 1 .10.1971 г.
Отпечатано в 1 екз.

ЦЗНА - О. 23. 01. 1046 58

*Да се изслушат
чужди до вестите
издания - 900 18.3.54.
16.3.54 год.*

Строго-секретно
Екз. единствен
КОМУНИСТИЧЕСКА

ЗА П О В Е Д
НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ -МНО

18.3 1954 г. № 0033 София.

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно подобряване изучаването на агентурната обстановка в разузнаващите страни от оперативния състав в Разузнавателното управление.

С цел подобряване изучаването на агентурната обстановка в разузнаващите страни от агентурно-оперативния състав на Разузнавателното управление

З А П О В Е Д В А М:

1. Всеки пункт и направление на РУ редовно да събира и на края на месеца да обобщава във вид на сводка получените сведения по агентурната обстановка за полосата или страната за която отговаря.
2. Началниците на направления на Югославия, Турция и Гърция от отдел "Стратегическо разузнаване" да събират всички сведения по агентурната обстановка от всички добиващи органи в управлението и в края на всеки месец да издават агентурна сводка.
3. Агентурните сводки издавани по Югославия, Турция и Гърция от отдел "Стратегическо разузнаване" да се изпращат съответно по страни до началниците на пунктове и направленията за изучаването им от агентурните работници.

Изпълнението на настоящата ми заповед възлагам на зам.н-ка на РУ полковник Стоилов.

*Заповед изнес в 6 екз.
за изслушване и турския
доси в 6 екз. Стоилов
17.3.54 год.*

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО УПРАВЛЕНИЕ
ПОЛКОВНИК Красимир КРЪСТЕВ/

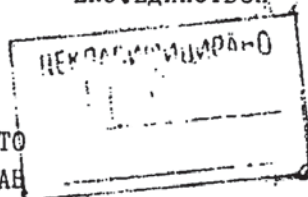
равен
ме в 7-клас.
Врф 27.3.54г.

ДРМ. В. 23.00.1.00.1006

62 63

СТРОГО-СЕКРЕТНО.

Екз. Единствен

ЗАПОВЕД
НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ

29 март 1954 год.

№ 0036.

гр. София.

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно подобряване плановостта и контрола в провежда-
нето на срещите с агентурата.

С цел подобряване работата по ръководството, проверката
и изучаването на агентите,

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Всеки оперативен работник преди отиване на среща с
агент да изготвя подробен план за провеждането на срещата, който
да се утвърждава от началника на пункта или началника на направ-
лението. Плановете на началниците на пунктовете и направленията
да се утвърждават от началника на отдела, а на началника на отде-
ла от Зам. началника на Разузнавателното управление.

2. След провеждането на срещата всеки оперативен работ-
ник да прилага към досието на агента плана за провеждането на
срещата и справка за резултата от срещата и впечатлението му от
агента.

Изпълнението на настоящата заповед възлагам на Зам.
началника на Разузнавателното управление.

НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ
ПОЛКОВНИК: Кръстев КРЪСТЕВ/

СЕКРЕТНО

Екз. № 1

0 6 5 2

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН

§ 17

от ЗДРДОПБГДСРСБНА

У К А З А Н И Я

ОТНОСНО: реда и начина за разкриване и водене на разработка с цел вербовка на задгранична агентура и нелегални разузнавачи.

С оглед да се внесе по-добра организация, целенасоченост, контрол и отчетност във вербовачната работа, да се повиши и конкретизира ръководната роля на отделението, ОРП, резидента, отдела и ръководството на РУ, за в бъдеще при разкриването и воденето на нови разработки с цел вербовка на агенти-информатори; спомагателна агентура (хазаи на конспиративни адреси и конспиративни квартири, радисти, предавателни пунктове), доверителни връзки и нелегални разузнавачи, да се има за изпълнение и съблюдава следното:

1. По разкриването на нова разработка

При изпълнение на поставените организационни задачи, като правило оперативните работници са длъжни да докладват писмено във вид на справки и отчети на началника на отделението (ОРП) и резидента за всички по-интересни насочвания и контакти с лица които в една или друга степен представляват оперативен интерес за РУ.

Началниците на тези звена са длъжни да вземат отношение по всяко едно от предложенията, да вземат решение и дадат указания по кои от насочванията да продължи работата за първично изучаване с оглед уясняване на основните моменти от които може да се определят агентурните възможности и ценност на лицето.

За тези решения при отчитане работата за месеца и в пощите същите са длъжни да докладват на началника на отдела.

Събраните материали за лицата, които са оценени, че нямат оперативна стойност, задължително се изпращат в отдела, който ги предава съгласно установения ред в агентурния архив на РУ.

След като за дадено лице са събрани достатъчно данни и са определени неговите възможности и агентурна ценност т.е. евентуалната възможност да бъде подходено с цел вербовка, оперативният работник изготвя "предложение за разкриване разработка" на лицето с цел вербовка или използването му на доверителна основа. Същото се разработва съгласно образеца даден в приложение № 1. Към него се прилагат събраните справки (отчети) от първоначалното изучаване.

Ръководството на отдела взема отношение по всяко предложение за разкриване на разработката, което отразява писмено на документа и го докладва на зам. началник РУ отговарящ по направлението. Предложението за разкриване на разработка се утвърждава от началника на РУ-ГЩ.

Зам.началника на РУ, като правило докладва за утвърждаване предложенията по които неговото мнение съвпада с мненията на отдела, ОРП и резидентурата. За тези по които той и отдела имат отрицателно отношение информира началника на РУ-ГЩ.

Неутвърдените предложения за разкриване на разработката се сдават в агентурния архив на РУ. След утвърждаването на предложението за разкриване на разработка, оперативния работник разработва и представя по каналния ред за утвърждаване "план за разработка" на лицето. Същия се разработва съгласно образеца даден в приложение № 2.

Плана за разработка на кандидати с цел вербовка на агенти-информатори и нелегални разузнавачи се утвърждава от зам. началник РУ в окончателен вид т.е. след като са взети под внимание и отразени бележките на отдела.

- 3 -

2

Плановете за разработка на кандидати с цел вербовка на спомагателна задгранична агентура се утвърждават от съответния началник на отдел.

След утвърждаването на предложението за разкриване на разработка, за кандидата се разкрива дело. Кандидата получава агентурен № по който по-нататък протича преписката във входящите и изходящи дневници на секретното деловодство.

Началниците на отдели (V, VI и VII) са длъжни да информират началника на политотдела, за разкритите нови разработки.

2. По воденето на разработката

а) Задължения на отделението (ОРП - резидента)

Съгласно утвърдения план за разработка, оперативния работник и началника на отделението (ОРП - резидента) са длъжни:

- да организират и провеждат заплануваните мероприятия, в срок, като по-важните от тях, които могат да доведат до осветляване или провал на разработката съгласуват задължително с отдела и искат неговата санкция;

- да информират редовно отдела за хода и състоянието на разработката;

- да търсят помощта и съдействието на отдела при решаването на определени въпроси, които не са по силите и в компетенцията на същите;

- в определения срок в плана да излезат с обобщени изводи и предложения т.е. да представят обобщена справка и план за вербовка или предложение за прекратяване на разработката. В случаите, когато още в началния стадии разработката се развива неудачно да излезат своевременно с предложение за прекратяване на същата с оглед да не се пилеят силите и вниманието на оперативния състав и да не се работи на празен ход и др.

б) Задължения на ръководството на отдела

При водене на разработката ръководството на отдела е длъжно:

- да следи и контролира за хода и развитието на разработката;
- да осъществява непосредствено ръководство, като взема участие в планирането и разработването на мероприятията;
- да указва помощ, организира и провежда мероприятия, които не са по силите на ОР, ОРП и резидентурата (проверка честността чрез други сили и източници, създаване на материални предпоставки, извеждане в трета страна, добиване на лични впечатления) и др.;
- да поема и осъществява разработката на някои кандидати;
- да държи в течение и информира системно ръководството на РУ за хода и състоянието на работата и мероприятията, които се планират;
- да докладва резултатите, изводите и окончателното предложение за утвърждаване.

Като правило зам.началника на РУ отговарящ за направлението и началника на отдела утвърждават основните мероприятия при водене на разработката, като за по-важните информират началника на РУ-ГЩ.

При организиране и водене на разработката, трябва да се обръща особено внимание щото всяко мероприятие да бъде насочено да разкрива и уяснява нови данни за изучаване на лицето или да създава предпоставки за извършване на вербовка.

3. По завършването на разработката

При успешно завършване на първия етап от разработката т.е. успешно изучаване, разкрити и доказани агентурните възможности и ценност и създадени реални предпоставки да бъде извършена вербовка, се разработват и представят за утвърждаване от началника на РУ-ГЩ, обобщена справка и план за вербовка.

В случаите, когато ръководството на отдела има различно с отделението, ОРП и резидента становище, отразява това на обобщената справка и докладва на ръководството на РУ представените обобщени предложения. В случаите, когато по едни или други

- 5 -

3

причини разработката завърши неуспешно се изготвя "предложение за прекратяване на разработката", съгласно образеца даден в приложение № 3. Същото се утвърждава от началника на РУ-ГЩ.

След утвърждаването, делото по разработката се отдава в агентурния архив на РУ.

4. Възобновяване работата по прекратена разработка

В някои случаи отделни разработки ще бъдат прекратявани поради липса на условия, предпоставки и сили да се доведат до край. В други главно поради липса на агентурни възможности и др.

Следователно в резултат на изменение на условията или при настъпване на изменения в служебното положение на някои от тези лица, въпроса за възобновяване работата по някои от прекратените разработки ще възниква неминуемо. В тези случаи се разработва и представя за утвърждаване "предложение за възобновяване разработката" по лицето, съгласно образеца даден в приложение № 4. След утвърждаването на същото се разработва план за разработка в който мероприятията се съобразяват с достигнатия етап на разработката и настъпилите изменения в обстановката.

Отклонение от този ред за разкриване и водене на разработката може да има в следните случаи: при обработката на пребежниците от граничното разузнаване; при разработването на доброжелатели, които в определено време предлагат конкретни материали и услуги. В някои отделни случаи, когато конкретната обстановка ще наложи да се изключи етапа на предварителното насочване, сближаване и изучаване.

Настоящите указания да се доведат до знанието на резидентурите.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

№ 1, Образец - "Предложение за разкриване на разработка" от 1 лист, маш. № АО-0347/69 г.

№ 2, Образец - "План за разработка" - от 2 (два) листа,
маш. № А0-0348/69 г.

№ 3, Образец - "Предложение за прекратяване на раз-
работка" от 1 (един) лист, маш. № А0-0349/69 г.

№ 4, Образец, - "Предложение за възобновяване раз-
работката" от 1 (един) лист, маш. № А0-0350/69 г.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ: В. Зинин (ВИКУЛОВ)

№ А0-0346 /31.1.1969 г.

Отпечатано в 9 екз.

ЗС

УТВЪРЖДАВАМ:
 НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
 НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ – ГЩ

ОБРАЗЕЦ 4
 Приложение № 1
 СЕКРЕТНО
 Екз. №

_____. 1969 г.
 София

КРДОПБГДСРСБНА
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за разкриване разработка на _____
 № _____

В предложението последователно се отразяват следните въпроси:

1. Установачни данни за лицето.
2. Установените по-характерни данни от първоначалното изучаване.

3. От какво се определят неговите агентурни възможности и ценност, т.е. защо е целесъобразно да бъде разработван и вербован. Какви задачи може да реши в интерес на Българското военно разузнаване, какви са предпоставките, които дават основание да се счита, че разработката може да се води, да завърши успешно и да бъде вербован кандидата.

4. От къде е получена наводката. Как е осъществил контакта. Какви мероприятия са проведени за първоначалното изучаване, от кого, къде и кога.

5. Има ли съмнения и факти, които да говорят за предварително създадени предпоставки за осветяване на лицето при осъществяването на първоначалното насочване и изучаване.

6. Предложение. Да се утвърди разкриването на разработка за лицето _____ с цел пълно изучаване и създаване на предпоставки да бъде вербован в качеството на: (агент-информатор за разузнаване на _____; агент-наводчик с цел разработване и вербовка на агент в _____; агент-вербовчик с цел вербовка на _____; хазаин на конспиративен адрес; агент-

радист; нелегален разузнавач и т.н.)

7. Материално осигуряване

За провеждане на срещи, даване на подаръци, извеждане в трета страна и др. ще бъдат необходими приблизително следните средства: _____.

ПРИЛОЖЕНИЕ:

(Справки и отчети от първоначалното изучаване).

ОПЕРАТИВЕН РАБОТНИК: _____

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ (ОРП) РЕЗИДЕНТ: _____

Мнение на отдела

.....
.....

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ: _____

ЗАМ.-НАЧАЛНИК ОТДЕЛ: _____

Мнение на зам.-началника на РУ

.....
.....

ЗАМ.НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ

№ А0-0347/31.1.1969 г.

Отпечатано в 9 екз.

ЗС

УТВЪРЖДАВАМ:

ВАМ.—НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ
(НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ _____)

ОБРАЗЕЦ
Приложение № 2

СЕКРЕТНО
Екз. № _____

_____.1969 г.
София

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н

за разработка на № _____

№ по ред	Задачи и мероприятия	Срок за изпълнение и изпълнител
1	2	3
	<u>І. ИЗУЧАВАНЕ НА КАНДИДАТА И НЕГОВИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ</u>	30.5.69 г. ОР Иванов
1.	Уточняване и проверка на установачните данни, местоживеене и месторабота.	30.1.69
2.	Изясняване материалното положение и политически възгледи	30.2.69
3.	Изясняване на роднинските, приятелските и служебни връзки.	30.3.69
4.	Изясняване на личните слабости, наклонности и планове за устройване на личния си живот	30.4.69
5.	Изясняване и уточняване на информационните и организационни възможности	
6.	Изясняване и уточняване на мотива и метода за вербовка и др.	30.5.69

1	2	3
	<p data-bbox="492 583 1156 653" style="text-align: center;"><u>II. ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ МЕРОПРИЯТИЯ ЗА ПРОВЕРКА ЧЕСТНОСТТА НА КАНДИДАТА</u></p> <ol data-bbox="329 729 1174 1001" style="list-style-type: none">1. Проверка на някои от данните със сили и средства на отдела (указват се кои).2. Устройване на контранаблюдение3. Провеждане на мероприятие 154. Искане на определени услуги по изясняване на въпроси от агентурната обстановка и др. <p data-bbox="508 1087 1156 1203" style="text-align: center;"><u>III. ИЗУЧАВАНЕ ВЪЗМОЖНОСТТА И ОРГАНИЗИРАНЕ ИЗВЕЖДАНЕТО В ТРЕТА СТРАНА ИЛИ ДОВЕЖДАНЕ В БЪЛГАРИЯ</u></p> <p data-bbox="380 1234 1125 1303">(Планират се мероприятия, ако се предвижда такова развитие на разработката)</p> <p data-bbox="475 1396 1125 1505" style="text-align: center;"><u>IV. СЪЗДАВАНЕ НА МАТЕРИАЛНИ ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПРЕДИЗВИКВАНЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНOST В КАНДИДАТА</u></p> <p data-bbox="380 1529 1125 1598">(Планират се ако са налице обективни условия за това)</p> <p data-bbox="508 1691 1141 1761" style="text-align: center;"><u>V. СЪЗДАВАНЕ НА ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ПОЕМАНЕ РАЗРАБОТКАТА ОТ СТРАНА НА ОТДЕЛА</u></p> <p data-bbox="380 1784 1141 1854">(Планират се ако се предвижда такова развитие на разработката).</p>	

- 3 -

1	2	3
	VI. <u>ИЗГОТВЯНЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОБОБЩЕНА СПРАВКА И ПЛАН ЗА ВЕРБОВКА</u>	30.9.69

ОПЕРАТИВЕН РАБОТНИК: _____

СЪГЛАСЕН: НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ: _____

(РЕЗИДЕНТ, НАЧАЛНИК ОРП, НАПРАВЛЕНИЕ) _____

- ЗАБЕЛЕЖКА: 1. Мероприятията, които са посочени в образеца са ориентировачни и не обхващат всички въпроси, които могат да възникнат при организирането и воденето на отделните разработки. Необходими и задължителни за всички разработки ще бъдат тези посочени в раздел I, II и VI, останалите мероприятия се планират съобразно конкретните условия и нуждите на разработката.
2. За разлика от досегашния план за изучаване, в "плана за разработка" трябва да залегнат всички основни мероприятия, които ще способствуват да се изяснят всички въпроси и се създадат предпоставки за извършване на вербовка (привличане). В плана за разработка трябва да се планират и мероприятията, които ще провежда друг отдел (служба) от РУ.

№ А0-0348/31.1.1969 г.

Печатано в 9 екз.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

16
екв. 1 1994

СЕКРЕТНО

Екз. № 1

СЕКЦИОНЕН У
Изм. № 11
Екз. 1 2005

ИЗПОЛЗУВАНЕТО НА ЖЕНАТА В РАЗУЗНАВАНЕТО

У В О Д

Жената е играла във всички времена важна роля в живота на човешкото общество. Нейната роля особено порастна в съвременната епоха. Тя все по-смело навлиза във всички области на общественopolитическия и културен живот. Тя е не само майка, но тя е инженер, лекар, депутат, министър, космонавт и пр. Няма област, в която тя да не е проникнала и да не се е проявила. Тя има своето място и роля и в разузнаването. Известни са много исторически случаи, които показват нейната изкуствна роля и работа в разузнаването. Нещо повече, със своите преимущества пред мъжа, тя с по-голяма лекота се е справяла с отговорните задачи на разузнаването.

Използването на жената в разузнаването води началото си още с неговото появяване. В "Библията" се посочва, че заместника на Мойсей, Мисус Невин обсаждайки Иерихон предварително е изпратил двама съгледвачи, които след като са разузнали града, през нощта останали да нощуват в дома на блудницата Раав. Иерихонският цар, узнавайки за пребиваването на двамата подозрителни непознати, заповяда да ги арестуват, но Раав скрила разузнавачите на покрива под прострените ленени снопчета. Когато стражата ги потърсва в дома на Раав, тя им казва, че са спали в домът ѝ, но си заминали. Така тя заблуждава стражата и ги спасява. В случаят тя е първият агент-хезаин на конспиративна квартира.

Пак в "Библията" се споменава и за първата жена агент, която изкуствно е използвала пола си при изпълнение на задачите си. Такъв е случаят с Далила, която представяйки силния и непобедим Самсон, успяла да разкрие, че тайната на силата му се крие в него-

вите дълги коси. Тя го приспала, отрязала косите му и го предала на филистимляните.

По-късно в епохата на възреждането, когато се формират крупни национални държави се развива и усъвършенствува както не-легалното разузнаване, така също и разузнаването под прикритие. В тази епоха много често се използва и жената в разузнаването. Така например Луиза Де Керуал е била агент на френския крал Людовик XIV, изпратена специално от него в Англия. Поради своята изключителна красота и лични качества, тя успява да проникне до английския дворец и да стане любовница на английския крал Карл II (1630-1655). По такъв начин тя е разузнавала плановете и намеренията на английския крал.

В епохата на империализма и особено през Първата и Втората световни войни жената все по-масово ^е използвана в разузнаването. Достатъчно е да се посочят такива известни случаи на жени разузнавачи, от Първата световна война като Госпожа Доктор, Марта Рише, Мета Хари, Гертруда Бел, Сара Аржон, Йошико Момоки, Лей-Лей и други. За тези жени разузнавачи са написани романи, чийто дейност и подвиг по някога изглежда легенда. В дадения случай трябва да се игнорира на чий интереси са служили, важно е неходчивостта, настойчивостта и себеотрицанието, с което те са извършвали своята дейност.

По време на Втората световна война, която обхваща цялото население на Европа и Азия и отчасти на Америка, жената беше почти рамо до рамо с мъжа боец, партизанка или ятак. Тя беше масово използвана и в разузнаването. Варно е, че в повечето случаи тя е играла спомагателна (техническа) роля, която по някога обаче е била от изключително значение. Но наред с това тя е играла и самостоятелна ръководна роля.

Жената има свои физически, психически и интелектуални особености, които я различават от мъжа и следователно те трябва да се отчитат при нейното използване в разузнаването. Това именно налага и теоритическото разглеждане на въпроса.

I. ПОЛОЖИТЕЛНИ И ОТРИЦАТЕЛНИ КАЧЕСТВА НА ЖЕНАТА

1. Положителни качества.

Жената по-майсторски може да легендира поведението си. Това ѝ дава възможност "по-лесно" и "по-невинно" да постигнe целта си, като се прави на "наивна" или "невинна". Това и качество я улеснява в провеждането на избраната линия на поведение.

Жената по-умело и по-финно, може да заблуждава околната среда и да не буди съмнение. Това ѝ дава възможност по-лесно да **устоява** избраната легенда. А в разузнаването сведенията се добиват винаги с подходяща легенда.

Жената е по-хитра от мъжа. Това качество ѝ дава възможност да бъде по-находчива и по-изобретателна при постигането на целта.

Жената е по-горделива от мъжа. Гордостта я прави амбициозна и годна при рискове и опасности, неотклонно да преследва предначертаната цел. А амбицията е качество на настойчивост и на нея се градят смелите и рисковани постижения.

Жената повече от мъжа обича могъществото и славата за постигането на което е готова на големи жертви. За нея е голямо удоволствие да се чувства господарка на чувствата и слабостите на обкръжаващите я и на техните настроения и действия. В разузнаването тя може да постигне слава и морално удовлетворение и да има чувството на значима личност.

Жената е по-склонна към приключения, в които се увеличава цялото си същество, пренебрегвайки опасностите, които винаги ги съпровождат. В разузнаването без да се изпада в авантюризм има широко поле за творчество, което често увеличава и понякога изглежда приключенско.

- 4 -

Жената има по-голями влечения към силните преживявания и към мистериите. А разузнавателната дейност е много отговорна и с много напрежения, където често има и силни преживявания. При това тази дейност е винаги забулена в дълбока тайна и за обикновените хора изглежда мистериозна.

Жената по своята природа, притежава обаяващи и магически качества на съблазнител, покорител и често повелител в живота и съдбата на мъже. Пред жената могъщи и всесилни императори са се прекланяли и са забравяли и себе си и държавата си. Рицари с усмивка на уста са загивали заради "дамата на сърцето". Заради жени войни са се водили, царства са се разорявали, народи са падали под робство. Достатъчно е да се посочи, че хубавата Елена с красотата си запали Троянската война, а заради красивата полякиня синът на Тарас Булба, Андрей станал родоотстъпник и трябваше да заплати с живота си, разстрелян от ръката на собствения си баща.

Душата на жената е бездна, в която се кръстосват всички стихии на страст, престъпление, саможертва, героизъм и любов. Тия стихии, използвани планомерно и с такт, откриват на жената-агент или разузнавач дверите към тайната. В разузнаването жената играе вдъхновена роля. Там тя може да вложи всички свои вродени инстинкти, защото никоя друга форма на дейност не ѝ позволява да задоволи толкова широко нейната нужда от проявата на тия инстинкти.

По природа жената е милостива и състрадателна, с дълбока душа и душевна красота. Но в нея не липсва и хладнокръвието и смелостта дори и тогава, когато я отвеждат към лобното място. В своята дейност като агент или разузнавач жената е и кротка като агънце и свирепа като лъвица. Нейната жестокост често стига до безумие и демонизъм, особено когато чувства своята власт над другите, изплетена над тяхните слабости или когато се намира в опасност и живота ѝ виси на косъм. Тогава тя е годна и на най-жестоки действия стига те да могат да ѝ помогнат.

- 5 -

Прочутата Германска разузнавачка в Първата световна война Госпожица Доктор е била крайно жестока към ония, които са ѝ изменяли или недобросъвестно са изпълнявали възложените им поръчения.

Тя собственоръчно е застреляла един белгиец нейн агент, заподозрян в измама. Други пък нейни недобросъвестни агенти е изпращала в територията на противника, отправени по пътища и канали известни вече нему. По този начин, вместо тя сама да накаже измениците или недобросъвестниците, оставяла е това да правят противниците на Германия, които са ги залавяли или наказвали.

Същата Госпожица Доктор е имала за свой технически специалист един млад, талантлив инженер, германец, син на видно семейство. Нему тя възложила да оценява донесенията на агентите ѝ. Преглеждайки донесенията относно първите бронирани коли в Англия, инженерът дал оценка, че тези бойни коли при условията на модерната война на западния фронт не могат да имат никаква стойност. През есента на 1916 год. англичаните за пръв път употребили в боевете при Сома новото оръжие, което внесло паника сред германските войски на този сектор. (По-късно Лудендорф, изброявайки причините за поражението на Германия, изтъква като една от важните за това, употребата на бронирани коли от противника). Госпожица Доктор, след получаване на известието за ефекта, който са произвели английските бронирани коли на фронта, повикала своя "специалист" и презрително му казала: "Вижте славни експерте!" - и му посочила един пистолет. Той го взел и се самоубил.

Когато се говори за стойността на жената като разузнавач, трябва да се изтъкне, че нейната полезна дейност, както това е и при мъжа като разузнавач, се обуславя преди всичко от подбудите, които са я заставили да работи за разузнаването.

Най-добрата разузнавачка е тази, която е влязла в разузнаването от патриотични подбуди. Ръководена от чистите подбуди да служи преданно на родината си, тя може да се изложи на неочаквани опасности, да се бори за тържеството на отечествената ѝ кауза и да отмъщава за родината си. Тя е готова със своите интелегентнос

и героизъм всеки момент да се жертвува и със съвършено безразличие се отнася към онова, което не се касае до службата ѝ, движейки се от разума си и потискайки истинските чувства на жената, които дори при моменти, в които се стремят да вземат връх, тя с мъжественост ги задушава имейки пред вид образа на родината си и жертвите, които се искат от нея.

Зетова добрите разузнавачки не могат да се намерят измежду леките и несериозни жени. Между тях могат да се търсят само агентки, които да извършват разузнавателна дейност за пари. Тяхните характери са меки, чувствата им – непостоянни; леко се поддават на съблазнителите, не са господари на разума си, а роби на временните си чувства и настроения. Ето защо на тях разузнавателните служби много не разчитат и не възлагат сериозни работи, освен такива от обикновен характер, изразяващи се предимно в създаване на компании за изпълнение на обектите на тия служби в разговор, посещения на забранени места, откриване на документи и пр.

Историята на разузнаването не познава продажни жени, които да са вършили разузнаване, ръководени от патриотични чувства. Тъй като парите нямат отечество, така и продажната жена има за родина оная страна или среда, която ѝ открива възможността за добиване на пари и подаръци. Тъй както у нея мъчно могат да се породят чувствата на истинска любов, понеже те са претъпени или изхабени, така също у нея не могат да се събудят и чувствата на родолюбие и патриотизъм. Тези чувства произтичат от дълбочината на душата и сърцето чисти, непоковарени, неопетнени – кристални като водите на планински поток и светли като слънчеви лъчи. А душата и сърцето на продажната жена са забулени с тъмен възел, който крие зад себе си грубия стремеж към пари и материални изгоди. Продажната жена прилича на крадците. Тя се стреми да "ограби" по най-благороден начин своята жертва, за да живее в доволство и разкош, а когато тя остане без стотинка в джоб си да я захвърли и потърси нова, без да изпитва съжаление, състрадание и милост. Следователно не може да има място любовта към родината в душата на такава жена.

2. Отрицателни качества.

Наред с положителните качества, които притежава жената правящи я ценна за използването ѝ в разузнаването, тя има и някои съществени недостатъци, които трябва да се отчитат, тъй като тяхното игнориране, често води до провал в работата, до непоправими последици.

Жената по своята природа е по-влюбчива натура от мъжа. Тя по-лесно се разнежва от него, по-лесно се поддава на ласки и милувки, с една дума е по-сентиментална от мъжа и лесно мени своите вътрешни настроения. Тоя недостатък на жената – разузнавач е един от най-опасните в нейната работа. Без да се счита за абсолютна констатация, жените-разузнавачки често се влюбват в лицата обект на тяхната разузнавателна дейност. Подобни случаи историята на разузнаването е отбелязала доста.

- Аз познавам – казва сър Джердж Астон, ръководител на английското разузнаване през Първата световна война – една жена, която като шпионка беше натоварена да разкрие тайните, съхранявани от един чужд висш офицер. Краят на цялата история беше тази, че тя се влюби в офицера, изостави мисията си и те сега живеят щастливо като съпрузи. Но онова, което е най-важно в случая, е, че тя и до сега не е разказала на съпруга си тайната на мисията, която ги е сближила.

Виенчанката Ема Шуберт, агент на "Интелиджънс сервис", била натоварена с задачата да следи и научи известни тайни, притежавани от един противников офицер. След като дълго време не се обаждала на ръководителите си, един ден тя се явила пред тях и хвърляйки на масата им току що получения плик със сълзи на очи заявила: – Аз не мога да предам този офицер. Аз го обичам.

Една млада датчанка, агентка на същата служба през 1917 г. била натоварена с задачата да върши политическо разузнаване в Копенхаген. В продължение на известно време тя изпращала на своя ръководител донесения със съдържание без особен интерес, извинявайки се, че сънародниците ѝ били много мълчаливи и не можела да събе-

- 8 -

ре интересни сведения. Най-после тя признала, че след като се запознала с дипломата от когото трябвало да научи известни политически тайни, се влюбва в него и не можела да го разпознава. Още повече, че той обещал да се ожени за нея. Тя най-почтено върнала дадените ѝ за задачата пари от "Интеледжънс сервис" и напълно се отдаде на любовта си.

Една агентка на германското разузнаване, млада, буйна италианка през 1929 г. се влюбила в своя обект и продължавала да изпраща на службата си най-фантастични доклади. Това продължило до деня, когато нейният ръководител взел да се съмнява в дейността ѝ. Била поставена под наблюдение и истината била открита - красивата италианка оила влюбена в сина на един дипломат, обект на задачата ѝ. Без малко влюбената агентка щяла да заплати скъпо своята нечестна дейност, ако не била обявила годежа си с тоя дипломат, вследствие на което - от внимание към последния - не са ѝ потърсили сметка за измяна.

Из опита на нашето управление има следния случай. Нелегалната разузнавачка "Стела" по нареждане на своите ръководители се явява в гръцкото консулство за уреждане на гръцкото си поданство, тъй като е била гръцка гражданка, но по време на войната идва в България при леля си, която е живяла в България. Впоследствие границата се затваря и тя остава при леля си, която я отглежда и възпитава. В гръцката легация тя се запознава с гръцкия разузнавач Зисис, който започва да я разработва. Те започват да се срещат често и тя се влюбва в него. Създавайки полови отношения с нея той я превербова. Впоследствие тя заминава за Гърция, а от там за Виена на стажировка. От там тя започва да пише любовни писма на Зисис. Така чрез НК нейните ръководители прехващат едно нейно писмо и разкриват отношенията и с Зисис, за които тя е криела. Когато са и поискали обещания по тези отношения тя първоначално е криела, че има любовни отношения, но признава, чак след като е показано писмото ѝ. Така разобличена в неискреност и нечестност тя бива изоставена.

Вторият недостатък на жената е, че силно преувеличава видяното и чуто. В желанието си да се представи като много-знаеща и добре осведомена, тя гледа видяното и чуто преувеличително, като го скрасява с по-силни тонове, стрейейки се да създаде

- 9 -

ярки и фърапиращи данни и факти. От тоя недостатък жените много трудно се освобождават.

Третият недостатък на жената е, че тя в областта на военното, политическото и икономическото разузнаване трудно навлиза и трудно освоява военната организация. За отстраняването на този й недостатък е необходима по-продължителна подготовка и по-дълга практика.

Четвъртият недостатък на жената е, че в големите и сложни задачи тя не може да прояви пълна и всестранна самоинициатива. Много по-лесно се справя като техническо лице в състава на резидентурите или за изпълнение на по-леки задачи.

Петият недостатък на жената е, че тя се изморява по-бързо от мъжа и не може да понася по-дълго нервното напрежение, с което е съпроводена разузнавателната дейност.

Шестият недостатък на жената е, че тя проявява по-голямо желание към създаване на семейство, по-силно е желанието й да има свои деца. В нея инстинкта за продължаване на рода е много по-силен отколкото в мъжа. Докато за мъжа не е никога късно да се ожени, то за жената след определена възраст, това може да се окаже невъзможно и дори фатално.

Поради това има много случаи в историята на разузнаването в това число и из опита на нашето (случая с НР "Веса") когато се отказват да продължат да работят за разузнаването с цел да създадат свое семейство и да имат свои деца.

?! Седмият недостатък е, че жената не може да понася дълго монотоността, спокойствието и бездействието, които запълват по-голямата част от времето на разузнавача. Тя е по-нетърпелива от мъжа. А тоя й недостатък има голямо отражение в разузнавателната й дейност, поради което много често носи проваляне на възложените й задачи, рискове и опасности.

И все пак, въпреки всички тия недостатъци, жената си остава магьосница и голям майстор в разузнаването.

Историята на разузнаването, наред със случаите, в които се изнасят слабостите на жената в разузнаването, е отбелязала и много такива, при които тя е проявила такт и съобразителност, чудно хладнокръвие и геройство с които тя е посрещала опасностите и дори смъртта. Отбелязани са имена на жени, пред чийто подвизи и смелост бледнее дейността и хладнокръвието на много мъже отдали своята енергия и усилия в областта на разузнаването. Някои по-характерни случаи се разглеждат в последния раздел на настоящата лекция.

II. ИЗПОЛЗУВАНЕТО НА ЖЕНАТА КАТО НР

1. Подбор на жени за НР.

В разузнаването от нелегални позиции има по-широко поле за действие и по-добри условия за използването на жената отколкото в резидентурите под прикритие. Тази необходимост и условия се обуславят от следните съображения:

- много легализационни прикрития могат да бъдат използвани предимно от жени (например: хезайка на конспиративна квартира, собственик или обслужващ персонал на козметически салон, маникюристка, модистка, продавачка на цветя или дамски туалети и д.т.);

- жените предизвикват по-малко подозрение в органите на контрразузнаването отколкото мъжете;

■ легализацията на жените в капиталистическите страни обикновено се осъществява по-просто и по-лесно отколкото легализацията на мъж;

- в мирно време, а в много разузнавани страни и във военно време, жените не подлежат на мобилизация в армията.

Основните качества, които се предявяват към НР са валидни и за жените НР. Тези задължителни качества трябва да бъдат: преданост към партията и Родината, дълбока идейна убеденост, морално-битова устойчивост, висока обща култура, широк военен кръгзор, смелост, способност да поемат разумни рискове, находчивост, конспиративност, честност, инициативност, настойчивост, всеотдайна агентурна подготовка, знанието поне на един чужд език и подходяща гражданска специалност.

При подбора на жени за НР трябва да се отчитат, както изискванията за всеки НР така също и недостатъците на жените, които бяха вече посочени.

Всички качества, които се предявяват към НР трудно могат да се намерят в една жена. Но някои основни качества като идейна убеденост, преданост към Родината, морално-битова устойчивост и знанието на чужд език, трябва предварително да са на лице преди да се реши въпроса за привличането на кандидатката за НР.

При привличането на млади и неженени девойки за НР трябва много да се внимава. Най-целесъобразно е такива преди превличането им или след привличането им да се омъжават за подходящ НР и да се развиват и движат като нелегална семейна двойка. Положителното в такъв вариант е това, че семейната двойка е по-малко подозрителна за органите на КРО, по-лесно се легендира и легализира и взаимно могат да се охраняват и да си помагат в разузнавателната им дейност. Освен това при такава семейна двойка жената може да бъде подготвена като радистка, или шифровачка. При необходимост тя може успешно да изпълнява и куриерски функции.

Към подбора и привличането на млади неомъжени девойки за самостоятелна работа като НР следва да се подхожда много острожно, към тях трябва да се предявяват повече изисквания и да се привличат по изключение.

Привличането на по-възрастни жени-вдовици, разведени, бездетни в някои случаи е по-целесъобразно, тъй като тази категория жени са по-малко сантиментални, по-опитни в живота и по-устойчиви на трудностите и съблезните на живота. При това тази категория жени са изживяли едно силно разочарование в живота си, като не са могли да си създадат семейство, така както са мечтали. Ето защо, тези категории жени, биха намерили в разузнаването поприще за развитие и обществено-полезно проявление.

При подбора на жени за НР трябва да се обръща също така особено внимание на легализационното прикритие. Трябва да е на лице подходяща професия или ако тя трябва да се придобива в последствие, кандидатката за НР трябва да има необходимите качества да я получи.

Твърде подходящи са жените от смесен брак. Те нормално знаят един чуждестранен език, а често имат роднински връзки в друга страна, която може да се яви страната за стажировка или легализация.

Във всеки случай тази категория жени привлечени за НР по-лесно се легендират и легализират. Освен това при подготовката им се насочват усилията основно по предназначението им и по професията им. По-малко усилия се отделят по езиковата им подготовка. (Разбира се има се предвид за кандидатите, които знаят чужд език поради произхода им от смесен брак).

Подходящи са също така и жени, които сключват граждански бракове с чужденци. При тази категория е трудно заличаването на българския произход, а често той е и нежелателен, но по-лесно става тяхното легендиране и легализиране в разузнаването или трета страна. Разбира се в тези случаи възникват трудности и от друго естество: трудно е жената НР да скрие от съпруга си своите специални задачи и връзката си с нас, освен ако и той не е привлечен за НР след женитбата си.

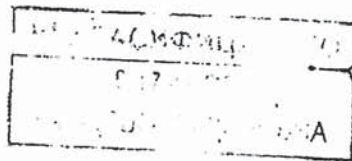
В заключение трябва да отбележим, че не е възможно да се даде шаблон, но при всички случаи към жените за НР трябва да се подхожда много острожно, като се държи сметка за тяхните положителни и отрицателни качества.

2. Особености в подготовката на НР.

Нормално явление ще бъде привлечените за НР жени, да нямат военна и други съответни подготовки. Като се има предвид обстоятелството, че жените по начало по-трудно от мъже вникват в същността на военните въпроси, следва при подготовката им по военно дело да се отдели повече време и да се обръща особено внимание. Такъв ще бъде положението и с радио подготовката, шифровата подготовка и специалната подготовка. Ето защо с тях трябва да се провеждат много повече теоритически и практически занятия.

Жените по-начало са по-старателни от мъжете и бързо добиват практически навици по радио и шифрова подготовка, но по-трудно добиват техническа подготовка. А за НР - радист е необходимо не само да умее да работи с радиостанцията, но и да умее да отстранява дребни повреди появили се в процеса на работата с радиостанцията.

*ка. д. д. и
Джонс м.з. Уг.*

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. единствен

У К А З А Н И Я

на Зам.-Началника на ГЩ-БНА и Началник РУ-ГЩ
за някои изменения и допълнения в компетент-
ността на различните длъжностни лица в РУ-ГЩ

1. По разработките с цел вербовка

а) Понятието "Основни агенти" да се замени с
"Ценни агенти - номенклатура на Н-к РУ".

б) Предложенията за отпочване на разработки на
лица и плановете за воденето на същите се утвърждават от
зам.-началниците на РУ по агентурната работа. Документите,
касаещи ценни кандидати за вербовка утвърждавам лично аз.

в) Плановете и отчетите за вербовка, предложенията
за изоставяне (консервиране) на агенти утвърждава Н-к РУ.

г) Плановете и отчетите за вербовка на агенти на
наша територия се утвърждават от Зам.-началниците на РУ по
агентурната работа, като ме информират за това.

2. По работата с нелегалните разузнавачи

Всички въпроси, свързани с привличането, провеждането на легализационни и оперативни мероприятия, както и изоставянето на нелегалните разузнавачи се утвърждават лично от мен.

За провеждането на други мероприятия с НР зам.-началниците на РУ ми докладват периодически.

3. По разширяване на някои права на началниците на отдели

а) Всички резиденти и военни аташета са подчинени непосредствено на мен. РП са орган на РУ, но те се ръководят чрез съответните оперативни отдели, независимо от званието и длъжността на резидента (военния аташе), преди отиването им на задгранична работа. Началника на съответния оперативен отдел ръководи РП (военните представителства) посредством Началника на първо отделение.

б) Да се преработи заповедта на Н-к РУ по шифровата работа 00109 от 30.3.1956 г. в съответствие с Инструкцията по шифровата работа и съществуващата организационна структура в РУ, като се разширят правата на началниците на отдели по изпращане шифрограми до РП.

Да се въведат псевдоними на началниците на отдели, които да се доведат до знанието на РП.

в) Разрешавам на началниците на отдели да правят заявки за подготовка на ОР в Учебната база и Оперативна техника в съответствие с утвърдените планове. Разрешение за изготвянето на лични оперативни документи, шифрова подготовка и тайнопис утвърждавам лично аз. Ако съществува утвърден от мен план за изработване на лични оперативни документи, шиф-

- 3 -

3

рова подготовка и тайнопис, разрешавам на началниците на отдели да правят заявки по горните въпроси въз основа на утвърдения им план.

г) Началника на отдела не може да замества зам.-началника на РУ по агентурната работа, когато последния отсъства. В този случай въпросите, които са от компетенция на зам.-началника на РУ се докладват от началник отдела лично на мен или ВРИД началник РУ.

д) Разрешавам на началниците на отдели и на зам.-началниците на РУ да утвърждават разходи и на по-големи суми от определените им при мое отсъствие или отсъствие на съответния зам.-началник РУ, при условие, че сумата е в рамките на утвърдено с план мероприятие. За разрешените разходи на суми впоследствие се информира зам.н-ка на РУ (н-ка на РУ).

е) Всяко тримесечие началник отдела заслушва отчет за работата на отделенията и ОРП за хода на изпълнението на задачите.

Ежегодно той представя на началник РУ доклад за изпълнението на задачите и състоянието на отдела.

4. По годишните задачи

Както и до сега годишните задачи и оценките за същите по организационните и информационни задачи ще се утвърждават лично от мен.

Разрешавам плановете (мероприятията) за изпълнението на задачите да се утвърждават от моите заместници.

5. По правата и задълженията на зам.-началник отдела

Функциите и компетенциите на зам.-началник отдела

4

- 4 -

да се разширят и конкретизират, като се отчете спецификата на работата в различните отдели.

б. Настоящите указания да се имат предвид при пре-работване "Положението за функционалните задължения.

Зам.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
и НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ *Маринов* (Зикулов)

№ 00281/4 .1.1971 г.
Отпечатано в 1 екз.
ХЖ/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

34
СТРОГО СЕКРЕТНО
Екз. единствен

У К А З А Н И Я

на зам.-началника на Генералния щаб на БНА
и началник на Разузнавателно управление-ГЩ

ОТНОСНО: Мероприятията, които следва да се проведат
във връзка с изнесеня курс лекции по
вербовачната работа.

От 26.7 до 30.7.1971 г. пред оперативния състав на
РУ-ГЩ беше прочетен курс-лекции по вербовачната работа. Тези
лекции имат не само-голяма теоретическа стойност, но засягат
и редица практически въпроси, имащи изключително важно значе-
ние за работата на Управлението.

Във връзка с прочетения курс-лекции по вербовачната
работа да се има предвид следното:

1. Решително да се повиши ролята на оперативните отдели
във вербовачната работа. Изучаването, разработката и вербовката
трябва да бъде дело на широк колектив, осъществено под непосред-
ственото ръководство на оперативните отдели.

2. Да се подобри работата по изучаването на обектите
за агентурно проникване.

Във връзка с това до 20.10 т.г. в оперативните отдели
да се проведат съвещания, на които да се уточнят обектите за
агентурно проникване, източниците и методите за изучаване, систе-
матизиране на материалите и отчетността на информацията за

- 2 -

35

обектите. До края на м.октомври да се заведат дела на основните и съпределните обекти за агентурно проникване.

Да се набележат организационни мерки за непрекъснато нарастване на нашата осведоменост по тези обекти. При планиране задачите за годината да се набелязват конкретни такива по изучаване обектите за агентурно проникване, като се отчита получената вече в РУ информация.

3. Специално внимание да се обърне на въпроса за методите, източниците и пътищата за доставяне на информация за перспективни за разузнаването лица, включително и чрез използването за тази цел наличната агентура.

При поставянето на вербовачни задачи на ОР, които се изпращат зад граница да се дава наводка от Центъра за конкретните лица.

4. Прочетените курс лекции по вербовъчната работа да бъдат изучени от целия оперативен състав, като до 10.10 т.г. бъде проведен зачетът под ръководството на началниците на оперативните отдели.

Магнетофонния запис на лекциите да бъде преведен от учебната база и се ползува от преподавателския състав като учебно-методическо пособие.

5. Сбора с оперативния състав на РУ през 1972 г. да се проведе от 31 юли до 5 август. Началниците на оперативни отдели да осигурят присъствието на резидентите, основния задграничен оперативен състав и целия оперативен състав, работещ в Центъра.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ _____ (ЗИКУЛОВ)

№ 003998/31.8.1971-г.

Отпечатано в 1 екз.

НД

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

33
ПРЕПИС

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 6

И Н С Т Р У К Ц И Я

за правата и задълженията на резидента-
ръководител на резидентура под прикритие

Резидентурата под прикритие има основна задача да организира и осъществява агентурно проникване в определените военни и граждански обекти на разузнаваната страна и своевременно да доставя на партийното, държавното и военно ръководство необходимата военна, военно-политическа, икономическа, научно-техническа и друга информация с оглед осигуряване сигурността и отбраната на НРБ и завоеванията на социалистическата общност.

Ръководителят на резидентурата под прикритие - (резидентът) се явява представител на Центъра в разузнаваната страна.

Резидентът е непосредствен ръководител на РП и отговорен за организирането и воденето на разузнаването в определена страна (страни) в съответствие с поставените цели и задачи от страна на ръководството на РУ-ГЩ и конкретно сложилата се военно-политическа обстановка.

На резидента са подчинени непосредствено всички оперативни работници, включени в състава на РП, а в оперативно отношение - сътрудниците на агентурата, намираща се под непосредствено ръководство на РП.

34

- 2 -

По своето официално служебно положение в разузнавателната страна (страната, на чиято територия действа РП) резидентът може да заема длъжност в гражданско официално представителство или в състава на военното представителство на БНА.

При организиране на разузнавателната дейност и осъществяване ръководството на РП резидентът се ръководи от решенията и политиката на ЦК на БКП и правителството на НРБ; правните нормативи, залегнали в конституцията, и законите на НРБ; указанията на министъра на народната отбрана и началника на ГЩ, уставите и заповедите на МНО; основното положение за работа на РУ-ГЩ и специалните инструкции и указания на ръководство на РУ-ГЩ.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РЕЗИДЕНТА В ПРОЦЕСА НА ПОДГОТОВКАТА МУ ЗА ЗАДГРАНИЧНА РАБОТА

В периода на непосредствената подготовка за замиване на задгранична работа резидентът е задължен да изучи и добие затвърдени познания по следните основни въпроси: историята и историческото развитие на страната (страните), в която осъществява агентурно-разузнавателна дейност РП; външната политика на разузнаваната страна и съвременните концепции и цели на същата; същността и целите на международните договори с които е обвързана страната, и тяхното практическо влияние на политиката, която тя осъществява; целите и задачите на външната политика, която тя провежда по отношение на СССР, НРБ и останалите социалистически страни; политиката, която провеждат СССР, НРБ и останалите социалистически страни по отношение на разузнаваната страна; вътрешната политика, разслоението и групировката на вътрешнополитическите сили, политически платформи, програми и цели на отделните политически партии: със-

тоянието на въоръжените сили и тенденциите за строителството на същите ; целите и задачите на политиката, която провеждат САЩ и останалите империалистически страни по отношение на разузнаваната страна и др.

С оглед конкретното организиране на агентурно-разузнавателната дейност на РП и осъществяване ръководство резидентът е задължен всестранно и задълбочено да се запознае с: конкретните информационни и организационни задачи, които са поставени на РП; делата на наличната в РП агентура, ДВ, ДЛ и дела за изучаване на ПЛ, разработки, базата от общи връзки; плановете и замислите за по-нататъшното им използване; кадровите оперативни дела на оперативните работници и сътрудническия апарат; конкретно сложилата се агентурно-оперативна обстановка и условията за организиране на разузнавателна дейност на територията на разузнаваната страна; историческия опит на РУ-ГЩ (САР) по организирането и воденето на разузнаване в тази страна; наличните ръководни документи и указания по строителството и организацията на агентурно-разузнавателната дейност и др. съобразно конкретните указания на ръководството на РУ-ГЩ

Въз основа на тази опознавателна работа резидентът разработва доклад, в който излага своите съображения за организиране разузнавателната дейност на РП, пътищата и каналите за осъществяване на агентурно проникване в заповяданите обекти и др.

Докладът се разглежда и съдържащите се в него съображения и концепции се утвърждават на съвещание при началника на РУ-ГЩ преди отпътуването на резидента в предназначенията страна.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РЕЗИДЕНТА ПО ОРГАНИЗИРАНЕ
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОСТАВЕНИТЕ ЗАДАЧИ

По организацията на работата

Основно задължение на резидента е да създаде такава организация на работа в РП, която да осигурява пълноценно и ефективно използване на наличните сили и средства, всички възможни източници и целесъобразни форми и методи на работа с крайна цел своевременно, изчерпателно и достоверно осветяване на основните въпроси, които са обект и цел на САР в тази страна.

Това задължава резидентът да строи и организира работата на РП планово, съобразно определените цели и поставените задачи от Центъра. Плановостта в работата на РП да бъде гъвкава, да разполага с резерви с оглед своевременно реагиране на конкретно сложилата се военно-политическа обстановка и рязко изменение на агентурно-оперативната.

Плановата организация на работа в РП изисква от резидента той да осъществява своевременно и компетентно ръководство на РП като цяло ^(и на отделните негови подчинени). Това го задължава: да се ^{за тази задача на РП} отнася задълбочено и критично към плановете и предложенията на своите подчинени; да поставя своевременно и изчерпателно нововъзникнали задачи; в процеса на беседите и устните доклади да уяснява възгледите, схващанията и подхода на отделните негови подчинени при изпълнение на конкретно поставените задачи, да дава конкретни и изчерпателни указания, когато е убеден, че няма необходимата яснота по дадени въпроси; да осъществява контрол в хода на изпълнение на поставените задачи и в крайния срок на изпълнение;

да контролира как ОР уплътняват работното си време; да взисква за неизпълнените в определения срок и съгласно дадените указания задачи; да създава благоприятна обстановка в колектива за творческо обсъждане на въпросите.

По информационната работа

Резидентът е задължен:

- да организира и провежда системни мероприятия за следене развитието на военно-политическата обстановка и военните мероприятия на вероятните противници с цел своевременното разкриване и предупреждаване на Центъра за подготовка на агресия срещу НРБ, други социалистически страни и социалистическата общност като цяло.

- да организира разузнавателната дейност на РП с оглед разкриване крайните цели и замисли на зараждащите се военно-политически и други събития, които имат международно значение. При рязко усложняване на обстановката да организира и провежда активни мероприятия с цел осветляване на обстановката, без да чака нареждания от Центъра.

- да организира изпълнението на поставените информационни задачи по ВС,ТВД, военно-техническия прогрес и икономиката и тези по агентурно-оперативната обстановка и по линия на отдел "Оперативна техника" в заповядания срок;

- да организира отработването на информационните документи културно и съобразно уточнените образци и указания на Центъра и ги изпраща в заповядания срок.

Под ръководството на резидента се анализира и обобщава добитата информация от РП. По негово решение се включват в съответните информационни документи отделните информацион-

- 6 -

ни документи и отделните информационни сведения. Резидентът е отговорен пред Центъра за правдоподобността и достоверността на информацията, която изпраща в Центъра.

При изпращането на информация в Центъра, (независимо по кой канал) резидентът е длъжен да отрази: от кой източник, кога е получена и от кой оперативен работник е информацията; надеждност на източника, оценка и мнението на РП за достоверността на информацията и на кои други лица, братски органи е направена достояние.

По специалната връзка резидентът е длъжен да изпраща информация само по въпроси посочени в документа "Указания по реда за обработването и изпращането на информационните документи в Центъра".

По изграждане на агентурната мрежа и проникване
в заповяданите обекти

Освен ^{чз}метод за добиване от РП на необходимата военна, военнополитическа и друга информация от оперативно-стратегически характер се счита агентурният. От горното произтичат следните основни права и задължения на резидента:

- непрестанно да организира и провежда целенасочени и активни организационни мероприятия с цел: съевременно осъществяване на агентурно проникване в определените (заповяданите) за разузнаване обекти по всички възможни и оперативно целесъобразни канали и направления; непрестанно разширяване на агентурната мрежа в желаното направление и подобряване на нейния качествен състав; разширяване на спомагателната агентура

и активно използване на същата в интерес на изпълнението на информационните и организационните задачи с оглед осъществяване целенасочено агентурно проникване; разширяване кръга на ДВ и общо полезните връзки от оперативните работници и сътрудниците с оглед създаване на широка информационна и вербовъчна база; полагане на необходимите грижи за непрестанно разширяване на базата от ПЛ.

При организирането и ръководството на агентурната дейност на РП резидентът е длъжен да се ръководи и спазва следните основни принципи:

- при издирването, насочването и предварителното изчаване на перспективни лица, оперативната дейност да се провежда скрито и легендирано с оглед да не се разкрива предварително оперативният интерес и създават застрашаващи хоризонтални връзки;

- изучаването на ПЛ и разработването на кандидатите за вербовка да се осъществява скрито от погледа и мероприятията на КРО. Добитите установъчни и други оперативни данни в процеса на изучаването обезателно да се проверяват чрез няколко източника;

- с предложение за разкриване на разработка и вербовка да излиза само в случаите, когато задачите на отделните етапи на агентурната разработка като цяло са решени;

- да предлага и вербова агентура, която има качества съобразно поставените задачи за агентурно проникване, и такава, която реално е носител на ценна оперативно-стратегическа информация. Вербовката на агентура въобще, без реално да е обосновано нейното място и предназначение в агентурната мрежа на РП (Центъра), трябва да се счита за формално изпълнена задача, за работа на празен ход, и в крайна сметка за

УИ
Е

дейност, замърсяваща агентурната мрежа и застрашаваща дейността на САР като цяло.

Недопустимо е резидентът да излиза с предложение за вербовка на лица, които не са изучени достатъчно задълбочено и за такива, чиито проучвателните данни не са потвърдени от други надеждни източници; да не допуска да се завишават съзнателно качествата на кандидатите. В предложенията за вербовка на кандидатите ясно и обосновано да се разработва идеята за оперативното използване на същите за в бъдеще.

Резидентът трябва да знае, че личният състав на РП няма право да създава агентурни отношения с лица без санкция на Центъра.

За постигане на необходимата ефективност при организиране изграждането на агентурно-разузнавателната мрежа резидентът е задължен:

- непрекъснато да изучава развитието на агентурно-оперативната обстановка като цяло, да търси и разкрива подходящи канали и контингенти като база за вербовъчна работа и излиза с обосновани предложения пред Центъра по организационната работа;
- да обобщава крайните резултати от практическата работа на РП и излиза периодически пред Центъра със съответни изводи и предложения;
- да обобщава опита на личния състав на РП и го прави достойно на Центъра в подходяща форма;
- да води борба срещу шаблона в работата;
- периодически обстойно и своевременно да информира Центъра за настъпили резки и съществени изменения в агентурно-оперативната обстановка, които могат да доведат до нарушаване плановете на РП по агентурно-разузнавателната дейност и които налагат внасяне на изменения във формите и методите на работа или набеязване на допълнителни мероприятия

- 9 -

При организиране и осъществяване ръководство на агентурата, ДВ и ДЛ резидентът е длъжен да се ръководи от следните основни принципи:

- да се организира стриктно изпълнение на мероприятията, залегнали в годишните планове за работа с агентурните категории;

- да се организират стабилни лични и безлични агентурни връзки с агентурата, които да осигуряват надеждно ръководство и постъпване на информация при нормална и сложна агентурно-оперативна обстановка, както и висока бойна готовност на агентурната мрежа при усложнена и военновременна обстановка.

- да се изучават възможностите на агентурата, въз основа на това редовно и своевременно да и се поставят реални задачи и да се взисква за тяхното изпълнение;

- да се планират, организират и провеждат целенасочени мероприятия за непрестанно възпитание и въздействие на агентурата в зависимост от мотива за вербовка и провеждат мероприятия за повишаване на нейните информационни възможности и квалификация;

- да не се допуска предоверяване на агентурата. Да се планират, организират и провеждат системни превантивни мероприятия за проверка на нейната агентурна честност;

- да се провеждат системно мероприятия за прочистване на агентурната мрежа от съмнителни агентурни работници и такива, които са изчерпали възможностите си;

При организиране на различни агентурни операции и мероприятия резидентът е длъжен да се ръководи от следните основни принципи:

- мероприятията да се планират и подготвят старателно и задълбочено. Да се обръща особено внимание на практичес-

- 10 -

кото им реализиране от изпълнителите. При наличие на неясноти и нецелесъобразни съображения резидентът е длъжен да даде изчерпателни компетентни указания. Да не се провеждат мероприятия, които не са подготвени достатъчно или не са съобразени в достатъчна степен с конкретната агентурна обстановка;

- РП няма право да провежда мероприятия с агентура без санкции и уведомление на Центъра. РП е длъжна да планира своевременно мероприятията, които се утвърждават от Центъра, и да представи документацията в заповяданите срокове. Мероприятията в плана, които са номенклатура на резидента, се съобщават в общи линии с грама. Отчетите за проведените мероприятия да се представят в утвърдения срок;

- резидентът е задължен да взема ясно и категорично отношение към всяко оперативно предложение на ОР от състава на РП по отчетите за проведените мероприятия .

По конспирацията и бдителността

Конспирацията и бдителността в агентурно-разузнавателната дейност е основен принцип и вид организационна дейност, без която е немислимо успешно изпълнение на поставените задачи. Спазването на този основен принцип задължава резидента за следното:

- да организира системно и задълбочено изучаване на организацията, силите и средствата, формите и методите на работа на КРО. Да набелязва и провежда мероприятия за скрито преодоляване на тяхното противодействие и да информира своевременно и изчерпателно Центъра за това;

- да не допуска нито подценяване, нито надценяване на възможностите на КРО. Да организира и провежда системни мероприятия с оглед свеждане до минимум възможностите на КРО да прониква в агентурната мрежа;

- да организира и провежда системни мероприятия за укрепване на легендите на ОР под прикритие и пресича своевременно всички източници и предпоставки, които могат да осветят и разкрият принадлежността на ОР към военно разузнаване; при организиране и провеждане на агентурни мероприятия да отчита реално конкретно сложилата се агентурно-оперативно обстановка и да не допуска провали и осветяване на агентурата. При констатирано проследяване да не разрешава провеждане на агентурни мероприятия;

- да предотвратява необмислени и необосновани действия от страна на ОР, които могат да създадат благоприятни предпоставки за КРО да организират и проведат шантажи и провокации по отношение на оперативните работници;

- да информира незабавно Центъра с грами за: получени сигнали за осветяване или уличаващи агенти, ДВ, ДЛ и перспективни лица в сътрудничество с КРО, като в тях прави оперативни изводи и предложения; получени сигнали, опити и проведени провокации на КРО срещу ОР и членове на техните семейства; установени скрити обиски в домове на ОР и сътрудници; осъществено скрито или легендирано задържане от КРО на ОР, сътрудници и членове на техните семейства; направени предложения за сътрудничество от страна на КРО на ОР, сътрудници и членове на техните семейства; получени сведения и сигнали относно арестувани лица, обвинени в шпионаж в полза на НРБ и други социалистически страни; извършени нарушения на законите на страната от ОР и членове на техните семейства;

- да организира воденето на секретното деловодство, отработването, съхраняването и експедирането на оперативната и разузнавателната документация в съответствие с инструкциите и специалните разпореждания;

- 12 -

41

- да организира и провежда мероприятия по противодействие на техническите средства на КРО;

- да организира и провежда системни възпитателни мероприятия с агентурата, ОР и сътрудниците по спазване на принципите на конспирацията и бдителността в работата. Да взиска строго от нарушителите на оперативната дисциплина и информира своевременно Центъра за всички допуснати нарушения.

Резидентът отчита дейността на РП, състоянието на работата и резултатите от същите само пред Центъра. Без санкция от ръководството на Центъра няма право да споделя и дава информация по тези въпроси на никакви органи и юридически лица.

По поведението и възпитанието на ОР, членовете на техните семейства и единството на колектива

Успехът на агентурно-разузнавателната дейност в рамките на РП се обуславя преди всичко от наличието на високи партийни морални качества и принципиалност в личния състав на РП, съзнателна воинска и оперативна дисциплина, осъзнато чувство за лична отговорност и сплотен боеви колектив на партийна и служебна основа. Наличието, съхраняването и непрестанното повишаване на тези обективно необходими предпоставки задължават резидента:

- на основата на ръководните партийни и служебни документи и инструкции, да организира и провежда системни и целенасочени мероприятия за възпитанието на ОР, членовете на техните семейства и колектива като цяло;

- да следи за поведението и моралния облик на оперативните работници и членовете на техните семейства. При констатиране на съмнителни и чужди на нашия морал увлечения и еснафски потребителски настроения да организира и провежда решителни служебни и партийни мерки за тяхното своевременно отстраняване.

- 13 -

- да знае реалните доходи на своите подчинени и съответствието им с разходите, които извършват, какви спестявания правят и с каква цел.

- да осъществява системен контрол и проверки върху служебните сметки на ОР, които водят служебни каси и боравят с държавни средства, като периодически информира Центъра;

- да осъществява контрол върху частните пътувания на ОР, членовете на семействата им и техните гости;

- да води непримирима борба срещу моралната разпуснатост, прекалената употреба на алкохол и др;

- да провежда мероприятия за сплотяване на колектива на принципна партийна и служебна основа. Да води непримирима борба срещу рушителите на това единство. За всички сигнали и неблагоприятия в това отношение и взетите мерки да информира своевременно Центъра.

По материално-техническото осигуряване разузнавателната дейност

Резидентът е задължен:

Да планира реално всички необходими за РП материално-парични, технически и други средства. Да организира и контролира изразходването на материалните средства в строго съответствие с указанията и санкциите на Центъра и на финансовите органи, като води финансова отчетност в РП съгласно заповед № 047 от 1.12.1971 г;

- да организира периодически проверки на касата в съответствие с финансовите разпоредби и указанията на Центъра. Да информира своевременно Центъра за констатирани нарушения в изразходването на материални средства и за финансовата дисциплина.

- 14 -

- да води непрестанно борба за икономии.

По взаимоотношенията и взаимодействието с
ръководителя

Независимо по коя линия работи зад граница резидентът е подчинен на ръководителя. Това го задължава:

- да изпълнява поставените му задачи във връзка с провеждането на политическата и икономическата линия на нашата страна, укрепването на колектива, безопасността, морално-политическото единство на задграничния състав и др. Да мобилизира силите на останалия оперативен състав от РП за срочно и безупречно изпълнение на задачите по линия на прикритието.

- да запознава ръководителя на представителството с получената информация по военно-политическото положение в случаите, когато тя не е от агентурни източници и ценни ДВ;

- да консултира ръководителя на представителството по военните и военно-политическите въпроси, ако същият поиска мнение и помощта на резидента по дадени въпроси;

- резидентът няма право да информира ръководителя на представителствата по агентурно-разузнавателната дейност на РП;

- да урежда взаимодействието с ръководителя на представителството на принципна основа и по въпроси като: освобождаване на ОР от някои служебни задължения с оглед осигуряване изпълнението на агентурно-разузнавателни задачи на територията на разузнаваната страна, в трета страна и на територията на НРБ; заангажирането на други работници от представителството в спомагателни мероприятия с оглед отвлечане вниманието и силите на КРО; укрепване на легендите на ОР в случаите, когато са създадени предпоставки за осветяване на даден работник в прикритието. Осигуряване възможности на ОР по линия на прикритието за осъществяване на контакти и връзки в среди, представляващи оперативен интерес и др.

- 15 -

Резидентът е задължен да изгражда здрави служебни партийни и другарски взаимоотношения с ръководителя на представителството. Изострянето на отношенията с ръководителя на представителството и други негови заместници и помощници трябва да се счита за недопустимо. Възникналите спорни въпроси, които увреждат интересите на оперативно-агентурната работа трябва да се решават в спокойна атмосфера и при необходимост със съдействието (намесата) на Центъра. При възникването на спорове резидентът е длъжен да информира своевременно и обстойно Центъра. При допускане на агентурен провал, в който е намесен ОР, резидентът е задължен да информира в общи линии ръководителя на дипломатическото представителство и съвместно с него да обсъдят и предложат на диспечерските инстанции мерки за ограничаване последствията от провала.

По взаимодействието с резидента на сродната служба

При осъществяване взаимодействието с резидента на сродната служба резидентът е длъжен: да обменя информация по настъпили съществени изменения в агентурно-оперативната обстановка и разкрити форми и методи на работа на КРО; да информира същия за получените сигнали за готвещи се провокации и шантажи срещу работници на задграничното представителство и членове на техните семейства; за получени сигнали за извършени арести на лица, обвинени в шпионаж в полза на НРБ, в случаите когато те не са от състава на РП.

Съвместно с резидента на сродната служба да участва в изработването на плана и мероприятията за охрана на сградата и хранилището на секретните документи. Съвместно да организират и провеждат мероприятия по повишаване бдителност-

48

- 16 -

та и конспирацията сред личния състав на представителството и др.

По осигуряване бойната готовност на РП

- да разработи реален план за разузнавателната дейност на РП в условия на усложнена военно-политическа обстановка и във време на война. Да поддържа и освежава плана БГ съобразно конкретната обстановка и конкретно сложилите се възможности на РП;

- да предлага, организира и провежда организационни мероприятия, осигуряващи висока бойна готовност на наличната агентура и създава реални предпоставки същата да бъде поета своевременно на директно ръководство от Центъра;

- да предлага, организира и провежда мероприятия по материалното и техническото осигуряване на агентурната мрежа за работа във военна обстановка.

~~№ 00702/1.2.1974 г.~~

~~Отпечатано в 4 екз.~~

~~КП~~

~~№ 00199/14.06.1983 г.~~

~~Отпечатано в 1 екз.~~

~~Размножено в 6 екз.~~

~~МТ~~

№ 009247 /огр. 10.866

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Копие № 8
СТРАНА СЕРИЯ
№ 6

ЗАПОВЕД

НА ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ШАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ — ГЩ

20, 04 1981 г.

№ А 0012

г. р. София

съдържание: Относно насоки на оперативната работа с
лица от контингента прогресивни среди.

Все по-определено очертаващият се стремеж на САЩ и НАТО към военно превъзходство води до изостряне на международната обстановка и непрекъснато усложнява агентурно-оперативната обстановка в разузнаваните страни. Все повече нараства активността на КРО, увеличава се личният им състав, повишава се тяхната подготовка, насищат се с нова оперативна техника. КРО все по-целенасочено взаимодействуват и обменят информация в национален и междудържавен мащаб. Всичко това сериозно затруднява нашата разузнавателна дейност.

За преодоляване на нарастващото *противодействие* на КРО, изграждането и поддържането на сигурна, проверена и ефективно действаща агентурна мрежа е необходимо по-нататъшно повишаване на професионалното майсторство на оперативни състав и осмисляне на досегашния опит.

Нашият и съветският опит показват, че при тези условия един от надеждните способности за решаване на агентурно-разузнавателните задачи е използването на посредници АН (АВ), произхождащи от прогресивни, ляво ориентирани, антиимпериалистически настроени среди и националноосвободителните движения. Лица от тези среди се използват активно и резултатно и за решаване на различни други разузнавателни

задачи, но в процеса на работа с тях се допускат някои съществени слабости, които имат отрицателни последствия. Така при изграждане на агентурни отношения не винаги се отчита, че:

1. Лицата от тази категория, встъпили в агентурни отношения с нас, трудно се откъсват от организациите на революционното движение. В резултат на това става преплитане на две конспирации – на съответната организация и агентурната, което увеличава вероятността от разкриването им, тъй като, попадайки под ударите на КРО и полицията като функционери на революционни организации, те могат да бъдат разкрити и като агенти. Тази опасност е още по-голяма, когато лицата са свързани с нелегални революционни организации.

2. Участието на тази категория лица в революционните борби и свързаното с това постоянно преодоляване противодействието на полицията често води до това, че те отъждествяват силите и възможностите на КРО с тези на полицията и в резултат на това са склонни да подценяват реалната опасност и степента на риска за сътрудника на разузнаването.

В това отношение влияят и недостатъчният им революционен опит и някои национално-психологически особености.

Недооценката на тези особености води до редица слабости в работата на оперативния състав, по-характерни от които са:

1. Подценяване силите и възможностите на КРО и като следствие от това нарушаване принципите на бдителността и конспирацията в почти всички етапи на вербовъчния процес. На работните места на интересуващите ни лица се водят разговори които надхвърлят интереса на прикритието на оперативния работник, неоправдано се разкриват много оперативни работници пред един агент и др.

2. Не се мисли своевременно и задълбочено за организацията на агентурните връзки, в резултат на което се допускат неточности, условности и грешки при осъществяването им. Преждевременно се разкрива голяма част от комплекса агентурни връзки пред лица, недостатъчно укрепнали, проверени и изградени като агенти. Необосновано им се предоставят някои оперативно-технически средства за връзка.

3. Недостатъчно умение в къси срокове пълно да се изясняват и решават оперативните въпроси по изучаването и работата с интересуващите ни лица на територията на разузнаваната страна. Недостатъчна пълнота, точност и прецизност в отчетните документи.

4. Примиряване с допусканите слабости и прояви на недисциплинираност на някои агенти, породено от идейната близост с нас и важноста на услугите, които оказват на разузнаването. Това от своя страна води до недостатъчно ефективно използване пребиваването на агентите в нашата страна за тяхната подготовка и възпитание.

5. Предоверяване на дадените от агентите обещания за скъсване с нелегални организации, което на практика не се извършва и води до отклонения от дадените указания за линията на поведение на агента, начина за изпълнение на разузнавателните задачи и условията за поддържане на агентурните връзки.

6. Неправилна оценка на реалните възможности на агента и вследствие на това поставяне на нереални задачи, несъответстващи на възможностите на отделно лице.

7. Недостатъчен контрол за недопускане вербовки от АВ на недостатъчно изучени и проверени лица. Неоправдано разрастване състава на агентурните групи и хоризонталност

11

в агентурните връзки, което може да доведе до провали на ценни агентурни категории и последствия с нежелателен международен отзвук и в ущърб на авторитета на НРБ и РУ-ГЩ.

За отстраняване на изложените по-горе слабости и грешки при работата с прогресивните среди, които и занапред ще останат един от основните вербовачни контингенти,

З А П О В Я Д В А М :

1. Изучаването и разработването на контингента прогресивни и антиимпериалистически настроени опозиционни среди в разузнаваните страни и занапред да продължи при най-строгото спазване изискванията в оперативната работа.

2. Основен мотив за вербовка на лица от тези среди и за в бъдеще да бъде идейно-политическият.

3. С цел да се избегне преплитане на двете конспирации при работата с тази категория лица да се подхожда строго индивидуално, като недвусмислено им се разяснява, че ние не работим с прогресивни и революционни организации като цяло, тъй като това може да доведе до тяхното компрометиране, а установяваме определени отношения само с отделни техни членове, патриоти-интернационалисти, които са убедени, че сътрудничеството им с нас допринася по-голяма полза на общото дело и са готови да не афишират, а при необходимост да ограничат в една или друга форма и степен своята прогресивна дейност и връзки с различни организации.

4. Строго да се спазват принципите на бдителността и конспирацията във всички етапи на вербовъчния процес и ръководство и да не се подценяват възможностите на КРО.

Правото и степента на риска в различните конкретни случаи да се допуска в рамките на утвърдените документи и функционални задължения.

5. Личните срещи на оперативните работници от състава на РП с перспективни лица и кандидати за вербовка от този контингент на територията на разузнаваните страни да се свежат до възможния минимум, като едновременно с това се повишава уменията на оперативния състав да решава в кратки срокове въпросите по тяхното изучаване и извеждането им у нас или на територията на трета страна за провеждане на мероприятия за вербовка, подготовка и организиране на връзките. За провеждането на такива мероприятия да се използват предимно оперативни работници, които не са предвидени за изпращане в страната на агента, а в случаите, когато това е невъзможно, да се предпочитат оперативни работници, развиващи се по военна линия.

6. Разговорите, водени на работните места на перспективните лица, да не излизат извън интересите на прикритието на съответния оперативен работник.

7. В процеса на изучаването на перспективни лица от този контингент строго да се отчитат всички негативни фактори, породени от връзките им с прогресивни организации, а в отчетните документи на оперативните работници ясно и точно да се отразяват всички оперативно значими моменти.

8. Като се има предвид, че по-изявените лица от тази категория обикновено са известни на КРО и това създава реална опасност някои от тях да бъдат внедрени като провокатори в нашата агентурна мрежа, да се проявява повишено внимание при работата с този контингент.

№ 13

9. Да се полагат непрекъснати грижи за подобряване на оперативната дисциплина и възпитанието на агентите от тези среди. Настойчиво да им се внушава, че в никакъв случай не трябва да се подценяват възможностите на КРО. Недисциплинираните в това отношение агенти да се изключват своевременно от агентурната мрежа.

10. Ръководството на агентурата като правило да се осъществява пряко от Центъра, предимно чрез система от безлични връзки и чрез по-смело използване на куриери, които да провеждат лични срещи и други агентурни мероприятия на територията на разузнаваните страни. Да се използват и съвръзочници за връзка с Центъра, подбрани и изучени от агентите и вербовани от Центъра или от агентите с разрешение на Центъра. Провеждането на лични срещи на оперативни работници от РП в разузнаваните страни да става по-изключение, при крайна нужда, със специално разрешение.

Да не се допускат в оперативната практика хоризонтални връзки, освен в случаите на доказана необходимост или невъзможност да се избегнат. Идеята за агентурните връзки да се обмисля още в етапа на изучаването на перспективното лице

11. При работа с тази категория лица по-активно да се използват агенти-вербовчици, като усилията да бъдат насочени към изграждане на агенти-вербовчици от тези среди с високи морално-волеви качества и дисциплина. Вербовката на лица от АВ да става, като за всеки конкретен случай се уточнява от чие име ще излезе АВ, какъв метод и мотив ще приложи, какви ангажименти ще поеме, видът на задачите и връзките, които ще се изграждат.

12. Да не се допуска разрастване на създадените в отделни случаи агентурни групи до размери, създаващи предпоставки за осветяване.

13. Да не се допуска максимализъм при поставяне на задачите, което може да тласне агентите към необмислени и прибързани действия и ползуване услугите на недостатъчно изучени проверени източници.

14. Да се има предвид, че на противниковите КРО са известни някои факти и форми на работа на нашето разузнаване с тази категория лица, анализирано ги е и вероятно ще вземе мерки за пресичане възможностите те да бъдат използвани от нашето разузнаване чрез:

- провеждане на провокации както срещу задграничния оперативен състав, работещ под прикритие, така и срещу прогресивните сили в тези страни;

- подхвърляне на подстави;

- използване на някои от станалите му известни факти и форми на работа в средствата за масова информация и по други канали за вероятно дискредитиране характера и целите на връзките на социалистическите страни и техните официални представители с прогресивните и опозиционни среди.

15. С цел да се осигури единство във възгледите при воденето на агентурно-разузнавателната работа с използването на прогресивни лица и за повишаване общото ниво на оперативната работа да се проведат съвещания по отдели, на които да се анализира положителният и отрицателният опит от работата в това направление.

16. Настоящата ми заповед да се доведе до знанието на целия оперативен състав на наша територия от началниците на отдели.

Със съдържанието на заповедта да се запознаят при първото им пребиваване в Центъра и оперативните работници,

№ 15

кокто е в задгранична командировка.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 002428/3.4.1981 г.
Отпечатано в 1 екз.
РХ

- 1. Виза в а. Кос. 20.4.
- 2. Виза в м. 21.4.
- 3. Виза в ч. 23.4.
- 4. Виза в л. 24.4.
- 5. Виза в н. 27.4.81
- 6. Виза в т. 28.4.1981г.
- 7. Виза в г. 29.4.

РАЗРЕШАВАМ

Да се размножи в 7 екз.

за пощеване в м. мислени

и мислени

Подпис: (Зикулов)

28.04.1981 г.

РАЗРЕШАВАМ

Да се размножи в 7 екз.

за пощеване в м. мислени

и мислени

Подпис: Л. Додрев

28.04.1981 г.

№: 004989 / 24.06.1981г
Размножено в 6 екз

и по в документацията.

№ 009272 / 02.10.80г
ам.

Историческите архиви на ДС

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П О Л О Ж Е Н И Е

относно работата със сътрудническия
апарат

Работата на РУ-ГЩ по привличането и използването на български граждани за платени и неплатени сътрудници се основава на раздел II, т.3 и 6 от "Положение за работата на РУ-ГЩ на БНА".

I. Ц Е Л .

Български гражданин може да бъде привлечен за сътрудник с цел:

1. Използуването му за събиране на информация за въоръжените сили и ТВД, военно-политическото положение и агентурно-оперативната обстановка на разузнаваните страни чрез:

а) лично наблюдение при посещение на разузнаваните страни.

б) осведомление при разговори с граждани на разузнаваните страни, граждани на трети страни или други български граждани, посещаващи разузнаваните страни.

в) изучаване на документи и други материали на разузнаваните страни, до които има достъп при изпълнение на задачите, свързани с неговата служебна или лична дейност зад граница.

г) Закупуване (пряко или чрез трети лица) на образци бойна техника и въоръжение или техническа документация.

д) Събиране, обработка и предоставяне на РУ-ГЩ, със съгласие на ръководителите на ведомствата и организацията, информация за въоръжените сили, икономиката, политиката и услугите за безопасност на разузнаваните страни, постъпваща във ведомствата и организациите по официален път.

е) Доставка на образци от чужди легализационни документи.

2. Използуването му за решаване на задачи в интерес на вербовъчната работа, като:

- а) Подаване наводки.
- б) Участие в изучаването, разработката и вербовката на чужди граждани.
- в) Легендирано въвеждане на оперативни работници в разработки.
- г) Участие в мероприятия за проверка честността на агенти, както и на разработвани и изучавани чужди граждани.

д) Оказване съдействие за сключване на сделки (без да се нахвърняват стопанските интереси на страната) с лица, свързани с военното разузнаване или водещи се на активна разработка с цел вербовка, като се скрива интересът на РУ-ГЩ.

е) Изучаване на български граждани, които поддържат връзки с чужденци, временно пребивават или имат легендиран повод да пребивават в разузнаваните страни с оглед използването им за решаване на разузнавателни задачи.

3. Използуването му за решаване на спомогателни задачи, като:

- а) Осигуряване на конспиративни квартири, адреси, телефони и предавателни лунктове.
- б) Осъществяване на връзки с агенти.
- в) Оказване съдействие за скрито внедряване на оперативни работници или сътрудници на РУ-ГЩ в прикритията и др.

II. КАТЕГОРИЗАЦИЯ НА СЪТРУДНИЦИТЕ И ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ТЯХ

1. По своето целево предназначение сътрудниците се делят на следните основни категории:

- а) Сътрудници за излъчване на информационни задачи.
- б) Сътрудници за изпълнение на наводъчни и вербовъчни (организационни) задачи.
- в) Сътрудници за изпълнение на спомогателни задачи.
- г) Многоцелеви сътрудници.

6

2. Общите изисквания към сътрудниците се заключават в следното:

- а) Да бъдат проучени, проверени, надеждни и честни в отношенията си с военното разузнаване.
 - б) Да притежават положителни лични, делови и морално-политически качества.
3. Конкретните изисквания към сътрудниците се заключават в притежаването от тях на необходимите качества и възможности да решават задачи на военното разузнаване в съответствие с целовото им предназначение.

III. ИЗУЧАВАНЕ, ПРИВЛИЧАНЕ И РЪКОВОДСТВО НА СЪТРУДНИЦИТЕ

1. Сътрудническият апарат се изгражда и ръководи, като се спазват основните принципи на агентурно-разузнавателната работа.

Изучаване и предлагане на лица за сътрудници могат да извършват оперативните работници от всички оперативни отдели със санкции на началника на отделението (ОРП). Привличането и ръководството на сътрудниците на наша територия се осъществява от оперативни работници, утвърдени от зам.-началника на РУ по агентурната работа по предложение на началниците на отдели. Привличането се утвърждава от началниците на отдели, а за

7

платени сътрудници – от началника на РУ-ГЩ или зам.-началника на РУ по агентурната работа.

Към изучаване и привличане на сътрудници се пристъпва след проверка по оперативния отчет в картотеките на РУ-ГЩ, отдел Трети-ДС и ПГУ-ДС и получаване на отговор, че лицето е свободно. На това основание и утвърдено предложение за изучаване на лицето се разкрива лично оперативно дело и се поставят установените обреди картони в картотеките на РУ-ГЩ и на отдел Трети-ДС.

2. В министерствата, ведомствата и учрежденията, които поддържат делови връзки с граждани на капиталистически и развиващи се страни, сътрудници за работа от територията на НРБ се привличат от отдел VIII. В тях линейните отдели привличат сътрудници само за работа от територията на разузнаването или трета страна и по изключение и с разрешение на началника на РУ-ГЩ или зам.-началника на РУ по агентурната работа за работа от територията на НРБ.

3. Сътрудници, привлечени за работа от територията на НРБ, които заминават в чужбина по служебен или частен път, при оперативна целесъобразност могат да преминават на ръководство към съответния линейен отдел само с писмено разрешение (утвърдено предложение) на зам.-началника

на РУ-ГЩ по агентурната работа.

При краткосрочни задгранични командировки на сътрудници началникът на отдел VIII уведомява своевременно началниците на линейните отдели с цел поставяне на задачи. В този случай задачите на линейните отдели се поставят на сътрудниците чрез преките им ръководители.

Сътрудници, които не са свързани с работки, след завръщане от задгранична работа се предават за ръководство на отдел VIII.

4. На всички сътрудници се дава специална подготовка съобразно назначението, задачите и личните им качества.

Подготовката на сътрудници, които ще изпълняват задачи в задгранични условия, задължително се организира и провежда в НРБ по план, утвърден от началника на отдела. При необходимост могат да се привличат и специалисти.

За изпълнение на конкретни задачи всеки сътрудник получава инструктаж.

5. При оперативна целесъобразност в отделни министерства, ведомства или сектори могат да се формират групи на сътрудници. За групови се подбират добре подготвени, с необходимите лични, делови и морално-политически качества и служебно положение сътрудници.

6. Работата по изучаването, привличането и ръководенето на сътрудниците се документира съгласно посочените в този сборник образци документи.

7. За решаване на различни служебни въпроси, касаещи оперативната работа на органите на РУ-ГЩ, освен използването на сътрудници, може да се търси съдействие и на различни партийни държавни и обществени органи.

Необходимите във връзка с това контакти като правило се осъществяват от органите на отдел VIII и по изключение от тези на другите оперативни отдели. Във всички случаи това става с изричното разрешение на началника на РУ-ГЩ или зам.-началника на РУ по агентурната работа. Тези контакти задължително се документират.

8. Предложение за законсервиране и за изоставяне на сътрудник се утвърждава от зам.-началника на РУ по агентурната работа.

IV. ПООЩРИТЕЛНИ И ДРУГИ МЕРКИ

1. Сътрудниците биват:
 - платени;
 - неплатени.

Платени сътрудници са тези, които получават определено месечно възнаграждение, санкционирано от началника на РУ-ГЩ или зам.-начал-

10

ника на РУ по агентурната работа.

Неплатени сътрудници са тези, които не получават материално (парично) възнаграждение или получават такова с разрешение на зам.-началника на РУ по предложение на началника на отдела в зависимост от оценката на резултатите от работата им.

2. За постигнати добри резултати в работата и проявено високо чувство на отговорност и съзнателност, сътрудниците се поощряват с:

а) Изказване служебна благодарност от името на началника на РУ-ГЩ или началника на ГЩ-БНА.

б) Връчване предметни награди и даване парични възнаграждения.

в) Награждаване с ордени и медали от Държавния съвет или Министъра на народната отбрана.

3. При незадоволителна работа или прояви на неискреност и недисциплинираност към сътрудниците се прилагат следните мерки:

а) Забележка.

б) Намаляване или прекратяване на възнаграждения.

в) Изключване от сътрудническия апарат (изоставяне).

11

4. Еднократни парични или предметни награди на сътрудници над 50 лева се разрешават от началника на РУ-ГЩ или зам.-началника на РУ по агентурната работа.

УТВЪРЖДАВАМ:

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК *[Signature]* (ЗИКУЛОВ)

10.5. 1988 г.

СОФИЯ

№ 1531
20.2.1988

Строго секретно!

Екз. № 2

ПОДЕЛЕНИЕ 46380-X
И. П. № 271
20.2.1988

СЕКРЕТНО
26.5.1984 г.
Чл. 28, ал. 2, т. 2 от ЗЗКИ 2

НЕКЛАСИФИЦИРАНО
§
на ЗДР... ДСРСБНА

ПОДЕЛЕНИЕ 46380-X
И. П. № 12.5
2005

ПОЛОЖЕНИЕ

за реда на привличане и възнаграждение на
лицата от сътрудническия апарат.

Работата на РУ-ГЩ по привличането и използването на български граждани като сътрудници на военното разузнаване се основава на т.т. 3 и 6 от раздел II на Положението за работа на РУ-ГЩ на БНА, утвърдено с протокол № 221 на Политбюро на ЦК на БКП от 21.3.1972 г. и на Заповед на министъра на народната отбрана № Р-019 от 30.11.1987 г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Сътрудникът е български гражданин, притежаващ политически, лични и делови качества и реални възможности за изпълнение на задачи в интерес на българското военно разузнаване, и приел доброволно и с желание този патриотичен дълг.

2. Сътрудниците се привличат и използват за изпълнение на следните разузнавателни задачи:

а. Събиране на информация за въоръжените сили, военно-политическото положение, агентурно-оперативната обстановка и оперативното оборудване на ТВД на разузнаваните страни чрез:

- лично наблюдение по време на пребиваване в разузнаваните страни;

- осведомление от граждани на разузнаваните страни, граждани на трети страни и български граждани, всички те по силата на различни обстоятелства информирани по тези въпроси;

- събиране, обработка или представяне в оригинален вид на информация по тези въпроси, до която лицето има достъп във връзка с официалната си служебна или лична дейност;

- изучаване, копиране или доставяне в оригинал на различни видове чужди регламентиращи и легализационни документи и други материали, които представляват интерес за разузнаването и до които той има достъп по силата на своята служебна или лична дейност зад граница;

- закупуване (пряко или чрез трети лица) на образци военна и военноприложна техника, снаряжение и техническа документация.

б. Пряко участие във вербовъчния процес или подпомагането му чрез:

- издирване на перспективни лица и насочване на разузнаването към тях, както и създаване на предпоставки за установяване на оперативен контакт на кадрови разузнавачи от РУ-ГЩ с лицата;

- изучаване, участие в разработката на чужди граждани, изясняване на наличието, създаване или засилване на вербовъчните мотиви в тях;

- по изключение - осъществяване на вербовката (под ръководството на кадрови разузнавач) на чужди граждани;

- 3 -

- участие в агентурни мероприятия, свързани с ръководството и контрола на действащата агентурна мрежа;

- оказване на помощ и съдействие на чужденци за сключване на сделки с български фирми с цел успешната им вербовка или закрепването на връзките на РУ с тях (без да се накърняват стопанските интереси на нашата страна и без да се разкрива оперативният интерес от сделката);

- издирване и изучаване на български граждани, които поддържат връзки с интересувачи разузнаването чужденци, временно пребивават или имат легендират повод да посещават разузнавателните страни с оглед на тяхното привличане за сътрудници;

в. Подпомагане на агентурно-разузнавателната работа чрез:

- оказване на помощ и съдействие за внедряване на оперативни работници и сътрудници в прикритията, подпомагане на тяхното служебно развитие и заемането от тях на възлови длъжности у нас и зад граница;

- осигуряване на наша територия на конспиративни квартири, адреси, телефонни и предавателни пунктове;

- при целесъобразност осъществяване на връзка с агентурни категории.

II. ПРИВЛИЧАНЕ НА СЪТРУДНИЦИ

1. Основните изисквания към сътрудниците се заключават в притежаването на:

а. Идеино-политически и нравствени качества.

б. Подходящо за изпълнение на разузнавателни задачи служебно (социално) положение и професионална квалификация.

в. Личностна характеристика и степен на интелигентност, определящи пригодността за разузнавателна работа.

г. Желание за сътрудничество и чувство за отговорност и дълг.

Конкретните изисквания към сътрудниците се определят въз основа на специфичните особености на задачите, които те ще изпълняват.

2. Изучаването и предлагането на подходящи за сътрудници лица е право и задължение на всички оперативни работници в рамките на техните конкретни функции, задачи и годишни планове. Право да привличат и използват сътрудници на наша и чужда територия имат всички отдели, но основният обем от тази дейност на наша територия е съсредоточен в отдел VIII.

Към изучаване на лице за сътрудник се пристъпва след проверка по оперативния отчет и съответно картотекиране по установения ред.

Към привличане на сътрудник се пристъпва след задълбочено проучване и положителна оценка на неговите възможности, политически, лични, делови и морално-волеви качества за изпълнение на разузнавателни задачи.

Документирането и редът за предлагане на сътрудник са регламентирани в образците документи, а утвърждаването на предложението за привличане и съответно на годишните планове за работа се определя от размера на годишните компенсационни разходи по работата със сътрудника.

III. ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ НА СЪТРУДНИЦИТЕ

1. В зависимост от характера, обема и сложността на изпълняваните задачи, на основата на преценка на извършените разходи, положените усилия и изразходваното време и при съобразяване със заеманото от сътрудника положение на същия

- 5 -

на основание на МЗ № Р-019/1987 г. се определя средно месечно възнаграждение, което носи компенсационен характер.

2. В предложението за привличане на сътрудник и в годишните планове за работа с него оперативният работник прави предложение за размера на месечното и годишно възнаграждение, което може да бъде в размер от 10 до 120 лв.месечно, но не може да превишава общата сума от 1440 лв.годишно. В предложението се отразява и редът за изплащане на възнаграждението.

3. В зависимост от характера на изпълняваните задачи, възнаграждението на сътрудника се изплаща, като се използват следните способности:

- редовно месечно възнаграждение;
- възнаграждение за конкретно извършена работа или оказана помощ (сделна система);
- изплащане еднократно или няколкократно годишно възнаграждение;
- възнаграждение под форма на подаръци;
- смесено (комбинирано от всички или някои от указаните способности).

4. По решение на утвърждаващия предложението за привличане (годишния план) условията и редът за заплащане и отчитане на средствата могат да бъдат или да не бъдат съобщавани предварително на сътрудника. Това се отразява в съответния документ.

5. В зависимост от резултатите и положените усилия възнаграждението може да се увеличава и намалява в рамките на разрешеното с МЗ № Р-019/1987 г. или да се прекратява. Предложение за това прави оперативният работник.

Длъжностните лица от РУ-ГЩ имат право да определят, увеличават или намаляват възнаграждението на сътрудниците, както следва:

- началникът на отдела - до 120 лв. годишно;
- зам.-началникът на РУ по АР - до 250 лв. годишно.

Възнаграждение с размер повече от 250 лв. годишно, разрешен с МЗ № Р-019/1987 г., се определя с решение на началника на РУ-ГЩ.

6. Възнаграждението се изплаща само при условие на действително положени усилия от страна на сътрудника за изпълнение на задачите и в зависимост от резултатите.

7. При заминаване на сътрудник на задгранична работа се прави оценка на новите му възможности и взема решение относно условията за неговото използване. Ако бъде решено той да продължи да бъде сътрудник, възнаграждението му се изплаща в български лева по договорен с него ред. Във валута се възстановяват само действително извършените разходи по изпълнение на задачите.

8. Заплащането на сътрудниците на наша територия става от техните ръководители в зависимост от утвърдения начин на заплащане и срещу разписка, в която се отразява конкретната заслуга или извършена работа. Когато е невъзможно или нецелесъобразно сътрудникът да подпише разписка, отчитането на средствата става с акт, който се утвърждава от:

- зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа - за разход до 250 лв.;
- началника на РУ-ГЩ - за разходи в по-голям размер.

Освен редовните (планови) срещи ежегодно с всички сътрудници се провежда не по-малко от една среща от началника

- 7 -

на отделението и висшестоящите преки началници, на която в подходяща форма се проверява отношението на сътрудника към изплащаното му възнаграждение и начина, по който става това.

9. За проявено старание и постигнат значителен принос в изпълнението на разузнавателните задачи спрямо сътрудниците по предложение на оперативния работник се прилагат и морални стимули, винаги съразмерни на техния принос и заслуги.

Такива стимули могат да бъдат:

- изказване на служебна благодарност от името на началника на РУ-ГЩ, началника на ГЩ на БНА и министъра на народната отбрана;
- връчване на предметни награди;
- награждаване с ордени и медали.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗН.УПРАВЛЕНИЕ ПО АР
ПОЛКОВНИК (НИНОВ)

9 . 5 . 1988 г.

№ 004099 / 10 . 5 . 1988 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 11 екз.

НД

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. единствен.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О Т Ч Е Т

за проведена среща с НР " Диоген "

Оперативен № 1386

На 11 юли 1988 год. майор Койчо Славов проведе среща с НР " Диоген " съгласно указанията на началника на отдел VII. Представи се с псевдонима " Ангелов " .

Контактът с НР беше осъществен във ъоайето на хотел " Добруджа " , КК " Албена " . Разговорите бяха проведени в малко заведение и движение при отсъствието на странични лица .

" Диоген " пребивава в НРБ като турист заедно със съпругата си посредством закупен от " Балкантурист " ваучер .

Пребиваването му е от 1-15.7.1988 год. Настанен е в хотел " Дружба " , КК " Албена " .

НР легендира отсъствието си пред съпругата си с кратка среща с инженер от българско предприятие , с което фирмата му поддържа делови контакти .

ЦЕЛ НА СРЕЩАТА

1. Изясняване на обстановката около НР.
2. Доклад на " Диоген " по изпълнението на поставените задачи .
3. Поставяне на разузнавателни задачи и организиране на връзките в съответствие с изискванията за БГ.

РАЗГЛЕДАНИ ВЪПРОСИ

На 4.7.1988 год. " Диоген " проведе с мен телефонен разговор / тел. 88-16-11 / и ме информира , че се намира в НРБ .
Договорихме среща за 11.7.1988 год.

В определеното време НР застана на определеното място пред хотел " Добруджа " . След като ме видя влезе във фойето , където установихме контакта .

НР беше в много добро настроение и се държа много дружелюбно с мен .

По време на срещата беше изяснено , че обстановката около него е спокойна , без особени изменения .

Информира ме , че през януари 1988 год. е починала майка му и сегашното му пътуване е свързано с определено чествуване.

НР прояви интерес , дали сме получили картичката му . Показах му я и го посъветвах в бъдеще да изпраща договорената предупредителна картичка малко по-рано .

Изменения в местоработата и местоживеенето на " Диоген " няма . Сподели , че няма резултати по изпълнението на задачите, тъй като разузнавателните му възможности все повече се ограничават . Фирмата , в която работи е решила да го пенсионира на 55 години , както и много други негови колеги-англичани . Не ги уволнява на този етап , за да запази авторитета си . Приема на работа само млади хора с инженерно образование . Силно е стеснила кръга от задължения на НР и той почти няма достъп до ня-

каква интересна информация .

Не е установил връзки с лица , представляващи интерес за разузнаването , т.е. възможностите на НР все повече се стесняват .

Беше изяснено , че " Диоген " приема добре радиопредаванията на Центъра , но не винаги успява да слуша сеансите поради заетост .

Поставих му въпросът относно бъдещите му планове за устройство . " Диоген " отговори , че има много добро материално положение в Англия както и морални задължения към съпругата си , поради което се ориентира към устройство в Англия . Парите , които получава в НРБ разглежда като резерв в случай на неблагоприятно развитие .

След пенсионирането си възнамерява да прекарва в НРБ по 2-3 месеца годишно . Първоначално желаше със спестените пари да закупи жилище , но след като разбра , че това е трудно при наличието на такова в Лондон , то сподели , че тези пари ще останат в полза на държавата след смъртта му , тъй като няма наследници .

Разясних му , че при положение , че остане в Англия , то не може да бъде пенсиониран в НРБ , тъй като това би означавало разконспириране . " Диоген " прие това без възражения или някакви условия .

Разгледахме отново задачите и условията за агентурните връзки . Оказа се , че НР ги познава добре . Изменения не бяха направени .

" Диоген " постави въпроси относно възможностите да завеща част от имуществото си на брат си в случай на злополука и да отстъпи дела си от наследството от майка си пак в негова полза .

Разясних му , че всичко това е възможно , както и реда за осъществяването му .

В края на срещата НР предаде 4 снимки паспортен формат във връзка със замисъла ни да му бъде изготвен втори паспорт .

" Диоген " изрази становище , че след като има редовен паспорт не е необходимо да му бъде изготвян друг , с който да

посещава НРБ .

Разясних му , че снимките ще съхраняваме във връзка с бойната готовност и , че друг паспорт ще му бъде изготвен само при особена необходимост .

Постави въпрос , дали може с туристическа група да посети Турция по линия на " Балкантурист " , тъй като по-рано му е обръщано внимание да не прави това .

Отговорих му , че вероятно тогава е имало някои особености в обстановката , но сега може спокойно да участва в едно таква пътуване .

В края на срещата бяха проведени разговори и относно политическата обстановка в света и партийната конференция в Москва.

НР оценява много положително промените в СССР и стъпките за запазване на мира и сближаване на народите .

Поради изчерпване на разглежданите въпроси и заетост на НР срещата беше прекратена .

Предадох на НР 200,- ЛВ. от собствените му спестявания .

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ВРЪЗКИТЕ

Следваща среща: В периода от м.октомври 1989 год. до м.февруари 1990 год. НР ще посети НРБ като турист .

Точната дата ще съобщи с пощенска картичка .

Необходимо е Центърът да потвърди получаването на картичката по ЕРВ .

Останалите елементи на агентурната връзка се запазват съгласно справка № 009341/14.10.1987 год. в дело 1386-Е/стр.11/

МАТЕРИАЛНО И ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ

- закупуване на билети за ОР по маршрута София-Варна-София	44,-ЛВ
- за обезпечаване на срещата	7,-ЛВ
Всичко.....	51,-ЛВ

ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. Целите на срещата бяха постигнати частично . Поради ограничаване на разузнавателните му възможности " Диоген " не е решил поставените му задачи .

2. Като се има в предвид , че НР възнамерява да се устрои в Англия , предлагам в бъдеще да бъде използван за поддържане на БГ на ДАМ в Западна Европа . При необходимост може да пренесе и предаде на явки материални и оперативни средства на наши агенти .

ПОМ.НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ ПРИ ОТДЕЛ VII

МАЙОР [Signature] / СЛАВОВ /

14 . 7 . 1988 год.

МНЕНИЕ НА ОТДЕЛЕНИЕ I ПРИ ОТДЕЛ VII:

Срещата е проведена правилно . Съгласен съм с изводите и предложенията на ОР. На този етап не съществуват реални перспективи за по-активно използване на НР.

ПОДПОЛКОВНИК [Signature] / АНАСТАСОВ /

14 . 8 . 1988 год.

МНЕНИЕ НА НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛ VII ПРИ РУ-ГМ:

*На се срещаме с и в Англия (какви) са таме-
били са "Диоген" за се устрои отново в Англия,*

№ 005938/14.7.1988 год. ПОДПОЛКОВНИК [Signature] / РОБАКОВ /

Отпечатано в 1 екз.

15 . 7 . 1988 год.

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. единствен.

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

О Т Ч Е Т

за проведени срещи с ИР "Диоген"

Оперативен № 1386

На 12 и 13 март 1990 год. майор Койчо Славов /"Ангелов"/ проведе две срещи с ИР "Диоген" съгласно указанията на началника на отдел VII.

Първата среща продължи около 6 часа, а втората около един час.

Разговорите бяха проведени в движение, КК "Младост" - III, бл. 368, вх. "Д", ап. 22 и ресторант "Панорама" при ВДК.

ИР пристигна в ИРБ на 3.3.1990 год. и отпътува за Разград на посещение при брат си. На 5.3.1990 год. проведе телефонен разговор с м-р Младен Младенов. Беше уточнено, че ще дойде в София на девети март вечерта, а на 12 сутринта ще се обади за уточняване на мястото за срещата. На 12 март разговорът беше проведен от м-р Славов и бяха уточнени условията за установяване на контакта.

"Диоген" легендира пътуването си до ИРБ с гостуване на брат си.

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 18.01.88 Секретар: [подпис]

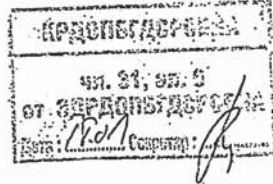
ЦЕЛ НА СРЕЩАТА

1. Изясняване на обстановката около НР.
2. Доклад на "Диоген" относно изпълнението на поставените задачи.
3. Поставяне на разузнавателни задачи и организиране на връзките в съответствие с изискванията за БГ.

РАЗГЛЕДАНИ БЪПРОСИ

Контактът с НР беше осъществен в градинката пред Народния театър "Иван Вазов". "Диоген" се държи много дружелюбно.

Основните разговори бяха проведени в КК "Младост - III", бл. 368. Беше изяснено, че в периода от миналата среща през м. юли 1988 год. до сега няма съществени изменения в обстановката около НР. Потвърди отново информацията за перспективите му за работа. Очаква след около две години и половина да бъде предсрочно пенсиониран, след което възнамерява да продължи дейността си, като сключи договор с фирмата за подпомагане на бъдещата ѝ икономическа дейност в НРБ. Очертава се и друга по-благоприятна от гледна точка на разузнаването перспектива. В момента проучва възможностите за създаване на фирма в съдружие с българския гражданин [] , син на близкия му приятел [] , журналист в "Икономически живот" / Адрес: "Младост-2", бл. 214^б, вх. "Г", ап. 86 ./ . Не е уточнено къде ще бъде регистрирана фирмата в НРБ или в Англия. Окончателно решение ще бъде взето след приемането на новите стопански закони в нас. НР възнамерява да закупи компютър за около 5 000,- ШД. Съдружникът му ще разработва програми в областта на геофизиката. "Диоген" ще използва връзките си в Англия за намиране на пазар за програмните продукти. Счита, че има големи перспективи. След пенсионирането си ще пътува по-често до НРБ и ще пребивава по няколко месеца годишно във връзка с развиваната от него сто-

панска дейност .

" Диоген " потвърди отново смяното ограничаване на разузнавателните си възможности . Доложи , че не е успял да изпълни поставените му дългосрочни задачи .

Прояви интерес към личните си вещи , съхранявани в Центъра след замнаването си за Англия . Същите му бяха предоставени . След като ги прегледа , взе със себе си 5-те класъра с пощенски марки , един неупотребяван , пакет със специални листове за класъор , пакетчета за съхраняване на марките и част от личните си семейни снимки , които не могат да го компрометират .

Постави въпрос и за други свои вещи : магнетофон " Филипс - стерео " с ролки - бял , радио " Шарп " в дървена кутия , речници английско-български , учебник по съдебна медицина , книга на английски за фокуси , учебник по арабски език и др .

Изразих мнение , че вероятно вещите му се съхраняват в склад , че ще бъдат издирени и ще му бъдат показани при следващата среща през следващата година .

НР ме информира , че по време на пребиваването си в Ирак по линия на " Техноекспортстрой " през 1964-66 год. му е била открита валутна сметка с около 1 000,- ШД. във Бъншнотърговската банка на името [] , живущ на " Шипка " 15. Попита , дали можем да изясним каква е съдбата на сметката , тъй като няма документ за превеждането им от " Техноекспортстрой " . Подчерта , че преди доста години др. "Христов" / полк. Динков / е потвърдил съществуването ѝ .

Разясних на " Диоген " , че изясняването при сегашната обстановка без наличието на документи е доста трудно . Подчертах , че при създаване на благоприятна обстановка и условия ще бъде извършена неофициална проверка .

Допълнително НР постави въпроса относно положението в страната , вероятността да погледнат хора от опозицията в Центъра и той да бъде компрометиран , като изхождаше от обстановката в ГДР .

Подробно и спокойно разясних на " Диоген " , че опасенията му са безпочвени . Подчертах , че обстановката в НРБ е коренно

различна от тази в ГДР , че тук подобни събития не могат да се получат . Обърнах внимание на това , че дори и да се създаде някаква критична ситуация , документите ще бъдат по-скоро унищожени , отколкото да се допусне някой да бъде компрометиран .

Изтъкнах , че в нашата работа винаги има определен риск , но днес този риск не е по-голям , отколкото по-рано .

НР прие с доверие думите ми .

По време на срещите бяха припомнени на " Диоген " организациите на връзките и дългосрочните му задачи .

НР показа , че познава добре условията за връзка . Беше изяснено , че слуша редовно радиосеансите , с изключение на слушаните когато е в командировка . Чуваемостта е добра .

Познава разузнавателните си задачи , но в момента не се очертават благоприятни условия за изпълнението им поради все по-стесняващите му се възможности .

След кратък анализ на обстановката в Европа и в света подчертах , че сега напрежението е по-малко , но не е напълно ликвидирано , поради което се запазва задачата му за установяване на връзка с наши лица при необходимост за снабдяването им с документи и средства във военновременна обстановка .

Допълнително на " Диоген " беше поставена следната задача: в светлината на замисъла му да открие фирма , да проучи условията и пазара за създаването на неин клон в Турция , но така , че да са скрити връзките с НРБ .

Разясних му , че от тази гледна точка ще е по-добре ако фирмата е регистрирана в Англия , че за персонала в Турция ще имаме грижата ние , и че при наличието на благоприятни възможности ще поемем своя дял при финансирането , като имах пред вид дейността само в Турция .

НР прие с готовност задачата да извърши необходимите проучвания и при посещението си през следващата година да ни информира по-подробно за резултатите . Възнамерява да използва и бирото на фирмата , в която работи в Истанбул за добиване на необходимата информация .

Бяха проведени разговори и за положението в НРБ , за допуснатите грешки в развитието ни и очертаващите се перспективи .

" Диоген " изрази положително отношение към преустройството и извършващите се в ИРБ промени . Подчерта , че гледа оптимистично на бъдещото ни развитие .

В края на разговорите предадох на " Диоген " 2 000,- ЛВ. от собствените му спестявания .

ИР отлетя за Англия на 14.3.1990 год.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ВРЪЗКИТЕ

Следваща среща: ИР ще посети ИРБ през лятото на 1991 год. Точна дата не е договорена . Предварително ще ни информира с писмо до ХКА в ИРБ .

Останалите елементи на агентурната връзка се запазват съгласно справка № 009341/14.10.1987 год. в дело 1386-Е/стр.11/

МАТЕРИАЛНО И ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ

- за обезпечаване на срещите.....30,-ЛВ.

ИЗБОИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

1. ИР спази точно условията за агентурните връзки . Своевременно информира Центъра за пристигането си в ИРБ .

2. Потвърди поетите към разузнаването ангажменти , по възможностите му са силно ограничени , поради което не е изпълнил поставените му дългосрочни задачи .

3. Предлагам да бъде използван в бъдеще за обезпечаване на БГ на ДАМ в Западна Европа като при необходимост предаде на

явки или чрез тайници материални и оперативни средства на наши агенти .

Допълнително може да бъде използван при положение , че създаде фирма за подпомагане на перспективен агент в Турция за устройване .

ПРИЛОЖЕНИЕ: Декларация за получените 2 000,- лв.

ПОМ.НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ ПРИ ОТДЕЛ X
МАЙОР [Signature] /СЛАВОВ /
19.03.1990 год.

МНЕНИЕ НА НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛЕНИЕ II:

Резултатите от срещите съответствуват на възможностите на НР. Съвсемни изводи и предложенията.

КАПИТАН [Signature] /АНДОНОВ/
23.03.1990 год.

МНЕНИЕ НА НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛ VII:

Участ. в.з. м.г.г. Динел ра се работи страна за диверсията от "Ангел" кому. сто и издана чрез сътрудника от м.г.г. Д. Ангел създаде са Дялга му (чрез м.г.г. го 1990 г.) Да се търсещи оперативна сътрудника и осигури възможностите и се дава условия с/у Турция.

ПОЛКОВНИК [Signature] /КОЕВ/
26.03.1990 год.

№ 001901/23.03.1990 год.

Отпечатано в 1 екз.

УТВЪРЖДАВАМ:
 ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РУ-ГЩ ПО АР
 ПОЛКОВНИК: [Signature] /ДАЧЕВ/
 25.1.1990 г.

СТРОГО СЕКРЕТНО
 Екз. единствен

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 18.01.1990 Секретар: <u>[Signature]</u>

П Л А Н

за работа с НР "ДИОГЕН" през 1991 год.

Оперативен N 1386

ОЦЕНКА НА РАБОТАТА НА "ДИОГЕН" ПРЕЗ 1990 ГОД.

През отчетния период НР не успя да изпълни поставените му информационни и организационни задачи. Основните причини за това са крайно ограничените му възможности за добиване, обработка и съхраняване на интересувачи Центъра данни и материали. Наред с това отрицателно влияние оказва и невъзможността "Диоген" да контактува легендирано и продължително с интересувачи ни контингенти.

НР не прояви необходимата настойчивост и комбинативност за преодоляване на посочените трудности, като се задоволи с констатиране на създамата се обстановка и въпреки проведените разговори и дадени указания не внесе промяна в начина си на работа.

След пенсионирането си /вероятно през 1993 г./ НР ще продължи да работи като извънщатен консултант на фирмата "Митцубуши Корпорейшън - Лондон", като ще подпомага икономическата ѝ дейност в Република България. Възнамерява да открие у нас и собствена фирма с иницието [REDACTED], която ще има предмет на дейност изработване и продажба на програмни продукти. В тази връзка НР пое ангажи-

Историческите на ДС

- 2 -

мент да насочва тази си дейност така, че да осигури възможности за насочване и установяване на контакти с турски фирми или изграждане на филиал на фирмата на територията на Турция, в който да бъде включено посочено от нас лице.

НР пребивава в България от 3.03 до 14.03.1990 год. Изменения в обстановката около него няма. Планира окончателното си устройване в Англия, базирайки се на доброто си материално положение и морален ангажимент към съпругата си.

"Диоген" не е повлиян съществено от промените в България, СССР и другите бивши социалистически страни.

През периода агентурните връзки с НР функционираха нормално. Бяха му излъчени 2 бойни и 9 учебни шифрограми. "Диоген" приема нормално и дешифрира правилно бойните грами. Изпрати до ХКА една картичка, като спази указанията по оформянето ѝ.

Нарушения на принципите на бдителността и конспирацията от страна на "Диоген" не са констатирани. Няма данни за проявен повишен интерес към НР от КРО на Англия. По време на пребиваването на "Диоген" у нас са спазени изискванията за недопускане на случайно осветяване на връзките на НР с военното разузнаване.

През периода са проведени 2 лични срещи и са изразходвани 30 лева.

РАЗУЗНАВАТЕЛНИ ЗАДАЧИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ПРЕЗ 1991 ГОД.

Като се отчитат възможностите на НР за 1991 год. му се поставят следните задачи:

1. Да проучи, доложи и след разрешение от Центъра да започне първоначалната дейност по създаването на фирма и фирмен филиал на територията на Турция.

срок: август 1991 год.

2. По указание и при необходимост да получава, съхранява и предава на определени агентурни категории документи и средства.

срок: постоянен.

- 3 -

ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Провеждане на лични срещи с НР през лятото на 1991 год. при посещението му в България с цел:
 - следене на обстановката около НР;
 - получаване на доклад по изпълнението на поставените задачи и обсъждане на въпросите, свързани с бъдещото използване на НР;
 - подпомагане НР при решаване на някои лични проблеми.
2. Изпращане на срочни съобщения до НР по изградената ЕРВ - при необходимост;
3. Изпращане на шифрограми до НР във връзка с празници и годишнини.

АГЕНТУРНИ ВРЪЗКИ

1. Лични връзки

- следваща среща на наша територия по време на пребиваването на НР в България;
- среща по условия на явка - задействува се от Центъра;
- постоянно действащ парол.

2. Безлични връзки

- ХКА в България;
 - телефон 88-16-11 в Центъра;
 - ЕРВ - съгласно програма N 05135 от 3.07.1978 год.
 - сигнал за ежедневно слушане на ЕРВ - 1111;
- /Справка за агентурните връзки N 009341/14.10.1987 год. в дело N 1386-Е, стр. 11./

МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ

За обезпечаване на срещите с НР по време на пребиваването му в нашата страна ще бъдат необходими около 200 лева.

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ VII ПРИ РУ-ГЩ
ПОЛКОВНИК: С.К. Ковачков /КОВАКОВ/
21.12.1990 г.

№ 006491 от 21.12.1990 г.
Отпечатано в 1 екз.

Пинше се в 1 екземпляр само на ръка, кратко и четливо без чернова

ИЗХОДЯЩА ШИФРОГРАМА

Строго секретно (след попълване)

№ 24/03.01.91

38

От Цейоси VII
До № 1386

ЦНТ

Почрелаване ви ланоса здраве и радост.
Когато идате в България за съзрабаване
на Вашата фирма, обадете се на телефон
88-16-11

Цейосер

Да се вземе на 7.8.01.91 г. согласно
программа № 05135/13 т. 1978 г.

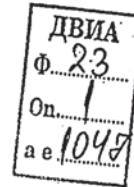
[Signature]
3.1.1991 г.

12/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

~~СЕКРЕТНО~~ 43
Екз. единствен.

ДЕКЛАСИФИЦИРАНО 49

З А П О В Е Д
НА НАЧАЛНИКА НА РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО
УПРАВЛЕНИЕ ПРИ ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ

22 февруари 1955 г. № 032 гр. София.

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно подобряване на работата в Секретното
отделение при Управлението.

Поради намаляване на състава на секретното отделение и за
подобряване на работата на същото,

З А П О В Я Д Б А М:

1. Получаването и връщането на секретните документи да се извършва от съответните изпълнители лично в секретното деловодство. Документи да се носят лично само на заместник началника на управлението и на началника на Политотдела.
2. Предаването на документи за изпращане да става до 10.30 часа. Предадените по-късно документи се изпращат следващия ден. Носенето на секретни документи на ръка да става само с мое разрешение.
3. Забранявам връщането в секретното деловодство на работни тетрадки за унищожение преди тяхното окончателно използване.
4. Предаването на материали за писане в Машинописното бюро да става до 10.00 часа. При спешни случаи предаването на материали за писане да става с разрешение на Началника на Секретно отделение.
5. Предаването на материали за писане и тяхното получаване да се извършва лично от всички изпълнители в машинописното бюро.
6. Разрешавам при спешни случаи да остават машинописки за работа след работно време при направена заявка един ден по-рано от съответните изпълнители при началника на Секретното отделение и при пълно спазване на Кодекса на труда.

43r

23
1
1047

7. Изпълнението на настоящата ми заповед възлагам на Началника на Секретното отделение.

8. Настоящата ми заповед да се доведе до знанието на всички офицери от Управлението.

НАЧАЛНИК НА РАЗУМНАБ. УПРАВЛЕНИЕ
ПОЛКОВНИК: Кривенко

456

Отпечатано в 1 екс.
№ 1 - към Дмитров
Изпълнител: Дмитров
Написан: Дмитрове/ПЦ;
От раб. тет. № 1022/54 г.
№ 0449 /11.2.55 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

27

СТРОГО СЕКРЕТНО

Екз. № 2

ЗА П О В Е Д

НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

М. 2. 1969 г. № Р-003. гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно някои мерки за подобряване конспирацията в работата на оперативните работници на Разузнавателно управление - ГЩ, работещи под прикритие

За подобряване на конспирацията в работата на оперативните работници от Разузнавателно управление - ГЩ, работещи под прикритие, което е една от основните предпоставки за успешното изпълнение на стоящите пред тях задачи

ЗА П О В Я Д В А М:

1. Медицинското обслужване (прегледи, болнично и санаториално лечение) на оперативните работници под прикритие и техните семейства да се извършва в медицинските учреждения на прикритията и в гражданските медицински учреждения. В медицинските учреждения на прикритията да се извършва също така диспансеризацията на оперативните работници.

Оперативните работници под прикритие и техните семейства да използват почивните станции, домове и детските лагери на организациите, в които работят, в съответствие с реда, установен в тях. За осигуряване на възможност за почивка на

- 2 -

по-голямо число оперативни работници (до нормите за останалия състав на БНА), разрешавам да се използват карти за почивните станции и домове и детските лагери на гражданските ведомства чрез обмен по линия на медицинско управление.

2. Осигуряването с квартири на оперативните работници под прикритие да се извършва за сметка на 10% от новопостроените жилища от СГНС, предоставяни за нуждите на БНА. Квартирите, определяни за оперативните работници, да не се включват обектите на ГЖЧ, а да остават в обекти на СГНС и да се водят на съвета. Количеството на квартирите, които се предоставят на оперативните работници, да се определя по отделен доклад на началника на Разузнавателно управление, като се спазват установените от мен изисквания и норми за всички офицери.

3. Оперативните работници под прикритие да си набавят необходимите им документи за служебно и семейно положение (удостоверения, служебни бележки, справки и др.) от съответните прикрития по установения в същите ред, на базата на получаваните в прикритията заплати. В случаите, когато това е възможно, да се използват документи от учрежденията, в които работят техните съпруги.

4. Задграничните паспорти на офицерите от Разузнавателно управление да се съхраняват в отдел "Кадри"-РУ, а не в отдел "Външни отношения", както е сега.

Настоящата заповед да се доведе до знание на началника на ГЖЧ, Медицинско управление, началника на финансовия отдел и оперативните работници срещу подпис.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ: Джуров (ДЖУРОВ)

№ АО-10589/21.2.69 г.
Отпечатано в 2 екз.
ХЖ/

ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК: Семерджиев (СЕМЕРДЖИЕВ)

Подел. 35440-АО — РДРО
Бж. № М 2319 18.8.69
Към дело №/.....

Строго секретно!

Екз. № 1

20

*Към делото за
решоводни документи
и-к Сивър*

ДО НАЧАЛНИКА НА
РАЗУЗНАВАТЕЛНОТО У-НИЕ ПРИ МНО

Т У К

Със заповед на Министъра на вътрешните работи е утвърдена нова инструкция за оперативния отчет на органите на ДС.

В тази инструкция е регламентиран и редът за ползуване отчета от Разузнавателното управление при МНО.

В инструкцията е разпоредено справките по отчета на ДС по искане на РУМНО да се извършат чрез поделение 5040-МВР, въз основа на специален образец-искане напечатано от управлението Ви, в което задължително трябва да бъде отразено установачните данни за лицето, от кого се иска проверката, телефонния номер и поделение, подписано от началника на разузнавателното управление или неговия заместник.

Делата от оперативния отчет по ДС не се дават и изпращат за ползуване от РУМНО.

За лицата, числящи се в действащия секретно сътруднически апарат на ДС и за тези, за които има дело по оперативния отчет или сериозни компрометиращи архивни материали поделение 5040-МВР ще отговаря на Разузнавателното управление да не се занимава с лицето.

За онези лица за които има незначителни компрометиращи или други архивни материали, както и за тези, които кореспондират с граждани от капиталистически страни, ако тази кореспонденция не представлява оперативен интерес, на Разузнавателното управление при поискване поделение 5040-МВР ще се изпращат справки по материалите, без да се посочват източниците им.

За лицата изключени от секретно-сътрудническия апарат на ДС, поделение 5040-МВР също при поискване ще изпраща справка,

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН

§ 17

от ЗДРДОПБГДСРСБНА

характеризираща проверяваното лице, без да се посочват източниците на сведенията.

Моля горните разпоредби да се направят достойние на състава от управлението Ви, който ползува отчета на ДС за сведения и строго изпълнение.

№ 1528/14-8.69г.

ЗАМ. МИНИСТЪР - МВР
генерал-лейтенант

Отпеч. в 2 екз.

№ 1 адресанта
№ 2 към дело
Изп.: Стойков
Нап.: Тодорова
7.VIII.1969 г.

С о щ и я

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

16
Препис
СЕКРЕТНО
Екз. № 6

ЗА П О В Е Д

НА ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ – ГЩ

1.12, 1970 г.

№ 047

гр. СОФИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно подобряване на реда за отчитане на изразходваните специални средства.

С цел да се подобри конспирацията в оперативната работа и да се създадат условия за извършване на по-точни анализи на изразходваните средства за специални нужди по отделни разработки, а също така да остават трайни следи от разходно-оправдателни документи в архивните оперативни дела, от 1.1.1972 г. отчитане на средствата, изразходвани за специални нужди да става в следната последователност:

1. Всички изразходвани средства за специални нужди, касаещи отделни разработки и решаването на определени разузнавателни задачи, пред финансовите органи да се отчитат с акт.

2. За всеки извършен разход чрез използването на индиго да се съставя едновременно акт образец 1 и образец 2.

Раздел "Анализ на разхода" в акт образец 2 да се попълва допълнително, като подробно се опише за какви нужди и с каква цел са изразходвани средствата (за пътни и дневни, за получени разузнавателни сведения, за даден обед, вечеря и др.).

- 2 -

Анализ на разхода в акт образец 1 не се прави и попълва.

3. Акт образец 1 и образец 2 за изразходвани средства за специални нужди да се съставя и използва като финансов отчетен документ само на основание на наличен писмен отчет (доклад, шифрограма) за проведено мероприятие, което е наложило разхода.

В отчетния документ – раздела "Материално-техническо осигуряване" задължително да се указва по пера размерът (видът) на изразходваните средства и с каква цел.

При съставянето на акт образец 1 и образец 2 задължително да се попълва графата – №-ра на отчета (доклада, шифрограмата) и №-ра на делото, в който се намира документа.

В случаите, когато е извършен разход, който не е предвиден предварително в плана за провеждане на мероприятието или е превишен поради обективна необходимост се утвърждава от началника, който има право да утвърди този разход с пояснение кое е наложило изменението на планирания лимит или на допълнителните изменения.

Акт образец 1 и образец 2 задължително да се подписват от оперативния работник, извършил разхода, от началника на отделението (резидента) и от началника на отдела.

4. След оформяне на актовете, образец 1 да се прилага към финансовия опис и се използва за отчитане на изразходваните средства пред финансовите органи.

Акт образец 2 да се прилага към оперативното дело на разработката, като контролният номер на акта задължително се вписва в образец 23.

При необходимост финансовият орган има право да извършва проверка дали направеният разход, отразен в акт образец 1 съответ-

- 3 -

ствува на разхода, отразен в отчетния оперативен документ и неговия номер. В тези случаи отговорен работник от оперативния отдел лично запознава финансовия орган само с онази част от документа, в която е отразен извършеният разход и номера на същия.

5. В случаите, когато за извършения разход е получен оригинален разходно-оправдателен документ (разписка, фактура) същият се прилага към актовете образец 1 и 2.

6. При командировка на оперативен работник, свързана с мероприятия по конкретна разработка, сметката за командировката да се прави в два екземпляра, като единият екземпляр се представя на финансовите органи, а другият се подшива в делото на разработката.

7. Изразходваните средства за специални нужди, които не са свързани с конкретни разработки, да се отчитат по установения досега ред.

Настоящата ми заповед да се доведе до знанието на всички заинтересовани органи и се спазва стриктно.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ. УПРАВЛЕНИЕ – ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ /п/ (ЗИКУЛОВ)

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА: ПОЛК *Гергов* (ГЕРГОВ)

№ 09241 / 2 . 10 . 1986 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 5 екз.

МЦ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Препис
Секретно
Екз. № 6

З А П О В Е Д

НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

№ Р-022 / 1.07.1972г

СЪДЪРЖАНИЕ: Относно конспирацията и бдителността в работата на Разузнавателно управление-ГЩ БНА.

Характерът на агентурно-разузнавателната работа изисква спазване на дълбока конспиративност и бдителност. Всяко нарушение на това изискване може да има тежки последици за безопасността на работниците от Разузнавателно управление на Генералния щаб и свързаните с тях лица, да нанесе поразения в работата и намали ефективността на разузнавателната дейност, да доведе до дезинформация на партийното и държавно ръководство и ръководството на МНО и да увреди на престижа, интересите и безопасността на НРБ.

За недопускане на това и в изпълнение на решението на ПБ на ЦК на БКП от 21.3.72 г.

З А П О В Я Д В А М:

1. Цялата агентурно-разузнавателна дейност на Разузнавателно управление представлява държавна тайна. Всякакво разгласяване на принадлежността и служебните връзки с военното разузнаване, а също така факта за неговата дейност,

2

- 2 -

без пряко разрешение от ръководството на Разузнавателно управление или лицата, на които същото се подчинява непосредствено, категорически забранявам. Нарушението на същото се наказва по законите на НРБ.

Допуск до работата на Разузнавателно управление на Генералния щаб в пълен обем предоставям само на началника на Генералния щаб и на началника на Главно политическо управление на народната армия.

При необходимост съобщаването на сведения, касаещи работата на Разузнавателно управление на други длъжностни лица от МНО, както и на лица от други ведомства, се извършва с разрешение на отговорните длъжностни лица от Разузнавателно управление по реда установен от началника на същото и началника на Генералния щаб.

2. Да се вземат особено строги мерки за скриване принадлежността към военното разузнаване на оперативния състав на Разузнавателно управление и преди всичко този, поддържащ легенда и изпълняващ задачи под прикритие както на наша територия, така и зад граница.

За целта:

- да се разработят и поддържат праздоподобни легенди за всички оперативни работници под прикритие;

- при ежегодния подбор и проучване на новото попълнение за агентурните отдели от военно-учебните заведения, от войските и от други граждански учреждения да се вземат най-строги мерки за опазване конспирацията;

- забранявам привличането на офицерите и служителите от Разузнавателно управление, поддържащи легенда, на всякакъв род мероприятия (публични гарнизонни събрания,

- 3 -

съвещения и др.), които разкриват пред други военнослужещи или граждански лица принадлежността им към Разузнавателно управление или към БНА. Да не се допуска включването имената на същите в списъци, които стават достояние на лица извън Разузнавателно управление;

- уреждане на въпросите по медицинско обслужване, ползуване на почивни станции, осигуряване с квартири, набавяне на документи и др. на оперативните работници, работещи под прикритие, както и организацията и провеждането на подготовката на същите и участието им в учения, да се осъществява по такъв начин, щото да не се допусне тяхното разконспириране.

3. Забранявам на оперативните работници, на личния състав на Разузнавателно управление и на другите длъжностни лица от МНО да съобщават на трети лица, в това число и пред военнослужещи от Разузнавателно управление, каквито и да било сведения, които са им станали известни при изпълнение на служебните им задължения или случайно, разкриващи наличието на агентурното военно разузнаване, неговите задачи, органиформите и методите на работата му, принадлежността на едни или други лица към военното разузнаване или връзките им с него.

4. Организацията и воденето на отчетността на материалните и финансовите средства и всеотраслният контрол върху агентурните органи на Разузнавателно управление да се осъществяват при строго спазване изискванията на настоящата заповед.

5. Забранявам на генералите и офицерите от МНО при пътуване в капиталистически страни и по други поводи да се обръщат без разрешение на началника на Генералния щаб за

- 4 -

съдействие към работниците от Разузнавателно управление което довежда до разконспириране на заграничните работници на същото и отклонението от непосредствените им задачи и може да доведе до нежелателни последиствия.

6. Началникът на Разузнавателно управление да разработи подробна инструкция за опазване конспирацията и бдителността и да набележи и организира провеждането на мероприятия по скриване принадлежността на офицерите от агентурните отдели на Разузнавателно управление към разузнаването.

Настоящата ми заповед да се доведе знанието на заместник-министрите на народната отбрана, началниците на управления от МНО и оперативния състав на Разузнавателно управление-ГЩ.

Контролът по изпълнението на същата възлагам на първия зам.-министър на народната отбрана и началник на Генералния щаб генерал-полковник СЕМЕРДЖИЕВ.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ /п/ (ДЖУРОВ)

ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
И НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК /п/ (СЕМЕРДЖИЕВ)

ВЯРНО С ОРИГИНАЛА: ПОЯК *ГЕРГОВ* (ГЕРГОВ)

25.08.1986г.

№ 09240 / 2. 10. 1986г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 5 екз.

Инв. № <u>614</u>	ПОДЕЛЕНИЕ 35440 Я	1
Контр. № <u>1</u>	Вх. № <u>068, 7.9.73</u> 19 <u>73</u> г.	РЕГИСТР-ИЗВЛЕЧЕНИЕ
	Към дело № _____	СТРОГО СЕКРЕТНО

УТВЪРЖДАВАМ:

Екз. единствен

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
 НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
 ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ _____ (ЗИКУЛОВ)

15. 4. 1973 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАНА ИНФОРМАЦИЯ
 По § 17 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската Народна армия.
 И Н С Т Р У К Обн. № 60 от 10.12.2003 г. под № 40/80 г. София

от _____ 1973 година

ОТНОСНО: Опазването на конспирацията и бдителността.

За да се постигнат изискванията на МЗ № Р-022/1.7.1972г. да се има за изпълнение следното:

I. ПО СКРИВАНЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТТА НА ОФИЦЕРИТЕ КЪМ
ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ

.....

3. Разработването и поддържането на легендите на оперативните работници се осъществява както следва:

а) на новоприетите в управлението офицери, за които се предвижда да се използват за работа в прикритията, се разработва

- 2 -

пълна легенда, която дава обяснение на настъпилата промяна в тяхния живот и на бъдещето им развитие, в съответствие с прикритието. Легендата се обезпечава с необходимите документи.

За офицерите, които се предвижда да се използват по линия на военните представителства, се разработва легенда, която скрива принадлежността им към РУ по време на пребиваването им в ШПК и разузнавателната им дейност на наша територия, без да скрива принадлежността им към БНА.

Основната идея за легенда на кандидата (от къде идва, къде работи, учи, къде ще работи и свързаните с това въпроси) се разработва от отдел "Кадри", и се утвърждава от комисията по приемане на кандидатите.

До назначаването и зачисляване в ШПК отдел "Кадри" съвместно с офицера разработва развърнатата легенда. По време на следването на курса в ШПК тя се обогатява от ръководството на ШПК, съгласувано с отдел "Кадри". При нужда отдел "Кадри" привлича и началниците на линейните отдели, към които се предвижда да работи офицера. Легендата се изработва в един екземпляр, който до завършване на ШПК се съхранява при н-ка на курса. След завършване на курса и оформяне на лично оперативно дело, легендата от ШПК се поставя в това дело;

б) при назначаване в линейния отдел, началника на същия доразвива легендата съгласувано с отдел "Кадри";

в) когато офицера се назначава в прикритие за стаж и изпращане на задгранична работа, н-ка на оперативния отдел уточнява реда на легендиране постъпването на офицера в прикритието. При завръщане от задгранична работа, заедно с оценката

- 3 -

се прави и предложение за легендата, под която офицера ще бъде изведен от прикритието. Предложението се документира от н-ка на отдела след съгласуване с отдел "Кадри";

г) набавянето на необходимите документи за семейно и служебно положение; медицинско обслужване; ползуване почивни домове и балнеосанаториуми; осигуряването с квартири и др. се осъществява в съответствие с МЗ № Р-003 от 24.2.1969 г.

Началниците на оперативни отдели планират в годишните си планове мероприятия за проверка и анализ на работата по поддържане, развитие и обогатяване легендите на подчинените им оперативни работници и набелязват мерки за отстраняване на констатираните слабости.

В края на всяка година при отчитане работата на отделите, се прави анализ и по състоянието на работата по разработването и поддържането легендите на оперативния състав и предлагат мероприятия за подобряване на същата.

Мероприятията се утвърждават от зам.-началниците на управлението.

II. ПО ОПАЗВАНЕ НА КОНСПИРАЦИЯТА И ТАЙНАТА В РАБОТАТА

1. Основните изисквания към личния състав на управлението по спазване конспирацията и тайната в работата и поведението, са определени в моя заповед № 04/27.2.1969 г.

В края на всяка година началника на отдел "Планиране и координация" обобщава констатираните слабости и нарушения по опазване на конспирацията и тайната в управлението и предлага мерки за подобряване на същата.

- 4 -

2. Началниците на отдели, отделения и резидентите носят отговорност за довеждането до знание на тяхните подчинени изискванията на МЗ № Р-0022/72 г., Р-031/70 г., Р-02/69 г., Р-003/69 г и мои заповеди № 004/69 г., 047/71 г., А-09/73 г. и настоящата инструкция, както и произтичащите от тях задължения както и за тяхното строго изпълнение. Ежемесечно при отчитане работата и разработване плана за следващия месец да се планират мероприятията по бдителността и конспирацията.

§ Наред с това началниците на отдели, началника на ШПК и началниците на отделения да планират и провеждат системни мероприятия в ежедневната работа и в учебния процес на младите офицери за възпитаване на същите в духа на изискванията на конспирацията, опазването на тайната и създаване на необходимите навици в тях.

3. Оперативните дела и всички документи, касаещи оперативната работа се водят и съхраняват при строго спазване изискванията на "Положението за водене на картотечния отчет и архив", инв. № 553, моя заповед № А-09/26.2.1973 г. инвентарен № 668 и "Наставлението за организиране и водене на секретното деловодство в БНА" издание 1967 г.

Контрола за спазване изискванията по водене на секретното деловодство да се осъществява от зам.н-ка на РУ-ГЩ, отговарящ за секретното деловодство.

4. Отчитането на специалните финансови средства става при строго спазване изискванията на моя заповед № 047/71 г.

Контрола по изпълнение на същата заповед да се осъщест-

- 5 -

вава от зам.-началниците на РУ-ГЩ.

С оглед удобство в ползуването, да се създадат три свитъка от документи, касаещи опазването на конспирацията и бдителността в работата.

.....

Във втория свитък - извлечение от МЗ № Р-022/72 г., Р-03/69 г., мои заповеди № 09/73 г., 047/71 г. и 04/69 г. и извлечение от инструкции № 01820/69 г., 03135/71 г., инструкция № 01203/69 г., инструкция № I-154/66 г. на КДС, указания № 004688/1972 г. и извадки от настоящата инструкция.

Със същия се запознават всички оперативни работници.

.....

Документите получават отделни инвентарни номера и се съхраняват като секретна литература.

По въпросите свързани с конспирацията и бдителността, които възникват в хода на практическата работа и не се разглеждат в настоящата инструкция и указанията в нея документи, се разработват отделни указания.

Подработването на подобни документи се извършва съгласувано с отдел "Планиране", който след подписването им от мен, ги вписва като неразделна част от настоящата инструкция и в зависимост от съдържанието им, ги съхранява в един от указанията по-горе свитъци.

Контролът за провеждането от длъжностните лица на произтичащите от настоящата инструкция мероприятия се възлага на началника на отдел "Планиране".

- 6 -

Констатираните нарушения на горните документи и настоящата инструкция да ми се докладват от зам.-началниците на РУ и началника на отдел "Планиране" незабавно.

В края на всяка година първия зам.-началник на управлението да ми докладва обобщено резултатите от проведения през годината контрол по изпълнение на инструкцията и съгласувано с началника на Политотдела, ми предлага мерки за подобряване конспирацията, бдителността и опазването на тайната в РУ-ГЩ.

ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ПОЛКОВНИК Марков (МАРКОВ)

№ 002169/26.3.1973 г.

ВАРНО,

Отпечатано в 3 екз.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ 24

Препис-извлечение в 1 екз.

ПОЛКОВНИК Алексиев (АЛЕКСИЕВ)

№ 103057/27.4.1973 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПРЕПИС ОТ № 08813/1979г.

21

СЕКРЕТНО

Екз. № 6

У К А З А Н И Я

НА ЗАМ.-НАЧАЛНИКА НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ

ОТНОСНО: Завеждане на отчет на гражданите от капита-
листическите и развиващите се страни, с
които оперативните работници и сътрудниците
от РУ-ГЩ установяват лични запознанства.

С цел увеличаване възможностите на оперативния архив на
РУ-ГЩ за решаване на различни организационни задачи и за своевре-
менно разкриване на подставите и съмнителните лица от 1.9.1979 г.
да се организира и води отчет на гражданите от капиталистическите и
развиващите се страни и българските граждани - бегълци, невъзвраще-
нци и постоянно живущи в чужбина, с които оперативните работници и
сътрудниците от РУ-ГЩ установяват лични запознанства.

При организирането и воденето на отчета да се има за
изпълнение следното:

1. За всеки оперативен работник и сътрудник да се води
в отделение "Архив и специална картотека" работно дело, в което да
се прилагат материалите за лицата, с които същият установява лични
запознанства. Водените досега картони обр. 10 да се подшият в тези
дела.

2. Оперативните работници ежемесечно да представят в от-
деление "Архив и специална картотека" списък на лицата, с които

22

- 2 -

са установили запознанства. Такива списъци представят и за ръководените от тях сътрудници. За всяко лице да се посочат: имената, гражданството, национална принадлежност, възраст и други биографични данни: обстоятелствата, при които е установен контакта, характер и степен на познанство; поведението му; по какви въпроси е воден разговор; оценка на оперативния работник.

В списъка се включват всички лица, с които е установено запознанство през месеца по линия на прикритието, общи познанства и такива, установени за решаване на различни битови и други въпроси като: преподаватели по езици, лекари, шивачи, монтьори и др. Когато през месеца е получена допълнителна информация за лица, за които е вече донесено, тя също да се докладва.

В списъка не се включват лицата, с които контактът е осъществен по заповед, контактите осъществени в прикритията с цел издаване на визи, оформяне на консулски заверки и услуги, такива с бакали, бръснари и др., при даване на рекламна информация, както и еднократни контакти, при които не е получена достатъчна усъновена информация.

Списъкът се подписва от оперативния работник, като се посочва оперативния номер.

Резидентът и началникът на отделението (ОРП) вземат писмено отношение по списъците.

3. Включените в списъците лица се картотекират в спомагателната картотека.

Преди картотекирането се прави проверка в картотеките на РУ-ГЩ.

23

- 3 -

В случаите, когато се установи, че към лице, включено в списъка има оперативно отношение оперативен работник от РУ-ГЩ, същият се запознава с получените данни, а при необходимост се прави препис-извлечение. Когато за лицето има архивни материали, същите задължително се предоставят за ползуване от оперативния отдел за допълнителна оценка и оперативни изводи.

4. Оперативните работници и сътрудниците внимателно да избягват задълбочаването на лични връзки с лица, които със своето поведение предизвикват съмнение и които не представляват оперативни интереси и не могат да служат за разсейване вниманието на противниците контраразузнавателни органи.

Установяването на лични връзки с български граждани-бегълци и невъзвращенци да се извършва само по изключение, с разрешение на Центъра.

Контрола по изпълнението на настоящите указания от оперативния състав и сътрудниците възлагам на началниците на отдели, отделения (ОРП) и резидентите.

Контрола по своевременното картотекиране на включените в списъците лица и организиране получаването на наличната информация от заинтересованите оперативни органи от РУ-ГЩ възлагам на началника на отделение "Архив и специална картотека".

Общият контрол по изпълнението на настоящите указания възлагам на зам.-началника на РУ-ГЩ по агентурната работа.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Примерен образец списък на лицата, с които ОР (сътрудник) № _____ е установил запознанства през месец.....

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА
И НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВ.УПРАВЛЕНИЕ - ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 09243 / 02.10.1986г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 5 екз.

Препис

24

С П И С Ъ К

на лицата, с които ОР (сътрудник) № _____
е установил запознанство през месец.....
198...г.

От.....,..... 198...г. до.....,..... 198...г.
бяха установени следните запознанства:

1. Андреас Андруцопулас. По народност грък, гръцки гражданин. По професия търговец на южни плодове. Запознанството става в търговското представителство на.....,..... 19~~78~~⁷⁹ г. От 10,00 до 11,00 ч. лицето бе на посещение в представителството по повод уреждане на някои финансови въпроси за доставени от неговата фирма южни плодове. По време на посещението лицето се интересува само от търговски въпроси. Съмнителни моменти в поведението му не възникнаха.

(По възможност да се дават данни за година на раждане, образование, адрес на местоживееене и месторабота и др.).

2. Аида, На 28 години. По народност гъркиня, гръцка гражданка. На ръст среден, кръгло лице, сини очи. Има завършено средно образование и курс по стенография и машинопис. Работи в Централно статистическо управление. Запознаването става на..... 1979 г. посредством ОВ.....при посещение на неговото бюро, намиращо се на бул. "Панепистиимиу" № 48-50, във връзка с организиране ремонт на жилището ми. По време на посещението ми пристигна Аида, която е негова дъщеря. Съмнителни моменти не възникна

ОР № _____

Включените в списъка контакти са правилно отразени. Дадени са указания на ОР да проявява по-голяма осторожност при контакти те с лицето..... и да отбягва контакти с лицето.....

Резидент: _____

★ ПОДЕЛЕНИЕ 22870-X ★
Инв. № 1193
10.9 1987 г.

УТВЪРЖДАВАМ:
ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА РАЗУЗН.УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР *[Signature]* (ДОБРЕВ.)

Строго секретно
Екз. № 9

31.7.1987 г.
СОФИЯ

НЕКЛАСИФИЦИРАНО
§ 17 СТГЗР
на ЗДРДОПЕГДСРСБНА

ПОДЕЛЕНИЕ 22870-X
Инв. № 1193
10.9 1987 г.

СЕКРЕТНО
14.06.2004 г.
Чл. 28, ал. 2, т. 2 от ЗЗКИ 2

ПОДЕЛЕНИЕ 46380-X
Инв. № 115
20.05 г.

ИНСТРУКЦИЯ

относно задълженията на личния състав по
поддържане легендата на сградата на РУ-ГЩ

1. ЦЕЛ НА ЛЕГЕНДАТА

1.1. Легендата има за цел да скрие факта, че в сградата е настанено РУ-ГЩ. Тя трябва да дава възможност за правдоподобно и убедително обяснение на всички въпроси, които биха могли да възникнат при проявен интерес към принадлежността на сградата от страна на граждански лица или специалните служби на чужди държави. Също така естествено да мотивира външните проявления на извършваната от личния състав дейност.

1.2. За постигане на горната цел легендата трябва да отговаря на следните изисквания:

1.2.1. Правдоподобно и убедително да обяснява факта, че в сградата работят значителен брой офицери, някои от които ходят цивилни, както и значителен брой запасни офицери.

005170

- 2 -

1.2.2. Да дава правдоподобно и приемливо обяснение на факта, че в сградата работят и много цивилни лица с добро обществено положение, за които се знае и допуска, че са работили в системата на Министерството на външните работи, Министерството на търговията, Министерството на транспорта и др.

1.2.3. Да дава логично обяснение на някои външни прояви на военната дейност (вдигане по тревога, посещения на видни военни ръководители и др.), които не могат да се скрият и потвърждават, че в сградата е настанено военно поделение.

2. СЪДЪРЖАНИЕ НА ЛЕГЕНДАТА

2.1. Сградата е собственост на МНО и е строена от военна строителна организация. Поради сходство на решаваните задачи и необходимостта от тясно взаимодействие, съгласувано с Министерския съвет, в сградата са настанени два института:

а/ Военен институт за координация и стандартизация (ВИКС) – военнопощенски номер 18480.

Военнопощенският номер на ВИКС се използва за кореспондиране с граждански ведомства и предприятия по уреждане на комунално битови въпроси (такси за вода, смет, електроенергия, поддържане на комуникациите, абонамент и др.). Тази кореспонденция се получава чрез районния пощенски клон.

б/ Централен институт за изследване и проучване на конюнктурата към Министерския съвет (ЦИИПК).

Институтът е учреден по съответния правов ред и с постановление на Софийския районен съд е регистриран под

005170

- 3 -

горното наименование. При необходимост институтът се представя пред съда или пред други инстанции от предварително определени лица.

Основна задача на института е да съдействува на партийни и държавни организации и ведомства, на научни и учебни заведения, както и на трудови колективи с планова и квалифицирана изследователска дейност по техни конкретни заявки.

Единствените документи, които се издават от името на ЦИИПК и подпечатват с неговия печат са входните пропуски и телеграмите за извикване от отпуск на офицерите с гражданска легенда.

2.2. Истинският военнопощенски номер на РУ-ГЩ (под.22870) се използва за получаване на служебната секретна и явна кореспонденция на управлението с военни подразделения, министерства и ведомства. Секретната преписка с МВР, управленията на МНО и други ведомства се пренася от организираната фелдегерска поща на МНО, в която участвува куриерът на управлението. Явната кореспонденция се получава чрез централната пощенска палата.

2.2.1. Забранено е съобщаването на този военнопощенски номер в районния пощенски клон, на странични ведомства и предприятия, организации и частни лица.

3. ПОДДЪРЖАНЕ И УКРЕПВАНЕ НА ЛЕГЕНДАТА НА СГРАДАТА

3.1. Опазването в тайна на истинската принадлежност на сградата и поддържането и укрепването на нейната легенда е задължение на целия личен състав. То се постига както чрез строго спазване на заповедите и разпорежданията по конспиративността, така и чрез изграждането и поддържането на убедителна собствена легенда.

005170

- 4 -

3.2. За постигането на това всички служители в РУ-ГЩ са длъжни:

3.2.1. При постъпване на работа в управлението да си изградят, а впоследствие да развиват и-обогатяват логична и убедителна лична легенда.

3.2.2. Точно да знаят и спазват заповедите, разпорежданията и указанията относно бдителността и опазването на военната и служебната тайна. С поведението и постъпките си да не стават причина за разкриване на специалния характер на дейността, която се извършва в сградата.

3.2.3. След напускане на управлението при уволнение, пенсиониране и др. да спазват точно изискванията на подписаната от тях декларация за опазване на военната тайна.

3.3. В съответствие с идейния замисъл за легендировка на сградата служителите на РУ-ГЩ се разпределят на две групи:

а/ военнослужещи и военни служители, които не скриват принадлежността си към МНО и поддържат легенда, че работят във ВИКС (поделение 18480);

б/ офицери, които поддържат легенда, че работят в различни граждански ведомства и легендират идването си в сградата със служебни посещения на ЦИИПК.

3.4. За укрепване на легендата и за запазване скрита истинската принадлежност на сградата да се има за най-строго изпълнение следното:

3.4.1. Внимателно и тактично да се отклоняват всички желания и предложения за посещение на сградата на близки и познати по служебни и лични въпроси.

3.4.2. За характера на работата на ВИКС да не се казва нищо повече от това, което подсказва неговото име -

005170

- 5 -

институт, който направлява и координира научните, техническите и производствените усилия на нашите военни и военноприложни мощности за производство на най-оптимални и унифицирани (стандартизирани) произведения.

3.4.3. В разговори с военни и граждански лица да не се указва точно местоположението на ВИКС, като за мотив за изтъква, че институтът е военно поделение, което по общия ред трябва да остане скрито.

3.4.4. Маршрутната кола да не се ползува от офицери, които поддържат цивилна легенда.

3.4.5. Офицери в униформа да не карат служебни коли западни марки.

3.4.6. Леки автомобили с чужди регистрационни номера на офицери от състава на РП (ВП) да не се паркират около сградата в радиус от 1 км. Вкарването на такива автомобили в сградата да става само след смяната на чуждия регистрационен номер с наш.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ВАКУЗН. УПРАВЛЕНИЕ-ГІ
ГЕНЕРАЛ-МАЙОР *Телиш* КАЛАЙДЖИЕВ
29.7.1987 г.

№ 005170/04.06.1987 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 16 екз.

Доразмножено в екз.

НЕКЛАСИФИЦИРАНО
Чл. 28, ал. 2, т. 3 от ЗЗКИ

ПОВЕРЛИВО
26. 5. 1984 г.
Чл. 28, ал. 2, т. 3 от ЗЗКИ 2

1209
1209

СЕКРЕТНО!

Екз. № 1

1209
1209

УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИК *[Signature]* (ЗИКУЛОВ)

28. 3. 1984 г.
София

ПОДЕЛЕНИЕ 235
Инв. № 2005 г.

ИНСТРУКЦИЯ

ОТНОСНО: Работата по делата в секретните
секции (деловодства) и архивите
на РУ-ГЩ.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящата инструкция е изработена въз основа на изискванията на Наставлението по секретността във въоръжените сили на НР България, Ръководството по архивите в БНА, Инструкцията за водене на секретното деловодство на РУ-ГЩ и Инструкцията за организиране на работата по микрофилмирането в РУ-ГЩ.

1.1. Инструкцията доуточнява и конкретизира някои моменти от

- 2 -

регламентиращите документи на основа на натрупания опит по работата с делата в РУ-ГЩ и с отчитане на особените, специфични условия и високи-те изисквания за конспиративност в управлението.

2. При регламентиране на реда за работата по делата в отделните секции (деловодства) и архивите се отчита и спецификата на въпросите, по които се изработват, получават и съхраняват документи в тях

1. Отчита се и самият характер на документите и тяхната справочна и историческа ценност¹.

2.2. Отчита се и необходимостта да се работи с оригинални или микрофилмирани документи от изпълнителите.

3. Определя се и реда за унищожаване и микрофилмиране на документите и подготовката им за сдаване на ВЕЧНО съхранение в ЦВА гр. В.Търново.

1.

Документите имат справочна и историческа ценност когато отразяват дейността (сформирането, преобразуването, дейността и разформирането) на войсковата част или учреждението. Към тях се отнасят: Р-заповеди, указания и разпореждания на министъра на народната отбрана по агентурно разузнавателната дейност, указания и разпореждания на началника на Генералния щаб по агентурно-разузнавателната дейност; заповеди, указания и разпореждания на началника и първия зам.-началник на РУ-ГЩ; документи по взаимодействието с братските разузнавателни управления; планове, отчети, доклади, справки, сведения по дейността на отделните органи; регламентиращи документи с по-траен характер и други.

При определяне ценността на документите също така се отчита и:

- предишното им използване за научни и практически цели;
- съдържанието им не е отразено в други сродни документи;
- документи с поставени резолюции и забележки, които имат научна и практическа стойност.

- 3 -

3.1. След приключването им делата се преглеждат от комисии от съответните отдели, чийто документи са подшити в тях¹.

3.2. При преглеждане на документите в делата, в зависимост от оценката, се поставя щепел: "Подлежи на микрофилмиране" или "Подлежи на унищожаване, да не се микрофилмира", което се заверява с подписа на комисията.

3.3. Делата се считат подготвени за микрофилмиране след заверка с подписа на съответния началник на отдел (отделение) и служба на етикета върху заглавната корица на делото.

3.4. Когато определените за микрофилмиране документи в делото са по-малко от половината от подшитите в него, те се изваждат и подшиват в свободно дело (тематично и по години).

3.5. В случай, че определените за запазване документи са повече от половината, запазва се цялото дело.

3.6. На етикета върху корицата на сборното дело се вписват номерата и годините на делата, от които е формирано. Промените се отразяват и в съответните отчетни книги и дневници, в които се водят делата и документите.

¹ За делата в оперативните отдели, специалната секретна секция и специалния архив:

- за председатели на комисиите, които ще преглеждат и дават заключение за микрофилмиране или унищожаване на дела се назначават зам.-началник на отдел или началник на отделение;

- съставът на комисиите се утвърждава от зам.-началника на РУ-ГЩ-АР;

- предложените от комисиите списъци на дела (за микрофилмиране или унищожаване) се утвърждават от зам.-началника на РУ-ГЩ-АР.

- 4 -

4. До сдаването на делата в ЦВА за ВЕЧНО съхранение или унищожаването им след микрофилмиране и до изтичане на срока за съхранението им в нашите архиви, изпълнителите в своята практическа дейност могат да използват и оригиналните документи.

5. Общо ръководство на работата по делата в секретните секции (деловодства) и архивите в РУ-ГЩ се осъществява от първия зам.-началник на управлението.

5.1. Зам.-началниците на РУ-ГЩ носят отговорност за правилната организация на работата в секретните секции (деловодства) и архиви към секторите, които непосредствено ръководят и наблюдават.

5.2. Началниците на отдели (отделения) носят отговорност за правилната работа по делата, в които се подшиват документи, по тяхната служебна компетентност.

6. Непосредствен контрол по спазване на изискванията на настоящата инструкция се извършва от началника на отделение "Архив и специална картотека".

II. ПО РАБОТАТА С ДЕЛАТА В ОБЩАТА СЕКРЕТНА СЕКЦИЯ И АРХИВА КЪМ НЕЯ

1. Всички дела с оригинални документи за ВЕЧНО съхранение: Р-заповеди, разпореждания и указания на министъра на Народната отбрана, първия зам.-министър на Народната отбрана и началник на ГЩ на БНА по разузнаването, заповедите, разпорежданията и указанията на зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ-ГЩ и делата с документите по взаимодействието с братските разузнавателни управления след тяхното прюклучване и сдаване в архива на Обща секретна секция се микрофилмират.

- 5 -

1.1. След изтичане на срока им за съхранение в архива на секцията делата с оригиналните документи се подготвят и сдават в ЦВА-гр. Велико Търново по установения ред.

2. Всички останали дела в т.ч. и сборните, в които има документи със справочна и историческа ценност след микрофилмиране се съхраняват в архива на секцията и след изтичане на срока за съхранението им в него се унищожават с акт.

3. По същият ред се обработват и подготвят за микрофилмиране и делата в явното деловодство към Обща секретна секция.

4. Позитивните микрофишове на делата от общата секретна секция и явното деловодство се съхраняват съответно в секцията и деловодството.

4.1. Негативните микрофишове на секретната секция и явното деловодство се съхраняват в специалното хранилище към бюро за микрофилмиране.

III. ПО РАБОТАТА С ДЕЛАТА В СЕКРЕТНАТА СЕКЦИЯ НА СЛУЖБА "ИНФОРМАЦИЯ"

1. Делата с оригиналните документи за ВЕЧНО съхранение след приключване, микрофилмиране и изтичане на срока за съхранението им в секцията се подготвят и сдават в ЦВА - гр. В.Търново по установения начин.

2. Делата с обща преписка и преписка по текущи въпроси на служба "Информация" и отделите след преглеждане от комисиите се микрофилмират и след изтичане на срока на съхранението им в секцията се унищожават с акт.

3. Делата с информационни документи по взаимодействието с брат-

09976

- 6 -

ските разузнавателни управления след приключване се микрофилмират изцяло, а след изтичане на срока за съхранение в секцията се унищожават с акт.

4. Постъпващите в РУ-ГЩ информационни документи (секретни и явни) се обработват в работен порядък, по реда на постъпването им, от изпълнителите.

4.1. При обработване на документите от изпълнителите, в зависимост от оценката, се поставя щемпел: "Подлежи на микрофилмиране" или "Подлежи на унищожаване, да не се микрофилмира", което заверяват с подписа.

4.2. След изтичане на срока на съхранение на делата (целите и сборните) в секцията те се микрофилмират и унищожават с акт.

5. Делата с информационни документи от МВР се микрофилмират изцяло, а след изтичане на срока за съхранението им в секцията се унищожават с акт.

6. Позитивните микрофишове се съхраняват в секретната секция на служба "Информация", негативните - в специалното хранилище към бюро-то за микрофилмиране.

IV. ПО РАБОТАТА ПО ДЕЛАТА В СПЕЦИАЛНАТА СЕКРЕТНА СЕКЦИЯ, СПЕЦИАЛНИЯ АРХИВ И СПОМАГАТЕЛНАТА КАРТОТЕКА КЪМ ОТДЕЛЕНИЕ "АРХИВ И СПЕЦИАЛНА КАРТОТЕКА"

A. СПЕЦИАЛНА СЕКРЕТНА СЕКЦИЯ

1. Всички дела с оригинални документи за ВЕЧНО съхранение: Р-заповеди, разпореждания и указания на министъра на народната отбра-

- 7 -

на, първия зам.-министър на народната отбрана и началника на ГЩ на БНА, А-заповедите, разпорежданията и указанията на зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на ^{УРС}РУ-ГЩ и на първия зам.-началник на РУ-ГЩ, указанията и разпорежданията на зам.-началника на РУ-АР и делата с документите по взаимодействието с братските разузнавателни управления по агентурно-разузнавателната работа след тяхното приключване и сдаване в специалния архив се микрофилмират.

1.1. След изтичане на срока им за съхранение в специалния архив делата с оригиналните документи се подготвят за сдаване в ЦВА гр.В.Търново по установения ред.

1.2. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

2. Дела, в които има подшити документи със степен на секретност **ОСОБЕНА ВАЖНОСТ** след тяхното приключване се сдават в специалния архив.

2.1. Делата се запазват в оригинал и не се микрофилмират.

3. Всички останали дела, в които има документи със справочна и историческа ценност след приключването им се преглеждат от комисии от съответните отдели (отделения), чийто документи са подшити в тях.

4. След изтичане на срока на съхранение на делата в специалната секретна секция те се сдават в специалния архив и след микрофилмиране се унищожават с акт.

5. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

6. Делата със сводките от прихванатите радиограми на открит текст от МВР след приключването им се предават в специалния архив за обработване и въвеждане на данните в микрокомпютър.

09976

- 8 -

6.1. След това делата се микрофилмират и унищожават с акт.

6.2. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалната секретна секция.

7. Делата с ръководни документи по взаимодействието с МВР след приключването им се сдават в специалния архив.

7.1. Делата се микрофилмират изцяло.

7.2. След изтичане на срока за съхраняването им в специалния архив делата с оригиналните документи се сдават в ЦВА - гр. В. Търново.

7.3. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

7.4. В практическата работа изпълнителите ползват позитивните микрофишове по установения ред.

8. Делата с обща преписка и преписка по текущи въпроси с МВР след приключването им се преглеждат от началника на отделение "Архив и специална картотека" за определяне на микрофилмиране на документите със справочна и историческа ценност.

8.2. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

Б. СПЕЦИАЛЕН АРХИВ

1. По оперативните дела на агентурните категории

а) Оперативни дела с документи от изучаването на лица, които не са утвърдени като ПЛ, след сдаването им в специалния архив се унищожават с акт.

б) Оперативни дела с документи от изучаването (ПЛ) или разработката (КВ) на лицата, след сдаването им в специалния архив се съхраняват за срок от 3 години. Срокът се отбелязва на справката образец б върху лицевата корица на делото.

- 9 -

След изтичането на този срок делата се унищожават с акт, Решение за унищожаването на делата по т.т. "а" и "б" взема началника на отдела.

Преди унищожаването на делата по т.т. "а" и "б" документите, които съдържат основни справочни данни за лицата се прехвърлят в Спомагателния отчет за съхранение и ползване. ☺

Документите, в които се съдържат основни справочни данни за лицата могат да бъдат – справки за добити сведения; предложение за изучаване, обобщена справка, предложение за прекратяване изучаването, предложение за разкриване на разработка (с цел вербовка), предложение за вербовка, обобщена справка за кандидата за вербовка, предложение за прекратяване на разработката и други, в които се съдържат обобщени биографични данни, данни за местоживее-нето и местоработата, за характера и резултатите от поставяните му задачи, съмнителни моменти и пр.

~~След изтичането на този срок делата се унищожават с акт, Решение за унищожаването на делата по т.т. "а" и "б" взема началника на отдела.~~

Когато за дадено лице е решено да се изготви обобщена справка, делото му се сдава в архив само след изработването ѝ. При сдаването на делото в архив освен справката ОР задължително отбелязват на картони обр.1 и 2 в картотеката номера на ООД за съхраняване на обобщените справки № 02068.

Този номер на делото се отбелязва и на картон обр.9 "Псевдоним". В картотеката щемпелът "Делото обработено" се поставя само след извършване на горните промени.

~~- необходимост от извличане от документите на справочни данни по искане на самите лица, техни наследници или роднини или от различни ведомства (военни, граждански) относно: изпълнение на специални задачи, получаване възнаграждение (парично, предметно), уреждане на пенсионни въпроси, изясняване на отделни моменти от биографията му, данни за смърт, бягство зад граница, обявяване за невъзвращенец, участие в съдебни дела, престой в затвор и др.;~~

~~- възможност за използване на документите в делата за исторически справки, научни и други цели.~~

09976

Картоните обр.1 и 2 в специалната картотека на лицата, които не се снемат от отчет не се унищожават, а за всички останали случаи - се унищожават.

Данните от картони обр.1 и 2 за лицата, които не се снемат от отчет се въвеждат в микрокомпютър за ползване при проверката на лицата по отчета.

Ако лицата са картотекирани в картотеката на служба "Информация и архив" на МВР се изпраща заявка обр.14 за снемането им от отчет.

В специалния архив в отделна тетрадка се записват по раздели номерата на сдадените дела по срока на съхранение - 3 (?) години, които ще се използват при периодичното им преглеждане от комисиите.

Насправката обр.6 на лицевата корица на делата при сдаването им в специалния архив ОР е длъжен да запише освен оперативното отношение към материалите в делото и:

- "Да се унищожи";
- "Да се запази. Срок на съхранение 3/? / години".

2. ПО СДАДЕНИТЕ ОБЩИ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА С ОБЩА ПРЕПИСКА И ПРЕПИСКА ПО ТЕКУЩИ ВЪПРОСИ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОТДЕЛИ (ОТДЕЛЕНИЯ)

1. Всички дела с оригинални документи за ВЕЧНО СЪХРАНЕНИЕ: Р-заповеди, разпореждания и указания на министъра на народната отбрана, първия зам.-министър на народната отбрана и началник на ГЩ на БНА, А-заповедите, разпорежданията и указанията на зам.-началника на ГЩ на БНА и началник на РУ-ГЩ и на първия зам.-началник на РУ-ГЩ, указанията и разпорежданията на зам.-началника на РУ-АР и делата с документите по взаимодействието с братските разузнавателни управления по агентурно-разузнавателната работа:

1.1. Делата се микрофилмират изцяло.

1.2. След микрофилмиране делата се подготвят за сдаване в ЦВА-гр.В.Търново по установения ред.

1.3. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

2. Всички останали общи оперативни дела в специалния архив с обща преписка и преписка по текущи въпроси, в които има документ със

- 11 -

справочна и историческа ценност се преглеждат от комисии от отделите (отделенията), чийто документи са подшити в тях.

3. След микрофилмиране делата се унищожават с акт.

4. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

5. Дела, в които има подшити документи със степен на секретност **ОСОБЕНА ВАЖНОСТ** не се микрофилмират и не се сдават в ЦВА-гр.В.Търново.

3. ПО ОБЩИТЕ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА С ОБЩА ПРЕПИСКА И ПРЕПИСКА ПО ТЕКУЩИ ВЪПРОСИ НА ОПЕРАТИВНИТЕ ОТДЕЛИ (ОТДЕЛЕНИЯ)

1. След приключване и изтичане срока за съхранение в отдела (отделението) общите оперативни дела се сдават в специалния архив.

2. Делата, в които има подшити документи със степен на секретност **ОСОБЕНА ВАЖНОСТ** не се микрофилмират.

3. Останалите общи оперативни дела в отделите (отделенията), в които има документи със справочна и историческа ценност, преди сдаването им в специалния архив се преглеждат от комисии от отделите (отделенията), чийто документи са подшити в тях.

4. След сдаване на делата в специалния архив те се микрофилмират, а след изтичане на срока за съхранението им се унищожават с акт.

4.1. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

4. ПО ОБЩИТЕ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА "НАВОДКИ"

1. След приключване в оперативните отдели (отделения) делата се сдават в специалния архив.

09976

- 12 -

1.1. Делата се микрофилмират изцяло, след което се унищожават с акт.

1.2. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

5. ПО ОБЩИТЕ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА ПО ОПЕРАТИВНАТА ОБСТАНОВКА

1. След приключване делата се преглеждат от съответните ОР по оперативната обстановка, които определят за микрофилмиране документите със справочна и историческа ценност, които са подшити в тях.

2. Делата се микрофилмират, след което се унищожават с акт.

3. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

6. ПО ОБЩИТЕ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА "ПОДСТАВИ И СЪМНИТЕЛНИ ЛИЦА"

1. Делата с входящата и изходяща преписка по взаимодействието с братските разузнавателни управления след приключване се микрофилмират.

1.1. Микрофилмираните дела след въвеждане на данни в микрокомпютър се унищожават с акт.

1.2. Позитивните и негативни микрофишове се съхраняват в специалния архив.

7. ПО АРХИВНИТЕ ЛИЧНИ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА НА ОПЕРАТИВНИТЕ РАБОТНИЦИ И АРХИВНИТЕ ЛИЧНИ КАДРОВИ ДЕЛА НА ОФИЦЕРИТЕ, СЕРЖАНТИТЕ И ВОЛНОНАЕМНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

1. Архивните лични оперативни и лични кадрови дела на генералите и полковниците на ръководни длъжности се микрофилмират.

- 13 -

1.1. Делата с оригиналните документи се подготвят за сдаване в ЦВА – гр. В.Търново за ВЕЧНО съхранение, по установения ред.

1.2. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

2. Архивните лични оперативни и кадрови дела на ОР и архивните лични кадрови дела на офицерите, сержантите и волнонаемните служители се микрофилмират.

2.1. След изтичане на срока за съхранение на делата в архива (3 години) делата се унищожават с акт.

2.2. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в специалния архив.

8. ПО ОБЩИТЕ ОПЕРАТИВНИ ДЕЛА "ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ"

1. Делата не се микрофилмират.

2. Унищожават се с акт 5 години след приключването им, но не по-рано от 2 години след последната финансова ревизия.

В. СПОМАГАТЕЛНА КАРТОТЕКА

1. Делата с материалите от проучването на контингентите след приключване се микрофилмират.

1.1. Делата се унищожават с акт след въвеждането на данните в микрокомпютър.

2. Личните оперативни дела на ОР със справките за установени контакти след приключването им се микрофилмират.

2.1. След микрофилмиране и въвеждане на данните в микрокомпютър делата се унищожават с акт.

3. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в спомагателната картотека.

09976

- 14 -

У. ПО РАБОТАТА С ДЕЛАТА В СЕКРЕТНОТО ДЕЛОВОДСТВО НА
СЛУЖБА "Д"

1. Делата с обща преписка и преписка по текущи въпроси на служба "Д" след приключване се преглеждат от комисия от службата за определяне за микрофилмиране на документите със справочна и историческа ценност.

2. Делата (целите и сборните) се микрофилмират и след изтичане на срока на съхранението в деловодството се унищожават с акт.

3. Позитивните и негативните микрофишове се съхраняват в деловодството на службата.

4. Делата с информационни материали на служба "Д" след приключването им (в началото на следващата календарна година и след завършване на годишната проверка на деловодството) се микрофилмират изцяло и се унищожават с акт.

5. Делата с документи с проучвателен характер на служба "Д" след приключването им се микрофилмират изцяло и се унищожават с акт.

6. Позитивните и негативните микрофишове на делата по т.т. 4 и 5 се съхраняват в секретното деловодство на службата.

VI. ПО РАБОТАТА С ДЕЛАТА В МОБИЛИЗАЦИОННАТА СЕКРЕТНА
СЕКЦИЯ, В СЕКРЕТНИТЕ ДЕЛОВОДСТВА НА СИЦ, ЦЛИСУП,
ШПК И ОТДЕЛЕНИЕ 25

1. Делата с обща преписка и преписка по текущи въпроси се обработват и микрофилмират по реда установен за делата в Обща секретна секция РУ-ГЩ и неговия архив.

1.2. Делата с шифрограми в отделение "25" не се микрофилмират

- 15 -

1.2.1. След изтичане на срока за съхранението им в отделение-то се унищожават с акт.

VII. ПО РАБОТАТА С ДЕЛАТА НА ПО И ППО В РУ-ГЩ

1. Делата с обща преписка на ПО и ППО, независимо от това в коя секретна секция се водят, след приключване се преглеждат:

- а) Делата на ПО - от комисия от ПО;
- б) Делата на отделите (отделенията) и службите - от партийните секретари, за определяне за микрофилмиране на документите, които са със справочна и историческа ценност.

2. Делата (целите и сборните) се микрофилмират и след изтичане на срока на съхранението им в секцията (деловодството) се унищожават с акт.

3. Делата с документи, които подлежат на ВЕЧНО съхранение:

- а) Преписка и документи, информационни доклади, справки и други, свързани с агитационно-пропагандна работа;
- б) Преписка, протоколи и други документи във връзка с работата на партийните комисии;
- в) Планове и отчети на ПО, протоколи, решения и други от заседанията на пленумите и бюрата на партийните комитети;
- г) Доклади, протоколи и решения от годишните отчетно-изборни събрания и конференции. Доклади и протоколи на партийни и комсомолски активисти, след тяхното приключване и сдаване в съответната секция (деловодство) се микрофилмират.

3.1. След изтичане на срока им за съхранение делата с оригиналните документи се подготвят и сдават в ЦВА-гр.В.Търново по установения ред.

09976

4. Позитивните микрофишове се съхраняват в секциите (деловодствата), в които се водят делата.

4.1. Негативните микрофишове за делата на оперативните отдели се съхраняват в специалния архив, а за останалите отдели - в специалното хранилище към бюро за микрофилмиране.

498

№ 09976/15.12.1988 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 1 екз.

Доразмножено в 2 екз.

ЛХ

2447 10-552

★ ПОДРОБЕННЕ ЗНАТО-К ★
Ини. № 152.1
07.2 1987 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

★ ПОДРОБЕННЕ ЗНАТО-К ★
Ини. № 101258/ 22.10.90.

~~Секретно!~~
Екз. № 2

ПОВЕРИТЕЛНО
26.07.2004
Чл. 28, ал. 2, т. 3 от ЗЗК

ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАТА ОБСТАНОВКА В СФРЮ
КЪМ 16.11.1987 г.

Изострянето на противоречията в почти всички области на общественно-политическия и икономическия живот в Югославия води до по-нататъшно задълбочаване на кризисните явления, които постепенно обхващат и политическата сфера. Независимо от противоречивостта на определящите тенденции, като цяло те все по-определено доказват, че основните причини за нарастването на напрежението в страната се коренят в наследените от времето на Тито принципни деформации в югославската система на самоуправление. В този смисъл има основание да се смята, че остротата, с която се проявяват сегашните проблеми, бележи началото на същинския период след Тито.

След XIII конгрес на СЮК (1986 г.) бяха извършени сериозни кадрови промени в държавните, партийните и общественно-политическите ръководства. На преден план излязоха предимно млади кадри, утвърдени като специалисти, но свързани с републиканските ръководства. Те не бяха носители на никакви нови идейни концепции, но за много от тях бе характерен прагматичният подход при решаването на проблемите. Новото югославско държавно и партийно ръководство след поредния ротационен кръг не само че не успя да постигне съществени резултати в стабилизирането на социално-икономическото и политическото положение, но се сблъска с наличието на различни схващания и остри

010875

противоречия по оценките и подходите за решаване на проблемите в общественно-политическия живот на страната. Тези противоречия в голяма степен имат национален признак, тъй като членовете на ръководните структури от различните републики и автономни области в една или друга степен са носители на техните, предимно икономически, интереси.

Нарастващата динамика на дестабилизиращите процеси и явления изпреварва намеренията на ръководството на страната и в повечето случаи то предприема само ответни стъпки, без да успява да очертае перспективи за трайни решения. Това засилва недоверието сред широките обществени слоеве в способността на ръководния политически връх да се справи със сегашната обстановка.

Основни източници на напрежение на настоящия етап са задълбочаващите се кризисни явления в икономиката и в политическата система на югославското самоуправление, намиращи израз главно в рязкото задълбочаване на международните и междуrepublikанските противоречия и преди всичко на проблема Косово. Тон в това отношение дават надигащите се националистически тенденции в СР Сърбия и СР Словения на фона на общото засилване на ролята на национализма и в останалите републики и автономни области. Нов момент е, че амбициите на СР Словения в икономическите ѝ взаимоотношения с останалите републики се пренасят и в политическата сфера, в резултат на което по редица важни общоюгославски въпроси словенското ръководство демонстрира открито независимост.

Наред със сериозните финансови проблеми на СР Македония като реакция на нейното неравноправно положение с останалите републики в икономическите отношения и в областта

- 3 -

на изкуството и културата се активизира т. нар. македонски национализъм. Потвърждение на това е твърдата политика на скопското ръководство по отношение на мюсюлманското население в републиката и преди всичко към живеещите там албанци.

Най-широка изява в настоящия момент обаче има сръбският национализъм, под чието влияние се намират значителни слоеве от населението в СР Сърбия. Той се развихря на основата на недоволството от положението на републиката във федерацията, от по-нататъшното обособяване на САО Косово и САО Войводина като независими федерални единици и от нарастването на напрежението в Косово.

Сръбското ръководство не е единно по отношение на подходите за решаване на проблема Косово. Сериозен тласък за задълбочаване на разногласията дадоха направляваните действия на националистически настроените среди в републиката, които от средство за манипулиране на обществените настроения в интерес на предприемането на радикални мерки в Косово понастоящем прерастват в самостоятелен фактор в развитието на обстановката в областта и в Сърбия като цяло. Под негово въздействие в сръбското ръководство се обособиха две групировки, различията между които се подхранват и от откритата борба за власт.

Групировката начело с председателя на Председателството на ЦК на Съюза на комунистите (СК) на Сърбия Слободан Милошевич обединява носителите на великосръбските тенденции. Под лозунга за издигане на ролята на СЮК привържениците на тази групировка настояват именно партията да поеме инициативата и да проведе радикални мерки за решаването на косовския проблем. Стремешът им е СР Сърбия да получи правото

010875

за самостоятелни действия и контрол в Косово, включително и чрез прилагането на репресивни мерки, както и за извършване на чистка сред албанските кадри в областния партийен и административен апарат.

Противно на техните виждания групировката начело с председателя на Председателството на СР Сърбия Иван Стамболич застъпва становището, че сръбският национализъм не трябва да се използва като основно оръжие в борбата срещу "албанския сепаратизъм", а решаването на проблема Косово трябва да се търси по конституционен път, като се ангажират и останалите републики.

Разчитайки на широка обществена подкрепа, на VIII пленум на ЦК на СК на Сърбия (проведен в края на септември т.г.), групировката на Слободан Милошевич възприе линията на открита конфронтация и чрез наложената оставка на председателя на Председателството на Градския комитет на СК в Белград Драгиша Павлович и на изпълнителния секретар на председателството Радмило Кляич и дискредитирането на някои други съмишленици на Иван Стамболич си осигури подчертано болшинство в ЦК на СК на Сърбия. Партийната маса обаче е раздвоена и изразява открито своето недоволство от разцеплението в сръбското ръководство, тъй като то накърнява позициите на Сърбия във федерацията.

В тази обстановка продължи практиката на поощряване на многохилядни митинги и демонстрации на сръбското и черногорското население в Косово като израз на "спонтанно недоволство" от липсата на решителни мерки и "призив за помощ" от Белград. С най-сериозен политически заряд бяха последните масови "женски" демонстрации. Като формален повод за тях

010875

- 5 -

послужи "циничното" изказване от октомври миналата година по адрес на сръбките и черногорките на един от най-видните представители на косовското ръководство в периода до 1986 г. Фадил Ходжа (заемал и поста подпредседател на Председателството на СФРЮ). Подетата остра кампания в средствата за масова информация и демонстрациите създадоха обстановка, в която бяха окончателно дискредитирани политически не само Фадил Ходжа, но и редица албанци – ръководни дейци от областта, между които и членът на Съюзния изпълнителен съвет Мустафа Плякич (шестима от тях бяха изключени от СЮК).

Под претекста за опасност от евентуално открита реакция на техни привърженици на състоялия се на 23 октомври т.г. пленум на Областния комитет на СК на Косово по инициатива на председателя на областното партийно ръководство Азем Власи беше взето решение да се потърси помощ на федерално ниво. Тази стъпка е пряк израз на стремежа на косовското ръководство да се освободи от натиска, упражняван от Сърбия.

Отчитайки това искане и общото влошаване на обстановката, на 25 октомври Председателството на СФРЮ взе решение за въвеждане в областта на специален отряд за борба с безредици на Съюзния секретариат за вътрешни работи и за засилване на административно-правния контрол в Косово. Това решение има превантивен характер и освен да сплаши албанското население и да предотврати нови масови протести има за цел да подsigури започналия процес на кадрова чистка сред албанските кадри. От друга страна обаче, то фактически изземва правото на сръбското ръководство да действа еднолично в Косово.

Показателни за организационното и идейно-политическото състояние на СЮК в сегашната обстановка и за способността му да оглави борбата с кризисните явления са исканията

010875

за провеждане на извънреден партиен конгрес. Опасявайки се главно от неизбежните в подобни случаи и непредсказуеми кадрови промени, Председателството на ЦК на СЮК отхвърли тези искания, като взе решение за провеждането в началото на следващата година на партийна конференция. Според Устава на СЮК обаче на нея единствено ще бъдат утвърдени становища и предложения по разглежданите въпроси, които след това ЦК на СЮК трябва повторно да разгледа, за да приеме съответните решения.

Особено обезпокояващо в сегашната обстановка е социалното положение в страната. Личните доходи постоянно изостават от покачването на цените, което се отразява тежко върху жизненото равнище на широки слоеве от обществото и преди всичко на ангажираните в крупното промишлено производство. Това е главната причина за рязкото увеличаване на броя на стачките, които независимо че са свързани преди всичко с чисто икономически искания, постепенно се превръщат в ежедневие за югославската действителност.

Тези процеси се развиват на фона на по-нататъшното изостряне на икономическите трудности в страната. Липсата на ефикасен механизъм за провеждане на практика на взетите решения и сериозните противоречия, произтичащи от действащия икономически механизъм, не дадоха възможност не само да се спрат, но дори да се забавят отрицателните тенденции в стопанския живот. Под влияние на тези фактори в средата на октомври т.г. председателят на Съюзния изпълнителен съвет Бранко Микулич представи в Скупщината на СФРЮ т.нар. Антиинфлационна програма, което на практика доказва окончателно пълната несъстоятелност на досегашните усилия за разработването на комплексна програма за решаване на икономическите трудности.

010875

- 7 -

Поради половинчатия характер на предлаганите мерки при обсъждането на програмата на републиканско ниво тя беше подложена на остра критика, което наложи правителството срочно да я преразгледа и да предложи нов вариант. Допълнителен фактор в усилията на правителството беше посещението на заместник-държавния секретар на САЩ Джон Уайтхед в Белград в началото на ноември т.г., по време на което американската страна изрази подкрепата си за репрограмиране на плащанията по външния дълг на Югославия и за осигуряване на средства за антиинфлационната програма. Дадените по такъв начин гаранции от САЩ ще окажат съществено влияние върху по-нататъшните мероприятия на правителството в икономическата област.

В сегашната обстановка нараства единствено ролята и авторитетът на ЮНА. Военното ръководство не само предупреждава, че социално-икономическата криза влияе отрицателно върху отбранителната способност на страната, но и открито оказва натиск върху федералното ръководство и особено върху СЮК да действуват по-решително. Категоричната форма, под която се предприемат подобни действия, свидетелствува, че ролята на армията като важен вътрешнополитически фактор нараства. Предупрежденията на военното ръководство могат да се оценят, от една страна, като израз на конфронтация и несъгласие с политическото ръководство на страната, а от друга – като опит да се стимулират и подкрепят онези сили в политическото ръководство, които са за решителни действия по отношение на преодоляването на кризата в обществото и нормализирането на обстановката в страната.

Като цяло тенденциите, определящи развитието на вътрешно-политическата обстановка в страната, понастоящем не са еднопосочни. Засега приоритетно място сред дестабилизиращите

010875

фактори заемат международните и междуrepubликанските противоречия, които в известна степен отклоняват вниманието на широките социални слоеве от действителните корени на кризисните явления и замъгляват тяхната същност. От друга страна обаче, възможностите за маневриране от страна на ръководството само в рамките на съществуващата политическа система все по-определено се стесняват, което неминуемо в близка перспектива ще изведе на преден план въпроса за характера и обсега на подготвяните промени в Конституцията на страната.

Очертават се две възможности. Едната е да се направят кардинални промени в основните закони на страната и оттам на съществуващата политическа система, което вероятно ще срещне сериозна съпротива от сегашните ръководни структури в Югославия. По-вероятна е другата възможност – да се направят незначителни промени в Конституцията на СФРЮ и в закона за сдружения труд, осигуряващи частични условия за действията на правителството, и да се продължи търсенето на решения на проблемите на страната при сегашните основни постановки на основополагащите законодателни актове и при запазване на основата на югославското самоуправление като политическа система.

№ 010875/17.11.1987 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 1 екз.

/СЗ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно

Екз. № 1

ОСОБЕНОСТИ НА ВОЕННАТА ДОКТРИНА НА ГЪРЦИЯ

През януари 1985 г. Правителственият съвет по външната политика и национална отбрана на Гърция (КИСЕА) прие нова военна доктрина на страната.

В социално-политическо отношение военната доктрина на Гърция изразява интересите на едрия промишлен и финансов капитал и служи за постигане на конкретни вътрешни и външнополитически цели. Тя е в пълно съответствие с духа и буквата на Атлантическия договор, който в чл. 3 постановява, че страните-членки "поддържат и развиват собствените си и колективни способности с цел противопоставяне на всяка въоръжена агресия". Основна характерна черта на новата военна доктрина е, че за първи път в историята на НАТО, страна-членка в своя официална военна доктрина определя друга страна-членка на блока като източник на военна заплаха. На основата на направените оценки от гръцкото военно-политическо ръководство, Турция със своя експанзионизъм представлявала потенциална опасност за Гърция, тъй като при сегашната международна и регионална обстановка, заплаха за Гърция от север можела да възникне само в случай на световен конфликт. Отчитайки невъзможността за решаване на спорните проблеми с Турция в близко бъдеще, правителството на Папандреу не изключва при определени условия между двете страни да възникне въоръжен конфликт.

- 2 -

Основни фактори, които оказаха влияние върху разработката на новата военна доктрина бяха спорните проблеми с Турция; отношенията ѝ със САЩ и НАТО и със социалистическите страни, както и географското местоположение на Гърция в европейския, средиземноморския и балканския район. Тези фактори определят и някои нейни особености.

Вътрешнополитическите цели, които правителството на Папандреу си поставя са като използвава антитурските настроения сред гръцката общественост, да отклони вниманието на широките народни маси от неизпълнението на програмните обещания на ПАСОК, в т.ч. за излизане на Гърция от НАТО, ликвидиране на американските бази от гръцка територия и да укрепи своето влияние както сред народа, така и сред Въоръжените сили.

Освен това гръцкото правителство използва изходната постановка в доктрината за "заплаха от Изток", за създаване на благоприятни условия в страната за безпрепятствено увеличаване на военните разходи и осигуряване на необходимите средства за финансиране и изпълнение до край на 10-годишната национална програма (1982-1991 г.) за развитие и модернизация на гръцките въоръжени сили.

Във външнополитическата област ПАСОК не можа да реши т.нар. национални проблеми на Гърция, в т.ч. проблемите по статута на островите и оперативния контрол в Егейско море. В тази връзка военната доктрина представлява своеобразен опит и средство за натиск върху ръководните органи на НАТО и страните от блока за приемане на гръцките становища по спорните проблеми с Турция в

- 3 -

Егейско море с оглед осигуряване на гаранции за източните ѝ граници, а така също и за издигане на ролята на Гърция в блока.

В съответствие с направените оценки пред външната и военната политика се поставят определени задачи.

В областта на външната политика. Новата военна доктрина предвижда провеждането на многостранна външна политика, която трябва да издигне международния авторитет на страната, като се отчитат новите тенденции в развитието на международните отношения. Като основен принцип се поставя запазването на националната независимост и териториална цялост на страната.

Отношенията със САЩ се разглеждат като главен фактор за осигуряване на подкрепа на гръцките позиции по спорните проблеми с Турция. В процеса на уреждане на отношенията със САЩ, Гърция разчита да използва проблема за оставането на американските бази на гръцка територия за сметка на увеличаване на военната и икономическа помощ от САЩ.

В областта на военната политика на основата на външнополитическите цели се конкретизират насоките и плановете за развитие и модернизиране на въоръжените сили във всички сектори, с цел личният състав, въоръжението и бойната техника да се издигнат на такова качествено ниво, че да могат по най-добрия начин да защитават целостта и независимостта на страната от всяка пряка и косвена заплаха. В тази връзка значително нараства ролята на концепцията за "общонародна отбрана", чиято същност се заключава в ефективно използване на наличните граждански и военни ресурси в приграничните райони в случай на криза. Концепцията е разработена на базата на примерен образец, предоставен от НАТО, като се отчитат специфичните условия в Гърция и мястото ѝ в югоиз-

V-02386

- 4 -

точното крило на блока.

Провежданите през годината мероприятия по предислоцирането на войски в близост до източните граници, насищането им със съвременно въоръжение и бойна техника, изготвянето на оперативни планове за отразяване на възможна агресия "от изток" както по суша така и по море, разработването и приемането на програми за развитие на видовете въоръжени сили, са в съответствие със съществуващите национални програми, които бяха конкретизирани през 1986 г. след приемането на военната доктрина, а сроковете им удължени до 1997 г. По-важни мероприятия, характеризиращи насоките за повишаване на бойната мощ на войските са:

В сухопътните войски:

Завърши модернизацията на 175-мм самоходни оръдия М107 на 197 и 198 дн САУ в 203,2-мм М110А2. Двата дивизиона са преподръжени на 1 А.

Предвижда се:

- реорганизирането на 2 пехотни дивизии в механизирани;
- развърщането на полковете на 3-а ДСП в бригади;
- доставяне на около 200-220 съвременни танка (100 М60А3 от САЩ и 100-120 "Леопард" от ФРГ) и около 300 танка М48А5, използвани от сухопътните войски на САЩ и снети от въоръжение;
- усъвършенствуване на системата за свързка и за управление на огъня на танковете "Леопард-1А4" и АМХ30;
- подмяна на системите за свързка и управление на огъня на около 400 БТР М113 в М113А1;
- производство на около 200 БТР "Леонидас";

I-2386

- 5 -

- доставяне на 155 и 105-мм САУ и гаубици за подмяна на остаряла материална част;

- доставяне на пускови установки ПТУР, като в иптц-ни на армейските корпуси постъпят на въоръжение по 15, а в пехотните дивизии броят им се увеличи от 15 на 51;

- доставяне на пускови установки ЗУР (24), известен брой 30-мм зенитни системи "Артеemis-30", (собствено производство), НЗРК "Ред Ай" и "Стингер", нови средства за разузнаване, управление на огън и РЕБ, съвременни високоефективни боеприпаси и др.

Във ВВС

Основно мероприятие в развитието на ВВС през близките години остава изпълнението на програмите за доставяне на 40 самолета F-16 от САЩ и 40 "Мираж-2000" от Франция. Проучвали се възможностите за закупуване на още 20 бр. F-16 от САЩ. Първите самолети ще бъдат доставени в началото на следващата година.

Поръчани са и предстои доставката на авиационни ракети (380 клас "въздух-въздух" и 168 клас "въздух-земя"). Предвижда се замяната с по-съвременни на остарелите типове патрулни и транспортни самолети, на авиационни бомби с лазерни и телевизионни системи за насочване, включително управляеми касетъчни авиобомби.

За подобряване на ПВО срещу ниско летящи самолети в процес на изпълнение е програмата "Шорад". Тя предвижда развърщането на зенитни ракетно-артилерийски батареи "Скайгард-Спероу", въоръжени с 35-мм двуцевни зенитни установки "Оерликон", зенитно-ракетни системи "Спероу" и система за управление на огъня "Скайгард". Към 1.6.1987 г. е доставено въоръжението и са формираны 4 и предстои развърщането на още 2 зенитни ракетно-артилерийски батареи "Скайгард-Спероу".

I-02386

- 6 -

Във ВМС

В програмите за развитие на ВМС при осигуряване на финансови средства щяло да се даде предимство на доставянето на нови фрегати или на съвместното им производство с други страни-членки на НАТО. Предвижда се построяването в собствени корабостроителници на 10 стражеви кораба по датски лиценз, подмяната на ескадрените миноносци тип "Флетчър" (4) и фрегати тип "Канон" (4) със съвременни фрегати УРО, подводните лодки тип "Балао" с подводни лодки тип 209 и др.

Предвижда се и доставката на 15 противолодъчни вертолета, снабдени с апаратура за РЕБ, от които 9 с корабно / за фрегатите УРО /и 6 със земно базиране

Планира се и подмяната на патрулните самолети "Албатрос" с нови по-съвременни. Проучват се възможностите за закупуване на патрулните самолети С-2 "Хокай" от САЩ или "Атлантик" от Франция.

За повишаване на оперативната и бойна подготовка на ВС се предвижда увеличаването на броя на националните учения и значително нарастване на летателните часове на ВВС. Основно внимание се отделя на усъвършенствването на учебните програми и система за подготовка в сержантските и висшите военни училища.

Бяха набелязани и се провеждат практически мерки по повишаване интензивността на мобилизационните мероприятия с цел издигане на нивото на бойна готовност. Усъвършенствува се донаторната система и реда за преминаване на военната служба.

В областта на материално-техническото осигуряване на въоръжените сили, усилията са насочени към задоволяване на нуждите с възможностите на националната военна промишленост.

I-02386

- 7 -

Характерът на провежданите мероприятия от гръцкото военно-политическо ръководство показва, че по същество военната доктрина на Гърция не внася съществени промени в следваната понастоящем прозападна външна политика, основаваща се на политическата и военна зависимост на Гърция като страна-членка на НАТО. Следователно тя не намалява и не премахва обвързаността на Гърция със САЩ и НАТО и не създава предпоставки за провеждането на действително независима външна политика. Нещо повече правителството на ПАСОК отстъпи от предизборните си обещания и членството на Гърция в НАТО се разглежда като единствен фактор за сигурността на страната.

Военната доктрина не внася промени и в отношенията на Гърция с НАТО във военната област. В сила остават плановете на НАТО за строителството на въоръжените сили и тяхното използване срещу нашата страна. Израз на тази обвързаност е фактът, че не се предвижда ликвидиране на американското военно присъствие и се декларира спазването на двустранните договори. Известно е, че плановете на гръцкото военно командване са разработени в пълно съответствие с военните програми на НАТО, чиято основна цел е постигане на военно превъзходство над Варшавския договор. На тази основа военната доктрина не изключва, а потвърждава обвързаността на страната със САЩ и НАТО.

Въпреки съществуващите противоречия, Турция не случайно не поставя открито въпроса пред ръководството на блока за несъстоятелността на мероприятията по милитаризиране на островите. Сметчането на тона в двустранните отношения напоследък и изразената готовност от двете страни за преговори потвърждават, че

I-02386

- 8 -

военната доктрина на Гърция служи като средство за достигане на определени външнополитически цели на НАТО.

Започналите през 1985 г. мероприятия по изграждането на втори отбранителен рубеж в района на Егейските острови продължават и през тази година със създаването на стройна система от военни и граждански органи в съответствие с така наречената концепция за "общонародна отбрана". Тези мероприятия умело се прикриват с опасността от Изток, но по същество са в съответствие с плановете на НАТО.

Необходимо е да се подчертае, че военните приготовления на Гърция нямат за основна цел повишаването на възможностите на страната за противопоставяне на Турция. Обективно те са насочени към повишаване на бойните възможности на гръцките въоръжени сили и нарастване на гръцкия принос във военните усилия на НАТО за постигането на едностранно военно превъзходство над страните от Варшавския договор.

№ I-02386/18.12.1987 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 3 екз.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно

Екз. № 4

ВОЕННАТА ДОКТРИНА НА ТУРЦИЯ

На 1.7.1986 г. в Турция беше приета нова военна доктрина т.нар. национална военностратегическа концепция. Според турското военно ръководство подготовката на въоръжените сили и страната за война, както и преди, щяла да се извършва в съответствие с военната доктрина на НАТО. Приемането на новата национална военна доктрина било наложено от измененията, настъпили след кипърския въоръжен конфликт от 1974 г. в отношенията на Турция със съседните държави. Това налагало да се направят някои оценки и да се предприемат мерки за подготовка на въоръжените сили за водене на локален въоръжен конфликт.

Новата военна доктрина на Турция предвижда формирането във военно време на т.нар. фронтни командувания на базата на съществуващите четири командувания на полевите армии. Всяко фронтно командване щяло да координира действията на всички видове въоръжени сили, дислоцирани (базирани) в неговата зона за отговорност. По такъв начин по време на война преставали да функционират командуванията на видовете въоръжени сили, които в мирно време изпълнявали задачи по попълването на войските с личен състав, неговото обучение и материално-техническо снабдяване. Характерна особеност на новата военна доктрина по същество е разработването на свързващото звено - оперативното изкуство между стратегията и тактиката.

Новата военна доктрина на Турция действувала паралелно с общата военна стратегия на НАТО. Същевременно тя имала за цел

I-02387

- 2 -

осигуряването на отбраната на турските национални граници от евентуално нападение на съседна държава. При изготвянето на новата военна доктрина са били отчетени следните фактори: отношенията между СССР и САЩ; обстановката на Балканите и в Близкия изток; геополитическото значение на Турция и отношенията ѝ със съседните страни; отношенията на Турция със западноевропейските и ислямските страни; посоките, от които идват различните заплахи за Турция - идеологическа от НРБ и СССР, етническа от Кюрдското националноосвободително движение (КНОД) и подкрепящите го страни, религиозна от Иран и т.н.

Основно място в новата военна доктрина заема класифицирането на съседните държави според степента на опасност, която представляват за Турция, а именно: Гърция, СССР и НР България, Сирия, Ирак и Иран.

Главна военна заплаха за сигурността на Турция на сегашния етап представлявала Гърция. Основа за формирането на тази оценка служели: гръцката позиция по кипърския въпрос; съществуващите противоречия в Егейско море; публичното обявяване, че опасността за Гърция идва от Турция, а не от държавите-участнички във Варшавския договор; заемането на антитурска позиция на всички международни форуми; използването на гръцкото лоби в американския Конгрес за намаляване на отпусканата военна помощ на Турция и др.

По отношение на СССР се посочва, че той подкрепял финансово и материално КНОД и различните арменски организации, предявявайки териториални претенции към Турция, заемал антитурска позиция по кипърския въпрос, методично заличавал националните особености на тюркските народности, имал безкомпромисно поведение във връзка с използването на Черно море.

I-02387

- 3 -

В новата военна доктрина на Турция България се разглежда като най-предан приятел и съюзник на СССР като се посочва, че тя самостоятелно не представлявала военна опасност за Турция, а само в съюз със СССР. Между причините, поради които България представлява опасност за Турция, се посочва провеждането на "асимилационна политика" спрямо т.нар. турско малцинство, заемането на антитурска позиция на всички международни форуми, извършване на контрабандна търговия до военния преврат, принуждаване на изселените се от страната турски граждани да събират разузнавателна информация, налагане на големи глоби на транзитно преминаващите през България турски граждани и др.

На основата на съществуващите териториални, малцинствени и религиозни противоречия новата военна доктрина на Турция допуска воденето на локални въоръжени конфликти и със Сирия, Ирак и Иран.

Срокът за действие на новата турска военна доктрина е 6 години (до 1992 г.), като се предвижда нейното ежегодно преразглеждане и актуализиране. За целта цялата добита разузнавателна информация от въоръжените сили, Националната разузнавателна организация (МИТ) и Министерството на външните работи се предава в Главно управление "Планове и принципи" на ГЩ, където се извършва анализ и оценка на постъпилите сведения и се изготвя проект за новата военна доктрина, който последователно се разглежда и утвърждава от началника на ГЩ, Висшия военен съвет и Съвета за национална сигурност, след което влиза в сила. Начинът за формирането на военната доктрина на Турция способствува динамично да се реагира на настъпващите изменения както в отношенията със съседните страни, така и в света и в зависимост от това да се внасят необходимите промени. От друга страна новата военна доктрина способству-

I-02387

- 4 -

ва за стимулирането на националната военна промишленост и намаляване по този начин зависимостта на Турция от САЩ и НАТО.

№ I-02387/18.12.1987 г.

Отпечатано в 1 екз.

Размножено в 3 екз.

/АК

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ
ПРЕЗ КОМУНИЗМА

87

РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ
МНО

СЕКРЕТНО

КРДОПБГДСРСБНА

ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

№ 000105

РАЗУЗНАВАТЕЛНА СВОДКА

1 декември 1989 г.

12

Историческите архиви на ДС

519

ВЪОРЪЖЕНИЕ И ВОЕННА ТЕХНИКА

г-р. Николов	Ход на разработването в САЩ на химически лазери.....	34
г-р. Василев	Нов италиански основен боен танк С1 "Ариете".....	30
г-р. Василев	Разработване на нова модификация на самолета F-14.....	37
г-р. Василев	Работи по създаването на нова система за опознаване MIS в НАТО.....	30
г-р. Василев	Работи по усъвършенстване на корабния ЗРК "НАТО Сий Спору".....	30
г-р. Василев	Работи в САЩ по създаването на система за безхартиена проектна и експлоатационна техническа документация.....	41

ИКОНОМИКА

г-р. Василев	По проекта за военен бюджет на Франция за 1990 г.....	44
г-р. Василев	Указател на материалите, поместени в месечните разузнавателни сводки през 1989 г.....	47

ПРИЛОЖЕНИЕ: 1. Схема 1. Замисъл за провеждане на КЩУ на 3 мд, секретна, маш. № I-01481/27.11.1989 г., от 1 (един) лист.

ВОЕННОПОЛИТИЧЕСКИ СЪБИТИЯ

ПО ЗАСЕДАНИЕТО НА ГРУПАТА ЗА ЯДРЕНО ПЛАНИРАНЕ (ГЯП) НА НАТО

На 24 и 25.10.1989 г. в Кинта ду Лагу (Португалия) се проведе заседание на ГЯП на НАТО, с което започна есенната сесия на висшите ръководни органи на блока. Участвували са министрите на отбраната на страните-членки (без Франция, а Исландия е присъствувала като наблюдател). В центъра на дискусиите е стояла ядрената политика на НАТО в светлината на близката перспектива за постигане на споразумение на преговорите във Виена по обикновените въоръжени сили.

В заключителното комунике се дава положителна оценка на промените в СССР и някои социалистически страни и на извършваните от тях едностранни съкращения на въоръжените сили. Посочва се обаче, че въпреки това въоръжените сили на Варшавския договор запазват своето превъзходство в Европа, особено по ядрените системи с малък обseg. Изтъква се, че едно евентуално споразумение по обикновените въоръжени сили ще даде възможност за съкращаване на тактическите ядрени средства, но "няма да премахне необходимостта от такива оръжия". Във връзка с това отново е потвърдена валидността на стратегията на НАТО за "гъвкаво реагиране" и необходимостта да се поддържат адекватни ядрени средства.

Решено е било да се възложи на шест експертни групи да представят съображения по следните аспекти на ядрената политика на НАТО в случай на постигане

на споразумение във Виена: функциониране на ядрени средства на НАТО; нападателна ядрена мощ на Варшавския договор при наличието на паритет в конвенционалната област; възможни последици за ядрения потенциал на НАТО в условията на споразумение за съкращаване на обикновените сили; възможни задачи пред ядрения потенциал на НАТО след подписването на такова споразумение; характеристики, които трябва да притежават ядрените средства; обосноваване на необходимостта от изключване на ядрения потенциал на НАТО от евентуални споразумения. Първите доклади на тези групи ще бъдат представени на ръководните органи на блока през 1980 г. и на тяхна основа ще бъде изработена общата позиция на НАТО по бъдещите преговори за тактическите ядрени оръжия в Европа и евентуалното решение за замяна на ядрените ракети "Ланс".

Министърът на отбраната на САЩ Чейни информира ГЯП за хода на съветско-американските преговори в Женева по ядрените и космическите оръжия, изпълнението на програмите за модернизирване на американските ядрени средства и хода на реализиране на СОВ, както и за развитието на ядрения потенциал на СССР. Изтъкнато било превъзходството на Съветския съюз в областта на мобилните МБР и особено в областта на космическите противосъпътникови оръжия.

Резултатите от заседанието на ГЯП потвърждават тенденцията в ръководните органи на НАТО да приветствуват декларативно положителните промени и разведвяването и разоръжаването и едновременно с това да продължават на практика курса към постигане на военно превъзходство над Варшавския Договор.

ПО ЗАСЕДАНИЕТО НА ЕВРОГРУПАТА

На 27.11 в Брюксел се проведе заседание на Еврогрупата с участието на министрите на отбраната на европейските страни-членки на НАТО.

Заседанието протече под влиянието на задълбочаващия се диалог Изток-Запад, наредка на преговорите във Виена по обикновените въоръжени сили и по мерките за укрепване на доверието и сигурността в Европа и предстоящата среща между М. Горбачов и Дж. Буш.

Главно внимание е било отделено на отношенията Изток-Запад и извършваните промени в някои социалистически страни. Независимо от дадената положителна оценка министрите на отбраната са отбелязали, че дори след обявените едностранни съкращения на въоръжените сили от някои социалистически страни Варшавският договор все още има значително превъзходство над НАТО в конвенционалните въоръжения, което щяло да се запази и след подписването на договора във Виена. Поради това те отново са потвърдили валидността на стратегията за "гъвкавото реагиране" и концепцията за "ядрено възпиране". Направена е оценка, че в обозримо бъдеще гаранция за сигурността и стабилността на континента ще бъде наличието на американски ядрени и конвенционални сили и средства в Европа.

Министрите на отбраната са потвърдили необходимостта от силен и единен Атлантически съюз, като са изразили становището, че развитието на по-силна и единна Западна Европа ще доведе до по-зряло и балансирано трансатлантическо сътрудничество и ще

- 8 -

съдействию за по-пълноценно поддържане на колективната сигурност на НАТО.

Дадена е била положителна оценка и на мероприятията, проведени през 1989 г. от страните-членки на Еврогрупата за укрепване на военната мощ на блока, а именно: увеличаване на военните разходи от 5 страни (Италия, Норвегия, Испания, Англия, Люксембург) и внасяне от Испания на вноски във военния бюджет на НАТО; модернизиране на въоръжение и бойна техника; интегриране на допълнителни национални сили в ОВС на НАТО за усиляване на сухопътните, военновъздушните и военноморските групировки и др.

Очевидно след продължителния натиск, оказан от САЩ върху европейските страни-членки на НАТО за поемане на по-голям дял от военните разходи, западноевропейските страни проявяват стремеж да удовлетворят исканията на своя главен съюзник и да повишат боеспособността на НАТО като цяло.

ПО ПОСЕЩЕНИЕТО НА МИНИСТЪРА НА ОТБРАНАТА НА САЩ В НЯКОИ СТРАНИ ОТ НАТО

От 21 до 31.10 министърът на отбраната на САЩ Чейни посети Франция, Португалия, Англия, ФРГ и Италия, като на 24 и 25.10 взе участие в заседанието на Групата за ядрено планиране на НАТО в Португалия. При разговорите му с ръководителите на посетенията от него страни основно внимание било отделено на отношенията Изток-Запад, състоянието на различните преговори за разоръжаване, двустранното военно сътрудничество и преразпределението на военните разходи в блока.

Чейни информирал съюзниците за резултатите от разговорите на президента Буш и държавния секретар

- 9 -

лейкър с министъра на външните работи на СССР Шеварднадзе, хода на съветско-американските преговори в Женева, изпълнението на американските програми за модернизиране на ядрените средства и за реализирането на СЪИ, както и за развитието на съветския ядрен потенциал. Той изразил безпокойството си от нарастващото подценяване на "заплахата от Изтока" в страните от НАТО. Според него извършващите се промени в социалистическите страни не давали основания на блока да прави оценка, че "студената война" е отминала, и на тази основа да предприема едностранни съкращения на въоръжените си сили в Европа. Чейни отхвърлил съветските предложения за укрепване на сигурността в Северна Европа (речта на М. Горбачов в Хелзинки на 25.10), за разпускане на Варшавския договор и НАТО и ликвидирал на военните бази на чужда територия до 2000 г. (речта на Е. Шеварднадзе пред Върховния съвет на СССР, 23.10). Той подчертал, че НАТО трябва да запази стратегията на "гъвкавото реагиране" и да не допуска пълното премахване на тактическите ядрени средства в Европа.

Във Франция (21-23.10) Чейни заявил, че САЩ подкрепят нейното намерение да запази ядрения си арсенал независимо от резултатите на преговорите във Виена в Женева, и обсъдил някои конкретни проблеми на двустранното военно сътрудничество - съвместно разработване на ядрена ракета с въздушно базиране с голям радиус на действие и на авиационни двигатели, "вентуална" продажба на Франция на около 20 самолета F-18 и закупуване от нея на около 300 вертолета за сухопътните войски на САЩ и др. В Англия (25-26.10) той обрънал особено внимание върху запазането на наложения от КОКОМ режим на продажба на модерни

технологии за социалистическите страни. Във ФРГ (27. 28.10) Чейни потвърдил известното становище на Вашингтон, че разработката на нова тактическа ядрена ракета била от националната компетентност на САЩ и евентуалната подмяна на разположените на западногерманска територия УР "Ланс" ще се реши след 1992 г. в зависимост от хода на преговорите във Виена. Той обявил, че през периода 1990-1991 г. американските химически оръжия ще бъдат изтеглени от ФРГ. В Италия (29-31.10) Чейни потвърдил, че САЩ не са се отказали от планове си за прехвърляне на 401 тнакр (72 самолета F-16) в базата в Кротоне и за запазване на военното си присъствие в Средиземно море.

Резултатите от посещението на американския министър на отбраната в някои страни от НАТО твърждават намеренията на САЩ да се допуснат о слабване на военната мощ на блока независимо от инициативите на социалистическите страни и хода на и преговорите във Виена.

ПО ОБСТАНОВКАТА В ТУРЦИЯ

Обстановката в Турция се развива под знака на извършените в края на октомври и началото на ноември промени в държавното ръководство.

На проведения на 31.10 трети кръг на президентските избори, независимо от бойкота на опозиционните Социалдемократическа народняшка партия (СДНП) и Партията на верния път (ПВП), за президент беше избран Тургут Йозал - досегашен министър-председател и ръководител на управляващата Отечествена партия (ОП). За нов министър-председател Великото национално събрание (Меджлис) утвърди на 15.11 досегашния си председател Йълдъръм Акбулут. В съставеното от него правителство

съществени промени не настъпиха - всички досегашни министри запазват постове си, като броят на държавните министри беше увеличен от 10 на 15.

Новото правителство наследява остри икономически и вътрешнополитически проблеми. Външният дълг възлиза на 37 млрд. долара, инфлация - 73 %, безработица - 2,5 млн. души. Въпреки репресивните мерки и терора Кюрдското националноосвободително движение продължава активната си съпротива. При създадената обстановка Меджлисът беше принуден за пореден път да продължи извънредното положение в 8-те вилаета в Югоизточен Анадол. Опозиционните СДНП и ПВП разгръщат широка кампания, като настояват за предсрочни парламентарни избори. Според тях съставът на сегашния парламент, в който ОП разполага с 292 от 450 места, не отговаря на реалното влияние на политическите сили в страната.

Във външнополитическата област турско ръководство е изправено пред сериозни проблеми в отношенията със САЩ и ЕИО. Особено място в последно време заема проблема с внесената в Сената на САЩ проекторезолюция по случай предстоящата през 1990 г. 75-годишнина на геноцида срещу арменците. Нейното приемане според турско ръководство щяло да подкопае сериозно основите на турско-американските отношения. За недопускане на такова развитие то обяви редица ограничения за дейността на американските фирми и въоръжените сили на САЩ на територията на Турция и заяви, че ако се допусне приемане на резолюцията, ще бъдат предприети и други ограничителни мерки. Същевременно Турция потърси съдействието на Израел за активизиране дейността на еврейското лоби в САЩ срещу резолюцията. В замяна Турция предприе стъпки за разширяване на политическите, икономическите и

*Ком. Ржев
ком. Ржев
Ген. З. К.
Ген. З. К.*

Вх. 01823 30-6-1970

с-ч 4-7

КРДОБЕГДСРБНА **Секретно**
ДЕКЛАСИФИЦИРАМ **Экз. № 1**
§ 17
КРДОБЕГДСРБНА *ВМ*

62

НАЧАЛЬНИКУ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА БОЛГАРСКОЙ НАРОДНОЙ АРМИИ

Генерал-лейтенанту

товарищу ЗИКУЛОВУ В.С.

Уважаемый товарищ генерал!

На Ваше письмо № 01334 от 18.5.1970 года сообщаем, что мы не возражаем против отправки в 1970 году 15 офицеров Болгарской Народной Армии на 10-месячные курсы при Военно-дипломатической академии. Оформление этой группы офицеров должно производиться существующим порядком.

Возможность принимать на курсы в 1971, 1972 и 1973 гг. по 40 офицеров нами рассматривается и ответ Вам будет дан позднее.

С уважением

НАЧАЛЬНИК ГЛАВНОГО РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО
УПРАВЛЕНИЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ВС СССР

Генерал-полковник

П. Ивашкин
П. ИВАШКИН

"20" июня 1970 г.

45/768

КРДОБЕГДСРБНА
ВЯРМО С ОРИГИНАЛА
21.06.1970

175

к.ф. о.ч.ч. А.И.И.

МИНИСТЕРСТВО НАЦИОНАЛЬНОЙ ОБОРОНЫ ЧССР
ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ШТАБ
НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ЗАМ. НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА

СЕКРЕТНО!
№ 191.82
Зак. № I
Кл. инв. I

№ : 030110 - РУ/ПВ
" 14 " января 1982 года

Тов. Милев. Колосов
составивший № 8.2

НАЧАЛЬНИКУ РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ЗАМЕСТИТЕЛЮ НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ЧНА
ГЕНЕРАЛ-ПОЛКОВНИКУ тов. В. ЗИКУЛОВУ
СОФИЯ.

Тов. Милев. 1.2

м. Пастухов
12.9.82

Уважаемый товарищ Генерал-полковник !

ХРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН.
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

525

На основании Рекомендаций состоявшегося в период 29.6. - 3.7.1981 г. в Софии рабочего совещания секции оперативной и тактической разведки Разведуправление ПШ ЧНА разработало "Информацию о выполнении задач по автоматизации процессов оперативной и тактической разведки".

В соответствии с планом зарубежных командировок и визитов МНО ЧССР предполагая осуществить рабочее совещание специалистов по процессам автоматизации оперативной и тактической разведки в период 23 - 26 марта 1982 г. в Праге, на которое приглашаю двух Ваших специалистов. В ходе совещания предусматриваю обсудить, в частности, вопросы, приведенные в тексте приложения.

Прошу Вас сообщить фамилии и время прибытия Ваших специалистов, а также Вашу точку зрения относительно содержания этих переговоров. В случае, если в рамках рабочего совещания Вашими специалистами будет осуществлен показ решения задачи № 1 о использовании ЭВМ Разведуправления ПШ ЧНА, прошу Вас сообщить Ваши требования к обеспечению этого показа.

ПРИЛОЖЕНИЕ: "Информация о выполнении задач по автоматизации процессов оперативной и тактической разведки" на 4 листах, секретно.

С уважением

НАЧАЛЬНИК РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОГО УПРАВЛЕНИЯ
ЗАМ. НАЧАЛЬНИКА ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБА ЧНА
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ-ИНЖЕНЕР Иосеф БРОЖ

Восстановлено на основании...
коп. 8.2.82.
Скопировано из...
№ 191.82
12.9.82

Иосиф

ХРДОПБГДСРБНА
ВЕРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 21.10.82

Handwritten notes and scribbles at the top left of the document.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАНА
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

119

0875.106.82
3

Секретно
Экз. единственный

С П Р А В К А

относительно двустороннего сотрудничества
между Разведывательным управлением ГШ БНА
и Главным Разведывательным управлением ГШ
ВС СССР в информационной области в 1981 г.

За истекший год сотрудничество между РУ ГШ БНА и
ГРУ ГШ ВС СССР в информационной области продолжило расширять-
ся и углубляться. Увеличился взаимный обмен документальными
материалами и информационными разработками. Повысилась также
оперативность в обмене информацией по линии ЮП. Все это спо-
способствует своевременному вскрытию содержания, сущности и це-
лей проводимых нашими вероятными противниками (военно-полити-
ческих мероприятий и более полному изучению и анализу широ-
кого круга вопросов, касающихся строительства и развития во-
оруженных сил стран-членов НАТО.

Очень полезными для нас являются подумаемые от ГРУ
периодические информационные документы, как например: "Военно-
политические вопросы", "Сборник материалов по вооруженным си-
лам капиталистических государств", "Информационный сборник
по вооруженным силам капиталистических государств", разведы-
вательная сводка "Объединенные вооруженные силы Севераатлан-2

I-0377

КРДОПБГДСРСБНА
ВЯРНО С ОРГИНАЛА
Дата 9.10.11 Эксперт [Signature]

114

- 2 -

тического союза", разработки "Оперативная и боевая подготовка ОВС НАТО" и серии осенних учений ОВС НАТО "Отэм фордж" и др.

КРАСНОДОРСБМА 2
 ДЕКЛАССИФИЦИРОВАН
 6.17
 ОТ ЗАРДОНЕГАСРМА

Большой интерес для нас представляет сведения ГРУ о группировке 6-го флота США в Средиземном море, о проводимых учениях ОВС НАТО и стран-членов блока, а также информация об обстановке в кризисных районах мира.

Все эти информационные материалы мы используем для своевременного информирования нашего партийного, государственного и военного руководства, в связи с чем разрешите мне выразить ГРУ и Вам лично нашу самую искреннюю благодарность.

Мы считаем, что положительным элементом нашего сотрудничества является также взаимный обмен информацией на уровне начальников информационных служб, что способствует полному выяснению вопросов и уточнению сведений. Эта форма сотрудничества в информационной области создает большую оперативность при обмене данными и следует ее расширять и в будущем.

Мы имеем просьбу получать своевременную оценку ГРУ наших материалов / в 1981 г. мы не получили оценки ни одного нашего материала/, так как мнение ГРУ об этих материалах для нас является очень важным при формировании окончательной оценки соответствующего материала.

С целью своевременной постановки задач нашим добывающим органам по интересующим ГРУ вопросам прошу, на основании взаимной договоренности, достигнутой на нашем совещании в декабре 1973 г. в Будапеште, получать заявку ГРУ на следующий год до конца октября текущего года. В настоящее время заявки обычно получают в конце декабря текущего года, пос-

1-0377

КРАСНОДОРСБМА 2
 ВЕРНО С ОРИГИНАЛА
 Дата 21.10.81
 Экземпляр: 1

- 3 -

115

КРДОПБГДСРСБНА 2

ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17

от ЗДРДОПБГДСРСБНА!

ле завершения планирования в РУ ГШ и возникает необходимость дополнительной постановки задач или доуточнения поставленных.

С целью иметь одинаковую основу для оперативных расчетов мы предлагаем не позже 15 октября каждого года осуществлять через ЮП или по почте обмен данными об изменениях в вооруженных силах Греции и Турции.

Маш. № 1-0377/24.2.1982 г.

Отпечатано в 1 экз.

Ш

Рез. в 1 экз.

КРДОПБГДСРСБНА 2

ВЕРНО С ОРИГИНАЛА

Дата 21.10.11 Эксперт: [Signature]

№ 402
5.7.1981

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЕКРЕТНО

Экз. единст

венна

С П Р А В К А

относительно сотрудничества с РУ/ГРУ/ ГШ ВС СВД

Сотрудничество между РУ/ГРУ/ ГШ вооруженных сил стран-участниц Варшавского Договора в 1981 году осуществлялось в соответствии с положениями, разработанными на Берлинском совещании/1980 г./ на 1981-85 г., с протокольными записками совещаний начальников РУ/ГРУ/ и принятыми годовыми и перспективными планами.

Сотрудничество осуществлялось в виде рабочих встреч специалистов, многосторонних и двусторонних переговоров, консультаций, обмена положительным опытом и информационными материалами, заседаний научно-технической комиссии и секции ОТР, Р и РТР и др. В 1981 году улучшилось взаимодействие между РУ/ГРУ/ ГШ стран-участниц Варшавского Договора.

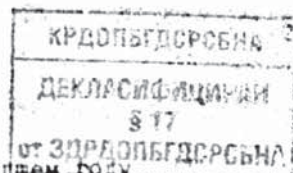
На совещании начальников РУ/ГРУ/ ГШ стран Варшавского Договора, состоявшемся с 27 октября по 1 ноября 1980 года, был утвержден проект перспективного плана работы секций и научно-технической комиссии на 1981-85 год.

В отчетном году представители РУ ГШ БНА приняли участие всего в 18 мероприятиях, в том числе:

- 8 многосторонних совещаниях и рабочих встречах /согласно протокольной записке Берлинского совещания 1980 года/, 7 из которых в других странах и 1 - в НРБ;
- 10 двусторонних рабочих встречах, 6 из которых в других странах и 4 - в НРБ.

0714

КРДОПБГДСРСБНА 2
ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
Дата 21.10.81 Эксперт

Для участия в вышеуказанных мероприятиях в прошедшем году было командировано 21 человек всего со 145/ста сорока пятью/человекоднями, а в НРБ приняты 25 человек из 5 стран со 129/ста двадцать девятью/ человекоднями.

Утвержденные формы и методы сотрудничества между разведывательными управлениями вполне оправдываются.

Проведенные двусторонние встречи и другие мероприятия в 1981 году и вопросы, рассмотренные на них

А. В других странах:

а/ с ГРУ ГШ ВС СССР

1. С 18 по 20 мая 1981 года в СССР/г.Москва/. С нашей стороны: генерал-полковник Зикулов и полковник Нонев.

Рассмотренные вопросы:

Согласованы на встрече

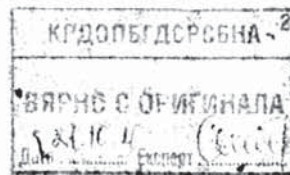
1. Изменения и тенденции развития ИЮ в мире. Конкретизация основных задач военной стратегической разведки.
2. Состояние двустороннего сотрудничества и основных направлений его дальнейшего развития и совершенствования.
3. Разработка проекта положения о сотрудничестве между разведывательными управлениями ГШ союзнических армий в период усложненной обстановки.

Одновременно с этим на рабочей встрече согласованы вопросы о двусторонних мероприятиях в 1982 году, о совершенствовании кадровой работы, о поставке специальной техники и др.

б/ с РУ ГШ ЧНА:

С 14 по 16 апреля 1981 года в г Прага

С нашей стороны: ген.-полк.Зикулов, ген.-майор Попов и полк.Гигов

- 3 -

Рассмотренные вопросы:

1. Состояние и перспективы развития двустороннего сотрудничества *Анализ политической обстановки*
2. Оценка НЮ в мире
3. Некоторые вопросы боевой готовности САР, контрразведывательных режимов в разведываемых странах, роли объединенных ВМС НАТО на Средиземном море и др.;

в/ с РУ ГДР ИНА ГДР:

С 16 по 20 марта в ГДР/г. Берлин/

Двусторонняя рабочая встреча и консультация специалистов по оперативной технике.

С нашей стороны: полк. Матов, майор Дойчинов.

Проведена консультация и обмен опытом по:

1. Проблемам легализационных документов
2. Химическим средствам связи;

г/ посещение международной выставки "Интеркамера"

С 26 марта по 1 апреля 1981 года в ЧССР/г. Прага/

С нашей стороны: кап. Якимов и ст. лейт. Цветков

Выставка демонстрировала фотокинотехнику и оптику;

д/ посещение международной выставки

С 7 по 11 апреля 1981 года в ВНР/г. Будапешт/.

С нашей стороны: полк. Крусов и кап. Карадимов

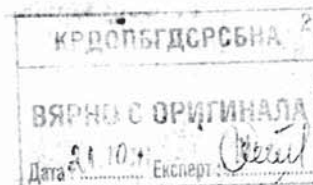
Выставка демонстрировала полимеры и переработку пластмасс;

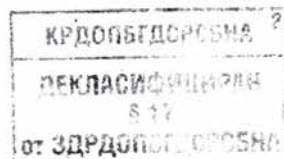
е/ консультация специалистов по Р и РТР

С 2 по 6 марта 1981 года в ГДР/ г. Берлин/.

С нашей стороны/ майор Димов и ст. лейт. Захариев.

0714

Тема консультации: "Использование специализированных приставок для регистрации буквопечатающих передач системы связи при помощи ИСЗ".

Б. Двусторонние мероприятия в НРБ

1. Принят советский специалист, подп. Карячев Владимир Васильевич/с 17 по 27 декабря 1980 года/, с целью оказания помощи по вводу в действие аппаратуры "Бланк-С".

2. Приняты специалисты из ГДР, полк.Фойгт К., подп. Витте Бернхард и майор Хеншел Уве /с 9 по 11.6.1981 года/, которым дана консультация в СИЦ по системе "Марк-IV".

3. Приняты специалисты из ВНР в СИЦ, полк.Берталон, с двумя сотрудниками/с 16 по 21 февраля/, которым дана консультация по системе "Марк-IV".

Приняты советские специалисты/с 26 мая по 1 июня/, полк.Вереса В.Т., майор Казанов О.Л. и ст.лейт.Ткачев А.П.

На рабочей встрече в СИЦ отработаны вопросы передачи и освоения первой задачи по автоматизации процессов управления ОТР. Согласована дальнейшая работа по распространению задачи РУ ПШ БНА для нужд РУ ПШ других братских стран.

В. Проведенные многосторонние мероприятия

а/ рабочая встреча начальников информационных служб и представителей Р и РТР.

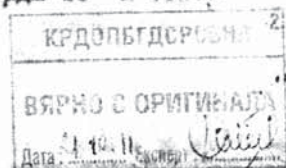
С 3 по 6 февраля 1981 года в ВНР/г.Будапешт/.

Участвующие: представители БНА, ВНА, ИНА ГДР, ВП, ВС СССР и ЧНА.

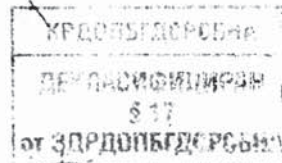
С нашей стороны: ген.-майор Попов и полк. Гигов.

Вопросы для рассмотрения:

1. Обсуждение результатов учений НАТО "Отем фордж-80" и обмен

- 3 -

опытом по разведке этих учений.

2. Обмен данными по СМШ "Винтекс-81"

3. Содержание и ход выполнения долгосрочных военных программ НАТО;

б/ совещание временной рабочей группы по темам "Болеро", "Балкон" и "Парабола"

С 8 по 12 июня 1981 года в ВНР/г. Будапешт/

Участвующие: представители РУ/ГРУ/ ВНА, ВНА, ИНА ГДР, ИП, ВС СССР и ЧНА.

С нашей стороны: полк. Маринов, майор Стоянов.

Вопросы для обсуждения:

1. Результаты научно-исследовательской работы по теме "Болеро".

2. Проект единых тт требований под условным наименованием "Парабола".

3. Результаты научно-исследовательских работ по теме "Балкон".

в/ заседание НТК при РУ ГШ СВД

С 22 по 27 июня 1981 года в ГДР/г. Берлин/ проведено десятое заседание НТК при РУ ГШ СВД.

Участвующие: представители РУ/ГРУ/ ГШ НРБ, ВНА, ИНА ГДР, ВП, ВС СССР и ЧНА.

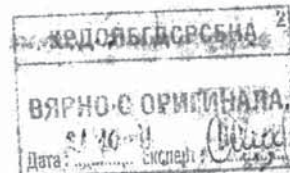
С нашей стороны: полк. Нонев, полк. Гигов и подп. Карагеоргиев

Рассмотренные вопросы:

1. Предполагаемые изменения и тенденции развития радиоэлектронных средств противника до 1990 года. Учет этих изменений при проектировании новой и модернизации существующей аппаратуры радиоэлектронной разведки.

2. информация об исследованиях и разработках радиоэлектронных средств.

0714

КРДОПБГДСРБНА - 2
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 от ЗДРДОПБГДСРБНА

3. Приборы термовизионной разведки и оптического наблюдения в
 ОТР.

4. Информация о разведывательно-сигнализационной аппаратуре
 США

5. Работа по унификации аппаратуры Р и РТР

6. Посещение заводов "Карл Цейс" - Йена;

г/рабочая встреча руководящего состава Р и РТР РУ ГШ СВД
 с 24 по 28 августа 1981 года в ЧССР/г. Прага/.

Участствующие: представители РУ ГШ БНА, БНА, БНА ГДР, ВП, ВС
 СССР и ЧНА.

С нашей стороны: полк. Гигов и подл. Топалов

Рассмотренные вопросы:

1. Направления повышения эффективности Р и РТР.

2. Возможности разведки новых объектов на БТВ/ПУ "Першинг-2",
 крылатые ракеты, система "АВАКС" и др./.

3. Новые системы радиоэлектронной разведки противника

4. Обсуждение и утверждение плана работы секции Р и РТР РУ ГШ
 СВД в 1982 году.

б. Показ использования вычислительной техники в Р и РТР;

д/ рабочая встреча специалистов по механизации и автоматизации
 информационных процессов

с 7 по 11 сентября 1981 года в ГДР/г. Берлин/

С нашей стороны: полк. Драганов и полк. Мицев

Рассмотренные вопросы:

1. Возможности обмена между РУ ГШ СВД результатами разработки
 задач по автоматизации информационных процессов.

2. Предложения РУ ГШ БНА ГДР по отработке машинных форм уни-
 фицированных документов с помощью ЭВМ.

КРДОПБГДСРБНА
 ВЕРНО С ОРИГИНАЛА
 дата 21.10.81 скенеру

- 7 -

3. Опыт РУ ГШ.БНА по использованию системы "Марк-IV" для автоматизированной обработки разведывательной информации.

4. Опыт РУ/ГРУ/ ГШ СВЦ по автоматизированному контролю лиц, подозреваемых в принадлежности к разведке противника;

е/ совещание временной рабочей группы по станции "Рамона-Планшет"

В ноябре 1981 году в ЧССР/г. Прага/

С нашей стороны: полк. Нонев, полк. Божилев

Вопросы для обсуждения:

1. Результаты государственных и войсковых испытаний станции;

ж/ годовое совещание начальников РУ ГШ СВЦ

С 19 по 23 октября 1981 года в ПНР/г. Варшава/

С нашей стороны: ген.-полк. Зикюлов и ген.-майор Попов

Г. Многосторонние мероприятия в НРБ

а/ рабочая встреча секции ОТР

С 29 июня по 3 июля 1981 года в НРБ/г. София/

С нашей стороны: ген.-майор Петров, полк. Тодоров, полк. Митков.

Вопросы для обсуждения:

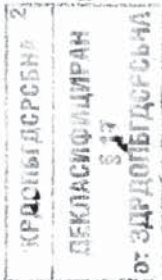
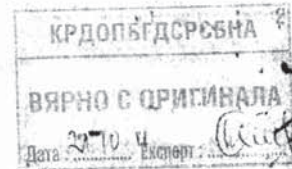
1. Проведение теоретической конференции на тему: "Организация и ведение разведки в армейской наступательной операции с применением новых технических средств и способов выполнения задач"

2. Рассмотрение итогов теоретической разработки направлений повышения эффективности разведки силами и средствами ОТР.

3. Рассмотрение результатов решения первой задачи по автоматизации процессов управления разведкой с показом на ЭВМ в СИЦ РУ ГШ.

Впервые, в отчетном году, из-за осложнения внутренней обстановки в Польской народной республике, не была проведена плановая ра-

0714

- 8 -

КРДОПБГДСРБНА
 ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 § 17
 от ЗДРДОПБГДСРБНА

Зочна встреча начальников РУ/ГРУ/ ГШ СВД в г. Варшава. В связи с этим проведение очередного совещания запланировано в апреле с.г./1982/ в г. Москва.

Однако участие начальников РУ ГШ СВД во встрече Комитета министров национальной обороны социалистических стран в г. Москва в январе с.г. дало им возможность встретиться и обсудить ряд вопросов, связанных с сотрудничеством, на многосторонней и двусторонней основе.

№ 0714/29.3.1982 г.

Отпечатано в 1 экз.

МЦ

КРДОПБГДСРБНА
 ВЯРНО С ОРИГИНАЛА
 Дата: 11.10.84 Экземпляр: 1

№2132

МИНИСТЕРСТВО НАРОДНОЙ ОБОРОНЫ НРБ
РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНОЕ УПРАВЛЕНИЕ — ГШ

СЕКРЕТНО

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Экз. № 1

ПОВЕРИТЕЛНО
25.05.2004 г.
Чл. 28, ал. 2, т. 3 от ЗЗКИ

ВЫСТУПЛЕНИЕ

заместителя начальника Генерального штаба БНА
начальника Разведывательного управления ГШ
генерал-полковника ЗИКУЛОВА В. С. на совещании
начальников разведуправлений Генеральных (Главного)
штабов вооруженных сил стран-участниц Варшавского
Договора (апрель 1987 года — Будапешт)

„Направленность оперативной и боевой подготовки
объединенных вооруженных сил НАТО и выполнение
Стокгольмских договоренностей“

Оперативная и боевая подготовка командований, штабов и войск вооруженных сил НАТО на Южно-Европейском ТВД осуществляется в соответствии с общими взглядами блока и направлена на поддержание высокой боевой и мобилизационной готовности совершенствование системы стратегического развертывания и подготовку к ведению решительных действий в условиях как всеобщей ядерной, так и ограниченной войны.

Ежегодно в юго-восточной части Южно-Европейского ТВД проводятся около 220 – 230 различных видов учений в звеньях от бригады, авиабазы, корабельного соединения и выше. На них отрабатывается весь комплекс мероприятий, связанных со стратегическим развертыванием вооруженных сил, отрабатываются варианты оперативных планов развязывания войны и ведения первых операций с применением различных средств поражения.

В соответствии со Стокгольмскими договоренностями НРБ получила уведомления о запланированной в 1987 году военной деятельности 6 странами-членами НАТО и 3 нейтральными государствами.

Странами НАТО на Южно-Европейском ТВД – Италия, Греция и Турция, объявлено только одно учение турецких вооруженных сил "Мехметчик-87".

Основные коалиционные учения НАТО, проводимые за последние годы, в которых участвуют вооруженные силы Греции и Турции, следующие.

I-0713

- 4 -

1. Командно-штабные учения "Винтекс/Симекс", "Дэнс кроп", "Дерби холидей" и др. Участвуют оперативные группы командований и штабов различных степеней до дивизии (бригады) включительно и подразделения связи. Привлеченный личный состав суммарно превышает установленные уровни. Учения не подлежат уведомлению и контролю, так как полевые войска согласно принципам Стокгольмских договоренностей не развертываются. В этом смысле проведенное в этом году учение "Винтекс/Симекс-87" не является нарушением Стокгольмских договоренностей, так как личный состав принимающий в нем участие не организован в дивизионную структуру или хотя бы в две бригады (полка), как того требует соглашение.

2. Учения типа "Дисплей дитерминеишн", проводимые в рамках осенней серии учений НАТО "Отэм фордж" и "Дистант хамэр". В них участвуют командования и штабы объединенных и национальных вооруженных сил, соединений и частей видов вооруженных сил - всего около 30 000 человек. Учения проводятся поэтапно с преимущественным участием военно-воздушных и военно-морских сил. Участвующие на каждом из различных этапов учений компоненты сухопутных, воздушно-десантных и амфибийных войск - ниже определенных уровней и поэтому в этом масштабе они не подлежат уведомлению и контролю.

3. Учения Мобильных сил НАТО типа "Экспресс". Они проводятся ежегодно на территории одной из стран НАТО в юго-восточной части Южно-Европейского ТВД. В них принимают участие оперативные группы объединенных и национальных командований и штабов театра военных действий, часть Мобильных сил и отдельные части и подразделения национальных сухопутных войск и ВВС. Привлекаемый личный состав в некоторые годы суммарно превышал определенный уровень. Например, в учении

I-0713

"Арчуй экспресс", проведенном в 1986 году в Восточной Фракии (Турция), принимали участие около 20 000 человек, в т.ч. около 5000 человек Мобильных сил. В 1987 году с 1 по 30.5 в Юго-Восточной Анатолии (Турция) запланировано проведение учения "Аврора экспресс". Учение представляет собой самостоятельное учение Мобильных сил, сухопутный контингент которых – под определенным Стокгольмскими соглашениями уровнем.

Национальные комплексные, армейские, корпусные и дивизионные (бригадные) учения. Большие комплексные учения проводятся под различными наименованиями: в Турции – "Мехметчик", "Кыш" ("Зима"), "Илк хедеф" ("Первая цель"); в Греции – "Александрос", "Парменион", "Посейдон-Диас". В этих учениях участвуют оперативные группы генеральных и главных штабов, штабов объединений и соединений, а на некоторых этапах учений и отдельные части и подразделения (а в некоторых случаях и соединения) трех видов вооруженных сил. В некоторых из этих учений общая численность участвующих достигает 30–40 тысяч человек, в т.ч. и резервистов, при этом количество одновременно находящихся на местности войск меньше этого числа.

Армейские учения в сухопутных войсках обеих стран проводятся под различными наименованиями командно-штабным методом с частичным привлечением войск. По некоторым данным, в проведенных в прошедшие годы армейских учениях суммарно приняли участие до 20 000 человек сухопутных войск и ВВС.

Как правило, корпусные учения проводятся как командно-штабные с участием оперативных групп штабов и подразделений связи, а дивизионные учения – с участием части состава дивизии, не превышающей обычно 6–8 тысяч человек.

- 6 -

В 1987 году объявлено только одно учение – "Мехметчик-87", в Восточной Анатолии. Пока причина необъявления остальных не выяснена. Вполне вероятно, что в этом году они будут проведены в составе, не превышающем рамки соглашения. Нельзя однако исключить, что масштаб этих учений скрывается.

Таким образом – среди запланированных коалиционных учений самый большой интерес с точки зрения контроля за соблюдением соглашения вызывают учения типа "Экспресс", а среди национальных – армейские учения и комплексные учения типа "Мехметчик", "Илк хедеф", "Александрос", "Парменион", учение "Посейдон-Диас", проведенное в конце марта с антитурецкой направленностью.

Какие меры принимаются в БНА в связи с контролем за выполнением соглашения.

В соответствии с рекомендациями Московского совещания в декабре 1986 года в ГШ БНА создана группа, которая занимается вытекающими из соглашения проблемами – соблюдением договоренностей, подготовкой наблюдателей и инспекторов, принятием и контролем за действиями иностранных наблюдателей и инспекторов.

Перед Разведывательным управлением Генерального штаба БНА поставлены две основные задачи:

- следить за масштабом и направленностью проводимых потенциальным противником учений и за привлекаемыми в них войсками и своевременно информировать руководство МНО о нарушениях;

- подготовить и поддерживать в готовности необходимое число офицеров, которых необходимо включать в группы наблюдения и инспекций. Для этой цели подготовлены 10 офицеров, улажены паспортные проблемы и обеспечен транспорт для их быстрого направления к местоназначению.

I-0713

- 7 -

Для обеспечения выполнения задач, вытекающих из Стокгольмских соглашений о военной разведке, по нашему мнению необходимо усилить эффективность всех видов разведки и особенно агентурной в целях своевременного вскрытия действительных целей и масштабов проводимой НАТО военной деятельности и недопущения стратегической неожиданности, а также своевременного принятия решения о проведении инспекций на месте.

Одновременно с тем, учитывая время, необходимое для появления инспектирующей группы в районе инспекции, возможность противоположной стороны вывести войска из этого района за это время, мы выражаем серьезные сомнения относительно возможностей вскрыть и доказать нарушения соглашения таким способом. Очевидно, решение относительно проведения инспекции нужно принимать весьма осторожно и использовать его преимущественно в качестве способа разведки при действительно существующих признаках осуществления мероприятий непосредственной подготовки к войне.

Необходимо подчеркнуть большую ответственность, которая с подписанием соглашений теперь возложена на Разведывательных управлений союзнических стран, по вскрытию и правильному определению масштаба проводимых учений НАТО, не допуская как завышения, так и занижения количества привлеченных войск.

Каждое завышение может привести к необоснованным решениям со стороны наших руководств по направлению инспекций, что может навредить целям Стокгольмских соглашений.

I-0713

- 8 -

С другой стороны – каждое занижение, а следовательно отсутствие реакции с нашей стороны о совершении противником нарушений могут создать в командовании НАТО представления о том, что возможности разведки братских стран по вскрытию приведения в движение его вооруженных сил ограничены, а это со своей стороны может способствовать усилению его агрессивности.

Все это призывает к большей активности и эффективности в нашей разведывательной деятельности и еще более тесному сотрудничеству и взаимной информации.

543

№ 1-0713/8.4.1987 г.
Отпечатано в 1 экз.
Размножено в 9 экз.
/ЕВ

Сотворение усилий (и
информации) инициативы по этому
вопросу.
Идея сотрудничества по
то не карва се има се
изважда само от изважда
Воттоси която и изважда
свои усилия.

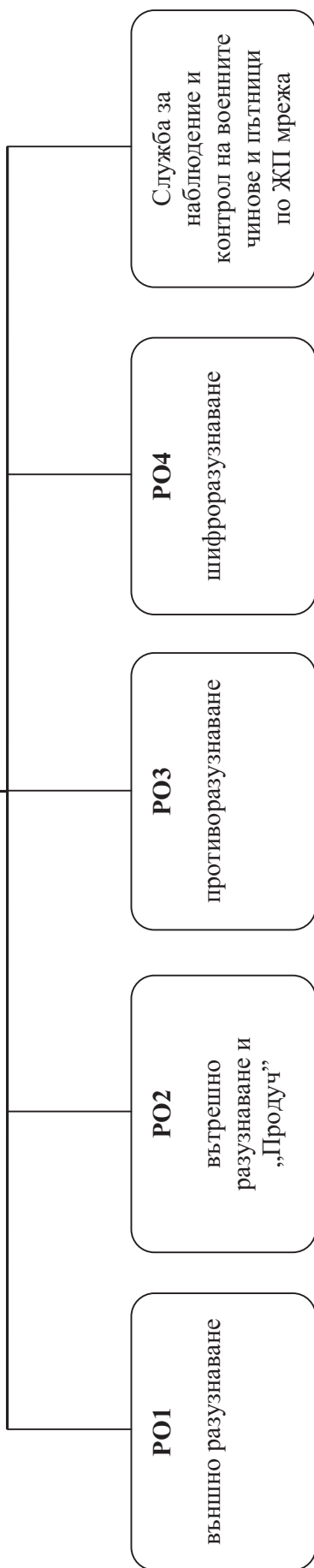
ПО-ЧЕСТО СРЕЩАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

- АВ** – агент-вербовчик
АГР – Агентурна група
АН – агент-наводчик
АПРГ – Агентурно парашутно-разузнавателна група
АР – Агентурна работа
АРГ – Агентурно-разузнавателна група
АО – Агентурна обстановка (терминът се използва за описание на възможностите за вербоване на агенти, както и дейността за противодействие от органите на контраразузнаването)
АОО – Агентурно-оперативна обстановка
б/а – бивш агент
БКП – Българска комунистическа партия
БНА – Българска народна армия
ВВС – Военновъздушни сили
ВИКС – Военен институт за координация и стандартизация (една от легендите на РУ-ГЩ)
ВМС – Военноморски сили
ВМФ – Военноморски флот
ВШ – Варшавски договор
ГЖЧ – Гарнизонно-жилищна част към МНО (служба към МНО, която отговаря за жилищното осигуряване на военните)
ГДР – Германска демократична република
Гл.ПУНА – Главно политическо управление на народната армия
ГРУ – Главно разузнавателно управление (на Генералния щаб на въоръжените сили на СССР)
ГЩ – Генерален щаб
ГЯП – Група за ядрено планиране (на НАТО)
ДВ – доверена връзка
ДЛ – доверено лице
ЕИО – Европейска икономическа общност
ИДЖИС – Интегрирана система за управление на кораба и оръжията
ИСЗ – Изкуствен спътник на земята
К.а. – Камерен агент
КВ – Къси вълни
КДС – Комитет за Държавна сигурност (на НРБ)
КИСЕА – Правителствен съвет по външната политика и националната отбрана на Гърция
КНОД – Кюрдско национално-освободително движение
КПСС – Комунистическа партия на Съветския съюз
КРО – Контраразузнавателни органи
КСВ – Командване на Сухопътните войски
МБР – Междуконтинентални балистични ракети
М-9 – (Мероприятие – 9) – Проверка на кореспонденцията
МНО – Министерство на народната отбрана
НИОКР – Научно-изследователски, опитно-конструкторска и технологична работа (от рус. Научно-исследователските, опитно-конструкторските и технологичните работи, термин, съответстващ на Research and Development в английския)
НОР – Нещатен оперативен работник
НШЗО – Народна школа за запасни офицери
ОАР – Оперативно-агентурно разузнаване
ОСВ-2 – Договор за ограничение на стратегическото въоръжение известен и с английската абревиатура SALT, Strategic Arms Limitation Treaty
ОВС – Обединени въоръжени сили (на НАТО)
О. р. (ОР) – Оперативен работник
ОРП – Оперативен разузнавателен пункт (организационната единица за фронтно оперативно-тактическо разузнаване)
ОСНАЗ – войска със специално предназначение (от рус. [войска] особого назначения)
ОТ – Оперативна техника
ПВО – Противовъздушна отбрана
ПЛ – Проучвано лице
РКУКС – Разузнавателен курс за усъвършенстване на командния състав
РП – Резидентура под прикритие
РУ – Разузнавателно управление
САО – Съюзна автономна област в Югославия
СВ – Сухопътни войски
СГНС – Софийски градски народен съвет
Спецназ – Бригада със специално предназначение (при сухопътните войски на БНА)
СССР – Съюз на съветските социалистически републики
СЮК – Съюз на югославските комунисти
СФРЮ – Социалистическа федеративна република Югославия
ТВД – Театър на военните действия
ЦИИПК – Централен институт за изследване и проучване на конюнктурата към Министерския съвет (легенда на РУ-ГЩ)
ЦК – Централен комитет

FREQUENTLY USED ABBREVIATIONS

- RA** – Recruiting agent
AG – Agents' Group
AI – Agent – Informant
APIG – Agents' Parachute Intelligence Group
AW – Agent's work
AIG – Agents' Intelligence Group
AE – Agents' Environment (the term is used to describe the possibilities for recruiting agents, as well as the counter actions of the counterintelligence)
AOE – Agents' Operative Environment
f/a – former agent
BCP – Bulgarian Communist Party
BNA – Bulgarian National Army
AF – Air Force
MICS – Military Institute for Coordination and Standardization (one of the legends of the General Staff Intelligence Directorate)
NF – Naval Forces
NFL – Naval Fleet
WP – Warsaw Pact
GRUMND – Garrison-Residential Unit to the Ministry of National Defence (service to the Ministry of National Defence responsible for housing the military)
GDR – German Democratic Republic
GPDNA – General Political Directorate of the National Army
GRU – General Staff of the Armed Forces of the USSR
GS – General Staff
NPG – Nuclear Planning Group (of NATO)
CC – Confidential Connection
CL – Confidential Informant
EEC – European Economic Community
ISMSW – Integrated System for Management of Ships and Weapons
AES – Artificial Earth Satellite
C.a. – Camera agent
SW – Shortwaves
CSS – Committee for State Security (of the People's Republic of Bulgaria)
GCFADC – Government Council for Foreign Affairs and Defence of Greece
KNLM – Kurdish National Liberation Movement
CPSU – Communist Party of the Soviet Union
CIB – Counter-intelligence bodies
CLS – Command of the Land Forces
ICMB – Intercontinental Ballistic Missiles
M-9 (Event-9) Verification of correspondence
MND – Ministry of National Defence
SRWEDTW – Scientific research work, experimental design and technical work (from Russian "Научно-исследовательские, опытно-конструкторские и технологические работы", a term which means Research and Development)
SOW – Supernumerary Operative Worker
NSRO – National School for Reserve Officers
OAI – Operative agents' intelligence
SAL-2 - SALT – Strategic Arms Limitation Treaty
UAF – United Armed Forces (of NATO)
O.w. (OW) – Operative worker
OIP – Operative intelligence point (organizational unit for front operational tactical intelligence)
SPM – Special Purpose Military (from Russian "[войска] особого назначения")
OE – Operational Equipment
AD – Air Defence
IP – Investigated Person
ICICP – Intelligence Course to Improve the Command Personnel
RUC – Residents under cover
ID – Intelligence Directorate
AARY – Allied Autonomous Region in Yugoslavia
LF – Land Forces
SCNC – Sofia City National Council
SPB – Special Purpose Brigade (in the Land Forces of the Bulgarian National Army)
USSR – Union of Soviet Socialist Republics
UYC – Union of Yugoslav Communists
SFRY – Socialist Federal Republic of Yugoslavia
TMO – Theater of Military Operations
CISRCCM – Central Institute for Study and Research of the Conjuncture to the Council of Ministers (legend of the General Staff Intelligence Directorate)
CC – Central Committee

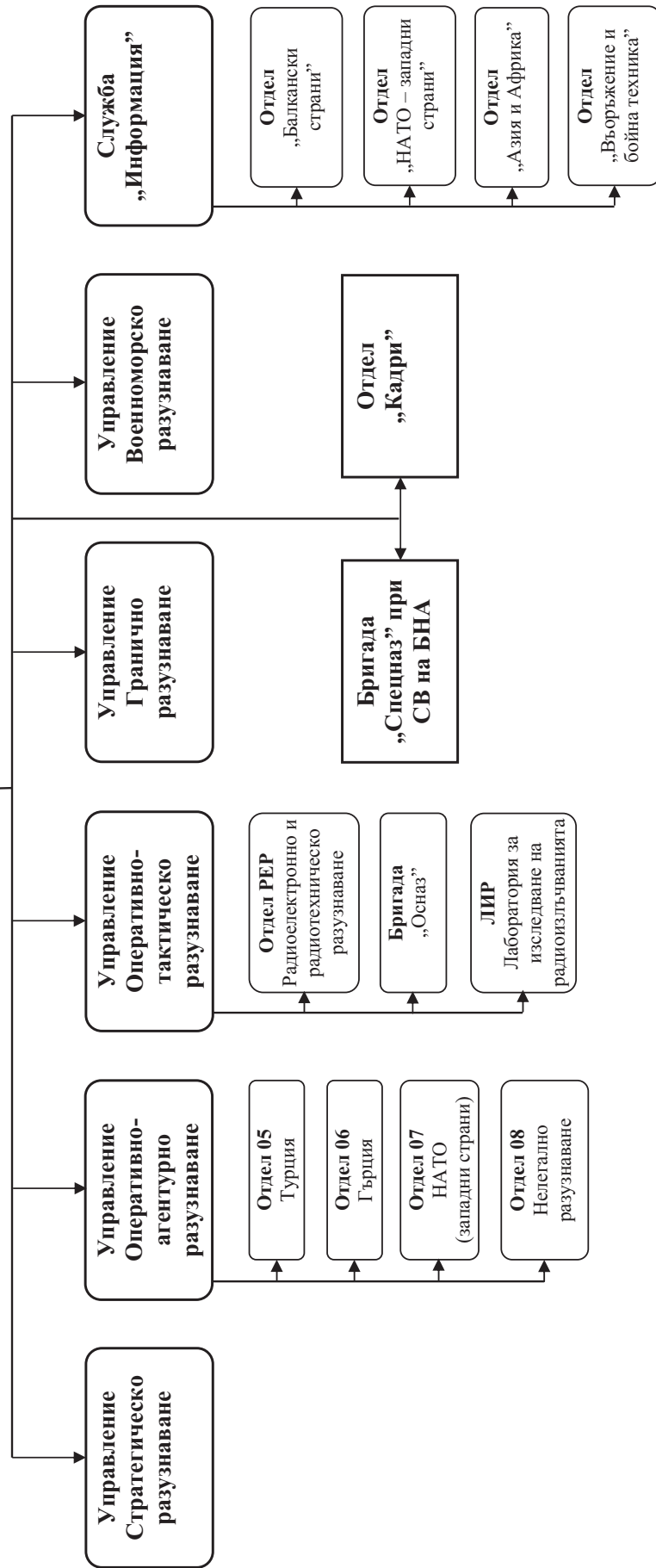
**Структура на Разузнавателното отделение (РО)
към Щаба на войската (1944 г.)**

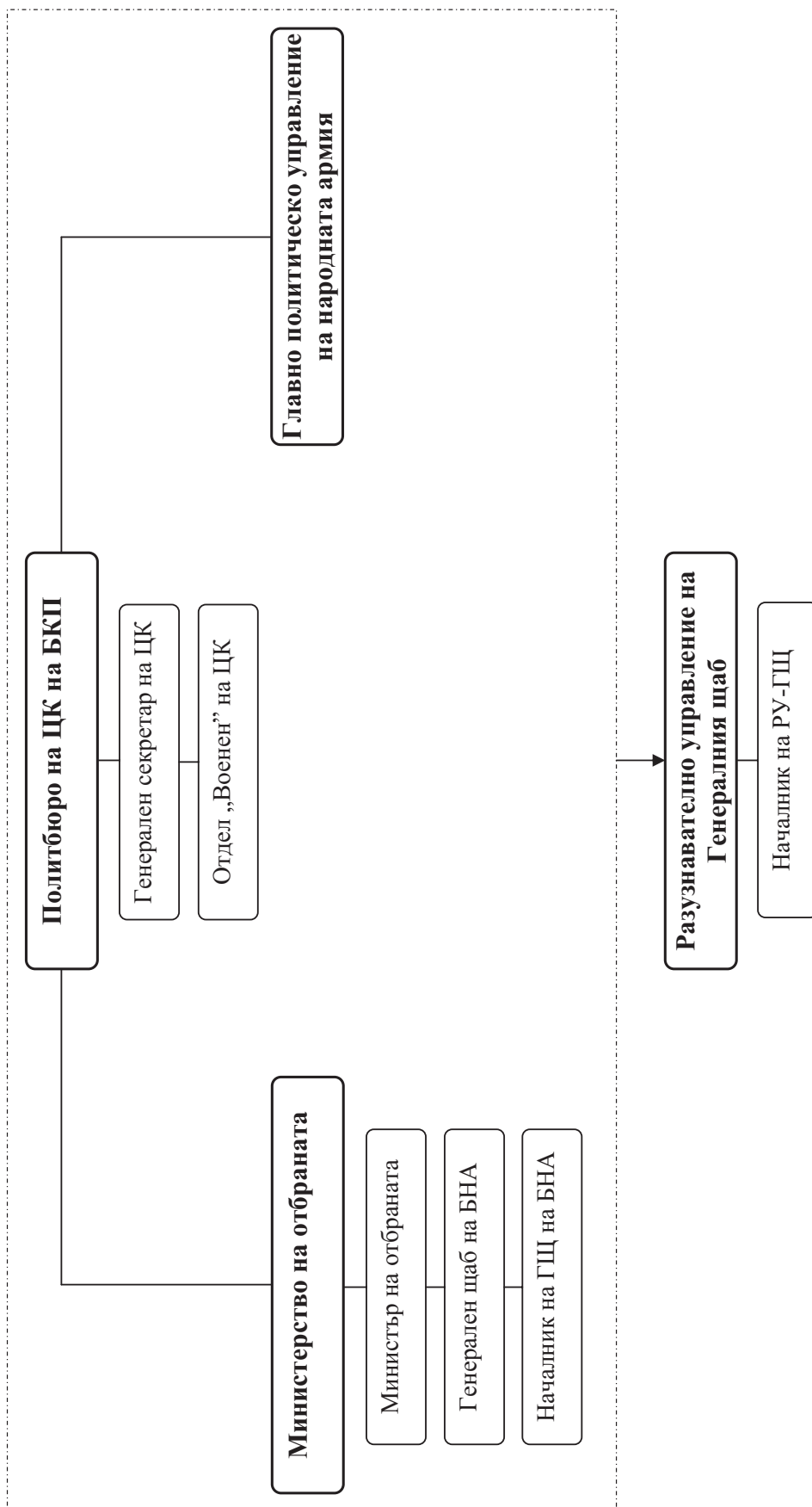
Структура на Разузнавателно управление на Генералния щаб при МНО (1952 г.)

- **I отдел** – Оперативен отдел
- **II отдел** – „Пригранично разузнаване”
- **III отдел** – „Оперативна техника”
- **IV отдел** – „Войсково разузнаване”
- **V отдел** – Информационен отдел
- **VI отдел** – Отдел дешифър
- **VII отделение** – Отделение радио-разузнаване
- **VIII отделение** – Отделение кадри
- **IX отделение** – Отделение следствено
- **X отделение** – Отделение шифър

Структура на Разузнавателното управление на Генералния щаб при БНА (80-те години)

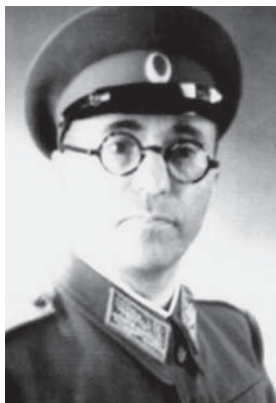

**Подчиненост на Разузнавателното управление на
Генералния щаб**

НАЧАЛНИЦИ НА ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ
В ПЕРИОДА 1944 – 1991 г.

MILITARY INTELLIGENCE CHIEFS
(1944 – 1991)

1. Полковник Петър Вранчев
(26.12.1944 – април 1948 г.)

Colonel Petar Vranchev
(26 December 1944 – April 1948)

2. Полковник Кирил Игнатов
(април 1948 – 01.06.1948 г.)

Colonel Kiril Ignatov
(April 1948 – 1 June 1948)

3. Генерал-майор Здравко Георгиев
(01.06.1948 – 16.04.1951 г.)

Major General Zdravko Georgiev
(1 June 1948 – 16 April 1951)

4. Полковник Велко Гатев
(16.04.1951 – 26.01.1952 г.)

Colonel Velko Gatev
(16 April 1951 – 26 January 1952)

5. Генерал-майор Илия Кръстев
(26.01.1952 – 26.05.1962 г.)

Major General Iliya Krastev
(26 January 1952 – 26 May 1962)

6. Генерал-лейтенант Петър Стоянов
(26.05.1962 – 06.06.1967 г.)

Lieutenant General Petar Stoyanov
(26 May 1962 – 6 June 1967)

7. Генерал-полковник Васил Зикюлов
(06.06.1967 – 01.04.1991 г.)

Colonel General Vasil Zikulov
(6 June 1967 – 1 April 1991)

ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ ПРЕЗ КОМУНИЗМА

Документален сборник

Първо издание

Формат 60×90/8

Обем 69 п.к.

Тираж 500

Печат „Военно издателство“ ЕООД

ISBN 978-954-2986-06-5